

5361

f. 2

Bibl. Jag.

11





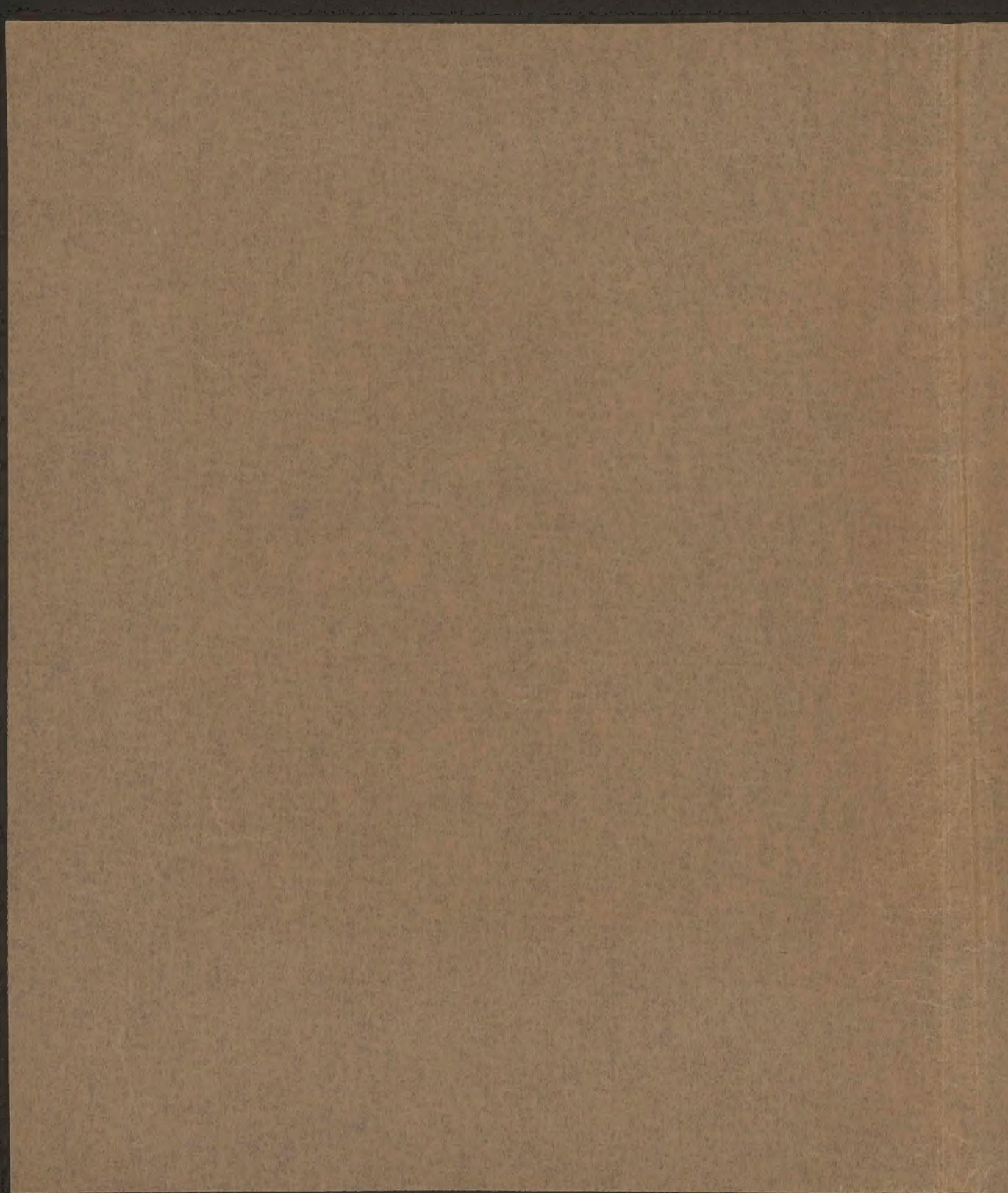


5361 t. 2

1.

Wypisy ze źródeł i wydawnictw  
dotyczących i notatki o nich

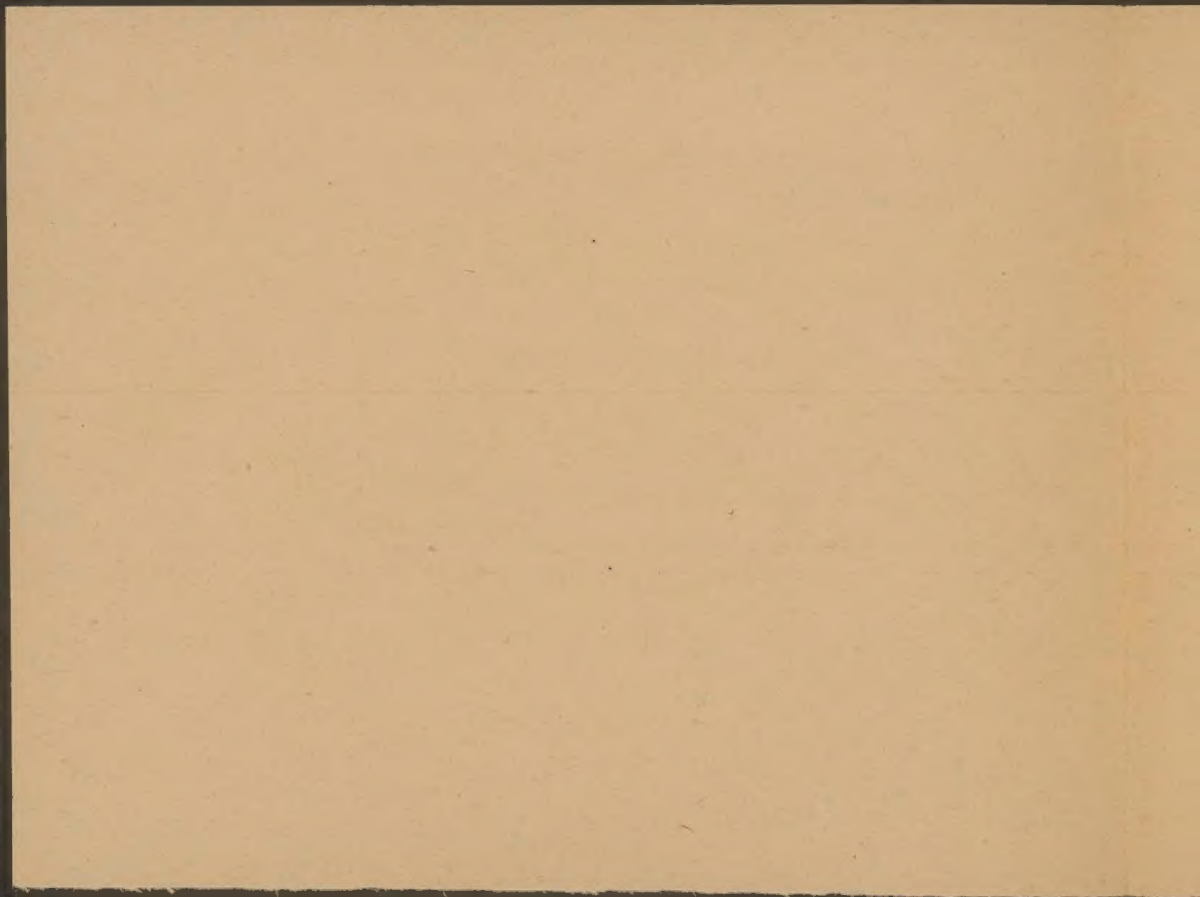
Kart 84.





Jeki Naruszewicza







Notaty z Tek Naruszewicza.

Tomus I (Notaty do brzozi przedchrześcijańskich, o Kozakach, Łatach)

Tomus II (ab a. 1223 - 1255. Nr 1 - 272) (documenta.)

1222. IX Calend. Febr. Pontificatus Anno V<sup>o</sup>, Reate - Gregorius  
IX Papa confirmat privilegium Conradi ducis Masoviae et  
Cujaviae (sive data) datum ecclesiae Masoviae videlicet  
quod caniductores, venatores cum retibus et falconariis  
non intrent villas episcopi, canonicorum et abbatum sed cum  
caniductore et indagatore perlustrant sylvas sui ambitus  
et observent in villa sua transnationes cervi, sed non va-  
dientur de vacca una nisi in iudicio convicti de negligentia.  
Praxatio potius non ponatur in eisdem villis. Nullus ju-  
dici adscriptos in villis nisi episcopus. Homines non  
compellantur aedificare castra ducis, sed construant castra  
et Orsekones et alias firmitates in desolatis burgis eccle-  
siae et episcopatus. Non teneantur solvere sylvestrem falco-  
nem si deperit, sed jam inventum nidificantem adjuvent  
inanos custodire pullos ejus. Ducant Podvodos in ordine  
de villa ad villam proximam, sed non accipiantur equi eorum  
mittendi in Prussiam vel Podiasdam. Item Prewod no-  
bilibium ducant in ordine cum curiis nobilibium, sed Pravod  
rusticorum non ducant. Nova servitus in Radejow servan-  
di hominem in trunco iudicatum a iudice Crusoviciensi et  
deducendi in Crusoviciam, debeat. Clericis licet in praediis  
ecclesiae venari capreolos, vulpes, lepores et asperiolos,  
hominibus autem eorum cum peditis tantum sed non cum reti-  
bus. Item sicut est in colloquio in Plozko renovatum si ho-  
mo de Nosidok vel de alio castro fecerit malum hominide  
Polthowsko, non provocetur coram iudice de Polthowsko  
sed coram iudice illius castri cuius est homo et Tribunus  
de Polthowsko cum actore vadant ad iudicem illius castri et



utrumque castrum periciat partem suam de re judi-  
 cata, et viceversa. Promittit Dux persequi excommunicatos  
 sicut omnes Dices obligavimus nos in colloquio de Brasna  
 (Imfuz<sup>2</sup>). Annona <sup>quar</sup> in villis quae non sunt euloriae, colli-  
 gitur, datur in conservatione Vysnae, annona de villis  
 euloriae accipiat in conservatione castri Polthowsko.  
 Villam Opogi episcopi Mazoviensis absolvit Dux a  
 Lowos, a Vacca, Podworowe et ab hircio falconariorum.  
 Dux abolevit urnam mellis quae exigebatur a pauperi-  
 bus viduis nubere volentibus. In tota Masovia tam circa  
 Pong quam alias solvantur manipolatae decimae, ubi  
 haecenus consueverant solvere cunas vel asperiolos  
 pro decima. Cuilibet viduae non habenti filium ex viro  
 exsolvatur ex suppellectili dos quam secum attulit, tum  
 demum reliquum reputetur puocina. Praesent. Guntherus  
 episcopus mazoviensis, Michael episc. Cujavien. (II. no 37)  
 1223 Eridie Nonas Octobris facta Synodalia nobis cele-  
 brantibus in Vladislavia Juvene. — Michael episcopus  
 Cujaviensis cum conniventia Vladislaviensis Capituli  
 restituit personatum euloriae Prusviensis, quem dominus  
 Hlogus (Ogier?) Archidiaconatus Vladislaviensis euloriae  
 univert, et si dominus Barho (Barta?) dissimulare  
 quam corrigere maluerit, nos vero malimus germanas  
 eulorias debitis gaudere personatibus, quam alterius  
 incrementum in reliquum cedere detrimentum. (II. no 55)  
 1234 in Czarnawans — Henricus Dux Slesiae et Cracoviae  
 significat quod cum tutelam filiorum fratris nostri ducis  
 Conradi videlicet Mesconis et Vladislai gesserit, rediens  
 de Cracovia et colloquio patri nostri ducis Conradi, in monas-  
 terio Domus Dei sive in Czarnawans fecit colloquium cum dilecta  
 nuru nostra ducis Conradi filioque ipsius nepote nostro Mes-  
 cone conuocatis de Oppol. Quia bonae memoriae patris nostri  
 mater videlicet praefati Casimiri claustrum in Dubnicki fundasset  
 et postea in Czarnawans transfudisset, nos omnes possessiones confirmamus.  
 Praesent. Jansa Castellano de Lewor, Gostislas comite de Neroci  
 (II no 60)



1237. Petrus episcopus Ploensis praestitit consensum Conra-  
do duci Mazoviae super locatione novae civitatis Ploen-  
sis, qui dux cum consensu filiorum suorum Boleslai  
duis et juniorum Semoviti et Demomislai, contulit hospiti-  
bus aream inter ecclesiam Wyslawy et ecclesiam bati domi: Ploensibus  
nisi, hospites habebunt 5 annos libertatem braxandi taber-  
nas quibus evolutis solvant Duci in mercedem argenti de  
singula Taberna, exceptis liberis tabernis eukoriae. Ad forum  
novum quilibet sive miles, sive clericus, liber vel ascripti-  
tius venire et res suas libere vendere potest, tantum Duci  
obediant et sulteto illius civitatis. Conductus nullus sit de  
civitate, nisi si Dux in ipsa compareatur, vel aliqui captivi  
comprehendantur quos de civitate nisi in Ostroglicouo  
et Gostkono per vias deducant, ultra veto Wyslam nullus  
conductus deducatur. Terminus civitatis sint a sepulchris quae  
sunt secus viam quae ducit in Pyrwensk usque ad pu-  
teum Wyslanae ecclesiae et aliud puteum Judaeorum. Om-  
nes habitatores sive Theutonici sive Polonos iudicet  
sultetus nisi sit causa ardua quae ad evidentiam Ducis  
deferatur scilicet pro pugna in gladio, pro percussione in  
via vel in domo inter duos hospites. De causa simpliciter  
nihil Duci pertineat; de causa magna ~~de~~ Duci pertinent  
2 partes et 1 sulteto. Eodem jure puniatur hos per  
quo et miles. Nulla alia solutio sit in civitate praeterquam  
de tabernis. Vacca de Pothuorowe quae hactenus solve-  
batur de civitate, de caetero non solvatur. Neque naves  
quae applicant ad usus Ducis rapiantur, nisi valde navibus  
fuerit evacuatus. Nulla navis peninsca (2) Duci pertinet  
sed navis dicta Corbe (Koraby 2) Duci pertinet. Non et a vi-  
tali per vim non priviatur. Nullus civium Ploensium per  
terram transiens teloneum solvat, sed per aquam. Hospites  
eo jure fruantur quem et milites Mazovienses tam in terra Ducis  
Conradi, quam in terra Ducis Boleslai. (II. 85)



1240. Monasterium Hebdoviense sive Abbatia Canoniorum  
 ordinis Praemonstrat. filia Strahoviae, fundata a Boleslao  
 Crispo Rege Poloniae, dotata 1220 per Brunem episcopum  
 Crac. habuit abbates: Vostlaus primus abbas d. ii Junii  
 Anno 1278. 2) Petrus 3) Blasius 4) Venceslaus 1279 5) Flo-  
 rianus fundavit oppidum Neo-Bresenae per Godofridum  
 de Glesin. 6) Stanislaus + 4 Febr. 1293. 7) Bartholomaeus  
 1301. 8) Martinus 1230. 9) Bartholomaeus II 1331. 10) Suci-  
 torlaus 1337. 11) Bartholomaeus III + 1350. 12) Philippus  
 1360. 13) Henricus + 1369. 14) Joannes 1371. 15) Stanislaus  
 II Proiba + 13 Decembr. 1391. 16) Gerlaus + 11 Maji 1409.  
 17) Stanislaus III + 10 Maji 1420. Obtinuit ius mitrae et pon-  
 tificalia papa 1418. 18) Nicolaus 1449. 19) Jacobus 1460.  
 20) Stanislaus IV 1498. 21) Martinus II de Lubowicz<sup>1512</sup> (+ 1549)  
 22) Nicolaus II 1559. 23) Martinus III Karopin<sup>1565</sup> (+ 13  
 Octobr. 1565. 24) Nicolaus III de Kamiona + 10 April 1571  
 25) Bartholomaeus IV Halick + 1584. 26) Stanislaus 34-  
 towski. 27) Melchior Olszewski de Reskice palatinatu  
 plocen<sup>1619</sup>, canonicus Vladislav. + 25 Octobr. 1619 aetat. 60. 28)  
 Joannes II Jordan + 3 Martii 1627. 29) Martinus Pierzo-  
 nowski + 12 Aug. 1644. 30) Ludovicus Stempkowski coad-  
 iutor Helionopolitanus, episcopus Camenecensis + 3 Maji 1664  
 aetat. 67. 31) Gothardus Thyzenhausen + 1673 (Rex abo-  
 levit a. 1668 Commendas ab Ordine Praemonstrat.) 31) Joan-  
 nes Laurentius Swerski vel Sierski + 3 April 1691. 32) Mi-  
 chael Josephus Wilkowski 1692 - 1731 = Monasteria Praemon-  
 strat. Witow abbat. (quiesc. dioc.), Landec abbat. (Crac.), Zwi-  
 rzyniec Praepositura Virginum, Plock S. Maria Praepositura  
 Virginum, Brest Praepositura virg. (Crac.), Krzyzanowice  
 Praepositura Virginum (Crac.), Lubena alias Imbramowice  
 Praepositura Virginum (Cracov.)



1222 in conventu habito ante Sarnow. - Boleslaus Dux Landomir-  
iae significat quod homines Bielogeniei B. Mariae Vladislav-  
riensis ecclesiae pertinentes temporibus olim Agerii ob direptioni-  
num prefuras, sub protectionem olim ducis Lestonis convola-  
runt, se in officium venerationis subiicientes in quo usque ad  
tempora Michaelis episcopi perdurarunt. Quos in colloquio  
Varsava celebrato coram archiepiscopo sanitae opinionis Vin-  
centio et suffraganeis eius Ivone Cracoviensi, Laurentio  
Vratislaviensi, Paulo Pofnamiensi, Laurentio Lubnensi epis-  
copis, Pruthero electo Plorensi, episcopus Michael repetit,  
et a dicto Duce obtinuit, cautione accepta quod eos in pristi-  
num jus et ministerium ecclesiae a quo fuerunt alienati,  
reformaret. Interim Duce praedicto mortuo relicta eius in  
colloquio habito in Sceresow (Skaryszew?) eos coram memo-  
rato episcopo Cracoviensi et Comite Saccplao seniore solenni-  
ter dimisit. Novissime autem ego in colloquio facto in Me-  
duna ante Sarnow restitutionem dictorum hominum in  
officium ecclesiae confirmavi coram testibus Thystione pa-  
latino, Crieplao, Joanne cancellario, Baycone thesaure-  
rio, Jazdone, Bodata, Nicolas, Ottone iudice, Preclao,  
Bolea, Divifone. Coram quibus testibus illos a solutione  
urnae mellis exemi. (II. n. 116)

(1247) VI Calend. Septembr. Pontificat. A. 5.º. Lugduni - Innocentius IV  
Danieli Regi Rusiae permittit, ut episcopis et presbyteris  
de Rusia liceat more suo Corpus Christi ex fermentato  
conficere. (Ex Odric. Raynaldi Hist. eccl.) (II n. 158)

1247 Indictione 2.ª in Plozk - Boleslaus Dux Masoviae confir-  
mat donationem praedii Schelkowo ecclesiae Plorensi, quam  
fecit Nicolaus filius olim Widonis canonius Plorensis, cum  
matre sua. (II n. 161) - item sub eadem data confirmat  
donationem Petri Canonici Plorensis, qui villam Zyromino quam ex dona-  
tione avunculi olim Saccplavi possidebat, et villam Schkowo quae sibi  
iure paterno com. (II n. 162)

- 1247 Indictione 5<sup>a</sup> in Bloyk. - Boleslaus Dux Masoviae confir-  
mat donationem L. militij pincernae curiae nostrae villae  
Tuchowo cum eulefia, episcopo Plorensi L. et admittit  
possessionem signis cyrothecae. (II. n<sup>o</sup> 163)
- 1248 Indictione proxima in die b. Mathiae bisecato et inchoante  
in Bloyk. - Boleslaus Dux Masoviae Episcopo Plorensi do-  
nat villam <sup>(Castellum)</sup> Parune ex utraque parte fluminis Strqua, me-  
dietatem villae Lbowo, medietatem villae Dlusnowo et  
portem in villa Ceskowo, ubi nunc decimus <sup>Dux</sup> ~~nomine~~  
Louis habitavit. (II. n<sup>o</sup> 165)
- 1249 Indictione 3<sup>a</sup> Epacta 4<sup>a</sup>, Concurrente 4<sup>o</sup> VII Idus Aprilis  
In Octava Resurrectionis Domini, cum Semovitus Dux rever-  
tebatur a festo fratris sui Casimiri Ducis Cuiaviae - Semo-  
vithus Dux Masoviae et Cziernensis. confirmat donatio-  
nem haereditatis maternalis Dambrowa quam fecit Eva  
relicta comitis Gzisionislaui, eulefia<sup>e</sup> s. Crucis de Beal-  
tarsk. (II. n<sup>o</sup> 176)
- 1250 Pridie Nonas Octobris in Siradz. - Casimirus Dux Cuiaviae  
et Lanciciae in praesentia Fulonis Archiep. Gnesn. et Thomae  
episcopi Vladislav. (Vratislav.?) significat quod ad sopi-  
endas discordias internas et Michaellem episcopum Vla-  
dislaviensem, sic compromiseramus: Pars cathedralis civitatis  
Vladislaviae libera sit a Lowoz, Przewoz, a militari Podym-  
ne, Podworowe, Strossa, a procuratore venatorum et  
jalconariorum, a lagenariis, a pictoribus, ab aedificatione  
castrorum, ab expeditione praeter defensionem terrae Cuiaviae,  
ad Canonicos pertinet theloneam a foro fluvii Zgoverndiae  
usque ad Vistulam, item targowe navium per Vistulam transien-  
tium
- (1252) V. Idus Martii, Pontificatus Anno 10<sup>mo</sup> - Innocentius IV significat quod  
quidam M. Dux de Grot. fratribus Hospitalis S. Mariae Thentonicorum  
in Brufria castra Rathibor, Cozela, et Cesrech (Tepex?) Vratislav.  
diocesis donevit, quod Papa confirmat. (II. n<sup>o</sup> 205)



Cracoviae

1252 (Boleslaus Dux) ob merita Swenthoflai Abbatis confirmat possessiones monasterii Siemiechoviensis: a duce Henrico bonee memoriae villae: Dziewiza Gora, Lesna et telonam in Piotrowin; a Janza qui cognominatus erat Dux villae: Laczna, Hpicza, Siemotocz, Hoftywiez, Nadryb, Jackowa Dobrowa, Nasitow, Opatkowice, Jastkow tria, Laczna, Zlotniki; a Comite Magno Setho ipsius claustris fundatore villae: Locus Abbatiae um foro, Podolozany, Mozolice, Przesie, Lary, Siedle, Ostrow minus et majus, Rambier: tow, Kobylany, Janikow; a Comite Priuoso prata Chehel, Orzechow; a Comite Martino Liszyca; ab aliis Narth, Postomaz, Sawtowice, Garno, Pruszyca, Przeg: nica, Suzyn, Swirzica, Opatkowice, Sadkow circa Radom ad Sanctum Petrum, Kazdom, Orzechow, Boguchwatow; a Petro Petriconis filio datae sunt in terra Mazoviae cum libera potestate venandi onagros, ceruas et alias bestias in castellania Siemiechoviensi, castores. Exiit Dux homines a jurisdictione a vasa quae singulis annis Duci dabatur, a Poradnie praeter Opole. Datum per manus Thwardoflai - Cum confirmatione Casimiri Regis Sandomiriae in Crastino Nativit Mariae 2. 1362 Praesent. Ottone capiteano Poloniae. (II. n<sup>o</sup> 214)

1254. Undecimo Calend. Maji in Plozk. - Semovitus dux Maso: viae et de Criszk confirmat donationem villae Slup eulisiae Plocensi factam per militem Swoslaum filium d. Comitis Clementis. Testes: Paulus palatinus, Mazoviae (II. n<sup>o</sup> 241)

1255 in Octava Nativitatis Domini in Sielow. - Boleslaus Dux Cracov. et Sandomir. ad exhortationes Volimiri episcopi, Cujavienfis donat eulisiae Nadflawienfi villam Mislancewice sitam super Scenavam. II n<sup>o</sup> 246.

1255 Indictione 13<sup>a</sup> in die dedicationis Ecclesiae in Crampsee  
 — Casimirus Dux Lanciciae et Cujaviae significat quod ad pre-  
 ces Volimiri episcopi Vladislav. contulit ecclesiae Vladislaven-  
 civitatem Theutonice ibidem sitam et vicinum molendinum  
 super fluvium Zgowiertchka, cum castoribus in utroque flu-  
 vio Wissa et Zgowiertchka infra terminos ecclesiae, salva  
 hereditate hominum nostrorum ibidem degentium qui  
 Korabnyky nuncupantur. Consert etiam juxta Theutonice  
 duabus villis ecclesiae Wisleni et Lonazino. Praesent.  
 Fulione archiepiscopo Gnesn. Comite Bogusso Pala-  
 tino Cujaviae, Comite Strasone castellano de Spici-  
 mis, Mathaeo subcamerario Cujaviae. — Jamusomus  
 archiep. Gnesn. Paulus episcop. Cracov. Thomas episcop.  
 Wratislav. Nicolaus episcop. Posnan. Wilhelmus episcop.  
 Lubuensis, Petrus episcop. Floren. in provinciali Syno-  
 do in Syrach congregati significant se vidisse  
 has literas principum Casimiri, consilii sui d. Ter-  
 monyslii Ducum Cuiaviae. (II N<sup>o</sup> 270)

1255 Casimirus Dux Lanciciae et Cujaviae ad preces Volimiri  
 episcopi Vladislav. significat quod Vicinia de Wolborz et alia  
 de Rosprza per Comitem Brzezislavum Judicem Curiae  
 et Vitum thesaurarium Lanciciae requisiti, recognoverunt  
 quod terminos castellaniae de Wolborz et alterius de Ros-  
 pera isti fluvii dividunt: Lucosa qui influit in Pihram,  
 Koprownicza qui influit in Lucosam, Pirona qui cadit in  
 Koprownicam, Smolna qui incidit in Grabam, ulterius  
 per totam Grabam in Hocesowice ad Pianos per quos  
 Graba transit. Homines Castellaniae de Wolborz Dux judica-  
 bit exceptis adscriptis eiusdem Castellaniae, et iudicatum  
 cedet Duci et Episcopo per medium dividendum. Venator Dux  
 et Subvenator nihil debent percipere. Custodes sylvarum qui  
 dicuntur Gaiownici debent esse ducales et episcopales, ducales Co-  
 lenda apud aserpticos non accipient, liberi vero custodes episcopales  
 et ducales aequaliter in capitis et Colenda procurant. Dux semel in anno  
 et ducales aequaliter in capitis et Colenda procurant. II N<sup>o</sup> 271.



Tomus III (ab a. 1256 - 1279, Nr. 1 - 216)

1256. XIV Calend. Maji. in Insula. - Semovitus Dux Masoviae confirmat donationem villae magna villa factam Andree episcopo plovensi per nobilem Conradum reservato sibi et uxor: ri suae Boguslavae usufructu ad tempora vitae. Metae ejusdem villae incipiendo a superiori parte finium, ab antiquo ponte „protenso ambitu ad populum deinde ad tumbas paganorum, postremo ad viam quae ducit in Ratriz - cum castonibus. Testes Paulus pincerna Mazoviae, Thomas cancellarius, Laurentius thesaurarius, Thomas dapifer, Blasius subagago (III. No 5)

1235. X Calend. Aprilis. - G. (Gotko) episcopus et V. decanus Plovensis quia Dux Conradus Masoviae et Cujaviae fratribus de donaco Theronica Ierosolymitana terram Culmensam cum omnibus castris et praediis contulit videlicet infra terminos Druaniche defluentis in Wislam et Wislac inferius usque in Osam et Osac superius usque in Trusiam: ideo et nos omnes villas episcopales ibidem omnes decimas et ecclesias conferimus dictis fratribus, hoc excepto, quod crioma et conservationes abbatum, monialium, ecclesiarum et alia sacramenta a nobis exprosentur. (III No 51.)

1258 in Cracovia. - Falibogon filius quondam Dobroszlai agazonis domini Ivonis quondam episcopi Cracov. dat litteram super villa Thaine pro 10 maris Capitulo Cracoviensi vendita. (III No 53 lex libro Privilegiorum Capituli Crac.)

1258. IV Idus proxima ante Pascham in Lubana. - Bogusla filius Meglai condit testamentum: Volumus episcopo Vladislav. conferre villam Posusino; uxori suae (Ludimillae) villas Lubane, Micanow, Cucer, Novigrod, Sitno, Lomoren et Mlin quoad vixerit, post mortem uxoris villas Luban, Micanow et Cucer cedant ecclesiae S. Mariae de antiqua Vladislavia; confessorii nostro Martino fratri ordinis Beati Benedicti villas Hemloth, Opotie et Konorzewo ut eas hospitali S. Gotthardi relinquat; fratribus Minoribus de Juveni Vladislavia villam Babage; ecclesiae Plovensi ad altare S. Catharinae villam Perisevo; ducae servienti



nostro villam Hyphichino. Praesent. W. Vladislaviensi episcopo, Alberto Decano, Stephano Archidiacono, Sendiflao Custode, Benedicto, Joanne Canonico Vladislaviensibus, Magistro Venceslao Trepo-  
rito S. Gothardi, Magistro Artungo Canonico Gnesnensibus  
et uxore nostra dudimila. (III n<sup>o</sup> 56)

1258 in Lanichoff. - Boleslaus Dux Cracov. et Sandomir ad preas-  
Andreas Ploensis episcopi bona Coczum cum villis ad ea perti-  
nentibus quae progenitores nostri Ecclesiae B. Mariae Ploens.  
contulerunt, dictum Coczum quod vocatur Episcopatus infire-  
mus, quod vulgariter dicitur Narve et alias villas, liberat  
ab omni ducali et castrensi jure, ab jurisdictione castellani  
de Lukow, a Troza, Lodymne, Lowos, Lodworowe sive  
Narasz, ab aedificatione castrorum et reparatione praeter  
castrum dublin et Lukow, ab expeditionibus. In conductu vero  
nobis et nostris venatoribus promissandis more militari utantur.  
Nemo illas capiendis castris praepediat. Cum sigillo nostro  
et nostri fratris Semoviti et Alberti palatini Cirnensis.  
Testes: Comes Nicolaus palatinus Sandomir, d. Sulko cancella-  
rius Curiae, Bogumilus castellanus Sandomir. Petrus  
castellanus de dublin, Warz, dapifer Sandomir. Satorius ruc-  
camerarius Sandomir. (III n<sup>o</sup> 57)

(1259) ~~1259~~ Alexander confirmat possessiones epis-  
copi Vladislav. locum in quibus ecclesia cathedr. sita est, civitatem  
Vladislaviensem cum villis Vinche, Grabozovo, Witovo, Corbe,  
~~Chelme~~ Chelmechi, Horka, Sokolowo, villam Slawosko quam  
Sceflaus donavit, villas Lanoscho, Dirstuno, Parhanie,  
castrum Parces, villas Zletorija, Cheshocino, Sedlize, Brod-  
nia, Pichena, Louoio, Lubanie, Micanovo, Cuher, Noviz-  
grad, Litno, Lomerane, Zlotopole, Conarovo, cum pratis, vineis  
Datum Anagninae. XIII Calend. Julii, Indictione 2a, Pontificatus  
Anno 5. (II n<sup>o</sup> 65)

1260. III Idus Junii, in Dobrym. - Casimirus Dux Cuiaviae et Lanuviae  
omnibus hominibus ad inhabitandum terras Petri Ploens. episcopi  
per Mazoviam transeuntibus, liberum praebet transitum. (II n<sup>o</sup> 77)

(Cocz. w Cod.  
Argosz. T. II  
Pag. II, pag. 612  
n<sup>o</sup> 491)

1262 Cal. Octobris in ~~Scitacz~~ Scitacz. — L. Abbas de Sulejow cum  
 W. Wolimiro Vladislav. episcopo concordat super monasterium  
 ord. Cister. et possessione hospitalis S. Gothardi juxta Wla-  
 dislaviam et suis pertinentiis quae Comes Bogusza ecclesiae  
 Vladislavienfi in ultima voluntate reliquit, ita quod episcopus  
 resignavit nobis praefatum monasterium S. Gothardi cum hos-  
 pitali et 2 villis Zlotopole et Conarevo quas Comes Bogusza  
 in ultima voluntate dicto ~~monasterio~~ hospitali reliquit, item  
 decimas villarum Chalpeno Gorskino quod est hospitalis et  
 aliud Gorskino quod est <sup>sub villa</sup> comitis ~~Bogusza~~ item decimam  
 villae Linczovo. Nos autem renuntiamus alijs possessioni-  
 bus episcopo, quas dictus Comes ecclesiae Vladislav. <sup>in testamento</sup> ~~relinquit~~ <sup>relinquit</sup>  
 videlicet Lowczino, Lubien, Micanovo, Cucher, Novogrod,  
 Kitho, Pomoranie, Rudavie et Mlin. In testimonium sigillum  
 nostrum et Praedicti monasterii S. Gothardi ~~relinquit~~ <sup>relinquit</sup> munivi-  
 mus. Praesent: Janusio Gnesen. archiepiscopo, Prando:  
 ta Cracovien. Thoma Vladislav. episcopis. — Datum et confir-  
 matum per W. episcopum Vladislav. in Juni Vladislavia IV  
 nonas Octobris 1262. (III n<sup>o</sup> 90)

1262 XV. Calend. Octobr. in Scitacz in generali Synodo — J. archi-  
 episc. Gnesen. L. (Sandota) Cracovien. L. Wolimirus Vladislavienfi,  
 L. Lofnamienfi, J. L. Ploenfi episcopi morant Ducem Lo-  
 meramiae Principem ut J. V. Vladislavienfi episcopo decimas  
 de solutione tabernarum, theloneorum, monetarum, ju-  
 dicioorum terrae suae in dioecesi Vladislav. solvat (III n<sup>o</sup> 96)

1262 in die b. Martini episc. in Blome — Conradus Dux Masoviae et  
 terrae Cuiaventis confirmat donationem villae Dlaszky quam nobi-  
 lis femina Sara Marussu militis filia Thomae Ploenfi episco-  
 po fecit. Testes: ~~Bo~~ Andreas cancellarius, Thomas castellanus Rohi-  
 ansis (III n<sup>o</sup> 98)



1264. VI. Calend. Febr. in Elbinga. - Anselmus episcopus Varmien-  
 ris legatus sedis Apost. per Ripensis, Gnesnensis, Salisburgensis  
 provincias per Bohemiam et Moraviam significat, quod licet  
 tempore dum per Papam in primum episcopum Varmiensem proae-  
 fieretur iuxta divisionem factam per Vilhelmum episcopum  
 Sabinensem tunc Prussiae totius legato apost., ecclesiae pro-  
 chiales nullae vel paucissimae essent, dum nunc adeo sunt  
 auctae, necesse est erigere matrem ecclesiam. Ideo in dioc-  
 esi Varmienensi in civitate Braunsberg erigit ecclesiam cathe-  
 dralem tituli S. Andreae Apost. cum 16 Canonis. Jusefigen-  
 di Praepositum, Decanum, Cantorem, Scholasticum, Custodem  
 ac Canonicos reservamus nobis et Capitulo, eligendi autem Ar-  
 chidiaconi nobis tantum reservamus. Datum in Heilsberg men-  
 se Junio 1260. Testes fratres nostri Rhichonius et Petrus  
 et Theodorus Cardinalis frater noster. - Confirmatio  
 in Elbinga. VI. Calend. Febr. 1264 per episcopos: Albertum  
 de Insula, Fridericum Culmenensem. (II No 112)

1222 Idibus Augusti in Louiz - Conradus dux Masoviae  
 Christiano episcopo Prussiae pro eo quod H. Ducem Slezie  
 L. episcopum Vraslaviensem et L. episcopum Lubusensem  
 cruce signatos versus Prusiam movit et castrum Colmen.  
 a Prutenis per plures annos desolatum reaedificare  
 permisit, donat partem territori Colmen cum castris:  
 Grudene, Waboko, Copriuen, Willisaz, Colno, Ruoh, Kyssin,  
 Glamboki, Gurno, Lin, Ploch et d. Gethko episcopus Pol-  
 cens. aforit de omni pive quod olim habuit in dominio  
 Colmen. cum sigillis duos L. Poloniae, H. Slezie et V.  
 archiep. Gnesn. 3. Cracoviensis. 2. Poznan. L. Vraslav. L. du-  
 buscen. M. Lujav. item Marci palatini Crac. Arnoldi palat  
 Mazov. Sawfla castel. Cracov. Mysturini castel. Sandom. O-  
 tapi castel. vislii. - Cum confirmatione Anselmi episcopi Varmien-  
 in Thorun 1264 mense Februario. (III No 113)  
 (Dagies IV) pag. 2)

(Synod)

- 1262 in Lubane, Indictione 54. - Casimirus Cuiavie Dux villam  
Orle V. Episcopi Cuiavien. liberat a servitutibus videlicet a Porco  
quod haraz vocatur seu Podworowe et a Porcos dimidii  
curras et a custodia cervorum quod dicitur Przelazia eo  
excepto quod cum nos ipse venari contingerit cervos,  
homines villarum inexaufabilite venire tenentur. (III n<sup>o</sup> 144)
- 1268 die dominica post diem S. Dionisi in Juvene Wladislawi  
Zemgimilus dux (Cuiavia) . (III n<sup>o</sup> 150)  
VI. Iohis Decembri.
- 1268 p<sup>ri</sup> Oriek - Boleslaus Dux Cracov. et Sandomis. ob salutem  
nostram et consortis nostrae Euphondis monasterio de Copriv-  
nica ord. Cister. quod per Tartaros est infavillatum, innovat  
privilegium libertatis prius datum, ut liceat colonos iure  
theutonico ad instar civitatis Cracovienoris, conservare. Prae-  
sentes: Paulus epis. Crac. comes Petrus castellanus Violic. comes  
Janus foris de Dublin, Jacobus custos S. Floriani Cracov. Da-  
tum per manus Fwardoslawi subcellarii. (III n<sup>o</sup> 152)
1269. VI Idus April. in Ecclesia Wladislawien. - Casimirus Dux Rujar. dem-  
ai. vigore compositionis per Abbatem et Custodem S. Mariae Vratyslav.  
ordinis S. Augustini et Gvidonem tit. S. Laurentii in Lucina pres-  
byterum Cardin. Apost. Sedis legatum factae promittit Wolymiro  
episcopo Wladislaw. pro damnis 200 marcas argenti solvere, item  
civitatem in Antiqua Wladislawia episcopo sossatis et plantis munire  
item ~~et~~ incolas antiquarum villarum episcopi, ecclesiae Wladislaw. et  
Crusvic. ab exactionibus et servitute liberos facere; item confert epis-  
copo villam de Skotnice iunctam villae de Pecovo. Praesent. Stephano  
archidiacono Wladislaw. Cyphardo archidiacono Prapric. (III n<sup>o</sup> 162)
- 1271 in die b. Cyriaci mart. Junivladislawiae. - Boleslaus Dux Poloniae  
et Cuiaviae Wolymiro episcopo Wladislaw. confert villam Corabinski  
situatam iuncta Kobylach et Slawsko in castellaniam Crusvicensi. Prae-  
sentes. Petrus cancellarius Mathia palatino, Rozalio castellano de Junivla-  
dislawia, Alberto castellano de Bidgost, Magistro Nicolao Physico. (III n<sup>o</sup> 171)
- 1278 p<sup>ri</sup> 4 maii in Bloyk in die b. Floriani. - Boleslaus Dux Masoviae  
inspectis fidelibus obsequiis quae nobis demonstravit abbas claustrum Lubi-  
nensis et gezoviensis ord. S. Benedicti, confert privilegium (Dyngow Cod I n<sup>o</sup> 58) (III n<sup>o</sup> 199)



1279 in crastino S. Elisabethae. - Miscisquius Dux Lomeranie  
villam Rudno, cuius partem patruus noster Samborius Dux  
suo dominio applicavit, restituit Alberto episcopo Nordflavien-  
si. - Praesent Waisilio palatino. (III no 212.)

1279 Boleslaus Masoviae Dux villis Pirisero et Gori  
per praedecessores suos ecclesiae Glocensi donatis con-  
fert libertates quas habent antiquae villae ejusdem  
Thomae episcopi Glocensis. (III no 214)

- 1264 Pontificatus Anno tertio Uterbū - Urbannus IV Papa epis-  
copo Cujaviensi, non obstante consuetudine qua aliquem in  
maledicta terra praeter Duces ipsius castrum aedificare  
non licet, permittit tenere castrum Ratens quod propter me-  
tum Pruthenorum suis sumptibus construxit. (III n<sup>o</sup> 145)
1265. VII Calend. Octobr. Pontificatus aei, ~~III~~ Perusii - Clemens  
Papa mandat Abbati S. Mariae, Praeposito et Cantori eulcoriae  
Vratislav. ut contra duem Kazimirum Cujavie et Lanic  
firmant rententiam excommunicationis, quam Episcopus  
Vladislaviensis super eum jecit pro eo quod Sokolowo et alias  
villas episcopi occupavit, castrum Raviqz hostiliter cepit  
et canonicos de ipsorum domibus eiecit et reberavit. (III n<sup>o</sup> 131)
- 1265 F. episcopus Culmensis
- 1267 d. 2 Febr. Synodus in Vratislavia praesidente Guidone  
Cardinale (Mielchovita Lib III cap. 57)
1267. XIV Calend. Martii in Dankow. - Boleslaus filius Vladislai  
Ducis Poloniae (wielkopolski) Thomae episcopo vratislav. pro  
villa Murmon dat per commutationem villas Zdunk et  
Zdankowo circa milium Ducatus nostri. (III n<sup>o</sup> 142)
- 1267 d. 3 Febr. Indictione X. Pontificatus Clementis IV Anno 2<sup>o</sup>, Va-  
tislaviae. - Guido tit. S. Laurentii in divina Presbyter Cardinalis  
Cipost. sedis legatus ad Regna Daniae, Sueviae et provincias  
Bohemens. magdeburg. salisburg. gnesaen. confirmat concor-  
diam inter Januorium archiep. gnesaen. Wolimirum episcopum  
Cujav. et Petrum episcopum Plorens. videlicet:
- a) 1242. VIII Cal. Julii in Siradz, Pontificatus Fulconis archiepisc.  
Anno 10<sup>o</sup> - Conradus Dux Cracoviae et Laniciae. (Rysowenski  
Cod. II Pars I. pag. 222 n<sup>o</sup> 32) <sup>in Anno Fratrum Praedicatorum</sup>
- b) 1252 nonas Octobris in Syraz - Casimirus Dux Cujaviae et Laniciae (drux w  
in Praesentia Fulconis archiepisc. gnesaen. et Thomae episcopi Vratislav. Cod. Rysow.  
concordat cum Michaele episcopo Vladislaviensi super libertatibus eule: gew. Tom II  
riae Vladislaviensis ita: territorium quod occupatur Cathedralis Vladislaviensis  
is liberum sit a Grovos, Grovos, militari Lodovine, Prodroson, Grova  
n<sup>o</sup> 445)



a procuratione venatorum et falconariorum, a lagerariis et  
a pisttoribus et omnibus mribus animalibus, exceptis venationibus  
castorum infra suos terminos, a castri aedificatione et expedi-  
tione praeter terrae defensionem; ad Canonicos pertinet thelo-  
neum a foro Zgovenidae usque ad villam ubi fluvius Zgoven-  
dica transeat, largone de wladislavia cum teloneo navium trans-  
euntium; omnes a scriptis servitiis et iudicio Episcopi sub sint;  
liberi homines villarum villarum erunt immunes a Louos, Naras,  
Podroz, Radumne, Stroga, a custodia equorum, a provice-  
tione falconariorum et falconum, a decottione et evellione  
potus nostri, praeter quod tantum prevos ducent militare  
et venatores nostros qui iiscare nominantur ac venatores  
castorum more militari recipient, sed si ipsos venatores ad  
aliquam talium villarum pro nocturno declinare contigerit,  
solo foens erunt contenti et semel in anno recipiantur. Dis-  
tores etiam in transitu nostro recipiant et panem apud ip-  
sos factum deducant ad stationem Ducis vel ad ejus proxi-  
mam villam. Liberi homines ad expeditionem tenebuntur, exceptis  
iis sine numero qui in negotiis episcopi remanserint, item  
Praepositus, Decanus, Cantor de hominibus liberis pro suis ser-  
vitiis quilibet 6 et simplex canonicus 3 impune retinebunt.  
Comines liberi dictarum villarum tenebuntur ad 2 castra  
nostra Boidgostiam et W. ragrod aedificanda seu reparanda,  
ita quod semel duas tantum stubellas aedificabunt seu repe-  
rabunt et sub stubellis salsatum lapidibus vel lateribus. Clerici  
diocesis wladislav. non debent a iudice saeculari iudicari, praeter  
patrimonia. dictum est clerici vendere decimam in aliis exco-  
tione promittimus aforis tentiam; dictum est etiam suum patrimo-  
nium in ecclesiam transferre ideo restitimus villam Bobilnicam quon-  
dam Desihonis canonici wladislav. Episcopo licet in silvis et in aquis infra  
terminos de Zlotoria de Lechoin, et Radziow venare bestias et castror  
et piscare. Nomina villarum antiquarum Episcopi: Smorche, Oseloro, Tar-  
novo, Duforo, Lanchoro, Charne, Darchane, Porodna, Offrusero, Murinow,  
Chlewisch, Przibislav, Strassero, Mlechow Turno, Radeis, Praremo, Otlu-  
rhenow, Seliya, Zlotoria, Chelchowo, Porzeze cum castroribus, Gramkow, So-  
kolowo, Labomino, Jolua, Parai, Grychi, Vozchomis rogowo, Dalcow, Umare,  
Modrucow, Culmo, Wrome etc. (III n<sup>o</sup> 144)

Tomus IV ab a. 1280 - 1305 (N<sup>o</sup> 1 - 245)

- 1280, Indict. 18<sup>a</sup> d. S. Galli confes. in Colloquio in Repta circa  
fluvium Obiam cum d. Zemomislic duce celebrato. - Motuquius Dux  
Pomeraniae et Vissegradienois attendentes servitia comitis Dobes-  
lai nostri generi, dilecti quondam filii olim comitis Sudonis  
qui nobiscum concordavit principes desconem Cracoviae, San-  
domiriae Siadiae et fratrem ejus Zemomislium Cujavian-  
res Duces, haereditates Lang et Ottorowo in castella in  
Vissegradienfi ritas damus eidem Dobeslao et uxorī suae  
dominae Anyslavae nostrae sorori et pueris eorum, liberamus  
incolas ab omnibus servitiis, exactionibus, jurisdictione ducali  
ut judicent incolas ad septuaginta, ad duellum tam gladii  
quam baculi quod vulgo Kij dicitur, ad ferrum et aquam,  
ad omne examen quod jurisdictioni ducali competebat, cum  
facultate locandi villas et ponendi incolas cujuscunque lin-  
guae sub jure polonico vel theutonico, cum libera venatio-  
ne omnium ferarum parvarum et magnarum et bestiarum.  
Cum assensu Ducis Zemomislii nostri generi praedicti. Prae-  
sentibus Alberto episc. vladislav., comite Mattheo palatino Cujav.  
comite Woguecht Creiborowych castellano vladislaviensi;  
comite Przibislao palatino Suetensi, comite Paulo fratre  
episc. castellano Suetensi. Comite Trebomislio succamerario Cujav.  
vien. (Ex libro privilegiorum Capituli Crac.) (N<sup>o</sup> 3)
1282. Nonis Novemb. - Conradus Dux Masoviae et Terrae Cujavienfis  
confirmat donationem villae Dyaski peres Wissam quam fecit nobilis  
femina Sara filia Marcusii militis, Thomae episcopo plocens. et eale-  
riae Plocens. Praesent. Andrea cancellario, Senoiz iudice, Nicolao  
castellano Rokien. Joanne thesaurario. (N<sup>o</sup> 13)
1281. V. Calend. Januarii in Suerze - Motuquius Dux Pomeranie et Thomae  
Plocens. episcopo donat villas Goroden, Desozam, Slanzam duplicem cum parte  
deserta quae Ofekx dicitur, ac Serempino atque fluvium dictum St. Bok



cum piscatura in fluvij Vissa et Slanza, cum his libertatibus quas  
contulimus villae Treora eidem per nos prius donata. Praesent.  
Fribislas palatinus, Paulo castellano succensibus, Nemiro succensibus,  
rario, Joanne subpirerna, Dalestone subdapifero succensibus.  
(no 15)

(Rayores? Cod.  
T. II. 2. II. p. 623)

1282 in die Francisci Confess. in Sweze — Mosarogius Pomeraniae  
Dux significat quod decimas de tota terra Samborii Ducis Pome-  
raniae patri nostri quas ipse a d. Michaeli quondam Cujavie  
et Pomeraniae episcopo obtinuerat in commutatione pro castel-  
lania de Goranchen, restituitur Alberto Cujavia et Pomeraniae  
episcopo, castellaniam vero de Goranchen nostro dominio  
reservamus et dedimus episcopo villam Uj. rino ejusdem cas-  
tellaniae pro decimis reservatis. Praesent. Thoma episcopo ploen-  
wagolone, Fribislas palatinus Pomeraniae, Paulo castellano  
succensi, Juaniza castellano flupensi. (no 20)

1303 die S. Blasii — Bernardus Vladislavienfis episcopus.

1283 fer. 2a post domin. Invenit in Cracovia — Leo Dux Cracov. et  
Sandomir. strenuo militi Nicolao de Bressie, qui in diversis  
expeditionibus contra lituanos, jacphingos, Russos, alios  
que gentiles et Leonem principem Russiae nostras terras inva-  
dentem profligare et ad internecionem delere multum juvaret  
confirmat libertates quas Boleslaus Cracov. et Sandomir. dux  
patris noster, patri ejus Jacconi concesserat, ut ei liberum  
sit in possessionibus suis venari castores, lutras, martires,  
non dabit podwoda nec cocturas (vecturas?). Praesent. Ze-  
gota Cracov. Januszio Sandomir. palatinis, Mathia castellano  
villic. Beroldo de Boguicie venatore, Samuele de Lissary  
pincerna Cracov. Legno thesaurario nostro. (Ex orig. archivi  
Regni) (no 28.)

(1285) V Idus Januarii, Pontificatus Anno 4o Petrus — Martinus IV papa  
Joannem Moscarum <sup>archidiaconum</sup> daniciensem in ecclesia quiesc.  
nominat collectorem denarii beati Petri sive censu Romanae  
ecclesiae in Polonia et Pomerania (no 49)  
(toz potwiedza Honorius IV. dat. Tibure V Idus Julii; Pontificatus  
Anno 1o.)

1285 Conradus Mazoviensis et Cyrensis dux significat quodam sa-  
vigeno paganorum patrem nostrum nec flebili peremisset et nos  
in captivitate victos tenebat, cum libertati restituti sumus donamus  
villam Raphalowo ecclesiae Florensi et Thomae episcopo florensi  
(nº 55)

1270 in Sandomiria - Boleslaus Dux Cracov. et Sandomir. una cum  
conjuge Kunegunda Divisa, ecclesiae S. Trinitatis monasterii or-  
dinis S. Benedicti de Lyseez et Jacobo abbati ipsius confirmat  
possessiones omnium villarum et liberat a servitiis Lowoz,  
Stroza, Stan, Doradine, Strose, Targowe, Naraz, a Vaccis, ab  
oribus a statione venatorum et aucupum et qui castores venari  
consueverunt in villis Braceoviti, Glodno, Cepla, a statione  
pistorum et braccatorum a Logon ab omnibus expeditionibus  
exceptis paganis, ab aedificatione castrorum exceptis castro  
Sandomiriensi, ab omnibus theloniis et judiciis palatinorum  
et castellanorum. Confirmamus redditus 5 maricarum in Bohna  
de salis coctura. Praesent. Comes Petrus Castellanus Sandomir.  
Comes Jacobus castellanus Violi. Comes Miroslaus pincerna  
Cracov. Comes Laurentius venator de Klobuczko, Comes  
Scarbinirus, Comes Pofnarus. Datum per manus Martini  
Clerici. (nº 60)

1286. IV Calend. Martii in Cracovia. - Leszko Dux Cracov.  
.... cum ergo beneficia principum.... (page potwierdzenie  
tej samej rzeczy gdzie mowi ze) libertates contulit pa-  
trius noster Boleslaus pro villa Kalvi montis dicta  
Osox quam sibi Jacobus abbas dederat... potwierdza  
preto abbati Rathibono... item redditus 5 maricarum arge-  
ti in salis parura vel ebullitura apud Pochnam quod  
peane appellatur. Praesent Comes Martinus de Begez, comes  
Imramus venator Cracoviensis, comes Nicolaus (druż.  
w Kodesie Argoziew. Tom III.)

1319 in die 6. Joannis Bapt. in Cracovia. - Vladislaus Cracoviae  
Sandomiriae, totius Regni Poloniae Dux ad praesentis Stephani



monasterii de Lisen, confirmat transumpta 2 privilegio:  
rum Boleslai de a. 1270 et de<sup>st</sup>herus de a. 1286 villispa  
monasterii confert j<sup>us</sup> theutonicum Svedense. Praesent.  
Pancollao castel. Cracov. Navogiu palat. Sandomir. Tho-  
missao palat. Cracov. Adam giudice Cracov., Petro cas-  
tellano Landec. Mstigneo giudice Landec. Spicimiro castel-  
lano Vslie. Dobeslao castellano de Malogoraz. nankero  
castellano ficed. Datum per manus M<sup>ri</sup> Francisii Castella-  
ni Cracov. (n<sup>o</sup> 60) (et n<sup>o</sup> 63 idem)

1286 in Crastino Nativitatis B. Mariae V. in Pyzdry. - Prae-  
missus Dux Poloniae attentis obsequiis d. Philonis sui Ca-  
pelli et protonotarii maxime quod sibi Principi obtine-  
rit dilectam conjugem Richizam ubi in transeundo  
"maria et flumina ac alia maritima discrimina non  
"inmerito corporis sui et rerum pericula potuit por-  
"midere" eidem confert j<sup>us</sup> hereditario villam Gdez  
Praesent. Comitibus Alberto Krzesznowicz castellano  
de Cigzyn, Nicolao Subdapifero Calis, Gracia subthe-  
saurario Curiae Ducalis (ex Archiv. episc. Pozn.) (n<sup>o</sup> 69)

1288 in Dlusio Nonas Novembris. - Joanne<sup>episcopo</sup> episcopus Polon  
concordat cum Pruthenis villarum suarum Bethow ratio:  
ne decimae: tenebantur solvere de parvo aratro  
quod Radlo dicitur, 4 1/2 rotas, de magno hoc est Dlu-  
gowe 9 rotas in curia episcopi in Vineo monte dandos (n<sup>o</sup> 84)

1289. VIII Idus Decembris. Verneus Culmenois episcopus mediante Vslao  
Vladislavensi episcopo concordat cum Thoma episcopo plocensi  
qui resignavit de j<sup>ur</sup>ibus episcopalibus terrae Culmenois  
pro quo ei fr. Verneus episc. culmenfis dedit villam Orze-  
chowo item 300 mansos in terra Lubavis dioecesi plocensi  
contiguos. (n<sup>o</sup> 86)

128. Desco dux Cracoviae ad petitionem episcopi Cracov. contu-  
lit libertatem dimittendi castores in territorio beati Venceslai  
super Vilkam iuxta molendinum magnifici Benedicti (Wilga ruka)  
salva libertate viciniae - (Tres. ex Capitulo Crac.) (nº 90)

128. Desco privilegia gornikow bisk. Krak. (Ob. Kodex  
Kapit. Krak. pag. 16) (nº 91)

1290 infra Octavae Paschae, apud Gdanek. - Hsziwoguis dux Pomer-  
niae significat, quod cum diabolus discordiam in Pomerania re-  
"minasset inter nos et Marchionem multa mala et damna in nostro  
"dominio evenissent theutonicis incolis Pomeraniae Marchioni ad-  
"haerentibus et in nostram et in nostrorum baronum ejektivibus  
"et nostram mortem et nostrorum conspirantibus quia castra  
"dominii nostri et alias munitiones occupantes plurimos no-  
"biles et ignobiles Pomeraniae crudeliter peremerunt, sed tan-  
"dem Deo miserante... Marchione una cum ipso de nostro  
"dominio propulsatis, ipsos ut pote notatos crimine laesae  
"majestatis vita et omnibus bonis... sententialiter abjudi-  
"camus, et maxime eos qui aliquid juris dicunt se habuisse.  
"se in villis Sobkow, Swarosewo, Meszyno, Postolowo, <sup>praepositionem</sup>  
"Skrobotowo et Witomino... d. Episcopi Vladislavienps. <sup>ipsam</sup>  
"volumus non esse admittendam. Praesent. Swanko palat.  
Gdanen. Paulo palat. Suecen. Andrea castellano, Ureslas sub-  
camerario, Polria subcapifero gdanen. Johanne de Pasala (rossala)  
subpincerna suecen. (nº 93 ex Arch. Capit. Vladisl.)

1290. XVII Cal. Decembr. in Dufko - Premislaus II dux Polon. confis-  
mat locationem oppidi Slupia Johannis episcopi Posnan.  
jura theutonica. Praesent. Philore praeposito Santocensi (nº 105)

1291 Idus Novembr. Posnanis - Berhardus praepositor domorum  
Militiae Templi per Poloniam Sclaviam, Novam Terram (ma-  
gistr. et curiae Anarzanis recognovit quod bona Militiae  
Templi videlicet Tempelberch iuxta lacum Drawiczko, quae  
Praemislaus dux Catiis. domui Militiae in subsidium terrae



Santaie Ierosolimitanae contulit, recepit a Joanne episcopo  
Pofnan. locanda. Praefent. Alberto magistro curis in Krona  
fratre militiae templi (nº 109)

1292 in dominis Cracoviensi ante Myeshow. - Wladislaus dux Sandomi.  
Cuiav. Thomae episcopo plovensi permittit in villa Opogij  
in terra Cujavien. castrum edificare. Datum per manus  
Fulonis camellarii Cujav. (nº 116)

1295 Nicolaus dux Opaviensis et Capitaneus Cracoviensis.  
(Codex Katedr. Krak. fol. 136) ~ IV Calend. Aprilij.

<sup>Kotw 1250</sup>  
(1294?) . R. et L. - Samborius Dux Pomeraniae recognoscit: „quod  
„cum fuisset per violentiam fratris mei Swantopelconis  
„reductus in exilium” accomodari 90 marcas argenti a Mikae  
le episcopo Cujav. et Pomeraniae. In praesentia uxoris  
meae et filii mei Soboclawi et Canonicorum Wladislaw.  
eulefiae. (nº 130)

1294 in die b. Viti et Modesti in Slupsk. - Mstislaw dux  
Pomeraniae villam Rambowo in Pomerania donat epis.  
copo Pofnan. Praefent. Comite Swante palat. Gdanens.  
Laurentio castellano Slupens. (nº 131) (optatini Mstislaw)

1295 per. 4º ante diem Dominicae Resurrectionis in Castro  
Lecensi. Przemislaus secundus Dux Poloniae et Pome-  
raniae villam Sobkowo adjudicat Viflav episcopo Wladislaw.  
quoniam invenit proposita esse vera et instrumentis  
felius memoriae domini Mstislaw Ducis quondam Po-  
meraniae patris nostri... approbata. Praefent. Sweniza  
palat. Gdanens. (nº 135) (pienofny Pomeranii)

1297 in d. Cathedralae b. Petri, in Kalis. - Wladislaus dominus Regni  
Polon. Pomeraniae, Lanuciae, Cujaviae et Siradicae dux con-  
firmat donationem villae Lange in terra Cujav. per Comitem Do-  
byslaw filium Cesslai de Lapidea Eulafia, monasterio de den-  
da et incolas absolvit a nazaz, ab Opole, a custodia cervi et captonum. (nº 160)

1292. XV. Calend. Julii in Sochaczewo - Boleslaus dux Masoviae et  
Cujren. villas episcopales et Archidiconi Cujren. liberata  
Hroza, Poradnie, Targow. Praesent. Smislao castellano  
Wionen. nemira castellano Cujren. (nº 161)

1293 in Sochaczew. - Boleslaus dux Masov. ob remedium ani-  
mae fratris sui Conradi donat Joanni episcopo Pofnan.  
villas Rambuwo, Dambrowa Prarciconis, Jamno, Gram-  
szewo, Chromino. (nº 161)

1298 indie b. Joannis Bapt. in Cofan. - Henricus Dux Regni Polo-  
niae, Pomeraniae, Silesiae et domini Glogoviae conce-  
dit libertates Jacobo archiep. quese. Andreae Pofnan. Viflao  
Vladyslav. episcopis videlicet quod in villis eorum nunquam  
stationem faciet item nullam exactionem; canonici debent  
judicare homines in bonis eorum, si miles aliquis testamento  
aliquid ecclesiae donaverit, haec firma remaneant; ea-  
communicatos vitabimus, omnes decimas persolvant homines  
Poloni, Theutonici vero maldratas per modicum et argen-  
tum solvant, cancellaria Regni penes episcopatum Pofnan.  
semper remanebit. (nº 168)

1298 Jaroslaus miles re Kethkow.

1298. XV. Calend. Maji Pofnanie. - Statutum Andreae episcopi  
Pofnan. quod villae episcopales et capitulares tantum perso-  
nis capitularibus conferri debent. (nº 173)

1298. XVII. Calend. Novembr. Pofnanie - Joannes episcopus Pofnan.  
ad replicationem comitis Nicolai palatini Calisi. erigit  
collegiatam in Gtazina cum 3 canonicis et quarto prae-  
lato Praeposito. (nº 173)

1299 in crastino b. Dominici Confess. in Plogk. - Boleslaus dux Ma-  
sov. et Cujrensis villas suas Reczino, Mlodochowo, Sowoklanow,  
dat Joanni episcopo Pofnan. in commutatione pro villis Dzarnowo,  
dbowo et Minino. Praesent. Crivofando palatino. (p. 181)



in Unieſow =  
1299. III Idus Sept. Joſephus ſcholafficius lenicienſ. Jacobo ſe-  
cundo archiepiſc. gneſſen. donat bona Strzelno in terri-  
torio Na Kel in metiſ Cuiaviae. Praeſent. Lupo decano de  
S. Florianſ apud Cracoviam fr. Paulo Scopolenſi epifcopo  
(Nº 182)

1300 Kalendas Maii, in Inſula S. Mariae. - nos fr. Henricus epifcopus  
euleſiae Inſulae S. Mariae ſignificat quod Georgius et Rudolphus  
filii quondam caſtelli de Wildenburch villam Sobkowo pro debitiſ  
ceperunt Viſlas epifcopo Vladiflav. (Nº 188)

1301 in vigilia S. Martini conf. apud Unieſow - Jacobus archiep.  
Gneſſen. per commutationem a Ziemkone milite acceperit villam  
Turcowicij in caſtellania Spicimirienſi pro villa euleſia gneſſen.  
Logowo in caſtellania Juvenis Vladiflavis. Praeſent. fr.  
Paulo? Scopolenſi epifcopo. (Nº 206)

1301 fer. 6<sup>a</sup> ante Paſch. Maria in Solez. - Clemens Praenotiſ domus  
S. Laurentii prope Kalis ord. S. Benedicti recognoviſ villam  
Glogovia vitameſſe in dioceſi Loſnan. Praeſent. Ulrico  
de Boſkowicz Capitaneo Regni Poloniae (Nº 208) (Arch. Capituli  
Loſnan)

1301. VIII Idus Junii in Lyzdoy - Nicolaus Dux Opavio Capita-  
neus Regni Poloniae confirmat donationem villae Mitoflawie  
epifcopatus Loſnan. (Nº 208) (Arch. Capit. Loſn.)

(1302) III Nonas Aprilis, Pontificatus Bonifacii VIII anno 80 - Loſnan -  
fr. Nicolaus Offienſis et Veletrenſis epifcopus Apoſt. Sedis Legatus  
confirmat donationem villarum Frokovo, Gmyro, Sankowo,  
Nyſmo, Radzycewo, Myſſewa in provincia Mazoviienſi  
quam ſcit Volmarus canonicus Plocenſis. (Nº 212)

1303 in die converſionis S. Pauli in Strzeſz - Faſſa dicitur de  
Willemburch capitaneus Cuiaviae et Pomelanis confirmat ven-  
ditionem villae Roſkidalnio. (Nº 216)

1303 d. 14 Julii Cracovia - Ulricus de Boſkowicz capitaneus Cracov. et  
Landomii. (Kodeks Kapituły Krak. pag. 145º Nº 112)

1303 villae religioſorum fratrum ordinis S. Mariae militiae Sepdenſi  
de magna villa dioceſis Loſnan. Bodziſſino, Templewo et Langnot.  
(Nº 223)

Tomus V (ab. a. 1306-1333. n<sup>o</sup> 1-205)

1306. XVI<sup>to</sup> Calend. Januarii in Gdanosk. - Vladislav<sup>Lomian.</sup> Dux  
 terrarum Cracoviae, Sandomis. <sup>Lomian.</sup> Pultaw. Lancie, Siad. verus  
 haeres totius regni Poloniae significat quod d. Vladisl.  
 episcopus Conratus proposuit quaerimoniam contra Petrum  
 de Newemburk filium Suenize palatini Gdanensis pro  
 damnis ecclesiae Vladislav. et compromisit in Wlibertam  
 Cracov. Helzonem Pofnien. palatinos, Elementem  
 castellanum Siad. Stanislaum palatinum Cracovic; Pet-  
 rus vero in Bonisium quondam palatinum Cuiavie,  
 Bogussam iudicem Lomeraniae, <sup>Woyslawum</sup> Venceslaum castellanum  
 de Luck johannem dictum de Pen, qui omnes d. Petrum  
 pro damnis episcopo dicto in 2000<sup>0</sup> condemnarunt. Petrus  
 vero statuit fidejussores in 1500<sup>0</sup> maris thorun. et haeredi-  
 tatem suam irock obligavit, qui fidejussores (inter quos  
 Violaus castellanus de Luck, Laurentius filius Suenize  
 et Suenizko filius Laurenti) obligarunt se ad finaliter  
 solvendum in tertio termino. (n<sup>o</sup> 1)

(Reges. Pol.  
 T. II p. 1. p. 175.)

1306 in die b. Barnabae in ecclesia Pofnaniensi. - Boguska de  
 Wzemberge cap. aneus Pofnan. significat quod Petro-  
 gius canonicus Pofnien. cum fratribus suis Wrokotha, Got-  
 hardo Bartolomeo et Nicolao donavit Andreae episcopo  
 Pofnan. duas partes hereditatis Biloko jacentis juxta  
 Kamenkam fluvium qui in Wartham defluit satisfaciendo  
 pro fratre suo Gregorofandis qui magna damna ecclesiae  
 Pofnan. intulit. (n<sup>o</sup> 5)

1306 in dominica Judicae, in Lyzdry. - Lomes Mikhael palatinus  
 Caliss donat villam Laczkowo ecclesiae cathedr. Pofnaniensis.  
 (n<sup>o</sup> 5)



(Bezonia)

1306. datum in Cracovia. — Albertus advocatus Cracov. recognoscit quod Johannes episcopus Cracov. 30 jugera, tam in rubis, quam ceteris apud Suroslaw dictum "Bozey" pro 8 maris grossorum denariorum emit. praesent. "domino Petro Mozan summo Fraxone de Brimis" (nº 10) (Kodex Katedry Krak. p. 146)

1307 pridie Nonas Februarii in Cracovia. — Vladislaus Dux Cracov. Sandomis. Pomeran. Cuiav. Lanat. Sivad. verus haeres totius regni Poloniae in praesentia nostrorum baronum Wixibetae palatini Cracov. Kelzonis palatini Pofnan. Elmentis castellani Sivad. obligat Gerwardo episcopo Vladislav. haereditatem nostram <sup>Cuiavien.</sup> in terra ~~Bozey~~ in 60½ maris monetae Thorun. ad festum Pentecostes venturum. Praesent. Bernardo quondam castellano Cusvicen. Ubielao castellanus Porresten. Rodalio fummenerario Cuiavien. Datum per manus Joannis subcanellarii Cracovien. (nº 14)

1307 Sexta Idus Maii in Cracovia. — Vladislaus Dux Cuiav. Sandomis. Sivad. comiti Stanislao palatino Cuiavienfi haereditates Bo: dzanow, Czolpino et Nakonowo in terra Cuiav. donat. (nº 17)

1307 Septimo Idus Junii in Vislicia. — Vladislaus. (Kodex Kapit. Krak. Str. 151 nº 116) "Nawozio milite nostro de Morawicia" (nº 19) (Lickowinski cypta mylnie: de Mazowicia)

1308 in die S. Martini Pofnanice. — Andreas episcopus Pofnan. renovat constitutionem praedecessoris sui Ol. Joannis de non concedendis amplius gratialibus praebendis. (nº 23)

1308 III Idus Februar. — Henricus haeres Regni Poloniae Dux Silaviae confirmat commutationem inter Andream episcopum Pofnan. qui villam ecclesiasticam Popowo prope Szamotuly dedit Dobrogostio Thomyslai haeredi de Szamotuly pro villa episcopi Gradowice (proxima Wielichowo et Lubnicza villis episcopi Pofnan.) — Praesent. Dobrogostio palatino, Wochiscone iudice Pofnan. Letiscone iudice Gnesn. Przedbelichone de Spawie, Krywo condicatore de Pleszanie (nº 23)

(Argosz. Cod. I. II p. I  
Str. 178)

(argosz. Cod. I. II p. I  
Str. 178)

(Argosz. II. 1. p. 179)

1308 in die 8. Vincentii. Goriciae. — Fridericus episcopus Lubicensis  
recognoscit quod in villis Drenow, Samondorf, Reezga,  
Klewe, Koczyszow, Trebechow, Rademikal, Schobert,  
Morin, Rygais, Budechow de vi. Drewicz, Pitemoz,  
Dobgriwe, Glamboz, Tremesborn, Szruga jurisdictione-  
nem non habeat sed episcopus polnaniensis tanquam in  
sua diocesi. (no 27)

1308. IV Calendas Julii. Cracoviae. — Vladislaus Dux Cracov.  
Sandomir. coenobii de Andreow, de Wgchock, de Copronica  
de Szaryzyc ordinis Cisterciensis. confert facultatem locandi  
villas jure theutonico quorum incolae liberati ab jurisdictione  
castellanorum etc. Praesent. Nicolao palatino, Jacoflao iudice  
cracov. Alberto palatino Smilone iudice sandomir. Petro castel-  
lano de Malogofuz. Datum per manus Clementis Cancellarii  
Cracov. (Ex archiv. monast. Koprzywie.) (no 28)

1308 infra Octavas S. Trinitatis, apud Cracoviam. — Vladislaus Dux  
Cracov. etc. significat quod Gervardus episcopus vladislavien. (Dyous, I. I. p. 185)  
40 marcas et 40 monetae Thorunensis dedit pro nostris necessitatibus  
pro quibus ei obligamus. Prius hac redditatem in terra Cujavien.  
circa Wislam in 60 maris Thorunen., insuper villas nostras Plowze  
alio nomine Plewo et Polnowo in districtu Radziejowien. obliga-  
mus ad fest. S. Trinit. Praesent. Brandota castel. Sandomir. Stanislas  
palat. Cujav. Nicolao Praeposito Vslie. Stanislas Praeposito Cracov.  
Michael archidiacono vladislav. Datum per manus Joannis  
subcancellarii Cracov. (no 33)

(1309) XIII. Calend. Julii: Pontificatus Clementis Anno 50. Posonii. —  
Fr. Gentilis tit. S. Martini in montibus presbyter cardinalis  
Apostol. Sedis Legatus episcopo vladislavienfi mandat ut quod si per  
vladislavon ducem Joannes episcopus cracov. captus, libertati fuerit  
restituatur, ut interdictum per nos in ipsius terris positum relaxetur.  
si non ut ducem cum compluribus excommunicatos denunciatis. (no 37)



1310 Codex diplom. Katedry Krak. pag. 152 n<sup>o</sup> 112. Datum per manus  
domini Jaroslai iustodis et cancellarii nostri Cracov. - Pro Kopin<sup>ski</sup>  
cyta n<sup>o</sup>se mylnie Jarostu. (n<sup>o</sup> 46)

1311 in Głowna - Albertus haeres de Kroona filius quondam Nicolai  
palatini Calise villam suam Zabikowo obligatam tradit Andree  
episcopo Olle Lofnan. (n<sup>o</sup> 60)

1312. XV Calend. Julii apud Plozke. - Joannes episc. plovien<sup>sis</sup> concors  
dat cum Carolo de Treveris magistro generali hospitalis S. Marie  
domus Theutonice. ratione eorum manuum ad castrum Kaenithe in  
territorio Michalovicensi pertinentium. (n<sup>o</sup> 63)

1312 <sup>II Idus Septembris apud castrum S. Marie</sup>  
~~in Plozke~~ ~~Magister episc. et Carolus~~ ~~Mag. et Carolus~~ - Carolus de  
Treveris magister generalis Theuton. significat quod Joanni  
episcopo plovien<sup>si</sup> pro villis episc. Gordin, Slanza, ac Lomra in  
Pomerania vitis per commutationem dedit villam Beresvalde  
vulgariter Mezwoz in diocesi Culmensi. (niedaleko zamku Raga  
nety) (n<sup>o</sup> 63) (Waldemar)

1312 in die S. Joannis evang. in Witemodorf. - Vladimirus et Joannes  
manhiones Brandeburgenses recognoscunt quod <sup>apud</sup> episcopum Lofna-  
nensem decimas circa novum Kalisz, Tempelburck, Arnesthron,  
Walckenborck et in villis inter Notez et Drawam et inter Notez  
et Kuddam fluvijs sub posnaniensi diocesi emiscent, pro quibus  
eidem episcopo 50 marcas brandeburg. in Arnestwald Camine<sup>nsi</sup>  
diocesi assignavit. (n<sup>o</sup> 69)

+ 1313 pridie Calend. martii <sup>apud Beres-</sup> Jacobus canonicus Cracov. et pleba-  
nus de <sup>m</sup> Górkoko filius quondam comitis Stanislai haeredis  
de Porozno villam Roskidahio quam pater eius minus pisse  
possidebat restituit Gerwardo episcopo vladislav. et promittit  
pro fratribus suis et noverca. Episcopus vladislavien<sup>sis</sup> autem solvit  
de excommunicatione patrem episc. mortuum et in ecclesia <sup>methelien<sup>si</sup></sup> sepeliri  
permittit. Praesent. <sup>fratres</sup> Dominico episcopo <sup>(Nimrodensi)</sup> Michaeli  
praeposito Crusvicien. Joanne archidiacono Stolpen<sup>si</sup>, Theodoro  
archidiacono Crusvicien. Joanne plebano de Groyzna. (n<sup>o</sup> 71)

(Obacz 1318)

(Ogłosz. I. I. p. 191)

- 1313 fer. 2<sup>a</sup> infra Octavas Assumptionis S. Mariae, Vladislaviae. — (Argem. II. p. 192)  
 Leco Premissus dux Cuiaviae et domini Vladislaviae iuvenij  
 resquefuerunt quod Philippus filius Miroslai haeres de Lagewniki  
 agros pene Smuk wielki pratum et villam Ladan obligavit  
 episcopo Vladislavensi. (N<sup>o</sup> 72)
- 1314 in Octava Beati Petri et Pauli Apost. apud Vigiariam. — Vladislaus (Argem. II. p. 193)  
 haeres Regni Poloniae, dux Cracov. Sandomir. significat quod Petrus:  
 laza filia quondam militis Andreae de Eloki relicta ol. comitis  
 Stanislai palatini Cujavien. haereditatem Krossino cum ecclesia  
 in terra Cujavien. inter Brzesce et Nowele vendidit Gerardo  
 episcopo Cujav. pro 140 manis grofo. Praesent. Przedpelkone  
 castel. pofnan. Jarostio cracovien. Nicolao danacionfi ~~episcopo~~ +  
 cancellariis canoniciis cracovienfibus, Petro capitaneo nostro + (piscopo) sta  
 Cracovienfi, Navagio sucamerano sandomir. Joanne castella..  
 no de Brzesce (N<sup>o</sup> 75)
- 1314 d. III Idus Januarii, in Stupia. — Vladislaus haeres Regni Polo-  
 niae Andreae episcopo Pofnan. et epus successores confert  
 ius adendi monetae sive denarios in Stupia, iuxta quali-  
 tatem monetae Regni Poloniae. (N<sup>o</sup> 76)
- 1314 fer. 3<sup>a</sup> post domin. Reminiscere in Kozlow. — Simon custos ecclesiae  
 cathedr. Pofnan. filius Comitis Nicolai dicti Gajla. haereditatem  
 Epiphysa resignat ecclesiae majori in Pofnania. Praesent. Do. +  
 marato episcopo Pofnan. Gerlubo scholastico Gnesen.
1314. IV. Novas Octobr. in Cracovia. (Codex capit. Krak. p. 152 Alber-  
 tus ad suae dignitatis "Re xio infra ma: dignatis") — per, veridi:  
 corum discretionem (N<sup>o</sup> 77)
- 1315 d. Conversionis S. Pauli Sandomiriae — Vladislaus Dei gratia  
 Dux, terrarum Regni Poloniae, Cracoviae.... sylvam... inci-  
 piendo a castro dicto Zepkensten... cum omnibus iuribus, ~~adventi-~~  
 solutionibus, proventibus et fructibus... quae locabatur in sylva  
 praenotata. factor (Sic kufinski ma dutor) vero locationis... consue-  
 verunt et conturbare. (Codex diplomat. Matopolski. ff. 179)  
 Ex originali in Archivo Wielkopolskum in Lipskwa thasa. (N<sup>o</sup> 80)



1316. VI Idus Julii, in Elck. - Florianus episcopus Florentis requirit  
quod cum Vladislaus Dux Cracov. voluit ordinationem facere in Col-  
legio in Zarnowo prius celebrato, sed postea illam fecit cum  
Duca Anastasia et filijs suis Vladislao et Boleslao Duibus  
Dobrinensibus super solutione decimarum in terra Dobri-  
nensi de villis iure theutonico locatis videlicet quod de quo-  
libet manso theutonico locato annis singulis nomine dei  
mae iustonem monetae Thorun. solvere debent - erat enim  
propter eandem deum a praedecessore nostro olim Joanne  
dicto Abrahae plocensi episcopo excommunicatus. (nº 84)

(Dygow, I. 1. p. 206)

1316 in Lefchae Conduitu, apud Brzezie. - Vladislaus Dux Regni  
Poloniae Cracoviae significat quod Henstachius et Joannes  
(cupisaxor Swenthoslaw) fratres Dullwici sortem Jawlo-  
wice pro 12 mansis Thorun. vendiderunt comiti Johanni  
castellano Crusviciensi. Praesent. Mi Klone Cujavienfi, Joanne  
La naviensi palatino, Polubone brestensi, Boguslao Pomeranis  
judicibus. Datum per manus Petri Siolastici randomiriensis.  
notarii curiae nostrae. (nº 84)

1316 in dominica judica in Malewicz - Vladislaus haeres Regni Polon.  
libertatem villae Kazonie prope Brzeff episcopalis sedes  
Lesnawienfis confirmat. (nº 86.)

1317 fer. septima ante diem Lefchae, apud Brzezie. - Vladislaus haeres Regni  
Poloniae confirmat emptionem 2 1/2 mansu in haereditate Gosling per  
Cunco amem de Brzezie apud Janusium de Cyroniz. Testes Michael  
palatinus, comes Echo capitaneus, Rozdal subcamerarius Cujavien-  
ses. (nº 87) Datum per Rigneum vicecancellarium Cracov.

(delewd: Dygow.  
prawod. polsk. p. 215)

1318 ipso die dominico Pentecostes in Wladyslawia. - Johannes palatinus,  
Bozseidovic Boguslao castellanus de Bydgost significant quod  
Przemyslaus Dux Cujavie dominus de Wyssogrod talem cum fratre suo  
Lesthione dux Cujavie domino de Wladyslawia ordinationem fecerit  
de mutua inter eos successione, si aliquis eorum sine liberis decederet.  
(nº 99)

1318 in vigilia S. Joannis Bapt. apud Suleciow. - Wladislaus dux Cracov. (Dyngus I. p. 213)

significat quod olim Stanislaus dictus Syryk filius quondam Suentos-  
lai de Breze, miles, haereditatem suam Roskidalino in terra (danz 1313)  
Cuiavice super Wistam vendidit Johanni dicto Rihaliuz aividebress  
qui eandem Gerardo episcopo Wladislaw. vendidit; nunc vero idem  
episcopus ad preces comitum Thomislai cracov. Nawoji sandomis.  
et Clementis riadien. palatinorum, filijs dicti olim Stanislawi Syryk  
et ejus uxoris Margaretthae, videlicet: Jacobo canonico cracov.  
Petro, Suentosla. Dominico et Francisco item filiabus: Elisabeth  
uxori Thomislai palatini praedicti, Dirz Kap relictas olim Fred-  
slai 40 marc. gros. prag. addit pro eadem villa Roskidalino.  
Praefat. Magistro Francisco cracoviensi, Han Kero siadien. Pomere  
ujavien. canonicis; datum per Zbigneum viacaniel. crac. (no 100)

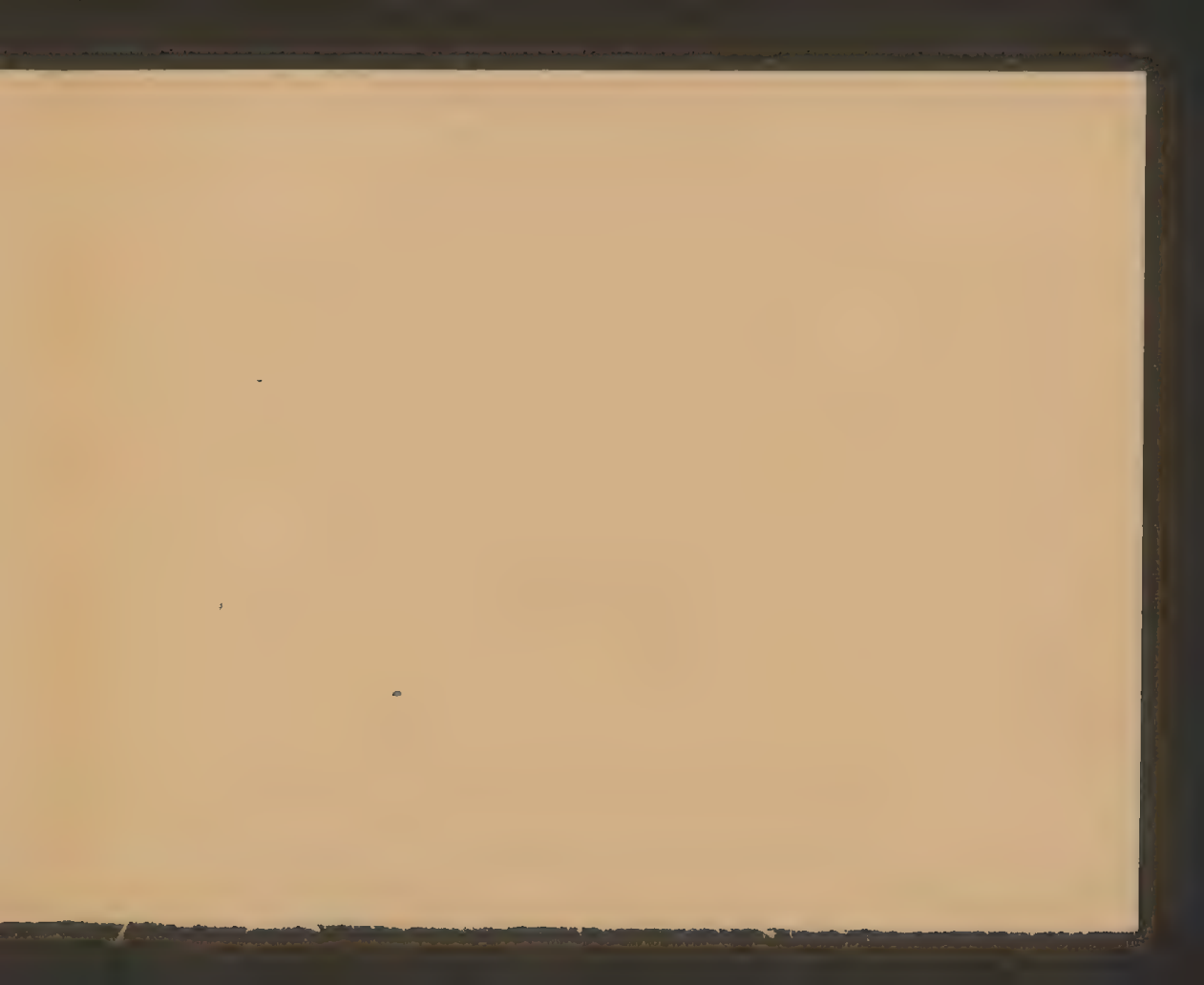
1318 in Juven. Wladislawia - Lesko dux Cuiavia et dominus Juvenis  
Wladislawis permittit Gerardo episcopo Wladislaw. extruere  
castnum in villa Slawsko in territorio Wladislaw. (no 100 bis)

1320 Pridia nonas Martii in Breff. - Tomaratus episc. Sofnan. et Nicolaus  
Gneznen. decanus iudices apostolici post sententiam ferunt in causa  
quia olim Wislaus episcopus Wladislaw. Rudolpho, Henrico, Joanni  
et alijs fratribus Begardis quire dicunt Heremitas dedit  
locum eulefiam, cellam seu coenobium S. Crucis in limbo de  
Slothonia, cum conditione, ut si dicti fratres non possent in  
eodem loco remanere, locus ille ad eulefiam Wladislawensem  
revertatur. Nunc Clemens papa ordinem seu sectam illorum  
castravit. - Ergo fratres Begardi pro reddunt (episcopo Wladislaw.  
locum in Slothonia cum eulefia, signo S. Crucis in argento reon-  
dito, cum ornamentis altarium. (no 110) (In Slothonia terga  
in Culmenfi diocesi nalezata do Biskupa Kujawst.)

1320. VI Calend. Septemb. in Breze Breze. - Janislaus archiepiscopus (Dyngus I. 1. p. 224)  
Gneznen. "capitaneus Regni Polonie" significat quod Nassagren  
iudex Cuiavia et Albertus dictus Sydor nomine Dabislai Troiano-  
wicz castellanum de Couale et Nicolai dicti Dyngosz confederatoris  
epus haereditatem Nawzali ejusdem Dabislai tradiderunt Gerardo





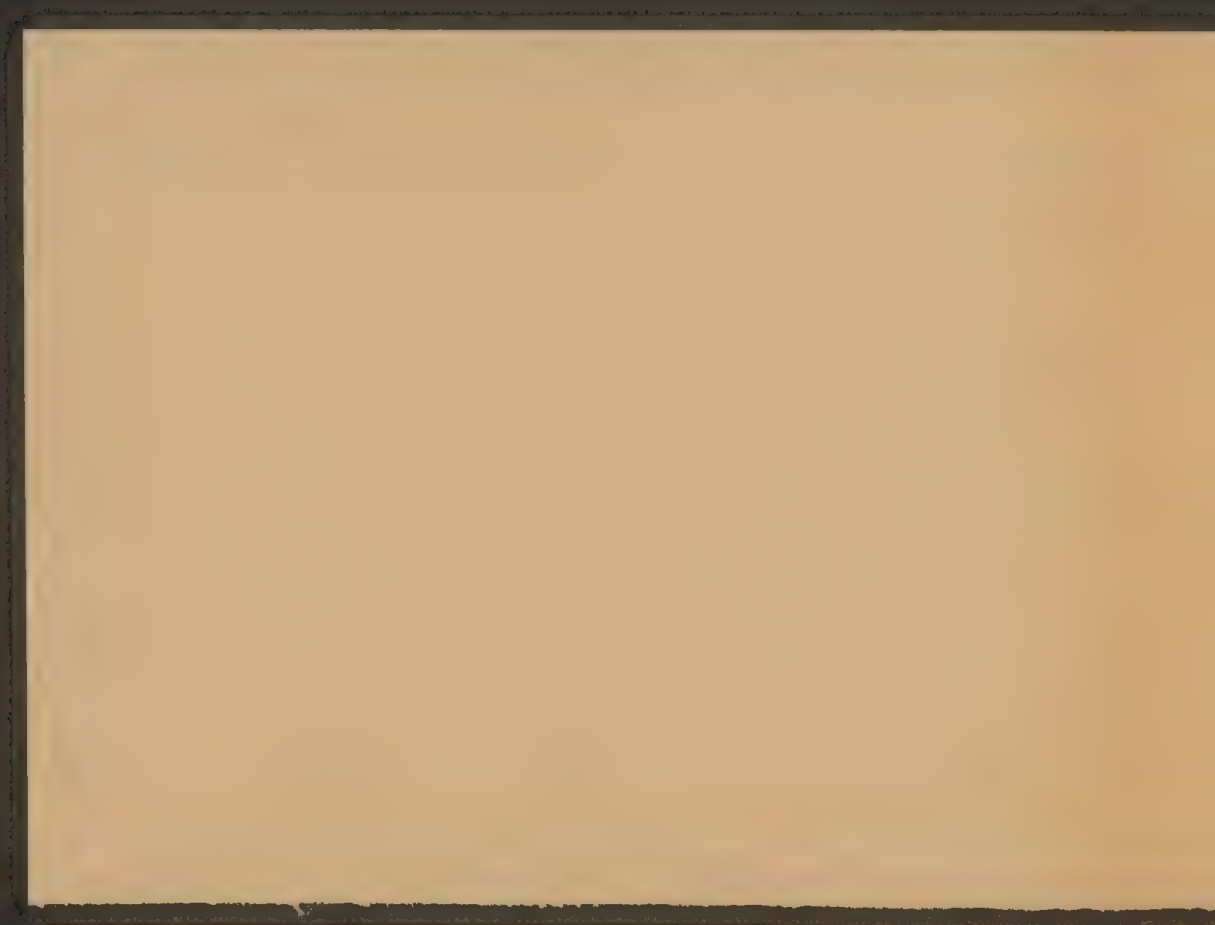






1. *Salix monensis* 22. *Salix*  
*thymifolia* 23. *Salix*





Vetera monumenta historica Hungariam sacram illus-  
 trantia maximam partem nondum edita ex tabula-  
 riis vaticanis de prompta, collecta ac serie chrono-  
 logica disposita ab Augustino Theiner presbytero  
 congreg. oratorii .... tabulariorum vatican. praefecto.  
 Tomus I ab Honorio papa III usque ad Clementem pp. VI  
 1216-1352. Romae typis vaticanis apud editorem  
 (Vindobonae ap. Guis. Braumüller) 1859. fol. ff. XLII. 837.  
 Ded. Joanni Bapt. S. Q. E. Lit. S. Crucis in Hierusalem presbyte-  
 ro cardinali Scitovskij de Nagyker archiep. Strigon. regni  
 Hung. principi primate S. Sed. Ap. legato nato etc. etc. etc. et  
 episc. regni sacris aulicis titibus (tu mowi Theiner ze mu  
 Sawicy przed 2 laty w Krymie Augustinus de Roskovany  
 variensis episc. podał miłoś do tego zbioru i ze archybiskup  
 z duchowienstwem pienisznie mu dopomagli.) Romae die  
 festo Praesent. B. Mariae 1858. — Praefatio: Regesta papies:  
 kie w Watykanie idg od Innocentego III aż do naszych czasów;  
 Regesta Innocentego III wydali w części Stephan. Balu-  
 zius (Paris 1682 fol. 2 Vol.) Brequigny et la Porte du Theil  
 (Paris. 1791 fol. 2 Vol.) a w całości J. L. Mignius (Paris 1855.  
 4<sup>o</sup> 4 Vol.) wiele późniejszych aktów papieskich wydał Ray-  
 nald (Annales ecclesiast. Instig. cat. Kowius. Instig. w Wyjst-  
 kach, niektóre zaś mylnie. Tu zaś są: listy królów i osob. nacz-  
 niejszych do papieżów badania na odpusty do kościołów i osobom,  
 Prowizyje na beneficya kościelne, Potwierdzenia i nominacyje  
 biskupów, Przywileje konsekratorskie i opiekuńcze dla kościołów  
 i osob. klasztorów, kościołów paraf. szpitali, ich rektorów, bisku-  
 pów, kapituł, Rachunki z odebranego swiętopietra i składek  
 na trym rzucające wielkie światło na topografię kościelną  
 stółunki menniejsze i t. p. — W Węgrzech wyżyły różne dzieła ob-  
 jaśniające historię kościelną: Fejer: Coëx diplomatiq. Hungariae



ecclesiasticus et civilis. Budae 1829. 8<sup>o</sup> ii Vol.; Carol. Le:  
terfy Soc. Jes. Collectio conciliorum Hungariae. Posonii 1741  
fol. 2 Vol.; Ignatius de Bathian: Leges ecclesiasticae Hun-  
gariae. Albac Carolinae 1785. fol. 3 Vol.; Georg Pray: Specimen  
hierarchiae Hungariae Posonii 1776. 8<sup>o</sup> 3 Vol.; Nicol. Smith:  
Antheipisopi Strigonienses compendio dati. Tyrnaviae 1758  
8<sup>o</sup> 2 Vol. Nicol. Smith: Episcopi Agrienses fide diplomatum  
concinati. Tyrnaviae 1768. 8<sup>o</sup> 3 Vol.; Michael a Sanctisori:  
ma Trinitate. Origo et series archiepiscopatum Colocensi-  
um et Bawiensium. Budae 1746. 4<sup>o</sup> i Vol.; Laurent.  
Karoly: Speculum Zauriensis ecclesiae. Zaurini 1747.  
fol. i Vol.; Joan. Innocent. Desericzky: Historia episcopa-  
tus, dioecesis et civitatis Vaciensis auct. Vaciensium  
episcoporum cathalogus. Pestini 1763 fol.; Joseph. Koller:  
Historia episcopatus Quingue - Eulethiarum. Posonii  
1782. 4<sup>o</sup> 3 Vol.; Anton. Ganczy: Episcopi Varadienses  
fide diplomatum concinati. Viennae 1776. 4<sup>o</sup> 2 Vol.;  
Balthas. Adam. Kercselich de Corbairia: Historia cathe-  
dralis ecclesiae Zagrabienois. Zagrabiae fol. Tom I  
Lars I; Joannes Roka: Historia episcopatus Vespri-  
mienfis; Stephan. Katona: Historia metropolitaneae  
Colocensis. Pestini 1800. 4<sup>o</sup> 2 Vol.; Josephus Benko: Mil-  
Kovia sive explanatio antiqui episcopatus Milko-  
vienois per Transilvaniam olim ex porrecti. Viennae  
1781. 8<sup>o</sup> 2 Vol.; J. Fuchschofler: Monasteriologia Hunga-  
riae secundis curis edita a Jo. Mauro Czinar O. S. Bened.  
Sebast. Pauli: Podice diplomatico vel vago militare ordine  
Gerolimitano di Boralta. Lucca 1737. fol. T. II

(1214) Andreas II rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ra-  
mae, Serviae, Galiciae, Lodomeriae, Innocentium III de  
vocatione Colomanni filii sui ad regnum Galiciae edo-  
cit et illum in regem Galiciae coronari expetit. No 1 pag 1-2.  
(Oruk w Namysiewicz T. IV p. 183. Katona Phylor. V. p. 209. Fejer  
Codex III. 1 p. 163. Raynald T. XIII ad a. 1219.)

(1217. 30 Januar.) Laterani III Cal. Febr. Pontif. 2<sup>o</sup> 1<sup>o</sup> - Honorius  
III Andreas regi Hungar. ut consilium captem terram  
sanctam liberandi quam primum perficiat. Quia vero  
universitas Latinorum in Graecia commorantium  
ad Andream II nuntios misit, illum vel Comitem Anti-  
riodorensem socerum ejus in imperatorem Constantinopoli-  
tanum electurum. ergo ei papa gratulatus, mittit  
que ac eum H. Thymensis episcopum apost. sedis legatum  
No 5. p. 4.

(1217. 11 Febr.) Laterani III Idus Febr. Pontif. 2<sup>o</sup> 1<sup>o</sup>. Hono-  
rius III Andreas II regi Hung. dispositionem quam  
„de terra sua scilicet, Regnum Ungariae primogenito tuo  
„Belae, Regnum vero Galitiae Colomanno reliquens  
„et eorum alterutri vel utrique sine liberis decedenti,  
„Andream instituens successorem... confirmamus.”  
- No 6 p. 5.

(1217. 28 Julii) Terentini V Calend. Augusti. Pontif. 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup>. Ho-  
norius III Andreas II regi Hung. nuntiat quod perfidus  
Theodorus (Ascaris?) cepit I. imperatorem Constantinop.  
et I. tit. I. Praxedis presbyt. cardinal. apost. sedis legatum  
et exhortat ut ad eos liberandum (ne dictus imperator  
„qui tibi tam propinquo vinculo est conjunctus... retineatur)  
nuntios mittat. No 14. p. 8.

(1218. 16 Maji) Romae XVII Cal. Junii Pontif. 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> - Honorius III  
Solentiae Hungariae reginae confirmat donationem factam ab Andrea  
II Hung. rege qui profecturus ad terrae I. subsidium ordinauit ut si  
eum in peregrinatione mori contingat Solentia nomine donationis  
propter meritas 8000 marc. arg. absecuratas habeat super feodes qui per  
monstrum defuerunt, super praedium Iacacenorum re I. et super comita-  
tum de Budrie. No 22 pag. 13.



1217 Andreas II rex Hung. fratribus domus hospitalis  
 S. Joannis Bapt. de Jerusalem (byli. to kawalerowie  
 maltanzy - a domus hospitalis S. mariae theutonicorum  
 in Jerusalem kryżacy niemieccy) qui nobiscum in parti-  
 bus Syriae in Acchone, Chirato et Margato milita-  
 bant contra Amalechitas certos proventus super  
 sale inferibit. Datum ~~1217~~ 1217 Regni nostri  
 Anno 13<sup>o</sup> (proytem przywileju jak furiadory podpis  
 notarialny appud Ricord. 27 Oct. 1266 byta pieczę-  
 bulla aurea pendens in serico rubeo. na niej 2 jednej  
 strony król siedzący w koronie trzymający w jednej  
 ręce berło w drugiej jabłko 2 napisem do koka: + An-  
 dreas. Fi. gra. vngie. dam. choe. rame. rre. ganc. lo-  
 domeri. q. rex - 2 drugiej strony, patebat figura ad  
 „modum leuti ad fascias et in tribus ex fasciis appare-  
 „bant figurae binae ad modum leonculorum  
 „respicientium unum alterum, parvo leutulo me-  
 „diante, in quibus et in fascia inferiori appare-  
 „bat imago quasi parvi leonis aspicientis retro  
 „se, talibus litteris circumscripta: + sigillum. re-  
 „cundi. Andree. Tercii. bele. regis. filii - Obay:  
 „Sebast. Pauli: Codice diplomatico del sacro militare  
 ordine gerolomitano di Malta. Lucca 1737 fol.  
 Tom I p. 110.) N<sup>o</sup> 23. pag. 14-15. (wielkim kłopotem  
 gdy ~~Andreas~~ Andree II był w Jeruzalemie kawaleron maltan-  
 zkich: Guarinus de Monte acuto magister domus hospitalis

(1218?) S. Jo. Bapt.  
 (1219) Andreas II rex Hung. Honorium III edocet de suo ex terra sancta  
 redditu - pisze iż dla niepokoju w Węgrych 2 musiał on być wrócić:  
 ze deo rex Armenorum dal corks za jego syna (Andreego 2) prawem odzie:  
 dziczenia Armenii (które łomajęntstwo pochodził Honorius III da ferani  
 3<sup>o</sup> nonas mart. Pontif. 2<sup>o</sup> 3<sup>o</sup>) - 2 filiam omnini Theodori dazcari filio nostro  
 7 j. Beli Ideximus in uxorem - 2 corks swoj (Marię) wydał 2 Areno  
 Bulgariae imperatori za żonę - 2 syna swego (Andreego) puerum posyła do  
 Armenii - 2 Zulfanus Thycoriae nosyłał do niego pisać go o jakę corks swoj lub  
 krewną, co natam za żonę dżegę 2 pisać chętnie swego 2 Andreego II ponowari  
 wysyłać corks ma zażegnę, dżecar ma dżec, unam ex nostris neptibus 2 za żonę (N<sup>o</sup> 32 p. 20-1.  
 Katona appar. V. p. 303. Bayanmal I p. 214.

Andreego II r. 1217. 2. 24  
 August 2 Spisisto wyje-  
 chał do ziemi św. ro-  
 at do Węgier 1218 bawie  
 na powrocie roku w  
 Antiochii, Grecy i Bul-  
 gary go za syna swego  
 uważali. Katona ad a. 1218  
 - Thomas archidiac. spalat.  
 cap. 26

1221 Abbatia Vissegradensis respiciensis diocesis (fundata p. n. e.  
Andree I okolo 1050 dla mnichów zakonem S. Bazylego (brzo-  
ku greckiego - Starian.) data Latinis monachis remota  
ibidem monachis Graecis (Ord. S. Basil) per regem Andream II  
(Katońa Arpad. V. p. 349)

1221 Honorius III posyta swego legata Biontiusza kapelana  
swego do Bosnii dla wyterpienia tamize heretyków Latere-  
nów (Cathari vel Albigenes) którzy r. 1223 mieli nawet w Bosnii  
swego antypape Bartholomaeum Carrasponensem (= Hyszpanii)  
legatyle wyjednat iz Aligie Bosnii blińollaw wypringsigt sis  
herezyi z synem, legat w tym celu sprowadzil do Bosnii domi-  
nikanów

(Thomae)

(Briccio) (Alexandro)

(1222 28 Maji) Honorius III pisy opublikowani: wien i etnara:  
diensi mandat ut se informant de sponsalibus Belae filii regis  
Hungar. cum puella impuberi, quia Bela natus Andree regis Hungar.  
netit ut ipsi tribuamus recedendi a sponsalibus nam pater eius per  
Graeciam transitum faciens dum de partibus Transmarinis rediret  
dedit fidem Laschero quod cum adhuc impuberem illius filiae  
infra annos nobiles existenti matrimonio copularet. Tunc vero  
dictus Bella licet in aetate tenella cum puella eadem sponsalia  
contraxisset cum ad pubertatem pervenerit matrimonio contrari-  
ci postuans licentiam ab huiusmodi sponsalibus recedendi et con-  
trahendi cum alia. Datum Alatr. V. Cal. Junii. Pontif. 2º 6º  
(nº 67 pag. 33)

1222 Honorius III reginam Hungariae Yolles cum omnibus bonis  
quae vir eius Andreas rex Hung. in dotatium illi concessit, sub  
protectione sedis apost. suscepit. Laterani Rom. Pont. 2º 6º  
(nº 71 pag. 35)

1223. 30. quondam imperatrix constantinopolitana cum concessione  
fratris sui Andree regis hung. possidet comitatum Xewe et loca Varod,  
Perben, Xamanc, Tilzeng cum villis, Soya, Luth et Miriflou in comitatu  
Bachauensi (nº 80 p. 39)

(1223) Ugrinus (colorenfis, Desiderius (charadiensis, Rupertus) respiciensis, (Stephanus) List ten pisany  
zagradiensis, Thomas (agrienfis, Bartholomaeus) quinqueculensis, (Alexander) vara: 1223 - zara 1 zar 2º 2º  
diensis) (Briccius) (vacienfis) et I. nitrenfis episcopi interrogant Honorium III (Katońa) - Bela 2º  
quid faciendum quia Bela rex filius primogenitus Andree regis Hung. uxorem (Katońa) - Bela 2º  
suam filiam nobilis viri Laschani cum qua postquam ad aetatem legitimam interque per: r. 20-21 - leg. 2º 2º  
veniant per totum biennium et amplius cohabitaret ut maritus et quam Andree rex in Hungariae ducens possidet  
reginam coronari et mungi leat - nunt dimisit. (nº 85 pag. 42. Katońa Arpad. V. p. 425 do Leopolda 1224,



1198-1226 Magister et miles militiae templi de Ungaria possedit  
terram Gyuzke in Croatia kolo zamku Hor: iemi Madruz et  
Bozane

1227 Joannes natus nobilis mulieris Margaritae quondam imperatricis  
constantinopolitanae obituque ualente precui heretikon u. Boonii  
(matka jego pojmieni drugiego maza z Montisferiatu zyta w Wegrzech)

1228 Robertus archiep. Thron. donosi papazowi Gregorzowi IX iz nobi:  
les gentis Cumanorum baptismi gratiam receperunt et princeps  
Bothz nomine de terra illorum filium suum ad papam misit.  
Lapiez wzywa Bela krola węg. aby dzieto nawrocienia in Cumania  
et Boonnie dalej popierat: oraz pozwala episcopatum Cumanorum erigere.

1229 Soror regis Ungariae (Andree II siostra Matgorzata?) acqui-  
runt terram vocatam ulterior Sirmia ubi homines Graecorum  
ritum tenent - papa Gregorius IX permittit ibidem sedem epis-  
copalem novam erigere.

1227 Theodoricus episcopus Cumanorum (episcopatus MilKovienfis  
in terra Sculorum sive episcopatus Cumanorum - miasto Mil-  
ko in Moldavia na odcyku Milko dzielaca Moldawis od Wołosz.  
czyngy i wpadajaca do Seretu - niedaleko legato miasto Satras

1231 Laterani V Nonas martij. A. 440 - Gregorius IX (Rober-  
to archiepiscopo Thronienfi ut Saracenos et Judaeos per  
subtractionem consortii cum Christianis et Christianos  
per censuras ecclesiasticas ab eodem consortio coarceat  
inferius Saraceni emunt mancipia Christiana, Christianorum mu-  
neribus commiscetur et quia in Toletano concilio statutum  
est ne Judaei publicis officiis praeferantur, in regno tamen  
est ne Judaei publicis officiis praeferantur. (N<sup>o</sup>  
passim Saraceni ac Saraceni publicis officiis praeferuntur. (N<sup>o</sup>  
168 p. 93-94) Raynaldus a. 1231 h. 39. Ratona Episc. V. p. 591 ad a. 1231)

1231 Andreas II rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Ser-  
viae, Galliciae, Lodomeniae; Bela primogenitus regis rex guber-  
nator patium transylvanicum regni Hungariae. Colomanus (Ca-  
rolus) Ruthenorum rex ~~Alba~~ dux Sclavoniae (or. 1228) Croatiae  
atque Dalmatiae

1232 papiez wzywa aby episcopi Bulgarorum videlicet Albae et Bran-  
dusii aby przysli unia

1232 mense Decembr. Andae - Jacobus Levorarius Placentinus electus epis-  
copus praenestinus apostolicae sedis in Hungaria legatus





1235 Gregorius IX & plantae reginae natae regis Hungariae (orka András II  
apud B. 1235 Jakubovi Kralovi Ortogoni) (knez?)

1236. 28 Aug. - Gregorius IX nobilem virum Libisclavum Ke-  
nesium de Wascara natum quondam Stephani Bani Bosniae  
- et A<sup>nathani</sup> et am quondam H. Bani de Bosnia sub protectionem  
Luis apost. suscepit. (No 258 et 260 pag. 147)

1236 Afsan panuje w Bulgaryi

1236 *Afsan panuje w Bulgaryci* <sup>urzęd. xstym</sup>  
 1237 *papież daje przywileje dominikanom (nauczającym in terra*  
*Ceurin (Ceurin - Chrysim ?)*

1237 Relauja podroizj fr. Ricardi (Juliani) ord. praedicat. do kzy  
gdzie wymlazał ojezyzys. Węgrom (Hungarii magna) koto  
Alanii, Zichii, Wigricij, Bulgaryi (epi. S. tany wielkiej) (no 223  
p. 151-153. K. tona Popad. V p. 187-193. 194) hinc iac: te  
wyslawy fr. Ricardus cygli rezej Julian przez 15 dni bawit in re  
gro Moruanorum przybywszy tamże rekej, ci byli poganie: 3<sup>ti</sup>  
a prophetis suis accipientes, quod esse debent Christiani, mi-  
serunt adducem Magnae laudameriac (u. katony: Sandememriae?)  
quae est terra Ruthenorum illis vicina, quod eis mitteret  
sacerdotem, qui illis baptismum conferret; qui respondit  
non neum est hoc facere sed papae Romani. (Byta to  
expedycja kofitem K. o. la (Zel. wygšana dla wysspiegowania  
S. t. ardu)

237 2. 21. Maji) Viterbii XII Kalend. Junii Anno pontif. 11<sup>o</sup> - Grego-  
rius IX ad Asianum dominum Blachorum et Bulgarorum  
qui ecclesiae Romanae se substernebat mittit legatam aposto-  
licam (scilicet de Asieis) episcopum perusinum [ut 3. consten-]

legat <sup>jechał</sup> do Bułgarii przez Węgry. - Oświadczył, że ma za żonę Marię, córkę Andrieja II króla węg. obiecywał pa-  
nie żonę przejść na unię i pomóc cesarzowi Łacini skłonić do  
próby pokroju oraz porzucenie spórki. Właśnie z którym dawniej  
walczył przeciw Łaciniom w Carogrodzie. - Decyzję przy końcu roku

1237) gdy Afsan oblegat zamek Turuti nymegion  
domosi, iz wstanie zona jego Maria, synek jego, i biskup ter-  
nowski (Trinobiepi kopus) umarli; Afsan porzucił wise przyjaźn  
Orzym i potęgiwszy się na nowo z Hata kiem rozporząd wojny pnie z  
ciw Lacin nikom w ta rogrodzie. Zapiej w styczniu 1238 ogłosił krucjatę  
przeciw Afsanowi i jego następcy, quae tota haereticus pravitate infecta  
dictur oraz wyrwał ziele króla węgierskiego do wojny przeciw niemu, który  
wymusił br Afsan, ex illius recordationis fovee nostra maria filium habet et hacten-

Edmannum

Rumani: wotchy

Iet Joannem quondam  
 bohemensem episcopum  
 ord. praedicat.

1238. d. VII Idus Junii, datum in Tolun (Act. 158) — (Bela rex Hungaricae Gregorio IX papa... terras albane utpote schismatici licet auctoritate sedis apostolicae occupare non possumus ob cognationis foedera. Ex inclitae <sup>enim</sup> recordationis terrae nostrae (Mara + 1237) filium habet et haeredem (Koloman?) et nostris injurionibus sic in omnibus est subiectus ut non tam amicus quam subditus videatur... Valentinus enim nostram neptem (t. j. Helens urodzona z Marji) suo filio duxit in uxorem, et nostrae carissimae consortis reginae Ungariae (Maria Erika Teodora Komneni Askanysa) frater exstitit, tanta nobis devotione conjunctus, ut et se et sua <sup>et nostrum beneplacitum</sup> exhibere sit paratus." (Act. 158 pag. 150. 151.)  
 Alban udbouchat sis i pozvolit francuskim knjazkom idogym na pomoc Balduina cesarja do Carogrodu, puechadu p. xcz. Bulgeria 1238.

1238 Gregorius IX mianuje episcopum in terra Bosnae quem Colomanus rex Ruthenorum et dux Sclavorum deduxit ad lucem catholicae puritatis — niejakiogo tr. Loussq ort. praedic. 200. wigzkiem aby nawrocit ta kze terram Cholim (Cholmiz?) (N<sup>o</sup> 289 p. 163) puec nir byt influpem bosnjak: Lan dominikan niemice.

1239 Dux Bosnae (Dinastar?) qui ad catholicam rediit unitatem et pro cathedrali ecclesia S. Petri in Bosnae ex tunc pecuniam apud fratres ord. praed. deposuerat, iterum in haeresim lapsus est  
 241. d. 10 Febr. Gregorius IX nuntiat Belae regi Hung. quod Valentinus cum terris suis et populis, cleris et ecclesiis unitatem romanae ecclesiae acceperit. (N<sup>o</sup> 326 p. 178. Katona lrp. V p. 895.)

1241 d. 18 maji. Zagabrie XV calend. junii. — Bela IV rex Ungariae nuntiat papae Gregorio IX quod super arca festum dominicae Resurrectionis exercitus Tartarorum multitudine copiosa regnum Hungariae intravit et universos non habito delecti ac tatis vel sexus quos rere vire poterant in ore gladii peremerunt, ecclesias incendio prophanarunt. Hoc nuntiat rex per nuntium suum Stephanum vicensem episcopum (N<sup>o</sup> 335 pag. 182)

1241 d. 16 Junii — Laterani XVI calend. Julii Pont. 2<sup>o</sup> 15 — Gregorius IX Colomanno regi et duci Sclavoniae concedit ei et omnibus crucisignatis qui contra Tartaros proffererint indulgentiam (N<sup>o</sup> 337 pag. 183) Raynald. N<sup>o</sup> 1. Katona lrp. V. q.

1241 Tatarzy pod dowodztwem Bachetor pniebywfy riek sere i w padaj do Kumanii (Wotoburyn)





1247. IV. Novas Junii - Bela IV rex Hung. ~~regis~~ magno preceptori

Rembaldo domorum hospitalis Ierosolimitani in partibus  
cismarinis donat terram Zaurin usque ad fluvium Blth  
item totam Cumaniam incipiendo a fluvio Blth et Alpeba  
Ultrasilvani (Sexcepta terra Szeneclai Woiarode Blalo-  
rum. - Praesentibus Rectifico illustri duce Galiciae et  
bano totius Slavoniae et alius. n<sup>o</sup> 393 pag. 208-211 Ka-  
tona Orpad VI pag. 103

Sexcepta terra Kene-  
zatus (Kniazstwo) agnitione  
Woiarode quam Bla-  
tis (Woiatichy) relinqui-  
mus et

Rosisslaw Mi-  
chajlowicz Kha-  
ze kalicki. Ban-  
Slavonii i may-  
wy ad r. 1241(?)  
po Kolomene  
do r. 1251. r.  
261 r. 1251 dux Bulgaro-  
rum

1248 Bela IV Hungariae Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Ser-  
viae, Galiciae, Lodomeriae, Comaniae, Bulganae.  
que rex (fuerunt) raz-pike, his Krolew Bulgarj)  
wr. 1250 niemyslaw tytulu bulgariego jura

1251 Stephanus banus totius Slavoniae (r. pise sic Stephanus  
filius Borich bani - Katona II p. 156 mniema ie byt comes  
de Brebis; bo r. 1251 w spomnianisa. Stipcho et Jakou  
filii comitis Stephani, Gregorius et Daniel filii Boribigne  
comitis et Obrac et nepotes ejus filii videlicet comitis  
Cudislavi comites de Breberio - mniema Katona ie sic qual-

Sen Stephanus  
r. 1254 pise sic banus  
dux totius Slavoniae  
ac capitaneus Sciriae  
i. m. h. ad w. gram  
101 h. p. i. ad w. p. m.  
wileje. Koni-  
Kaz. Jrenpeik  
ubrich (ob H. 1253)  
I. Col. 121 m. owi  
b. tym Stephanie  
ie byt dux de  
Agram in Slavo-  
nia capitaneus  
Stephani V regis  
Slavoniae, i. re  
pojat za zong  
mariam natam  
Romani regis  
Rusiae (Katona  
Orpad. VI p. 207)  
Kto lo? - i. p. e.  
1257 pise sic lei  
dux Zagrabiae  
banus Slavoniae  
r. 1258 uste pise  
28 p. 11

1206-1211 Boleslaus wacincis episcopus

1254? ... 12. 16 Sept. datum in Toulom XVI Cal. Octobr. - Bela IV Hung.  
rea Innocentio II papae de contrahendo inter ejus papae? Inep.  
tim et suum filium Belam matrimonio scribit. pro qua causa  
m. rum Imaragum posoniensem praepositum ad papam mi-  
sit. (no 438 p. 229)

ie byt dux de  
Agram in Slavo-  
nia capitaneus  
Stephani V regis  
Slavoniae, i. re  
pojat za zong  
mariam natam  
Romani regis  
Rusiae (Katona  
Orpad. VI p. 207)  
Kto lo? - i. p. e.  
1257 pise sic lei  
dux Zagrabiae  
banus Slavoniae  
r. 1258 uste pise  
28 p. 11

1259 datum in Paton - Bela IV rex Hung. Adamo advenae Solo-  
noservienti suo pro multis servitiis et pro sanguine suo et mem-  
bro obfuso, in his Adam quum fuimus in fuga ante inimicos  
nostros donamus ei terram nostram Thorne quae ad castrum  
nostrum de Larus attinebat (Katona Orpad VI p. 279 - Wagner  
Dipl. Laros p. 284)

mariam natam  
Romani regis  
Rusiae (Katona  
Orpad. VI p. 207)  
Kto lo? - i. p. e.  
1257 pise sic lei  
dux Zagrabiae  
banus Slavoniae  
r. 1258 uste pise  
28 p. 11

1262 Bela IV rex Hung. maladik Rutens qui aufugiens a capti-  
vitate Tartarorum nobis 30 marcas auri mutuavit, pro hoc auro  
donat ei terram Tornouch in Thurnuz (Katona Orpad VI p. 344. -  
Wagner Anal. Saepus. Las III p. 198)

1262 Maria F. G. Hungariae Regina, Syriae ducissa et Christi femula  
(matka I. Kinegundy tax si pisata.) (Katona Orpad VI p. 358)



1262 Stephanus junior rex Hungariae dux Transilvaniae,  
dominus Cumanorum (privil.) "promina on carissimum  
fratrem nostrum Michaellem ducem (byt to Bela syn krala  
Beli II r. 1264) pise sis tenze Bela dux Slavoniae (id est orkai.)  
et Croatiae

1264 nobilis mulier Agna duxissa Galiciae, de Borna et de Ma-  
zo (Mazova?) domina filia Belae Ungariae regis (vidua post  
olim Ladislaum ducem Galiciae cum natis suis Michael-  
le et Bela. (No 50/p. 273)

1264 Bela rex Hung. magistro Laurentio ~~magistro~~ iudici aulae  
comiti Musuniciensi quaedam bona donat quia ille "denique  
"orum Bulgarorum temeritas tempore guerrae inter nos  
"et regem ~~Bohemiae~~ Boemiae ducem Austriae et Stiriae exor-  
"tae banatum de Zaurino hostiliter devastaverunt, 800. ann.  
"rentius collato sibi per nos ipso banatu Bulgarorum de-  
"vicit exercitum ablati spoliis et praedis, quosdam Bulga-  
"ros in ripa Danubii suspensi sicut in patibulo." (byt to r.  
1260) (Katoná árpád VI p. 425)

1267 Bulgarum upedajá do Serbii i Negier sa Drang rajmija Jan-  
rinum ~~by~~ Stefan syn Beli II porazit ih i podbit  
od krd tenze Stefan praja? ty fut rex Bulgariae (Simon  
epitom. chronol. p. 23) ~~pro~~ ~~by~~ ~~ta~~ ~~uogina~~ ~~by~~ ~~ta~~ ~~1269~~ ~~u~~ ~~Korej~~  
~~Stefan~~ ~~epitom. chronol. p. 23~~ ~~by~~ ~~ta~~ ~~uogina~~ ~~by~~ ~~ta~~ ~~1269~~ ~~u~~ ~~Korej~~

1267 Statuta ~~by~~ ~~ta~~ ~~uogina~~ ~~by~~ ~~ta~~ ~~1269~~ ~~u~~ ~~Korej~~  
Hungariae (2088) (Katoná árpád. VI p. 482-485. Peterffy:  
Concil. Hung. 2. I. p. 88)

1270 Stephanus rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae,  
Serriae, Galiciae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque  
rex

1271 II Idus Junii Pragae. - Stephanus rex Boemiae, dux Austriae  
marchio Moraviae cum Stephano I rege ~~by~~ Hung. pacem  
firmat: "Praedictae paci includimus dominum Wolezlaum ducem  
Silesiae et suum ducem Henricum ac alios filios suos, d. Chan-  
radum ducem Silesiae cum pueris suis, d. Henricum filium ducis  
Henrici de Wratislavia, d. dezkonem et fratrem ejus duces  
Cujaviae. No 529 p. 295-299. - Katoná árpád. VI p. 546-560  
birsagium (multa iudicaria - biro, hung. iudex)

1271. V. nonas Julii. In Castris apud Coloniam - Stephanus V  
 rex Hung. cum Ottacaro rege Bohemiae pacem firmat.  
 "Item praedictae paci includimus Philippum Francorum  
 "et Carolum Siciliae reges, Carolum juniorem primo genitum  
 "ipsius regis Caroli generum nostrum, Michaelum Angelum  
 "Palaeologum Imperatorem Graecorum, Andronicum juniorem  
 "imperatorem Graecorum generum nostrum, Bozslauum  
 "Cracoviae et Landominiae, Bozslauum Majoris Poloniae  
 "Henricum Bavariae inclitos duces generos nostros, Be-  
 "lam ducem de Machow et de Bozna fratrem nostrum,  
 "Ulrosium regem Serviae et Stephanum filium ejus junio-  
 "rem regem Serviae generum nostrum, Swetizslauum impe-  
 "ratorem Bulgarorum et Leonem generum nostrum Ruthen-  
 "orum ducem (maj Konstantyni?), Swetizslauum fratrem ejus-  
 "dem et Wazulem filium Wazule duces Ruthenorum aliosque  
 "fideles pautores et familiares nostros."

no 530 p. 299-304

Regestow 2 Dworach lat 1248: 1249 Pontif. 1266 Innocentii IV Bra kuje  
 w Watykanie - Annus 6tus jest w Krol. bibl. w Paryżu (Gallia-  
 rum) nr 4039. (126 N° 389 p. 207)

1272. 28 Febr. - Laterani II Calend. Martii Pontif. 1261 Honorius  
 III papa archiepiscopis Trigonienſi, Colocenſi et Suſaganeſi  
 eorum, abbatibus exemptis, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis  
 per Hungariam. In concilio generali fuit ordinatum ut omnes  
 clerici viciesimam ecclesiasticorum proventuum usque ad triennium per manus deputato-  
 rum ab apostolica providentia  
 conferant integre in subsidium terrae sanctae, quibusdam religio-  
 ris et illis qui assumpto crucis signaculo personaliter sunt profes-  
 suri... gdy zaopieczu tej uſtawie wielu mroczalo, uchwala papię  
 aby ta viciesima rebrana w dyeczyj iſpienſis zona oddana poſtata 4  
 cruceſignatiſ illius dioceſis ktoru maja te niemigdy zawieſi  
 ultra mare i za wiadomoſciſ kardynata legata tamtegozego rozde-  
 miduſy biednych pochodzącyh z tej samej dyeczyj, ze i z rozdania  
 maja zdac rachunek legatowi et magiſtris hoſpitaliſ et templi  
 bra kazuſe wiec angliſkym aby te uſtawo publickowano i owa  
 wieceymſ na rze poborcow mney poprzedniego papieſza Inno-  
 centego uſtanowionych ktadeli ktoru maja tej polecenie biednym  
 kruzjakom (cruceſignatiſ) niemajacyſ funduſu na wyprawe dawac  
 i nieg zapomoge gdyſ w podroz wybirod z owej dyeczyj. (no 8 pag. 6)



1272. di Ka. portens ad episcopatum monsem et Corbacia ad archiepiscopum palatensem.  
1273. Igidius Blamf. de Marchia et Bosna  
1278. M<sup>r</sup>. Gerardus de Mutina iudiciarius et scriptor Nicolai  
III papae collector decimarum in Hungaria, Polonia et ad-  
iacentibus terris pro subsidio terrae sanctae.

1278. d. 22. sept. Viterbii X. calend. Octob. Pontif. R<sup>o</sup> 18. - Nicolaus  
III fr. Philippum episcopum firmanum apostolicae sedis  
legatum in Hungariam mittit. Huiusmodi uojny  
i. ueregulowania duchowienstwa - i poleca go nobilibus  
uini ducibus Poloniae (N<sup>o</sup> 546 p. 329) regi Hungariae,  
regi Serbiae et duci Sclauoniae commendat et Philippum  
episcopum firmanum apostolicae sedis legatum ad Un-  
gariae, Poloniae, Dalmatiae, Croatiae, Rhae, Serbiae,  
Lodomiriae, Gallitiae et Lumaniae partes (hauri ten  
legat w Węgrych 1279, 1280)

1280. XV. calend. Septembr. - Ladislaus rex Hungariae, Serbiae,  
Bulgariae notificat: "tempore sacri concilii per venerabilem  
patrem d. Philippum D. q. Firmanum episcopum apostoli-  
cae sedis legatum in castro budensi devote et solenni-  
ter celebrati... nos furor iuventutis accensi et quoru-  
dam pravorum consiliis depravati et seducti iudici et  
civibus castri budensis dedimus in mandatis ut procla-  
tos regni nostri ad mandatum legati occasione dicti  
concilii congregatos de castro excluderent nec in dictum  
castrum permetterent intrare et ut eis et familiae eorum  
vitalia et venalia prohiberent (byto tor. 1279 w lipcu)  
tandem paterna mansuetudine ab ipso legato pie informati  
cupientes excessum nostrum expiari, donamus eidem legato  
100 marcas argenti quolibet anno de argentifodina nostra  
Gugluychbana (Gölnitz) vocata circa Scepes percipiendas  
pro egenis et pauperibus distribuendas. (N<sup>o</sup> 564 p. 347)  
(Kratona d. pap. VI p. 835)

1275. com<sup>es</sup> Jahan filius olim comitis Vidonis de Veglia, de Modrus  
et de Vynodol

Vita B. Margarethae hungaricae ed. Pray

1279. III Idus Julii in Castro Budensi Philippus episcopus firmanus  
confirmat Symotheo episcopo zagrabien<sup>si</sup> donationem comitatus Gersence  
factam per regem Ladislaum (Sclonie synod. Wied. byt) (Kratona d. pap. VI p. 810)

- 1279 Sanctae constitutionis editae per vener. D. Philipponum  
Firmianum episcopum in Ungaria, Polonia, Dalmatia,  
Croatia, Rama, Servia, Lodomeria Gallicia ac Lumania  
apost. sedis legatum de consensu archiepiscoporum, episco-  
porum, praepositorum, plebanorum etc. congregatorum  
in concilio celebrato in castro Budensi vesprimiensis  
diocesis 1279 Indict. VII die 14 Septembris in quo die  
terminatum fuit concilium supradictum. (6255. misczy  
vinemi §. 12 De sacra rum imaginum cultu - in vine dotyque  
delego 1222 i. organizacja dusz kowienstwa) (Raynaldus  
Edit. Mans. Tom III p. 623-636 ex Mss. Vaticano)  
(Cen. legat Filip musiat r. 1279 dla gniewni króla niemie- do  
Łaski leg. r. 1280 uwrócił do Węgier - r. 1282 bawił węgrych
- 1280 Ladislaus rex Hungariae ad requisitionem Philippi episco-  
pi Firmiani apost. s. legati constitutiones per eum transmissas  
in regno suo observare promissit. (Nº 566 p. 348 Katona  
Urpád. VI p. 838.
- 1280 Elisabeth. D. G. major regina Hungariae duobus de  
Borachou et de Bosna (oba te křistiana legaty koto Belgm-  
du) tenuitrix comitatum de Bosga et de Val Nou, atque  
provinciae Scypus (zsta 1284 - wdowa po Stefani V
- 1288 d. 23 Julii. Beatae X Calend. Augusti. Pontif. 9º 1º - Nicolaus IV  
fr. Marinum et Cyprianum ord. minor. misit ad Uroslum  
regem Sclavorum cum informatione fidei catholicae  
(Nº 581 p. 360)
- 1288 d. 10 Augusti. Beatae VI Idus Augusti. Pontif. 9º 1º - Nicolaus  
IV per legatos suos fr. Marinum et Cyprianum ord.  
minor. Helenam reginam Sclavorum monet ut Stefa-  
num et Uroslum reges Sclavorum filios suos ad unitatem  
eclisiae reducere studeat. (Nº 580. pag. 359.) Hönzel II p. 318. Kat. 961.
- 1290 d. 20 Maji. Apud Urbem veterem X Calend. Augusti. Pontif. 6º 3º -  
Nicolaus IV Reverendissimum episcopum Eugubinum apostolicas sedis  
legatum ad Hungariae Dalmatiae Austriae, Stiriae, Carinthiae, Lumaniae  
ac Bosnae partes commendat duabus Colonias, Stephano et Berardo banis  
Bosnae, nobilibus Johanni Nicolao et Henrico fratribus filiis Henrici banis  
Sclavoniae, Popesclavo et Stephano fratribus banis Sclavoniae, Nicolao  
bano et Paulo dicto magistro nato quondam Stephani bani Sclavoniae,



nobilibus Johanni et Leonardo comitibus Vegliae, Vinodoli  
 Modrusae et Ganzlo, nobilibus Dni Olac et Stephano fratri-  
 bus filiis quorundam Babonicki, nobilibus Paulo bano Georgio  
 et moderno fratribus comitibus Ulmasii, nobili Gregorio  
 nato quorundam Gregorii bani Sclavoniae, nobili Adlan-  
 do Viciodae Ultrasilvano eque fratribus - quia ~~Ad~~  
 Ladislaus III Rex Hung. Christiana religione postposita  
 cum Tartariis, A racenis, Neugeris et paganis contumacia-  
 tionem duxerat incendam et obiecta uxore sua Elisabe-  
 tha thorum conjugalem fedare praesumpsit. (Nº 584 p. 363.  
 - Leg. ta legacya nie przysła do skutku. - bolen Król  
 Ladysław III major: dopiero 18 lat, d. 10 lipca 1290 zabity 30  
 lat ad Kumana Koto zam ku Kórys-fegh - Temu to  
 legatowi Benewentowi poleć ta kżę papiez aby in  
 terra Alba bulgarica vocata wyszedzł biskupa schizma-  
 tyka, a katoliczym zeprowadził.)

1291. 15 Mart. - Apud Urbem aeternam Solibus Martii Lentis. 12º 49' - Nicolaus  
 II Stephanum regem Serviae reverentem Romanam ecclesiam  
 una cum regno et omnibus banis suis sub b. Letri protectionem  
 suscipit (Nº 605 p. 375) atque potenti Helenae reginae Serviae  
 permittit, ut fratrem Nicolaum de Vicia ord. frat. minor.  
 in confessorium sibi eligat quem sibi regina Helena per nuntium  
 suum Marinum archidiaconum Antidarensensem Romanum  
 misit - ~~Ad~~ expetivit, atque per quem nuntium regina  
 illa promisit hac estate colloquium habere cum principe  
 Georgio imperatore Bulgarorum ratione reductionis ipsius  
 ad unitatem ecclesiae Romanae. -

1291 d. 23 Martii. - Nicolaus II Georgium imperatorem Bulgarorum  
 hortatus ad assumendam unionem cum ecclesia Romana  
 (Nº 608 p. 376) item Archiepiscopum Bulgarorum qui olim  
 coram Michaele Paleologo imperatore Graecorum Constantino-  
 poli residente in palatio de Blacharia vivat ~~et~~ vocis oraculo  
 professus erat se papae romano immediate subesse (potem  
 znaw od padł. (Nº 609 p. 376)

1291 d. 23 Martii - Nicolaus II ad petitionem Stephani regis Serviae et  
 Helenae reginae Serviae qui per nuntium suum Marinum Anti-  
 darensensem Romanum misit denuntiaverunt in partibus Bosnae eorum  
 ditioni subiectis multos haereticos esse - permittit duos fratres  
 ordinis frat. minor. provinciae Sclavoniae eligere qui in iisdem parti-  
 bus Bosnae inquisitionis officium contra haereticos exerceant. (Nº 610 p. 378)

proset serbski do Rymu  
 2 unig.

1273 Stephanus banus de Bosna, Ioannes banus de Brachow  
 1290 "Rex Ungariae occisus est, cui Luno (Andreei cyli Andream  
 "nus) successit comes de list (Este). Item frater regis  
 "Hungariae submersus est; et sic praevaluit iste comes."  
 (Chronologia rerum Boicarum, apud Bessel. T. II p. 339) —  
 "Ladislaus rex Ungariae a quodam Romano occisus est: et  
 "quidam qui dicebat se fratrem suum esse, et propter ro:  
 "debat regnare, submersus est." (Australis-historiae pars ple:  
 "nior, apud Freher. T. I pag. 486.) Andreas D. G. Hung. — Alm.  
 "Croat. Slav. Serv. Gallic. Lodov. Luman. Bulgariaeque  
 "rex... ad universorum notitiam volumus pervenire, quod quum  
 "nos Deo propitio, pise et ordine geniturae in solium et pa:  
 "bernaculum regni Hungariae fuisset sublimatus, et  
 "quidam qui se ducem Andream nominabat, adiunctis  
 "sibi perversitatis suae sociis in totius regni nostri prae:  
 "iudicium et gravamen contra nostram regiam procedere  
 "niteretur majestatem, habito cum baronibus nostris comuni  
 "consilio et tractu M. Georgium filium Simonis deputatis  
 "sibi in socios quibusdam cognatis et amicis eiusdem, ad  
 "insequendum dictum ducem duximus destinandum, qui  
 "se eidem pro fidelitate nobis et coronae regiae acto:  
 "ti regno nostro debita, viriliter opponere non exparuit.  
 "Item castrum nostrum Potok, nobis nullas praetendendo occa:  
 "siones, sed omnino nostrae se submittendo gratiae, ad  
 "primum mandatum nostrum sine difficultate qualibet  
 "relinquavit idem M. Georgius liberaliter et libenter....  
 "Nos ergo... attendentes... pro tot et tantis laudabilibus  
 "et meritorius obsequiis eidem M. Georgio... occurrere regio  
 "cum favore... et specialiter, quia in deferendis legationibus  
 "nostris ad dudum Cracoviae et Sandomiriae (moze 2 powodu  
 "Andreja?) cognatum nostrum carissimum, iuxta suae discretio:  
 "nis industriam, super arduissimis nostris et regni nostri nego:  
 "tiis fidelissimos et gratissimos impendit famulatus... ipsi  
 "M. Georgio... contulimus villas nostras regales Souvar, Sou:  
 "potok et Delna vocatas in comitatu de Larus... Datum A. D. 1291  
 "V. calend. Septembr. Regni nostri Anno 2<sup>o</sup> — Wagner Diplom. Slav. pag. 304 —



Fejer: Cod. dipl. VI p. 124. - Katona Steph. Historia critica  
regum Hungariae Stirpis Arpadianae. Tomus VII. Buda 1782.  
8. ff. 1023. Który zbijał Hugofa turczaccgo, ie król  
Ladysław III kazał tego Andrieja kołochować w niedzie  
ntopic i ze utopionego w Starym <sup>Ladysław</sup> Bohawano d. 18 novembr.  
1290 w kilka dni po utopieniu - Aug: Lib VIII p. 85b. - dowodzi  
ze ten Andriej był tylko samozwanicem. Albowiem król  
Ladysław III prowadzący rozwiązkę i namistne rycie zgi:  
nął smięszyć wpród ~~1290~~ d. 10 lipca 1290 - <sup>Węgiersko</sup> cale to  
zdarzenie dotąd nie rozpric. one i Hugofa moze nie zle pije:  
tym bardziej ie mamy wątpliwej Andreas D. G. dux totius  
Sclavoniae, Dalmatiae et Croatiae... universos populos  
"capituli ecclesiae Vespriensis constitutos in ambitu comi:  
tatus Cimeghienois, Vespriensis et Salaciensis ab  
"omni jurisdictione et iudicio comitum liberat. Datum  
"apud Kechida circa iustum Ascensionis Domini VI  
"Calendas Junii 1278" <sup>Goldschmidt: Epik. Reg. T. I</sup>  
p. 230. - Katona Arpad T. II p. 758 ktory mylnie mniema  
ie to był Andriej Venetus) Furcz (Chron. L. II cap. 82 p. m. 250)  
pisać o Andrieju Venetus: "Qui Andreas auxilio et consilio  
"avunculorum suorum qui erant infinitarum civita:  
"rum, vivente adhuc rege Ladislas in Hungariam  
"subintravit, eo quod esset dux qui deberet habere  
"portionem in regno regis Andree, titulo avi sui."  
Katona mniema ie Andriej Venetus dopiero po śmierci Andrze:  
ja syna Stefana I w r. 1278 przybył do Węgier. - Ze ten Andriej  
jeszcze r. 1278 w bitwie pod Lauz (Laa) pomagał bratu swe:  
mu Ladysławowi III przeciwko Premysłowi (Pto Karowi  
Kłóremu tam pomagali Leo rex Ruthenorum, Poloni,  
Misrenses etc.) <sup>Wiaclaw</sup> historyk Simon de Keza (Ed. f.  
Morany pag. 107) "Haec enim est Ladislai regis victoria  
"... In quo quidem exercitu ipso die comes Renoldus si:  
"luis Renoldi bannerium regis tenuit viriliter et poten:  
"ter de genere Bastek oriundus, adstantes domino  
"regi (Ladysławowi III) fratres ejusdem Andreas, Salamon,  
"Ladyslaus et alii regni Hungariae nobiles." -

kroniki niemieckie wspominają iż król Stefan V umiera-  
 jąc zostawił 2 synów i córki t.j. Andrzeja i Ladysława  
 III; Kęza wspomina jeszcze o bracie Andrzeja, Ladysława  
 III także Salamona i drugiego Ladysława; Florneck  
 wspomina jeszcze syna: Kolomana; a Ritiuz: Stefana  
 — Rudolf Habsburgski w liście ad principes Hungariae  
 z 1276 mianym (Hb. Herzogt. Tom II P. II p. 482 — Katona  
 Arpad I. VI p. 712) pisze „inlytos Ladyslaum regem Hun-  
 gariae et Andream ducem Sclavoniae... pro ternis orbato  
 „volatilis... amplexu sinuque paterno fovendo assumpsi-  
 „mus.” (tu widocznie mowa o Andrzeju synu Stefana V) Kęza  
 w liście do ja kiegoś księcia pod r. 1278 m. oze: „Et licet  
 „dilectus nobis quondam R. illustris heliae nostrae præn-  
 „sus, ut dicitur, cursu, utroque dolor nimis praepeti-  
 „vit tam transiverit brevis vitae.” (Hb. Cenni II f. 403  
 — Katona VI. 741) co tylko dowodzi, iż Rudolf miał zamiar  
 swą córkę Klementynę zaślubić Andrzejowi, lecz że na  
 wieść podobno mylną iż umarł zaślubił ją komu innemu.  
 Katona VI p. 1027) mowa o powieści utopieniu królewicza  
 Andrzeja w Długoszu: „Quid igitur, an omnis haec nar-  
 „ratio commentita? Non omnis; nam aliquot episcopi fun-  
 „damentum vidimus in documentis supra recitatis;  
 „quae quum brevia Długoszo viderentur, ea dilata-  
 „tus, veritatem adiunctis perperam et cum injuria  
 „Ladislai regis absontis corruit. Quod utinam sapient  
 „ius non eveniat, qui res gestas ultra testimonium  
 „volunt amplificare.” (Leunie ten Andriej wiekt przed pro-  
 gosz ię okoutnego swiego brata —) Kto wie czy nie należał do powstania

ob. Siejer

1287 król Węgierski Ladysław III posyła na pomoc do Krakowa  
 garnemu wojska jak i tem swiadczą dokumenta. (Hb. Hb. Cenni  
 dux Cracov. Sand. et Liad. „nobilis comiti Georgio, quem nobis  
 „in subsidium cum aliis illustribus rex Hungariae dominus Ladis-  
 „laus amicus noster miserat... qui in prelio vulnera pestulit et  
 „adversarius in fugam conversis victoriae nomen obtinuit... donat  
 „villem Welglowa ademptem comiti Ottoni propter crimen laesae ma-  
 „jestatis. Cracoviae in die Cincum 1287 (Katona VI p. 951). 2) Ladysław III



rex Hung. Magistro Georgio filio Simonis qui quum  
dux Conradus dominum Lezne & ducem Cracoviae de regno  
exclusisset et nos in auxilium ejusdem memoratum M. Ger-  
quum cum aliis et juvenibus nostris destinavimus. Ille  
Conradum ducem debellavit, multis fuga evadentibus  
Insuper quum novissime gens Tartarica regnum Polo-  
niae invasisset et dux Leszek se in terram nostram  
recepisset (solutio iugum 1287) gdy Tartary pod Hoga-  
jem i Telebuga dobywal. Krakowa) gdy Kunegunda  
umknota do Lierin) ipse M. Georgius ultra mille homines  
de Tartariis circa castrum Landeck invasit et ducem  
illorum interfecit. . . . ideo contulimus ipsi villas rega-  
les Sowa et Sopotok. Datum R. 1288 (Kratona Arpad  
II p. 953-958) 3) Ladislaus III rex Hung. Magistro  
Thoma Tolpos dicto ~~ser~~servienti Laurentii filii  
Laurentii confirmat possessiones Vefvres et Varhegy  
ratione meritorum quum dux Conradus terras ducis  
Liszek adquisisset, memoratus M. Thomas contra autem  
Conradi per nos missus bellavit et quendam militem  
Mikolalis nuncupatum captivum nobis praesentavit  
quia praefato Laurentio cum 2000 se redemit. Da-  
tum R. 1288 (Kratona Arpad VI p. 960-962 - Wagner:  
Dipl. Iaros pag 302)

1290. On II Calend Augusti Indictione II. - Andreas II rex Hunga-  
riae ad praeces Andree filii Polyan de Tepes confirmat  
~~et~~ donationem silvae regalis iuxta fluvium Lomnicza quae  
fluit de Temene in Tepes eidem per felici recordationis regem  
Ladislaum III factam. - Praesentibus Gregorio chanadeni et  
Benedicto vesprimienfi aulae dominae reginae confortis nostrae  
cancellario episcopis. (Kratona Arpad VI p. 1028. - Et tego widai  
ze Andree III Venetus juri wlipcu 1290 panowat: r. 1286 byt za-  
reczony z Klara Eufemią corką Alberta krab. Goritiae, lezy gdy  
matzenstwo to niedosto, pojat Fennam cugli jak na jej pierze  
Toi Fennam E. i Eufemią corkę, ziemomylla cugli ziemowita  
Kfiscia Kujawskiego cugli w Toi awfkiego ktora posmierci swego ojca  
ohiercona bawita w Wgrzech. - Kronikarz Thorneck zowie ja corką  
Kfiscia glogowskiego - po jej smierci okolo 1295 pojmuje 1296 Agnieszka  
corkę Alberta arcykfcia austriack.

1301. 13 Maji. Anagninae III Idus Maji Pontif. 2<sup>o</sup> 7<sup>o</sup> - Bonifacius

VIII. Nicolao (Bocasini) Ostiensi et Velletrensi episcopo munus apostolicae sedis legationis in regno Hungariae et in Poloniae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Terrae, Lodomeriae, Galaciae et Lumaniae partibus comedit. (n<sup>o</sup> 619 p. 385)

1301. Anagninae XV Calend. Octobr. Pontif. 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> - Bonifacius VIII

Magistro Bonaiuto de Casentino canonico Aquilegiensi scriptori suo qui collector decimae omnium ecclesiasticorum reddituum in lugdunensi concilio pro subsidio terrae sanctae approbatas fuit nominatus per Gregorium X mandat, ut eandem decimam in Regnis Bohemiae, Ungariae, Ducatu Poloniae et Moraviae nec non certum censum ecclesiae romanae debitum in Polonia Denarius S. Petri vocatum, deponet et assignet Rogerio et Lapo Spine de Spinis ac Simoni Gerardi de Soue: tate Spinorum de Florentia, Jacobo Gaetano, Joanni Falco: nis et Guidoni Balsano de Souetate quae dicitur Benedic: ta de Lisis mercatoribus (n<sup>o</sup> 620 pag. 386)

1300: Archiepiscopi Trigemonenses: Lodomerius ab 1279-1297, Gregorius

1298 + 7 sept. 1303 Michael (episcopus ragus 1295-1303) 1303 24 Novemb.

+ in Octobr. 1304, Thomas 1304.

Stephanus 1272-1278, Joannes 1278 + 1301 (sanctus Wartana) ancellarius,

Stephanus 1302-1307 (Stroanik Karla Krola), Vincentius 1307.

c) Archiepiscopi Spalatenses: d) Episcopi: Rarienses: Lambertus

1272, Andreas 1275, Martinus 1307 (e) Gaurinenses: Dionisius

1273-1281, Andreas 1290-1292, Benedictus 1294, Theodorus 1296-1304.

f) Bosnenses: Thomas 1291, Nicolaus 1305 g) Ritienses: h) Quinque: eulenses, i) Simienses, k) Transilvanienses, l) Transadienses:

Ortius 1273-1275, Gregorius 1275-1291, Antonius vice cancellarius

1298-1306, m) Varienses: Philippus cancell. 1278, Thomas cancell. 1281-

1288, Haab 1290, Ladislaus 1291, Haab 1267-1306.

Benedictus 1290, Emericus 1296-1305, o) Zagrabienenses: Augustinus Ga:

zotus 1303-1304, p) Vesprienses: Benedictus

1290-1308, q) Lepusenses: 1293-1300

1308: Palatini: r) Omodeus, Koros, Stephanus, Rolandus:

Bani: Ladislaus, Paulus - Vavoda Nicolaus - Magister

Lavernicorum Henricus

1308 Janissus Krak. pomaga partyi Wartana na Krol. węg. a pieci Bonifacius VIII protege na Krol. węg. Karola I Roberta, pns legata suego Nicolaum ep. Ostiensem



1301. 8 Novemb. Laterani Pont. 12<sup>to</sup> Bonifacius VIII episcopo cracoviensi mandat quatenus Nicolaus episc. ostiensis et Velletronsis ap. leg. sedis legato in Hungaria circa concordiam stabiliendam absistat (n<sup>o</sup> 624 p. 390 - 394 hi Wladaw q. f. Karol Robert Undegawenski, oraz Albo Kawański dobieliotan)

1302. 10 Junii. Anagninae 14 Idus Junii - Bonifacius VIII n. regi Bohemiae qui apud papam pro filio suo p. rege Hungariae protectionem apostolicam per nuntium suum magistrum Ulricum de Labeniz Pont. Decret. Canon. Prag. deprecabatur - nuntiis eidem protectionem apostolicam esse denegatam quia iustus haeres regni Hungariae Carolus int. Caeterum ~~in~~ in littera tua regem te ~~Albo~~ non solum Bohemiae sed et Poloniae scribis temeritate non modica Regium in ipsa Polonia nomen novum pas te regem Poloniae nominando. ergo prohibemus ne te ulterius regem Poloniae nomines, sigillum sub intitutione Poloniae regni assumes vel utaris as. sumpto, neque privilegia immunitates, feuda, donationes in ipsa Polonia... concedas... aut tanquam rex Poloniae quidquam agas. Nos enim tibi paratos offerimus ad mandatum tenendum et conservandum iura, si qua in ipsa Polonia ostenderis tibi competere legitime coram nobis. (n<sup>o</sup> 628)

2. 18 Nov. 392 - 393)

1303. XIV Cal. Decemb. Laterani Pontif. 13<sup>to</sup> - Benedictus XI Helenam reginam Serviae cum regno sub b. Petri protectionem suscepit, fratri Marino archiepiscopo antiocheni mandat, ut in ecclesiis catholicis parochialibus de Briftonia, de Rudiniko, de Rogosna, de Treppo et de Grazaniza in regno Serviae constitutos rectores instituat, atque ut in Arbano, Polato, Canavia, Duratio, Cataro, Dulanio, Suatio, Scodro, Drivasco, Antibano et quibusdam aliis locis sub dominio Andronici imperatoris Graecorum ac Brosii regis Serviae et fratris ejus S. nec non Elenae matris eorum Reginae Serviae positio clericum catholicum corrigere et reformare possit. (n<sup>o</sup> 648. 649. 650 p. 403-409)

1303. X Calend. Januarii. Laterani Pontif. 14<sup>to</sup> - Benedictus XI Orosium regem Serviae qui ad iter salutis redire respicit, monet, ut ad unitatem matris ecclesiae redeat (n<sup>o</sup> 653 p. 410)

27 novemb. Burdegalis)  
1306 VII Idus Novembris Pontif. 6.º 1.º - Clemens V Helenam regi:  
nam Serviae adejus preces cum toto regno sub protectionem  
sedis apost. suscepit. (nº 661 p. 414)

10 Aug.  
1307 VI Idus Augusti. Pictavis Pontif. 6.º 2.º - Clemens V Gen- (ten Gentilis jui  
tilem tit. S. Martini in Montibus presb. Cardinal. aposto: 1312 nie 248)  
liae sedis legatum in regno Hungariae, et in Poloniae,  
Dalmatiae, Croatiae, Rhae, Serviae, Lodomoniae, Gali:  
ciae, Lumaniaeque partibus nominat. (nº 664 p. 415-417  
byto to po smiesi Wactaw V Krola czeski i węgier. gdy Otto  
Bawarski r. 1307 chiał pojąć si tron węgierski, a papier  
Karola Roberta Andegawenski. protegowat)

24 Decemb.  
1307 XLII Kal. Januarii Pictavi Pontif. 6.º 3.º - Clemens V Urosio  
regi Raissiae nuntiat. quia Suacinenfis ecclesia per libe-  
ram resignationem fr. Gregorii ord. minor. Suacinenfis episcopi  
diuum vacat ideo fr. Benedictum canonicum Antihaensem  
in episcopum Suacinensem consecrari fecit papa. eumque  
commendat. (nº 668 p. 422)

1307 Thomodeus de genere Habala palatinus Ungar. Kapos  
palatinus cum Beta magistro Tavernicorum reginae (fili  
Thomae de genere Borloe. Matheus Trinze palatinus (Coix de Trenton)

1314 fr. Gregorius ordinis eremitarum Augustini resignat de epis: (Diakovar)  
copatu Bosnensi seu de Dia ko. postea Guicardus resignavit postea  
fr. Petrus electus a. 1317. (Kapitulu mial ip Diacono misie lra com in dioces. quinqueeclesiensi)

1317 Archiepiscopus Trigonensis habet 6 suffraganeos episcopos:  
jaurensem, ~~agriensem~~ resprimiensem, quinqueeclesiensem,  
agriensem, Vauensem et Nitrensem. - Archiepiscopus Colo:  
censis habet 6 suffraganeos episcopos: Transilvanum, Vara:  
diensem, Canadensem, Zagrabiensem, Bosnensem et de Kiu  
(Sirmiensem) - Archiepiscopus palat. anst. habet 9. suffrag. Tragunensem, Serrniensem,  
Saronensem, Saronensem, Croatiaensem, Caribienhem, Sirmiensem, Sibiriensem

1319 d. 18 Julii: - Avinione XV Kal. Augusti Pontif. 6.º 3.º - Joannes XXII  
nobilem virum Orladinum Croatiae et Bosnae comitem alij (Filippus dua  
dictum Banum (filiu quondam Pauli Bani - xtorego to Pawta ziona  
zatoryta klastor d la francu kanow w Bosni seardonenfis diocesi) Karol II kula  
monet ut contra haereticos in terra Bosnensi insurgat (nº 701 p. 463) wego byt aff.  
1320 Chanadinus praepositus culestiae Waradiensis cancellarius Caroli regis Hung. (bani)  
post episcopum Agrianfis, nominatur archiepisc. Trigonien. 1330 anno.



1320 d. 2 Febr. - Avinione VI Nonas Julii Pontif. 8<sup>o</sup> 4<sup>o</sup> - Joannes XXII  
 Modiolao regi Poloniae scribit ut Carolum regem Hungariae  
 schismaticos et infideles in regno Macedoniae quod Carolus  
 suae subdidit ditioni debellantem adiuvet. (n<sup>o</sup> 714 p. 471 -  
 Q. 1320<sup>o</sup> Karol Krol usq. nobis Urospa Krola Rascii oras ra po-  
 motq Filipa Kficia Tarentu i Dalcadina bana Bosni nobis  
 Jobie Macedonow - lez i Mladin w Krotie fia Krolow i pme:  
 ciwit i Macedoni opacili od Wegies)

1321 d. 2 Octobr. Avinione VI Nonas Octobris Pontif. 8<sup>o</sup> 6<sup>o</sup> - Joan-  
 nes XXII post obitum Thomae archiepisc. Trigonensis + 1321 prae-  
 sinit Boleslaum scholasticum ecclesiae Cracoviensis in dia-  
 conatus ordine constitutum atque in Trigonensem archiepisc-  
 opum concorditer electum (n<sup>o</sup> 715 p. 472) cui Bolesleo  
 papa per Berengarium episcopum Portuensem consecratio-  
 nem impendi iussit 1321 <sup>Avinione</sup> ~~Bene~~ atque eidem pallium de  
 corpore b. Petri sumptum concessit. (Sen Boleslaw + 1330 po-  
 nim postat Chadeviny 1330 archiep. Trigon.)

1322 fratres S. Pauli primi eremitae alias dicti: De sancta Cruce de  
 'cremo. ordinis S. Augustini' in Hungaria

1323 d. 12 Junii Avinione II Idus Junii Pontif. 8<sup>o</sup> 7<sup>o</sup> - Joannes  
 XXII Creso regi Serviae qui per litteras et nuntios suos  
 Philippo principi Tarentino filio olim Caroli regis Siciliae ea:  
 prescribit ut cum clero et toto populo regni Serviae se velle  
 ecclesiae romanae catholicae reintegrari, mittit Bertran-  
 dum archiepiscopum Brundisium, magistrum Bernardum  
 de Parma canonicum Adversanum et Johannem Dominici  
 ord. frat. praed. lectorem conventusarbonensis nuntios,  
 qui populo articulos fidei exponant, iuramentum ~~de~~  
 et abjuratorem schismatici erroris recipiant et dictum regem  
 Cresum, quem quondam Crosius Serviae rex patere eius conju-  
 gatus genuit de soluta super defectu natalium dispendent.  
 (n<sup>o</sup> 746, 747, 748 pag. 488 - 492)

1324 d. 28 Sept. - Avinione IV Cal. Oct. Pontif. 8<sup>o</sup> 7<sup>o</sup> - Joannes XXII Carolo regi  
 Hungariae ut nobili viro Henrico de Richlitz terram Henrici ducis  
 Vratislaviensis barbarorum more invadenti non faveat. (n<sup>o</sup> 761 p. 498)  
 1324 d. 14 Novemb. - Avinione VII Cal. Decem. Pontif. 8<sup>o</sup> 9<sup>o</sup> - Joannes XXII Agneti  
 reginae Hungariae (?) ut confessor ei plenam indulgentiam impetiri valeat.  
 (n<sup>o</sup> 762 p. 498)

1325 Elisabeth regina Hungariae uxor Caroli Roberti regis  
 1327 Comes Salomon de Brassó, <sup>(Borikth)</sup> ~~(Borikth)~~ <sup>(banus totius Sclavoniae,</sup>  
 Thomas uoyvoda Transilvanus, Basaras uoyvoda  
 Transalpinus

1328 d. 20 mart. Avinione XIII Cal. April. Pontif. G<sup>o</sup> 12. — Joannes XXII  
 Carolo regi Hung. quia percepimus quod Johannes rex Bo-  
 hemiae villam Slauconiae ejusque fortalicium cum per-  
 tinentiis ad Pracoviensem eulefiam spectantia, nonnullorum  
 reductus consilio ~~de~~ occupaverat et tibi assignavit.  
 rogamus te ut Slauconiam eulefiae cracov. restituas  
 (n<sup>o</sup> 801 pag. 519)

1328 Pascha uxor Joannis palatini reg. hung.

1328 d. 16. novemb. ~~Avinione~~ Avinione XVI Cal. Decemb. Pontif. G<sup>o</sup> 13<sup>o</sup> —  
 Joannes XXII fratribus S. Pauli primi eremitae in Hun-  
 garia et aliis partibus constitutis regulam S. Augustini con-  
 cedit. (n<sup>o</sup> 808 pag. 522)

1329 d. 28 mart. Avinione V Cal. April. Pontif. G<sup>o</sup> 13<sup>o</sup> — Joannes XXII  
 Johanni regi Bohemiae Carolo regi Hungar. Wladislas  
 regi Poloniae, ex infirmatione Johannis episcopi cracov.  
 audivimus quod Joannes rex Bohemiae oppidum Slauconiae  
 cum fortalicio cracov. dioc. ad eulefiam cracov. pertineans  
 pergentes suas hostiliter occupavit, et illud Carolo regi Hung.  
 tenendum ad certum tempus assignavit, qui per annum et am-  
 plius illud per homines suos tenebat et post Wladislas regi  
 Polon. certo modo assignavit, rogamus ergo regem Poloniae  
 ut oppidum Slauconie, cum fortalicio et villis, ex quibus  
 centoria eulefiae cracov. proventus percipere debet, episco-  
 po cracoviensi restituas. (n<sup>o</sup> 809 p. 523)

1330 fr. Bertrandus episcopus offensis apost. sedis legatus in Hungaria

1331 d. 12 Febr. — Joannes XXII Wronino de Suadetz canonico eulefiae  
 S. Martini Sepusienfis dioc. Trigon, Abbati monasterii de Claratimba,  
 Archidiacono majoris et Andreae de Verulij praeposito S. Mariae Pra-  
 covienfis eulefianum ut eundem Wroninum qui parochialem eulefiam  
 de Suadetz et praebendam canonica in eulefia Pandominienfi ~~de~~  
 possidet, in possessionem canonatus Sepusienfis inducant. (n<sup>o</sup> 829 pag. 535)



1331 2. 24 Junii. -- Joannes XXII devotionem Agnetis reginae Hungariae laudat eandemque rogat ut fratres suos instantia orationis ad ecclesiam inducat. (nº 843 pag 544)  
-- Joannes XXII Elisabethae reginae hung. varia concedit.

1331 quidem excommunicati civitatis ad partem pertinentis Aconitanas Tarabocci vulgenter nuncupati rebelles et de haeresi dudum condemnati se ad partes Slavoniae transfugerunt. (p. 545. nº 846)

1336 Stephanus banus princeps boznensis

1337 Benedictus XII magistro Galhardo de Carceribus praeposito ecclesiae titulen[sis] colocensis diocesis licentiate in legibus apostolicae sedis nuntio, ~~apostolicae~~ <sup>nominatus</sup> eandem nuntius apostolicus in Hungaria et revocat nuntios Jacobum de Lengres et Jacobum Berengarii (nº 914 p. 612)

et magistro Petro Gervasio canonico vivariensi (a. w. r. 340) byt canonice amantissimus -- byli oba 2 Galhardem nunt. yufhami i Kolle Kto- tami w Wegnech jekyze 1340 - jam ten dyot mori in r. 1337, mybyl w maju 2 Avinionu do Wegnech 1342 wyjechał

1337 nobiles viri Budissaus, Gregorius et Paulus comites Corbariae, Dayms et Bartholomaeus fratres comites Segniae, Sdalein Paulus et Georgius comites Clafiae, Paulus comes Esternice, Constantinus comes Cluci, Tre- lipcius comes trinienfis in terra Bosniae ubi tunc Stipotius banus Bosniae haereticos fovebat. (Benedictus XII scribit illis ut inquisitoribus haereticas pravitatis contra eundem Stipotium banum Bosniae astrictant.) (nº 925. p. 616)

1337 2. 15 Julii -- Avinione Solus Julii Pontific. Aº 3º -- Bene- dictus XII magifico Alexandro regi Bulgariae ut ad agnitionem christianae fidei et suscipiendum baptismatis sacramentum veniat (nº 927 p. 617)

1338 niejaki mąż podróżujący zowie się przywilejem wille Jana XXII i Bene- dykta XII mając kilku współpracowników zbierał subsideum pro transmarinis peregrinis w Czechach Polse i Wegnech udzielał im absolucyj - w końcu przybył do wsi Rathe dioc. Nitriensis zmarł i proboszcz tamtejszego Dominika zastawiający pierniki ze pszenicy et moilia zebrane i papies Benedykt XII kazał wiszących przybyłych chwytać (nº 935 p. 621)

1340 d. 28 Febr. — Avinione II Calend. Martii Pontif. 2<sup>o</sup> 6<sup>o</sup> — Innocentius XII  
 nobili viro Stephano Bano bosneni commendatur ut haereticos  
 degentes in principatu bosneni extirpet; praesertim quum idem  
 Stephanus banus ad Geraldum ministrum generalem ordinis  
 fratrum minorum missum ad ipsum per Carolum regem Hun-  
 gariae declarasset propositum votum suum ad extirpandum  
 cunctos haereticos in Bosnia degentes dummodo papa et  
 rex Hungariae ipsi assistent propter schismaticos ejus  
 terrae vicinos. quorum auxilium dicti haeretici invo-  
 carent si se de Bosnia cognoscerent extirpandos — ergo  
 papa promittit auxilium. (N<sup>o</sup> 952 pag. 633)

1340. Petrus Gervasii canonicus vivariensis (et aniciensis) prosequendo  
 negotia apostolicae Camerae in Polonia et Hungaria exivit  
 2. mensis Maji 1338 civitatem Avinionensem et mense Augusto  
 venit usque ad Strigonium et ex post Poloniam; d. 20 Augusti  
 1339 audito obitu Jacobi Lengres collectoris introventorum camerae  
 Apostolicae qui quinque euleis mortuus est et revocato  
 altero collectore Jacobo Berengarii monacho et operario mo-  
 nasterii Grassensis ord. S. Benedicti. Carassonenfis diocesis, [missus per Joannem  
XXII in Hungariam]  
 venit 1339 Petrus Gervasii ex Polonia in Agriam ubi in  
 Hungaria colligebat <sup>de decima</sup> sexennali in Concilio viennensi  
 imposita, collectam pecuniam; autem d. 20 Febr. 1340 cum Tartari  
 intrassent regnum Poloniae et ob hoc regnum Hungariae  
 turbaretur missus ad civitatem Zagrabiensem et ex post Ventias.  
 D. 2 Octobris 1342 reversus est Petrus Gervasii Avinionem post-  
 quam prius 266 dies vacavit in Polonia de mandato apos-  
 tolico ad audiendam et terminandam causam pacis inter  
 regem Poloniae et magistrum Ord. S. Mariae Theutonicum  
 — Papa ipsi pro stipendio pro qualibet die assignavit 1/2 flor. auri  
 de Florentia (Sylabali Kollektorowie) ex collecta. (N<sup>o</sup> 957 pag. 636)  
 (Rationes collectoriae Hungariae C. N<sup>o</sup> 1210)

1340 d. 1 Augusti Avinione Calend. Augusti Pontif. 2<sup>o</sup> 6<sup>o</sup> — Benedictus XII Capi-  
 tulo regi Poloniae petenti per literas auxilium contra Tartaros regnum  
 Poloniae invadere volentes concedit ut archiepiscopus gnezan. episcopi  
 cracov. vratisl. praedicent verbum crucis cum indulgentiis contra Tartaros  
 (N<sup>o</sup> 959 pag. 637 — Tezze tresui idaty ad Archiepiscop. gnez. episcopum  
 cracov. et vratislav. N<sup>o</sup> 960 pag. 638)



1340 d. 7 August. Avinione XVI Kal. Septemb. Pontif. G<sup>o</sup> 6<sup>o</sup> - Bene-  
dictus XII principi Usbeck imperatori Tartarorum ejus  
uxori Taydolu imperatrici Tartariae partium aquilonarium  
atque eorum primogenito Thyngbeck, qui per nuntias suos  
nobilem Petranum de Lorto olim dominum de Lapha, Alber-  
tum ejus vocium, catholicos et fr. Helium de Ungaria ord.  
frat. minor. papae narratione explicaverunt: quod idem  
imperator nuntiis apostolicis dudum ad partes Cathayensis  
imperiis milites secum conductam exhibuit, atque Christo-  
nis Catholicis Romanae ecclesiae in suis ditionibus degentibus  
vivere profiteri et ecclesias edificare permittit - eidem impe-  
ratori grates reddit pro missis encensis ipsumque ad sedem  
catholicam suscipiendam invitat. (n<sup>o</sup> 960, pag. 61, 62 pag. 638-640)

Leumque hostatus  
ad componendas dissen-  
siones cum regibus  
Hungariae et Poloniae  
(n<sup>o</sup> 960)

piscaria = piscina  
tormentare = mergere  
limitarchus = iurisperitus

1341 d. 21 Octobr. - Benedictus XII Galhardum de Careribus  
praepositum ecclesiae titulen[sis] Colonen[sis] diocesis in  
partibus regni Hungariae et Poloniae apostolicae  
sedis nuntium monet ut ad sedem apostolicam veniat  
et de commissis per Joannem XXII et Benedictum XII ratio-  
nem faciat. (n<sup>o</sup> 967 pag. 643)

1342 d. 6. Febr. - Avinione VIII Kal. Febr. Pontif. G<sup>o</sup> 8<sup>o</sup> - Benedictus  
XII episcopo vratislaviensi, abbati monasterii Ridenois  
(Quida?) et decano ecclesiae opolien[sis] vratislaviensis dioecesis. man-  
dat: quia Joannes episcopus cracov. orta dudum materia quae  
fuit inter praedecessorem eius bonae memoriae Nankorum  
vratislaviensem tunc cracoviensem episcopum et Archiepiscopum  
Stigoniensem ac Praepositum et Capitulum S. Martini in Se-  
pus Stigoniensis diocesis et nonnullos ecclesiarum rectores  
ibidem super limitibus Cracovien. et Stigoniensis diocesis, juris-  
dictione spirituali et decimis ibidem, tandem idem Joannes epis-  
copus cracov. Nankero succedens per certos iudices per sedem apos-  
tolicam deputatos octo annis jam lapsis et amplius sententiam  
obtinent pro Cracoviensi ecclesia adversus Archiepiscopum, Praepo-  
situm Capitulum et rectores dictos, quae nulla appellatione super-  
transit in rem judicatum. sed quia episcopus cracov. propter potentiam secula-  
rem illarum partium non potest assequi realem executionem sententiae  
ideo papa mandat praedictis iudicibus ut appellatione postposita sententiam  
latam exequi curent (n<sup>o</sup> 969 pag. 645)


1344 d. 3 Maji. - Trinitate V nonas Maji, Pontif. G<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> - Clemens VII (był Kolektorem  
 Arnaldo de la Caucina Canonico eulensie titulenvis <sup>był 1348 i zebrał do</sup>  
 colociensis diocesis in Hungariae et Poloniae regis apost. <sup>romadye posyłał do</sup>  
 sedis nuntio mandat, ut ibidem restantias decimae sexen- <sup>Antonium et Guida</sup>  
 nalis per Clementem V in concilio viennensi in subsidium <sup>fratres iussu G<sup>o</sup> 2<sup>o</sup></sup>  
 terrae sanctae convertendae colligat, (n<sup>o</sup> 1003 pag. 668.) <sup>(bankier) pag. 764)</sup>  
 reuocato collectore Galhardo de Carceribus praeposito eade-  
 riae titulenvis. qui Galhardus 1344 in episcopum benedictensem  
 electus et confirmatus est cum titulo nuntii apost. in Hungaria et Polonia. et a. 1344 in  
 episcopum elpimi-  
 ensem translatus.

1344 Stephanus banus Boznae cuius gentes per fratres ord. mi-  
 norum ad fidem catholicam noviter conversae sunt, sol-  
 vit decimas Laurentio episcopo boznensi, atque Valentino  
 episcopo Truacensi cuius totum <sup>episcopatum</sup> infideles occu-  
 pauerunt excepto loco vocato Almiforium quoad episcopum  
 Truacensem pertinet.

1345 Okaz. Romani commorantes in partibus Ungariae transalpi-  
 nis, Ultraalpinis et firmiss cum nobilibus viris in illis parti-  
 bus commorantibus Alexandra Bassarati, Nicolao principi  
 de Remecha, Ladislao Voyvade de Bivinis, Stanislao de  
 Lypwach, Aprorze Voyvade de Zopus et Nicolao Voyvade  
 de Luginas, Okaz. Romanis suscipiunt fidem catholicam  
 romanam ope fratrum ord. minor.

1345 d. 18 Septembr. - Trinitate XV Calend. novembr. Pontif. G<sup>o</sup> 4<sup>o</sup> - Cle-  
 mens VII Magistrum Guillelmum de Lutterla praepositum  
 eulensie posoniensis strigonicensis diocesis capellanum suum  
 (był on de Mediolano eodem, r. 1343 sedat Kanonikem w Medio-  
 lanie i de Castro Leprio Modetiae. <sup>an. 1343 nominawany</sup>  
 ad papieja praepositus posoniensis) <sup>an. 1343 nominawany</sup> <sup>an. 1343 nominawany</sup> <sup>an. 1343 nominawany</sup>  
 da vel treugas <sup>pro pace</sup> reconcilian-  
 das inter Joannem Boemiae regem et  
 Kasimirum Poloniae regem: quia <sup>inter bellum</sup> <sup>inter bellum</sup> <sup>inter bellum</sup> <sup>inter bellum</sup>  
 b. martini venturum proxima duraturas treugas iniecerunt; et quia  
 nunc finis treugarum instat. si reges novas treugas inire noluerunt  
 permittitur huic nuntio apostolico uti poenis spiritualibus (n<sup>o</sup> 1046 p. 691)  
 Pod t<sup>o</sup>z dato pisat papieja i do krola ludwika wegiei: aby do zawa-  
 cia owego pokoji pomiedzy krolami nunguszwani pomagal; (n<sup>o</sup> 1049 p. 693)  
 co takze znawu IV Cal. novemb. 1345 powtorzył (n<sup>o</sup> 1051 p. 694)



1345 d. 28 Decembr. - Avinione V Calend. Januarii Pontif. 2<sup>o</sup> 4<sup>o</sup> 

et Bertrandum  
patriarcham aquile:  
grisensem <sup>(p. 1346 d. 28 Decembris)</sup>  
et mortis Andree  
regis Siciliae interfec:  
t

F + 1348 w Ruppie  
pro nim Bartholomeus  
episc. frater

viricida. zabojcyni nazi  
Cambellanus = fambelan

Clemens VI Casimiro regi Poloniae commendat Franciscum  
episcopum tergestinum apost. sedis nuntium ad Ludovicum  
regem Hungar. (ratione expeditionis contra Turcos) ~~unifor~~  
(n<sup>o</sup> 1059 p. 699) (n<sup>o</sup> 016 p. 703 data Avinione V Idus Januarii 1346  
Pontif. 2<sup>o</sup> 4<sup>o</sup> to fest. 1346)

1346 d. 7 Januarii Avinione. - Clemens VI Stephanum regem Rastriae  
rogat ut Sergio catharensi episcopo in perceptione decima:  
rum ex locis: de Canal, Tribunia, Diazaviza, Resson, Bu:  
dua, Laotua, Priorem, Novabeida, Trepte, Tanera, Copo:  
rich, Plane, Ostacia, Berschova, Rudnich, Lipnich,  
Chelminia, Save, Mazovia, Golubezi, Albia dicta, Bel:  
gard infra regni Rastriae limites constitutis, abis:  
tat. (n<sup>o</sup> 1061 p. 701)

1346 d. 22 Februarii. - XI Cal. Junii Pontif. 2<sup>o</sup> 5<sup>o</sup> Avinione. - Clemens  
V Ludovicum regem hung. rogat, ut <sup>casimiro</sup> regem Poloniae ad tre:  
gas ineundam cum Joanne rege Bohemiae inducat: quia  
Joannes rex Bohemiae et Ladus primogenitus eius in prae:  
sentia papae constituti et super pace requisiti, se ordina:  
tioni papae super reformatione hujusmodi concordiae cum  
rege Polonorum sub poena 10000 marcarum auri et iura:  
mento summisserunt (n<sup>o</sup> 1077 p. 713)

1347 d. 2 Martii Avinione. - Clemens VI accepta relatione Marci  
episcopi scutarenfis quod Stephanus rex Rastriae unionem  
cum ecclesia romana desideraret affectat: rogat Nicolaum  
Buche prothojusticiarium regni Rastriae, Gregorium Go:  
lubie cesarem regni Rastriae, Michaellem comitem Catha:  
rensem, Marcum Ragassium, Petrum Craumuri comi:  
tem Scutarensem, Schagnozare capitaneum Antibarensem  
et alios proceres regni Rastriae, ut regem ~~dictum~~ dictum  
Stephanum ad conversionem ad fidem catholicam incitent  
(n<sup>o</sup> 1102 pag. 734)

1347 Erigatur ~~ex~~ <sup>um</sup> monasteria fratr. ord. minor in Bosnia:  
in civitate seu Lunta Stagnensi

1347 Tedaldus de Faradis sit canonicus ragrabienois

1348 Galhardus archiepiscopus brandusinus nobis a penoys ex resprimienfi ecclesia.

1348 Galhardus tit. S. Petri ad vincula presbiter cardinalis prae-  
sint f. nazivicej do zabicia Andreja Krola neapolitanfnejo  
1345 prez zons Joanns (ie kawe tu fruzgoti do lej prawy  
kod r. 1346 1347, 1348 mianowine pag. 758)

1347 d. 29 martii Avinione IV Nonas Aprilis Pontif. A. 5. - Clemens VI  
ad episcopatum Milichoviensem in regno Ungariae in finibus Tar-  
tarorum (qui a tempore quo Tartari Ungariam intraverunt  
fuit destructus et ecclesia funditus extirpata vacavit) nomi-  
nat Thomam des Dympti lectorem ord. eremit. S. Augustini  
capelanum regis Hung. Ludovici ei que committit ut ecclesiam  
Milichoviensem restauret. (no 1107 p. 737)

1351 d. 11 Januarii Avinione III Idus Januarii Pontif. A. 9. - Clemens VI  
Ludovicum regem Hungar. ~~regat~~ regat, ut moleste non ferat,  
quod negotium praepositurae Jecuphensis ecclesiae in qua jus  
patronatus esset se habere, adhuc in curia romana non-  
dum expeditum sit. (no 1206 pag. 792)

1309 d. 15 Junii fr. Gentilis tit. S. Martini in montibus presbyter  
cardinalis apostol. sedis legatus coronavit Carolum Robertum  
in Hungariae regem in ecclesia B. Mariae de castro bidenfi  
assistentibus Thoma Strigoniensi, Petro Spalatenfi, Vincentio  
Colocensi archiepiscopis, Benedicto vespriacensi, Haabracensi,  
Emirico varadiensi, Joanne nitricensi, fr. Augustino zagra-  
bensi, Ladizlao J. Trenci (Sirmienfi?) Petro quinqueecclesiensi,  
Martino Agriensi, Benedicto chanadiensi et fr. Gregorio  
Bozsaensi episcopis (2 rota prussiegi: quae erat lecta latine et in  
Hungarico exposta: Regnum sibi commissum et jura regalia non  
minuere nec alienare sed potius augere et male alienata hactenus  
secundum datam sibi gratiam ad jus pristinum revocare - legitimo  
conjugio tantum uti) (no 1256 pag. 821)

1309 Kopacwy palatinus comes Szothmariae

(1309) VIII Calend. Januarii Pontif. Clementis V. A. 5. - Lofoni - frater Gen-  
tilis tit. S. Martini in mont. presb. card. ap. sed. legat. processum  
facit contra Ladislaum veyvodam Transilvanum qui filiam suam Kana  
catholicam tradere voluit filio Stephani regis Serviae schismatico  
patareni et postmodo tradidit, et qui coronam sacram regni Hungariae detinet  
occupatam et ecclesiae Albergi vel regi Carolo restituere non vult - ideo eum excommunicat (no 1259  
pag. 823)



ten Ladyslaus (LauzK) zofte:

wit synow: Andrzej

Lavita, Michatai, Helena

Klony zyliza Krola

Ludwik Ztych Stefan fanny  
G... ..

darfi t. j. syn & wygram  
but and ~~...~~ on is

1348 1318

Ливанск. Назного. X

R. 1310 tenże <sup>(aport)</sup> Ladislaus vojvoda Transilvaniae et comes  
de Zoumouk partyzant Ottona bawarskiego, pogodził się  
z Karolem królem węgier. i oddał koronę, toż samo i na;  
gister Mathaeus palatinus (książę Trentin)

182. g. Maji. - Ravennae VII Idus Maji Pontif. A. 2.º - Ioannes  
XXII Philippo regis Siciliae filio principi Tarentino, qui per fr.  
Petrum de ordine praedicatorum confessorum confortis suae mis-  
sum nuntium suum papae nuntiavit suum propositum  
persequendi et minugnendi Urosium regem Rasciae graecum  
schismaticum catholicos persequentem et quod idem Philippus  
ad id propositum Carolum regem Hungariae nepotem suum  
et nobilem bonum Maledinum affinem suum excitare vult  
- gratulatur. (Nº 1263 p. 830)

1318d. 12 Junii — Avinione XV Calend. Julii Pontif. A.º 2º — Joannes XXII  
scribit nobilibus Mentulo Musatis comiti Elisoaniae, Andreae  
Musatis regni Albaniae marcescalco, Theodoro Musatis pro:  
thofevastoni, Guillelmo Bleniste prothofevastoni, Guillelmo  
Aranite prothofegaturo, Caloiohanni Bleniste comiti, Paulo  
Materango ceterisque baronibus regni Albaniae, et Bladis:  
leo Gonome Diocleae et maritimae Albaniae comiti catho:  
licis, ut in fide calcesiae catholicae perseverent et quod grave  
jugum regis Rasciae Schismatici saevientis tyranni subcujus  
dominatione erant, excuterint. (Nº 1264 p. 931)

1346 - Apud Villam Novam Avinionensis diocesis XII Calend. Julii,  
Pontif. A. 4<sup>o</sup> - Clemens VII Stephano bano principi Rasuensi  
(Bosnienfi?) commendat Fr. Johannem ord. S. Benedicti mona:  
sterii Insulae Barbarae Lugdunenfi dioces. electum in  
episcopum dummensem (in Bosnia) post liberam resignatio:  
nem tradidit episcopi dumnenfi; qui episcopatus pertinebat ad  
archiepiscopatum Antibarensem erat. (N. 1265 pag. 831)

1309. Polonii II Idus novemb. Pontificatus Clementis I anno 4<sup>o</sup> Indict III  
Constitutiones editae <sup>per</sup> gentilem Et S. Martini in Montibus pref.  
Card. in rego Hungariae, Poloniae Apost sedis legatum in praelatorum  
concilio sanatae. (Peterfi. Concil. P. I p. 137. - w wygłku: Katona Hist.  
Hungariae I p. 186 w wygłkach - Fejer Codex VIII. i pag. 325 w catolgi  
był to drug. synod; bo pierwszy był: Bondae III nonas Decembr. 1308  
mag. Gentileza druk w Fejer III i pag. 270.)

Frodoziation 9)

Vetera monumenta historica Hungariam sacra m il-  
lustrantia maximam partem nondum edita ex tabula-  
ris vaticanis deprompta, collecta ac serie chronologica  
disposita ab Augustino Theiner presbytero congrega-  
torii.... tabulariorum vatic. praefato. Tomus II ab Inno-  
centio papa VI usque ad Clementem pp. VII. 1352-1526. Romae  
typis Vaticanis. 1860 fol. (t. XXVI) (typus et index) K. 1.  
1815. (21 Abr. 10 Apr.)

1353. 815. (21 Abr. 10 Apr.)  
Iste tu 884. Iste i bull oraz Excerpta ex legationibus Laurentii  
Campegi et Joannis Ant. Dullesonis baronis Bourgoi de rebus hungariis  
ab a. 1524 usque ad eadem munda c. 1527 p. 1070 k. 1. 1527 p. 1070 k. 1. 1527 p. 1070 k. 1.  
ingentia quod tantum regni Poloniae in Poloniae p. 1070 k. 1. 1527 p. 1070 k. 1. 1527 p. 1070 k. 1.  
1353. Innocentius VI Amano la lausina p. 1070 k. 1. 1527 p. 1070 k. 1. 1527 p. 1070 k. 1.

- nicatu et praebenda ecclesiae siepufiensis Trigoniensis dioc.  
quae Guillelmus I Mariae in Cosmedin cardinalis obtinebat  
et indulgetur ut in Cracoviensi ecclesia scolafteriam  
et in Cracoviensi, vratislaviensi, gnesnensi ac titulen-  
si ecclesiis canonicatus et praebendas retinere possit.  
Arinione XII Kalend. Februar. Anno 1<sup>o</sup> (pag. 6.) (n<sup>o</sup> 12)
- 1353 idem confert Petro de Montilio canonicatum ragabri-  
ensem et quinque ecclesiensem et cantoniam in vespimen-  
si diocesi. (n<sup>o</sup> 12)
1354. Innocentius VI archiepiscopo gnezneni episcopo cracov.  
et vratislav. mandat ut contra Tartaros per Hungariam  
Bohemiam et Poloniam verbum crucis praedicandum  
curent quoniam Kazimirus rex Poloniae nuper per lita-  
ras et nuntios papae patefecit quod Tartari et Lithvani  
regnum Poloniae jam per tres annos invaserunt et invade-  
re curant. Arinione VI Idus Novembr. Pontif. 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> (p. 10) (n<sup>o</sup> 18)
1362. 25 Decembr. Urbanus V hortatur Ludovicum regem Hun-  
gariae ut Petrum regem Cipri coadiuvet (p. 58) n<sup>o</sup> 105
1364. Urbanus V excommunicat Cazeros, Patarenos, Laupe-  
res de Lugduno, Arnaldistas, Speronistas, Lasaginos et  
Fraticellos et alios haereticos (p. 67) (n<sup>o</sup> 127)
- 1365 Urbanus V Ludovico regi Hungariae scribit quod fama perve-  
nit, quod Kazimirus rex Poloniae avunculus suus qui hde-  
c. 1070 k. 1. 1527 p. 1070 k. 1. 1527 p. 1070 k. 1.



illa regina contra regem in curia romana iustitiam  
 prosequitur et quod idem Kazimirus asserendo pro se in  
 huiusmodi causa in curia Romana diffinitivam fore sen-  
 tentiam promulgatam et certam dispensationem a sede  
 apostolica obtinuisse quod cum alia contrahere possit  
 matrimonium. Quia vero praemissa omnia carent veritate  
 et quia idem Kazimirus cum quadam alia etiam consangui-  
 nea matrimonium de facto contraxit: ideo nos tam horren-  
 dum facinus tolerare nequeuntibus dictum regem per nostras  
 litteras monemus ut superinductam dimittere et Adelay-  
 dem ad cohabitacionem recipere non postponat: alioquin  
 sciat nos commississe Egidio filio S. Martini in montibus  
 presbitero cardinali coram quo dicta causa pendet  
 ut super huiusmodi voto regis ex officio contra ipsum  
 procedat. Quare Ludovicum regem rogamus quate-  
 nus Kazimirum induat ut tam grave scelus studeat  
 emendare Adelaydam recipiendo. Avinione III  
 Cal. Octobr. Anno 3<sup>o</sup> (p. 72) n<sup>o</sup> 135

Podobny list pisat papiez do Elzbiety Krolowej węgier;  
 siostry Kazimierza Wielkiego.

1366 Urbanus V Ludovico regi Hung. Arnoldum de Cau-  
 cina scholaisticum ecclesiae cracov. nuntium apostol. qui  
 in in regno Hungariae erit pro tempore, commen-  
 dat. Avinione III Idus Junii, Pontif. A<sup>o</sup> 4<sup>o</sup> (p. 72) n<sup>o</sup> 136

1366. Urbanus V Ludovico regi Hungariae petenti ut papa  
 occasione causae matrimonialis quam Adleydis regina Polo-  
 niae prout consors movet contra regem in curia Romana non  
 permittat Kazimirum citari in audientia publica nec ex-  
 communicationum sententias innodari pro contracto mat-  
 rimonio cum Hedewige quae consanguinea sua in pro-  
 hibito gradu dicitur - denegatur nam "ubi deus offenditur  
 "nervus iustitiae rumpitur, honestati sedis apostolicae  
 "derogatur, illicitae rei praebetur exemplum et simili-  
 "bus ex acribus aditus aperitur ac obviatur saluti petentium  
 "non debet apostolicae gravitatis constantia tales preces  
 "admittere" Quoties enim Adleydis regina iustitiam minis-  
 trari; Rex vero non citabitur si procuratorem suum  
 ad defendendum habebit dispensationem vero non possumus con-  
 cedere nisi matrimonium cum Adelayda contractum non tenere per  
 definitivam sententiam appareret. Avinione V Idus Julii Pontif. A<sup>o</sup> 4<sup>o</sup>  
 (p. 79) n<sup>o</sup> 142.

Podobny list pod tą datą pisze papież do Elżbiety kró-  
lowej węgierskiej, że zrobi co może dla ocalenia hono-  
ru jej brata króla Kazimierza w sprawie rozwodowej z  
Adelaidą, lecz prosi aby upłynęła na to, by Kazmierz  
porzucił refubioną Jadwigę. Obfzerniejszą w tej mierze  
wiadomości udzieli Elżbięcie biskup nitrzański. (ps. 80)

1366 Urban V wzywa Ldwika króla węgier. aby pomagał  
Liotrowi królowi Cypru przeciw Turkom.

1369. Urbanus V. Ad nostram pervenit audientiam quod inter  
Carolus roman. imper. Bohemiae regem et Kazimirum  
Poloniae regem ratione pacis erat expediens ut Wenceslaus  
rex Bohemiae praefati imperatoris genitus cum altera  
filiarum Annae et Cunegundis regis Poloniae nata-  
rum matrimonialiter copularetur. idque fieri non  
posset dispensatione super hoc apostolica non obtenta  
dictaeque etiam Anna et Cunegundis defectum nata-  
tuum n. p. de conjugato et soluta genitae... nos  
ratione quietis et pacis permittimus et dispensamus, ut  
praefatus Wenceslaus impuber cum altera praedictarum  
Annae et Cunegundis quam imperator et rex Poloniae  
ad hoc ducerent eligendam impedimento ex dicta consang-  
vinitate non obstante sponsalia ex nunc et matrimo-  
nium cum ad aetatem ad hoc aptam perveniret con-  
trahere valeat volentes illam ex dictis Anna et Cun-  
gundae quam imperator et rex Poloniae eligerent legi-  
timationis titulos decorare duximus dispensandum  
ita tamen ut per legitimationem et dispensationem huius-  
cemodi nullum praepjudicium generaretur Ludovico regi Hun-  
gariae ac Elisabethae Romanorum imperatrici ac Elisabethae  
Ungariae reginae, nec non Kazimiro duci Stetinensi  
dicti regis Poloniae et filiarum suarum consanguineis.  
Nos vero declaramus quod Kazimiro regi decedenti absque  
filiis legitimis ex se natis, regina si superstes esset utro-  
te soror ejus primogenita et Ludovicus rex secundus loco  
de jure debet succedere in regno Poloniae; Legitimationis  
autem supradicta nullo modo regina et regi Ungariae  
in successione regni Poloniae praepjudicare debet.  
Romae apud S. Petri. nonis Decembris, pontific. anno 8<sup>o</sup>  
(pag. 89) n. 171)



1369 Urbanus V Joanni episcopo Aquisgranensi et Letri Begonis  
 archidiacono de Aura in ecclesia Conventuum capellano  
 nostro nuntiis sedis apostolice concedit potestatem  
 ad petitionem Ludovici regis Hungarie et Elisabeth regine  
 Hungarie dissolvendi sponsalia contracta olim inter  
 Henricum regem Bohemie (filium Caroli imperatoris roman.)  
 et Elisabetham natam quondam Stephani (nepotem prae-  
 torum regis et regine Hungarie) tunc impuberem  
 Romae apud S. Petrum V Idus Decembr. Pontif. Anno  
 8<sup>o</sup> (p. 90) 1372 (Dyspensat papiez jak widac z tego  
 powodu iz Wlactaw ow moze chciat zaslubic cork  
 Kazmierza Wielkiego)

1370 Urbanus V gratulatur Clarae relictae quondam  
 Alexandri waywoodae in Wallachia viduae quod natam  
 suam imperatricem Bulgarie ab errore et schismate  
 retraxit, et gratias agit pro calicibus auratis et paramen-  
 tis pretiosis beatis Petro et Paulo apostolis missis Ro-  
 mae XIV Calend. Febr. Anno 8<sup>o</sup> (1374) (p. 95)

1370 Urbanus V archiepiscopo pragensi episcopis vratislaviensi  
 et eravoviensi committitur, quia Lacyko dux Moldavien-  
 sis per Nicolaum de Brelouac et Paulum de Siodinicz  
 ordinis frat. minor. professores notificare curavit,  
 quod ipse et suus populus ducatus moldaviensis quo-  
 rundam fratrum minorum predicationibus inducti  
 abnegare volunt suam profitemque sanctam fidem  
 catholicam et ecclesiae romanae obedire, nobisque idem  
 dux replicavit quod oppidum suum Ceretense Hsalcen-  
 sis diocesis cui praest episcopus schismaticus cujus ecclesia  
 Hsalcensis est in Rusiae partibus schismaticorum  
 videlicet constituta ubique infame ac incolarum mul-  
 titudine copiosum in civitatem erigere et episcopum  
 praeficere catholicum, nos vobis committimus quatenus  
 unus vestrum vel ipse vel per alium virum catholicum  
 faciat ducem Lacykonem et populum suum abnegare  
 et eximere ab subiectione episcopi Hsalcensis, ut pro-  
 prium opidum in civitatem erigatis et totum ducatum  
 moldaviensem civitati eidem pro diocesi assignetis  
 diocesi certis limitibus limitetis et si ecclesia ibi sit  
 congrua illam in cathedralem et episcopalem erigatis.  
 Si vero non sit ibidem talis ecclesia

Simulque rogat ut alle-  
 ram natam Anham regi-  
 nam serviae ab errore  
 schismatici arceat.

unam euleſiam fabricari ſauiaſ ſub vocauit t. z. et  
apoſtoli vel alterius ſancti dote competenti per ipſum  
ſauikonem cathedrali euleſiae primitus aſſignata, ut  
huiusmodi euleſiam conſecretis, canonicatus, praeſbendas  
conferatis, ac in eadem euleſia edatis ſtatu ta. Datum  
apud Monteſlaſionem. 1X Calend. Auguſti. Pontifi-  
catus anno 8<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 197) (p. 99-101.) (Fejer Cod. 3. IX Vol. 4 n<sup>o</sup> 144 pag. 246)

1370 Urbanus V Andream de Cracovia Ordinis fratrum mi-  
norum profeſſorem in ſacerdotio conſtitutum episcopum  
Ceretensem in ciuitate Ceretensi Halecenſis diocesis  
creat, et archiepiscopopragenſi episcopis vatiſſav.  
et cracov. mandat ut illum in episcopum conſecrent.  
Datum ante Monteſlaſionem 1X Calend. Auguſti.  
Pontif. anno 8<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 198) (pag. 101) (Fejer 3. IX Vol. 4 n<sup>o</sup> 145 pag. 248)

1370 Urbanus V Nicolao dicto Melſoac ord. fratr. minor.  
profeſſori concedit ut ad partes Ruſſiae, lituaniae  
et ſalaciae quas ſciſmatici et gentiles inhabitant 25.  
fratres ord. minor idoneos conducere et mittere poſſit.  
Datum apud Monteſlaſionem <sup>II nonas</sup> ~~de calend.~~ Auguſti. Pontif.  
anno 8<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 201) (p. 102)

1371 Gregorius XI Ludovico Ungariae et Poloniae regi ſcribit:  
quoniam clare memoriae Kazimirus rex Poloniae came-  
rae noſtrae apoſtolicae in diverſis pecuniarum ſummis  
dum viveret legitime teneretur (prout <sup>tibi</sup> ~~notis~~ Arnaudus  
de Cauina ſcolasticus cracov. apoſt. rediſ nuntius exponet)  
quem tibi commendamus) ſauias ut hae pecuniae romanae  
euleſiae reſtituantur. Avinione XVI Calend. Martii. Pon-  
tificatus anno 1<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 208) (p. 106)

1371 Gregorius XI Ludovicum Ungariae et Poloniae regem  
hortatur ut dimittat et reſtituere ſauiat bona quae olim  
laſimirus rex Poloniae dum viveret eidem Adelaidi  
in dotalitio dedit. Avinione XII Calend. Junii. Pontif.  
Anno 1<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 209) (p. 106)

1371 Gregorius XI Nicolao archiepiscopo ſtrigoniensi mandat  
ut bona episcopatus milcovienſis in conſinibus regni Hun-  
gariae et propter infideles ſiti occupata per archiepiscopos  
ſtrigonienses tempore quo bellorum cauſa episcopatus mil-  
covienſis paſtore ſuo caruit nunc Nicolao episcopo mil-  
covienſi reſtituat. Apud Villam novam Avinionenſis diocesis  
XVI Cal. Octobr. Pontif. Anno 1<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 216) (p. 110)



- 1371 Gregorius XI Ludovico regi Hungar. et Polon. per Ma-  
gistrum Johannem de Bredescheid legum doctorem am-  
basiatorem regis Ludovici Hung. respondit ad quod dis-  
pensationem pro Woladislao de Polonia monacho Clunia-  
censis ordinis non ~~pote~~ potest concedere. Avinione  
III Idus Novembrii. Pont. Anno 1<sup>o</sup> (p. 112.) (n<sup>o</sup> 222)
- 1371 Gregorius XI Elisabethi juniori reginae Ungariae respon-  
dit quod ad preces ejus super dispensatione Woladis-  
lai de Polonia monachi Cluniacensis ordinis de recta  
linea regali Poloniae descendentes non potest con-  
cedere, quia haec dispensatio noceret illi et liberis ejus.  
Avinione III Idus Novembrii. Pontif. Anno 1<sup>o</sup> (p. 113.) (n<sup>o</sup> 223)
- 1372 Gregorius XI. Ludovico regi Hungariae... Litteras apostolicas  
super dispensatione (prout tibi dudum scripsimus) pro filiabus  
olim Xasimiri regis Polon. concessa ex certis causis per Guil-  
bertum tit. S. Clementis et Petrum tit. S. Laurentii in Damaso  
presbiteros cardinales fecimus conservari. Nunc autem ipsas  
per Cherubinum natum Johannis legistae nuntium tuum  
latorem praesentium tibi destinamus. Avinione XI Calend.  
Maj. Anno 2<sup>o</sup>. (n<sup>o</sup> 227) (p. 114)
- 1372 Gregorius XI Archiepiscopo Agnensi commendat Petrum Ste-  
phani archidiaconum de Lambeth in elesia Agnensi apos-  
tolicae sedis nuntium collectorem dudum in regnis Ungariae  
et Poloniae fructuum et proventus in camera apostolicae.  
Apud Villam novam Avinionensis diocesis IV Idus Octobr. Anno 2<sup>o</sup>  
(p. 125) (n<sup>o</sup> 251.)
- 1372 Gregorius XI Elisabethi seniori Ungariae et Poloniae reginae...  
tum olim Xasimirus rex Poloniae germanus tuus certas pecuniarum  
summas ad cameram apostolicam pertinentes dum viveret receperit  
rogamus te pro successorem ut Petro Stephani apost. sedis nuntio  
collectori fructuum et proventus camerae apostolicae in par-  
tibus illis satisfieri facias. Avinione XV Calend. Decembris  
Anno 2<sup>o</sup>. (n<sup>o</sup> 263) (p. 130)
- 1373 Gregorius XI Vicario Ministri generalis ord. frat. minor. in par-  
tibus Austriae deputatis atque aliis fratribus Ord. Minor. concedit  
in terra damburgae et aliis partibus Austriae ~~ad~~ facultatem  
ministrandi fidelibus seu neophytis ecclesiastica sacramenta  
non obstante contradictione episcopi lubuzanensis seu lubucen-  
sis qui in eisdem partibus ordinariam jurisdictionem habere re-  
asserit. Apud Villam novam Avinionensis diocesis XII Calend. Au-  
gusti. Anno 3<sup>o</sup>. (n<sup>o</sup> 228) (p. 139)

Archidiacono de  
Lambeth in elesia  
agnensi.

1374 Gregorius XI Elisabeth seniori Ungariae et Poloniae reginae  
... Cum olim Kasimirus rex Poloniae germanus tuus 1555 mar-  
cas graecorum pragens. et 200 florenos auri a Collectore fruc-  
tuum et proventus camerac apostolicae receperit. rogamus  
ut de illa pecunia quam indigemus satisfieri facias. Apud  
Pontemorgie Avinionensis diocesis XVII calend. Octobris.  
Anno 4<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 298) (p. 149)

1374. Antonius de Spoleto ord. frat. minor. multos ex wlachis  
dicitur convertisse - papies chue go nominowac biskupom  
nowej katedry, in partibus wlachorum qui circa metas  
Ungariae versus Tartaros commorant<sup>ur</sup> uftanowic<sup>is</sup> fi-  
magies. (n<sup>o</sup> 304 p. 152) <sup>Wypisze papies Anzysk. Strigon. et Colocn.</sup>  
<sup>ay tenie Antonius z datny za biskupa Sejer J. IX Vol. IV p. 583 h. 344</sup>

1380 Urbanus VI Demetrio tit. Sanctorum quatuor Coronatorum  
presbytero cardinali in regno Ungariae existenti. ... men-  
dat. ut cum Zavisio electo Cracoviensi componat quate-  
nus debita ex bonis mobilibus ac creditoribus olim Floriani  
episcopi cracov. extra Romanam Curiam mortui, came-  
rae apostolicae persolvantur. Litteras has mittimus tibi  
per Wenceslaum custodem cracov. decretorum doctor. et  
Desclauum prepositum viclicansis ecclesiae. Romae  
apud S. Petrum X calend. Junii Pontif. Anno 3<sup>o</sup> (p. 160) (n<sup>o</sup> 318)

1390 Bonifacius IX Ladislaus abbati monasterii B. mariae  
V. in decus cisterciensis ordinis strigoniensis diocesis capel-  
lano nostro ne partes antipapae Clementis VII sectatur.  
Romae IV. Idus Decembr. Anno 2<sup>o</sup> (p. 164) (n<sup>o</sup> 322)

1403 Bonifacius IX Angelum tit. S. Laurentii in Damaso pres-  
biterum cardin. apostolicae sedis legatum <sup>alio die</sup> in regnis Poloniae,  
Bohemiae, Ungariae constituit. (p. 176) (n<sup>o</sup> 336)

1410 Joannes XXIII Brandae episcopo placentino referenda <sup>apost. sedis</sup> nostro  
~~in~~ in Ungaria in spiritualibus reformatore nostro <sup>apost. sedis</sup> nuntio  
re informet de loco ubi generale litterarum studium in  
Hungaria erigi possit (na proshe zqymunta krola wngies.)  
Bononiae calend. Augusti Anno 1<sup>o</sup> (p. 184) (n<sup>o</sup> 343)

1423 Martinus V Fernandum episcopum licensem apost. sedis  
nuntium pro pace inter Sigismundum imperat. wladislaum  
regem Polon. Alexandrum ducem Lithuan. et fratres hospi-  
talis B. mariae Theutonicorum ierosolimitani componenda mittit.  
Romae XII calend. Martii Anno 6<sup>o</sup> (p. 204) (n<sup>o</sup> 363)



- 1453 Georgius episcopus ecclesiae Milekoviensis quae in partibus Transilvaniae sita est.
- 1470 Paulus II Casimirus regem Poloniae hortatur ut convertat in oratores suos qui prope opidum Radz Moraviae cum haeretico Georgio de Loyebrot clandestina quaedam pacta in detrimentum Mathiae regis Hungariae inierunt. Romae 1470 Indiv. Cal. Januarii. Anno 7<sup>o</sup> (p. 416) (n. 591)
- 1471 Sixtus IV Marcom tit. S. Marci presb. card. in Germania Germaniae, Hungariae et Poloniae regna ~~regis~~ legatum apostolicum destinavit ratione foederis contra Turcos Romae 1471. X Cal. Januarius Pontif. Anno 1<sup>o</sup> (p. 428) (n. 612)
- 1472 Sixtus IV Marcom tit. S. Marci presb. card. apost. sedis legato concedit facultatem excommunicandi Casimirus regem Poloniae eiusque primogenitum et omnes fautores haereticorum in Bohemia et benedicendi omnibus faventibus Mathiae regi Hung. legitime electi regis Bohem. et magni et fratres hospitalis S. Mariae Theutonic. absolvit a iuramento regi Poloniae praestito et hortatus ut Mathiae regi Hungar. opem ferrent. Romae 1472 Calend. Martii Pontif. Anno 1<sup>o</sup> (n. 613) (p. 431)
- 1472 Idem eodem die (papa) declarat excommunicationem Casimiri regis Poloniae et eius primogeniti pro eo quod bellum adversus Mathiam Hungar. regem gerentem bella contra Turcos, moverint. Romae 1472 Calend. Martii Pontif. Anno 1<sup>o</sup> (p. 434) n. 613
- 1472 Sixtus IV Marcom tit. S. Marci presb. card. apost. sedis legato de iure credidit ut omni quo visis modo inter reges Poloniae et Hungariae Mathiam et magni et fratres hospitalis S. Mariae Theutonic. componat pacem. Romae 1472 Calend. Martii Pontif. Anno 1<sup>o</sup>
- 1472 Instructio Sixti IV pro eadem cardinalem ad pacem et concordiam inter reges Poloniae et Hungariae reconciliandam nimo per viam negotiationum, secundo per viam matrimonii ut, ex Hungariae duceret unam filiam regis Poloniae. (pag. 436) (n. 621)
- 1472 Sixtus IV Marcom tit. S. Marci presb. card. apost. sedis legato concedit facultatem approbandi concordiam inter reges Mathiam Hungariae et Casimirus regem Poloniae vigore cuius solus Casimirus regnum Bohemiae retineat. Romae 1472. V Idus Sept. Pontif. Anno 2<sup>o</sup> (n. 624) (pag. 440)

(Kloryj si p. 1041)  
Zostac Krolewicz  
Kun/

1472. Sixtus IV Marco cardinali scripsit, quod venient ab eo Leonar-  
 dus de Terufio sacri palatii papalis magister retulit. quod cardi-  
 nalis Marcus fecit inducias inter reges Poloniae et Hungariae  
 et inducit etiam Nissa die tam. Romae 1472 Duodecimo calend.  
 Februarii. Anno 2<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 624) (p. 440)
- 1476 Sixtus IV potentibus Stephano Woywoda terrarum Moldaviae  
 principe <sup>et alijs</sup> episcopo Moldavienſi et alijs concedit jubilaum  
 cum indulgentijs in majori ecclesia Moldavienſi in civitate  
 Moldavienſi. Romae 1476. I Solus Aprilis. Pontif. A<sup>o</sup> 5. (p. 449) (n<sup>o</sup> 634)
- 1476 Sixtus IV Stephano Woywoda Moldaviae concedit jubilaum  
 in ecclesia Monasterii promulgandum per episcopum Monasterii  
 in subsidium contra Turcos. Romae 1476 Solibus Januarii Pon-  
 tif. Anno 6<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 636 p. 452)
- 1479 Sixtus IV Joannem de Aragonia S. Adriani diaconum car-  
 nalem legatum apostolicum de latere mittit ad Hungariae  
 Bohemiae et Poloniae reges ut eos contra Turcos excitet.  
 Romae 1479 Calend. Junii pontific. Anno 8<sup>o</sup> (p. 460) (n<sup>o</sup> 644)
- 1483 Sixtus IV archiepiscopo Strigonienſi mandat ut de matrimo-  
 nio inter primogenitum regis Poloniae et filiam Marchionis  
 Brandenburgensis inuito vel incando inquiret et referat. Ro-  
 mae XVII Aprilis 1483. Pont. anno 12<sup>o</sup> (p. 483) (n<sup>o</sup> 660)
- 1484 Sixtus IV episcopum civitatis Castellii nuntium apostolicum  
~~mittit~~ exhortatur ut imperatorem ceterisque principes Ger-  
 maniae ac reges Hungariae et Poloniae ad extirpandam in  
 Bohemia haeresim moneat. Romae 2. 14 Julii 1484. Pontif.  
 A<sup>o</sup> 13. (n<sup>o</sup> 677) (p. 492)
- 1486 Innocentius VIII condolentiam Mathiae regi Hungariae ex-  
 primit quod Lazimines Poloniae rex Vayvodam Moldavum  
 ab <sup>obediencia</sup> ~~obediencia~~ subtraxerit et ab eo fidelitatem romagium  
 acceperit. Romae 1486. VII Solus Junii. Pontif. A<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> (p. 510)
- 1488 Innocentius VIII Angelum episcopum Hortanum (Ortanum) ad  
 Germaniae, Ungariae, Poloniae, et Bohemiae regna suis apost-  
 licae auctoritate legati de latere nuntium mittit ut populum  
 et principes contra Turcos excitet. Romae 1488. Calend. Septembris. Pon-  
 tificatus Anno 4<sup>o</sup>. (Jaschke huius postquam de regibus) (p. 515) (n<sup>o</sup> 711)
- 1493 Alexander VI papa Ursum de Ursinis episcopum thearensem nuntium,  
 legatum de latere mittit in Bohemiam et Hungariam ad Vladislavum  
 regem item in Poloniae ad Joannem Alueſtum regem ut contra  
 Turcos excitet. Romae 1493. IV Calend. Novembris. Pontif. A<sup>o</sup> 2 (pag. 541) (n<sup>o</sup> 727)



1500 Alexander VI per Gasparem episcopum Callientem ad Vladislavum regem Hung. et Johannem Albertum regem Polon. nuntium et comissarium permittit, ut decima pars omnium proventuum ecclesiasticorum omnium in subsidium belli contra Turcas vertatur. Romae 1500 Undecimo kalend. Junii. Pontif. A<sup>o</sup> 8<sup>o</sup> (p. 551) (n<sup>o</sup> 732)

1504 Julius II Vladislavo regi Hungariae scribit ut Beatrix de Aragonia quondam reginae Hungariae ~~et~~ (quae superioribus annis ab Alexandro VI exclusa fuit a matrimonio vigore sententiae) rationa dotalia restituat. Romae 1504 d. 24 Junii Anno 1<sup>o</sup> (p. 557) (n<sup>o</sup> 736)

1508 Julius II indulgentias pro <sup>fabrica</sup> basilicae Petri indicit et Fucaros depositarios pecuniarum pro huiusmodi fabrica in regnis Hungariae et Poloniae constituit. Romae 1508 d. 26 Septembr. Pontif. Anno 5<sup>o</sup> (p. 578) (n<sup>o</sup> 786)

1512 Julius II post obitum Ladislai episcopi Mithoviensis diocesim Mithoviensem (in Transylvania) consistentem ex decanatu Cybinienzi et Brasovienzi unitur ecclesiae Trigoniensi. Romae 1512 d. IV Idus Maji. Pontif. A<sup>o</sup> 9<sup>o</sup>. (p. 586) (n<sup>o</sup> 792)

1513 Leo X Thomam tit. S. Martini in Montibus presbiterum Cardinalem archiep. Trigoniens. regni Hungariae primatem constituit suum legatum a latere ad Vladislavum Hungariae et Bohemiae et Sigismundum Poloniae reges ut verbum Crucis contra Turcas faciat predican. Romae 1513. Idibus Julii 1513. Anno 1<sup>o</sup> (p. 594) (Ba Kozzy) (n<sup>o</sup> 800)

1515. Leo X ad instantias Joannis Lasio archiepiscopi qucznensis ad sedem apost. et S. Lateranensem synodum per Sigismundum Polonae regem pro obedientia prestanda oratoris statuit ne de cathedralibus aliisque ecclesiis in Polonia nisi viris doctis et viris filantibus provideatur. Romae 1515. I Idus Augusti. Pontif. Anno 3<sup>o</sup> (n<sup>o</sup> 812) (p. 620)

1525 Clemens VII Jacobo Fucaro eiusque nepotibus et sociis mercatoribus germanis et relictis Budae commorantibus aut eorum in Hungaria et Polonia agentibus scribit ut Joanni Antonio Dulles baroni Burgi Siciliae nuntio apost. ad Rudoricum Hungar. et Sigismundum Poloniae reges misso 800 ducatos persolvant ex pecuniis camerae apostolicae ipsique deinceps singulis mensibus 100 ducatus legatione durante tradant. Romae d. 12 Febr. 1525. Pontif. A<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> (p. 645) (n<sup>o</sup> 841)

Excerpta ex legationibus: a) Epistolae Laurentii Cardinalis Campesii pro otokuplare 2 Indu ad 29 Decembr. 1524 - 2 Julii 1525 Januba Ladeta bishopa Carpentoracensis legatione ex retarda nuntio. ff. 676 - 715.

6) Epist. Olac Joannis Antonii Dullesonis Baronis Burgii nuntii  
apost. pisane pontificis 2 Budy or 17 August. 1524 — 3 Apr. 1527 ad  
Joan. Matheo de Giberli datario de nostro lignore. pag. 716-802.

1526 2.) marca pise i: i Baosarab wojewoda Transalpin'ki, nepne-  
dnik terazniejszego wojewody ~~transalpin'ki~~ miast 3 dzieci: syna ktorzy  
zmarł u Turkow i 2 corki z ktorzyk starsza zaręczona była wojewo-  
dzie Moldawskiemu. Do miesta Baosaraba jadł i na wojewodztwie  
Transalpin'skim Radul wojde za tego nysła młodsza corka (Bos-  
araba) (Nysłane te korespondencje z krysąg muncyatury  
Germaniae, Hungariae Vol. 31)

Litterae regni Hungariae quae iuxta inventarium archivi regni  
Poloniae in arce cracoviensi A.D. 1682 existebant (Ex Inven-  
tario in tabul. Vatic. litterarum diplomatum in Archivio regni  
Poloniae in arce cracovi. fol. 26-35) fasc. pag. 803-808.

1364 Cracoviae die S. Stanislai Andorvius rex Hung. successora  
Casimiri rege regni Poloniae designatus promittit, si rex  
aut filia ejus ex legitimo matrimonio mesulam prolem  
supserint re jure successionis cessurum.

Urbanus V Andorvium regem Hungariae rogat ut Arnoldo de  
Calcina scholastico cracoviensi nuntio apostolicae sedis in Hunga-  
ria ibidem collectori apostolicorum proventuum munus suum  
libere exercere permittat. Avinione VI Idus Maji. Pontif. Anno  
1<sup>o</sup> (pag. 54) (praedecessor ejus in munere nuntiatus ac  
in Hungaria Joannes de Caprasina)

italensis in coloniensi diocesi ecclesia c. sapientiae.

1354) 29 Augusti apud Villam novam Avinionensis dioecesis — Innocentius  
VI Stephano regi Rossiae. nec nuntios apocripiarios tuos no-  
biles Bosidarum judicem generalem tuum, Nestegum Lephaliam  
Serenum et Damianum de Catara civem cataramensem apocripiarios  
tuos accepimus litteras tuas aurea bulla munitas quibus te  
ad unitatem romanae ecclesiae rediisse profiteris, omnesque  
ecclesias exceptis tantum 6 monasteriis canonice institutis unitis  
restituere preceperas. nos mittimus tibi viros idoneos et mi-  
nistros ecclesiae (pag. 8 n<sup>o</sup> 16). gratias agimus tibi quod  
te capitaneum contra Turcos offero, mittimus tibi Bartholomeum  
fraguriensem et Petrum magnum in fura pagina pactensem epis-  
copos nuntios apostolicos pro uniendis ecclesiae romanae subditi-  
tis, quos nuntios uxori tuae Elenae et Orosio regi Rossiae  
Elenae patri (nato regi Stephano?) item Joannishio patriarchae Serviae,  
Deopolestatoratori Serviae, Gavico magno logothetae Serviae, Olivero Desoto,  
Prelato Cesari, Grulbo de Catara comiti camerario Salmarino theutonico capitaneo gentis



- armigeras ad stipendia regis Rasciae et ceteris principibus, comitibus, baronibus Serviae ac Slavonicae et Albaniae commendamus (pag. 15. n<sup>o</sup> 23 et 24.) (ley zdaje rzec ta unia nie przysła do skutku bo tenże papież listem 1356 d. 13 Julii wygna Johannem Gradonicum ducem Venetiarum ut foedus et ligam quam cum rege et Rascensibus fecerat: matus et haereticus, quos Ludovicus rex Hungariae extirpandas in illis partibus pravitas haereticae causa debellare proponit, habet, revocet. (n<sup>o</sup> 37 pag. 23) i podobnym listem tejże daty wygna Ludwika król węgier ad debellandum haereticos et schismaticos qui Orsini regis Rasciae haeretici subfunt tyrantidi (n<sup>o</sup> 39 pag. 24); a r. 1356 posyta tenże papież Jwoyeh nuncyuszow Petrum Pautensem et Guilelmum Syzopolitanum episcopos ad pariter Romaniae pro quibusdam fidei christianae negotiis
- 1366 Urban I papież cesarzowi greckiemu Janowi który przez posta swego Jerzego magincaires militem constantinopolitanum ofwiadczył chęć przyjęcia unii posyta bullę w podobnej treści do zmarłego cesarza Michala greckiego wydany, przez nuncyusza apostol. Stefana biskupa nitranskiego (wztywał na cesarza greckiego o to Ludwik król węgier.)
- 1368 II Idus Mart. Romae Pontif. R<sup>o</sup> 6<sup>o</sup> Urbanus V innovat regulam S. Augustini et habitum per Joannem XXII fratris S. Pauli primi eremitaie in Hungaria confirmatas. (R<sup>o</sup> 162 p. 85)
- 1368 d. 25 Maji. apud Montemflacionem. — Urbanus V nobilibus Strazimiro et Georgio ac Balsae fratribus rupanis Lentae gratulatur quod se ad ecclesiae unitatem redituros Petro episcopo Suavirenfi promissos declarassent (n<sup>o</sup> 164 p. 86)
- 1368 fr. Johannes de Reno et Andreas de Perusio ord. fratr. minor. venientes de Bulgariae, Rasciae et Bosnae partibus reverterunt Urbano V se multos ibidem ad unitatem ecclesiae redurusse.
- 1369 Urbanus V permittit Elisabethem comitissam Serviae quae 1000 ducatos pro missionariis in Tartaria dedit, absoluita voto visitandi S. Sepulchrum. (n<sup>o</sup> 170 pag. 88)
- 1369 d. 14 Decembr. — Urbanus V Stephano baro juniore Bosnae catholico qui in curia longo tempore conversatus est Ludovico regis hung. et quem frater ejus senior Danus Bosnae haereticus persequitur denegando illi paternam haereditatem gratias agit pro misso palafredo ubi dicit quod Dani Bosnae pro maiori parte erant schismatici et haereticorum receptatores (n<sup>o</sup> 175 p. 91)

- 1368 Joannes de Ludbreg, olim Dalmatiae et Croatiae banus.
- 1370 d. 8 April. Romae. — Urbanus V Elisabethae reginae Hungariae. Ad nostrum pervenit auditum quod nobilis Swarcho banus Bosniae (subditus Ludovici regis Hung.) frater tuus et mater eius receperunt nutriendam quandam puellam natam nobili Gregorii filii quondam Pauli ducis Dalmatiae et Croatiae penes se tenent et nunc filio regis Rasciae schismatico obsequium parentum voluntate nuptui tradere procurant... rogamus ergo de te operam ut haec filia parentibus restitatur.  
(n.º 189 p. 97)
- 1370 Urbanus V nobilibus Strazimiro, Georgio et Balsoe zupanis Zentae committit novos electos episcopos: Johannem corbaniensem, Laurentium polatensem, Johannem liziensem, Johannem avelonensem et Raymundum sardaniensem episcopos. (n.º 203 p. 103)
- 1371 Petrus episcopus corbaniensis
- 1372 Curii intrantes regnum Rasciae subegerunt quosdam magnates ejusdem regni et pervenerunt ad confinia Ungariae, Rasciae, Albaniae et Slavoniae.
- 1372 Vicaria partium Bosniae ord. frat. minor. eriguntur nova monasteria ibidem in territorio fons de Roimich spectante ad Nicolaum de Altamanich, 2 monasteria sub dominio regis Rasciae, 1 monasterium in contrata de Glas sub dominio regis Ungariae, et 9 monasteria in Bosnia, Rasciae ac Basarati civitatibus.
- 1373 Gregorius XI permittit fratribus ord. minor. in terris castri reuvillij in metis Ungariae circa Sebest et majorem Wlachiam ac circa metas Bosniae in Absan et in Carbaria nova monasteria erigere.
- 1374 eulogia S. Michaelis in Brezna bosnenfis diocesis constructus (Katoicki).
- 1390 Georgius Strazimiri de Balosa dominus et princeps Zentae in regno Rasciae subicit se cum terris suis sedi apostolicae. (n.º 324)
- 1446 nobilis Petrus Voyolauch dominus castelli Voyouchi voyvoda partium inferioris Bosniae atholius sub episcopatu tinnienfi. Conditus etiam Petrus Voyolauch



- 1447 Stephanus Thomas rex Bosnae erigit ecclesiam S. Thomae sub Vranduch in regno Bosnae nullius diocesis — et Catharina regina Bosnae erigit ecclesiam S. Trinitatis in Verlan in regno Bosnae. — Eodem tempore eriguntur ecclesiae in regno Bosnae S. Georgii in Jesero, S. Mariae in Virben. — Thomas regi Bosnae Catharinae reginae Bosnae et nobili Petro Voislavich vojvoda partium inferiorum Bosnae permittitur fratres ord. minor sicut suos capellanos apud se tenere. Radok vojvoda dominus de Regui cum germanis suis Gregorio et Wulrich in partibus Bosnae simul cum eorum rege Stephano Thoma qui primus inter reges Bosnae fidem catholicam acceptavit abjectis Manicheorum erroribus, suscipiuntur sub protectionem sedis apostol. et Thomas episcopus pharonensis constituitur apostolicae sedis legatus ad regem Bosnae et Croatiae partes per Nicolaum V papam constituitur cum habitatione in civitate Spalatenfi.
- 1449 nobilis Rector protovestiarum regni Bosnae catholicus (Manichaei = Graeci schismatici)
- 1452 Stephanus Thomas rex Bosnae concordiam facit cum suis subditis: Vladislavo Elestich vojvoda regni Bosnae et cum Petro Georgii Vojvalich vojvoda partium inferioris Bosnae qui cum rege Stephano Thoma multas guerras gessit et tandem ope Thomae episcopi pharonensis apost. sedis legato cum rege concordiam facit.
- 1457 Stephanus Thomas rex Bosnae desinit pendere tributum Turcis et vult contra illos bellum suscipere.
- 1458 nunc despotul Rasinae debitum naturae persolvit.
- 1459 ecclesia S. Catharinae in castro Zaycae in regno Bosnae ubi existit vicaria fratrum ordin. minor. de observantia regni Bosnae papa ad petitionem Catharinae reginae Bosnae huic ecclesiae indulgentias tribuit
- 1459 Georgius Scanderberch princeps Croviae et aliarum partium Albaniae catholicus
- 1462 nobilis Radinor Charstich fundat ecclesiam ~~alibi~~ in Thezagy ecclesiam S. ~~Georgii~~ Georgii ordinis S. Francis Bosnensis diocesis
- 1462 Stephano regi Bosnae altare portatile conceditur.

ret ubi jacet corpus  
S. Lucae

1301. II Idus August. XIV Indict. Regnorum nostrorum Bohemiae  
 Anno 5<sup>o</sup> (od r. 1278 rachując?) Poloniae anno 7<sup>o</sup> (to mylnie? po  
 r. 1300 zaczął panować - chybą je <sup>na</sup> Smierci Leszka Czarnego  
 i od r. 1294 zaczął rządzić) - Wenceslaus D. G. Bohemiae  
 et Poloniae rex Magistro Karlas filio M. Stephani  
 de genere Ratholt pro fidelibus servitiis nobis et illustri  
 Wenceslao filio nostro regi Hungar. exhibitis donat villam  
 Varkun eulcoriae Titulensis iuxta Tyliam in Hungaria.  
 Datum in Koczin (Katona Historia critica regum  
 Hungariae Stirpis mixtae. Tomulus I ordine VIII Bu:  
 dae 1788. p. 10)
- 1307 Omodeus palatinus filius comitis David de genere Rba  
 comes Scerpiensis (Hronnik Karola Andegaweniskiego - u  
 niego bawit Władysław Łokietek - Amadaeus) - Kopos  
 palatinus de genere Borja (vel Kupaz) comes de Rathmar
- 1308 Karol Robert król węg. mając 19 lat pojmując pierośną sejmietra  
 żonę Katarzynę (Kopos <sup>z</sup> Katona III. 153.) (później  
 przywilejów - + 1315) (Hronnik <sup>z</sup> żonę je Maria córka  
 Kazimierza Księcia byłym. i uciekły z powrotem do wsi)
- 1318 dominus Colomanus dux (był to syn Karola Roberta niemany)
- 1319 Zoradimus banus Bosnae filius quondam Pauli bani et quondam  
 Ursae ktora iaktadata klafstony francuskanoj w Bohmi  
 i byta bliska krewna Filipa Księcia Tarentu)
- 1320 Karol Robert król węg. ktoremu pomagała Filip Książce  
 Tarentu i Mladen ban bośniacki - prowadził wojnę z Urszen  
 Krolew Serbii, którego
- 1321 Tomasz arcybiskup trygonicki umiera - na jego miejsce je:  
 Staje Boleslaus dux Tostensis (jak byłam pisze w przywileju) Katona spis. miast. I  
 p. 456.
- 1322 Traurientes et Libinicensis przywilej - od Korony węg.  
 gieskiej et a Zoradeno bano Bosnae - podają się Wency  
 - prowadzą wojnę cum Mladeno et eius fratribus i uciekają do  
 stołecznego związku Paulum comitem filium et bonae memoriae Pauli



liniensis = de lin  
tributa = tributum re-  
gum ex mineris  
a privatis cultoribus  
pendi solitum.  
(tributa = cultura)

annata = redditus unius  
anni solvendi ~~de~~  
papae ab illo qui in  
demortui episcopi vel  
abbatis locum succedit.

temerarius = proceptor  
canetia = acervi, manipuli.  
festo = quarta pars mercedis  
verging

salutinus = nator (radum) / 326  
- ipan  
treuga = induciae  
artare = artare (juvare)  
tavernus = (dworik)  
index causarum civi: / 330  
tatum regalium

ubrio = ceber (weg: 1458  
trobor = amphora)

pisetum = 1/48 ~~marcae~~ / s.  
(pondus) ung. nehezek  
ital. peso multum  
banderius = cohort sub vexillo  
ibagio = colonus  
terraquium = census

quadragena = carena  
indulgentiae remissio  
publicae poenitentiae  
ejunii quadraginta dierum  
459

Bani Croatarum affinem et consanguineum Mladini  
Bani Croatarum. - Bywatele z ~~Boh~~ Trojiru i Sebeniku  
majsc w posittkach Wenetow oras Joannem Bahonij  
comitem bosnensem ktory powstac pneim Mladenowi  
porazaja Mladena pod Bliska w Bosnii - Mla-  
din posyta brata swego Georgium do Karola Roberta  
Krola wsg. o pomoc i wkrótce sam do Wsgier nieka  
gdzie go krol Karol pojmat i w Zagrebiu uwiezil.  
Kroniki Dalmackie zowia go: Mladinus II Croata:  
rum et Bosnae banus. fratj ego Georgius dominus  
Elisiae - (w tych walkach walczyli Nikipitius comes  
Caetinae et Georgius Mihowlich vojvoda - krol Karol  
podbit Bosnia i nowego Bana wsg. w Bosnii osadit  
~~Boh~~ wstapiwie bana Sklawonii. i Bosnia razwai  
principatus

1325. Stephanus Bosniae Banus (Mladini successor

Fr. Guido ordinis S. Antonii? magister et commendator  
in Drawcz Menhardus scultetus de Kubaeh (Kaltbach?)  
et Abbas conventus S. Mariae de Cypro in Schewnik ~~Boh~~  
alias Altzenov peres oppidum Loprav  
Felicinus de genere Zaach seu Izah hie zebic Krola  
Karola Roberta filia ejus Clara et altera Sede nupta nobili  
Kopai Thuroy Chron II c. 96 z niego moze Dlugosz

Mitrael Zilagy de Horagzeg, banus Machovienfis  
et capitaneus Nandor Albenois. (Nandor. Alba = Belgrad hodie)

cardinalis Thomas Bakics ab Erdio  
Gara opidum et arx in Slavonia in comitatu Valkoiensi - Ujla k  
i.e. nova mansio. Illok arx et ~~opidum~~ opidum in Slavonia comita-  
tus Simanfis - Rozgon vias in provincia Abaujvar. penco Caspoviam  
ibidem et Teren vias. - Zaloz castellum in provincia Ungherfi

secundo die festo Conceptionis B. Mariae V. Phanadini. - Ladislaus  
rex Hungariae civibus Partphenfis  
Stephanus Thoma sevich Rafuice, Service Bosnensium seu  
Illirionum, Primoriae seu maritimae partium Dalmatiae et  
Croaciae rex

1459 Stephanus Thomasevich Raskiae et Bosniae rex cum  
 suis baronibus quorum haec nomina: Stephanus Kossarich  
 exreg. S. Sabae cum filiis, Radivoj Jablanovich banus Jajczae  
 (patruus regis), Stephanus Stehenich vajvoda Primoriae seu  
 Maritimae, Moromsoillus Thomanovich Usorae banus,  
 Petrus Kovachich vajvoda Bounga, Vuk Greblanovich  
 comes diuina et vajvoda Drufti, Radivoj Vladimirovich  
 comes et iudex curiae regni, Vajvoda Micinovich, Vukich  
 Donsirkovich cum fratribus, Paulus Eubretich vajvoda  
 Zvornik (Trebernik castrum) et Mesvae cum filiis, Deyan  
 Altomanovich praefectus Serviae et super mineralia  
 referendariorum magister, Vajvoda Joannes Skatich,  
~~Vukoslav~~ Vladislav Vukich vajvoda et praefectus Raskiae,  
 Vukoa Veselich vajvoda Novicastri (Novigrad) prope  
 Ragusium praefectus partium maritimarum, Marcomir  
 Stankovich vajvoda Lodvinia et tribunorum regionum  
 Supremus magister. (Hic miat in Diftina)

Herzogovina = Ducatus S. Sabae - pierwotnie zwata się Co:  
 mitatus Chlumensis darowana zostata przez Krola Bosn.  
 Twardka Wlaskowi (synowi Wlaska Hrana comitis rudi:  
 nensis) ze zwyczajstwo nad Furkami. Wlasko zostawil 4 synow:  
 1) Sandal Hranich herceg i Sabu ktory z zony Marji niezo:  
 stawil dzieci. 2) Vukaso zostawil syna: a) Stefana ktory is  
 przezwat Kossarich (Cossacia - od wsi Kosza) - ktory od  
 cesarza Fryderyka III dostal tytul Ksiezcia (herzog) ten zyl  
 1459 i zostawil 3 synow: a) Ladystawa pan gornej nrsji Herz.  
 gowiny, wypędzony od Bajazeta II ofiadł w Węgrych. Biał is  
 kniaz primogki. b) Wlasko pan nizszej nrsji Herzogowiny  
 wypędzony od Bajazeta II umarł na wyspie Arbe. c) Stefan  
 dany od ojca w zakon Mahometowi II, zostal turkiem nazwany  
 Ahmet, pojmuje <sup>oatime</sup> futana Ahmeta spłodzil synow kilku:  
 Mahometa, Ahmeta i inne. d) Katarzyna zona Stefana Tomasevica  
 Krola Bosn. + 1478. e) Maria zona Jana Carojevica pana Czarnogory.



Descriptio soluta et rythmica regum banorum, caetero-  
rumque heroum Slavinorum seu Illiricorum ab Andrea  
Caico in lingua vernacula illyrica proposita et  
ab Emerico a Buda <sup>gypem</sup> (ordinis S. Francisci de Observantia  
lectore emerito latine reddita. Budae apud Leopold-  
um Landerer typographum 1764

Endre = Andreas

Rivulus dominarum = Nagybánya

Corbavia = Modrusium

.459 Janus Pannonius (Cesinge) natus in oppido Sirmio ex  
patre Ludicio et matre Barbara Vitegia habuit  
amicos Titum Strozium, Elaliscum (italianum) Theodorum  
Gaza, Argypopulum, Moleum Terretum (notabatur etiam  
Joannes Vitez vel Garazd

1460 Clerici... calceis rubris et pannis viridibus et rubris  
non utantur; scholares longas vestes et decentes,  
annulos aureos vel argenteos in manibus eorum non  
deferant, cingulos auricalco factos, sellas deau-  
ratas non deferant, tonsuram congruentem habeant,  
et clausa defuer ferant indumenta, caligas rubras  
vel virides non portent. Canones synodi sicpufiensis  
a Joanne Stok praeposito euloriae scepus Lentfcho-  
viae celebratae anno 1460. cap. 38 in Carol. Peterfi:  
Concilia regni Hungariae Pars I p. 189.)

(Franciscus Lanczmer Soc. Jes.) Mausoleum regum et Hun-  
gariae ducum 1664 Norimbergae fol. (wydat comes  
Franc. de Nadafu Jurym Kofy tem) (2 ruinam)

(Hungaria diplomatica temporibus Mathiae de Hungar Regis  
Hungariae, Opera Stephani Kaprinai. Vindobonae typ.  
J. J. Trattner 1767. 40 Pars I pp. 492 (postp) - Pars II pp. 596  
(dokumenta i historia od r. 1457 - 1461)

1369 Ladislaus Apuliae dux regni Hungariae palatinus filiae  
suae Kyngae religiosae forori in claustrum B. Mariae V. ordinis  
Claustrum <sup>Sancti</sup> Petri Budae donat tributum S. Jacobi ad dies  
vitae. (Fejer Codex diplom. Hungar. Tom. IX Pars 4. p. 210)  
(Szakonnia Kinga ilya jegye 1373.)

1386 d. 6 Febr. — Carolus Duraccius rex interfectus per Blasium Forgarth

1345 d. 18 Septembr. obiit Andreas rex Ierosolimitanus et Siciliae  
(filius regis Caroli et Elizabeth Solonae)

1594 obiit in Transylvania Ioannes Michael Bruti Venolianus  
historiographus Stephani regis Solon. et Rudolphi II. Caesaris  
quia 1582 Cracoviae scripsit: Vita Callimachi experientis  
<sup>Buda</sup>

1308 Idibus Decembris (d. 13) — Gentilis (de Montefiori) lit. S. Marti:  
ni in montibus presbyter cardinalis in regno Hungariae apost.  
legatus (transiit per Baurit w Węrszch 1308 - 1309) priori provin:  
ciali et fratribus S. Crucis de Eremita per Hungariam (Paulinam) per:  
mittit ut de cultu eremitico ad regulam b. Augustini se transferant  
(co Urbana II uprasseli: na co tenje zezwoliti — Idem Gentilis  
Budae XVIII Cal. Februar. (d. 15 Januarii) 1309 permittit eisdem  
ut in provinciali capitulo, constitutiones, ordinationes et statuta  
facere possint. — Johannes XXII papa (Avenione Kalend. Julii)  
1327 confirmat regulam et permittit eligere generalem fra:  
tribus S. Pauli primi Eremitae sub regula S. Augustini, quia  
jam ultra 60 domos in regno Hungariae habent. (Fragmen  
panis corvi proeremitiu pag. 104. — protegował ich Karol  
Robert Król węgier.

Sigisneus episcopi Cracoviensis ad Rensam Sylvam et Rensae ad Sig:  
neum literae XV (Codex Mscr. dotęrszay obioru Władysława war:  
nensk. na Króla węgier. w Watykanie in Bibliotheca Regineae



1364 d. 30 maji - Urbanus V dispensat de matrimonio inter  
Johannem marchionem Moraviae (germanum imperatoris  
Caroli) et Margaretam filiam quondam Alberti ducis Austriae.

1328 Avinione XVII Idus Septembris<sup>(21)</sup> pontificatu anno 12<sup>o</sup> - Johannes  
XXII papa dispensat de matrimonio inter Ladislaum primogenitum  
Caroli regis Hungariae et Annam natam Johannis Bohe-  
miae regis.

1364 Avinione III Calend. Junii, Pontif. 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> - Urbanus V papa dispen-  
sat de matrimonio inter Johannem marchionem Moraviae (ger-  
manum Caroli imperat.) et Margaretam (sorore Rudolphi ducis  
Austriae) contracto.

1188 Coelestius episcopus vacantis







*Staph. monacensis* Blau  
et *Staph. (5.1)*





Vetere monumenta Poloniae et Lithuaniae gentium:  
que finitimarum historiam illustrantia, maximam  
partem nondum edita ex tabulariis Vaticanis depramp-  
ta, collecta ac serie chronologica disposita ab Augus-  
tino Theiner presbytero Congreg. Oratorii. Tomus I ab  
Honorio P.P. III usque ad Gregorium P.P. XII. 1217-1409.

Romae typis Vaticanis. <sup>1860</sup>fol. K. 2 (tytuły) i (przedmowa)  
ffr. V-XXXII (Argumenta - Spis) pp. 1-782 ~~rozprawy~~ dokumen-  
ta od nr 1 do 1058. pp. 783-788 (Index Virorum et locorum  
praeipuum - alfabetyczny) j. wspaniałe przedsięwzięcie

~~Przedmowa~~ Theinera - jak pisze w przedmowie - ks. Jan Tadeusz  
Lubomirski, hrab. Alexander Branicki, Włodzimierz de Broël-  
Blater, Ludwik Krasinski, Władysław Matachowski, Rajnald  
Tyzenhauz, baron Edward Rastawiecki, oraz szlachta Ludwik  
Gorski, Ignacy Komar, Jan Zawisza i Henryk Korwin Brondowski;  
Głównie zaś Alexander hr. Przędziński i x. Jan Kormian)

= Tomus II ab Joanne ~~1861~~ P.P. XXIII usque ad Leonem P.P. V.

1410-1532. Romae typ. Vatic. 1861. fol. K. i ffr. XXIV (tytuły, Argumenta  
i alfabet. Spis) pp. 1-777 (dokumenta od nr 1 do nr 813) pp. 777-782 (Index alfab.)

Tomus I)

1217 d. 9 Febr. - Honorius III ad preces Włodysława ducis de Kalis  
pacem, quam cum patre suo Włodysłavo composuit, confirmat, ar-  
chiepiscopoque gnesnensi interdicit, ne illum excommunicet. (p. 1. nr 1) I)

1217 d. 14 Febr. - Honorius III archiepiscopum gnesnensem a voto pere-  
grinationis Hierosolymitanae absoluit simul cum crucesigna-  
tis duorum ducatum Poloniae, ut contra paganos in Polonia  
per triennium bellare possint (I. p. 2 nr 4)

1217 d. 15 Febr. - Honorius III ad preces H. Gnesnensis archiepiscopi  
confirmat compositionem inter H. ducem Mlewie et Episcopum  
Vratislaviensem super decimis praestandis a Theutonibus, qui de  
novo ad illius terrae incolatum fuerant inducti; quam composicio-  
nem arbiter C. episcopus quondam Alverstatensis fecit (I. p. 2 nr 5)

1217 d. 22 Febr. - Honorius III Włodysłavo duci de Kalis... quaestus  
est H. ducis Mlewie, quod tibi ab haereditate tua iniuste depulso  
prout consanguineo castrum suum Kalis, pro voto subsidio assignavit,  
praestito heri te iuramento, quod tu post recuperationem terrae tuae



illi castrum Kalis restituas. Tu vero nunc ~~per~~ recuperata terra  
tua non vis castrum Kalis reddere: imo quasdam bona ad castrum  
Kalis pertinentia cum consensu archiepiscopi gnesnensis alienasti.  
Ideo monemus te ut castrum Kalis reddas alioquin Scholastico Wra-  
tislavienfi, Archidiacono et <sup>Clavari</sup> Clavario canonico cracovienfibus  
mandavimus, ut te excommunicent. (I p. 3 n. 6)

1218 d. 5 Maji. - Honorius III Christianos in Polonia et Pomerania  
qui regnum crucis in Terrae S. subsidium affigere suis humeris  
non disponunt, monet ut prutenicam gentem nuper baptizatam  
item Episcopum Prusiae et alios qui in Partibus Prusiae  
evangelizant, defendant contra barbaros. (I p. 4 n. 10. 11)

1218 d. 9 Maji. - Honorius III confirmat compositionem sequentem: -  
Vlodislavus magnus dux Poloniae cum nepote et compatre suo  
duce Henrico Slesiae sedis facit: promittit ei semper astrictum,  
nullam partem terrae ejus appetere, homines ejus profugos a tempore  
colloquii habiti in Zandovel detentos restituere, fures et viola-  
tores cohibere ne per fines de dubus transeuntes valeant nocere  
terrae Henrici ducis vel Marchiae duriciensi quam Henricus  
tenet. Dux Henricus vero cedit Vlodislavo ad tempora vitae  
ejus de castro dubus. Compositionem hanc approbaverunt L. pos.  
naniensis, L. Wratislavienfis et L. Lubiciensis episcopi - Papa  
<sup>(medat)</sup> compositionem hanc ad preces Vlodislavi ducis confirmat (I n. 12 p. 5)

1218 d. 26 Aprilis. - Honorius III abbatibus de Andreo et Wan-  
goz crac. dioc. et archidiacono Wladislavienfi mandat ut  
ducem W. natum quondam Odonis diocesis gnesnensis com-  
pellant ut H. duci Slesiae consanguineo ejus reddat castrum  
de Kalis, quod ille duci W. pulso ex terra sua pro subsi-  
dio vitae assignavit et quod dux W. post recuperatio-  
nem terrae suae duci Slesiae sub juramento reddere  
promisit, nunc tamen juramenti oblitus non vult red-  
di. (I. n. 15 p. 7.)

1212 Wladislaus dux de Xalis venerabili patri Episcopo  
et abbati de Pruzia donat villam Cécoviz in ducatu  
Kalis. . . Testes castellani Ywanus, castellanus de Duda  
Smislaus, castellanus de Srem Letrus, palatinus Stephanus.  
(Theiner I p. 7 n° 16) (druk. w Voigt. Cod. dipl. Pruss. I n° 7 pag. 7) <sup>Wiedeń</sup>

1218 d. 16 Junii. Honorius III. <sup>Henrykowi Kietlicy</sup> ~~archiepiscopo gnesens~~ <sup>biskup ptocki Karysto</sup> . . .  
iz wyiat interdzyt aby nikt z ptockiej dycezyji nieważył  
nie miec mchy przy slubi Konrada kzięcia mazowieck; ie so-  
bie w Kietlicy tron wyszy kazat zrobic i nagi sobie catowac  
polecił w ptocku zjehawsz na synod. Lezy gdy nie poka-  
zato ze biskup ptocki oddany swiatowshy mato pilnowat  
dycezyji. pny co sie roslad w dycezyje zakradł, ze  
krewnym tylko loym i znajomym rozdawat i fustle be-  
neficia, na kazuje wiec napiez aby arcybiskup popra-  
wit dycezyj ptocka. (I p. 8 n° 17)

1218 d. 22 Junii. - Honorius III. ecclesiam S. Pauli in Kalisz  
quam Wladislaus dux de Xalis fundavit in protec-  
tionem suscepit. (I p. 9 n° 18)

1219 d. 11 Maji. Honorius III. arcybiskupa gniezn. z powodu  
choroby uwalnia od obowiazku legata in partibus Prussiae.  
(I p. 9 n° 19) (druk. w Voigt. Cod. dipl. Pruss. I n° 13 p. 14.)

1219 d. 4 novembr. - Honorius III. . . po śmierci Henryka  
arcb. gniezn. czesi kapitulu obrata dzie kana gniezn. druga  
czesi <sup>obowiazek</sup> B. <sup>propositum</sup> cracov. z tego powodu napiez oba te  
obioru uniewaznia i Swona bisk. Krak. meza uzonego  
z slychelnego rodu i godnego mianuje arcyb. gniezn. (I p. 10 n° 20)

1220 d. 20 marca. Honorius III. ofwiadaia iz sis z Komisfryj po-  
kazato, iz Fulio cantor gnesensis urodzony jest z prawego  
toza, antequam pater eius aliquot suscepisset ordines (I p. 10 n° 21)

1220 d. 5 Octobr. Honorius III. z powodu iz Swona bisk. Krak. niechcial przyjac  
arcbisk. gniezn. polecił kapitule nowy obior. Kapitula obrata arcbisk.  
kupem Wincentego proboszcza gniezn. i wyslala do Arznie



magnum Egidium archidiaconum. Zawichost. L. archidiaconum  
posnan. Sandivogium canonicum S. Georgii gnesn. 2 prosta  
o potwierdzenie. Lapisz potwierdza obrot Wincentego.  
(I p. 11 n<sup>o</sup> 23)

1220 d. 30 Decembr. Honorius III poleca arcyb. gniezn.  
legata apost. Gregorium de Crescentio S. Theodori  
diacon. cardinal. Kłosego do Łolki wysła (I p. 11 n<sup>o</sup>  
24)

1221 Honorius III pisze w bulli iż deżet biały dux Polonae  
niemoże znieść wina lub wody i pić tylko piwo i miód.  
(I p. 12 n<sup>o</sup> 26)

1222 d. 9 Aprilis. Honorius III po ~~go~~ rezygnacji biskupa  
KraK. na Kazimie Kapituła obrac innego. (I p. 13 n<sup>o</sup> 28)

1223 d. 11 Aprilis. Honorius III potwierdza darowiznę  
uzynioną przez Konrada Księcia Mazowieck. i Kujaw.  
episcopo Prussiae: Colmo, Muthe, Charuse, Polemio  
et castra Gruzeng, Wabok, Caprivienze, et pobrosione  
Welsac, Kisin, Plot in terra Colmensi. G. biskup  
Moki z Kapitułą ustąpił dziesięciny et jura spiritua:  
lia w ~~tych~~ tychże posiadłościach biskupowi przebacem  
(I p. 14 n<sup>o</sup> 29)

1223 d. 24 novembr. magr Sdzislaus archidiaconus Zawicho:  
stensis erat. dioc.

1223. XV Calend. Decembr. - Honorius III wzywa biskupa  
KraK. który został mianem, aby powrócił na biskup.  
stwo. (I p. 14 n<sup>o</sup> 31)

1227 d. 5 maji Sventopelk princeps de GdanosK cum fratri:  
bus suis.

1228 d. 28 Octobr. Gregorius IX Fratibus Militie Christi  
contra Prutenos in Mazovia potwierdza posiadłości villae  
et insulae ante Dobrin, które im episcopus Masovia tunc  
electus darował; oraz darowiznę ziemi Dobryńskiej z zamkiem,  
wsi Gnetau i wsi Sedle ante Juwemilad Slaviam, które im Konrad  
Książę mazow. i synowie jego darował; jako też wsi Wossino które im  
Kapituła ~~zawichost~~ darowała (I p. 17 n<sup>o</sup> 36)

1229 d. 7 Junii - Gregorius IX. poleca biskupowi Krak. i pro-  
biskupowi S. Michaeli in Cracovia aby rozszedł sprawę  
między biskupem wrocławskim a otomunieckim, super  
limitibus diocesium de Golejowice (I p. 18 n° 37)

1230 mense Junii, in Cruswicz ante portę - Conradus rex  
Mazoviae et Lujavia Hermannus magister Domus <sup>hospitales</sup> Ma-  
riae Theutonicorum et fratribus ejusdem ordinis donat  
territorium Cholmensk. 2 regalia mi: auro, argento, qua-  
cumque specie aeris vel metallorum aut gemmarum,  
fontibus vel venis salis, castonibus, venationibus, piscatu-  
ris, navigiis, pastagis, portibus, molendinis ut contra paganos  
Fruthenos pugnent - Testis: Guntherus episcopus Ma-  
zovia, Michael episcopus Lujavia, Christianus episcopus  
Pruzciae. (I p. 19 n° 40 Tojsamo I n° 146 pag. 73 podr. 1257)

1231 Dominikanie apostolicę i nawracają in Pomezania  
et Pozolucensi provinciis.

1233 Dominikanie apostolicę i nawracają na Rusi

1232 d. 18 Maji - Gregorius IX. <sup>(Fulcon)</sup> electo nuper gneznski pozwała  
mu aby z powodu fuzji ptej dotacji a biskupstwa użyczał redditus <sup>(nac' byt uprzed  
kanonickim Krak)</sup> illarum  
Cracoviensis ecclesiae a bonae memoriae .. episcopo Crac.  
olim in beneficium tibi concessos (I n° 49 p. 24)

1233 Konrad zięce Mazowiecki uładza w użyczenie Grymi:  
slavam ducissam Sandomiriae cum filio Boleslao i ziemie  
ut rapinuje.

1235 d. 20 mart. Gregorius IX. Guilelmo episcopo quondam  
mutinensi, Penitentiario nostro, Apostolicae Sedis legato  
... Episcopus Camerinensis licet episcopatus suus apostoli-  
cae sedi sicut dicitur immediate sit subiectus - i kazysie  
iz biskup gneznski i biskup zverinenki i inni  
pobliży episkopi rajeli mu użyczał dyocęzji - poleca  
wiece papież granice owej dyocęzji ustanowić.

1234 (in die b. Mauriti) Fulio archiep. gnezns. et Paulus episcop. pop.  
inter Henricum ducem Slesiae et Cracoviae et Wladyslavum  
filium Odonis ducem Poloniae pacem statuunt super quaestionata parte  
Poloniae quam antea dominus Wladyslavus Mesconis filius possederat



Dreka Warta ma być granicą między obiema państwami; Sankt jednakże będzie należał do Henryka. - Władysław zaś osiadać będzie drugą stronę Warty z zamkami Brakto, Ucie, Czarnków, Welen, Drezden, tak jak dawniej Władysław syn Mieczysława posiadał z czynszownikami (Baroncincos) - Srebrną zaś należec będzie do Bożywója (syna Tebalda zasia Morawij) z obwodem który mu darował aunculus. - Gdyby Henryk zstąpił przymierze wtedy Starogard do biskupstwa Poznańskiego; a gdyby Władysław przekroczył przymierze wtedy Ostrów do stania rz. arcybiskupstwa gnieźnieńskiego. = (Dzielo: no w tych państwach stany na: Barones, milites, simplices (t.j. na magnatów, szlachtę, i włościan do których należeli owi naroczniacy czyli czynszownicy) (Heines I p. 28 n° 63) podjął tych wojów Henryka Księcia Śląskiego z Księciem Władysławem mierzący od Henryka wiele dobra ksielne arcybiskupa gnieźni. który od Henryka żądał wynagrodzenia - lecz go ten złośliwy: wytoczył wreszcie arcybiskupowi Henrykowi o to proces przez Wilhelmem biskupem megoys Mutyny legatem apostołskim bawijskim w Prusach, który Henryka exko: munił (1235) aż go naprzec wreszcie kazat uwolnić 1237 od Kłotury.

legatus - arcyb. gnajp.

1238 d. 4 Junii - Grzegorz IX pozwala arcybiskupowi gnieźn. aby wcalej prowinij jego przed nim nożono krzyż - nisi cum apost. sedis legatus in Polonia fuerit. (I p. 34 n° 72)

krzyżacy podbijają  
dycezyję chetminską

1240 d. 11 April. - Grzegorz IX poleca Krzyżakom aby nie przesładowali Episcopum Prusiae, który siedział w niewoli u Prusaków, a podczas tejże niewoli wpadli Krzyżacy do ziemi Chetminskiej i zabrali dobra biskupowi Pruskiemu mianowicie miasto Sancti (które to dobra chetminskie Konrad książę mazowiecki darował biskupowi Pruskiemu) i dziejacy wzięli kielce zagarnęli, o co się biskup skarży (I p. 34 n° 73).

1240 d. 5. Augusti. - Grzegorz IX poleca biskupowi wro-  
stańskiemu aby zdjął exkomunikę z Księcia Tęczy-  
ńskiego, którą rzucił na niego arcybiskup gnieźn. za to  
iż Jana (Czapla) scholastyka ptockiego i wrostańskiego  
powieścił - zwałszy iż tenże Książę zatrudził za swoją  
porobit hojne zapisy gnieźnień. Kujaw. i ptock.  
biskupstwow (I. p. 35 no 34. I Długosz, rabinie  
Jana Czapli przez Konrada Księcia mazow. Kładzie pod  
r. 1239 i pod r. 1240 Kładzie przywilej Konrada Księcia  
Tęczyńsk. którym nadaje swobody Fulkonowi arcyb.  
gnieźn. Michałowi bisk. kujaw. i Piotrowi bisk. ptock.  
Dług. Lib VI p. 666)

1243 Wilhelm niegdyś Episcopus Sorutinenfis, poenitentiarius  
papae apostolicae Sedis Legatus dzieli dycezyje  
i ustanawia w Prusach 3 dycezyje a w ziemi Chełmiń-  
skiej jedną: biskup w każdej dycezyji ma posiadać i tře-  
cią część a Krzyżacy 2 trzeci części. - Episcopus Prusiae  
zostaje pierwszym biskupem chełmińskim w tym no-  
wym podziale.

1245 d. 26 Januarii. Innocenty IV poleca arcybiskupowi  
gnieźn. aby wyświęcił obranego przez Kapitułę biskupa  
ptockiego L. custodem ptoensem et praepositum wladis-  
lawiensis: non obstante quod pater eius post contractum  
legitime matrimonium cum matre ipsius ad sacros ordi-  
nes est promotus - co si stato ante quam prohibitionis  
edictum de non contrahendis a Clericis matrimoniis  
in Polonia emanasset. - Biskupa tego obrata Kapituła wdała to  
współnie na 3 kompromisarzy t. j. na ~~arce~~  
D. praepositum, L. custodem (elektą) i H. canonicum  
ptocenses do czego jeszcze wezwano jako superarbitra bisk.  
Kujaw. który obrat owego L. (I. p. 39 no 39)



z tego widać że Piotr biskup ptocki + 1244 albo Andrzej  
Krakowianin jak Dlugosz pisze + 1244 pozem obrany  
Petrus dictus brevis. którego wysłanie Dlugosz mylnie  
pod r. 1249 kładzie: /

1245 d. i Febr. - Innocentius IV gratulatur fr. Henrico ord. praed.  
apost. scilicet legatib. ~~apostolicis~~ Episcopi Sabinenfis capellano  
i z dzieł ~~apostolicis~~ in terra Culmerfi et Prussia.

1245 d. i Februarii - Innocentius IV poleca arcybiskupowi gniwn.  
aby wyklął Swiętopetka Księcia pomorskiego za to iż wojni:  
je Krzyżaków pruskich.

1245. XVII Cal. Junii Indictione 3<sup>a</sup> in Crobet. - Boleslaus dux  
Cracovi. et Sandomir. cum matre Grimislava significat, quod  
in colloquio in Liassch celebrato comes Michael castellan.  
cracovi. arguat opatowi jędrzejowskiemu, że przywileje  
ducum Kasimiri et Leszkonis. które opat okazywał być fał-  
szywe: gdy jedna k owi Kasztelan Krak. tego niedowiad-  
ując Bolesław potwierdzając owe swobody ogłasza iż  
Klasztor jędrzejowski neque strolam, poros, solutionem  
broum solvere nec castrum construere nec ad expeditionem  
ire debet et a iudicio castellani sit liberum. - Praesent.  
Fulko archiep. gnes. Brandota episc. crac. Clemens palat.  
crac. Michael castel crac. Sando palat. Sandomir. Stepha-  
nus cast. Sandom. Abraham cast. vislic. Joannes castel czechov.  
Nicolaus palat. de Syraize (I n<sup>o</sup> 84 p. 41)

1245 d. ii Octob. - Innocentius IV poleca abba ti Monasterii  
de Mezano aby pogodził biskupa Kujaw. Krzyżaków pruskich  
Książąt polskich i Kamieniejskich zwierzchnych - z Swiętopetkiem  
Księciem pomorskim (I n<sup>o</sup> 86 p. 42)

1246 d. 6 Octobr. Innocentius IV archiepiscopo Prussiae, di-  
conis et Estoniae poleca aby na biskupstwo warmijskie  
wysłał fr. Warnerum ord. praedicatorum familiarem ~~apostolicum~~  
~~apostolicum~~ H. Romanorum regis (I n<sup>o</sup> 87 p. 43)

1247 d. 14 mart. Innocentius IV posyła do Łofki L. Sancti  
Georgii ad Velum Aureum Diaconum Cardinalem Apost.  
sedis legatum, aby ogłosił krucjatę przeciwko Fryderykowi  
ksiazowi Rymfk. i wybierał pieniądze in subsidium Impe-  
rii Romaniae.

1247 d. 19 Novembr. Innocentius IV posyła do Łofki J. archi-  
diaconum sedesensem capellanum papae nuntium apost. in Lo-  
thariam Prusiam et Pomeraniam, aby zawarł pokój między  
Świętosławem księciem pomor. a między Krzyżakami pruskimi,  
mi, księżętami Łofkimi i Kamienieckimi.

1248 d. 2 Junii. - Innocentius IV poleca archybiskupowi gniezn.  
aby exkomunikował księżęta polskie, na które biskup pto-  
ku skazył, iż niezwyktemi darami obciążają ludzi ko-  
ścielnych. (I n<sup>o</sup> 95 p. 46)

1248 d. 15 Sept. - Innocentius IV gratulatur Alexandro regi  
novogardiae i. jak o tem donosi Archiepiscopus Prusiae  
Apost. sedis legatus - przyjeżdżając z kłopotem rymfkim i  
w swoim mieście Pleszkowie chce zatrzymać kłopot ka teedralny  
Tawiski. W tym celu udaje się do niego ołowicki Archiepiscop-  
us Prusiae apost. sedis legatus (I n<sup>o</sup> 96 p. 46)

1249 d. 11 Febr. - Innocentius IV archiepiscopo Prusiae, Li-  
vonie et Estonie Apost. sedis legato poleca mandat ut  
fr. Henricum de Strateich sacerdotem ord. hospitalis S. Ma-  
rie Theroniconum in episcopum Warmie - wysłać (I n<sup>o</sup> 97  
p. 47)

1249 d. 11 April. - Innocentius IV archiepiscopo mandat, ut fr. Hen-  
ricum ord. praecl. per archiepiscopum Prusiae et Livoniae  
in episcopum terrae Ratwelonie constitutum - wysłać. (I n<sup>o</sup> 98 p. 47)

1251. VI. Cal. martii augustin. - Petrus Albarensis, Guibelmus Sabinen-  
sis episcopi et Joannes tit. S. Laurentii in Lucina presbiter cardinalis  
wyprawy komitane godzą Albertum archiepisc. Livoniae et Prusiae  
cum Th. magistro fratrum hospitalis S. Mariae Theroniconum in Prusiam

(r. 1256. ten Hen-  
ryk dominikan był  
bisk. chełmińskim)  
ar. 1245 był kapła-  
nem Wilhelma z Modry  
i 24m po Chryścynie  
bisk. chełmin.



Obie strony mają sobie pnie bawyci pozognione Knyady i  
mają się trzymać urzążeń które tamże pozognit Guithel:  
mus Sabinenfis quondam Mutinensis episcopus. Knyziay  
mają posiadać duas partes terrarum cum decimis in par-  
tibus Prusiae et Luvoniae (I n<sup>o</sup> 99 p. 47.)

reue

1251 d. 15. Julii. — Innocentius IV fr. Episcopo Culmenor  
quia Mindowe rex Luthoviae fecit se baptisari, ideo  
rectores eularum qui fuerint in Luthovia moderate  
decimam exigant (I n<sup>o</sup> 101 p. 49) (Zdaje się iż  
Mendog napieramy zbrojnie przez Knyziakow inflanckich  
ochrzcił się i do papieża swych postów wystat — d. 17 Julii  
1251 poleca papież biskupowi chetminskiemu ukoronować  
Króla Mindowin in regem totius Luthoviae i w państwie  
jego zatażyć katedrę oraz biskupa do niej wyświęcić, któ-  
ry ma podlegać samemu Rzymowi — r. 1253, jeśli nie było  
biskupa.)

1253 d. 14. Maji. — Innocentius IV posyła do Łolski Abba-  
tem de Mezano <sup>de iacenza diocesis</sup> legatum apost. aby między innemi Knyza-  
tę przeciw Tatarom ogłosił.

gdy Knyziaty wpadli do  
ziemi Polexia et Galens  
rzucał abbas de Mezano  
na nich klątwę za straszenie  
Kazimierza Księcia Litwy.  
(n<sup>o</sup> 141 f. I)

1253 d. 19. Maji. — Innocentius IV Duci Lanciciae et Luvoniae  
pozwała mu ziemie terram paganorum Polexia przyległą  
do państwa jego przyłączyć do swego państwa, zatażać,  
zreżić i poganie chci wykreścić; również pozwała ter-  
ram quae Galens dicitur et omnes alias terras paga-  
norum, które podbij, wtoczyć do dycezyi swych (I  
n<sup>o</sup> 110 et 109)

1253 d. 24. Junii. — Innocentius IV poleca arabisz kupcowi Li-  
wonii i Prus aby wyświęcił biskupa <sup>jakiego</sup> dla Kraja (Mendo-  
ga) regis Luthoviae nowonawroconego który chce swym  
kościółem katedrę fundować. (I n<sup>o</sup> 111 p. 53)

1253 d. 13. Septembr. — Innocentius IV wydaje bullę Kanonizacyi  
i Stanisława bisk. krak. polecając aby święto jego obchodzono  
VIII Idus Maji (I n<sup>o</sup> 112 p. 53) — a d. 29. Sept. 1253 nadaje rok od-  
pustu tym którzy in die translationis corporis S. Stanisława ep. grób  
jego odwiedzą. (I n<sup>o</sup> 113 p. 55)

[quo mortis vinculo abso-  
lutus est.

1253. IV Calend. Martii. Wratislaviae. — Henricus, Wodzislaus, Bolizlaus et Conradus duces Slesiae filii olim Henrici ducis Slesiae cum matre Anna relicta olim B. (może H. ?) ducis Slesiae et Cracoviae in civitate Wratislaviensi erigunt <sup>et possunt</sup> ~~pro~~ honorem S. Elisabeth hospitalale pauperum infirmorum sub curia Cruciferorum, Stellatorum ordinis S. Augustini. — Testes: Thomas episc. vratisl. Wilhelmus episc. lubicensis, Mrozcho castel. de Betizhen, Jaxa castel. vratislaviensis, Gebhardus castel. de Sandowe. (Szpitel ten był już dawniej fundowany) (I p. 114 p. 55)

1254 d. 13 Aprilis. — Innocentius IV wyryta do Niemiec i do Polski P. Sancti Georgii ad Velum Aureum diaconum cardinalem apost. sedis legatum i nakazuje mu d. 7 maja 1254 aby ~~z~~ Henricum episcopum <sup>quondam</sup> Warmiensem osadził na biskupstwie sambijskiem (z którego papież nuper ~~z~~ <sup>z</sup> ad episcopatum lubicensem przeniósł) — gdyż zaś ow Henryk nieżył lub sambijskiego biskupstwa niechciał przyjąć (wstąpiłaby gdy niewiedzieć gdzie się obraca) ma legat innego obrac de ordine Hospitalis S. Mariae Theutonicorum (I. no 115. 116. 118.)

1254 Petricus praepositor Hospitalis in Alamannia et Prussia donosł papieżowi iż Krzyżacy zdobyli terram maior Barthae Warmiensis dioecesis et terram Galanda prope positam. (I no 119)

1254 d. 13 Julii. — Innocentius IV mandat Abbati de Melzano apost. sed. legato, aby w prowincyi Lukow do dycezyi Krak. należące, 4 dni jazdy (długości) od Krakowa odległej i do Rusi przytykającej, z pomocą arabs. gniejn. ustanowił biskupstwo albowiem tam brak kleru i biskup Krakowski dla odległości nie bywa (I no 119 p. 57)

1254 d. 3 Septembr. — Innocentius IV polecił swojemu arcybiskupowi Lwowskiemu i Prus., aby osadził biskupa na katedrze którą mianowicie król Lethawii. w swym kraju chciał fundować, któryto biskup samemu tylko arcybiskupowi



na igdanie mendoğa

miat podlegac. Arcybiskup osadzil na tem nowem  
biskupstwie Christiana tunc fratrem presbiterum  
hospitalis S. Mariae Theutonorum in divonia i odeb-  
rat od niego prysiągę że jego władzy metropolitalnej  
ten nowy biskup posłuszny będzie. Papież karuje tę  
prysiągę i poleca episcopo humbergenſi (naumbur-  
genſi) aby odebrał od Christiana nową prysiągę, iż tylko  
Rzymowi ma podlegac a nie zaś arcyb. magdeb-  
lenskiemu: co papież na proſbę króla Minnowe  
azni I n<sup>o</sup> 120 p. 58

1254 d. 19 Decem br. — Alexander IV daje dyspensę do mał-  
żeńſtwa Conrado filio P. Marchionis brandeburgensis  
et Constantiae filiae P. Ducis Poloniae, non obstante  
quod alterutrum quarto consanguinitatis gradu contingit.  
I. n<sup>o</sup> 122 p. 60)

1255 d. 6. Marca. — Alexander IV pozwala (mendoğowi) regi  
Sectoriae aby syna ſwego mógł koronowac in regem  
Sectoriae i wielic do państwa ſwego zdobyte na kſieciach  
ruſkich kraje. (I n<sup>o</sup> 123 p. 60)

1255 d. 31 Martii. — Alexander IV archiepiscopum rigensem sus-  
cipit in protectionem cum eadem cum pertinentiis suis vide-  
licet Civitas Rigensis, castra: Thoreda, Lennewarda, Res-  
cule, Remin, Dolen, Kerschholme, Korchenhufen, Asouten  
et Lepene, Mons Gersike, domus, terrae, decimae in locis:  
Semigaliae, Upemele, Bierzepole, Toleve et Selonie; item  
Episcopatus Driliensem, Tharbatensem, Euronienſem, Wiro-  
nienſem, Culmenſem, Warmienſem, Pomeganienſem, Sam-  
bienſem, Ruthenienſem et Wersonienſem metropolitanico iure  
subiectos: usumque pallii largitur, quo uti potest in Nati-  
vitate Domini, festivitate protomart. Stephani, Circumſione Domini,  
Epiphaniae, Trinitatis, Dominica in Ramis palmarum, Pascha  
domini, Sablato Sancto, Pascha, Feria 2<sup>a</sup> post Pascham, Ascensio-  
ne, Pentecoste, tribus festivitatuſ: S. Mariae, natali S. Johannis  
Bapt. solemnitatibus Apostolorum, Commemoratione Omnium

49

Sanctorum Dedicacionibus ecclesiarum, Anniversarii  
tus consecrationis die, ecclesiae tuae principalibus festi-  
vitatibus, Consecrationibus episcoporum et clericorum.  
Nullus episcopus absque tuo consensu concilium cele-  
brare potest; item crucem per provinciam et episcopa-  
tus tibi metropolitico jure subjectos ante te deferren-  
di minasimus licentiam. Dat. Neapoli II Kal. Aprilis  
Anno I. (I n<sup>o</sup> 124 p. 61)

1255. XIV Kal. Maji, Inventionis 13<sup>a</sup> in Zauichost. - Podeslaus  
Ciacovia et Sandom. dux pro remedio animae patris  
Ciacovia et Sandom. ducis Leffkonis pro incolumitate  
genitricis nostrae Grimislavae et consortis nostrae Chu-  
negundis constructo per nos in oppido Zauichost hospitali  
ad usum monasterii ordinis Pauperum Dominarum S. Domiani  
Prurii ad sustentationem infirmorum et egenorum conferi-  
mus: Venderetice, Saulowice, Borszani, Wangrete, Dan-  
beni, Chottor, Woszeniki, Winare, Sobotku, Wesevnie  
qua nunc Ostrow dicitur villa, 6 mansos circa Zauichost,  
2 fortes in Prezwod, ecclesiam in Tarnowez; de sale in  
Bohna 40 marc. puri argenti; et valorem alvei salis  
sive Korito in loco Magnam Sal dicto; 1 marc. auri de  
theloneo dicto Borna annuatim. Rectores dicti hospi-  
talis, juxta dispositiones ven. Innocei Christi germa-  
nae nostrae quondam Galitiae reginae, sororis Salo-  
meae, degentes Prurini Praedicatorum sub obedientia  
abbatis debent relevare hospitalis indigentias. Possessores  
absolvimus ab omni servitio terrae: prezwod, nowoz, stan-  
stroja, rowolow, poradelne, naramb, targowe et mito  
vulgo theloneum, ab omni servitio terrae sive sit ordina-  
rum sive casuale, a procurationibus principis vel nuntiorum  
vel venatorum ipsius, a judiciis palatinorum, castellanorum et  
et judicum provincialium, ab aedificatione et reparatione castrorum

Pravoo polskie



Damus etiam facultatem construendi molendina et loca-  
di tabernas. - Testes: Fulco cancellarius noster, Lasota  
maepos. Karbimir. Laurentius canonicus S. Floriani in  
Cracovia, Wernerus canon. S. Mariae in Zarichost,  
Elemens palat. cracov. Lengneus palat. sandomir. Sul-  
ko castel vislic. Petrus castel. de Woyritz. = Confirmat  
Alexander IV Anagninae V nonas Augusti (d. 2 Augusti)  
Pontif. Aº I (1255) (I nº 125 pag. 62)

1255 d. 6 Martii. - Alexander IV fratri Bartholomeo de Bo-  
hemia ordinis frat. minor. iubet praedicare cruciatam  
contra Lithuanos et gentes paganos qui Poloniam  
hostiliter invaserant. (I nº 126 p. 63)

1255 d. 13 Decembr. - Alexander IV archiepiscopo gneznenfi  
episc. cracov. et vladiff. iubet excommunicare ducem Kievia  
qui episcopum Wratislaviensem dum ad monasterium de Gor-  
ka suae diocesis consecraturus ibidem quandam ecclesiam  
divertisset, in monasterio nocturno tempore in lecto ja-  
centem cum... praeposito et Ecardo presbitero captivavit.  
(I nº 127 p. 63. - W. Huguoszu lib VII p. 748 jest porcja za  
bulla Alexandri in Laterano III Calend. April. Pontif. Aº 3º (1255)  
do biskupa magdeb. i arcyb. gniezn. aby z powodu tryma-  
nia w wix zenis biskupa oglosili przerw Boleslawowi kni-  
uaty)

1256 d. 3 Januarii. - Alexander IV nadaje zwiedrajacym grob  
S. Stanislaw 100 dni odpustu. (I. nº 128 p. 64)

1255. XVI Calend. Junii in Cracovia datum per manum fr. Bartholomei  
Ord. minor. publicatum i colloquio apud Banouam Nonis  
Septembr. 1255. - Boleslaus dux Crac. villas capituli Cracov.  
ecclesiae libertat. Praesent. Fulcone archiep. gnezni. Prandota ep.  
Crac. = Confirmatum per Alexandrum IV Laterani XII Calend. Febr.  
Pontif. Aº 2º (1256 d. 21 Januarius) (I nº 130 p. 65 = druk w Gtadybze w  
Zywot Prandoty)

1252 in die S. Rufi in Colloquio de Ogledow praesente Fulcone archiep.  
gnezni. Michaeli castel. Cracov. Elemente palat. sandom. Approbata  
in Colloquio de Chrober 1254. XIV Cal. Julii praesent. omnibus excepto

50  
Michaeli castel. cracov. qui jam delictus fuerat et Sando  
in locis suis substitutus. Determinata in colloquio de  
Zarichoff 1255 Calend. Maji - Boleslaus dux Cracov.  
et Sandom. confirmat libertates capituli cracov. = Con-  
firmatum per Alexandrum V Laterani VIII Cal. Februarii  
Pont. a. 20. (2. 1256 d. 26 Januar.) (I. n. 131 pag. 66)

(Przywilej ważny do prawa polsk. oznaczający stosunek  
duchowieństwa do świeckich. Druk. w Gładyszewie  
Żywot Prandoty. - Łowcy księcia mieli prawo  
który się zwali Niednicy)

1256 d. 9 Febr. - Alexander IV nadeje 100 i 40 dni odpustu  
zwierającym grób S. Stanisława in die Translationis ejus-  
dem sancti (I n. 133 p. 68)

1256 d. 4 Martii. - Alexander IV L. episcopo cracov. notuer-  
e aby biskup Krak jak to dawnie było w zwyczaj miał  
pięćset miejsce i głos misy w biskupstwie po metro-  
police (I n. 136 p. 69 - Druk w Gładyszewie: Żywot  
Prandoty.

1256 d. 11 Mart. fr. Henricus ord. Praedicator. episcopus Cal-  
meris. - fr. Henricus ord. Minor. episcopus Caro-  
meris.

1257 d. 1 Febr. - Alexander IV ponieważ Bolesław dux Cracov.  
et Sandom. oraz kocha jego Salomea monialis ordinis S. Zmianę procl-  
aby in castro Lukow diocesis Cracov. in confinio di. twano-  
rum, który zamek tenże Bolesław darował fratribus et  
magistro Domus Militiae Templi in Alemania et Sclavonia,  
fundowane było biskupstwo pnetoz poleca arch. gniezn.  
i bisk. Krak. aby frat. Bartholomeum de Bohemia ord.  
frat. Minor. wyświęcili na biskupa (I n. 143 pag. 72)

1257 d. 11 Febr. - Alexander IV episcopo Lubicensi permittit ut  
jurisdictionem super Latinos in Austria degentes exercere possit  
quia episcopi Lubicenses od nepamistrysth cracov mieli to pi-  
rzydykują. (I. n. 144 p. 73)



1257 d. 26 Julii Viterbii VII Cal. August. Pontif. A.º 3º) Alexander <sup>papa</sup> legum:

IV confirmat Statibus Hospitalis S. Mariae Theutoniconum <sup>in Jerusalem</sup>

1230 mense Junii in Crulu ante Pontes Indictione 3ª. Con-

radus d. x Masovia et Lujavia cum uxore Agasia et  
filij Boleslao, Kasimiro et Semovito Hospitali S. Mariae  
domus Theutoniconum confert totum Cholmensie territorium  
inter Drwanam, Wylam et Osem fluvios nihil sibi reser-  
vando. Tesles Guntherus episc. Masovia, Michael episcopus  
Cuiavia, Christianus episc. Prusiae. (I nº 146 p. 73.) Ioj  
samo I nº 40 pag. 19 pod r. 1230)

1263 d. 23 Augusti. - Urbanus IV jubet Johanni de Wratiola;  
via canonico poznan. capellano Kazimiri duci Lancicia  
et Lujavia conferre canonicatum in elesia cathedr. pragensi.  
(I nº 147 p. 76)

1263 d. 31 Decembr. - Urbanus IV polaca biskupowi Krak. aby wys;  
tat křiszy, ktoryby ewangielij Litwinom opowiadali i tamze  
koscioły fundowali (I nº 148)

1264 d. 16 August. - Urbanus IV episcopo Herbipoleni polaca  
aby fr. Fredericum de Husen presbiterum fratrem hos-  
pitalis S. Mariae Theutoniconum, ktorego Kapitula obrata  
wyowisic na biskupa chełmińskiego (culmensis) (I nº  
150 pag. 77) Powiada papierz i katedra chełmińska;  
dłui vacavit.

1267 d. 22 Maji. - Clemens IV Nicolaus episcopo poznanienoi.  
Gdy wakořato biskupstwo poznanie obrata na biskupa,  
Kapitula i praepositum poznan. ktorego angbiskup poznan-  
ski niechciał wyowisic i składowały wybot narzucił i wy-  
wisił na biskupa poznańskiego V. decanum gnesnensem.  
Ponieważ zaś decanus, archidiaconus et canonici poznan. protes-  
towali w Argente przeciw temu narzuceniu, więc papież  
obrat na biskupa poznan. i wyowisic Nicolaum capellanum  
nostrium, młzja znanego z dobrej reputacji i nauki. (I nº 156 p. 82)

1268 d. 20 Januar. - Clemens IV regi Bohemiae, pozwala in terra de Ho-  
viae, galandiae et Gethuorae jezeli je zdobedze utworzic oddziel-  
ne królestwo, lub dla siebie zatrzymac, a wtadze nad temi ziemiami  
daje biskupowi ołomunieckiemu (I nº 151-155)

1274 d. 12 Januarii. - Gregorius I episcopo Lugaviensi poleca aby  
administrował arcybiskupstwo gniezn. poniewaz elekcya  
kapituły była niezgodna: bo jedni Conradum praepositum  
alii Johannem dictum Rideliza canonicum gnelzn. in archi-  
episcopum elegerunt. (I n<sup>o</sup> 157 pag. 83)

1276 d. 28 Novembr. - Johannes XXI Procopio cantori eulogiae  
gneznens. poleca aby administrował arcybiskupstwo gniezn.  
z powodu niezgodnej elekcji (gdyz jedni Conradum praepo-  
situm, alii Johannem dictum Radelizam canonicum gnezn.  
in archiepiscopum elegerunt) poleca Gregorius I administra-  
cyjy biskupowi kujawskiemu; lecz gdy ten umarł, i gdy  
wybrany administrator dla starostu obowiązku petric  
niemożę, poleca papież Prokopowi administracyjy (I  
n<sup>o</sup> 158 pag. 84)

1278 d. 22 Junii. - Nicolaus III fr. Martinum professorem  
ordinis praedicatorum, poenitentiarium et capellanum  
nostrium znanego z nauki, i rozumu mianuje arcybisku-  
sem gniezn. i wysławszy go daje mu oraz pallium de  
corpore b. Petri sumptum (I n<sup>o</sup> 159 p. 85)

1279 d. 21 Martii. - Nicolaus IV fr. Henricum praepositum  
varmiensem nominat episcopum warmiensem, ktorego po-  
smierci Anselma biskupa warmiensk. kapituła ~~przez~~  
obrata przez swych kompromisarzy Henricum decanum  
et magistrum Jordanum canon. varmiens. lubo go arcybis-  
kups rzycki niechciał wyowiszc, choc narzucic na biskupa  
Johannem praepositum Rugensem (I n<sup>o</sup> 160 p. 86)

1279 d. 23 Decembr. - Nicolaus IV fr. Philippo episcopo Firmano  
apost. sedis legato committunt wloftiberium per capitulum  
in archiepiscopum <sup>electum</sup> post mortem Martini de ordine Praedica-  
torum archiep. gnezn. consecrēt (I n<sup>o</sup> 161 p. 86) jezeli go  
za gołnego uzna.

1281 d. 23 Decembr. - Martinus IV fr. Henricum de Breem ordinis  
Fratrum minorum professorem genere nobilitatis praedictum  
nominat archiepiscopum gnelensem. Albowiem po śmierci Mar-  
ci arcyb. gniezn. kapituła obrata na arcybiskupstwo wloftiberium



canonicum gnieſni; lecz ten zrezygnował przed Filipem  
biskupem Trzmiann ~~leca~~ legatem bawaryjskim w Włocławku,  
dobrowolnie (I n<sup>o</sup> 162 p. 88)

1283 d. 10 April. — Martinus IV mandat episcopis Wratysla-  
vienſi et Poſnanienſi ut Leſſichorem ducem Cracoviae,  
Sandomiriae et Siiradiae excommunicent, ponieważ Paweł  
biskupa Krak. gdy przybył ad indictum parlamentum  
kazał pojmać i na zamek Siiraz zawieſić, gdzie go w  
wizyieniu okutego trzyma, i dobra jego zagrabić. (I n<sup>o</sup>  
163 p. 89)

1283 d. 30 Junii. — Martinus IV Jacobum cantorem gnieſni.  
nominat archiepiscopum gnieſni. którego kapitula gnieſni.  
obrała gdy fr. Henricus de Breem niechciał przyjąć godności  
arcybiskupa gnieſni. Polecą więc papież, aby tegoż Jakuba  
znanego z nauki i dobrych obyczajów. dopiero in diacono:  
natus ordine constitutum, polecą wyświęcić najprzód na  
Kpiedza a potem na arcybiskupa przez biskupów ptockiego  
i poznańskiego; prztem poſyła mu przez Filipa kustosza,  
Jana i Ragnera kanoników gnieſni. paltuſz: i uwalnia  
go od podróży do Rzymu (I n<sup>o</sup> 164 p. 90)

1284 d. 28 Decembr. — Martinus IV nominat Johannem Mos-  
cata archidiaconum laniciensem collectorem denarii b. Petri  
sive census in Polonia, Pomerania (I n<sup>o</sup> 170 p. 92)

1285 d. 12 Januarii. — Martinus IV mandat duobus de Epol  
Wratyslaviensis et Cracoviensis diocesium, ut incolae Sento-  
nici suorum ducatum denarium b. Petri Johanni Mos-  
catae solvant. (I n<sup>o</sup> 173 p. 93)

1285 Magistri et Praeceptores militiae Templi et Hospita-  
lis S. Johannis Hierosolimitani et beatae Mariae Theuto-  
nicorum per Poloniam et Pomeraniam.

1286 d. 28 Martii. — Honorius IV Wladyslaviensis et Poſnaniensis  
episcopis. aby ea komunikowali H. ducem Slesiae et Dominum  
Wratyslaviae, którego wyklął biskup Wroclawski z powodu, iż  
grabił dobra kościelne (I n<sup>o</sup> 179 p. 95)

1286 d. 31 Maji. — Honorius IV papa fr. Johannem epis-  
cum Infulanum apostolicæ Sedis legatum ad partes  
Alamaniae, Bohemiae, Daciae, Sueciae, Moraviae, Mar-  
chiae, Poloniae, Pomeraniae, Casubiae, Prussiae, Livo-  
niae et Russiae Ducatus mittit, conceditque illi facultate  
tem 20 canonicos creare (I n<sup>o</sup> 180 p. 96)

1287 d. 6 Febr. — Honorius IV Magistrum Adam de Polo-  
nia canonium cracov. capellanum nostrum nominat col-  
lectorem decimae in terrae Sanctae subsidium indictae  
in Ungariae, Poloniae et Jadrensi provinciis, mandatque  
ei ut collectam pecuniam Jacomino Alfani, Lapo Brunetti  
de Alfani. Vermilio prædicti Jacomini filio, Nerio Johannis,  
Bruno Aldebrandini, Vanni Galterotti et Bonaventurae  
Gerardi mercatoribus Florentinis de Alfani societate  
vel eorum sociis assignare procuret Romae mittendam.  
(I. n<sup>o</sup> 182 p. 99)

1290 d. 16 Febr. — Nicolaus IV Bernardo episcopo tharbatensi  
permittit absolvere laicos (I n<sup>o</sup> 184 p. 101.)

1290 d. 24 Febr. — Nicolaus IV dispensam Boguslaus duci Slavo-  
rum de terra sua ejecto tribuit contrahere matrimonium  
cum Greta nata principis Ruganorum sibi in quarta con-  
sanguinitatis linea attinente

1290 d. 23 Augusti (x. Cal. Sept. Pontif. a. 3<sup>o</sup>) — Nicolaus IV abba: Thata  
ligrum et conventum de Scala Lapidis S. Mariae ordinis  
S. Clarae cracoviensis dioc. eximit a solutione decimarum  
ex nemoribus et silvis ad culturam redactis. (I n<sup>o</sup> 186 p. 102)

1295 in vigilia S. Johannis Bapt. Vratislavia. — Henricus dux  
Slesiae, Cracoviae et Sandomiriae episcopo et capitulo vratisla-  
viensi in possessionibus illorum terra Missensi et Otmachoviensi  
conferit ius ducale id est facultatem majorem judicii supra causas  
majores et sanguinum, et monetae; liberatque ab omnibus servitiis  
et collectis juri Cheutoni et polonici. Testes: noster palatinus  
noster, Symon Gallius, Henricus de Wiesenbure, Guntherus de Stuber:  
Hen. Boguslaus de Logrella, Petrus Moosoviz, Pradivoyus Copassm  
et alii. (I n<sup>o</sup> 187 p. 102)



1291 d. 1 Augusti. — Nicolaus IV archiepiscopo queneensi mandat ut cruciatam sive generale pascagium pro Terrae Sanctae subsidio ad festum Nativitatis Johannis Bapt. 1293 praedict. (I n<sup>o</sup> 189 p. 106)

1292 d. 5 Januarii. — Nicolaus IV dispensat Johannem natum Alberti marchionis Brandenburgensis ut cum Eufemia nata Henrici ducis Slesiae in quarto consanguinitatis gradu sibi contingente matrimonium contrahere possit (I n<sup>o</sup> 190 p. 108)

1296 d. 1 Februarii. — Bonifacius VIII episcopo lubicensi et abbati monasterii de dubens Wratislaviensis dioecesis mandat ut Henricum ducem Slesiae dominum Wratislaviae et Bolionem ducem Slesiae dominum de Vurstenberg protegant. (I n<sup>o</sup> 191 p. 109)

1298 d. 20 April. — Bonifacius VIII fr. Henricum episcopum Revaliensem nominat. Dośmięci Jana biskupa rewaljskiego kapituła obrata biskupem Johanem dictum Tristivere canonice revaliensem. Gdy jedna kże tego elekta Archiepiscopus dunensis loci metropolitanus, quem <sup>Enius</sup> rex Daciae in captivitate detinebat, nie mógł wyswodzić, przybył oś elekt do Rzymu gdzie umarł. Rex Daciae elegit in episcopum revaliensem Karutum fratrem ord. praedicator. Cez papież skasował ten wybór i nominował fr. Henricam ordinis Fratrum minorum Professore poenitentiarum nostrum, którego przez G. episcopum Sabiniensem kazat wyswodzić. (I n<sup>o</sup> 194 p. 110)

1299 d. 13 Junii — Bonifacius VIII pacem inter Johannem archiepiscopum rigensem, Episcopum Goriensem et inter magistrum ac fratres Domus B. Mariae Theutonicorum in Livonia factam approbat (I n<sup>o</sup> 196 p. 111)

1300 d. 19 Decembr. - Bonifacius VIII Isarno archiepiscopo  
rigenfi pallium mittit. (I. n<sup>o</sup> 197 p. 112) Pozwala mu też  
r. 1301 napisać, aby z powodu zniszczenia, jakiego arcybisk.  
kupstwa rydzkie za jego poprzednika s. p. Jana arcyb. rydzk.  
doznało, dzierzył przez 3 lata beneficia które trzymał  
przed jego śmiercią na arcybiskupstwie videlicet: Prioratum  
S. Bartholomei de Bonaventura ordinis S. Augustini Lemoni:  
ensis diocesis et Archipresbyteratum, Canonatum et prae:  
bendam ecclesiae Carabonnensis ejusdem ordinis

1301 d. 8 Novembr. - Bonifacius VIII fr. Nicolas Ostiensi et  
Velleitrensi episcopo Apost. Sedis Legato mandat, ut episco:  
pum cracoviensem, qui discordias in regno Ungariae excitat,  
coram Papa comparandum citet. (I n<sup>o</sup> 199 p. 113) (Legat ten  
nie miał urzędu legata w Polsce)

1301 d. 7 Decembr. - Bonifacius VIII episcopo revaliensi nuntiat  
quod relaxat diocesim revaliensem (propter periculosos populos vi:  
cios Ruthenos, Carelos, Ingeros, Wakenos, Lethervinos) ab inter:  
dicto et excommunicatione super regnum Daniae ratione deten:  
tionis in captivitate Johannis archiepiscopi Lundensis promul:  
gato. (I n<sup>o</sup> 200 p. 114)

1304 d. 12 Januarii. - Benedictus XI mandat archiepiscopo gnes:  
nensi, quatenus Henricum episcopum vratyslav. moneat, ut  
magnum Mirozlaum archidiaconum ecclesiae glogoviensis in suam  
dignitatem de qua eum privavit, restituat. (I n<sup>o</sup> 201 p. 115)

1309 d. 4 Martii - Clemens V fr. episcopo tiberiensi, Nicolas  
de Bancz et Conrado de Bohemia canonicis vratysl. ponentibus  
Wladyslaw Ksiazę Krak. Jana biskupa Krak. upominającego  
o zagrabione dziesięciny, w klasztorze Krakowskiem Domi:  
nikanow pojmaj, kanoników Krak. porozumiej, wyciągnij  
go napomniac, aby biskupa pojmonego puścił, podzagroże:  
niem excommunicationis. (I n<sup>o</sup> 202 p. 116)



1309 d. 16 April. — Clemens V Archiepiscopo gnesnensi, aby  
nakazał Henrykowi bisk. wrocławskiemu flange w dzy-  
mie dla wytłomagania się, ponieważ dozwolił, iż Książka  
Gunthera de Byberstein, którego Nicolaus episcopus Ostien-  
sis Apost. sedis legatus Benedicti XI wysłał z napomnieniem  
zabowano i zbito, pozem się niechciał tłomaczyć i na  
rzuceniu ~~na~~ niego nie nie uważa (I N<sup>o</sup> 203 p. 117)

1310 d. 19 Junii (Anno Domini XIII Cal. Julii Pontif. R<sup>o</sup> 5<sup>o</sup>) — Clemens V  
... archiepiscopo bremensi et M<sup>ro</sup> Alberto de Mediolano  
canonico ravennat. apellano nostro. Dowiedzieliśmy się,  
iż fratres Hospitalis S. Maris Theutonicorum in rigensi,  
Livoniae et Prussiae provinciis, sprowadzeni na to aby bro-  
nili Kościoł, stali się ~~ca~~ wrogami Kościoła, trzymali w  
więzieniu kilku pojmanych arcybiskupów, z 14<sup>tu</sup> Kolegiat  
które jako sufraganie podległe były arcybiskupowi  
ryjskiemu, z Kolegiat zupełnie znieśli, a w 4 Kolegia-  
tach Krzyżaków osadzili. Którzy biskupów z pośród  
siebie wybierają nie posługujących arcybiskupowi ryjskiemu.  
Krzyżacy wspierają pogan i Królestwo Plothek, które daw-  
niej rex Plothensis carens legitimis prolibus conversus ad  
fidem ecclesiae rigensi contulerat, odstąpił nazad poga-  
nom przez co tamże z Katedry: Golovienis et Luchenien-  
sis upadły. Gdy Król pogański wezwał dla nawracania  
swojego kraju Dominikanów i Franciszkanów, postarali się  
Krzyżacy aby ich pozabijano, przez co Katedra Letho-  
vienis upadła. Krzyżacy wyzabili populum Semigalliae  
gdzie był biskup i Książka, w ten sposób, iż do 100000 wy-  
nieśli go z kraju przez co i biskupstwo upadło. Krzyżacy  
zaburzyli klasztor Franciszkanów w Brunzbergu, niepo-  
walały nawracać pogan, zabili M<sup>rum</sup> Alexium D<sup>ni</sup> De-  
kretów ~~całkowicie~~ plebana Torunskiego, który wracał z Ry-  
mu; zajęli klasztor Dunamundski w dycezyi ryjskiej  
i wystawili tam fortece przy porcie, niepuszczając nig

kogo do Ryumu. Ostatniemi czasy wpadli do ziemi Władysława księcia krakow. i Jąndomis i w mieście Gdansk po przeszło 10000 ludzi po barbarzyństwu wyrzucili. Dlatego polecamy wam, abyście w tem względzie inkrizycyę spisali na miejscu. (I n° 104 p. 119)

1310 d. 19 Junii - Elemenſ I archiepiscopo Rigenſi aby załatwił sprawę inter Archiepiscopum Rigenſem et Ludechone fratrem hosp. S. Mariae Rheut. canonice in episcopum pomezanienſem electum, którego arcybiskup rygiński nie chce wyświęcić. (I n° 205)

1311 d. 17 Febr. - Elemenſ I Frederico archiepiscopo Rigenſi pozwała w jego prowincyi fundować klasztory Franciszkań i Dominikanów. (I n° 207)

1313 d. 1 Martii - Elemenſ I Nicolao episcopo tarbaſenſi pozwała mu Aug. raciażąc 1500 flor. auri na kościół. (I n° 208)

1313 d. 12 Octobr. - Elemenſ I Henricum episcopum vradiſlaw. który był w Ryumie i tam mając proces z Guntherem de Striberſtein księdzem, z nim się pogodził, pogrąża do administracyi biskupstwa wradiſlaw. (I. n° 209)

1317 d. 15 Januarii - Joannes XXII confirmat electionem Ratiſlai archidiaconi poznaniensis in archiepiscopum gnieznens. który sam udał się do Ryumu gdzie go Arnaldus episcopus Salzinensis wyświęcił na księdza, a Nicolaus episcopus Ostienſis na arcybiskupa, przegzem mu papież dał palliusz. Wybor odbył się w ten sposób, iż Kapituła gnieźn. po śmierci Jakuba arcyb. gnieźn. wybrała 3 komisarzy: Thomam praepositum gniezn. Florianum praepositum ploceſem et Borislauum archidiaconum poznaniensem; a zaś obrali 5 kompromisarzy: Stanislauum praepositum wradiſlaw. Letnem decanum poznani. Stanislauum archidiaconum gniezn. Franciscum cancellarium cracov. Andream profesorem juris canonici canonice gniezn. który usque ad consumptionem candleae accensae mieli obrac arcybiskupa: zgodzili się na Boogstawa (I n° 111 p. 128)

1317 d. 3 Febr. - Joannes XXII episcopo ploceſi et... abbati monasterii popliniensis wradiſlawiensis diocesis, aby zmusili do oddania tych którzy dobra kościelne w arcybiskupstwie gnieźnien. zagrabili (I n° 112 p. 129)

(Jan XXII zmarł  
około r. 1319 rzy-  
dawci Kanonie  
i prebendy)

profesor



1357 d. 21 Decembr. - Johannes XXII ordinationem et confederationem sequentem contra archiepiscopum Rigensem factam cassat et impiam, nullamque declarat.  
 d. 1316. 1X Cal. Maji apud Seghewolden. - Lucfridus electus in praepositum, Johannes prior, Hermannus electus cantor, Henricus cellarius canonici totumque capitulum Rigensis ecclesiae - atque Gerardus praepositor, Henricus mariscalcus, Johannes in Velyn, Reymarus in Wittenstien, Ebliebertus in Wenda, Cono in Dinemunde, Johannes Ungenade in Seghewold commendatores ceterique fratres ordinis domus Theutonorum per Livoniam et Vassalli Rigensis ecclesiae confederationem faciunt vigore cuius una pars debet alteri assistere et juvare contra quemlibet. (I. n<sup>o</sup> 214 p. 130)

(zwigzex ten byt praecepti archiepiscopi rigensis)

1317 d. 19 Decembr. - Joannes XXII Janissas archiepiscopo grecensi, literarum scientia, honestate morum laudabili, qui per Berengarium episcopum Portuensem in archiepiscopum consecratus est, concedit palium de corpore beati Petri sumptum (I n<sup>o</sup> 216 p. 133)

1318 d. 23 Febr. - Johannes XXII magistro ordinis domus S. Mariae Theutonicorum ierosolimitani, Praeceptori in Livonia, Comendatoribus de Dinamunde, Vellin et de Venda item Florentio deleano tartarensi item Johanni de Palo, Walderamo de Rasis, Johanni de Tisenhausen, Johanni et Redulpho de Ungaria militibus, Johanni Ostinghasen et Johanni Khescule laicis civitatis et diocesis Rigensis mandat ut restituant ablata bona archiepiscopo Rigensi videlicet portum Rigensem cum castro et monasterio Dinamunde, Torreida, Nabel, Leivisel, Dollen, Kerholme, Senewerde, Corkenhusen, Erubeborch, Sieswene, Sundesjel, Sotekela, Lebolshe, Micoman item Cremun, Romalam, Dinagungis castra et villas (I n<sup>o</sup> 218 p. 133)

1318 d. 1 Maji. - Johannes XXII episcopo cracoviensi et duci Cracoviensi... quia in aliquibus partibus regnorum Bohemiae et Poloniae, praecipue in civitate et diocesi cracoviensi haereticarum infidelitatis error invaluit deo fratres Coldam et Berengarium Osnodienses Praedicatorum et

Martmannum Pilsnersem et Nicolaum Maspodinec de Cra-  
covia Minorum Ordinum fratres ad inquisitionis officium in  
Pragensi, Olomucensi, Wratislaviensi, misioinensi et Cracoviensi  
dioecesibus instituiimus (z tych inkwizitorow Peregrinusi  
Nicolaus Maspodinec byli przegnazeni dla Krakowa i  
Wroclawia.) (I. N<sup>o</sup> 220. 221. 222. p. 137)

1318 Liber compuli conscripti a Gabriele, archipresbytero ecclesie  
S. Archangeli Briminenfis diocesis, <sup>capellani pape</sup> collectore fructuum bene-  
ficiorum vacantium in Wratislav. Gnesn. Ploens. Lujav. Cracov.  
dubucens. Olomucens. et Pragens diocesibus. (I N<sup>o</sup> 223 p. 139-  
Radowano wtedy i marka = 48 ~~denarii~~ grosi Bohemicales dena-  
riorum - Wdyczegij Wroclawskiej wojmienia Archidiaconaty  
i niektore parafie - Odebrat rioniez od Janistawa arcyb.  
gnaizn. 8 1/2 marc. = od Floriana bisk. ptock. 5 kop (sexagenas)  
et 20 gros (ktore wznity 6 1/2 marc. 8 gros.); = od Jana biskupa  
krak. 30 marc. denariorum Bohemicalium = od biskupa lubus.  
kiego 20 marc. - Wybieral te optate in Surda Polonia, d. Ber-  
tholomeus praepositus S. Michaelis Ploensfis = Whiemuszech opta-  
cat fia kolektor baronum i szlachcie ktory mu dawali konwoj. =  
Zebrat kolektor in Regno Bohemiae et Poloniae 28 1/2 mar-  
cas auri de Polhiola ad pondus Lujaviense; item 28 marcas  
auri combusti et 4 uncias valentes in universo III MC et VIII  
(3108) florenorum auri et 8 foldos viennenses.

1319 d. 14 April. Joannes XXII ad petitionem Caroli ducis Calabriae  
et Catherinae ejus consortis praebet dispensam ad matrimonium  
Henrici nati Bertoldi comitis Henonburg et Justae  
natae... ducissae Wratislaviensis sororis praefatae ducissae Ca-  
labriae, quarto consanguinitatis gradu se contingente. (I N<sup>o</sup> 224 p. 145)

1319 d. 25 Julii - Joannes XXII confirmat emptionem castri seu monas-  
terii Dunemunde Rigenfis diocesis ab abbate et conventu ibidem ordi-  
nis cisterciensis per fratres hospitalis S. Mariae Theuton. - licet Frede-  
ricus archiepiscopus Rigenfis jus ad illud habere praetendebat, sed non  
probat. (I N<sup>o</sup> 225. p. 146.)

1319 d. 20 Augusti (Evinione XIII Cal. Septembr. Pontif. R<sup>o</sup> 30) - Johannes XXII  
gracioso gnesnensi... Gerwardus episcopus wladislaviensis nuntius Regni  
Poloniae petit ut wladislaum ducem Cracovia, Landomeris, Siadiae,



Lancicia, Cujaviae, regniue Poloniae ac terrae Pomeraniae  
duem in regem promoveamus et coronari mandaremus. Sed  
nos differimus hoc, quia Johannes rex Bohemia per nuntios  
dixit ei in regno Poloniae jus competere. (I n<sup>o</sup> 226 p. 146)  
(druk. w Dlugosz. Hyst. Pol. ed. Lips Tom I lib. IX p. 996)

1319 d. 20 Augusti. — Johannes XXII permittit, ut magister Johannes  
de Verulij notarius noster decanus ecclesiae cracov. (quia sit  
nominatus ~~et~~ decanus ecclesiae Furnensis morinensis diocesis  
ac Canonius S. Petri in Roma item in Laudunensi et Compos-  
tellana ecclesijs cum praebendis in diocesi Capuana) praeben-  
dam hanc ~~ecclesiam~~ (decanatum) commutare possit cum  
Nanchero Immiranni canonico cracov. pro alia eius prae-  
benda. (I n<sup>o</sup> 227-228 p. 148)

1319 d. 10 Sept. — Johannes XXII Mathiae de Paluta (Palutka)  
canonicatum ecclesiae vladislavensis confert, ad preces Gerwardi  
episcopi vladisl. qui pro eo ~~et~~ nepote suo supplicavit, et per-  
mittit, ut decanatum ecclesiae vladislavensis obtineat cum facultate  
retinendi canonicatus gnezniens. poznan. plocens. et cruf-  
ficiens. (I n<sup>o</sup> 229 p. 148)

~~1319~~ qui edificaverunt  
ecclesiam cellam seu cen-  
bium S. Crucis in fundo  
de Sclotorya culmensis  
diocesis cum prato vinea  
et pomerijs. — Mafytor ten-  
w Sclotoryi 2 possid. lasuciani  
oddali Begardzi Gerward.  
dowi biskupowi kujawskiemu  
wstępiwszy 2 niego r. 1320  
(I n<sup>o</sup> 253)

1319 d. 11 Sept. — Johannes XXII exposuit nobis Guerwa rius episc.  
vladisl. quod olim Wyslauus episc. vladislav. nonnulla bona ad men-  
sam episcopalem spectantia in dioc. culmensi, Begardis illarum  
~~partium~~ partium donavit. Quoniam vero Clemens V rectam Begardorum  
propter haeresim cassavit, ideo Episcopo poznan. Decano ac Scho-  
lastico Gnezniens. mandamus, ut Begardos ad restituendum praedicta  
bona episcopo vladisl. compellant. (I n<sup>o</sup> 230 p. 149)

1319 d. 11 Sept. — Johannes XXII archiep. gnezniensi, episcopo poznan. et  
Abbati monasterii S. Benedicti de Mogilna Gnezniens. dioc. mandat  
quatenus Terram Pomeraniae vladisl. dioc. per magistrum S. Mariae  
Theutonicorum injuste occupatam Wladislao duci Poloniae, red-  
di compellant (I n<sup>o</sup> 231 p. 150 — druk. w Dlugosz. Hystor. Lib IX  
p. 977)

1319 d. 11 Sept. Johannes XXII na proste Gerwarda biskupa kujawsk.  
poleca arcybisk. gniezniczskiemu aby dobra biskupstwa kujawsk.  
kiego klóre poprzedni biskupi kujawscy sprzedali lub zamieniali  
nagad odebrał. (I n<sup>o</sup> 232 p. 151) — Gerward bisk. kujawski r. 1319  
był w awinionie u papieża jeroz. d. 11 septembr. 1319.

1319 d. 11 Sept. - ~~Joannes XXII~~ (Avinione III Idus Septembris, Pontific.  
a<sup>o</sup> IV<sup>o</sup>) - Joannes XXII Gerwardo episcopo wladislavienſi man-  
dat ut parochialem ecclesiam S. Mariae Cracoviensis, quae dis-  
positioni sedis apostolicae reservata est, post eversionem Narnie-  
ri Immiranni rectoris parochialis ecclesiae cracov. in Decana-  
tum ecclesiae Cracoviensis, viro idoneo conferat. (I n<sup>o</sup> 238 p. 153)

1319 d. 11 Sept. - Joannes XXII ad instantiam Wladislai ducis Poloniae  
Andreae de Verulij canonici Iranensis, rectori S. Petri de Monte  
florum Firmanae diocesis, rectori ruralis ecclesiae S. Mariae  
de Finano prope Verulas confert canonicatum in ecclesia  
cathedr. vratyslav. (I n<sup>o</sup> 244 p. 154)

1319 d. 13 Octobr. - Joannes XXII fr. Nicolao Culmensi episcopo  
concedit ut 1000 fl. auri mutuo contrahere possit

1319 d. 18 Octobr. - Joannes XXII... post obitum Hermannii episcopi  
culmensis canonici elegerunt in episcopum Eberardum fratrem  
domus S. Mariae Theutonicorum canonicum culmensem. Sed quia  
archiepiscopus loci metropolitani electionem renuebat confirmare,  
Eberardus appellavit ad Elementem V: quia vero temporibus  
nostris dictus Eberardus mortuus est apud sedem apostolicam:  
ideo Joannes XXII fr. Nicolaum ord. Praedicator. poenitentiarium  
suum scientia et morum honestate praeditum nominat episcopum  
culmensem (I n<sup>o</sup> 246 p. 156) item per Berengerium episcopum tuscula-  
nensem conferre in mandat.

1319 d. 1 Novembr. - Joannes XXII... bonae memoriae Jacobus q<sup>ue</sup>zn.  
archiepiscopus in coadjutorem (suffraganeum) suum elegerat Domi-  
nicum episcopum Metheliensem (in partibus) et cum consensu capi-  
tuli pro sustentatione ipsi assignavit Archidiaconatum Lomra-  
niae et castellaniam Slupensem ad ecclesiam q<sup>ue</sup>zn. Spectantes,  
q<sup>ue</sup>zn. diocesis cum utilitatibus ad tempora vitae prout ante  
olim Paulus Scopoliensis episcopus coadjutor archiepiscopi ipsius  
tenuit. Sed olim Henricus episcopus caminensis spoliavit dictum  
Dominicum jurisdictione et castellaniam Slupensi, ipsumque Domini-  
cum cum ejus socio Petro dicto Prutheno ord. Praed. et cum Johanne  
Archidiacono ipsius loci de Pomorania captos detinuit. Quia vero  
successor olim Henrici Conradus episcopus caminensis (ex decano ca-  
minensi ad episcopatum electus) jurisdictionem et castellaniam detinet  
occupata. ideo Joannes XXII mandat episcopis wladislav. et culmens. ut  
inquisitione facta, occupata bona et jurisdictionem Dominico episcopo Metheliensi  
reddi procurant. (I n<sup>o</sup> 247 p. 157)



1319 d. 3 Decemb. — Johannes XXII post obitum Christiani episcopi pomezaniensis, Ludiconem episcopum pomezan. per capitulum electum canonicum pomezaniensem episcopum pomezan. nominat et per Nicolaum episcopum Ostiensem in Avinione conferre iubet. (Ludiko zostat po śmierci Christiana na obrany biskupem pomezanskim: jedna k Fryderyk arcybiskup rzyński metropolita majacy różne zajęcia z krzyżakami niechciał go wysłuchać. Udał się więc Ludiko do Avinionu do Klementsa V, lecz przewlekła się jego sprawa aż do r. 1319)  
 Podobna sprawa była za Klementsa V z Janem biskupem samborskim, którego po śmierci Siffrida biskupa samborskiego Kapituła obracała a którego Fryderyk arcyb. rzyński nie chciał wysłuchać, i którego d. 3 Gnidnia 1319 Jan XXII w Avinione przez Mikotaja episc. Ostiens. wysłuchać kazał.  
 (I N<sup>o</sup> 248. 249)

(tunc praepositum sam-  
 bensem)

1320 d. 7 Martii. — Johannes XXII Hedvigi ducis fore Polonae per-  
 mittit, ut cum honesta comitiva matronarum monasterium monia-  
 lium Racoviense ordinis S. Clarae causa devotionis, quatae vo-  
 luerit ingredi valeat. (I N<sup>o</sup> 250 p. 160)  
 1320 d. 31 Maji. — Johannes XXII... Post obitum Frederici episcopi  
 lubucensis, capitulum lubucense per 7 compromissarios electio-  
 nem celebravit, major pars elegit Nicolaum, minor pars vero  
 Stephanum. Vicarius electi Gneznenfis metropolitani tunc ab-  
 sentis electionem Nicolai confirmavit; sed Stephanus ab Andrea  
 Praeposito tunc decano gneznenfi, Petro decano Pofnaniensi et  
 Philippo archidiacono pofnaniensi qui se capituli Gneznenfis  
 vicarios asserabant, confirmaverunt et consecraverunt Stepha-  
 num in episcopum lubucensem. Nicolaus appellavit ad Elemen-  
 tem V per procuratorem, deinde ipse ad Johannem XXII dum  
 Lugduni moraretur personaliter se contulit: pro parte vero Ste-  
 phani missi sunt ad papam Zacharias et Georgius canonici lubu-  
 censes; causam vero Nicolai apud papam Conradus scholasticus  
 et Taurino de Wazirrodde canonicus lubucensis egerunt.  
 Interim Nicolaus lubucensis electus mortuus est. Nihilominus Jo-  
 hannes XXII mandat abbati S. Mariae extra muros vratisl. abbati in  
 Cameris vratisl. dioc. et Cantoni eufesii S. Crucis Vratisl. ut  
 ob minus canonicam electionem Stephanum electum lubucensem et illos, qui  
 eum confirmaverunt, coram papa comparendos citent. (I. N<sup>o</sup> 251 p. 160)

1320 d. 15 Decemb. — Johannes XXII... quia, ecclesia Kyoviensis  
 „ in confinibus Ruthenorum et Tartarorum, qui antiquitus Gala-  
 „ thae vocabantur, elapsis centum annis et amplius, propter  
 „ scisma, quod... in illis partibus inolevit... caruit pastore pro-  
 „ prio. Cum autem civitas et diocesis Kyoviensis nunc redire ce-  
 „ perint ad cultum fidei orthodoxae, Stephanus episcopus Lubuensis  
 „ asserens, sibi fore per privilegium papae indultum, ut possit  
 „ euleis in dictis partibus, quae de schismate redeunt ad unita-  
 „ tem, de pontificibus providere, nominavit in episcopum Kyo-  
 „ viensem Henricum lectorem ordinis frat. Praedicat. in Lovall-  
 „ Caminensis diocesis. Sed Henricus accedens personaliter ad sedem  
 „ apostolicam resignavit de hac electione. Nihilominus Johannes  
 „ XXII eundem fr. Henricum nominat episcopum Kyoviensem.  
 (D. 18 Febr. 1321 kazat go papiez w' Avinionie per Berengarium  
 episcopum Tortuensem wysluzic na biskupa i kazat mu s'z udat'  
 do Kijowa.) (I. N<sup>o</sup> 252. 255 pag. 162. 163) (Bzowski Ann. p. 362)

1321. IV Idus Febr. In ecclesia S. Nicolai in Juniori Wladislavia — Janislaus  
 archiep. gnez. Tomaratus episcopus posnan. Nicolaus abbas de Mogelna  
 ord. S. Benedicti gnez. dioc. ~~ord.~~ iudices a Sede apostolica delegati,  
 sententiam ferunt ut Fredericus praepositor et magister fratrum Theutonico-  
 rum Domus S. Mariae per Insloriam et Lomeraniam atque Commendatores  
 de Gdanuz, Gmewa et Suece Wladislaw regi Poloniae ablatam terram  
 Lomeraniae restituant cum 30000 marc. argenti ponderis polon. ratione  
 fructuum praepositorum et 150 marc. gros. prag. ratione expensarum, reddant.  
 Praesent. Venoslaw Calisfrensi, Potentiano Unieviensi archidiaconi  
 Wicislawo custode provinciali ord. frat. minor. — Cum subscriptione  
 Nicolai filii Ludovici dicti de Angonio clerici posnan. et Boguslawi de  
 Sandomiria canonici gnez. notariorum. = Inserta sunt huius sententiae:  
 a) Johannes XXII archiepiscopo gnez. episcopo posnan... mandat ut causam  
 ratione Lomeraniae inter Wladislaw ducem Poloniae et magistrum S. Mariae  
 Theuton. ~~de~~ decidant. Avinionie III Idus Sept. Pontif. R. 4<sup>o</sup> (1319) (Onk w Thei-  
 rer Mon. I N<sup>o</sup> 291 p. 150 i w Huggo, Histor. lib 1X p. 933)  
 b) Casimirus rex Poloniae nominat Philippum cancellarium in Regno Lo-  
 doniae, Theobonem subcancellarium et Johannem canonium rudensem (wielun?)  
 capellanos suos in procuratores suos processus cum ~~the~~ magistro ord.  
 Theuton. — Sandomiria X Cal. April. 1320 praesent. Nankero electo cracov.  
 Iwano cantore gnez. Bozatha archidiacon. cracov. Gunthero decano san-  
 domit. Nawoyo castel. crac. Thomislaw palat. Sandomit. (Theiner Mon. I  
 N<sup>o</sup> 254 p. 164 — Niema w Dlugosz.)



c) Fredericus praepositor et Magister frat. Theut. Siffriidum de Lapan sacerdotem fratrem ordinis Theut. nominat in procuratorem cause  
~~anno~~ Datum a. 1320. IV Idus April. (Theiner Mon. I. n. 254 p. 165 -  
Nema w Dlugoszu)

d) Procuratores regis Poloniae coram iudicibus statum causae  
ratione ablatae Lomeraniae proferunt (bez daty - Theiner Mon.  
I n. 254 p. 165 - Nema w Dlugoszu).

e) Johannes Cracoviensis episcopus ad petitionem Galhardi de Car.  
ceribus ecclesiae titulenfis praepositi sedis apost. nuntii trans-  
scribi facit sententiam superius latam a. 1321 cum allegatis a)  
b) c) d) - Cracoviae d. 16 April. 1339 praesent. Magistro Petro  
Bertholdo canon. crac. Magistro Alberto plebano de Bochna -  
Cum subscriptione notariorum: Johannis quondam Rudgeri de  
Prest et Theodati olim Henrici de Slawcoria. (Theiner  
Mon. I n. 254 p. 164-167 - Nema w Dlugoszu Hist. Lib. IX  
pag. 977 niecaty w wyjstkach.)

1321 d. 12 April. Jan XXII pozwala Dominikanom w Swidnicy wroc.  
dyc. premiesi Klastor lezacy za murami miasta, do samego  
miasta Swidnicy. (I n. 256)

1321. IX Calend. Junii. In Recenzs. - Janissaus gnez. archiep. et Gerwer-  
dus vladisl. episc. collectores census Romanae ecclesiae qui de narius  
S. Petri dicitur, monent n. episcopum culmensensem (ktory byl u  
Lapiezki w tedy) ut clerum suum ad solvendum denarium S. Petri  
censuris ecclesiasticis compellat. (I n. 257 p. 168)

1321 d. 22 Septembr. - Johannes XXII Hedwigi reginae Poloniae permittit  
ut monasteria monialium S. Clarae Gnezrense et in San dec  
devotionis causa ingredi libere valeat. (Avinione X Calend. Octobr.  
Pontif. a. 62) (I n. 258 p. 169)

1321 d. 22 Septembr. - Johanne XXII Wladislaw duci et Effrosinae  
duissae Oswecinensi uxori ejus permittit ut idoneum sacerdotem  
in confessorum suum eligere possint (Avinione X Calend. Octobr.  
Pontif. a. 62) (I n. 259 p. 170)

Idem Constantiae duissae Raticborie nri permittitur.

1321 d. 15 Decembr. (Avinione XVIII Cal. Januar. Pontif. a. 62) - Johannes XXII  
Johanni nato Ladislai duis de Oswecin confert a scolasticam ecclesiae  
Cracoviensis vacantem post promotionem et consecrationem apud sedem apost.  
Boleslai in archiepiscopum Strigoniensem - cum conditione ut postquam  
ad aetatem idoneam pervenerit ad gradus se faciat promoveri. Mandatque Strigoni-  
ensi et Oplicensi Praepositis et Capitulum Wroclawensi ut hanc scholasticam eidem  
Johanni conferant. (I n. 161 pag. 171)

1321 d. 18 Octobr. — Johannes XXII Henrico filio olim Henrici ducis Glogoviensis et Methildi filiae quondam Hermannis marchionis Brandenburgensis, qui impuberes adhuc matrimonium contraxerunt et utriusque reas prolem procreaverunt, licet quarto consanguinitatis gradu erant conjuncti, dispensam praebet (I n<sup>o</sup> 260)

1322 d. 3 Mart. — Johannes XXII. Jacobum scolasticum ecclesiae Sarbatensis, quem post obitum Hartungi episcopi osiliensis, capitulum elegit, nominat episcopum osiliensem, dum personaliter Avinione apud sedem apostolicam simul cum Archiepiscopo Rigenensi morabatur ratione suae electionis. (I n<sup>o</sup> 262) <sup>episcopum osiliensem Avinione.</sup> Consecratus per Berengarium

1322 d. 5 Martii — Johannes XXII. Paulum canonicum ecclesiae Curoniensis, quem post obitum Borchardi episcopi curoniensis capitulum elegerat, nominat episcopum curoniensem. (Obiorowi jęgo spżeciwiat się arcybiskup rygijski bawiaj w Awinionie — lecz gdy sam Paweł zjechał do Awinionu kazał go wyswiasć per Berengarium episcopum Portuensensem.) (I n<sup>o</sup> 263)

1322 d. 5 Martii — Johannes XXII. ... Rodulfum praepositum Pomesanensem quem post obitum Ludiconis episcopi Pomesanensis capitulum elegerat, nominat episcopum ecclesiae Pomesanensis ordinis Hospitalis S. Mariae Theutonicorum Jerusalemis. (Papież kazał go w Awinionie wyswiasć per Berengarium episcopum Portuensensem) (I n<sup>o</sup> 264)

1322 d. 28 Maji. — Jan XXII daje dyspensę Konradowi księciu olesnickiemu i Elżbiecie żonie jęgo corce zmarłego Henryka wroclawskiego, którzy w dawniej ożenili. licet quarta consanguinitatis linea sint conjuncti. (I n<sup>o</sup> 266)

1322 d. 28 Maji — Jan XXII daje dyspensę Henrico duci Slesiae et domino Wratislavis i żonie jęgo Annie (siostrze Fredericis ducis Austriacae) wdowie po Hermannie margrabi brandenburskim, którzy w dawniej ożenili, lubo pierwszy mąż Anny margrabia Herman, krewnym był drugiego męża Henryka in quarto consanguinitatis gradu (I n<sup>o</sup> 267)

1323 d. 26 Novembr. — Johannes XXII. ... Engelbertum sacerdotem per capitulum post obitum Nicolai episcopi Sarbatensis electum, nominat episcopum Sarbatensem. (Bawiaj w Awinionie Fryderyk arcybiskup rygijski spżeciwiat się temu wyborowi — bo ow Engelbert był mu nepostupaj — jednac pojednał w nim Engelbert a papież kazał go wyswiasć per Bertrandum episcopum Fustulensem w Awinionie.) (I n<sup>o</sup> 270)



1323 d. 3 Decembr. Avinione — Johannes XXII... post obitum Gennardi episcopi sive Lujavienfis qui nuper apud sedem apostolicam mortuus est... nos episcopatum wladislawiensem volumus conferre magistro Bernardo de Montevaltrano archidiacono Sicae: Loviae in ecclesia Bituricensi, qui recusavit. Ideo te Mathiam decanum ecclesiae wladislaw. literarum scientia praeditum, nobilitate generis clarum et vitae laudabilem episcopum wladislawiensem nominamus, et per Petrum episcopum Penestrinum <sup>Avinione</sup> consecrare mandamus, atque te Wladislaw regi Poloniae item Lesconi, Premislio et Kazimiro duibus Lujavienfibus commendamus (I n<sup>o</sup> 271 p. 138)

1323 Abbas monasterii Valkana tarbatenfis diocesis.

1323 d. 23 Decembr. — Joannes XXII... Post obitum Henrici episcopi revaliensis capitulum revaliense elegit Ottonem canonicum revaliensem (nunc electum Culmensis). Sed quia Christophorus Rex Daciae patronus ecclesiae revaliensis, Olavum canonicum Roschildensem praesentavit Archiepiscopo Lundensi loci metropolitano, qui illum consecravit in episcopum revaliensem, nos te nominamus episcopum revaliensem (~~Otto~~ Otto electus proważyt o to proces w Awinionie 2 Olaussem — bez papież pogodził ich nominując Otona biskupem chetmiskim) (I n<sup>o</sup> 276)

1323 d. 23 Decembris — Joannes XXII post obitum Nicolai episcopi culmensis qui apud sedem apostolicam Avinione nuper mortuus est, nominat in episcopum culmensis Ottonem canonicum revaliensem ex nobilibus genitum, literarum scientia et moribus clarum ipsumque per Petrum episcopum ~~Penestrinum~~ Penestrinum consecrare jussit Avinione (I n<sup>o</sup> 277)

1324 d. 10 Febr. Avinione — Joannes XXII ad quaerelam contra magistrum generalem et praepceptorem Livoniae et fratres ordinis hospitalis S. Mariae Theatonicorum mandat, ne iidem fratres inhibeant officium praedicationis fratribus ord. Praedicatorum et minorum, ~~ab~~ abynie wzbrawiali kżac pogon i nie pniekżali w budowanu dla nich kżaciostw, — aby nie pniekżali do wali duchowienstwa, przyczem papież kżaci wżelkżie zwiażki pniekżali duchowienstwa — aby rż, nie bawili wżibrawiastwem — aby zabronili dobra arabskipowi rż kżiemu i kapitulie powroali — aby oddali port Dniamunde miorozanem rż kżiem — przystępi kżaci papież, wżad 2 r. 1316 (Abau n<sup>o</sup> 274 p. 130) 2 r. 1316 (I n<sup>o</sup> 279 p. 132)

1324 d. 3 martii. — Joannes XXII Alberto dicto Baluca scholastico  
vladislav. canonico quere. posnan. cracov. ploc. et crufvic. et vlatiff.  
canonico confert decanatum eufesiae p. vladislav. (pro nomi  
nauy Dziekana Maieja na biskupstwo kujaw.) et scholasterium  
vladiff. Boguslalo de Covale canonico vladiff. vlatiff. cracov.  
posnan. crufvic. parcho de Chlewik vladislav. dioc. — cano-  
nicatum cracov. Sandiwogio dicto Baluca de Wansroose  
canonico plocen. crufvic.

1324 (d. 28<sup>mo</sup> maij. v. Caleni. p. 111) Avinione — Joannes XXII excellenti et magnifico  
Gedemine detwinorum et multorum Ruthenorum regi  
.... pisates w liscie swym do nas, ies dawno chuiat sie nawro-  
cie wrognom do tobie Knyziay prusay przeszkadzaj, tak  
jak to robili przodkowi twemu (quondam praedeceffor tui)  
Mindowe, który wykrzieszy sie z całym narodem zmuszo-  
ny był z powodu tychże Knyziaków znowu poposeć w po-  
ganstwo — pisates do nas ie chowaz u sobie Dominikanow  
i Franciszkanow, którym pozwolites wiarę opowiadać i  
krzyc — prosites abyśmy cię wzisli w swą opiekę przed  
napadami Knyziaków, i abyśmy do ciebie Fryderyka arcybis-  
kupa ryńskiego z legatem apostolskim wysłali, którzyby ci  
pokój zjednali. — Teraz pisates do nas znowu drugi list w  
którym powiada, że uznajesz Boga Ojca, Chrystusa i Ducha  
sw. — Posyłam więc do ciebie nuncyuszów naszych apostolskich  
Bartolomeum episcopum Electensem et Bernardum abba-  
tem monasterii S. Theofredi Aniciensis diocesis, aby wiarę  
sw. u twego narodu zafrzepli i utworzyli biskupstwa, kolegiaty,  
pokoje między tobą a Knyziakami zawarli (przyem wyznacza  
papież na kosztą podróży dziennie Bartłomiejowi biskupowi  
8 flor. aur. a Bernardowi opatowi 5 flor. aur.) (I n<sup>o</sup> 293 pag.  
193 et n<sup>o</sup> 290. 291. 292. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300 instruk-  
cyje dla nuncyuszów tychże)

1324 d. 5 Junii Avinione — Joannes XXII Frederico archiepiscopo Aigen =  
si confert facultatem revertendi ad provinciam suam rigensem.

1324 d. 17 Junii Avinione — Joannes XXII Mathiam episcopum vladislavien =  
sem alias cujariensem dispensat de iuramento, quod post consecrationis  
munus apud apostolicam sedem de visitando per te vel nuntium tuum  
apostolorum limina singulis biennijs, prout moris est fieri praestitit (I n<sup>o</sup> 302 p. 199)



1324 d. 19 Augusti. - Joannes XXII Casimiro duci Throssinensi  
consert licentiam contrahendi matrimonium cum Esfemia  
filia Troydini ducis Masoviae, quarto consanguinitatis  
gradu sibi juncta. (I n<sup>o</sup> 303 p. 200)

1324 d. 12 Septembr. - Joannes XXII Joanni duci Slesiae (?) et  
Margarethae sorori ~~ea~~ Warislai ducis Stetinensis, qui licet  
tertio gradu consanguinitatis erant conjuncti, matrimonium  
tamen contraxerunt et aliquanto tempore secum cohabi-  
tarent, consert dispensam per Archiepiscopum Magdebur-  
gensis. (I n<sup>o</sup> 305 p. 201)

1325 d. 4 Aprilis (Avinione II nonas Aprilis, Pontificatus 229)  
Joannes XXII. confirmat translationem monasterii S. Clarae  
monialium ex Scala ad eulefiam S. Andreae Cracoviae  
postquam ~~Jo~~ Wladislaus rex Poloniae cum abbate Sienae =  
choocensi ord. S. Benedicti eulefiam S. Egidii Cracov. cujus  
rex erat patronus, commutasset pro eulefia S. Andreae.  
(I n<sup>o</sup> 306 p. 201. Druck v. Samistn. relig. moraln. 1845  
Tom IX pag. 144-146 - Kopia v. Ktack grodzkich Krah.  
dib. Relat. Anni 1777 Tom CCVIII p. 1056 - Man adpis  
2009 natu)

1325 d. 4 April. Avinione. - Joannes XXII Wladislas regi et Hed-  
wigi reginae Poloniae concedit, ut sibi confesso rem idoneum  
eligant qui eos ab omnibus commissis absolutionem impertiri  
atque ab omnibus excommunicationibus absolvere possit,  
permittitque ut rex cum familia et 20 personis etiam in laicis  
interdicto eulefiastico suppositis divina officia celebrari  
valeat. (I n<sup>o</sup> 307. 308. 309. 310)

1325 d. 25 Aprilis, Avinione - Joannes XXII Kazimiro filio Wladis-  
lai regis Poloniae permittit eligere sibi confesso rem. (I n<sup>o</sup> 312 p. 209)

1325 d. 10 Junii, Avinione - Joannes XXII Wladislas regi Poloniae signi-  
ficat se nuntios ejus Petrum dictum militem canonicum Cracov. et  
Nicolaum Manentis civem Januensensem benigne recepisse, eosque de mora  
in Curia Papae excusat. (I n<sup>o</sup> 313 p. 204)

1325 d. 12 Junii, Avinione (XVI kal. Julii Pontif. 229) - Joannes XXII Kazimiro comiti  
palatino Cracov. et Stanislawae uxori suae permittit, ut sibi confesso rem eligant,  
qui eos a rectoribus etiam in ecclesiis sedis apostolicae referatis semel absolvere valeat.  
(I n<sup>o</sup> 314 p. 204)

1325 d. 17 Junii. — Johannes XXII Andreas de Wislicia rectori ead-  
riae S. Martini de Wislicia et auctori ecclesiae de Igołomia  
confert praeposituram et canonicatum ecclesiae Łoznaniensis  
post obitum Philippi Marcuti praepositi et canon. post. qui  
apud sedem apostolicam diem clausit extremam. (I N<sup>o</sup> 315 p 204)

1325 d. 22 Junii, Avinione. — Johannes XXII magistro Andre-  
ae de Verulis canonico vratislaviensi scriptori nostro et  
Petro de Alvernia juris perito clerico Lemovicensis dio-  
cesis, volentes necessitatibus Romanae ecclesiae providere Canonico ecclesiae  
Turonensis,  
reservandos duimus et camerae nostrae deputandos fructus  
et proventus omnium beneficiorum ecclesiasticorum digni-  
tatum et officiorum, monasteriorum, prioratuum et alio-  
rum locorum ecclesiasticorum saecularium et regularium  
in regno Poloniae tunc vacantium, ceteris ecclesiis monas-  
teriis et dignitatibus exceptis... ideo vos collectores horum  
reddituum primi anni restantium nominamus,... etiam man-  
damus vobis ut ab Nicolao Baniz et Henrico de Drogu canonici-  
bus vratislaviensibus de administratione bonorum episcopatus vratisla-  
viensis per quinquennium tempore suspensionis olim Henrici  
episcopi vratislaviensis per Clementem V rationem exigatis et reliqua  
ad cameram apostolicam deferatis, item ut ab archiepiscopo  
gnezniensi et episcopo vladislaviensi de recepto annuo censu qui  
de variis beati Petri truncatur, nec non a quibuscunque In signum subiectio-  
nis ecclesiae roma-  
nae  
collectoribus et subcollectoribus rationes exigatis; item ut a  
quondam Rimboldo archidiacono cracoviensi de fructibus bono-  
rum episcopatus cracoviensis tempore suae administrationis per-  
ceptis rationem exigatis et reliqua nobis transmittatis; item  
ut decimam omnium reddituum et proventuum ecclesiasticorum  
per Clementem V in concilio Viennensi per sex annos imposi-  
tam pro subsidio terrae sanctae, in Gneznen. Cracov. Vratislavi-  
Łoznar. Vladislavi. Ploen. Lubucen. Caminen. et Culmenensi dioce-  
sibus ~~exigatis~~ exigatis et collectam transmittatis, ad quem  
finem vos nuntios apostolicae sedis ad partes regni Poloniae no-  
minamus cum facultate compellendi per censuram ecclesiasticam:  
praecipue vero injungimus vobis ut clerum Caminen. Lubucen. et  
Culmen. diocesis, qui decimam S. Petri solvere recusant, ad solutionem



compellat. (I n<sup>o</sup> 312 - 335) prostipendio assignat assignat cuiuslibet 1/2  
1325 d. 1 Augusti. - Johannes XXII archiepiscopo gnezneni eiusque  
suffraganeis ut falsarios litterarum apostolicarum re-  
vere puniant (I n<sup>o</sup> 337 p. 216)

1325 Janislav archiep. gnez. et Florianus episc. plocens. ad manda-  
tum papae promulgant bullam excommunicationis Ludovici  
duis Bavariae imperatoris, extinctis candelis et pulsatis ternis  
vibibus campanis. - Praesentibus in Plock episcopo, praeposito,  
decano, scholastico, archidiacono, cantore, custode, archidia-  
cono dobrinensi, cancellario, officiali, subcustode 3 canonis  
ploc. et alij capituli plocens, priore et abbate conventus mo-  
nasterii S. Adalberti, S. Benedicti, praeposito monasterii  
S. Mariae magdal. Praemonstrat. ordinis, priore monasterii  
ord. praedicator. in Plock.

1325 Otto et Barnym natus eius duxes Slaviae, Wartislaus  
dux Slaviae, Johannes dux Glogoviensis.

1325 d. 13 Augusti. - Johannes XXII mandat episcopo posnaniensi  
ac decano et scholasticis lubucensibus ut Boleslaum ducem  
Bregensem ad restituendum ducatum digniensem fratri suo  
Wladislas subdiacono wratislav. ablatum compellant. (I n<sup>o</sup>  
341 p. 218)

1325 d. 24 Sept. - Johannes XXII Henricum ducem Slesiae et do-  
minum de Furstemberch et de Jawor qui cum Agnete nata  
olim Wenceslai regis Bohemiae in tertio et quarto gradu con-  
sanguinitatis sibi cognata matrimonio ante annos aliquot  
contraxit, dispensat. (I n<sup>o</sup> 343)

1325 d. 24 Sept. - Johannes XXII magistro Henrico de Lewenberg  
clero wratisl. dioc. et familiari Wladislai regis Poloniae, be-  
neficio ecclesiasticum in diocesi wratislav. confert. (I n<sup>o</sup> 348)

1325 d. 16 Octobr. - Johannes XXII episcopum posnaniensem in conservatorem  
abbatis et monasterii in Owienszk. ord. cister. dioc. posn. constituit.  
(I n<sup>o</sup> 349)

1325 d. 29 Octobr. Johannes XXII Boleslaum ducem Falkenbergensem  
qui cum Eufemia filia Henrici ducis Slesiae et domini Wratislaviae et  
Annae a matrimonio contraxit, licet in quarto consanguinitatis gradu  
cognatus sit, dispensat. (I n<sup>o</sup> 350 p. 225)

1325 d. 18 Novembr. (XIV Cal. Decembr. Avinione Pontif. 10°) Joannes  
XXII Vladislao regi Poloniae nuntiat se provisiones a papa (et nancher episcopo.  
in ecclesiis et diocesi Cracoviensi concessas revocare non posse. po cracov.  
(I n° 351 p. 226)

1325. Johanni dicto de Lodimicia cantori opatorienfi canonico  
opoliensi, cracoviensi et vladislaviensi collatus est cano-  
nicatus ecclesiae vladislaviensis.

1325 d. 15 Decembr. - Joannes XXII Petro de Alvernia turonensi, noriomenfi,  
et Andreae de Verulis vladislaviensi canonicis, nuntius in  
regno Pol. apost. Sedis... quoniam petitio Mathiae episcopi  
vladislaviensis continebat, ut ~~et~~ propter exiguitatem pro-  
ventuum mensae episcopalis vladislaviensis, praeposituram  
ecclesiae S. Michaelis de Castro Cracoviensi ad ipsius episcopi  
praesentationem spectantem, eidem mensae episcopali vladislaviensi  
adjuvamus, ideo mandamus vobis ut de valore  
huius praepositurae se informetis. (praepositura ta miata do-  
chodu 35 marc.) I n° 353 p. 227.

1325. Benstoborio quondam Nicolai Meczlinocz canonico craci-  
viensi et glussinensi, rectori parochialis ecclesiae in Vinet  
vladislav. et poznan. dioc. collatus est per papam cano-  
nicatus in ecclesia cracoviensi. (I n° 354)

1326 Johannes Radislai canonicus ecclesiae Unieniensis (Uniejow)  
gnezniensis diocesis.

1326 Liber rationis decimarum sexennalis per Clementem V  
in concilio Viennensi impositae atque per Andream de  
Verulis et Petrum de Alvernia nuntios apostol. collectae  
in episcopatu cracoviensi (2 wylucznem prebend i Kos-  
uotow w catej dyecyji). (I n° 358 p. 228-262.) (3<sup>e</sup> brat  
1197 marc. 14 flor. et ~~19~~ 19 1/2 den.)

1326 Liber rationis.... in episcopatu vladislaviensi. (I n° 359  
pag. 262-273)

Kurs pieniędzy r. 1326 był następujący: 1 marca (= 4 <sup>argenti</sup> ~~centesimi~~  
festones vel 24 scoti vel 48 grosi pragensi.

1 scotus = 2 grosi; 1 grossus = 20 denarii parvi

1 denarius auri cracoviensis = 17 marcae grossorum vel 51 floren.  
aurei de regno Francie.



Grossus Turonensis (Tour.  
nos) srebrna moneta  
z dobrego srebra bita w  
Tour. za Ludwika IX wkr.  
torci 1/4 talara czyli 1 Scotus

1. Scotus auri cracoviensis = 14 Scoti grossorum pragens.  
Pondus cracoviense habet 48 gross. in i maria  
Pondus ploviense habet 36 gross. in i maria  
In archidiaconatu pomeraniensi praeterea cursum  
habuere: Florenus auri vel Aureus de regno  
Francia = 10 Scoti. ; Grossi Turonenses de argento.  
Aurum minutum ad pondus Avinionense computa-  
batur in Marcas et Uncias et Quarterias. -  
12 Anglienses sive Sterlingi vel Soldi Sterlingo-  
rum et i Grossus bohemicales = erant aequales  
3 Maris argenti; i Scotus auri = 14 scoti gross. prag.  
Roku 1345 valebat i Maria auri = 13 marc. gross.  
prag. et 3 gross.

1325 Liber rationis super denario b. Petri in vratislav.  
quesh. cracov. vladislav. et ploviensi civitatibus et  
diocesis. collecto et assignato Andreas de Verulis  
apost. sed. nuntio in Polonia. (No 360 p. 274-  
Lebrano Swistopietra w Krakowie roku 1327: 1) w Parafii  
S. Marii 5 marc 11 1/2 scot. 2) w parafii S. Stefana 1 m. 6 scot.  
3) w parafii WWS. 2 marc. 2 1/2 scot. item 6 1/2 scot. 4 denar.  
4) w obwodzie Kosciolaj. Duchy szpitala i marc 4 scot. 8 den.  
5) w parafii S. Mikotaja 5 1/2 scot. 6 denar. 6) w parafii  
S. Stanislaw na kate 6 scot. 6 den. 7) w parafii S. Jak-  
kuba 16 scot. 9 den. 8) z klasztoru Norbertanek  
na Zwierzynie 6 scot.

1328 Johannes episcopus posnan.

Tempore exilii bone memoriae Johannis episc. erat.  
Swistopietra tre i inne dochody apostolskie pncystano z  
Polski za pomoca handlu societatis Bardorum we Flan-  
drii do ktorego nalezyli Boni Philippus, Andreas Portinari-  
us, Rogerius Gerardinus, Ricardus de Gorda.

1326 Mathias dictus Brochota canonicus ecclesiae S. Michaelis  
cracoviensis capellanus Hedvigis reginae Poloniae.

1326 d. i Octobr. - Johannes XXII. post obitum Henrici episcopi  
vratislav. una pars canoniconum elegit Lutoldum scolasticum de

12  
Glogoria dioc. vratisl. altera pars vero bonae memoriae Vi-  
tum cantorem vratislav. quem Gneznenfis archiepiscopus  
loei metropolitanus consecravit; sed Vitus in Avinione  
personaliter existens sponte resignavit et mortuus est; post  
hanc etiam Lutolus resignavit... igitur papa hanc  
de episcopatu cracoviensi transfert in episcopatum vratia-  
viensem, episcopatum vero cracoviensem confert Johan-  
ni Grotonis canonico crac.<sup>gnez. et pory.</sup> morum elegantia et literarum  
scientia insigni (I n<sup>o</sup> 368. 369)

1326 in terra cracoviensi est consuetudo, quod si ferrus a gentilibus  
captus absque redemptione aliqua manus ipsorum evaserit  
ipso facto gaudeat beneficio libertatis.

1327 d. i martii (Calend. martii, pontif. a<sup>o</sup> 11<sup>o</sup> Avinione) - Johannes XXII  
archiepiscopo gneznenfi... quia Stephanus episcopus lubucensis  
monstravit, quod sedes episcopalis lubucensis in partibus  
minoris Galathae quae Russia nuncupatur, in loco dicto  
Flandemiria ab antiquo catitit situata, et adhuc ibidem  
patent plura episcoporum sepulchra, et episcopus lubucensis  
a clericis et laicis catholicis partium praedictarum eorum  
episcopus extitit, et ipse Stephanus in eisdem partibus existebat  
exercens episcopale officium ecclesias edificando, altaria con-  
secrando, clericos ordinando. Quum autem idem Stephanus epis-  
copus propter multimodam schismaticorum rabiem ab eadem  
Flandemiria coactus esset exulare, vicini episcopi spiritua-  
lem iurisdictionem sibi ibidem usurpaverunt... ideo mon-  
nus te ne eundem Stephanum molestari permittas. (I n<sup>o</sup> 376 p. 295)

1327 d. i martii - Johannes XXII Ladislao regi Poloniae... quia  
nonnulli milites et laici regni tui bona ad mensam episcopalem  
lubucensem pertinentia occupaverunt, ideo hortamur te, ut Ste-  
phanum episcopum lubucensem defendas. (I n<sup>o</sup> 377 p. 295) - toz  
jamo pisze papiez do Henryka Ksicia Wroclawskiego.

1327 d. i martii - Johannes XXII... poniewaz po smiesci Frederyka  
biskupa lubuskiego, zezwi jedna Kapituly lubuskiej obrata na bis-  
kupstwo Mikotaja kantorem ecclesiae S. Krzyz Vratisl. druga  
zae, zezwi Kapituly mia nowata Stefana dziekana lubuskiego  
ktorego tej Kapituly arcybiskupstwa gnieznieskiego (podlega wakanfu  
arcybiskupa) potworzita i wyswiecita na biskupstwo: wice

Fl.: Andrzej gniez-  
nijski, Piotr por-  
nawski dziekan i  
Filip anhioga konpago.



wystarczył o to smutniejszy proces przed papieżem przez kanoni-  
ków lubuskich Konrada scholastyka i Samona de Watzgenrode  
dwóch stronników - lecz papież potwierdził na biskupstwo  
lubuskie Stefana i przywrócił mu katedrę i stolicę biskupstwa  
lubuskiego przenieść winne miejsce, ponieważ mieszkanie  
Frankfurty (nad Odra) zburzyli księża katedralny i miej-  
sca biskupa i kanoników. (I. n° 378. 379)

1327 d. 1 Aprilis - Johannes XXII Wladyslaw regi Poloniae, Archi-  
episcopo gneznenf et eius suffraganeis ac episcopo caminensf,  
... quia de remotis partibus Germaniae et Bohemiae hostes Cru-  
cis, catholicos Regni Poloniae inficiunt et a veritatis lumine  
deviare faciunt, ideo mandavimus priori provinciali Fratrum  
ordin. Pradicat. in Polonia ut aliquos fratres dicti ordinis  
in inquisitores haereticae pravitatis instituat in regno Polo-  
niae. (I. n° 380. 381)

1327 d. 23 Maji. - Johannes XXII Boleslaw duci Opoliensf,  
qui Elisabetham filiam quondam Bernardi ducis Silesiae  
et domini de Furstemberg in tertio et quarto consanguinita-  
tis gradu sibi cognatam nupsit, confert dispensam. (I. n° 382 p. 288)

1327 d. 16 Junii - Johannes XXII Wladyslaw regi Poloniae. quia  
Boleslaw (Boleslaw) dux Rusorae pronepos tuus ex Graecorum  
ritu schismatico ad unionem Romanae ecclesiae redire aspi-  
rat... ideo rogamus te ut eum ad hoc paternis monitis inducas  
(I. n° 383 p. 299)

1327 d. <sup>12</sup> Augusti. - Johannes XXII. Jordanum praepositum ecle-  
siae Warmiensis per capitulum post mortem Eberhardi episc-  
pi warmiensis, electum confirmat, et per Johannem archiepisc-  
pum Toletanum in Avinionem consecrari iubet. (I. n° 386 p. 302)

1327. III Nonas Septemb. in Rawa oppido majoriae gneznenf dioce-  
sis in ecclesia parochiali. Janislaus archiepiscopus gneznenf. et Doma-  
rat husepisc. nosse. electi compositores in causa inter Gerwardum  
Wladyslaw. et Florianum plocensem episcopos ratione limitum dioce-  
sis ecclesiarum, qui sunt trans Wylam versus terram Dobrinensem,  
et super decimis villarum jacentium in vicino iuxta eosdem limites  
videlicet: Hospitale seu ecclesia s. Gothardi ord. frat. Cisterciens., Janoty,  
Culyno, Curpierszyti, Zarzetzewiti, Leslyno, Bogutzino, Paby-  
ianowici, Lufkowo, Lpnowo, Lochocyno, Ostrowicho, Radomity,

Vithosyno, Rackosyno, Barchosyno Jacobi, item Nasegnew,  
Horzano, Lorzyno Lotrafii, Chelmnica, Trutino, Vithowo,  
Eurowo, Glusicy, Zadzusicy, Croniczyno, Chinelyno, Crampa,  
Plesno, Malesewo, Borezno. Latane et Bobrowniki, item  
Rybitow, Lodzola et Zannewo - pronuntiant quod termi-  
ni villarum jacentium in parochiis eulisiae seu hospitalis  
S. Gothardi et eulisiae de Bobrownyk ac eulisiae de  
Przygust: quarum villarum nomina sunt ad eulisiam S. Got-  
hardi: Zarzewicze, Crampa Croniczyno, Lwize Plesno.  
Ostrowice et Radomice; villae ad eulisiam de Bobrownyk  
pertinentes: Malesewo, Borezno, Latane; villae ad eulisiam  
in Przygust pertinentes: Rybitow, Lodzola Zannewo versus  
terram dobrinensem debent esse limites inter dioceses wla-  
dyslaviensem et Ploensem, decimae omnium villarum inter  
praefatum limitem et fluvium Wislam ad episcopum wladys-  
laviensem debent pertinere. - Testes: Johannes cancellarius wla-  
dyslavi regis Polon. laudavensis, praepositus S. Michaelis apud Cra-  
coviam, M<sup>r</sup> Petrus cantor wladyslaviensis M<sup>r</sup> Andreas cano-  
nicus ploensis et alii. (I n<sup>o</sup> 388 p. 303)

1327 d. 16 Septembr. - Johannes XXII Ban Kero episcopo wroclaw.  
quoniam tu olim Cracoviensis existens episcopus in congregationibus  
inter episcopos illarum partium primum locum obtinebas, ideo  
concedimus tibi ut eundem primum locum retineas quamdiu wra-  
tyslaviensis episcopus remanebis (to tylko jęgo ofowe papięz poz-  
wala) (I n<sup>o</sup> 391.) - Również pozwala mu paniež skafowac  
wzjęlkie ugodę porzucione przez kapitule wroclaw. dobr. bę-  
kupich po śmierci Henryka biskupa wroclaw. pozwala mu odma-  
wiać officium secundum consuetudinem Cracoviensem

1327 d. 30 Novembr. (II Calend. Decemb. Pontif. R<sup>e</sup> 12<sup>a</sup> Avinione) - Johannes  
XXII Petro dicto Viditi canonico cracov... oblata nobis petitiō  
continebat quod Johannes natus dilecti viri ducis wladisłai se holaſticius  
eulisiae cracov. desiderans se transferre ad statum laicalem erat  
tunc in proximo matrimonium contracturus et tonsuram clericalem  
non deferat imo vitam ducat laicalem... nos ideo tibi dictam scolas-  
ticiam quando vacabit conferimus (I n<sup>o</sup> 392 p. 305)

1327 d. 3 Decembr. - Johannes XXII mionensi, Ploensi ac wladys-  
laviensi episcopis... petitiō Petri decani eulisiae poſnan. Decretorum Pri-



continebat quod ipso in Romana Curia existente, Joannes episcopus et Boguchwalus canonicus posnaniensis, Henricus de Luterbergh terrae thorunensis, Lutholdus in Thorun commendatores domus hospitalis S. Mariae Thenton. item Boleslaus dux de Brega, Henricus de Wirbna miles, Mysacus quondam Petri Dragostai laicus ac universitates de Berlyn et Rathnow castrorum et nonnulli alii cleri et laici Culmensis, Wratislaviensis, Lubicensis, Posnaniensis et Brandeburgerensis dioecesium, castra ejusdem Petri propria videlicet Bezow, Bithin et Pnewo, villas quoque Stosbowo, Werenizam nec non molendina, bona <sup>real</sup> mobilia et immobilia in eisdem dioecibus ecclesiastica et mundana occupaverunt minus iuste ... mandamus ergo vobis ut iustitiam faciatis.

(I n<sup>o</sup> 393. p. 306)

1327 in Decembri - Johannes XXII Theodrigi reginae Poloniae gratulatur de ejus filii Kasimiri convalescentia (I n<sup>o</sup> 394)

1328 d. 14 Julii - Johannes XXII Borathiae episcopo vladislav. praeposituram ecclesiae S. Michaelis de castro cracov. ad praesentationem episcopi vladisl. spectantem, unit mensae episcopali vladisl. (Avinione II Idus Julii, Pontif. a<sup>o</sup> 12<sup>o</sup>) (I n<sup>o</sup> 396)

1328 d. 1 Octobr. - Johannes XXII archiepiscopo gneznenfi mandat ut Hankero vradisl. episcopo contra Henricum ducem vradisl. Polonem ducem de Munsterberg et lives Wratislavienses qui effractis munitibus vradisl. ecclesiae multos de familia episcopi occiderant, canonicos in exilium profugarunt et Petrum de Alvernia nuntium apost. occidere voluerunt, atque bona episcopalia diripuerant, praesto fit. (I n<sup>o</sup> 398)

1328 d. 13 Octobr. - Johannes XXII Sbigues de Lyricz diacono cracovienfi dioec. familiarium regis Poloniae, qui in minoribus tantum ordinibus constitutus ecclesiam parochialem in Cosceletz et deinde in Koniusa tenuit concedit praeposituram et canonicatum ecclesiae cathedr. crac. tenere. (I n<sup>o</sup> 403)

1268 in Crusovia - Zernomislus dux Cuyaviae, Wolymiro episcopo vladislav. atque capitulis et canonicis vladislav. et Crusovic. ecclesiarum concedit facultatem locandi villas antiquas et novas jure theutonico sive polonico, cum libertate ab omnibus exactionibus, redditibus

et iudiciis, conceditque fundare civitates, resignando omni iudi-  
duali, cum conditione ut de 20 maris flaminis unum ho-  
minem armatum ad defensionem terrae cujavienfis mittere  
tenebuntur, qui si non venerit in maris argenti solvet. In  
omnibus locis moneta nostra current usualis, sed monetarius  
nosser nullam ibidem coertionem habebit, et si quis cum falsa  
moneta inventus fuerit, per faultetum loci illius iudicabitur. Libe-  
et iudicati medium inter nos et episcopum dividetur. Libe-  
ramus insuper omnes homines episcopi, praedictorum et ca-  
nonicorum ab omni theloneo. *Seffes Samborius dux Lo-*  
*meranie, Matheus palatinus, Mychallaus iudex curiae nostrae,*  
*Petrus thesaurarius, Pribislaus et Paulus fratres dicti Wisse-*  
*lius, Raphael curiae nostrae cancellarius, et canonici vladi-*  
*slav. et crusvici.* (I n<sup>o</sup> 404 p. 312)

1329 d. 18 Januar. — Johannes XXII reginae Bohemiae significat  
— ze brata jej nie moze mianowac ani lambergskim ani wroc-  
tawskim biskupem. (I n<sup>o</sup> 409)

1329 Rudgerus de Colonia canonicus willicki skarzy iz biskupa kra-  
kowskiego pi smierci Francisca de Cracovia nadat Blaslanowi  
de Cracovia Kantorowi sandomierskiemu prepozyciure w his-  
liis, lubo jemu przystrzajata.

1329 Johannes dictus de Colonia clericus vratisl. dioc. jadac do  
papieja zoslat w drodze napadniete, per Crivofanum mi-  
litem de Cracovia, ktory go pojmat i uwiezil.

1329. III Idus Februarii, Avinione — Johannes XXII mandat Johanni  
episcopo cracoviensi ne abbatissam et monasterium S. Andree  
Cracov. ord. S. Clare super exigendis decimis novatum mo-  
lestet. (I n<sup>o</sup> 413 p. 317)

1329 d. 11 Febr. — Johannes XXII nankero episcopo vratisl. conce-  
dit ut ad euliam Cracoviensem redire possit. (I n<sup>o</sup> 414)

1329 d. 23 Martii — Johannes XXII magistro generali Hospitalis S. Mariae  
Theutonicorum Ierosolimitani. rapiez zawiesz do 1 Septembra  
exkomunikę rzucionę na dyjecezyę chełmińską i część Pomeranii  
z powodu nieptacenia biskupa. (I n<sup>o</sup> 416)

1329 d. 12 April. — Jan XXII wyzwa wstawia króla polskiego aby powstlat  
przeciw tyfakciemu Ksiciu Bolkonowi de Munsterberg, ktory jadac go  
minyusza apostolskiego Piotra de Alvernia rabowat w Opolu strzeg.  
(I n<sup>o</sup> 417)



1329 Jan biskup Krak. doniósł iz postat stuga swego z 20 grzyw.  
zlota do papieja, lecz w miesie Ulce dycezyj prałkiej strza-  
dziono mu takowe w noy.

1329 Petoborinus de Boreczidliniza canonicus cracov. et gluz-  
synens. ~~de Boreczidliniza~~ provifus ad canonicatus cracov. et wla-  
distav. parochus in Winerz pofnan. dicer.

1329 Boleslaus dux Slesiae et dominus Legnicenfis cum fratre  
fuo Hlegncone domino de Javor - Boleslaus dux de Ne-  
modlin cum fratre fuo Bolcone de Opol - Lesko dux  
Ratiborienfis, Wlodislaus dux Coflenfis et Pithom, w Henni-  
cus dux Saganenfis, Conradus dux Olefnicenfis, Przemko  
dux Glogovienfis et Johannes dux Stinarienfis fratres.  
(I n<sup>o</sup> 421)

1329 d. 12 Junii (Avinione II Solus Junii Pont. a<sup>o</sup> 13<sup>o</sup> 1) - Johanne<sup>o</sup> XXII  
Hedvigi reginae Poloniae permittit ut in monasterio monialium  
ord. S. Clarae sito in Antiquo Sandecz afrociatis sibi duabus  
provetae aetatis matronis, semel in anno pernoctare pofit.  
(I n<sup>o</sup> 423 p. 323)

1329 d. 25 Augusti. - Johanne<sup>o</sup> XXII... gdy w Krakowato biskupstwo  
kaminiekie wybrał papież na takowe Arnolda; lecz kanonicy  
kaminieki: Fredericus de Stalberch praepositus, Fredericus de Eye-  
stede junior, Nicolaus Swanebeke, Witzlaus de Carwitz, Henri-  
cus Wisbeke, Geraldus Bokeman, Johannes Rogge et Ar-  
noldus troft spiknawczy is niechcieli uznać biskupa; dobra  
jego zagarnęli. Lecz papież polecił arcybiskupowi Kolonickiemu i  
biskupowi z dubeki aby wprowadzili na biskupstwo Arnolda,  
cotej rzuciwszy kłatus na kanoników uzynili. Arnold zostawiwszy  
tylko Fryderyka de Stalberch i Fryderyka de Eyestede resztę  
kanoników pokasował i na ich miejsce obrat: Christiaann Veder-  
landensem, Hinricum calixtensem praepositos, Thidericum Sachel-  
nitzen in Wtrozeke, Waltherum Guntheroberch in Driewenborch,  
Bernardum Ursam in Gutzeowce rectores eulefiarum diocef. ka-  
velberg. pofnan. et amin. Syfridum Ghiseleri magistrum in Artibus  
et licentiatum in legibus diocef. camin. et Hinricum de Dartzowce  
canoniam lubicensem na kanoników - co papież potwierdza (I n<sup>o</sup> 424)

1329 Engelbertus episcopus tarbatenfis.

1329 d. 5 novembr. — Johannes XXII Johannem episcopum cracov.  
absolvit a juramento praestito post consecrationem de visitan-  
do per eum vel per nuntium ejus apostolorum limina singulis  
biennij. (I n<sup>o</sup> 427)

1330 d. 10 febr. — Henricus dux Slesiae dominus Saganensis ratione  
uxoris suae olim Mathildis Silesiae quondam Hermannii mar-  
chionis Brandenburgensis praetendebat sibi et primogenito suo  
Henrico jus ad marchionatum Brandenburgensem, quem Ludo-  
vicus olim dux Bavariae pro filio suo Ludovico sequestravit.

1330 d. 24 Aprilis — Johannes XXII dilectis Andreae Lottinarii, Francisco  
Baldini, Thomae Thedaldi et Johanni Guiciardini mercatoribus  
et sociis societatis Bardorum de Florentia in partibus Plan-  
driae commorantibus daxe plenipotentis do odebrania ~~papae~~  
i pnestania tamerge apostolokiej, pienisday zebranych przer-  
n<sup>o</sup> Andrzejka de Verulij canonic. vratysl. a oddanych Janowi  
biskupowi Krak. Jarostawowi archidia konowi, et Hseymusio de  
Nissa et Hlanconi Hsedel civibus erat. dla pnestania. (I n<sup>o</sup> 434)

" " Miesuzenie wrotawfuy oddali Spotce kupieckiej Bardow w mies-  
cie Brugge Tornacensis dioc. dla pnestania papiezowi 480 mar-  
cas argenti trogani ponderis de signo brugenfi

" " biskup Krakowski, pnestysa papiezowi 10 marcas auri de Lalhola  
et 40 marcas argenti ad pondus Cracoviae. = ktore to 10 marc.  
auri de Lalhola wzynity 8 marc. 2 uncia i et 16 denarios auri ad  
pondus Avinionense; — a 160 marcae argenti ponderis Cracov.  
wzynity 556 florenos auri et 6 solidos monetae Viennensis.

" " Bozatha decanus cracov. Nicolaus de Miloslavitz canonicus  
cracov. (I p. 331)

1330 Graszan Similonis clericus cracov. dioc. z rodu szlacheckiego  
majac lat 16 dostat od krola Wladystawa Lokietka prezentę  
na kantoria fandumisfka, teraz majac 30 lat jest kanonikiem  
gnezn. Krakow. poznani. ptoit. i propositus wiflic.

1331 d. 19 febr. — Johannes XXII Wladyslaw regi Poloniae ut a molestis  
satisfactis Johannes episcopo crac. suas gentes  
et officiales areat. (I n<sup>o</sup> 441 p. 335)

1331 d. 23 martii. (Avinione x calend. April. Pontif. A<sup>o</sup> 15<sup>o</sup>) — Johannes XXII  
archiepiscopo gneznski et Cracoviensi ac Lofnamensi episcopis... quoniam  
Mathias episcopus Wladyslaw. quae factus est quod nonnulli fratres domus S. Mariae  
Theutonici. mandato magistri generatim et provinciali terrae culmensis ac



commentatores de hesperia, Golub, Swetze et Soprywno sive  
 Engelberch wladislaw. et calneas. dioecesium, concepto rancore ex  
 eo, quod idem episcopus wladislaw. sententia excommunicationis  
 ob non solum denarium s. Petri per Petrum de Alvernia  
 et Andream de Verulij apost. fecit nuntios latus promulgavit  
 et sententiam ob non solutionem decimarum ex terra Pomeraniae  
 episcopo wladislaw. cum maximo exercitu et pene 20 milibus  
 nigra cruce signatis, hostiliter intraverunt episcopatum wladis-  
 lawensem, devastaverunt oppidum Racow et civitatem wladis-  
 lawensem, ecclesiam cathedralem wladislaw. concremaverunt, plures  
 occiderunt, territorium Lechoria subtraxerunt, castrum Racow  
 secunda vice per <sup>duos dies machinis impetentes</sup> sub fortiori occupaverunt, ecclesias pro  
 majiori parte destruxerunt. <sup>et villas cremaverunt</sup> - ideo manda-  
 mus vobis ut cognita re <sup>restatationem</sup> excommunicare eosdem faciat. (I No  
 442 p. 335-338)

1331 d. 9 Junii - Johannes XXII quietat Johannem episc. cracov.  
 Jaroslawum Petri archidiaconum crac. Naosanoneum Smilo-  
 nij praepos. vislic. Prandotham Prandothae praepos. tum  
 s. Floriani juxta Cracoviam, <sup>iusticiarium</sup> Jacobum Zirik cracoviensem  
<sup>iusticiarium</sup> Dirzonem La Kozlai <sup>iusticiarium</sup> s. Floriani, Nico-  
 laum de Miloslawitz de Lodgroze et Antonem de Cosle de  
 Luboricia plebanos ac nob. Jacobum Grotonis <sup>12</sup> militem dictae  
 cracov. dioec. de receptis <sup>12</sup> marc. auri in pulvere seu granis  
 ad pondus Cracoviense valentes 10 marcas auri in granis ad  
 pondus lwiniense et de 320 marcis grozorum prag. valentibus  
 960 flor. auri. quas ipse Petrus de Alvernia canonicus norimien-  
 sis nuntius apost. in Polonia dedit ad transmittendum camerac apost.  
 et quas per manus Bozathae decani cracov. et Gregorii  
 Brachosii rectoris s. Benedicti juxta Cracoviam solverunt  
 camerac apostolicae. (I No 443 p. 338)

1332 d. 13 April - Joannes XXII Petrus de Alvernia nuntius apost.  
 sedis in Polonia, ut inter Wladislawum regem Poloniae et fratres  
 hospitalis s. Mariae Theuton. pacem reconciliet. (I No 447 p. 340)

1332 d. 30 April. - Joannes XXII Jacobo episcopo Eghien-  
 si et Curoniensi, Sambien-  
 si, Culmen-  
 si et Pome-  
 ranensi Rigen-  
 sis provinciae  
 ecclesiis si vacarent de pastorebus provideat, usque munus consecrati-  
 nis impertiat prout vicarius in spiritualibus generalis Frederici ar-  
 chiepiscopi rigen-  
 sis apud sedem apostolicam manentis. (I No  
 449 p. 431)

1332 Nota juramenti pro episcopo: obedire (ero) S. Apost. Rom. Ecclesiae et papae, non ero in consilio aut consensu ut aliqui vitam perdant aut membrum vel capiantur mala captione, consilia mihi a sede apostolica concessa nemini pandam, legatum apost. sedis honorifice tractabo, vocatus ad synodum veniam apostolorum limina singulis triennij visitabo per me aut per meum nuntium, possessiones nesciae episcopalis non impignorabo nec alienabo inconsulto pontifice (super evangelium juramentum) (I p. 342)

1332 d. 25 Junii - Joannes XXII Friderico qui ex ordine fratrum minorum in archiepiscopum rigensem evehsus est permittit ut de libris suis disponere possit (bibliotheca) (I n<sup>o</sup> 450.)

1332 d. 2 Augusti (Arminione IV Nonas Augusti Pontif. a<sup>o</sup> 16<sup>o</sup>) - Johannes XXII Jaroslaw nato dilecti filii Spithonis castellani cracov. confert canonicatum et praebendam in ecclesia Wratiolavien. indulgetque ut in ecclesia cracoviensi canonicatum et praebendam retinere possit. (I n<sup>o</sup> 452 p. 343) - idem Andreas de Mazovia canonico Vladislav. poznan. et S. Floriani in suburbio Cracov. canonicatum cracoviensem.

1333 d. 3 Januarii - Joannes XXII Lestkoni duci Ratiboriensi qui Agnetem filiam Henrici ducis Slesiae, quarto consanguinitatis gradu sibi agnatam, in uxorem duxit, dispensam dat. (I n<sup>o</sup> 453)

1333 d. 6 Martii, indictione 1<sup>a</sup> in Cracovia in domo habitationis Johannis Cracoviensis episcopi prope aquam Violae in civitate Cracovien. - Petrus Alvernia capellanus et procurator Petri de Alvernia licentiatum in legibus, Norvicensis canonici et Apost. Sedis nuntii in regno Poloniae significat se Joannem episcopum Cracovien. requisivisse ut canonicatum in ecclesia S. Floriani prope Cracoviam post mortem Dzirsonis vacantem conferat Petro de Alvernia quia ad hunc canonicatum per olim Vladislavum regem Poloniae erat praesentatus. Sed episcopus dixit se ad hunc canonicatum <sup>consanguineum suum</sup> ~~discolam~~ filium Eustachii subdapi-feri regis Poloniae <sup>laicum et illegitimum</sup> per regem prius praesentatum investivisse - ideo idem procurator significat episcopo appellationem in hac causa ad Sedem apostolicam interpositam esse. -



Festes: Leſtecho dux Eujariensis, Clemens scolasticus greg.  
 1192 Petrus cantor viliensis, Petrus Amici clericus Lemo-  
 viciensis diocesis. — D. 19 martii promissit Episcopus dare  
 apostolos (replicam?) super hac appellatione. — Festis  
 Simon filius Nicolai manentis de Janua civis cracor.  
 — D. 28 Aprilis 1333 in Cracovia: Petrus de Alvernia consti-  
 tuit in procuratores suos Dominicum Cracoviensis et Pet-  
 rum Angolimensis et Johannem S. Juniani de Alvernia  
 fratres suos, ecclesiarum canonicos, Laurentium de Linars  
 subcamerarium cardinalis Antiodorensis, Magrum Petrum  
 de Bonacio, Johannem Preyrussandi notarium Curiae offi-  
 cialis Avinionensis ad repertendum canonicatum S. Flori-  
 ani. — (I n<sup>o</sup> 455. 456)

1333 d. <sup>5 Julii</sup> ~~decembris~~ — Joannes XXII in terra Gotthiae diffusa et pro-  
 pulosa per Fratrum Praedicatorum et Ord. Minorum con-  
 versa, in civitate dicta Cersona (Cherson) erigit sedem  
 episcopalem cersonensem et ecclesiam cathedralem beati  
 Elementis. (I n<sup>o</sup> 457) et in episcopum cersonensem fratrem  
 Ricardum Anglicum professorem ord. Fratrum Praedicato-  
 rum, qui in praedictis partibus una conversionem et his-  
 tanticorum laboravit, nominat. In terra vero Gazariae  
 quae in terrae Tartarorum vastitate consistit in populo-  
 ro loco dicto Vosprum (Boospor?) erigit archiepiscopatum  
 Vosprensem cum ecclesia cathedrali b. Michaelis Archan-  
 geli, cui metropoli suffraganeos episcopatus: Cersonen-  
 sem, Trapezondensem, Serastopolensem, Caphensensem et  
 Peyrensem subiecit, atque in archiepiscopum Vosprensem  
 fratrem Franciscum nominat, injungendo his episcopis  
 ut circa redigendos Graecos ad unitatem ecclesiae Roma-  
 nae laborent. (I n<sup>o</sup> 458. 461. 462)

1333 d. 28 Maji — Joannes XXII Magrum Petrum de Alvernia cans-  
 nium norwimensem apost. sedis nuntium ex Regno Poloniae  
 ad Curiam suam revocat, pecuniaque ab eo collecta Francisco Gando-  
 nis, Petro Bini, Lucho Francisci et Jacobo Gerardi mercatoribus et factoribus  
 quatuordecim mercatorum de Florentia in Flandriae et Brabantiae partibus commorantibus  
 et transiitum ad lanceas anoth. reddi jubet. (n<sup>o</sup> 459. 460)

1332 d. 10 Septembris. — Johannes XXII Engelberto filio nob. Johannis de Sigenhusen et Elisabethae relictæ olim Nicolai de Rode militis per schismaticos interfecti Tarbatenſis diœceſis, agnatis ſibi in quarto conſanguinitatis gradu concedit diſpenſam ad contrahendum matrimonium. (II Idus. Septemb. Pontif. a. 17.) (I n<sup>o</sup> 463)

1333 d. 23 Septembris. — Johannes XXII concedit Joſeflas duci Sclaviae facultatem erigendi monaſterii fratrum ordinis Praedicatorum in oppido Breſca ubi jam conventus fratrum Ordinis minorum exiſtit. (I n<sup>o</sup> 464)

1334 d. 1 Februarii. — Johannes XXII mag<sup>rum</sup> Galhardum de Curcenſibus licentiatum in legibus, clericum Curcenſis diœceſis conſtituit Buntium Apoſt. Sedis et Collectorem denarii beati Petri in locum Andreæ de Verulis canonici wratiſſar. eumque ~~ad~~ Petro de Alvernia canonico norwimonenſi in ſocium adiungit, cui Galhardo pacem inter ~~Poloniam~~ <sup>atque eundem meſſenſem</sup> regem Poloniae Kazimirum et fratres domus b. Mariae Theuton. componere jubet. (I n<sup>o</sup> 467. 469. 470)

1334 d. 8 Aprilis. — Johannes XXII ſcripſit Petro de Alvernia canonico norwimonenſi Apoſt. Sedis nuntio ex Polonia ad ſedem apoſtolicam redire jubet. (I n<sup>o</sup> 471)

1334 d. 26 Aprilis. — Johannes XXII ad preces Kazimiri regis Poloniae fratrem Henricum monaſterii de Clara tumba prope Cracoviam iſſert. ordinis, qui ab Johanne abbate monaſterii de Clara tumba et de Lubenſi tribus vicibus ad ſedem Apoſtolicam ~~venit~~ miſiſ fuerat, confirmat in officio cuſtoris ejusdem monaſterii de Clara tumba. (I n<sup>o</sup> 478)

1334 d. 30 Aprilis. — Johannes XXII ... quia Kazimirus rex Poloniae quaſtus eſt, quod Johannes episcopus cracovienſis euleſias vac. diœceſis ruiſ confert conſanguineis et ſecreta quae idem rex ſub confidentia eidem episcopo communicavit revelat pluriel ac ſubditiſ ab obedientia regi ſubtrahit ... ideo papa mandat Galhardo de Curcenſibus nuntio ap. ut eundem Johannem episcopo cracov. corrigat atque ad veniendum ad Curiam Apoſtolicam intra rex meſes citet. (I n<sup>o</sup> 479. 480)

1334 d. 5 Junii. — Johannes XXII mandat Galhardo de Curcenſibus nuntio ap. ut continuet et exequatur proceſſum per Andream de Verulis inchoatum contra episcopum et capitulum cracovienſem ratione non ſolutionis decimae per Clementem V in concilio Vienneſi impoſitae. (I n<sup>o</sup> 481)



1335 d. 24 Aprilis. — Benedictus XII Magistro Galhardo de Carceribus clerico Caturcensis diocesis nuntio apost. sedis et collectori Denarii b. Petri in regno Polonie mandat ut Petrum de Alvernia canonicum Norimensem ad Curiam apostolicam remittat. (I n<sup>o</sup> 486)

1335 d. 29 Augusti. — Benedictus XII. — quia Mathias vladislaviensis episcopus quaestus est, quod Episcopus Laminensis certam partem vladislaviensis diocesis in qua sunt 2 parochiales ecclesiae et 37 villae compertus, indebite occupavit... idcirco papa mandat Officiali Posnaniensi ut eundem episcopum Laminensem ad restituendam hanc partem compellat. (I n<sup>o</sup> 491)

1335 d. 30 Augusti. — Benedictus XII Mathiam episcopum vladislaviensem de Denario b. Petri in Gdanek, Gmewa, iwetza, Personi pro tribus annis ab 1330-1333 collecto et camerae apostolicae in summa 520 flor. aur. soluto quietat. —

1334 d. 10 Novembris apud Gredens culmensis diocesis ~~ecclesiarum~~ Theodoricus marshalcus atque Richardus de Gredens, merklinus de Thoron, Johannes de Gdanek Ruthenus de Gmewa commendatores nomine Luderi magistri ord. S. Mariae Theutonicorum solvant in praesentia Bithonis Culmensis episcopi, Denarium b. Petri pro 3 annis 1330-1333 Mathiae episcopo vladislaviensi. (I n<sup>o</sup> 490)

1335 d. 23 Septembris. — Benedictus XII Jaroslaum Petri archidiaconum cracoviensem nec Johannem XXII in officio suspensum, pro eo quod visitando praeposituram kilciensem a certis personis de iusticiis pecuniam receperat, restituit. (I n<sup>o</sup> 494)

1335 d. 24 Septembris. — Benedictus XII Magistro Galhardo de Carceribus licentiatum in legibus apost. sed. nuntio mandat, ut Petrum de Alvernia canonicum cracoviensem collectorem decimae sexennalis in concilio Viennensi impositae, compellat ad restituendum Joanni episcopo et Capitulo cracoviensi ea, quae ab eis indebite extorsit. (I n<sup>o</sup> 495)

1335 Registrum decimae sexennalis in concilio Viennensi impositae per Galhardum de Carceribus nuntium in diocesi vladislaviensi collectae. (I n<sup>o</sup> 497 p. 369-374 2<sup>a</sup> spsem kotołow i de kanatow roanyh sedes) — Lebrat nungusi 2 catej dyeczyj 1681 marc. 20 1/2 flor 4 denar.

1336 d. 15 martii. - Gualhardus de Carceribus licentiatuſ in legibus  
apost. sedis nuntius, Benedicto XII causam Holkonis diuſiſſimae  
et domini de Brunſterberg contra Petrum de Aluernia per  
inquireſſores inſtructam tranſmiſſit. (I n<sup>o</sup> 501 p. 375)  
Petrus de Aluernia licentiatuſ in legibus Noriomenſis et Eriaco-  
rienſis canonicuſ nuntiuſ apostol. - jadae p<sup>re</sup>ez Sylgok 2 et ſtat  
wdroze zgrabowany nie daleko Opola n<sup>o</sup>g<sup>o</sup>zem mu zabranokſi-  
gi, rachunki, listy. Wroniſſy do Krakowa r. 1330 in caſtello b.  
Bartholomei menſe Auguſti, obſecro uat ſobie ſy kade na 150  
grzywien i zruet klatwa na Cvilka Kſiecia Monſterbergs-  
kiego, ktory zmuſzony byt 1330 zaplaaci cwa t<sup>u</sup>niomana ſyko.  
dz dla z<sup>o</sup>ſcia interdyla.

1147 Parisius II Calend. Junii, Indictione X Incarnationis Domini:  
cae Anno 1147. Pontificatus Eugenii III Anno III 32 - Eugenius III  
Dilectis filiis Bernardo praeposito Cremencensis (Simeſenſis)  
euleſiae epuſque fratribus regularem vitam proſeſſis. Imper-  
petuum et ouens illud a nobil. ad retentionem eorum euleſiam eorum  
ſub b. Petri protectionem ſuſcipiet, ſtatueſſe ut omnes poſſeſſiones  
quae euleſia haec poſſidet atque in futurum ex donatione poſſi-  
debit illibata permaneant, quae poſſeſſiones ſunt: Cre-  
ſen (Simeſenſis) cum nominibus et pertinentiis, villa Ouetifron  
cum ſoro, capella in ſordicia pum pertinentiis, Waſnon  
ſorum cum villa, Auben cum lacu, Volacon cum lacu,  
Lamen lacus cum duabus villis. ſuperiacentibus, Strelen,  
Flehuchoſ, Balenda, Wiloderono, Woglone, Chomeſe cum  
lacu. ſiqua euleſiaſtica ſaeculariſue perſona contra hanc  
paginam atque temptauerit, honoriſtu dignitate careat et corpore  
et ſanguine Jeſu Chriſti aliena fiat. Datum per manus Hugonis  
preſbyteri cardinalis, agentis vicem domini Gui donis dei ſanctae  
Romanae euleſiae diaconi cardinalis et cancellarii. ....  
Urbanus V ad preceſ praepoſiti et conuentus monaſterii Simeſ-  
enſis per praepoſitum ſolite gubernari, ordinis S. Auguſtini  
Gneſenſis diocęſis priuilegium hoc Eugenii III quod incipit ve-  
taſtate confirmi, confirmat. Datum Avinionae XI Calend. Maii  
Pontif. 22 32 (R. 1365 d. 21 Aprilis) (I n<sup>o</sup> 851 p. 633-634)



1336 d. 8 Maji - Benedictus XII episcopo posnanienfi... Petri Comradi monachi monasterii loci S. Mariae liffere. ordin. posnan. diocet. apud sedem apostolicam constitutus petitio continebat, quod ipse olim in juventute et subdiaconatus ordine constitutus, dum audiret legi in evangelio: "Si scandalizet te manus tua, abscinde eam" Arbitrans in hoc Deo magnum obsequium se praestare, sua virilia per manum cujusdam famuli sui saecularis amputari fecit, deinde tacito de hujusmodi defectu ad superiores ordines promoveri se fecit dispensatione apostolica non obtenta... Nos committimus tibi ut eum dispenses injuncta ipsi poenitentia saluari. (I n° 503 p. 381)

1336 d. 25 Maji Cracoviae. - Galhardus de Carceribus licenciatus in legibus nuntius apostol. nuntiat Benedicto XII, quod consules et cives Cracovienses parati sunt solvere pecunias Camerae apostolice debitas et quod petunt ut ipsis papa terminum assignet itemque mercatores in Brugijs quibus hanc pecuniamolvere possint: quoniam miserunt has pecunias ad Brugas sed non invenerunt ibidem nec magnum Petrum de Alvernia neque aliquem cui has pecunias tradi possent. (I n° 504 p. 382)

1336 d. 9 Augusti. - Benedictus XII magistro Galhardo de Carceribus praeposito ecclesiae Titulensis Coloniensis diocesis, apostolicae sedis nuntio in Polonia, ut proventus Curiae Romanae in Polonia collectum apud villam de Brugijs Tornacensis diocesis mercatoribus societatis Bardorum de Florentia in partibus Flandriae commorantibus assignari faciat. - (I n° 505 p. 382) et eidem, ut accipiat 15000 marc. quas Kazimirus rex Poloniae Romanae Curiae de debito 30000 marc. argenti per magistrum et fratres domus S. Mariae Teuton. ex quadam arbitraria sententia Regi Poloniae debitis: quod idem rex Polon. per Jaroslaum archidiaconum et Andream de Verulis canonium Cracov. papae declaravit. (Apud Pontem Sorgie Avinionensis diocesis XII Calend. Octobr. Pontif. 6° 2°.) (I n° 506 p. 383)

1336 d. 20 Septembris, apud Pontem sorgie - Benedictus XII Magistro Galhardo de Carceribus... quia Consules et cives Cracovienses 210 1/2 marcas aureae ac 650 florentinos aurei ad cameram pertinentes et apud eos depositos in villa de Brugijsolvere postea stricti erant in praefixo termino, ut ipsis terminum ad solutionem assignaret, et eos ab interdicto liberari faciat (60 chili 200 1/2 p. 383)

1333. III Calend. Junii - Cracoviae. - Petrus de Alvernia  
 licentiatuſ in legibus, Noviomensis canonius, Apoll. sedis  
 nuntius, collector decimar sexennalis et denarii b. Petri in  
 regno Poloniae significat se a Mathia Vladislavienſi  
 episcopo recepiſſe ex dioceſi vladislavienſi: pro 3 annis  
 decimar sexennalis  $314\frac{1}{2}$  marc. gros. prag. (videlicet pro  
 anno 1328 decima sexennalis 116 marc  $4\frac{1}{2}$  fot. grosorum

" 1329 " " 120 "  $4\frac{1}{2}$  " "  
 " 1330 " "  $77\frac{1}{2}$  "  $3\frac{1}{2}$  " " )

et pro denario seu censu beati Petri ex dioceſi vladislavi:  
 enſi pro 3 annis  $101\frac{1}{2}$  marc. 2 gros. (videlicet pro  
 anno 1328 denarius b. Petri 30 marc. gros

" 1329 " " 12 " "  
 " 1330 " "  $16\frac{1}{2}$  " "  
 " 1331 " " 19 " "  $15$  fot. gros.  
 " 1332 " "  $3\frac{1}{2}$  " " 9 "

Item " 1333  $125$  marc. penumae decimalis, videlicet de pomerania, woyborz, lagow et zagorſz

Item de bonis mensae episcopatus Vladislavienſis in pomerania vladislav. dioceſ. pro 3 annis decimar 80 marc. gros.  
 et de bonis in castellanatu woyborensi dioec. quezn. 10 marc.  
 gros. et de bonis in lagow et zagorſz dioec. cracov. 35 gros.)

Item de residuis beneficiorum vacantium 30 marc. gros. -  
 De restantibus duorum annorum decimalium quos mgr. Andrey  
 de Venulis colligebat  $8\frac{1}{2}$  marc. gros. 4 gros. (pro qualibet  
 marca 48 gros. prag. computando) (I N. 512 p. 386)

1336 Borisslaus scolasticus cruvic. canonius vladislav.

1337 Relatio Galhardi de Casceribus naepositi eulestiae  
 Titulensis colorenſis dioceſis apostolicae sedis nuntii in  
 regno Poloniae ad Benedictum XII papam: Pecunias collec-  
 tas deposui: apud episcopum cracov. 30 marc. auri, apud Nicolaum  
 Werzingi et socios 90 marc. auri et  $15\frac{1}{2}$  fotos et i petibm  
 auri albi (in quibus sunt  $50\frac{1}{2}$  karatherae), apud Wigandum de Lubicz  
 et socios 29 marc. auri, apud Nicolaum Amylegii 6 marc. auri et  
 150 florenos de Florentia; quos promiserunt Camerae apolice re-

Et apud Willusium  
 pellisem et socios  
 25 marc. auri et  $\frac{1}{2}$   
 granum



mittere. Summa depositi auri 194 marc et ~~100~~ 15 1/2 floren et  
 3 Karatherae minus dimidio grano, item 150 floren de Floren-  
 tia; quae debent ~~esse~~ <sup>esse</sup> ~~pongi~~ <sup>pongi</sup> portare. Di. iunij recepi literas  
 quod me deberem transsire in Hungariam. In diocesi Wra-  
 tislavienſi quamdiu fuerunt sub dominio regis Poloniae,  
 census b. Petri, decima decimae et omnia jura Cameracae  
 erant illaesa, nunc census b. Petri denegant. (Galhardus  
 biesajac Christophietre w Wroclawiu r. 1337 nazył się do  
 tego stopnia, iż go chcieli zabić i ledwie uciekł do Kra-  
 kowa przeprawiony przez Konrada siostrę oleśnickiego).  
 In diocesi Kaminienſi quae est infra antiquos limites  
 regni Poloniae quia episcopus est ibidem Theutonicus,  
 omnia jura Cameracae apostolicae denegantur, etiam in  
 diocesi Lubecenſi. In diocesi Kulmenſi noluerunt cen-  
 sum solvere, propterea posui interdictum. Pro denario  
 s. Petri solvitur annuatim: ex diocesi Gnesnenſi 72 marc.  
 argenti de parvis grossis (48 gros. pro marca), ex diocesi  
 Cracoviensi 210 marc., ex diocesi Poznaniensi 33 marc.;  
 ex diocesi Plorenſi 30 marc.; ex diocesi Wladyslawicaci  
 de terra Lujawiae 28 marc. et pro terra Pomeraniae 81 marc.;  
 ex diocesi Culmenſi 73 1/2 marc.; ex diocesi Wratyslaviensi  
 si solvitur tantum de archidiaconatu Opolański 20 marc.  
 de reliqua diocesi nil solvitur. (Rudzi Galhardus papięzour  
 aby po śmierci Hanyſzka biskupa wroclawskiego obładził  
 biskupstwo Łola kięm a mi Niemcem.) Nicolaus Panz  
 habuit ~~episcopatum~~ <sup>episcopatum</sup> canonicatum et praebendam cracoviensem  
 sed cum vocatus est ad administrationem episcopatus wratys-  
 laviensis, tempore suspensionis episcopi, cessavit praebendam  
 et canonicatum cracov. Henrico Cepuch canonico cracov.  
 Relationem hanc laturus est ad papam Berardo Lacostai  
 canonicus cracov. nepos episcopi cracov. (Galhardus byt kolle-  
 ktorem w Polsce po Piotrze de Alvernia.)

F post obitum episcopi  
 Henrici wratysl.

Hincigoze te do ody 1337 fer. 59 post fest. s. Trinitatis. Cracovia - Casimirus rex Polo-  
 niar. Galhardo de Carceribus nuntio sedis apost. ... wstawia się  
 za mięszkanymi Krakow. na których rzucił Galhard interdykt iż  
 nie oddali pieniędzy Cameracae apost. ad albowiem nie mięszkanie. 20 zgłi-  
 te pieniędze otrzymano na wstępną I n. 510 na 9. 397.

1337 d. 13 Sept. Avinione (Idibus Septemb.) - Benedictus XII man-  
dat archidiacono Sofnaniensi ut episcopum Caminensem  
qui partem diocesis Wratislaviensis videlicet 2 parochia-  
les ecclesias cum 37 villis campestribus Mathiae episc.  
vladisl. abstulerat, ad reddendum ablata compellat  
(I n<sup>o</sup> 524 p. 398)

1337 d. 6 Octobr. Nicolaus plebanus de Oroensim solvit  
Petro de Alvernia licentiatu in legibus canonico novio-  
rensi sedis apostol. nuntio collectori denarii b. Petri et  
decimae sexennalis (decima decimae) impositae in Con-  
cilio viennensi - coram Arnaldo de de Castina clerico  
Eggenensis diocesis publico notario.

1337 d. 3 Decembr. Avinioni. - Benedictus XII significat quod  
post mortem Henrici episcopi Warmiensis capitulum  
elegerat Martinum de Guideto canonicum warmiens.  
in episcopum per formam compromissi. Quia vero metro-  
politanus archiepiscopus rigensis absens erat, idem Marti-  
nus de Guideto accepit sedem apostolicam persone liter pro  
confirmatione, et ibidem certis ea causis resignavit. Nos  
ideo nominamus Hermannum custodem ecclesiae Pragen-  
sis, capellanum nostrum Decret. D. in episcopum Warmien-  
sem. (I n<sup>o</sup> 526 p. 400) (Jesur. r. 1339 nichuata go rznac kapitula  
warmińska)

1338 m<sup>o</sup> Petrus de Opatow canonicus cracov.

1338 d. Clemens V in concilio Viennensi mandavit impositam  
decimam ~~decimam~~ sexennalem ab omnibus proventi-  
bus ecclesiasticis exigere in diocesis Gnesnensi, Cracoviensi,  
Wratislaviensi, Sofnaniensi, Wladislaviensi, Plorensi, Lubu-  
censi, Camineni et Culmenensi per apostolicas sedis nuntios  
m<sup>o</sup> Andream de Verulis canonicum wratiss. et Petrum de  
Alvernia clericum Lemovicensis diocesis (Cay Niemcy w dye-  
cezyj wrontawskiej wyjąwszy archidiaconatu opolskiego, w  
kaminjskiej, lubuskiej i chetminjskiej milichielj ptańci mimo  
rzucanych interdzyktów, ani sw. Petrze)

1338 d. 19 Mart. Avinioni - Benedictus XII Casimiro regi Poloniae et ejus  
consorti Annae reginae ut se cum Joanne episcopo cracoviensi  
reconcilient. (I n<sup>o</sup> 532 pag. 405)



(Ten Jan biskup Krakowski sprzeżniał się Kazmierzowi Włost-  
kiemu; nadeszł bytności króla w katedrze Krakow. Kazat  
mścić nabożeństwa, a gdy król wyjechał do Węgier zosta-  
wiłszy żonę Annę na zamku Krakow. Jan biskup z powo-  
du iż uwieziono jakiegoś szlacheckiego na zamku „in qua-  
dam turre castre cracoviensis” oparował ludźmi swemi  
zamek Krakowski - przez tego tenże biskup niechciał  
oddac papieżowi „decimam per Joannem XXII papam  
pro passagio transmarino impositam”. (I n° 534 p. 406)

1338 d. 22 Aprilis - fr. Everhardus de Munheim frater ord.  
hospitales s. Mariae Theutonicorum in divonia magister  
juxta mandatum papae exsolvit Marquarda canonico et vi-  
cano in spiritualibus FridERICI archiepiscopi Aigensis fructus  
reptos per 4 annos de bonis archiepiscopatus rigensis 1125  
marc. argenti in denariis lubicensibus (40 solidis lubicensibus  
pro qualibet marca et 10 solidis lubicens. pro quolibet au-  
reo. - In clauistro fratrum Praedicatorum in Riga.

1338 d. 28 April. Avinione - Benedictus XII episcopo vratesta-  
vieni ut Conradum ducem Glogoviensem qui de consilio  
ol. Wladisłai regis Polonae consanguineam eiusdem regis  
Eufemiam filiam Wladisłai ducis Kozlensis, in quarto  
consanguinitatis gradu sibi iunctam (uxorem duxit et  
prolem cum ea procreavit, dispenseret. (I n° 538 p. 409)

1338 d. 30 Aprilis. Hermannus episcopus Biliensis dispensatur  
a iuramento visitandi Apostolorum iumenta.

1338 d. 4 Maji Avinione III Nonas Maji - Benedictus XII magistris  
Galhardo de Casceribus et Petro Gervasio apost. sedis nuntijs  
mandat ut de excoisibus a fratribus hospitalis s. Mariae Theu-  
tonicorum tempore ol. Wladisłai regis Polon. patratis inquirant  
(I n° 541 p. 411) et ut archiepiscopo gnesnensi de iisdem ius-  
titiae complementum faciant pro combustis villis (I n° 542 p. 413)

1338 primo Sabbato ante Nativitatem s. Mariae V. Cracoviae -  
consules universalesque civium Cracoviae civitatis ad Benedictum  
XII excusant se quod in terminis assignatis per Gualiardum  
de Casceribus apost. nuntium non potuerunt pecuniam pro curia  
Romana in Brugia assignare multis periculis praepediti.

— Sed miserunt jam procuratores vsus Romanam Curiam et  
 versus Congas qui infra festum Natalis Domini pecuniam  
 negare tenebuntur. Et quia providus vir Nicolaus Wersingi  
 civis cracov. in cimiterio S. Mariae Cracoviensi ubi ossa  
 mortuorum reconduntur aedificavit capellam petunt, ut ppa  
 omnibus qui in die S. Innocentium, quarto die post fest. Laf-  
 chae, quarto die post Pentecosten, in omnibus octavis  
 S. Mariae Apostolorum, Evangelistarum, in die S. Erasmi  
 et S. Nicasi mart. et S. Barbarae V. hanc capellam visi-  
 taverint 200 dierum indulgentias tribuat. (I n<sup>o</sup> 543 p. 414)

(Summa la do wypta-  
 cenia camerae apost.  
 wllwimonie wynosita  
 159 marc. auri  
 15 1/2 frot et  
 50 1/2 caractere set 1 1/2  
 granum et 150 flor.  
 - a do wypta cenia  
 Portugij in Flandria  
 43 marc. auri 1350  
 flor. et 60 marc. ar.  
 genti.) (pag. 419.)

1338 d. 8. Septembr. in sacristia eulestiae majoris Cracoviensis-  
 Kazimirus rex Polon. donat camerae apostolicae 15000  
 marcas de summa 30000 marc. in qua magister et fratres  
 hospit. B. Mariae Theuton. per iudices apostolicos damnati  
 sunt. Praesent: Jaroslaw archidiacono, Stiscone praeposito  
 cracov. Joanne archidiacono et Ottone cantore sandomis. Jo-  
 hanne iudice cracov. Petro castel. sandomis. (I n<sup>o</sup> 544 p. 415)

1338 d. 21. Septembr. in Vissegrado. — Galhardus de Parceribus  
 tituleris eulest. praepositus nuntius apost. Benedicto XII  
 relationem facit. ... wyjechał do Węgier, skazy się na kup-  
 ców Krakow. „mercatores istarum partium sunt homi-  
 nes incerti et nihil servant de promissis” Radzi aby  
 im dawac termin wealowy na rok do wyptat. (I n<sup>o</sup> 545 p. 416)

1339 d. 19. Januar. Avinion. — Benedictus XII magistro Arnal-  
 do Regis archidiacono cameracensi et Dino Geri, docto Cor-  
 tizi, Bartholomeo Corsini mercatoribus Societatis Araylo-  
 rum de Florentia in Flandria (Brugis) assignat ut in termino  
 festi Nativitatis Domini praeteriti teneantur pecunias a ci-  
 vibus cracoviensibus recipere videlicet pro camera in Romana  
 Curia a Nicolao Wersingi, Wigando de Lupacz, Nicolao  
 de Thessin, Thoma Institute, Philippo Gerasii, Stephano  
 de Coreyn, Zidlone de Glogoria, Henrico de Nissa, Johan-  
 ne Wanzow, Johanne Modlo, Henrico de Altadomo, Petro  
 Praefatore, Henrico Ludroman, Frederico Gallico et Andrea  
 de Borhna civibus cracov. 87 marc. auri, 15 1/2 frotos, scilicet 55,



$7\frac{1}{2}$  lotos de 22 caracteribus, ii marc. et 4 lotos auri com:  
 busti de  $23\frac{1}{2}$  caracteribus et 21 marc.  $4\frac{1}{2}$  lot. auri de  
 Lakhola, videlicet 9 marc. auri Aurei Montisauri boni  
 et legalis ponderis cracoviensis — Item Wigandus praedic:  
 tus 3 marc. auri de Lakhola Aurei montis — Item Willa:  
 rius Pellisea, Johannes Slochow, Lesco Muchow et Hey:  
 nezmannus Pellisea cives cracov. 5 marc. auri de 22 ca:  
 racteribus et  $1\frac{1}{2}$  grano — Item ipsi iidem 20 marc. auri  
 albi de 12 caracteribus et ipetiam auri Heutensis  
 $50\frac{1}{2}$  caraciterum (et marca illius petiae habet 18 carac:  
 teresponderis cracov.) — Item dictus Wigandus de Lupacz,  
 Petrus ejus filius, Nicolaus Lensator, Stephanus Modii,  
 Petrus Trunich (Sigmunnus), Philippus Gerasii, Zidlo  
 Zidyliwani, Henricus de Nysa, Nicolaus Wilbow,  
 Gorko Gladiator et Bonafolius molendinator cives cra:  
 cov. 38 marc. auri de 22 caracteribus. — Praefatus Wi:  
 gandus cum filio i marc. auri — Nicolaus et Johannes  
 de Stano filii Ameley, Wiko Carnifex et Johannes  
 de Altadomo cives cracov. 150 flor. auri boni et de  
 conio Florentino, et 6 marc. auri de 22 caracteribus.  
 (Przemysze te zebrał Petrus de Alvernia canonicus no:  
 viomensis et Galhardus de Carceribus ~~ex~~ ex denario  
 S. Petri et de decima sexennali. i ztożyli za wezłami  
 u mieściezan Krakow. Kupnow, Kłory je mieli wypta:  
 cie Burgis we Flandryi.) (I n<sup>o</sup> 547 p. 421)  
 1339 d. 13 Junii Avinionis — Benedictus XII eisdem mercatoribus  
 Societatis Araylorum in Flandria commisit recipere Burgis  
 pecuniam ~~ad~~ a civibus cracov. videlicet: Nicolaus Wirzingus,  
 Joannes de Laurichost, Joannes Spithimiri, Wlczuffus Zelli:  
 sex, Nicolaus de Landetz, Johannes Frenes consules cracov. sol:  
 vent 18 marc. auri in granis ad pondus cracov. et 60 marc. auri —  
 Nicolaus Wirzingus, Nicolaus de Laurichost, Stanislaus Welbusch,  
 Petrus Praefator, Henricus de Florient, Henricus Aurifaber, Hanso gener  
 Rutheni, Wlczko Carnifex, Gethico Gladiator cives cracov. 48 marc.  
 auri in granis (I n<sup>o</sup> 550 p. 422)

- 1339 d. 19 Junii Avinione. - Benedictus XII archiepiscopo gnes:  
nensi... ponieważ Benedictus de vivo przez przełupstwo  
obraną na prepozytura klasztoru dominii Sepulchri ord.  
S. Augustini w Macichowie wypędził z klasztoru Kilkę zakon:  
ników Klóry się mu sprzeciwiali i klórzy magistrum  
Benedictum obrali na prepozyta, i ponieważ mając  
dobra klasztorne, aby go zładził z prepozytury (I n° 552 p. 423)
- 1339 Joannes Rudgeri de Breff nominatus a papa canonicus  
cracov.
- 1339 episcopus Posnaniensis constituitur conservator capituli  
lubuenfis et Stephani episcopi lubuenfis. (I n° 558 p. 428)
- 1340 Benedictus XII Joanni episcopo cracov. ut Jacobum Scirik  
custodem cracov. Pelcam Pacoslai custodem villic. Petrum  
Adae de Tenze canonicum cracov. et nobilem virum La:  
collaum de Strozisz (cujus filius Dischlaus canonic. crac.  
ad sedem apost. profectus est.) absolvať a censuris ecclesijs:  
tijs ratione non redditum 10 marc auri Camere apost.  
ad certum tempus.
- 1341 abbatēs monasterii de Walkana ord. cister. diocesis  
tabatenfis et de Lades ord. cister. dioc. revalenfis.
- 1341 d. 14 Maji Avinione II Idus Maji - Benedictus XII confir:  
mat privilegium Proleslai ducis cracov. datum Prandotae  
episc. eteulesis cracov. In colloquio in Blone 1258 Idus  
Junii. (I n° 562 p. 430 - druk w Gładysiewicz: Żywot Prandoty)
- 1341 d. 14 Maji Avinione II Idus Maji - Benedictus XII confir:  
mat privilegium datum Prandotae episc. eteulesis cracov.  
In Cracovia 1255 XV kal. Junii et apud Danzowam 1255 nonis  
sept. (I n° 563 p. 431 - druk w Gładysiewicz: Żywot Prandoty)
- 1341 d. 27 Junii Avinione - Benedictus XII permittit Joanni  
episcopo cracov. Thomislaum Jacobi et Swentopelcum  
meczugii clericos cracov. creare in canonicos cathedr. cracov.  
(I n° 564 p. 432)



1341 d. 29 Junii. Avinione. — Benedictus XII Kazimiro regi Polonae permittit ut cum honestis personis monasterium Sandecense in quo mater terae ejus, quae ipsum monasterium fundavit et dotavit et (Hedwigis) reginae Poloniae generis ejus corpora requiescant, et monasterium S. Andreae Cracoviense ordinis S. Clarae, semel in anno causa devotionis ingredi valeat cum consensu abbatissarum cum conditione ut ibidem non commedat nec pernocet (I n<sup>o</sup> 565 p. 434)

1341 d. 29 Junii. Avinione III Calend. Julii Pontificatus Anno 20. — Benedictus XII Joanni Gethonis Episcopo Cracov. oblata petitis Casimiri regis Polon. continebat, quod cum dudum  
 „ gens schismatica Ruthenorum quondam Boleslaum ducem  
 „ Rusiae ipsius regis consanguineum germanum de fidelibus  
 „ bus procreatum parentibus, veneno impie, ac nonnullis  
 „ alios Christi fideles eidem duci dum viveret, obsequen-  
 „ tes immaniter occidissent. idem rex zelo ulciscendae  
 „ injuriae fidei christianae accensus cum exercitu suo  
 „ terram Rusiae expugnaturus intravit, et per ipsum  
 „ eidem genti multis damnis illatis ..... capitaneus (Dedko?)  
 „ ipsius gentis ad Usbek ~~et~~ Tartarorum imperato-  
 „ rem cui gens ipsa tributaria dinoscitur, multitudinem  
 „ Tartarorum adduxit, et ab eodem imperatore obtinuit quod  
 „ ad invadendum regnum Polonae magnum Tartarorum exer-  
 „ citum destinaret. Et postea idem rex cum capitaneo et gente  
 „ praedicta Ruthenorum, quae se dicti regis mandatis coop-  
 „ tabat, conventiones et pacta cum certis servitiis et sub-  
 „ jectionibus eidem regi ex hibendis concorditer in vicem ini-  
 „ vit; inter quae conventiones et pacta rex praestito jura-  
 „ mento promisit, quod capitaneum et gentem in omnibus  
 „ tueri debeat, ipsosque in eorum ritibus, juribus et conve-  
 „ ntionibus conservare. Ideo committimus ut hujusmodi jura-  
 „ mentum ad illa pacta et conventiones illicita, regi relaxes in-  
 „ jungens regi poenitentiam. (I n<sup>o</sup> 566 pag. 434)

1341 d. 7 Julii Avinione. — Benedictus XII Joanni episcopo Cracov. Petitis nobilis viri Zelchae Michaelis de Zochow continebat quod ille volens nobilem mulierem margaretham natam quondam

Rus

Jacobi de Lorcheyn diocesis cracov. in conjugem recipere,  
Crivosandus Smilonis eidem Lechae quarta linea con-  
sanguinitatis conjunctus eandem margaritam renitentem  
rapiuit et carnaliter cognovit. Sed mox Margarita ausu-  
gita Crivosando et eidem Lechae nupsit cum quo per 35  
annos cohabitavit et prolem suscepit. Nos relaxamus  
ipsis hanc consanguinitatem et matrimonium confirma-  
mus. (I n<sup>o</sup> 567 p. 434 — R. 1379 hiemiera i ziedzie Ga-  
lowa syn tegoz Letki juz 2 martego, sprzedat Zochow  
i Trzeson Jarowoi 2 Tarnowa kasytel. sandomir. u przy-  
wileziu sprzedazy zowie sie matka jego Zlanka) (Cod. Dypl.<sup>III</sup>)

1341 d. 18 Julii, Avinione — <sup>ambaxatores</sup> Benedictus XII Kazimiro regi Lo-  
loniae venerunt ad nos tui nuntii (Joannes Grothonis) epis-  
copus cracov. et dimissa miles cum petitione tua, ut senten-  
tiam per Galhardum de Carceribus et Petrum Gervasii com-  
missarios apostol. latam contra magistrum et fratres ord. b.  
Mariae Theutonicorum confirmemus. Nos iussimus proce-  
dum hunc per certos Cardinales examinari et ob repertum defec-  
tum non potuimus sententiam confirmare. Nos iussimus post  
varios tractatus nuntius tuis cum fratribus Theutonicis con-  
dari et ideo mittimus commissarios nostros (I n<sup>o</sup> 568 p. 435)

1341 d. 18 Octobr. Avinione — Benedictus XII post obitum olim  
Frederici archiepiscopi rigensis qui apud Apostolicam Sedem  
mortuus est nominavit fr. Engelbertum episcopum Tarba-  
tensem in archiepiscopum rigensem et post impetratam con-  
secrationem Avinione pallium illi de corpore b. Petri sum-  
tum tribuit. (I n<sup>o</sup> 570)

1342 d. 28 Januarii Avinione — Benedictus XII post obitum  
Pankreii episcopi vratislav. nominat in episcopum vratisl.  
Beylaum de Logorella canonicum vratisl. in subdiaconatus  
ordine per capitulum electum. Consecratus Avinione per Pet-  
rum episcopum Beneffrinum in mense martis 1342)

(circa 1342) Registrum residuae decimae saecularis et denarii b.  
Petri collectorum per Galhardum de Carceribus in diocesi Craco-  
viensi. (znisnietonych miejsc) (I n<sup>o</sup> 573 p. 438)



Galhardus de Carceribus nuntius sedis apost. iter arripuit  
de Avinione ad regnum Poloniae d. 2 Maji 1334. pervenit  
in Poloniam d. 22 Augusti 1334 ubi post magnum Petrum  
de Alvernia erat collector. — In dioecesi cracoviensi  
solvuntur 16 denarii pro grosso, et 48 grosi pro marca.  
Capitulum euloriae cathedr. cracov: Bodzatha decanus,  
Jaroslaus archidiaconus, Sagineus praepositus,  
Petrus scolasticus, Martinus cantor, Thomassus canonicus,  
Ivezlauus, Adam, Iwo, Prandota, Bartholomeus,  
Naassan, Henricus de Weliczka, Hermannus (procurator  
regis) Joannes (archidiaconus sandomir.) Otto (cantor  
sandomir.) Petrus de Verulis, Proquasalus (scholasticus  
vladislav.) Petrus (praepositus s. Floriani) Petrus  
(nepos archidiaconi) Simon de Marchow, Paulus An-  
dreae, Mich<sup>o</sup>laus canonici cracov. (aba. 1335 ad 1342)

(circa 1342) Summarium ex registro denarii b. Petri collecti  
per Galhardum de Carceribus in dioecesi Cracoviensi (et  
spisem de Karatow <sup>u</sup>spyskikh i parafii) decanatus Garacoviensis,  
translatus est in parvam <sup>u</sup>spyskikh (signinam) gnesnensi, posna-  
niensi (rachowansko 48 groszy <sup>u</sup>na grzywna) plocensi (rachowansko  
no po 36 groszy na grzywna, ktora byla mniejsza od Krakowskiej)  
vladislaviensi (rachowansko w Toruniu 20 denarii pro grosso  
et 36 grosi pro marca, ktora byla mniejsza od Krakowskiej  
c 12 groszy) watislaviensi (tu liczone po 48 groszy na grzywna)  
culmensi (bez nazwy miesta) — Anno 1336 faciebant in Cracovia  
16 denarii parvi grossum et in Thonunia 20 denarii  
grossum. — Anno 1337 <sup>circu latorem</sup> faciebant 72 grosi parvi marcam  
Cracoviensem magnorum grossorum (quae 48 groo. magnoy  
computabat). Parvi grosi curriebant in dioecesi posnaniensi.  
— Anno 1338 inceperant currere magni grosi in Civitate Cracoviensi  
secundum magnum ferrum deputatum per regem Poloniae  
et computabantur 48 grosi pro marca; sed in dioecibus  
gniesnensi et posnaniensi curriebant parvi grosi et multum praecisi  
quorum 72 marcam cracoviensem ponderabant. — Galhardus de Carc.

eribus dedit a. 1342 pecuniam pro transmissione ex Cra-  
covia Prugis (istis: Nicolao Pensatori, Nicolao de Crucz-  
burg, Petro Wirsingi, Johanni de Orienti, Nicolao Wirs-  
ringi juniore, Frederico Gallico, Stephano Maolo, Nicolao  
de Landecz) ad Societatem Praglorum. — Galharus de  
Carceribus reversus est ex Polonia ad Curiam Romanam  
die 19 Martii 1343, postquam d. 2 Maji 1339 ex Curia  
Romana ad Poloniam recessit, pro salario accipiebat  
pro die 1 1/2 florenum auri. Pro non solutione census  
b. Petri excommunicavit duces Slesiae: Polkonem Fal-  
kinbergensem, Conradum Olmicensem, Wenceslaum et  
Lodovicum dignicenses, Heinricum Javorensem, Jo-  
hannem Stinavensem, Nicolaum Ratiboriensem, Nicolaum  
Munsterbergensem, Kazimirum Kozlensem, Heinricum  
Leganensem, Polkonem Svidnicensem; insuper civita-  
tes Wratislaviam et Glogoviam; item dioeceses Kami-  
nensem et Lubucensem (quae adhuc erant Bavaro)

(I n° 574 pag. 440)

1342 d. 8 Julii Avinione — Clemens VII post obitum ol. Janisslai  
archiepiscopi quersensis capitulum quersense per formam com-  
promissori ordinavit canonicos Janisslaum (in diaconatus ordine)  
Yvonem de Chantun, Albertum Luluca, Andream de Wro-  
licia et Ottonem dictum dis ut archiepiscopum eligant; hi  
compromissarii elegerunt Jaroslaum (in diaconatus ordine)  
canonicum quers. virum literarum scientia praeditum, quem  
papa confirmavit et post promotionem ad sacerdotium, per  
Gaucolinum episcopum Albanensem in archiepiscopum quers.  
Avinione consecrari iussit, cui etiam papa pallium de corpore  
b. Petri sumptum assignavit. (I n° 576 pag. 449.)

1342 d. 29 Julii apud Villam novam Avinionensem dioecesis — Clemens VII  
Wladislas duci Bithoniensi et ejus uxori Lucardi nepti Ottonis  
domini de Stetin Camirensis dioecesis qui matrimonium contraxerunt  
et prolem susceperunt, concedit dispensationem consanguinitatis: siquidem  
prima uxor ejusdem Wladislai ducis Bithoniensis dum viveret erat eidem  
Lucardi quarto consanguinitatis gradu conjuncta. (I n° 579 pag. 451)



1342 d. 4 Augusti apud Villam Novam. — Clemens VII Fratibus domus  
hospitalis Theutonicor. mandat, ut ea quae episcopi misnensis, craco-  
viensis et culmensis a Benedicto XII designati commissarii occasione  
terrarum Culmensis, Comenianae, Legurienensis, Dobrinensis et Mülha-  
senensis pro reconcilianda cum Romanis pace egerint, eaquantur  
Comisarios hos designavit Benedictus XII Curione & Calend. Julii,  
Pontificatus anno 7<sup>o</sup>. — (I n<sup>o</sup> 581 p. 452)

1342 d. 26 Augusti apud Villam novam. — Clemens VII post electionem  
Engelberti episcopi Carbatensis in archiepiscopum Sigenensem,  
nominat (Wesselum) fidelissimum Carbatensem episcopum Carba-  
tensem quem per Letum episcopum Sirbinensem consecrari iubet.  
(Benedictus XII reservat alia sibi ~~etiam~~ bishopow nomina-  
wanc)

1343 nob. Wernerus filius nob. Wirognei de Chmclik trymat pro:  
bestaro u. Wiatogorzy dyec. quiczn. p. 1123 5 lat. licet in presbyte-  
rum non promotus, tantum diaconatum ordinem asecutus.

1343 d. 21 Aprilis, Curione — Clemens VII dispensat Stanislaum de  
Ciacoria ord. frat. praedicat. poenitentiarium papae vnum  
scientia ad erudiendum regem praeditum, ut in episcopum promo-  
veri possit non obstante defectu natalium de presbytero genitus et  
soluta (I n<sup>o</sup> 586)

1343 d. 26 Aprilis Curione — Clemens VII quia Karolus archiepiscopus  
episcopus quoniam ecclesiam quoniam parietibus eius cadentibus re-  
dificari coepit sollemniter novis muris et opere sumptuoso sta-  
que omnibus ad hoc elemosinas largientibus unum annum  
et unam quadragenam de injunctis poenitentibus relaxet (inul-  
gentia) (I n<sup>o</sup> 587) (ad 10 annos)

1343 in junio — Ulrichus Leopoldi canonicus Wratiburgenfis magis-  
ter in artibus, scholarius in theologia et rector universitatis se-  
cularium Larwies.

1343 d. 27 Junii. — Clemens VII mandata episcopo Lomezanensi ut  
cepi faciat Nicolaum Nicolai de Risenburg alias dictum de  
Luscia qui in diocesi pomersaniensi pro presbytero se gerit et qui  
litteras Johannis XXII et Benedicti XII paparum fabricaverat et  
multas ex Almanis vendidit. (I n<sup>o</sup> 589 p. 458)

1343 d. 4 Julii apud Villam novam Curionensis diocesis. Wthonas Julii  
pontificatus anno 2<sup>o</sup>. — Clemens VII notitia abbas et conventus monasterii  
de Egritz Cisterciensis ordinis diocesis cracov. continebat: quod Wiclaus

1343 mjr Galthandus de Carceribus praepositus ealesine titulenoris  
- wyszedł zając z Listki do dworu papieskiego polecił zbiora-  
nie cenosw annui Denarii b. Le tri arabskipow gnieznien.  
ora z biskupom kira Kora Kiemu, ptockiemu, chetmin'skiemu.  
Arabskipow gnieznien'ski mial tej starozgze k uplierać swito  
pietrze dla papięja od biskupow uroctaw'skiego, Lubaw'skiego  
i Kamien'skiego.

1243 d. i Decembrijs Arinione. — Elemen<sup>us</sup> VI decimam annuam eulefiā:  
tionum preventiam in galznenſi, crater. pozn. n. coga v.  
plorens. lubucens. caminens. ad biennium concedit Ragimiro  
regi Polon. ac reprimendos Tartaros, Ruthenos et lithuanos.  
(I no bos)

ord. S. Benedicti.  
1344 d. 3 Aprilis - Clemens IV Arnaldo de la caccina canonico ti-  
tulensi colocenſis dioceſis apoſtolicos in Polonia collectos  
Polonia mandat ut proventus apoſtolicos in Polonia collectos  
per Jacobum de Malabayla mercatorem aſſenſem aut ejus ſuc-  
tores in villa de Brugis ſedi apoſtolicæ tranſmittat (I no bog)

1344 d. 21 Maji - Clemens VII mandati per scripto cracoviensi ut Albertum  
Gregori de delowia in rectorem ecclesie S. Nicolai juxta Cracoviam constituat.



(Probstwo S. Mikołaja przy Krakowie należy do Kolla-  
cy Opata tynieckiego. Za czasów papieża Jana XXII  
po śmierci Henryka proboszcza ostatniego S. Mikołaja obra-  
ny został na proboszcza Albertus Gregori de delovia jednak  
Jan Grot biskup Krak. nominował na toż probostwo swego  
notariusza Albertum Johannis. Rozpoczął się o to proces  
w trymie który się toczył lat 12, a Papież przychylił  
probostwo Alberto Gregori. W końcu zamienił się Alber-  
tus Joannis probostwo S. Mikołaja z stańszkiem świąt-  
yńskim na probostwo w Bochni. Gdy zaś stańszek  
proboszcz S. Mikołaja tenże zmarł, opat tyniecki miano-  
wał na toż probostwo Albertinum Cristini. Później wiec  
papież aby biskup Krakowski oddał to probostwo prawemu  
właścicielowi Alberto Gregori de delovia) (I no 612)

1344 olim Gentilis tit. S. martini in montibus presbyter car-  
dinalis apostolicae sedis legatus tempore nankeri episcopi  
vaticani.

1344 d. 2 novembr. - Clemens VI post obitum Joannis episcopi  
sambiensis confert episcopatum sambiensem Jacobo praeposito  
eulensi sambiensis et eum Avinionem per Bertrandum episco-  
pum Orleniensem consecrari jubet. (I no 618)

1344 Computus de omnibus collectis per Arnaldum de Lancina  
canonicum tituleensem in regno Poloniae a d. 13 mensis  
Octobris 1344 ad mensem Januarii 1359.

De ordinario de natio beati Petri recepit

in anno 1346. ....	66 marc.	2 f. et.	10 denar.	argenti et 29 florensz anni	
" " 1347. ....	464 "	6 "	4 "	" " 29 "	"
" " 1348. ....	456 "	19 "	6 "	" " 29 "	"
" " 1349. ....	459 "	18 "	6 "	" " 29 "	"
" " 1350. ....	454 "	11 "	8 "	" " 29 "	"
" " 1351. ....	425 "	10 1/2 "	10 "	" " 29 "	"
" " 1352. ....	441 "	— "	2 "	" " 29 "	"
" " 1353. ....	403 "	9 1/2 "	12 "	" " 29 "	"
" " 1354. ....	436 "	9 1/2 "	6 "	" " 29 "	"
" " 1355. ....	444 "	15 "	13 "	" " 29 "	"
" " 1356. ....	408 "	16 "	10 "	" " 29 "	"
" " 1357. ....	406 "	11 1/2 "	6 "	" " 29 "	"
" " 1358. ....	409 "	15 1/2 "	7 "	" " 29 "	"

Indice capitulari laudens ab anno 1344 usque ad a. m. 1358 recepit 336 marc 1 1/2 lot 11 den.  
et 13 marc 4 1/2 lot 8 denar. et 348 flor. auri

De decima per Clementem VI imposita recepit.

pro annis 1345, 1346 et 1347	.....	4234 marc. 16 scot. 4 den.
" " 1350 et 1351	.....	2091 " 3 " - "
" " 1352 et 1353	recepit ipse res ex concessione apostolica.	
" " 1354 et 1355	.....	2614 " 6 1/2 " 11 den.
" " 1356, 1357, 1358 et 1359	.....	1449 " 9 " - "

Summa ..... 10389 " 10 1/2 " 14 den.

De fructibus unius anni beneficiorum ecclesiasticorum per sedem apostolicam collatorum in diocesi gnegn. cracov. et vrs. dist. recepit per comesanos 754 marc. 12 scot. et in diocesi vrs. dist. 572 1/2 marc. 2 scot. 8 denar.

Decimam hanc fecit assignari Portugis mercatoribus de Mala: bayla. - Stipendium percipiebat Arnaldus de Lauina 1 1/2 flor. pro die habuit autem penes se fratrem Raymundum de Lauina.

Marca argenti grossorum valet in Polonia 48 gross. prag. vel 24 scotos. In qualibet marca sunt 4 scottones. - Sex scoti valent 1 scottonem - Unus scotus valet 2 grossos pragenses - Unus grossus pragensis valet 16 denarios.

1345. 2. 18 Octobr. Avinione - Clemens VI mittit ad Johannem regem Bohemiae et ad Kazimirum regem Poloniae magistrum Guilelmum de Lutterla praepositum ecclesiae Posoniensis scti gonienfis diocesis capellanum papae apostolicae sedis nuntium pro componendis litigis inter illos reges et pacis concordia. (I n<sup>o</sup> 626 pag. 483)

1345 d. 18 Octobr. Avinione - Clemens VI Kazimiro regi Poloniae... recepit litteras, quibus nuntiatur te cum Lathwiniis Schidona: tuis litigas fecisse propter guerram, quam contra te Johannes rex Bohemiae movit et quod natam tuam nato Ludovico de Bavaria olim regis Romanorum excommunicati copulasti. nos hortemur te ut ab Ludovico recedas. (I n<sup>o</sup> 629 p. 483)

1345 d. 19 Octobr. Avinione. - Clemens VI post mortem Stephani episcopi Lubuensis, Apever honem de Hankinsteyn canonicum lubuensem litterarum scientia praeditum nominat episcopum lubuensem, quem archiepiscopo gnesensi et Kazimiro regi Poloniae commendat (I n<sup>o</sup> 629. 630. 631)

1345 d. 3 Decembr. Avinione. - Clemens VI archiepiscopo gnesensi et episcopis cracov. et vrs. dist. - Odoque qui se abbatem monasterii s. Mariae in Orla: via vrs. dist. diocesis gerit, jam prius introitus et professor est ordinem s. Benedicti in Orlar. deinde de ordine eicens, aliquandiu in saeculo permanerat;

(Apeverko wyswiecony  
postat w Hycymii  
1346 w Avinione  
przez Lotra Biskupa  
Lubimieńskiego.)



deinde ordinem fratrum praedicatorum in Ratibor ingressus ubi om-  
nes ordines recuperat, ex post iterum ad ordinem S. Benedicti in monas-  
terio Trincisi est reversus ubi multis annis mansit et tandem ad regen-  
dam abbatiam promotus est. Quia vero bulla Joannis XXII ad preas illa:  
disclai regis data super eius dispensatione, in carta, scriptura, filio et  
serie est ~~falsa~~ et appensione bullae est falsa. ... ideo mandamus ut  
falsatores hujus litterae Joannis XXII in Provincia capi faciantur  
(I n<sup>o</sup> 634)

1345. Summarium denarii b. Petri per Arnoldum de Caucina ab  
anno 1345 usque ad a. 1354 mercatoribus cracov. ad solvendum  
cameræ Apostolicæ assignati. — Summa universalis pecuniae pro  
casu ~~denarii~~ denarii beati Petri in Regno Poloniæ perceptæ et iisdem  
mercatoribus assignatæ per hoc tempus est 8481 marc ~~1000~~  
18 1/2 scoti argenti; pro quo argento emptum est aurum transmitt-  
endum cameræ Apost. marca auri de ~~age~~ 22 karactis (emen-  
do karactem pro 28 grossis) valet 13 marcas grossorum prag.  
et 3 grossos. (Grywna złota miata 22 karatow 2a karat pła-  
cono po 26 grosz. prag. zwykłe, po 26 1/2 i po 28 1/2 grosz. prag.)  
Datum est autem hoc aurum ad transmittendum Portugis re-  
quentibus mercatoribus cracov. Nicolao Werzingi, Herman-  
no Pensatori, Laurentio filio Nicolai Pensatoris et sociis  
eorum, Johanni Torniatori et Rudolphi forario suo, Petro  
Wigandi, Petro de Wunhow, Joanni Orasatori et Gyskoni  
de Sandecz, Nicolao Grych, Conrado albo, Henrico Torniatori,  
Wilekoni, Henrico Culpe, Fredriko Gallico, Petro Werzingi,  
Johanni Tartar, Johanni Romano consuli, Petro Werzingi  
consuli, Nicolao Romano ~~abba~~ Diakoni canonico cracov. et  
Jandomir. et Zaklicae de Poramba cum sociis (Były to  
domy handlowe bankierskie czyli wexlowe w Krakowie.  
— Grywny złota były po 20, po 21 i po 22 karatow. —  
2a grywna złota płacono rozmaicie w tych latach: 12 mar-  
cas minus 2 scot. groszów prag. — 12 marcas et 7 grosz. pra-  
gens. — 12 marcas et 9 scot. groszów prag. — i 13  
marc. grosz. prag. — Wsc złoto było 12cie razy droższe  
od frebra wtedy zwykłe) (I n<sup>o</sup> 635 pag. 488-491)

1346 d. 9 Januarii Avinione - Clemens VII Kazimiro regi  
Poloniae commendat Bertrandum patriarcham Aquilegen-  
sem et Franciscum episcopum Tergestinum apostolicae sedis  
nuntios ad Ludovicum regem Hungariae missos. (I n<sup>o</sup> 636)

1346 praepositus domus Sepulchri Domini Jerosolimitani extra  
muros oppidi Duhembach vratislav. diocesis.

1346 d. 22 Maji Avinione. Clemens VII ad Kazimirum regem Po-  
loniae <sup>nobilitatem</sup> mittit <sup>(vel pontificem)</sup> (Guamotum) de Sancto Albino fervientem  
nostro armorum pro componenda pace inter ipsum et regem  
Bohemiae (I n<sup>o</sup> 640)

1346 d. 1 Julii Avinione - Clemens VII dispensat Albertum  
fratrem hospitalis S. Mariae Theutonicorum Jerosolimitani  
et Magnum scholarem filios Erici ducis Saxoniae et  
olim Elisabethae (natae Austriacae principis Moravorum et Carstu-  
biae) quae marito suo in testis consanguinitatis gradu  
juncta erat.

1346. Indictione XIV d. 3 Augusti in domo fratrum Praedicatorum  
monasterii Cracoviensis coram notario publico. - Provi-  
dient circumspetti Henricus Torneator, Conradus Tutenbach Polli-  
tex, Lesko Jandis et Heynko de Wislicia cives cracov. reliq-  
ueant se ad Arnoldo de Saccaucina canonico ecclesiae titu-  
lensis coloniensis dioc. apost. sedis nuntio in Polonia et  
Hungaria, recepisse 8 marcas auri de 22 karatis, puri  
et legitimi ponderis cracov. quas promittunt assignare ad  
solvendum in villa de Brugis Jacobo Malabayla merca-  
tori Ostensi et eius sociis ad 10 menses. Praesentibus Clemente  
custode vratisl. canonico cracov. et discretis Henrico dicto Ter-  
castro Sulder, Angelino et Michaeli aurifabris germanis civi-  
bus cracov. Paulino Cavallo filio quondam Hugeti Cavalli cive  
Januensi et Cracoviensi, Janoco (de Sancto Albino) et Lau-  
rentio scutiferis domini apostolicae sedis nuntii (I n<sup>o</sup> 646 p. 495)

1346 d. 2 Septembris Avinione - Clemens VII (Rpey Konig de Franken-  
steyn) episcopo et capitulo lubucensibus permittit ecclesiam et  
sedem episcopalem lubucensem ad aliquem locum idoneum transferre  
et locum in civitatem erigere: quoniam ante 20 annos Henricus

Wexel



de Wltow (Mulkow?) miles advocatus territorii Lubuensis  
officiatus Ludovici junioris de Bavaria marchio bran-  
denburgeris cum exercitu villam Goricam Lubuensis dioe-  
cesis ubi tunc cathedra erat et sedes episcopalis funditus di-  
ruit et combussit ita quod villa Goricia facta est campus  
et ager. (I n<sup>o</sup> 642 pag. 497)

1346 d. 23 Octobr. Avinione — Clemens VII post mortem nuper  
Wesseli episcopi tarbatensis, Joannem de Vischusen ca-  
nonicum tarbatensem per capitulum electum confirmat in  
episcopum tarbatensem eumque per Joannem episcopum Por-  
tuensem Avinione consecrari jubet, atque sub una ecclesiae  
cathedrali Tarbatensi tituli beat. Petri et Pauli Apost.  
indulgentias confert. (I. n. 657 pag. 501)

1347 d. 4 Januarii Ravennae II Nonas Januarii - Clemens VII  
archiepiscopo gnezrensi, ut Semonicum (Semoricitum) ducem  
Mazoviae diocesis gnezrensis qui cum Eufemia nata Nicolai  
ducis Bavariae sibi in tertio et quarto consanguinitatis gradu  
matrimonium contraxit, hanc prius editis (zapowiedz) etiam  
illa sobolem procreavit, dispenset. (I n° 652 pag. 501)

1347 d. 19 Februar. Avinione - Clemens VII pośmiertem Joannis  
de Kempa) episcopi posnan. nominat<sup>r</sup> Andream<sup>2</sup> (mag<sup>r</sup> Albert)  
praepositum ecclesiae posnan. in diaconatus ordine constitutum  
quem d. 5 Martii 1347 Avinione per Bettandum episcopum  
Offiensem in episcopum posnan. consecrari iussit. Wzrostko  
nominat<sup>r</sup> iz oś Andreas obrany był na biskupa <sup>przez papieża</sup> ~~przez papieża~~ <sup>klę</sup>  
~~Wzrostko~~ wyświęcony (I no 153 i 654) - Kapitula poznańska  
obrata na biskupa Albertum (Łatuka) canonicum poznańskiem,  
którego tej arcybiskup gnieźnieński wyświęcił. Lpicz, Kle-  
mens VII (d. 13 Marca 1348 Avinione) przeniósł owego Andrzeja  
na biskupa staro Zwierzynieckiego (Zwierzynensis) (pod ~~arabiz~~ arcyb.  
kupstwem brewnieńskim) a Alberta (Łatukę) potwierdził na  
biskupa staro poznańskiego (I no 670 pag. 513) Avinione d. 17  
Martii 1348.

1347 d. 4 Junii, Avinione - Clemens VI post mortem nuper Bertholdi  
episcopi ~~et~~ promezaniensis nominat in episcopum Arnaldum Joholas-  
tium promezanensem, quem per Gaudelinum episcopum albanensem  
Avinione consecrari iussit, et mutuum 2000 florenorum auri super bonis

73  
episcopatus pomzanienfis contrahere permittit propter expen-  
sum indigentiam (I n<sup>o</sup> 657 pag. 504) et cui Arnaldus episcopo  
pomzanienfi d. 21 Augusti 1347 monasterium beatae Mariae  
monialium sub habitu et regula <sup>ordinis</sup> fratrum B. Mariae Theato-  
nicorum Ierosolimitano <sup>sub habitu</sup> ~~etam~~ lausara perpetua fundare  
permittit in civitate diocesis pomzanienfis, cui monasterio  
2 ecclesias parochiales civitatis suae unire potest. (I n<sup>o</sup> 660)

1347 monasterium de horrocampo Lucrinensis diocesis.

1347 abbas <sup>tes</sup> monasteriorum S. Vincentii et S. Mariae in arena

Arrazienfis vratislaviensis diocesis. <sup>parostai</sup>

1347 d. 15 Augusti, Cracoviae in domo habitationis archiepiscopi gacm.

— Proci <sup>Wlodek</sup> notarius regis Poloniae et Nicolaus Weringi-  
junior cives cracov. accipiunt ab Arnaldo de Saccauina scholas-  
tico ecclesiae cracoviensis nuntio apostol. 3 marcas auri ex censu  
denarii b. Petri collectas ad transmittendum camerac apostolicae  
— coram notario ~~apostolico~~ publico. Testes viridi Alexius, Theodo-  
ricus, Clemens et Jacobus Stanisci cives cracov. (I n<sup>o</sup> 662 p. 508)

— simile documentum 1347 d. 21 novembris in praetorio Cra-  
cov. proci Nicolaus censator, Willufius Polifex, Nicolaus  
Weringi junior, Johannes de Altadomo et Johannes Am-  
ley consules cracov. requirunt pro camera apostolica nomine  
totius Civitatis 33 marcas auri. Testes oligereti, Johannes dictus  
Romanz, Andreas de Bochna, Petrus de Muc how, Martinus  
Institor, Nicolaus advocatus de Casslaria et Conradus no-  
tarius civitatis cracov. cives cracov. Johannes de Ladimiria  
viceplebanus ecclesiae B. Mariae V. Cracoviensis. (I n<sup>o</sup> 663 p. 509)

1347 d. 12 Decembr. Avinione — Clemens VII post obitum Johannis  
(Groth) episcopi cracov. nominat Petrum Stanissai (Cypryk de  
Falkow) quem capitulum cracoviense per viam scrutinii tunc subdia-  
conum et canonicum cracov. elegit in episcopum cracov. et quem  
archiepiscopus gacmensis confirmavit, et quem nunc diaconum papa  
in episcopum cracov. approbat (I n<sup>o</sup> 665 pag. 508) cui d. 28 Febr. 1348 Avinione

1348. II Calend. Septembr. Vratislaviae. — Henricus episcopus vratislar. <sup>heretico</sup> <sup>in</sup> <sup>consecrationem</sup>  
cum fratre suo germano Johanne de Wirbena decano vratislar. <sup>heretico</sup> <sup>in</sup> <sup>consecrationem</sup>  
et cum nepotibus ~~et~~ filiis ol. Stephani de Wirbena testis fratris  
donat abbati et monasterio in Kamenz vratisl. diocesis ecclesiam paro-  
chiale in Wirbena et filialem in Danzlauitz. (I n<sup>o</sup> 666 p. 510)

Lprope Swidenitz



1347 in die b. Joannis Bapt. in Wafenis - Waldemarus Danorum  
 Sclavorumque rex ordini hospitalis b. Mariae Fratrum Theuto-  
 nicorum Terrasolimitano (quem ordinem frater Jaus Otto intra-  
 vit) vendit ducatum Estonie pro 19000 marc. argenti.  
 (I n<sup>o</sup> 668)

1348 Clemens VII dispensat nob. Johannem Bogutae domicellam  
 dioecesis cracov. qui nobilem Erikkam de Rudus cracov.  
 dioec. consanguineum priorem suae consortis Helenae mat-  
 rimonialiter sibi junxit.

1348 d. 17 Martii Avinione - Clemens VII post obitum nuper apud  
 sedem apostol. Engelberti archiepiscopi rigensis nominat in  
 archiepiscopum rigensem Wromoldum priorem ecclesiae rigen-  
 sis quem Avinione consecrare jubet per Petrum episcopum Lens-  
 trinum, et cui pallium b. Petri concedit. (I n<sup>o</sup> 672 p. 515)

Fordinis. Augustini.

1348 d. 2 Junii Avinione - Clemens VII Arnaldo Sacconi canonico  
 titulen. ap. sedis nuntio mandat ut pecunia Camerae Aposto-  
 licae in Polonia collecta, per Antonium et Guidetum Ma-  
 labayla fratres cives Asten. assignet (I n<sup>o</sup> 674 p. 516)

1348 d. 19 Junii Avinione. - Clemens VII post obitum apud sedem  
 apostolicam olim Petri episcopi cracov. nominat in episcopum  
 cracov. Boza tam decanum ecclesiae cracov. quem Avinione  
 per Bertrandum episcopum Ostiensem consecrari jussit, et cui  
 pro expensis 2000 flor. auri super bonis episcopatus mutuo con-  
 trahere permisit. (I n<sup>o</sup> 677 p. 517)

1348 d. 23 Julii Avinione x Calen. Augusti - Clemens VII omnibus qui  
 ecclesiam cracoviensem in festis natiuitatis Domini, Circumcisionis  
 Epiphaniae, Paschae, Ascensionis, Pentecostes, in omnibus principa-  
 lionibus festis b. Mariae et S. Wenceslai et Stanislai deorte  
 visitaverint de injuriis poenitentibus 100 dies relaxat (I n<sup>o</sup> 680 p. 519)

1348 d. 8 Octobr. in villa Brugensi. notarius publicus recognovit quod  
 discretus ~~Guiseo~~ Guiseo de Zanietz mercator et civis cracov. procurator  
 civitatis cracov. voluit Brugis discretis Raphaeli Damiani civi et  
 mercatori Asten. procuratori Antonii et Guideti fratrum Malabayla  
 civium Asten.olvere sequentes summas Camerae Apostolicae:  
 1) pro Nicolao de Wessing 47 marcas auri vel 1795 floren. auri ad  
 scutum et 5 denarios grossorum Turonensium et 2 sterlingos monetae  
 fiandrensis; 2) pro Johanne Modis 6 marcas auri (de 22 caracteris pon-  
 deris cracov.) valentes 229 flor. auri ad scutum cum 4 denariis grossorum

turonens.; 3) pro Raskone genero Nicolai de Werzinger junioris 4 marcas auri valentes 152 flor. auri ad factum et 13 denarios gros. turonens. — sed Raphael Damiani noluit hanc pecuniam accipere et quietare pro camera apostolica. (I n<sup>o</sup> 683 pag. 520)

1348 d. 30 novembr. — Clemens VI nob. Ramwoldo Scharchonis domicello vratisslariensis diocesis permittit cum 6 personis: theuiz visitare sepulchrum dominicum et alia loca terrae sanctae.

1349 d. 18 Augusti Avinione. — Clemens VI episcopus Poloniae. quoniam Bonifacius VIII per bullam (choto r. 1299) omnibus qui in anno 1300 et quolibet anno centesimo secundo ad basilicam Urbis Romae accederent ipsaeque per 30 dies, si vero peregrini sunt per 15 dies visitarent, plenam remissionem peccatorum concessit (Jubilaeum) — ideo mandamus hocce quolibet quinquagesimo anno fieri ab ~~anno~~ anno 1350 incursive (I n<sup>o</sup> 689)

1349 d. 19 septembr. apud Villam novam — Clemens VI nobili Kerstuto ejusque germanis duobus lithuanorum... scripsit nobis Kazimirus rex Poloniae quod vos expurgatis erroribus paganitatis ad catholicam fidei veritatem una cum subitis promotionibus, nos promittimus vos dummodo unda baptismatis purificati eritis, titulo regio insignire; hortamurque archiepiscopum gnesnensem ut ad vos et ad alios lithuanos sacerdotes saeculares vel regulares mittat. (I n<sup>o</sup> 693 pag. 526)

1349 d. 20 Octobr. Avinione — Clemens VI archiepiscopo gnesnensi et episcopo Poloniae mandat ut sectam Flagellatorum quae in partibus Almanniae insurrexit (et qui asserunt Christum per triandrac perfolimitano perfolimis apparuisse et qui in habitu nigro crucem ante et retro impressum habentem incedunt) ab eorum diocesis arceant cum auxilio brachii saecularis. (I n<sup>o</sup> 694 p. 527)

1350 d. 29 Aprilis apud Villam novam — Clemens VI post obitum Berthmanni episcopi varmienensis, electum per capitulum Johannem de canum varmensem in episcopum varm. confirmat eumque Avinione per Bernardum episcopum portuensem consecrari iubet (I n<sup>o</sup> 596 p. 529)

1350 d. 18 Augusti Avinione — Clemens VI post obitum Ottonis episcopi culmenensis, per capitulum electum Jacobum in episcopum culmenensem nominat (I n<sup>o</sup> 698 p. 530)



1351 d. 14 Martii Avinione — Clemens VI episcopus esiliensi et tartarensi: quia gentes Kareli et Ingridi regno Suetiae vicini fidem et baptismum susceperint, et quia Rutheni eos debellarent, proinde monentis fratres domus B. mariae Theutonici quatenus illis contra Ruthenos assistant.

(tois s'amo ponowione 1351 d. 14 Martii Avinione. — Clemens VI archiepiscopo queregens, episcopus, electis, abbatibus, prioribus, praepositis, decanis, archidiaconis, archipresbyteris, praebatis, rectoribus, capitulis, collegiis conventibus ordinis Cisterciensis, Cluniacensis, Premonstratensis, Grandimontensis, Cartusianis, S. Benedicti et Augustini et aliorum, personis ecclesiasticis saecularibus et regularibus in regno Poloniae imponit decimam omnium reddituum et praeventuum ecclesiasticorum in regno Poloniae per 4 annos ex qua medietas lae morae apostolicae cedere debet, altera medietas Kazimiro regi Poloniae, qui non sine gravibus expensis suo dominio subiecit terras Ruthenorum sive ducatus, in quibus possunt constitutionibus episcopatus cum suo metropolitano, ubi unus ex potentioribus ducibus cum sua gente ad catholicam fidem, Kazimiro rege ad hoc ipsum inducente, conversus baptizatus est. Tartari vero qui Ruthenis dominebantur, facta confederatione cum lithuanis, dictas terras hostiliter invadunt: propter quod oportet regem Kazimirum stipendiarios tenere et fortalitia fortificare. Ab hac decima libererint fratres hospitalis S. Johannis Ierosolimitani. Collector erit Arnaldus de dacauyna scholasticus ecclesiae cracov. [I n<sup>o</sup> 702 p. 531]

1351 d. 9 Julii Avinione — Clemens VI dispensat dudoricum duem Legnicensem qui Agnetem filiam d. Henrici ducis Saganensis relictam d. Lesthonis ducis Ratiboriensis sibi in quarto ex paterno et tertio et quarto ex materno stipite gradu suam consanguineam sibi matrimonialiter junxit et cum illa sex liberos procreavit. [I n<sup>o</sup> 704 p. 534]

1351 Adelheydis regina Poloniae.

1351 d. 12 Julii Avinione — Clemens VI Franciscum de Oppatowicz qui dimissa ecclesia in Oppatowicz ex praesentatione Kazimiri regis Poloniae praeposituram ecclesiae S. Floriani prope Cracoviam nactus est dispensat super defectu natalium quippe de diacono genitum et soluta — nam d. Fredericus episcopus Firmanus legatus sedis apost. in Polonia et Hungaria jam prius illum super hoc dispensavit. [I n<sup>o</sup> 706 p. 535]

(tois s'amo ponowione 1351 d. 14 Martii Avinione. — Clemens VI archiepiscopo queregens, episcopus, electis, abbatibus, prioribus, praepositis, decanis, archidiaconis, archipresbyteris, praebatis, rectoribus, capitulis, collegiis conventibus ordinis Cisterciensis, Cluniacensis, Premonstratensis, Grandimontensis, Cartusianis, S. Benedicti et Augustini et aliorum, personis ecclesiasticis saecularibus et regularibus in regno Poloniae imponit decimam omnium reddituum et praeventuum ecclesiasticorum in regno Poloniae per 4 annos ex qua medietas lae morae apostolicae cedere debet, altera medietas Kazimiro regi Poloniae, qui non sine gravibus expensis suo dominio subiecit terras Ruthenorum sive ducatus, in quibus possunt constitutionibus episcopatus cum suo metropolitano, ubi unus ex potentioribus ducibus cum sua gente ad catholicam fidem, Kazimiro rege ad hoc ipsum inducente, conversus baptizatus est. Tartari vero qui Ruthenis dominebantur, facta confederatione cum lithuanis, dictas terras hostiliter invadunt: propter quod oportet regem Kazimirum stipendiarios tenere et fortalitia fortificare. Ab hac decima libererint fratres hospitalis S. Johannis Ierosolimitani. Collector erit Arnaldus de dacauyna scholasticus ecclesiae cracov. [I n<sup>o</sup> 702 p. 531]

1352 d. 2 martii Avinione — Elemen<sup>us</sup> VI Nicolaum Larisui de Millin  
canonicum cracov. poznan. capellanum regis Kazimiri confir-  
mat in possessione praepositurae ecclesiae s. Mariae in Wislicia  
quam ei Bodzantha episcop. crac. frontulit. (I n<sup>o</sup> 710)

post mortem et.  
Nasroan de Gstromag

1352 d. 15 maji apud Villam novam — Elemen<sup>us</sup> VI archiepiscopo  
gnezni. episcopis cracov. et vratisl. mandat ut in regno Poloniae  
Hungariae et Bohemiae verbum crucis contra Tartares prae-  
dicent, qui Tartari Poloniam invadere volant (I n<sup>o</sup> 713 p. 539)

1352 Michael Johannis de Bsuenczin cracov. diocesis. accipit bene-  
ficiam ecclesiasticam in ecclesia vratislaviensi.

1352 Dobeslaus Stampotae nominatur in canonicum cracov. (I n<sup>o</sup> 717)

1352 d. 13 septembr. Avinione. — Elemen<sup>us</sup> VI nobili Bstoni de Rosen  
domicello ~~et~~ Margaretha de Tidenhu-  
sen domicella (rigensis diocesis) in 4<sup>to</sup> gradum consanguinitatis  
sibi juncta matrimonium contraxit, dispensat. (I n<sup>o</sup> 716 p. 541)

1353 d. 7 Januarii Avinione. — Innocentius VI post mortem  
Apetzkonis episcopi lubucensis, Henricum arthidiaconum  
ecclesiae acqnicensis per capitulum lubucense in episcopum  
lubuensensem electum confirmat

1353 d. 18 Januarii Avinione (xv calend. Februarii) — Innocentius VI  
post mortem Yvoni premisliensis episcopi qui tempore Elemen-  
tis VI (roku 1352) obiit Nicolaum Ruthenium priorem ordinis  
Fratr. Praedicatorum Sandomienensem per Clementem II Idus  
Majis anno 1352 in episcopum premisliensem electum vium de  
religionis rebo, literarum scientia commendatum confirmat  
de quo capitulum ecclesiae civitatis et diocesis premisliensis  
ad ecclesiam romenam nullo modo pertinentis notificatus (I n<sup>o</sup>  
720 pag. 544) — D. 23 Augusti 1354. conf. ratu<sup>m</sup> est Avinione a Johanne episcopo Carminensi (I n<sup>o</sup> 722 p.  
556)

1353 d. 18 Januarii Avinione. — Innocentius VI Sbiluto dicto  
Lalicka canonico vladislar. crupvicens. et Unieciorens. confir-  
mat praeposituram ecclesiae vladislaricnsis quam ipse Mathias  
episcopus vladislar. post electionem Alberti (Lalicka) ad epis-  
copatum ~~et~~ poznan. contulerat. (I n<sup>o</sup> 721)

1353 d. 24 Januarii Avinione 1x calend. Febr. — Innocentius VI omni-  
bus qui singulis diebus dominicis ecclesiam s. Nicolai in Bochna  
dioc. cracov. insisterint relaxat 100 dies de injuncta poenitentia  
(I n<sup>o</sup> 722 pag. 545)



1353 d. 17 martii Avinione - Innocentius VII. Adleidi reginae Poloniae quae a cohabitatione Kazimiri regis Poloniae consortis longo tempore est separata (super quo quaestio in romana curia ventilatur) mandat, ut marito suo (ad quem papa litteras super hoc dirigit) conjugali affectu studeat adherere. (I n<sup>o</sup> 723 pag. 545)

Tarnowski

1353 d. 11 Junii apud Villam novam III Idus Junii - Innocentius VII. episcopo Vratislaviensi mandat, ut nob. Michanum de Larchowitz Larchowice militem, qui nob. Pzuchnam natam quorundam Spiethonis de Tarnow militis vratislav. et cracov. diocesum sibi tertio ex uno et quarto consanguinitatis gradu ex altero talibus contingentem sibi matrimonialiter copulavit et cum ea prolem suscepit, dispense. (I n<sup>o</sup> 724 p. 546)

1353 d. 12 Augusti apud Villam novam. - Innocentius VII. executionibus... jam tempore Joannis XXII quaestus est archiepiscopus rigensis quod praepositor divonice et commendatores ord. hospit. s. Mariae Theuton. occupaverunt bona archiepiscopatus rigensis obstruendo et impediendo portum seu litus Dunamunde sine libere introitu ad civitatem rigensem, occupando monasterium Dunamundense. Licet papa occupata restitui jussit attamen magister non restituit, sed civitatem rigensem obsidione circumvallavit et praefatis provinciae rigensis juramentum fidelitatis sibi praestari jussit subinfernando quod civitas rigensis non ad archiepiscopum sed ad Romanum imperium pertinet et quod cives rigenses guerram intulerant magistro et Fratribus et cum paganis societatem junxerant: ideo villas, allodia, castres, praedia, territoria occupata jure belli Fratres tenent. Benedictus XII jussit Fratribus occupata restituere et pro damnis archiepiscopo rigensi 4500 flor. auri de Florentia tum pro marcas rigenti et 100 flor. auri solvere. - Tempore Clementis VII Engelbertus archiepiscopus rigensis in curia Romana contra Magistrum et Fratres ob non restituta causam movit, allegavitque, quod terra rironiae conversa erat per archiepiscopum et canonicos rigenses, quod idem archiepiscopi pro defensione Christianorum ordinem fratrum Militiae Christi instituerant et dotaverant qui ordo per Gregorium IX unitus est hospitali s. Mariae Theutoniconum salvo jure archiepiscopi. Contra magister allegavit, quod tempore obsidionis et occupationis civitatem rigensem non possidebat ecclesia detinuit infideles, a quorum manibus Fratres civitatem rigensem eruerent. Nunc comparentibus in curia Romana Vromoldo

archiepiscopo Rigensi et Helmico Rone fratre dicti hospitalis procuratore magistri, de iis est per nos quatenus fratres archiepiscopo Rigensi occupata restituant. (I n<sup>o</sup> 725 p. 546)

1353 d. 16 Novembr. Avinione. — Innocentius VI Nicolaus de Crosa vicarius Rusiae ord. fratr. minor. permittit 30 fratres de quibusvisque rationibus in partibus schismaticorum Rusiae morantur assumere (I n<sup>o</sup> 726 p. 551)

1353 d. 23 Novembr. Avinione — Innocentius VI duci Massoniæ cum subditis suis infidelibus Lithuanis et Ruthenis contra magistrum et fratres Theutonicos faciat. (I n<sup>o</sup> 727)

1353 d. 16 Decembr. Avinione — Innocentius VI Henrico duci Silesie foris Caroli Romanorum Regis permittit cum 20 personis loca Terrae sanctae visitare. (I n<sup>o</sup> 729 p. 552)

1354 d. 14 Martii Avinione — Innocentius VI post mortem nuper Johannis episcopi Euronensis, dudum praepositum eiusdem ecclesiae per capitulum electum in episcopum Euronensem confirmat. (sub metropol. Rigens.) (I n<sup>o</sup> 732)

1354 d. 31 Martii Avinione — Innocentius VI Albertum ducem Bavariae qui Margaretam natam Ludovici ducis Legnicensis in tertio et quarto consanguinitatis gradu se contingentem sibi matrimonialiter copularit, dispensat. (syn Ludovici Bavar. reg. Aleksi)

1354 d. 23 April. Avinione — Innocentius VI fundacionem monasterii ord. eremitarum S. Augustini in civitate Vratislaviensi per Carolum Romanorum regem et Annam eius consortem factam confirmat. (I n<sup>o</sup> ~~733~~ 734 p. 554)

1354 d. 22 Julii apud Villam novam. — Innocentius VI praelatis in Polonia et Silesia mandat quatenus Beghardos et Beginas ob haeresim in diocesis Magdeburgensi, Bremensi in Thuringia, Hassia per inquisitores haereticae pravitatis damnatos quorum nonnulli ad ducatum Helinensem et terras Silesiae aufugerant, capi faciant. (I n<sup>o</sup> 735 p. 555)

1354 Innocentius VI Alberto Crislini rectori parochialis ecclesiae in Lawischost canoniatum cum praebenda in ecclesia Cracoviensi destinat. (I n<sup>o</sup> 740)

1355 d. 11 Julii Avinione — Innocentius VI Helisabetham senio rem reginam Hungariae et filium eius Ludovicum regem increpat, quod pro dispensatione (moze o wzyście fludu pney Kazimierza) Kazimiri regis Poloniae ad sedem Apostolicam scripserant. (I n<sup>o</sup> 743 pag. 559)



- 1355 d. 23 Augusti. — Innocentius VI Arnaldo de Lacaucina canonico  
cracov. epistolicas edictis nuntio permittit in Polonia monasteria  
visitare et ab eis pastum sive caritativam pabulam recipere.
- 1355 d. 29. Septembr. Avinione. — Innocentius VI Ludovico regi Hun-  
gariae scribit. ad nostrum auditum pervenit quod Kazimir rex  
Poloniae arunculus tuus jam dudum consortem suam Adlhey-  
dim a suo rejecit consortio (super quo ipsa regina contra regem  
in Romana Curia iustitiam prosequitur) et asserendo nuper in  
Curia Romana definitivam sententiam in hac causa fore pro-  
mulgatam et certam dispensationem obtinuisse quod cum alia  
matrimonium contrahere posset (quavis haec omnia careant  
veritate) cum quadam consanguinea sua matrimonium con-  
traxit. Nos nequientes scandalum hoc tolerare scripsimus ad  
regem Poloniae et commisimus Egidio tit. S. Martini in Mon-  
tibus presbytero cardinali in hac causa procedere. se itaque  
moneamus ut Kazimirum regem arunculum tuum inducas  
quia tenus Adlheydim recipiat cum illa vivat. (I n<sup>o</sup> 745 p. 560)
- 1355 d. 23 Octobr. Avinione. — Innocentius VI ad Vladislavum ducem  
Opolensem et Semovitum ducem Mazoviensem per latorem  
literarum Dobrogostium praepositum Cracoviensem Decretorum  
Doctorem scribit, ut conversionem infidelium Lithuanorum  
promoveant (I n<sup>o</sup> 747 et 748)
- 1355 d. 17 Novembr. Avinione. — Innocentius VI post mortem nuper  
Johannis episcopi varmiensis, Johannem custodem ecclesiae  
varmiensis per capitulum electum in episcopum varmiensem  
confirmat eumque Avinione per Salacirandum episcopum  
Albanensem consecrari jubet. (I n<sup>o</sup> 750 p. 563)
- 1243 d. 4 Julii Aragniae. — Wilhelmus episcopus quondam Mutinensis  
legatus ap. Innocentii IV limitat dioeceses in Prusora. Prima  
dioecesis in terra Culmensi quam circumnt fluvii Wisla, Dravon-  
za et Osra in qua dioecesi dubonia includatur; episcopus habebit  
ab hominibus i mensuram tritici et i mensuram seliginis de aratro,  
et unam mensuram tritici de uno, insuper 600 mansos de terra  
possidebit, et hoc quod ipsi fratres hospitalis B. Mariae cum episcopo  
Prusiae ordinabunt. — Secunda dioecesis clauda erit per Osram, Wislam  
et flagnum Prusiae ascendendo per flumen de Lassalac, ita quod  
insulae de Gwidino et Santerii in eadem dioecesi habeantur. — Tertiam  
dioecesim claudit recens mare ab occidente et flumen Pregora

rive Lipsa ab aquilone et stagnum Drufine a meridie ascen-  
dendo per Salsalucense flumen contra orientem ad terminos  
Letuicorum. - Quarta dioecesis in non converfa adhuc terra  
claufa est a mare falfo ab occidente, flumine Memela  
ab aquilone et flumine Pregore a meridie verfus orientem  
ufque ad terminos Letuicorum. - In omnibus dioecibus Frat-  
res Theotoni duas partes habebunt terras cum proventibus  
et epifcopus tertiam circa quam divifionem epifcopus habebit  
optionem. (I n<sup>o</sup> 751 pag. 564)

- 1354<sup>1360</sup> Antonius malabayla mercator Eftenfis testatur se recepiffe  
Portugis pro Camera apoftolica ab Arnaldo da caussina scho-  
laffico cracov. collectore in Polonia fequentes fummas:  
(Antonius malabayla mercator Eftenfis habitator Avinionenfis  
habuit Avinione suum campforem Nicolaum Grimaldi.)
- |                       |                                          |                                                                                                                |
|-----------------------|------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| A. 1354 d. 9 Maji     | 24 marcas auri                           | a Frederico Gallici                                                                                            |
| " " d. 22 Junii       | 4 " "                                    | " " "                                                                                                          |
| " " d. 22 Junii       | 7 " "                                    | ab Alarico coronatore                                                                                          |
| " " d. 3 Augusti      | 38 3/4 " "                               | a Consulibus Cracov.                                                                                           |
| " " d. 2 Augusti      | 6 " "                                    | a Johanne Giasconis                                                                                            |
| " " d. 29 Septemb.    | 8 3/4 " "                                | a Johanne Tartari                                                                                              |
| A. 1355 d. 30 Octobr. | 20 " "                                   | a Consulibus Crac. per manus Petri Dixonie.                                                                    |
| " " d. 29 Novemb.     | 15 " "                                   | ab uxore Walteri tonfori pannorum dicta Gaus-<br>ceremine in Cracovia                                          |
| " " d. 22 Decembr.    | 6 " "                                    | a Petro Vessingi de Cracovia per<br>Nicolaum Vessingi juniorem                                                 |
| A. 1356 d. 7 Januarii | 204 floren. fort.                        | a Nicolo Vessingi juniore                                                                                      |
| 1356 d. 10 Maji       | 11000 floren.                            | 13 fol. 4 denar. ab Arnaldo da caussina                                                                        |
| " d. 6 Augusti        | 4000 " "                                 | " " "                                                                                                          |
| 1358 d. 17 Febr.      | 1000 " "                                 | " " "                                                                                                          |
| " d. 3 Martii         | 2000 " "                                 | " " "                                                                                                          |
| " d. 11 Sept.         | 628 " "                                  | 6 fol. " " "                                                                                                   |
| " d. 12 Sept.         | 10 marc. auri                            | a J. Gessquino et Gascone de Landez<br>civibus Cracov. per procuratorem Hen-<br>ricum Benigsonem civem Cracov. |
| " d. 12 Sept.         | 3 " "                                    | " " "                                                                                                          |
| " d. 12 Sept.         | 17 3/4 " "                               | a Gascone de Landez                                                                                            |
| 1359 d. 12 Augusti    | 296 marcas grossorum Bohemic et 21 gros. | a Consulibus Cracov.                                                                                           |
- (hoc est 1053 flor. hung.)  
(Una marca auri computabatur Portugis pro 40 1/3 fuctatis five fectis cunii  
Comitis Flandriae. Unus scutus computabatur pro 24 grossos Flandriae five  
23 3/4 grossos Avinionenses. Unus florenus computabatur pro 21 grossos Flandrenses.)



Una marca computabatur etiam pro 4 libris et 2 denariis. —  
 Una marca auri erat de 22 caratis. — Erant etiam floreni auri  
 ledniontis. — Kupcy Krakowscy a brzegnowali swe wygaty  
 de domu handlowego Malabayla et Compagnie w Brugge  
 gdzie byli wspólni kami Antonius Malabayla z Este, Raphael  
 Damiani, Obertus de Llana z Este, Raphael Taura, Bernar-  
 dus de Spolito, Guido Malabayla, Manuel Bota de Seveliano  
 — Kupcy Toruńscy ptauli najwiecej w Bruzelli gdzie dom  
 Malabayla miał takze swoj kantor.) (I n° 754.)

1356 d. 11 Januarii Avinione. — Innocentius VI nuper post mortem  
 Alberti episcopi posnaniensis capitulum posnan. elegit Johannem  
 praepositum Cracov. in episcopum <sup>posnan.</sup> ~~Cracov.~~ quem papa confirmat.  
 et cui terminum visitandi limina Apostolorum Romae ad bannos  
 prorogat (I n° 755 p. 567) — simulque d. 18 Febr. 1356 papa  
 omnibus visitantibus ecclesiam Posnaniensem (qua propter casum  
 et ruinam reformatione et reparatione indiget) et manus  
 adiutrices porrigentibus concedit indulgentiam 40 dierum (I n° 763  
 pag. 571)

1356 d. 11 Januarii Avinione. — Innocentius VI ecclesiae cathedrali  
 Warmiensi b. Mariae confert indulgentias (ob reparationem illius)

1356 d. 15 Febr. — Johanni Heccardi custodi posnaniensi capellano  
 Kazimiri regis Polon. confertur canonicatus si m. testaveris.

1356 d. 6. Julii, <sup>quid Villam novam</sup> ~~Cracov.~~ — Innocentius VI permittit Lemovito duci  
 Masoviae et ejus uxori Eufemiae fundare 3 monasteria frat-  
 rum ordinis eremitarum S. Augustini unum in Rawa oppido  
 tit. Corporis Christi, V. Mariae et S. Hedvigis, alterum in War-  
 schovia oppido tit. S. Spiritus et S. Martini et Dorotheae, et  
 unum in alio loco eligendo. (I n° 764 p. 572)

1311 Gentilis lit. S. Martini in montibus presbyter cardinalis Apost.  
 Sedis Legatus per Poloniam et Hungariam erat in Lodonio.

1330 in dominica Quasimodo consecravit monasterium in Lubens  
 dioc. vratisl. Hankerus episcopus vratisl.

1329 Calendas Martii. in Regnicz — Oleslaus dux Slesiae dominus  
 indegnicz et in Orega de consensu Catharinae conthotalis suae  
 item Wladislai ducis Slesiae fratris sui, item Wenceslai et Ludovici  
 filiorum suorum ius patronatum ecclesiae parochialis in Rothlicz  
 confert monasterio in Lubens cisterciens. ordinis pro capellano ibidem  
 in capelle nostra in dicto monasterio constructa ubi etiam nostram eligimus

82  
„sepulturam, continue lumen cereum ardere debet” et quolibet  
mense una missa celebrari, ac in ipso die de bonis pisabulis, pene tri-  
ticeo et vino fratribus in conventu pitantia fiet et refectus specia-  
lis. — Praesentibus Stephano de Lathowicz milite, Henrico de Jesko-  
cib. (I n<sup>o</sup> 763 p. 595)

1356 d. 18 Augusti apud Villam novam — Innocentius VI Henricum  
filium ol. Boleslai ducis Opoliae clericum dioecesis vratisl. in 19  
anno aetatis constituto dignoscat super aetatis defectu ad obtinen-  
das dignitates ecclesiasticas. (I n<sup>o</sup> 768 p. 597)

1356 d. 17 Septembr. Avinione. — Innocentius VI Magistro et fratribus  
hospitalis S. Mariae Theutonic.... Skazyl sie nam Kazmierz Krol  
polski, iz pomimo ze jego przodkowie dla wasz Konwenta, fundo-  
wali i dotowali, wy niepomni dobrodziejstw u wojnie ktorz  
teraz Krol polski z niewiernemi ditwinami prowadzi, pomagajac  
tyrnze ditwinom, wspierajac bronie i ludzmi, puszczajac ich przez  
wasze ziemie do Polski, robieci im mosty, i obrociszac drogę kupiec-  
ka do Tartary i na Rus przez Kraje litewskie, a nawet wpadisze  
podczas wojny z ditwz do Mazowsza i zajiszie kilka zamkow.  
Na kazujemy wam abyscie to wszystko naprawili (I n<sup>o</sup> 769 p. 597)

1356 d. 17 Septembr. Avinione. — Innocentius VI episcopo cracov. —  
Significavit nobis Kazimirus rex Poloniae quod monasteria monia-  
lia in Olska, Imramowicz et Zwerinac Premonstratensis et  
in Stanistek S. Benedicti ordinis cracov. dioecesis sunt in locis  
ruralibus situata, propter quod moniales minus fervide officiis  
vacant et frequenter extra monasteria evagantur; supplicavit ideo  
rex ut hijs monialibus alia loca infra civitatem Cracoviensem  
construi concedere dignaremur. Nos committimus tibi ut si ita est  
hoc exequaris cum conditione quod antiqua monasteria minime  
ad profanos usus ~~transferantur~~ transferantur sed in ecclesijs eorum  
sacerdos deserviat (I n<sup>o</sup> 771 p. 598) (Zdaje sie iz wstank  
owego zamku Wojciecha Ksien. Stanistek r. 1363 od mieszczan-  
na Krakow. Hermanna Krasz kupila dom i stodownis w tyle  
Kosuta i klasztoru S. Krzyza w Krakowie)

1356 d. 17 Septembr. — Innocentius VI confert Alberto Johannis canella-  
rio Kazimiri regis Poloniae confert canonicatum quenzensem,  
quem Arnaldus de Lauina collector fructuum Camerae apostolicae  
hucusque possidebat (I n<sup>o</sup> 772 p. 599.)



1356 d. 25 Octobr. Avinione - Innocentius VII Arnaldo de Caucina Joh:  
lathio eulēsiē cracov. potestatem nuntii apostolici ad Vratislavi:  
ensem et Lubucensem ~~dioceses~~ et Camirensē dioceses extendit.  
(I n<sup>o</sup> 733 p. 579)

Jan z Czarnkowa

1356 d. xv Calend. Octobris Pontif. 22 4<sup>o</sup> Avinione. - Innocentius VII Janconi  
de Czarnkow, consideratione regis Poloniae providet de canonica  
catu in eulēsiā posnaniensi quem Alston Bohemi obtinebat. (I  
n<sup>o</sup> 734 pag. 580)

(J. Lancratius in Mesko)

1356 Innocentius VII confert Floriano Letri praeposito collegiatae in  
Lancicia confisario Kazimiri regis Polon. iurisperito canonica:  
tum et praeposituram eulēsiē cracov. (quam Johannes episcopus  
Lofnien. obtinebat) - Johanni Czylagii canonico vratislav. prae:  
bendario in Kurzelow (quēgn. dioc.) et in Presto J. Lancratii (dioc. cracov.)  
qui in iure canonico studet praeposituram lanciciensem et  
canonicatum cracoviensem. - Johanni Laskonis canonicatum  
posnaniensem (quem Johannes episc. posnan. obtinebat) - Di:  
visio Prandota canonico cracoviensi archidiacono kalibien:  
canonicatum vratislaviensem - Gerharo nato Gerhardi de Alf  
clero varmiensi canonicatum in eulēsiā Colbergenf. dioc.  
Kamirensif. (I n<sup>o</sup> 734 pag. 580)

1357 d. 10 Januarii Avinione - Innocentius VII nob. Nicolas de  
Ix Kulle militi ~~de~~ Sarsbatenf. diocesis qui Hildegundam  
filiam nob. Engelberti de Thisenhusen militis consanguineam  
prios suae uxoris Margarethae, in matrimonio duxit,  
dispensat (I n<sup>o</sup> 735 pag. 580)

1357 d. 24 Januarii Avinione - Innocentius VII hortatur Kazimi:  
rum regem Poloniae... quaeftus est Magister S. Mariae Heatonico:  
rum quod tu in damnum eius cum infidelibus de twinis pacem et con:  
federationem noviter iniisti et quod cum Tartari ligam firmare velle  
vis et quod jam pro certa parte terrae Ruthenorum schismaticorum  
quam tibi vendicasti Tartarorum regi cum praestatione annui  
tributarii te fecisti... nonemus te ut ab his foederibus resilis.  
(I n<sup>o</sup> 736 p. 581)

1357 d. 31 Januarii Avinione - Innocentius VII Nicolas Hrosberg  
confert praeposituram et canonicatum in eulēsiā gnesnensi cumque apos:  
tolicae sedis runtium nominat et collectorem fructuum camerae apostolice  
licae in diocesi gnesnensi post Heliam de Rodomo cantorem eulēsiē  
Xantoniensif. clero camerae apost. in partibus Alemannie et Poloniae apost.  
sedis runtium et generatim receptorem, qui reversus est ad nos. (I n<sup>o</sup> 737 p. 582)

1357 d. 14 Augusti Avinione - Innocentius VI Kazimierzum regem Polon.  
ut 5000 flor. quas ab Arnaldo de la Taucina scholastico cracov.  
apostolicae sedis nuntio nomine ipsius ecclesiae mutuavit, reddat.  
(In 779 p. 583)

(I n<sup>o</sup> 779 p. 583)  
1357 d. 10 Octobr. Avinione. — Innocentius VI post obitum Clementis  
episcopi ploani<sup>si</sup>, Bernardum episcopum milcoriensem de  
milcoriensi episcopatu ad Plorensem transfert. (I n<sup>o</sup> 780 p. 584)

1352 d. 2 Decembr. Avinione. — Innocentius VII. Conradum minorem su-  
niorem<sup>2)</sup> ducem Plesnicensem qui Agnetem filiam Kazimiri ducis  
Thebiniensis quarto consanguinitatis gradu sibi iunctam, matri-  
monialiter sibi copulavit dispensat. (I n<sup>o</sup> 781 pag. 584)

1357 d. 17-27 Decembris, Avinione. - Innocentius VII Bernaldum de Lacausina canonicum Prætor. apostolicæ sedis nuntio mandat ut ad Curiam Romanam cum libris rationum suarum et pecuniis collectis se transferat vel pecuniam Raimundo de Sancto Michaelis fervienti armorum et familiari papæ quem papa in Coloniam mittit, reddat vel ei Raphaelem Samiani et Albertum de Planis factores societatis mercatorum Des Malabaylas Brugis assignet. (Ino 782, 783, 784)

1357 Innocentius III. Inchiwil & Secretorum Doctori canonico vladislav. wratislav. et poznan. confert decanatum eullesiae cracov. (vacan-  
tem per obitum Saginei) - Iveslao Myslai de Swesthowicz canoni-  
co quiescens. cracov. altaris s. Margarethae in eullesia cracov.  
confert praeposituram collegiatae Leczimiriensis (post resigna-  
tionem Othonis Lancoslai) - Danieli nato Nicolai juvenis Wir-  
zingi civis cracov. qui camerae apostolicae 30 annis et amplius  
servivit, clerico dioecesis cracov. confert canonicatum et prae-  
bendam in eullesia wratislaviensi: (I n.º 785 pag. 586) in civitate Leczimiriensi

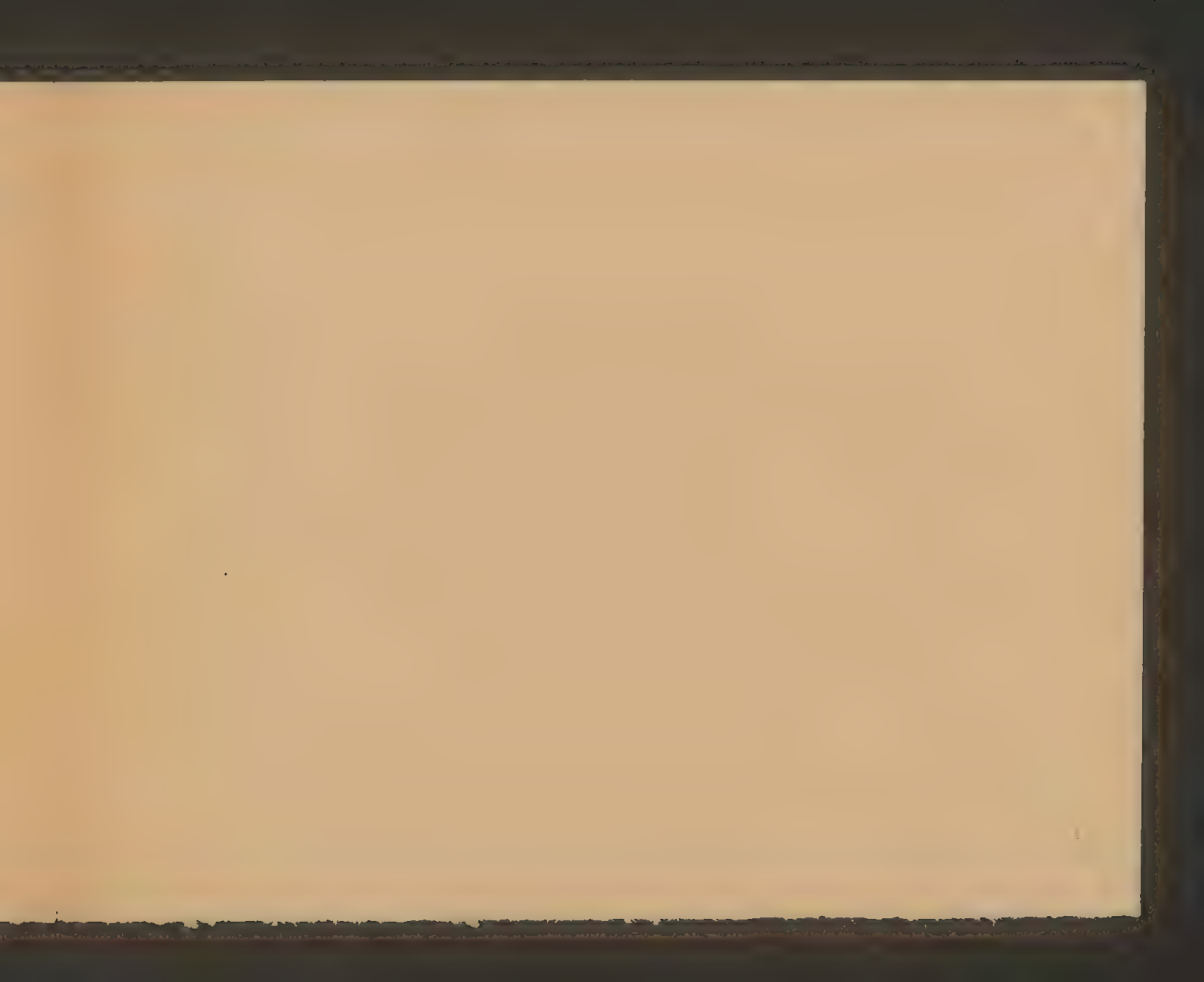
1358. d. 2 Maji Avinione. — Innocentius VI. eulogie ladimirienfis Longaeco  
tempore pastoris solatio est destituta, ut etiam ultimi ladimirienfis  
episcopi memoria non habeatur. Guiselmus patriarcha ha constantino-  
politani credens provisionem eulogiae ladimirienfis ad eum pertinere,  
commisit Augustino episcopo Salubrienfi eligere episcopum ladi-  
mirensē, qui etiam <sup>Petrum</sup> ~~Augustinum~~ elegit in episcopum ladimiriensem, quem  
Johannes episcopus Misernis consecravit; hunc Petrum episcopum ladi-  
mirensē litterarum scientia creditum nunc nara confirmat. Ino 786 p. 936!



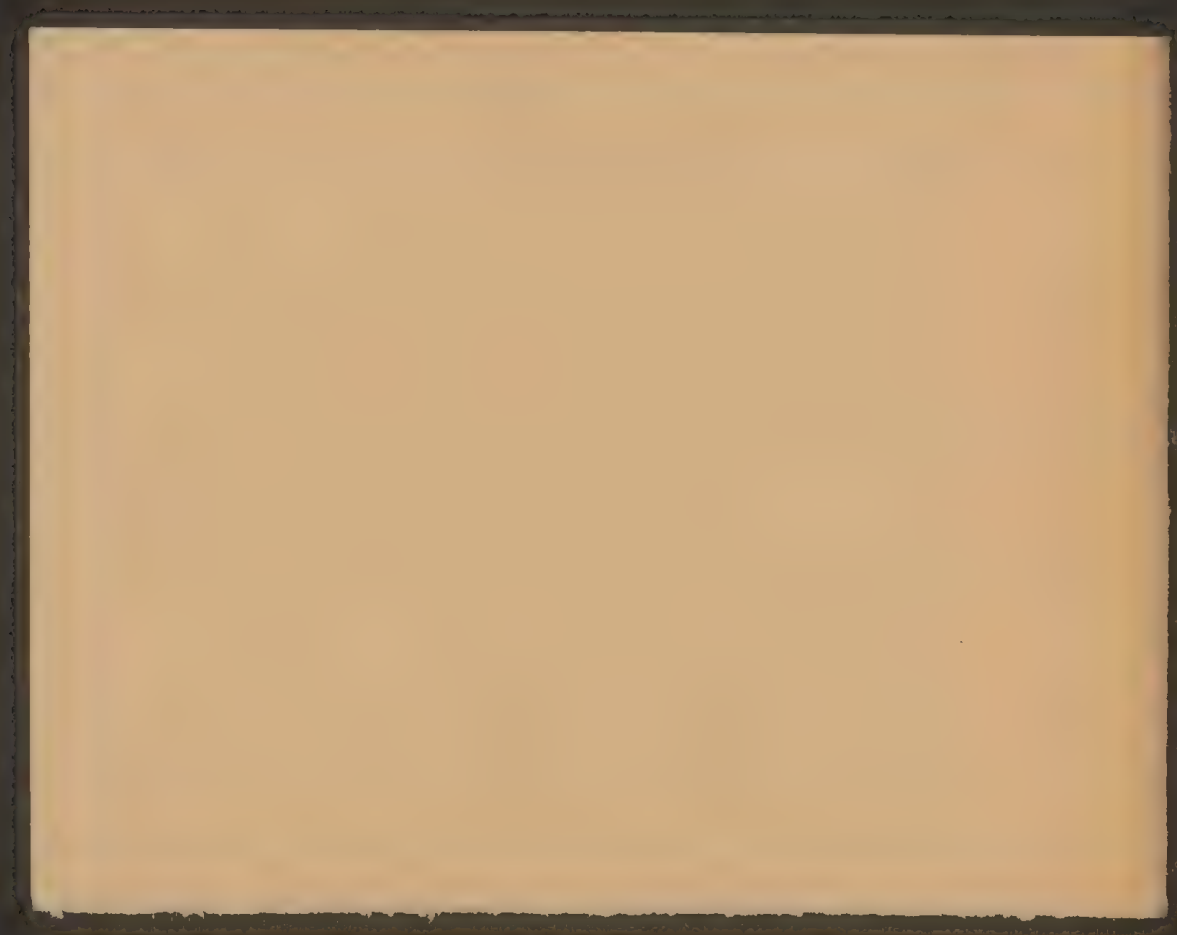
Propositum fam-  
bientem

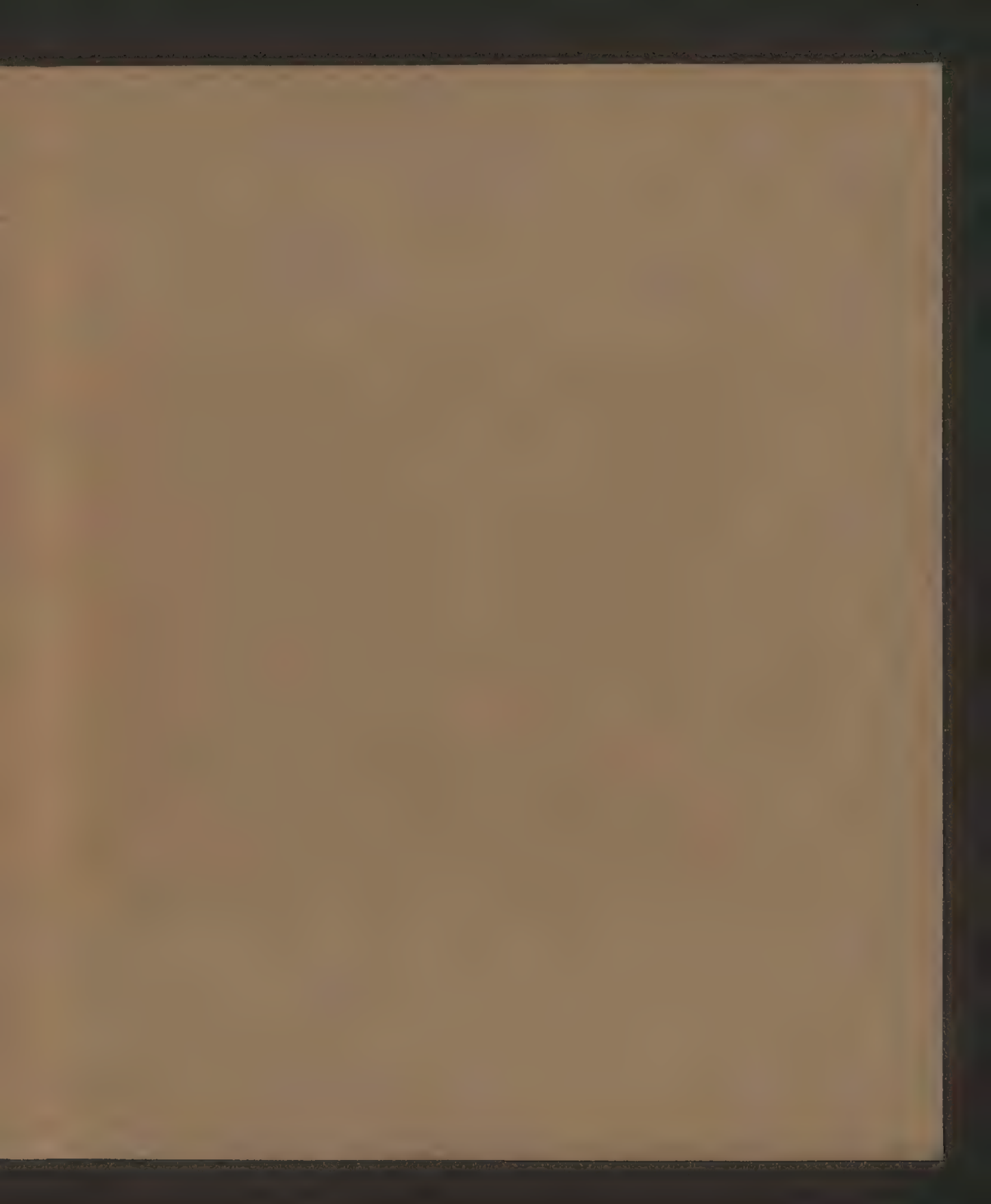
- 1358 d. 7 Maji Avinione - Innocentius VI post mortem Jacobi episcopi Sambienfis, approbat in Bartholomeum in episcopum Sambientem electum per capitulum. (I n<sup>o</sup> 787 p. 587.)
- 1359 d. 27 Januarii Avinione. - Innocentius VI mandat archiepiscopo pragenfi ut pacem inter Kasimirum Poloniae regem et fratres S. Mariae Theutonicorum componat. (I n<sup>o</sup> 789 p. 588.)
- 1359 d. 27 Januarii Avinione. - Innocentius VI permittit nobili Andreae de Brechow militi cracoviensi. dioc. cum 5 personis loca Terrae sanctae visitare (I n<sup>o</sup> 790 p. 589)
- 1359 d. 18 Maji, Avinione. - Innocentius VI Johannem filium Kazimiri ducis Teschinentis clerico vrbatislaw. dioc. permittit licet defectu aetatis (nam in 20 anno aetatis est constitutus) beneficia ecclesiastica accipere (I n<sup>o</sup> 791 p. 589.)
- 1359 d. 2 Decembris Avinione (III nonas Decembris) - Innocentius VI permittit fratribus Ordinis Minorum accipere in oppido Tarnow cracov. dioc. monasterium tit. b. Trinitatis pro 12 fratribus per nob. Raphaelen dominum de Tarnow fundatum accipere. (I n<sup>o</sup> 792 p. 590)
- 1359 Innocentius VI confert Stanislao dicto Soska capelano regis Poloniae canonicatum cracov. - Joanni Falconis de Woliza canonico posnan. et vislicien. canonicatum gnesnens. - Henrico Conradi de Polonia baccalaureo in artibus et medicina canonicatum ecclesiae S. Regidii in Cracovia collationis abbatis Sieciechoviensis. - Jacobo de Oswenaim rectori mediae partis ecclesiae parochialis in Oswenaim canonicatum ecclesiae Kiliensis. - Johanni Falconis de Gerdelitza canonicatum ecclesiae S. Michaelis in castro cracov. - Nicolao Boguslai de Lukawica canonicatum visliciensem. - Fali Bogoni nato Gregorii de Delascono parochi in Gradez dioc. posnan. canonicatum posnanensem. - (I n<sup>o</sup> 793 p. 590.)
- 1360 d. 24 Januarii Avinione. - Innocentius VI post mortem Ludolphi ecclesiae Curonensis confirmat Jacobum ~~de~~ <sup>de</sup> ~~episcopus~~ <sup>canonicum</sup> Curonensem in episcopum Curonensem per capitulum electum (I n<sup>o</sup> 794 pag. 591)

Akad.







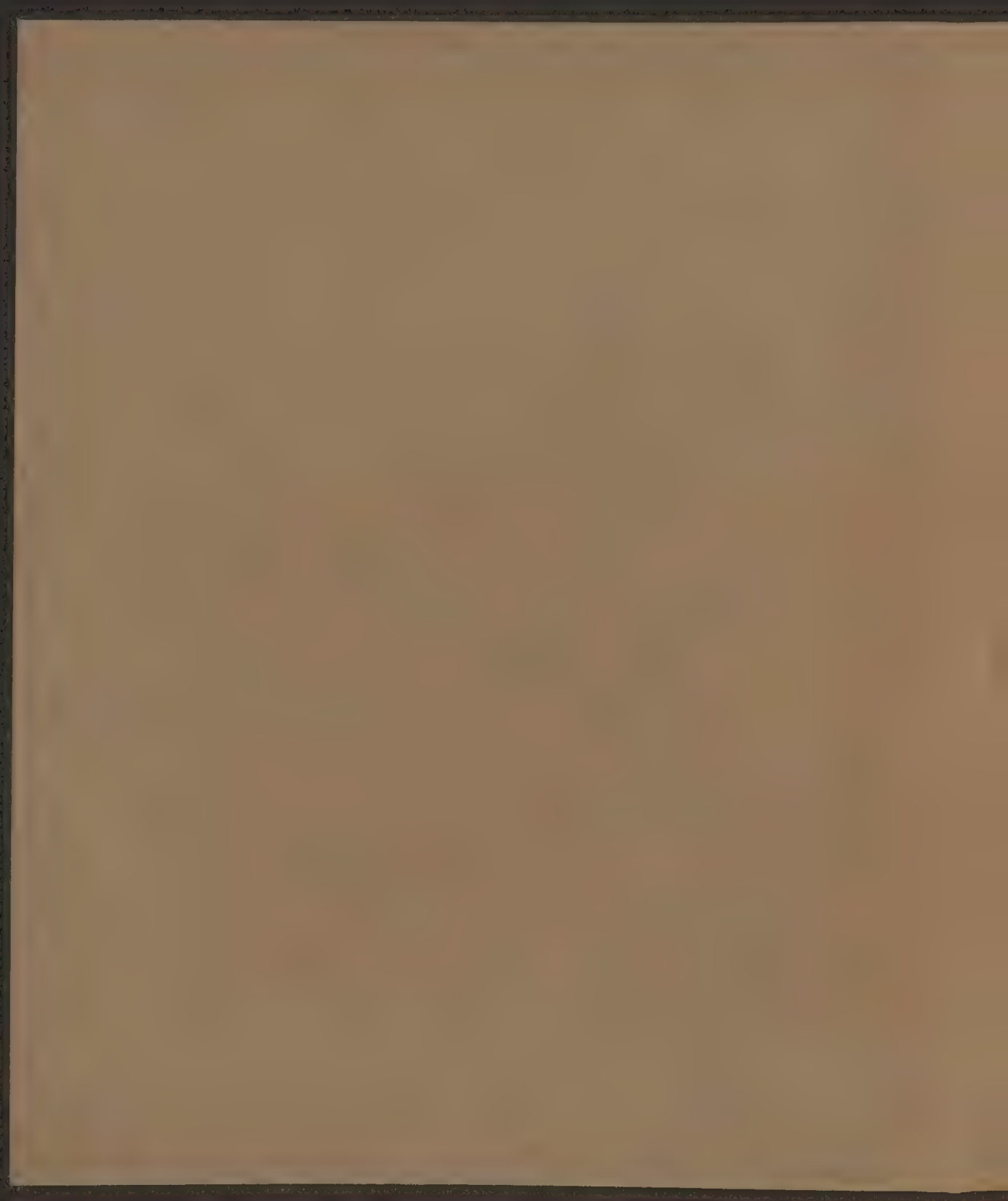












Col. H. H. H. H. H.

Palmer & Co. H. H. H.

(1843)





1360 d. 20 Aprilis Avinione - Innocentius VI. post mortem nuper  
Arnaldi episcopi pomezanensis confirmat in episcopum pomezan.  
Nicolaum praepositum pomezanens. per capitulum electum.  
(I n<sup>o</sup> 795 p. 592)

1354 pridie nonas Februarii - Capitulum ecclesiae S. Crucis in Wratis-  
lavia videlicet: Praepositus, Cantor, Scholasticus, Custos et 10 alii  
canonici statuunt ut Vicarii ejusdem ecclesiae sint perpetui et per  
capitulum tantum deponi possunt. - Confirmat haec ordinationem  
Pretzlaus episcopus wratislaviensis. Wratislaviae III Idus Februarii  
1354. (I n<sup>o</sup> 796 p. 593)

1360 d. 5 Junii Avinione - Innocentius VI. Nicolaum ducem Oppaviae  
qui juxta filiam Bolkonis ducis, Tesiae et Falkenbergensis  
(quae in tertio gradu consanguinea erat cum d. Anna prima  
uxore ejusdem Nicolai ducis Oppaviae) matrimonialiter sibi co-  
njugavit, et prolem suscepit - ~~ad hoc~~ dispensat, cum con-  
ditione tamen, ut 25 equites armigeros barbutis et aliis armis  
decenter armatos papae ad bellandum in Italiam mittat. (I n<sup>o</sup>  
797 p. 595)

1360 Otto de Nissa ac Petrus, Hanco et Nicolaus fratres dicti Du-  
ringi cives wratislavienses promittunt infra 12 menses Anto-  
nio et Guidoni Malabayta mercatoribus Austriacis in villa  
Brugensi assignare pecuniam receptam pro Camera apostolica  
a Pretzlaeo episcopo wratislaviensi. videlicet 1000 flor. auri de  
Florentia seu Hungaria, item 1000 flor. item 200 flor. (I n<sup>o</sup> 798  
799. 800)

1360 d. 31 Julii apud Villam novam. - Innocentius VI. post mortem  
Elementis (Benzkata) episcopi ploensis nominavit Bernardum  
episcopum milhoriensem (dominikanum) in episcopum ploensem d. 10 Octob.  
1357 qui ad hoc usque tempus cathedram suam non potuit absce-  
dere, quoniam rex Kazimirus est ei inimicus pro eo quod genitor  
Bernardi civitatem Sandomiriensem proditorie in manus infidelium  
hostium regis tradiderat et ea inde de regno cum ipso Bernardo  
et alijs dependentibus usque ad tertiam generationem de regno Po-  
loniae bannitus et proscriptus est. Capitulum vero ploense statim  
post mortem Elementis elegit in episcopum Smislaum canonicum  
ploensem (Janistaw Wronski). Quoniam vero Smislaus apud inimicos  
regis Poloniae degens, censuras ecclesiasticas contra capitulum ploense

Pharbu Nowina



tulit: nos has censuras sustulimus. (I. n<sup>o</sup> 802 p. 578)

apud Villam novam II Idus Augusti (12 Augusti) 1360 (I. n<sup>o</sup> 805 pag. 600)

1360 d. 7 Augusti VII Idus Augusti apud Villam novam. — Innocentius VII omnibus qui ecclesiam parochialem S. Catharinae in Wdritza cracov. diocesis. visitaverint in festivitate S. Catharinae annum et 40 dies de injunctis poenitentis relaxat (I. n<sup>o</sup> 804 pag. 600)

1360 d. 15 Augusti apud Villam novam — Innocentius VII Joanni dicto Jura comiti cracoviensi et Elisabethae ejus uxori indulgetur ut si ipsos in locis ecclesiasticis interdicto suppositis mori contigerit ecclesiasticae sepulturae tradi valeant (I. n<sup>o</sup> 806 pag. 601)

1360 d. 12 Augusti apud Villam novam — Innocentius VII omnibus visitantibus in festivitatem ecclesiam Rigensem ordinis Praemonstratensis relaxat 2 annos et 2 quadragenas de injuncta poenitentia. (I. n<sup>o</sup> 809)

1252 d. II Kalend. Septembris in Torcida. — Otho claus rigensis episcopus ecclesiae rigensi (videlicet praeposito et capitulo praemonstratensis ordinis) donat 3 villas: Lovgana, Koltemala, Tekeseilen (Ten Mikotaj pnykupit wrole dōbs 2a fure pīe = nigdze dla stołu biskupiego) pontificatus anno 2. (I. n<sup>o</sup> 810)

1288 mense Septembris in ecclesia Rigensi. — Johannes (von Sechten) archiepiscopus tertius rigensis capitulo ecclesiae cathedralis rigensis tituli b. Virginis Mariae donat castrum et insulam Dolen — testis: Henricus dunemundensis abbas. (I. n<sup>o</sup> 810)

1293 in die b. Agathae V. in civitate Rigensi. pontificatus anno 9. — Johannes (von Sechten) archiepiscopus rigensis praeposito et capitulo ecclesiae rigensis donat homines omnes in insula Dolen residentes et medietatem piscariae in Duna. — Testes: prior fratrum praedicatorum, gardianus fratrum minorum etc. (I. n<sup>o</sup> 810)

1355 d. 3 Augusti Ravennae, pontificatus anno 8. — Vromoldus (Fromhold von Frischhausen) archiepiscopus rigensis praeposito et capitulo ecclesiae metropolitanae rigensis ordinis praemonstrat. approbat possessiones donatas per Nicolaum episcopum et Johannem archiepiscopum tertium rigenses. (I. n<sup>o</sup> 810)

1360 festum Coronae Domini nostri Jesu Christi instituitur.

1360. Innocentius VI Mathaeo Bonellay (Bozellai?) de Hachow cantori ecclesiae sandomiriensis medico Kazimiri regis Polonae confert canoniam wratislaviensem. (I n<sup>o</sup> 813 p. 603)

1361 civitas Tarbatensis dicta Curia Romana per bo dietas et ultra - episcopus Tarbatensis per longa tempora non fuit nunc vero episcopus Tarbatensis trahit moram in civitate Lubicensi.

1362 d. 8 Novembris (VI Idus Novembris) Avinione. - Urbanus V Kosciot S. Jodurji  
confirmat litteras Innocentii VI datas VI Calend. Augusti pontificatus sui anno 8<sup>vo</sup> (1360) quibus omnibus qui hospitale cum capella prope pontem in via qua itur de civitate Cracoviensi versus Kazimiriam in quo pauperes tractantur, per Kazimirum regem Polonae fundatum et dotatum in Nativitatis, Resurrectionis, Ascensionis Domini, Pentecostes, Dedicationis istius capellae festivitatibus et Coenae Domini ac Parascevae diebus visitaverint et elemosinas erogaverint 2 annos et decas quadragenas de ingentis poenitentibus relaxavit. (I n<sup>o</sup> 817 pag. 609) X

1324 in vigilia Annuntiationis B. Mariae, in Strelin. - Bolko dux Slesiae et dominus de Furstinberch de consensu fratris sui Bernhardi diducit et de voluntate germanae suae (Annae?) 20 maras census annui de advocatia provinciali in Strelin confert monasterio Strelinensi monialium S. Clarae wratislaviensis diocesis. (I n<sup>o</sup> 818.)

1329 proxima dominica post diem Nativitatis Mariae in Strelin. - Henricus dux Slesiae dominus in Furstinberch et in Jawor de voluntate sororis suae germanae Annae 20 maras redditus annui de exactione ducali in civitate Jawor confert monasterio monialium S. Clarae Strelinensi wratislaviensis diocesis. (I. n<sup>o</sup> 818)

1310 Leonis XIII Calend. Junii - fr. Gentilis tit. S. Martini in Montibus presbyter cardinalis apost. Sedis legatus confirmat abbatis et monasterio S. Clarae in Strelin diocesis wratislaviensis quod olim Bolko dux Slesiae et dominus in Furstinberg fundavit, ius patronatus ecclesiae b. Michaelis in Strelin et B. Mariae in Alba ecclesiae cum consensu Bernhardi, Henrici et Bolkonis filiorum praefati ol. ducis Bolkonis. (I n<sup>o</sup> 819)



1363 d. 5 Februarii Vratislaviae. — Lites vratislavienses promittunt  
1000 flor. de Hungaria et Bohemia quas ab Johanne de Cab-  
respina Doct. Decret. canonico barbonensi in Bohemia, Polo-  
nia et Hungaria et ab Arnaldo de laucina scholastico cracov.  
in Polonia et Hungaria apostolicae sedis nuntius pro Camera  
apostolica receperant se infra 13 menses Brugis transmissu-  
ros. (I n<sup>o</sup> 820)

1363 d. 18 Martii, Avinione — Urbanus V, Kazimiro regi Polon.  
Adleidi reginae Polon. per nobilem Johannem Lacollai militem  
ambaxiatorem requisivit. . . audivimus quod consortem tuam  
Adlegaim a thoro regali non iudicio ecclesiae sed ex quadam  
turbatione separasti, super quo in curia Romana causa ven-  
tilatus. Hortamur te itaque ut cum regina Adleidi te reconcilies;  
ad patrem vero reginae Henricum dantgraviu Masoviae scribi-  
mus ut pro reconciliandis rege et regina operam intendat et quid-  
quid pro dote debet non differat exsolvere. (I n<sup>o</sup> 821. 822. 823)

1363 d. 24 Martii Avinione — Urbanus V post translationem nuper  
Johannis episcopi culmensis apud sedem apostolicam constitu-  
ti ad episcopatum hildesemensem nominat Wieboldum de  
Velotey (Wieboldum Döbelstein) canonicum culmensis in episco-  
pum culmensis eumque consecrari iubet. (I n<sup>o</sup> 824 p. 614)

1363 d. 6 Aprilis (VIII Idus Aprilis) Avinione. — Urbanus V <sup>de Polonia</sup>  
<sup>Kazimirus</sup> de Polonia <sup>de Masovia</sup> antiepisopo gnesnensi mandat. quia rex  
Poloniae Kazimirus intendit in villa Lamburga dicta in terra  
Rusoviae quae nullius dioecesis existit construere et fundare  
de novo ecclesiam catholicam et nos super hoc petiit (pro ob-  
no pnes orego postea Jana <sup>regina</sup> La Kostawa Ktory jezdzit 2 obe-  
dienega) ideo committimus tibi quatenus inquiras an dicta villa  
iniquis existat, an derum et populum habeat sufficientes et terri-  
torium competens pro dioecesi nec non de qualitate dotis. (I n<sup>o</sup> 826  
pag. 615)

1363 d. 6 Aprilis Avinione. — Urbanus V mandat archiepiscopo gnes-  
nensi ut canonicos et clerum ploensem absolvat ab excommunica-  
tione et censuris quas super ipsis tulit Bernardus quem Innocentius  
VII ex episcopatu Wilcoriensis ad ploensem transtulit: quoniam  
Bernardum a dignitate episcopali et administratione dioecesis ploen-  
sis amovimus. (I n<sup>o</sup> 827 pag. 616)

1363 d. 26 maji Avinione. — Urbanus V post amotum ab episcopatu plocensi Bernardum per Innocentium II nominat episcopum plocensem Imiōlaum (Janislaum Wronski) praepositum Michaelis Plocensis. (I n<sup>o</sup> 828 p. 616)

(Per Imiōlaum Janislaum Wronski) no f. m. i. r. i. K. l. e. mensa oblati na biskupstwo 7. 358)

1363 d. 6 Junii, Avinione. — Urbanus V Kazimirus regem Poloniae monet ut nonnullos consules et cives Cracovienses, qui ab Erinaldo de Lancina scholastico cracov. apost. sedis nuntios pecuniam receperunt transmittendam Brugis pro Camera apostolica incertis jam elapsis terminis et huc usque non solverunt atque ideo excommunicati sunt, ad solvendum compellat et domos eorum vendi jubeat. (I n<sup>o</sup> 829 p. 617)

1363 d. 29 Junii, Avinione. — Urbanus V Kazimiro regi Poloniae commendat revertentem ambaxiatorem eius Johannem Pacosla militem dominum de Refow qui pro dunt et solite officium suum gessit et cum gente armorum ex Polonia napae in auxilium contra Bernaborem de Viccomitibus civem Mediolanensem haereticum venire promisit. (I n<sup>o</sup> 830 p. 618)

1363 d. 8 Julii, Avinione. — Urbanus V omnibus qui Kazimiro regi Poloniae auxilium contra ditu nos, Tartaros et alios infidelios dabunt concedit indulgentiam 12 annorum et qui decesserint in prelio plenam remissionem peccaminum. (I n<sup>o</sup> 833 p. 619)

1363 Nicolaus Thisenhusen decanus tartatenfis — Engelbertus de Thisenhusen canonicus tartatenfis.

1363 d. 24 Julii, Avinione. — Urbanus V post mortem Hermannii (de Synabrugge) episcopi osiliensis, confirmat in episcopum osiliensem Conradum decanum osiliensem per capitulum electum et per archiepiscopum rigensem consecratum (I n<sup>o</sup> 835)

1363 Urbanus V confert Joanni de Duscha vicecancellario regis Polonice, jurisperito canonico quercensi et L. Georgii castri cracov. nuntio designato regis Poloniae ad curiam Romanam canonicatum cracov. — Nicolaus Comadi de Bithom archidiaconus ecclesiae s. Mariae de Glogoria qui in theologica facultate per quadrennium Vroclavie studuerat canonicatum vroclav. — Seneo Wlostez praeposito ecclesiae s. Michaelis in castro cracov. capellano Caroli Roman. imperat. canonicatum vroclav. — Johanni Sommerero de Lusoria magistro in artibus et baccalario in medicina canonicatum vroclav. — Johanne nato Johannis Lasciai (Laskowski) juveni 16 annorum in facultate



artium studentem canonicatum cracov. et plocens. - ~~Henricus~~  
 Siccio ~~Henricus~~ Henrici dicto de Lofnania qui per triennium  
 Bononiae et Pragae studebat. canonicatum vratisslav. - Petro  
 Johannis de Orega magistro in artibus et baccalario in medicina  
 beneficium vratisslav. - Nicolao Johannis de Crapitz qui Ladue  
 in iure canonico per triennium studuerat canonicatum vraz  
 tislav. (I n<sup>o</sup> 837)

1364 d. 20 Januarii - Urbanus V monet Johannem de Bohemia  
 marchionem Moraviae qui cum Elisabetha nata olim Kazimiri  
 ducis Thessinensis moniali professa monasterium in Trebnitz met-  
 rimonium contraxit. (I n<sup>o</sup> 839)

1364 d. 7 Martii Avinione. - Urbanus V Kazimiro regi Polon.  
 ne credat calumnias imputatas Joanni de Busca vicecan-  
 cellario regis procuratori negotiorum regis in Curia Roma-  
 na quoniam ille tempore Innocentii VII et nunc negotia  
 regis sollicite est prosecutus. (I n<sup>o</sup> 840 p. 524)

1364 Toracius praepositus monasterii Strelinensis ordinis Premon-  
 stratensis praeficitur in abbatem monasterium S. Vincentii  
 extra muros Vratisslaviensis ord. Praemonstrat. (quod monaste-  
 rium vratissl. erat filia Abbatis Stegnweldensis colonien-  
 sis diocesis) post mortem Wilhelmi abbatis.

Academia Krak. 1364 d. 1 Septembr. Avinione (Calend. Septembr. Pontif. 8:20) - Urbanus  
 V. "Ad perpetuam rei memoriam. In suprema dignitatis aposto-  
 licae specula" ad preces Kazimiri regis Poloniae confirmat stat-  
 utum generale in civitate Cracov. tam in iuris canonici et civili  
 quam alia qualibet licita praeterquam in theologica facultate  
 cum potestate conferendi doctoratus seu magisterii honores  
 dummodo per episcopum cracov. examinati fuerint: qui doctores et  
 magistri in omnibus studiis generalibus habebunt potestatem do-  
 cendi. (I n<sup>o</sup> 842 pag. 526) vel de Gostina

1364 Urbanus V confert Petro de Gostina capellano Rodzanthae  
 episcopi cracov. qui per 20 annos erat succollector fructuum Camerae  
 apost. in diocesi vratisslav. canonicatum cracov. - Jacobo Wen-  
 ceslai de Kenze capellano regis Polon. et parcho in Gorgioze  
 canonicatum cracov. - Luthero filio olim Samionis de Schellendorf  
 parcho in Smelwitz dioc. vratissl. qui per triennium in iure canonico

Pectori parochialis eulei.  
 S. Nicolai in Vratisslavia  
 canonico vratissl.

- studuit canonicatum cracov. — Tito Bussio clerico sambienſi  
qui in ſtudio generali Montispeſulano Magalonenſis dioceſis  
ſtuduit canonicatum Tarbutenſem — Johanni Thidebranni de  
Tharneck canonico ecleſiae ſ. Floriani in ſuburbio cracov.  
canonicatum cracov. — Petro de Lampite cantori wiſlicienſi  
canonicatum cracov. — Petro Czatawi (Czani?) dicto Suchi;  
wik clerico cracov. canonicatum wraſſlav. — Mathiae lau-  
rentii procuratori regiſ Polon. canonico cracov. et ſ. Michae-  
lis in caſtro cracov. et ſcarbimiriens. canonicatum wraſſlav. —  
Henrico Werneri apellano Waldemari regiſ Daciae canonico  
ſuerinienſi, Caminenſi, Juſtrovienſi (dioec. camin) canonicatum  
cracov. — Lavittio de Leſcino nobili in juſe canonico perito  
cuſtodi wiſlicienſ. canonicatum cracov. — Boratae Viſlai diſ-  
penſatori generali regiſ Poloniae ſcholaſtico wiſlicienſi et canonico  
ſ. Regidii in Cracovia canonicatum cracov. — Bratzlao de Snolſke  
canonico ſcarbimis. beneficium cracov. — Alberto Petri de ſcar-  
bimiria vicario in Malogorz canonicatum ecleſiae ſ. Johannis  
Bapt. in ſcarbimiria — Storgoni de Ryſinburg abbatiam  
lubenſem ord. ciſtere. (I n<sup>o</sup> 843)
- 1364 d. 4 Decembr. Avinione. — Urbanus V quia Mathiaſ Gotan-  
czewſki epiſcopus wladſſlav. per procuratorem ſuum Johannem  
Advocati de Czarnicow canonicum wladſſlavienſem miſum epiſ-  
copatum in manibus Nicolai ſ. Mariae in Via lata diaconi Cardi-  
nalis ex certis cauſis reſignavit, ideo ſubſtitutum (Gotanczewſki) pre-  
poſitum Wladſſlaviensem papa in epiſcopum wladſſl. nominat.  
(I n<sup>o</sup> 844 p. 629)
- 1365 d. 5 Februar. Avinione. — Urbanus V abbati monaſterii tinciienſis  
quoniam Caſimirus rex Poloniae petiit quod proponit ad honorem  
ſ. Agneſis, Dorotheae et ſ. Annae fundare et dotare in civitate  
Cracoviienſi monaſterium monialium ordinis ſ. Auguſtini ſecun-  
dum inſtituta ordinis fratrum Praedicatorum viventium... ideo  
papa mandat abbati. ut ſe de dote informare velit. (I n<sup>o</sup> 846 p. 630)
1365. Urbanus V mandat ut capitulum cracov. Nicolaus de Rozuchow  
archidiacono cracov. canonico queſnrenſi, poſeſſori medietatis villae  
Tanie canonicalis aliquas villas abſignent indigentibus et capitulum pro  
eo quoque capitulum pro Rozdawanii wakanſow nominata, et ſ. ſum huius  
et nim de papiera wſtauriet (I n<sup>o</sup> 847 pag. 631)



Wrocław

1365 d. 24 Febr. Avinione. — Urbanus V Kazimiro regi Polonie. —  
skarytes ja jakoby Karol cesarz rymski starat sis u pa-  
nieja biskupstwa wroclawskie wolniec od podleglosci (sub-  
jectione) archibiskupstwa ~~krakowskiego~~ gnieznieskiego i poddac go  
archibiskupstwu prazskiemu, co nie prawda jako tez i to ja-  
koby Theodoryk biskup wormacyjski u sworu rymskiemu prze-  
skadzal twoj prozbie aby nadal elekcia na biskupstwa w Polse  
nie potrzebowali globicie jiz dzic de stoliu apostolskiej o po-  
tworzenie. (I n<sup>o</sup> 848 pag. 632)

Wieliczka

1365 d. 2 Martii (II nonas Martii) Avinione. — Urbanus V capellae  
S. Spiritus in hospitali pauperum oppidi Wieliczka cracov. dioc.  
quam Kazimirus rex Polonie construxit et dotavit confert in-  
dulgencias videlicet omnibus visitantibus eam in festo Pentecostes  
Ascensionis, Corporis  
Domini Jesu Chr. Pentecostes, <sup>Ascensionis</sup> ~~Ascensionis~~ B. maris,  
nativitatis B. Johannis, Apostolorum S. Petri et Pauli et per 6 dies  
festum Pentecostes sequentes relaxat i annum et 40 dies de in-  
iunctis poenitentibus. (I n<sup>o</sup> 849 p. 632)

1365 d. 15 Maji Avinione. — Urbanus V permittit Nicolao Fruolini  
et Hermanno Crans civibus cracov. ut quilibet eorum unum al-  
tare cum perpetuo capellano in parochiali ecclesia B. maris V.  
in Cracovia fundare et dotare possit (I n<sup>o</sup> 852 p. 634)

1365 Urbanus V mandat corpus demortui Wenceslai ducis Sleziae  
(patris domicellorum Ruperti, Wenceslai, Henrici et Boleslai  
atque mariti Annae ducissae) in cimiterio ecclesiae legnicensis  
conditum exhumari et procul ab ecclesiastica sepultura jactari  
quia mortuus est in excommunicatione (albowiem Johannes Petri  
Ormonis kanonik wroclawski rzuci na niego interdykt iz mu  
dlugu nie zaplat) (I n<sup>o</sup> 853)

1365 d. 4 Junii — Urbanus V dispensat nobilem Beliconem dictum  
Cornicz domicellum vratislav. diocesis qui consanguineam suam  
Juttam filiam cl. Ezechonis de Thefrin matrimonialiter sibi  
copulavit.

1365 d. 5 Junii — Urbanus V Przemissao duci Thefrinensi et Bol-  
coni duci Opolensi confert indulgencias (I n<sup>o</sup> 856 p. 636.)

1365 d. 7 Augusti (VI Calend. Septembr. Pontif. 2<sup>o</sup> 3<sup>o</sup>) Avinione — Urbanus V episcopo vratislaviensi mandat ut ~~audiat~~ audiat et decidat causam inter Arnaldum de Caucina scholasticum cracov. et nob. Joannem ducem Osvencinensem ratione decimarum et pecuniarum ad scholasticam cracov. pertinentium. (I n<sup>o</sup> 857 p. 637.)

1365 d. 22 Septembr. Avinione — Urbanus V Arnaldo de Caucina scholastico cracov. Apostolicae sedis nuntio mandat, ut pecuniam de proventus Camerae apostolicae collectam ad curiam Romanam assignet per Thomam morus de Albertis ~~pro~~ Florentinum procuratorem et factorem nob. Nicolai Jacobi filii militis et Benedicti Berreci de Albertis antiquorum de Florentia in Venetiis aut Brucysvellis aut Brugis (I n<sup>o</sup> 858 p. 637.)

1365. XVI Calend. Februarii, Pontif. 2<sup>o</sup> 3<sup>o</sup> Avinione — Urbanus V Jo. Janz Czarnkowi ~~pro~~ Bogumili de Czarnkow (Czarnkow) advocato canonico in ecclesia posnan. confert praeposituram ecclesiae vladislaviensis quam solutus episcopus vladislav. tempore suae promotionis obtinebat. (I n<sup>o</sup> 860 p. 638)

1365 Urbanus V confert Michaeli Vistow de Lersio qui in iure canonico studet et rector Universitatis Saniensis fuit, canonicatum varmiensem — Nicolao dicto Lersberg (Ströberg?) canonicatum posnanensem — Joanni Grotonis canonicatum cracov. quem solutus episc. vladisl. obtinebat. — (I n<sup>o</sup> 860)

1365 d. 10 Decembr. Avinione — Urbanus V post mortem Smillai Janislai Wronski episcopi plocensis confert Nicolao de Gulezewo canonico plocensi ~~per capitulum electo episcopatum plocensem~~ <sup>episcopatum cracov.</sup> (I n<sup>o</sup> 861 p. 638)

1344. XIV Calend. Februarii in Grotkow. — Boleslaus dux Rostiae dominus legnicensis et Oregensis cum consensu conthorensis suae cathedrae et filiorum suorum Wencessai et dudorici opidum Grotkow vendit Gregorio episcopo vratislavi pro 3250 marc. gros. mag. Petrus Stephanus de Zanthowicz. (I n<sup>o</sup> 862)

1366 — Urbanus V confert Henrico dicto Strala nobili qui per 3 annos in iure canonico studuit, cantoniam plocensem (I n<sup>o</sup> 864) — Mathiae nato Martini de Brem rectori parochialis ecclesiae in Bolescowicz cracov. dioc. beneficium in ecclesia cathedr. plocens. — Johanni Stanislawi de Kowicz beneficium in dioc. cracov.



1366 - Urbanus V Johanni de Buska presbitero cracov. et Deme-  
trio de Russia civi cracoviensi cum sociis propiuscentibus contra  
Turchos concedit absolutionem. (I n<sup>o</sup> 864)

1367 d. 23 Januarii apud Montempefoulanum - Urbanus V omni-  
bus in festivitibus eulefiam varmiensem lit. b. Maria V. visi-  
tantibus confert indulgentias ianni et 40 dierum. (I n<sup>o</sup> 865)

1367 d. 11 Martii Avinionen. - Urbanus V episcopo posnaniensi. significa-  
bat nobis Kazimirus rex Poloniae quod plures silvas, nemora et  
mericas in quibus fere bestiae saeviebant in cracoviensi et gnes-  
nensi dioecesi. versus metas Russiae et Hungariae ad culturam  
redegerit et in eis castra, villas et oppida construxerit, et quod  
in Bietz, Radom, Scavera (Skawina), Sydlow, Chantzin (Chęciny)  
et in Opoczno oppidis monasteria ordinis mendicantium fundare  
vult, ideo nos permittimus in Bietz et in Radom monasteria frat-  
rum praedicatorum; in Chantzin, Scavera (Skawina?), Sydlow,  
Opoczno monasteria ord. frat. minorum construere, ita ut in  
quolibet monasterio saltem 12 fratres vivere possint. (I n<sup>o</sup> 866 p. 642)

1367 d. 16 Augusti, Viterbi. - Urbanus V post mortem <sup>canonic. posnani</sup> Biedzate episcop.  
ni cracov. Florianum (Moroski) praepositum cracov. (per ca-  
pitulum electum et a Jaroslaw archiepiscopo gnesnensi consecratum  
confirmat in episcopum cracov. (I n<sup>o</sup> 869 p. 644)

1367 d. 29 Octobr. Romae. - Urbanus V relicto Bronissai rectoris paro-  
chialis eulefiae de Sgerz plocensis dioecesis continebat, quod perceptio  
decimarum ex villis Wola, Polikow, Drozka, Mlotzini, Mochochow  
Kawrisew, Lochauzew et Cironk posnaniens. dioec. ab antiquis tem-  
poribus ad illum pertinebat; nihilominus Johannes episcopus posnan-  
siserit decimas has ad se pertinere; ob quam causam Bronissaus villas  
istas excommunicavit: ideo papa decanum et archidiaconum doctri-  
nensem cum scholastico plocensi deputat ut causam hanc decident. (I n<sup>o</sup> 870)

1367 d. 5 Novembr. Romae. - Urbanus V petito Goffridi abbatis monasterii  
de Łokna asseruente ordin. gnesnens. dioecel. continebat quod de man-  
dato Kazimiri regis Poloniae privatus sit abbas et in eius locum Pher-  
mannus cellerarius ruffectus. ideo papa mandat abbatibus de Grisoo-  
via et de Hennenhow ut causam hanc decident. (I n<sup>o</sup> 871 pag. 646)

1367 - Urbanus V Stanislas Petri Suppani clerico cracov. confert  
canonicatum cracov. - Joanni de Tarsk canonico cracov. scholas-  
teriam collegiatae visliviensis. (I ne 872)

1367 d. 17 Decemb. Romae. - Urbanus V Kazimiro regi Poloniae com-  
mendat Petrum de Calesio praepositum ecclesiae nemausensis  
ord. S. Augustini nuntium sedis apost. ad Carolum Romanorum  
imperatorem et ad Kazimirus regem Poloniae. (I 873 p. 648)

1368 d. 25 Januarii Avinionis - Urbanus V praeposituram ecclesiae S. Mariae Cracoviensis post mortem nuper Bertrandi Bertrandi  
apostolicae sedis notarii confert Nicolao de Kurnik canonico Cracoviensi Decret. Dni cancellario regis Kazimiri. (I n° 874 p. 648)

Xoficot L. Mary  
w Krakowie

(Ben Mikotaj z Kurni-  
ka Kantoj poznani-  
ski, Kanonik gniez-  
+ 1368 ante Vltavos.  
Februar.)

1368 Godeke alias Godfridus (Gedko?) Urbanus V

1368 d. 26 Maji apud Montemflacionem - (Kazimiro regi Poloniae. ....  
cum ab aliquibus tibi aemulis minus veraciter asseratur tuo nomine  
falso fuisse fabricatas apostolicas literas per quas fuit dispensatum  
ut cum Anna nata Henrici ducis Saxonensis matrimonium contrahere  
posses. nos omnem infamiam a qua te reputamus infortem velut  
frivolum et inanem abolemus. litteras tamen praedictas per hoc  
non intendimus approbare. (I ne 876 p. 649)

1368 d. 3 Septembr. - Urbanus V praepositoribus in Dunemunde, Priest-  
burgh, Ragnithe, Brandeburg, Osterrode, Balge, Elbing, Danzky,  
Swetza, Thorun, Lipa, Strassberg, Jegewalde, Wenden, Goldingen,  
Hentia, Velin, Revalia, Narvia fratrum hospitalis S. Mariae Theu-  
tonicorum permittit habere altaria portatilia. (I n° 877.)

1368 Urbanus V Conrado duci Slezie Osnienfi et Kozlenfi et ejus  
uxori Agneti concedit altare portatile. (I n° 878)

1368 Urbanus V confert Nicolao de Woborz rectori parochialis ecclesiae in  
Lychow, capellano capellae S. Felicii et Drauti in castro cracov. notario  
jureto Kazimiri regis in jure canonico studenti scholasticum vltavien-  
sem. - Stanislas de Sluzin notario regis Kazimiri canonico  
lanciciensi et cruficiensi. canonicatum cracov. post Stanislaum Sowka  
de Gulizewo episcop. plovens. - Alberto Nicolai de Lodza canonicatum  
poznanski. - Nicolao Strossberg cantoniam poznanski. post obitum Nicolai  
de Kurnik canonici gnieznsi.)

1368 Semovitus dua Masovias. -



1369. Urbanus V eulęsiae s. Petri in oppido Hofteyn (Hohenstein?)  
pomerańiensis diocesis confert indulgentias (I n<sup>o</sup> 881)

1369 d. 15 maji apud Montemflacionem — Urbanus V archiepiscopo  
gnesnensi. significavit nobis Kazimirus rex Poloniae quod susmar-  
tici et infideles castra Wrucz, Blonee, Rotemburch, et Polcolo No  
Cracoviensis diocesis utique nobilia et fortia occupaverunt et  
funditus destruxerunt, ideo concessimus eidem regi decimam omnium  
fructuum eulęstiacorum in Regno Poloniae duorum annorum  
(exceptis fructibus cardinalium. et roman. et Fratrum Hospitalis  
s. Joannis Hierosolimitani et domus s. Mariae Theatoniconum)  
in subsidium refectionis ducum castrorum. (I n<sup>o</sup> 883 p. 653)

1369 Urbanus V confert: Bartholomeo abbatiā de aubens iustit.  
ordinis vratiss. dioc. (post obitum Boysoviz) — Alberto Nicolai  
de Lodza canonicatum poznan. — Mathiae Francisci canonico  
vislicienſi in iure canonico baccalario beneficium in diocesi  
cracov. — Petro de Olona clerico vratislaviensi eulęsiam paro-  
chiale in Wielizka (quam nondum presbyter per annum tenuit vigore  
consensus Kazimiri regis Poloniae) (I n<sup>o</sup> 884)

1369 ~~1369~~ abbas monasterii novacellae Misacensis diocesis.

1369 Benedictus V Ruperto duci Sleziae — et Agneti relictę  
d. Polkonis ducis Sleziae comedit altaria portatilia. (I n<sup>o</sup> 884)

1370 d. 11 Aprilis. Romae. — <sup>Urbanus</sup> ~~Benedictus~~ V post mortem Promoldi  
erchiepiscopi rigensis eulęsiae praemonstratensis ordinis qui nuper  
apud Sedem Apostolicam mortuus est, confert Siffrido Blomen-  
berch (Blomburg) canonico rigensi archiepiscopatum rigensem  
(I n<sup>o</sup> 885)

1370 d. 17 junii apud Montemflacionem — Urbanus V hortatur Kazi-  
mirus regem Poloniae ut reddat 6420 flor. quas tempore  
Innocentii VI et Urbani V a collectore camerę apostolicę mutua-  
vit et donum in Cracovia camerę apostolicę obligatam. (I n<sup>o</sup>  
886. p. 652.)

1370 d. 3 Augusti in oppido Thorunensi — Johannes de do consul thorunensis  
recipit ab Arnaldo de Lancina scholastico cracov. subcollectore camerę  
apostol. 500 flor. auri ad transmittendum Prugis antiquis Albertis mer-  
catoribus de Florentia et eorum societati pro camera Apost. (I n<sup>o</sup> 887)

Wielizka

1371 d. 10 Martii Avinione - Gregorius XI Arnaldo de Camina scolasticus cracov. apost. sedis nuntio confirmat in Hungaria et Poloniae regni munus collectoris et receptoris apostolici cum conditione ut in amplioribus civitatibus et diocesisibus unum succollectorem constituat, ut ultra duos annos dilationem solutionis dare nequeat, ut singulis bienniis de reaptis camerario apostolico rationem et computa reddat. (I n<sup>o</sup> 889 p. 659)

1371 d. 5 Maji. Avinione III Nonas Maji - Gregorius XI post mortem Petri episcopi Ladimiriensis, fratrem Hincorum Ducanovis ord. fratr. eremitar. s. Augustini professorem literarum scientia praeditum nominat in episcopum Ladimirensem, eumque capitulo ecclesiae civitatis et diocesis Ladimiriensis et Archiepiscopo Haliensis commendat. (I n<sup>o</sup> 890. p. 660)

1371 d. 9 Maji Cracovia - Andreas (Masitto?) episcopus czerethensis capelanus papae iuramentum fidelitatis et obedientiae et professionem fidei catholicae quod ei Urbanus V papa ante consecrationem in episcopum czerethensem coram episcopo cracoviensi praestare iussit, nunc praestat. (I n<sup>o</sup> 891. p. 660)

1371 d. 9 ~~Aug.~~ Martii Cracovia - Florianus episcopus cracoviensis significat quod vigore mandati Urbani V, Andream fratrem de ordine minorum virum scientia sacrae paginae illustratum, fama praedictorum vita laudabilem promovit in episcopum ecclesiae czerethensis super erectae afofistentibus Derflao de ordine praedicat. Elatensi et Nicolao de ordine minorum Syensi episcopis, cum inserta sublequanti littera) - Transsumptum d. 4 Augusti 1371 in domo habitacionis fratrum minorum in civitate Lemburgi ad personalem instantiam Andree episcopi czerethensis fratris ordinis minor. per Henricum de Lemberga clericum lubicensis diocesis publicum notarium; praesentibus rev. Ludovico Viicensi de ordine minorum, Jacobo Kioviensi de ordine s. Basilii episcopis, Nicolao de Croniszwurze clerico querepensis dioc. et alijs. (I n<sup>o</sup> 894 p. 664.)

1360 pridie Calendas Augusti, pontificatus anno 8<sup>o</sup> apud Montemflasconem - Urbanus V archiepiscopo pragensi, episcopis vaticlav. et cracov. quoniam nobilis vir Laczko dux moldaviensis ac populus cui datus licet christiani tamen schismatici quorundam fratrum ord. minor. praedicationibus



inducti abnegassent omne schisma et professi sunt sanctam fidem  
et quoniam idem Laczko dux in oppido suo Ezerethensi Male-  
ensis diocesis euleciam cathedrali fundare vult et eidem in epis-  
copum Andream de Cracovia ord. frat. minor. professorem praesi-  
ci petiit, nos erigimus oppidum Ezerethense in civitatem, Cathedrali  
approbamus et mandamus, ut eidem Andree consecrationem  
in episcopum ezerethensem impendatis. (I n<sup>o</sup> 894 pag. 664)

1371 d. 8 Junii Avinione. - Gregorius XI post mortem d. Jacobi epis-  
copi euleciae Curonensis hospitalis s. Mariae Theutonicorum perso-  
solimitani, confirmat in episcopum Curonensem Ottonem custo-  
dem curonensem. (I n<sup>o</sup> 892 pag. 662)

1371 d. 20 Junii apud Villam novam - Gregorius XI episcopo posnamien-  
si mandat ut processum per Prezlaum episcopum vratislaviensem  
qui Henricum ducem Falkimbergensem ratione ademptionis epis-  
copo castri Jawisink excommunicavit, factum observari faciat.  
(I n<sup>o</sup> 893 p. 663)

1371 d. 2 Septembris apud Villam novam - Gregorius XI magistro  
et fratribus hospitalis s. Mariae Theutonicor. ut concordiam cum  
Joanne (Heisroek) episcopo varmiensi et capitulo in eam  
(I n<sup>o</sup> 895. 896. 897. 898)

1371 d. 11 Octobris Avinione. - Gregorius XI nob. mulieribus Annae  
et Hedrigi olim Kazimiri regis Poloniae natis ad petitionem  
~~regis~~ dudorici regis Hungariae et Poloniae dispensat defec-  
tum natalium quia natae sunt ex Kazimiro rege tunc conjugato  
et quadam muliere nobili soluta, legitimatque eas ad omnes actus  
praeterquam ad successionem regni Poloniae, permittitque ut  
si ordinem sanctimonialium intrare voluerint, omnes dignitates,  
etiam abbatialem assumi possint. (I n<sup>o</sup> 899 p. 663)

1371 d. 19 Novembris Avinione - Gregorius XI archiepiscopo querezensi, epis-  
copis cracov. et ezerethensi... significavit nobis fr. Nicolaus de Crosta  
vicarius partium Rusiae et alii fratres ordinis frat. minorum in Rusia,  
quod Johannes presbyter vratislaviensis diocesis in civitate damburgensi  
sacerdos publice predicavit ibidem quod fratres ord. frat. minorum  
non habent potestatem administrandi sacramenta, ideo publicari faciat  
fratres eosdem habere hanc potestatem a nobis. (I n<sup>o</sup> 900 p. 668)

1321 d. 14 Decembris. Cracovia. — Iſto Feſtival et Henricus Kactzerives  
cracov. recognoscunt ſe ab Arnaldo de Laudina ſcholaſtico cracov. nuntio  
apoſt. recepiſſe 200 flor. auri ad aſſignandum cameræ apoſt. in villa  
Brugenſi. Camera apoſtolica per ſocietatem antiquorum Alber-  
torum civium de Florentia infra 10 menſes. Praeſent. Johanne Bar-  
tholomei de Zaurichſt licentiato in jure canonico. (I n<sup>o</sup> 902 p. 669)

1321 d. 12 Decembris. apud Villam novam — Gregorius XI capellae S. Cri-  
ſt et b. Mariae V. infra parochiam euleſiae S. Georgii extra muros  
Olſnienſes vraliſſ. dioc. per Eufemiam duciſſam Sileſiae fundatae  
conſert indulgentias. (I n<sup>o</sup> 903 p. 670)

1321 Gregorius XI conſert Wenceſlao filio ol. Wenceſlai duciſſae Sileſiae  
ſtudenti in jure canonico in ſtudio Montis <sup>caſtelli</sup> ~~peſſulani~~ canonici:  
caturum vraliſſav. — Hincioni <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~Adae de Cracovia~~ <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~familieri~~ <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~Elſabe-~~  
thae Romerorum imperatriſſae canonice <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~caturum~~ <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~Cracov.~~ — Johanni  
dicto Radalacia <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~canonicatum~~ <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~Cracov.~~ — Derſlao ſegnei de Prez-  
wed canonico ceretenſi canonice <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~caturum~~ <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~Cracov.~~ —  
Bertholdo dicto Fullſchurſel Magiſtro in Artibus praepoſito eule-  
ſiae S. Equidii vraliſſavienſis canonice <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~caturum~~ <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~Cracov.~~ —  
caſtri vralibonenſis. — Nicolao Andreae de Hrenow capellano regi-  
nae Hungariae cancellario euleſiae ceretenſis rectori parochialiſſi  
euleſiae in Reitzehovitz cracov. dioc. canonice <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~caturum~~ <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~Cracov.~~ —  
mezlao mezlai conſanguineo Florani episcopi cracov. canonice <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~caturum~~ <sup>rector parochialis euleſiae</sup> ~~Cracov.~~ —  
(I n<sup>o</sup> 904)

1321 Gregorius XI Agneti duciſſae Sileſiae concedit viſitare monaſte-  
ria.

1322 d. 11 Maji. Avinionem — Gregorius XI praepoſito euleſiae S. Martini  
in ſcepus Angonienſis dioc. ſiſſ. .... quae ſtaſ eſt coram nobis Florianus  
epiſcopus cracov. quod olim Johannes episcopus cracov. quondam  
Spithoni de Tarnow militi permieſit decimas episcopales non  
in natura ſed in pecuniis ſolvere; ſed nunc poſt obitum eiſdem  
Spithoniſ filius ipſius Raphael de Tarnow miles recuſat decimas has  
in natura ſolvere episcopo; ideo mandamus ut cauſam hanc decidas (I n<sup>o</sup> 906 p. 674)

1322 d. 10 Julii apud Villam novam — Gregorius XI Joanni episcopo poſ-  
nanienſi et ſpilutho episcopo vladylaſ. ad preces Ludovici regis  
Hungariae concedit facultatem ſi deriſſiſ beneficia euleſiaſtica conſerre.  
(I n<sup>o</sup> 907 p. 674)



1372 d. 14 Julii apud Villam novam - Gregorius XI antiepiscono gnezensi, episcopis cracoviensi et plocensi, intelleximus quod Haliczienfis, Premisliensis, Laudimiriensis et Chelmensis ecclesiae sunt cathedrales, ideo mandamus vobis inquirere utrum haec ecclesiae populum christianum habeant (I n<sup>o</sup> 908 p. 675)

1372 Nicolaus dictus de Grionia de Polonia ordinis fratrum minorum professor proficiatur in Hungariam.

1372 d. 19 Julii apud Villam novam - Gregorius XI episcopo cracoviensi mandat ut episcopos terrae Russiae suumaticos amoveat ab eorum episcopatibus. (I n<sup>o</sup> 910 pag. 676)

1372 d. 8 Octobris apud Villam novam. - Gregorius XI ecclesiis fratrum eremitarum S. Augustini in Lychonow plocens. dioc. in Warschowa posnan. dioc. in Rawa gneznen. dioc. confert indulgentias (I n<sup>o</sup> 911, 912, 914)

1372 d. 8 Octobris apud Villam novam - Gregorius XI permittit abbati et conventui ord. S. Benedicti castri plocensis cum abbatisa et conventu sanctimonialium S. Mariae Magdalenae Premonstratensis ordinis Plocensis <sup>civitatis</sup> permutare eorum monasteria. (I n<sup>o</sup> 913 p. 677)

1372 d. 5 Octobris Avinione - Gregorius XI officiali posnaniensi mandat ad petitionem Lychonis praepositi domus sepulchri dominici jerosolimitani ordinis S. Augustini in Michovia, ut inquiret utrum hospitale S. Mariae de Nissa vralissav. dioc. dicti ordinis subiectum existat domui in Michow: quia domus de Sederasz dicti ordinis pragensis diocesis supenoritatem sibi super illo de Nissa usurpat. (I n<sup>o</sup> 916 p. 669)

1372 Gregorius XI confert Johanni de Grottkaw Magistro in Artibus medico Waldemari regis Prussiae canonicatum gnesnensem vacantem per obitum Arnaldi de Secaucina collectorem fructuum camerae lipestoliciae in Hungaria et Polonia. (Avinione II Idus Januarii) - Stanislao de Hekin (Hekin?) canonico lanciciensi canonicatum cracoviensem - Johanni Andreae clerico posnaniensi nobili canonicatum cracov. - Barthae de Lubniza cantoriā ecclesiae vralissaviens. (I n<sup>o</sup> 917)

1373 d. 1 Februar. Avinione - Gregorius XI praeposituram ecclesiae S. Michaelis in castro cracov. post mortem Segnei Wlostegei dispositioni suae reservat. (I n<sup>o</sup> 920 pag. 682)

1373 Gregorius XI episcopus wratislaviensi et lubucensi atque  
abbati monasterii de Lubens wratislaviensis dioecesis... audivimus  
quod nonnulli in civitate et dioecesi posnaniensi non-  
nullos clericos saeculares et regulares captivaverunt immo  
morti tradiderunt, ecclesias, monasteria et hospitalia spolia-  
verunt et cremaverunt... ideo mandamus ut contra illos  
generalem excommunicationis sententiam proferatis donec sa-  
tis fecerint. (I n<sup>o</sup> 924 p. 683)

1373 d. 10 Maji - Gregorius XI confert Nicolao de Tschin deca-  
natum in ecclesia Opatoricensi cracoviensis dioecesis. (collationis epis-  
copi lubucensis) post mortem Thomae de Brega

1373 d. 26 Junii Avinione - Gregorius XI. rectoratum parochialis ecclesiae  
in Pypathowicz cracoviensis dioecesis, quem post resignationem Marci  
de Bichowice vel Wlodreg occupavit Meyslaus de Mazovia  
canonicus scarbimiriensis et Sigislaus Jacobi de Konyn clericus quiescens  
dioecesis dimisit, jubet restituere Nicolao Frizkonis Rustico, licet  
Andreas Jacobi alias de Sapientia clericus cracoviensis dioecesis false  
sibi jus ad hunc rectoratum competere asserit. (I n<sup>o</sup> 927 p. 686)

1373 Vicboldus episcopus culmensis in curia Romana causam  
gerit cum consulis civitatis culmensis ratione possessionis  
sultetiae sive advocatiae culmensis quam consules ad se perti-  
nere assererant.

1373 d. 22 Julii apud Villam novam. - Gregorius XI Bolhoni duci  
de Munsterberg qui Casemiam relictam Ol. Wenceslai ducis  
de Valkenberg sibi matrimonialiter copularit (postquam idem  
Bolko cum Ol. eodem Wenceslao tertio gradu consanguinitatis  
erant conjuncti) dispensationem confert. (I n<sup>o</sup> 930 p. 692)

1373 d. 6 Augusti apud Villam novam (VIII Idus Augusti) - Gregorius XI  
Floriano episcopo cracoviensi mandat. quoniam olim Johannes dux  
Ossuantiensis in causa cum olim Arnaldo de Caussina scholaf-  
tico ecclesiae cracoviensis apost. sedis nuntio et collectore proventuum  
camerariae apostolicae ratione decimarum ac ipsum Arnaldum et ho-  
sastriam cracoviensis pertinentium per dictum ducem debiturum in 5000  
maris argenti pro decimis et in 500 flor. auri pro expensis in causa hac  
sententialiter fuit condemnatus et non satisfacto mortuus est, et quo-  
niam subsequenter ipse Arnaldus obiit... ideo mandamus tibi ut  
modernum Johannem ducem Ossuantiensem filium et universalem



haereticum ejusdem olim Johannis ducis compellat ad satisfaciendum Camerac apostolicas de praedictis 5000 marc. argenti et 500 flor. auri pro patre per appositionem interdicti in terris ejus et per censuram ecclesiasticam. Concedimus tibi potestatem quibetandi postquam ille dux resolverit cum conditione ut Petro Stephani canonico ecclesiae Agriensis apostolicas sedis nuntio de reddita hac pecunia facias rationem (I n<sup>o</sup> 931 p. 692)

1373 d. 5 Septembris. apud Villam novam. — Gregorius XI post obitum Johannis (Streisrock) episcopi varmiensis qui nuper apud sedem Romanam mortuus est, nominat Henricum (Sauerbaum) praepositum ecclesiae in Wolframskrich diocesis diocesis in episcopum varmiensem (I n<sup>o</sup> 932 p. 693)

1372 Nicolaus Regensburg in Rosenberg et Johannes de Lucilla in Ylavia ecclesiarum rectores commissarii in causa et controversia inter Joannem Streisrock episcopum varmiensem et Henricum de Knaprode magistrum frat. ord. Theuton. (I n<sup>o</sup> 933)

1373 d. 23 Octobris. Avinione — Gregorius XI nob. Oliverdo magno et Henstato ac Lubardo fratribus ducibus Lithuanorum. hortatur eos ut fidem catholicam accipere velint, per quod bellum cum fratribus armis S. Mariae Theutonicorum et cum illis finitum erit. — Simul papa sub uno actu per Dobrogestem praepositum ecclesiae cathedr. cracov. Decret. m. capellanum dudovic regis Hungariae et Polon. latorem epistolae monet dudovicum regem Hung. et Pol. Elisabeth reginam Poloniae, Vladislavum ducem Epuliensem, Lembitum Ducem Masoviensem, ut pro conversione infidelium Lithuanorum laborare velint. (I n<sup>o</sup> 934. 935. 936 pag. 695)

1199

Laterani III nonas Octobris (pontif. 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup>) — Innocentius III universis Christi fidelibus in Saxonia et Guelflandia. accepimus quod cum bonae memoriae BR. (Bertholdus) episcopus Livonensis provinciam Livonensem ingressus fuisset populi barbari ibidem qui in honorem Deo debitum animalibus, fructibus, arboribus frondosis, equis, humidis, virentibus herbis et spiritibus immundis impendunt et multi ex eis baptisati sunt. Ut autem illi qui fidem receperunt a paganorum insultibus remaneant indefensi, monemus vos ut ad defensionem Christianorum ibidem assurgatis, concedente omnibus proficiiscentibus ibidem protectionem b. Petri. (I n<sup>o</sup> 939 p. 697)

1373 Gregorius XI confert Johanni nato nobili Leſtri de Seze Kocz-  
ni comitis Landeczenſis clerico cracov. canonicatum cracov.  
ad instantiam Ludovici regis. — Deſſlac filio nobili Langrei de  
Przeſvot domicelli canonicatum cracov. quem Legolha Samborius  
de Barzdechowieze (Barzotowie?) iniuſte detineſ. (I n<sup>o</sup> 940 p. 698)

1373 abbas monaſterii de Antiquo Brzeſko. (Hlebow?)

1374 2. 13 Januarii Avinione. — Gregorius XI archiepiſcopo gneſneſi.  
... audivimus quod in civitate et dioceſi gneſneſi quidam mille-  
zius preſbiter canonicus pragenſis ſub ſpecie ſanctitatis in predi-  
cationibus errores ſpargit et ſectam inchoavit... monemus ut con-  
tra eum ſecundum canones procedas invocato brachio ſaculari.  
(I n<sup>o</sup> 942 p. 699.)

1374 2. 28 April. apud Villam novam — Gregorius XI poſt reſigna-  
tionem ſpontaneam Jaroslai (de Skotnicki) archiepiſcopi gneſn.  
per procuratores ſuos Nicolaum ſcholaſticum vladislai et  
Preczlaum Manuare (Manuinae?) canonicum gneſneſi  
in archiepiſcopum gneſneſem confirmat Johannem (Lichy-  
wik de Strzelce) decanum cracoviens. <sup>canonicum gneſn.</sup> per capitulum  
gneſn. electum. (I n<sup>o</sup> 944 p. 700) — et d. 16 Maji (datum  
Galloni Arelatenſis dioceſis) 1374 papa Jaroslao qui propter  
debilitatem perſonae archiepiſcopatum reſignavit permittit  
pro alimentis ad tempus vitae uſumfructum de dominio Oppa-  
tow in territorio Kaluſiens. uſque ad fluvium Wartha, item Gze-  
zonow et de villis in Pomerania: Grolens et Lire Kuicia, de oppido  
Kamen cum polonica Cere Kuicia cum diſtributis et villis  
prout ad menſam archiepiſcopalem gneſneſi. pertinebant. (I n<sup>o</sup>  
946 p. 701)

Perique apud Sedem  
Apoſtolicam conſe-  
crationem impendi jubet

1374 2. 5 Septembr. apud Pontemſorgie Avinioneſ. dioec. — Gregorius XI  
Johanni archiepiſcopo gneſneſi mandat ut diſcordiam inter  
Florianum epiſcopum cracov. et Nicolaum de Kurnik pro-  
poſitum euleſiae S. Mariae Cracoviens. tollat et ad concordiam  
compellat (I n<sup>o</sup> 949 p. 703)

1374 Helcias de Vodonio cantor euleſiae Tancitonens. clericus  
camerarius Apoſt. in Hungaria, Almania, Polonia apoſt. Sedis nun-  
tius et collector poſt d. Arnaldum de Caucina. (I n<sup>o</sup> 949 p. 703)  
— et poſt illud 1374 Petrus Stephani canonicus agrienſis apoſt. ſe-  
dis nuntius.



- 1374 d. 23 Octobr. Avinione. — Gregorius XI post obitum Siffredi (von Blomberg) archiepiscopi rigensis qui apud sedem apostolicam mortuus est confirmat in archiepiscopum rigensem Johannem (von Sinten) priorem ecclesiae cathedralis rigensis Praemonstratensis ordinis per capitulum rigense electum (I n<sup>o</sup> 951 p. 704)
- 1374 d. 23 Octobr. Avinione. — Gregorius XI post obitum Comadi episcopi Oslensis nominat in episcopum Oslensem Henricum episcopum Slesvicensis (I n<sup>o</sup> 952 p. 705)
- 1374 d. 21 Augusti apud Fontem Forge. — Gregorius XI Petro Stephani canonico ecclesiae Strigoniensis, Apostolicae Sedis nuntio dat potestatem colligendi decem b. Petri et alia quaecunque arreragia seu remanentias in regnis Hungariae, Poloniae, diocesis. oratissav. lubicens. culmens. caminens. (I n<sup>o</sup> 956 p. 708)
- 1374 Gregorius XI confert Sventoslas de Santez rectoratum altaris S. Mathaei in ecclesia cracovi. (post Levisium Henognei de Aezino) (I n<sup>o</sup> 957 p. 709)
- 1375 d. 31 Januarii Avinione. — Gregorius XI Nicolaus Stroberg praeposito gnesnens. apost. sedis nuntio confert facultatem colligendi proventus Camerae Apostol. in provincia et diocesi gnesnensi (I n<sup>o</sup> 959 p. 710) post Heliam de Voderomo cantorem xanctonensem in Alamaniam et Polonia apost. sedis nuntium et generalem receptorem decimae apostolicae.
- 1375 d. 13 Februar. Avinione. — Gregorius XI Ladislao duci Poloniensi et principi Russiae. Decimus tuas litteras quibus supplicasti ut super statu Haliczienfis, Brimistienfis, Laudimiriensis ac Chelmenfis ecclesiarum in tua terra Russiae digneremur providere: nos declaravimus dictas ecclesias esse cathedrales easque exemimus ab omni jurisdictione. episcopi lubicensis et commisimus archiepiscopo gnesnensi episcopis cracoviensi et plocensi ut in episcopos harum cathedralium viros eruditos ac scientes idioma partium praedictarum seu aptis ad illud addiscendum eligant. (I n<sup>o</sup> 963 p. 712)

1375 d. 13 Febr. (Idibus Februarii) Ravennae. — Gregorius XI, De-  
bitum pastoralis officii nobis licet immentis... significat  
quod fidedigna relatione percepit quod olim Kazimirus rex  
Poloniae acquisivit partes Russiae in quibus dominaban-  
tur principes schismatici, quod ibidem multae personae re-  
luctis schismaticis erroribus ad unitatem S. Ecclesiae conversae  
sunt, quod ecclesiae Halicizienfis, Primisljenfis, Laudimi-  
nienfis et Chelmenfis cathedrales erant et ante acquisitio-  
nem Russiae per olim Kazimirum regem per schismaticos  
antistites detinebantur, quod olim pontifices Romani  
ipsis ecclesiis de personis et episcopis catholicis providerant.  
Im autem episcopus lubucensis (Leonus de Opolici?) asse-  
rebat dictas ecclesias non esse cathedrales sed parochiales  
et sibi subjectas, iussimus ad petitionem Radislai ducis  
Opolensis super hac re archiepiscopo gnesnensi, episcopis  
cracov. et plocens. inquirere, qui nobis retulerunt per  
litteras quod praenominatae ecclesiae cathedrales existebant  
et quod in civitatibus habebant populum christianum. Quum  
autem Ludovicus rex Hungariae et Poloniae nobis significa-  
vit, quod ecclesiae eadem cathedrales per multas dictas a  
dioecesi lubucensi distarent et episcopus lubucensis raro post  
multos annos has ecclesias consueverit visitare: ideo nos  
declaramus ecclesias Haliciziensem, Primisljensem, Laudimi-  
niensem et Chelmensem fuisse et esse cathedrales, et ipsas  
ecclesias de novo in cathedras erigimus, eximimus a potestate  
et jurisdictione episcoporum lubucensium decernentes antisti-  
tes schismaticos si qui forsitan sint in eis amovendos esse;  
ipsam ecclesiam Haliciziensem in archiepiscopalem seu metro-  
politancam erigimus cuius sint suffraganeae Prebisljenfis,  
Laudiminenfis et Chelmenfis. (I n<sup>o</sup> 964 p. 713)

1374 d. 28 Julii in castro Elwinger Varmienf. dioecesis. — Johannes deca-  
nus glogovienfis cum alijs arbitris et commissariis apostolicis  
(inter quos erat Johannes de Lusica plebanus in Slavica) comor-  
diam inter Henricum Tauerbaum episcopum varmiensem et Wirri-  
cum (de Kniprode) magistrum generalem ordinis S. Mariae Theutonicorum



statuit, limitesque possessionum episcopi <sup>et capituli</sup> varmiensis designat incipiendo a recenti mare (friffstiff) ubi fluvius Roma influit, et incipiendo a recenti mare versus Elwingum ubi fluvius Narussa influit ad fluvium Bauda et ad fluvium Lasseriam sive Seriam - hoc est tertia pars diocesis varmiensis. (I n° 965 p. 314)

1375 d. 16 Febr. Avinione. - Gregorius XI archiepiscopo gnesens. episcopis cracov. et plocens. relatum est nobis, quod Luczensis, Thurensis (Turrow) et Xyorensis ecclesiae sint cathedrales: ideo super hoc inquiratis. (I n° 966 p. 318)

1375 d. 3 Martii (I nonas Martii) Avinione. - Gregorius XI archiepiscopo gnesens. episcopis cracov. et plocens. petitio laici distai ducis Opoliensis et Rusciae continebat, quod civitas Haliciensis quae archiepiscopalis est, sit locus sine muris ab alijs civitatibus remotus habens infideles Tartaros ex una et infideles lithuanos et lismaticos ex alijs partibus: et quod ea ratione sedes archiepiscopalis Haliciensis ad locum lamburgensem principaliorem et insigniorem terra Rusciae muris clausum et bene munitum populo plenum transferenda esset, quare supplicavit ut locum lamburgensem in sedem et civitatem archiepiscopales erigere dignaremur. Volumus ergo ut super hoc inquiratis. (I 967 pag. 319)

1375 d. 4 Maji, Avinione. - Gregorius XI Bretzlaum Janusorij de Boszk nominat in praepositum praepositurae in Jezow ord. S. Benedicti dioec. gnesens. post resignationem Petri Andicae; quae praepositura ab abbate monasterii in dubin ord. S. Benedicti dioec. posnan. dependet. Simulque sententiam excommunicationis contra Joannem Archamboldum. Meotzizonem et Govorkonem de Botzeravio fratres laicos in dioec. gnesens. occupatores bonorum praepositurae Jezoviensis promulgare jubet (I n° 970 p. 320)

1375 d. 7 Maji Avinione. - Gregorius XI post obitum Johannis episcopi posnan. Nicolaum (de Kurnik) canonicum posnan. praepositum S. Mariae in Cracovia canonicum posnanensem a capitulo posnan. per viam compromissi electum in episcopum posnan. confirmat. (I n° 971 p. 320)

Canonium cracov. rectorem ecclesiae paroch. in dubin borgua

1375 praepositus monasterii ord. S. Benedicti de Kalis gnesnens.  
diocesis. sub abbate de Landa.

1375 d. 9 maji Avinione - Gregorius XI episcopo cracov. et posnan.  
ac omnibus collectoribus, subcollectoribus et commissariis  
ad colligenda annalia beneficiorum, census, visitationes  
sive procurationes, denarium S. Petri, decimas, subsidia et  
alios redditus camerac apost. ut collectas pecunias Petro  
Stephani archidiacono in Zaboth apostolicae sedis nuntio  
in Polonia et Nicolao Strosberg praeposito gnesnensi tradant  
transmittendam Venetias. (I n<sup>o</sup> 932 p. 322)

1375 d. 1 Junii (Calend. Junii) apud Villam novam. - Gregorius XI  
episcopi Cracoviensi, Wratislaviensi et Masficano. Olim  
Arnaldus de Lauina scolasticus ecclesiae cracov. contra olim  
Johannem ducem Gwaninensem, qui eam fertoribus decima-  
libus ad scolastiam cracoviensem pertinentibus in Curia Ro-  
mana causam movit, et licet duas diffinitas sententias repor-  
taverit tamen ante executionem mortuus est; post cuius obitum  
nos scolastiam cracoviensem Jacobo lit. S. Georgii ad Velum  
aureum diacono cardinali contulimus. Quoniam autem  
olim Joanni duci Gwaninensi successit ejus filius et haeres  
Johannes qui ducatum Gwaninensem tenet et quoniam retenta  
sui patris cardinali Jacobo lit. S. Georgii solvere non vult  
ideo mandamus vobis contra eum in executione sententiae pro-  
cedere, adhibito etiam auxilio brachii saecularis. (I n<sup>o</sup> 975 p. 323)

1375 d. 23 Junii apud Villam novam - Gregorius XI quoniam Sta-  
nislavus de Gulezewo episcopus ptoensis ex certis causis per-  
missum procuratorem suum Dufflaum Segneij praepositum ecle-  
siae visliciens. cracov. dioec. de episcopatu resignavit: ideo in  
episcopum ptoens. Dobesslaum de Gulezewo nominat papa.  
(I n<sup>o</sup> 936 p. 324)

1375 d. 12 Octobr. Avinione. - Gregorius XI antiepiscono gnesnensi:.....  
ol. Podzanta episcopus cracov. cum capitulo cracov. praebendam  
canonicalem in ecclesia cracov. erexit et fructibus parochialis ecle-  
siae in duboricia dotavit, atque Nicolaum, Flericum posnanens.  
rectorem ecclesiae in duboricia in canonicum hunc ordinavit. Postea  
Florianus (Mokoski) episcopus crac. casavit hanc canoniam et rectoratum  
ecclesiae Joanni de Culma presbitero dioec. cracov. dedit: cum nunc eum  
nicolaum in episcopum posnan. eximus ideo rectoratum in duboricia nicolaus restituit.  
(I n<sup>o</sup> 937 p. 325)

F (de Kurnik)



- 1375 d. 24 Novembr. Avinione. - Gregorius XI Thomam electum episcopum Nivocensem constituit Apollolicae sedis nuntium in Almania, Bohemia, Polonia cum facultate Collectoris reddituum Camerae Apollolicae. (I n<sup>o</sup> 979 p. 726)
- 1375 d. 3 Decembr. Avinione. - Gregorius XI post obitum Petri episcopi Lubucensis nominat in episcopum Lubucensem Henricum decessum ducem Hesiiae canonicum vratislavi. in subdiaconatus ordine habentem 28 annum, (I n<sup>o</sup> 982 p. 728) et de hac nominatione notificat archiepiscopum gnesnensem cui cathedra Lubucensis iure metropolitico subest.
- 1375 Gregorius XI confert: Metzlao Badae canonicatum cracov. (post obitum Nicolai Cozuek) - Jaroslao Divokonis dapiferi Kalisioensis canonicatum gnesnensem - Lonsado Jordani de Cracovia clerico magistro in Artibus canonicatum Cracov. ~~1380~~ - Johanni Gofwini qui Paduae per plures annos in iure canonico studuit canonicatum posnan. (I n<sup>o</sup> 986 p. 730)
1375. V Idus Septembr. apud Pontemorgie - Gregorius XI Theoderico de Damerow in Utrouque iure Baccalario Secretario et ~~procuratore~~ continuo commensali Caroli Romanorum imperatoris canonico caminensi, Spisensi confert praeposituram <sup>castrorum</sup> Mariae Cracoviensis (quam Nicolaus de Kurnik electus episcopus posnan. obtinebat) (I n<sup>o</sup> 986 p. 731)
- (Sen Teodoryk Dietrich Damerow jako licentiaty in artibus r. 1364 dostat kanonik wroclawski, a r. 1370 warmijski - r. 1378 obrany przez kapitułę czerpiską na biskupa derptzkiego i wysłanycong w Prusiech - leżący nie utrzymał do Krzyżacy obrali biskupem Albrechta Hecht - Sen Damerow wgli Damerow umarł około r. 1400)
- 1376 d. 26 Januarii Avinione. - Gregorius XI Mathaeum clericum haliciensem canonicum agriensem nominat in episcopum haliciensem. (I n<sup>o</sup> 988 p. 731)
- 1376 d. 2 Febr. Avinione. - Gregorius XI episcopis caminensi, pomezanensibus ac warmiensi mandat, ut Joannem de Cruschin militem culmensis diocesis qui Wigboldum episcopum culmensis fratrem hospitalis b. Mariae Heuton. cum infans capellano Nicolao de Colberg captivavit anno 1375 et postea dimisit, excommunicent pulsatis campanis et candelis auentis et demum extinguis in signum maledictionis aeternae (I n<sup>o</sup> 989 p. 732)

1376 Exkommunicowany nie mógł być pochowany na cmentarzu  
aż do jego aż do drugiej generacji nie mógł mieć beneficjów  
kościelnych.

1376 Petrus dictus Kaczka cantor vislicensis canonicus cracov.  
in Romana curia manens

1376 capitulum S. Petri Crusvicense diceas. vladislav.

1376 Gregorius XI capellae b. Antonii confessoris quam prope  
villam Königsberg Sambiensis dioecesis nobilis Johannes de  
Stralis domicellus Tornacensis dioecesis construxit confert  
indulgentias (I n° 996 p. 738)

1376 Gregorius XI ~~confert~~ confert Sventoslao Gregorii ~~obitu~~  
laris in iure canonico canonicatum cracoviensem (I n° 997)  
et Bonifacio Viti de Stralio nobili genere in iure canonico  
studenti canonicatum gnesnensem (2 Stralkowa) (I n° 998)

1377 d. 5 Martii, Romae. — Gregorius XI Bernardum episcopum  
bononiensem apost. sedis nuntium mittit ad regna Hungariae  
Poloniae et Dalmatiae ad colligendum subsidium in pecuniis  
pro sede apostolica (I n° 1000 p. 739) remundum taxationem  
recipiendo decimam proventuum unius anni

1377 d. 13 Aprilis (Felibus Aprilis) Romae. — Gregorius XI post obitum  
Nicolaï episcopi Primiſliensis Ericum de Winsen professorem  
ordinis fratrum minorum literarum scientia præditum atque  
zelo religionis conspicuum nominat in episcopum Primiſlien-  
sem de quo archiepiscopum Thalicensem notificat. (I n° ~~1000~~  
1006 p. 743)

1377 d. 14 Aprilis Romae. — Gregorius XI praeposito monasterii in  
Mehow... quaesti sunt nobis consules et iurati oppidi in Breſko  
cracoviensis dioecesis quod olim Johannes rector parochialis ecclesiae  
ibidem habens rixam cum aliquibus laicis ab illis vulneratus est  
eiusque famulus interfectus: qua de causa episcopus cracoviensis  
Honianus oppidum Breſko supposuit ecclesiastico interdicto...  
mandamus ergo ut super hoc inquiras. (I n° 1002 p. 744)

1377 d. 11 Septembris. Anagninae. — Gregorius XI <sup>nobili</sup> Rodolpho Stephani de  
Opotow canonico gnesnensi in ordine diaconatus constituto confert  
Scholastriam laniciensem praevia examinatione per officialem gnesnen-  
sem, utrum bene legere, construere, cantare et loqui latinis verbis  
possit. (I n° 1008 p. 745)



canonicis crusviciensi,  
plocensi, wladislaviensi:  
si et cantori ~~et~~ posna:  
nienzi.

1377 d. 18 Novembr. Romae. — Gregorius XI Nicolaus Stroberg praeposito gnesnensi in regno Poloniae et provincia gnesnensi et Culmensi dioecesi apostolico nuntio, collatori et receptori fructuum camerae apostolicae constituto concedit necessarias facultates. (I n° 1010 p. 746)

1377 d. 30 Novembr. Romae. — Gregorius XI episcopo wladislaviensi concedit ut nob. Nicolaum filium nob. Hectoris de Lakoff qui consanguineam suam Agnethem filiam nob. Alberti de Luchoborze domicelli matrimonialiter sibi juravit, bannis non editis, cum in illis partibus bannae di non consueverint, dispenset. (I n° 1012 p. 746)

1377 d. 13 Decembr. Romae. — Gregorius XI episcopo plocensi ut Jacobum dictum Lontithala canonicum plocensem munit canonicatu suo, quia Paulum de Vezovia laicum posnaniensis dioecesis manu propria interfecit. (I n° 1013 p. 747)

1377 Gregorius XI confert nob. Troyano Paluka praeposito posnaniensi canonicatum gnesnens.

1377 II Calend. martii Romae. — Gregorius XI cantori et Michaeli de Knipsin canonicis ac officialibus cracov. mandat, ut Petrum Wencoslai de Oppatoricze canonicum scarbimisiensem in possessione ecclesiae parochialis in Novo Sandecz contra injustos competitorum Abrahamum Nicolai de Grossicze et Johannem Petri Eridler defendant. (I n° 1014 p. 748)

1377 magister Wilhelmus Horborsch praepositus Cracoviensis Decretorum Doctor capellanus papae Gregorii XI et Palatii Apostolici auditor.

1378 d. 30 Januarii Romae. — Gregorius XI nobili Alexandro de Litwania domino de Camnicz Austriae indulgetur ut confessor ipsi plenam omnium peccatorum remissionem semel concedere valeat. (I n° ~~1014~~ 1015 p. 748)

1378 Gregorius XI Guidoni tituli S. Crucis in Jerusalem presbytero cardinali confert canonicatum wladislaviensem post obitum Kelizonis de Thuliskowo. (I n° 1016 p. 749)

1382 d. 15 Martii Romae. — Urbanus VI Swenthoflaum Gregorii custodem cracov. Decretorum Doctorem et Petrum Francis canonicum et cantorem Quingweulchiensem constituit in Collectores fructuum et proventuum camerae Apost. in Regno Poloniae ac dioecibus

32  
Vratislaviensi et Lubucensi cum facultate designandi succol-  
lectores utque mandat ut adhaerentes antipapae ~~Ro-~~ Ro-  
berti basilicae duodecim Apostolorum praesbiteris cardinalis  
rive Clementis VIII sic dicti beneficiis ecclesiasticis privent  
atque ut vigesimam partem reddituum ecclesiasticorum unius  
anni in illis partibus exigant. (I n<sup>o</sup> 1019 p. 351)

1386 d. 10 Februarii. Januae. — Urbanus VI ~~ap~~ Dobrogostium  
episcopum Posnaniensem in Collectorem proventuum Camerae  
Apostolicae et decimae generalis triennalis impositae  
in Polonia nominat cum facultate creandi succollectores  
in diocesis vratislav. crecov. gneznen. vladislav.  
plorens. lubucens. caminens. culmens. posnaniens.  
(I n<sup>o</sup> 1023 p. 753) (petrus 1390 petrusque Collectores)

et Apostolicae Sedis  
nuntium

1388 d. 30 Aprilis, Petrus (II Calend. Maji Pontif. a<sup>o</sup> 14<sup>o</sup>) — Urbanus  
VI domum propriam Camerae apostolicae in civitate Cracoviensi  
et in contrata Omnium Sanitorum sitam quam olim Raynaldus  
de Caluna proventuum Camerae Apostol. in regno Poloniae col-  
lector contraxit, et quae propter incendium ex toto diruta est  
ut si venditioni exponeretur vix 60 marcas argenti valeret,  
donat nobili viro Stanislao dicto Grad militi plorens. dioc-  
esis cum conditione ut pro annuo censu singulis annis in  
festis Apost. Petri et Pauli, unum par cirotecarum infodera-  
tarum de pellibus armellinorum solvere teneatur. (I n<sup>o</sup>  
1027 pag. 758)

Krakow

1389 d. 24 Augusti. Romae. — Urbanus VI magistrum Petrum  
de Radolina praepositum vladislav. Utriusque Juris Doctorem  
referendarium Apostol. nominat Apostolicae Sedis Nuntium  
in Polonia cum auctoritate examinandi libros rationum  
apud omnes Collectores et Succollectores proventuum Camerae  
Apostol. (I n<sup>o</sup> 1030 p. 760)

Rad.

1390 d. 28 Novembris, Romae. — ~~Urbanus~~ Bonifacius IX imponit  
in Polonia decimam omnium proventuum ecclesiasticorum per  
biennium. (I n<sup>o</sup> 1034 p. 764)

1393 d. 4 Julii Petrus — Bonifacius IX Jacobum Philippi de Guidonis  
clericum Bononiensem nominat generalem ~~Collectorem~~ Collectorem fructuum  
Camerae apost. in regno Poloniae revocando omnes hucusque collectores.  
(I n<sup>o</sup> 1036 p. 765)



1395 d. 14 Octobr. Romae. — Bonifacius IX Nicolaum (Buck) epis-  
copum culmens. nominat denarii S. Petri in Pomerania et dioc-  
esi culmensi collectorem. (I n<sup>o</sup> 1037 p. 366)

1399 d. 22 Aprilis Romae. — Bonifacius IX Matzeum de Lam-  
berto de Neapoli apost. camerae Ellenicum nominat Apost. sedis  
nuntium et collectorem proventus camerae apost. in regno  
Poloniae, (I n<sup>o</sup> 1038 p. 362) qui Matzeus in fau collectores no-  
minavit in dioecesi vratisslav. Laurentium Eumeys canonium  
vratissl. in dioecesi cracov. Johannem de Theschin plebanum  
eclisiae Corporis Christi in Kazimiria Cracoviensi — in dioc. posnan.  
Derflaum archidiaconum posnan. — in dioecesi culmens. Si-  
monem de Interberich plebanum novae Civitatis Thorunensis  
in dioecesi vladislav. excepta Pomerania Swanteflaum duciae  
canonic. ploreus. — in Pomeraniae parte dioecesis gnesn. et  
vladislav. Henricum de Lapide officialem in Danzick cano-  
nicum vladislav. — in dioecesi gnesnens. excepta Lancicia  
Derflaum archidiacon. gnesn. — in Lancicia Kelzonem cas-  
todem lancic. — Eidem Matzeo mandat papa ut fructus bene-  
ficionum ecclesiasticorum vacantium in Polonia reservet  
per annos camerae apostolicae.

1399 d. 4 Maji, Romae. — Bonifacius IX Petro Wysz de Radolin episco-  
po cracov. ... retulit nobis Albertus Pastrabetz electus episcopus  
posnan. orator et nuntius vladislav regis Poloniae, regnum Po-  
loniae saepius a Tartaris, Turchis vastari: ideo mandamus tibi in  
Polonia vestrum Crucis predicare diebus dominicis et festivis infra  
missam adjecta conditione quod omnes qui steterint militando  
habebunt veniam pecuniarum quemadmodum proficientes in terrae  
sanctae subsidium. (I n<sup>o</sup> 1041 p. 369)

1400 d. 19 Januarii Romae. — Bonifacius IX ad subsidium vladislav  
regis Poloniae contra Tartaros imponit per unum annum decimam  
omnium proventus ecclesiasticorum in regno Poloniae, atque  
collectorem hujus decimae nominat episcopum vratisslavensem. (I n<sup>o</sup>  
1042 p. 371)

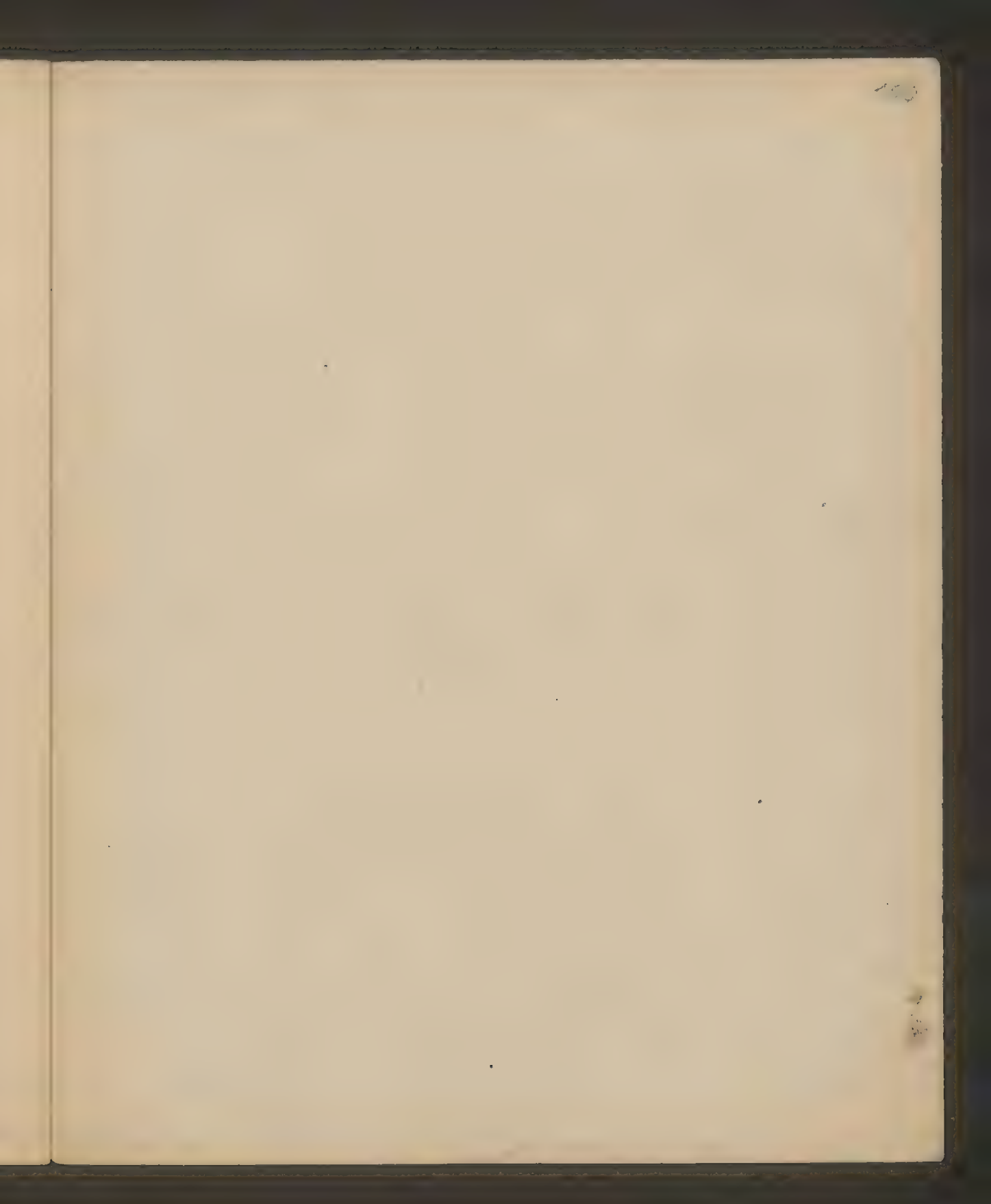
1400 d. 12 Augusti — Bonifacius IX Johannem de Pozowia ord.  
fratr. praedical. conventus lamburgensis vicarium contraeae ditwianae,  
presbyterum dioecesis vitrensis. nominat capellanium pontificium. (I n<sup>o</sup>  
1044 p. 373)

- 1401 d. 30 Aprilis Romae. - Bonifacius IX Nicolaus (Kuroufki) episcopo vladislav. aut ejus procuratori nicolao Lenanskonis scholasticus cracov. mandat, ut 4100 flor. auri camerae apost. debita assignet ad Benedictum de Bardis mercatorem Florentinum in Romana Curia commorantem. (I n<sup>o</sup> 1045 p. 334)
- 1404 d. 27 Decembris, Romae. - Innocentius VII Vladislav regis Poloniae invitat, ut pro tollendo schismate in ecclesia Romana personaliter veniat vel nuntios transmittat. I n<sup>o</sup> 1046 p. 335
- 1405 d. 1 Julii, Romae. - Innocentius VII Nicolaus (Kuroufki) archiepiscopo gnesnensi mandat ut ratione ferendae sententiae contra antipapam Clementem VII ejusque sequaces convocet episcopos suffraganeos, abbates, praepositos, praelatos capitula atque conventus ~~monachos~~ regulares in synodum provincialem. (I n<sup>o</sup> 1047 p. 336)
- 1405 d. 1 Julii, Romae. - Innocentius VII Letitz (Litz de Redolin) episcopo cracov. qui ad Romanam Curiam personaliter venire vult ~~dat~~ dat literas salvo conductus pro comitiva equitum et pedum usque in numerum 50 cum salmis, validis, rebus. (I n<sup>o</sup> 1048 p. 336)
- 1406 d. 1 Augusti, Romae. - Innocentius VII Nicolaum Lenanskonis Archiepiscopum S. Mariae Cracoviensis nominat tollatorem fructuum Camerae Apost. in regno Poloniae (I n<sup>o</sup> 1049 p. 337)
- 1407 d. 12 Martii, Romae. - Gregorius XII Bratzeum de Lamberto de Neapoli archidiaconum vratesiensem collectorem fructuum Camerae Apost. in Polonia hortatur, ut collectam pecuniam ad cameram apostolicam remittat. (I n<sup>o</sup> 1052 p. 338)
- 1409 d. 26 Julii in civitate Austra Aquilegiensis diocesis. - Gregorius XII Albertum Jastrzebiec episcopum nosnan. nominat Apostolicae sedis legatum in Polonia in diocesibus gnesnensi, cracov. nosnan. vladislav. plocens. lubacen. halicien. vilnensi cum facultate reservandi et conferendi beneficia ecclesiastica etiam majora. (I n<sup>o</sup> 1056 p. 380)

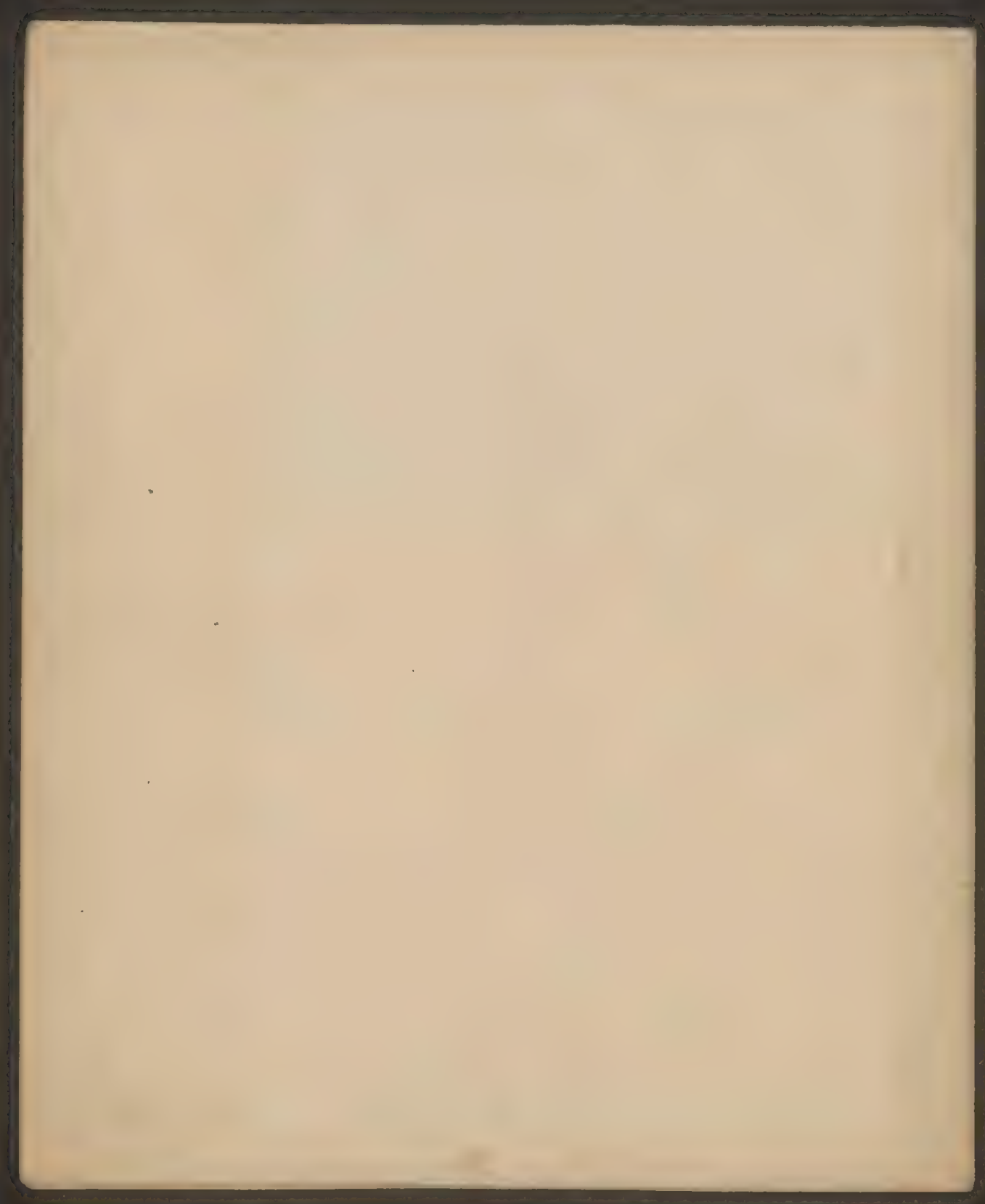


1407 d. 13 Decembris, Arimini - Gregorius XII Nicolaum (Doek  
von Schippenbeil) episcopum caminensem nominat collecto:  
rem generalem Camerae Apostolicae in Bremensi et Rigen:  
si provinciis ne Tropolitanis et in diocesis Caminensi, Ver:  
densi et Hebricensi. (I n<sup>o</sup> 1054 p. 779) atque eundem Ni:  
colaum episc. camin. (Q) nominat legatum sedis Apostolicae  
in diocesis Caminensi, warmiensi, sambieni, calmenfi,  
promezaniensi, zwerinensi, razeburgensi, rostkildensi (hoc  
est in Pomerania et Prussia.) (Dat. in civitate Austria Aqu:  
legiensis diocesis 24 Augusti 1409) (I n<sup>o</sup> 1057 p. 782)

1409 d. 7 Decembris Laetiae. - Gregorius XII Bernardum  
electum episcopum Tarbatensem nominat collectorem fructuum  
Camerae Apost. in provincia Rigenfi (I n<sup>o</sup> 1058 p. 782)







Vetera monumenta Poloniae et Lithuaniae gentium:  
que finitimarum historiam illustrantia, maximam  
partem nondum edita ex tabulariis Vaticanis depromp-  
ta, collecta.. ab Augustino Theiner. Tomus II ab Jo-  
anne P. L. XXIII usque ad Liuum P. L. V. 1410 - 1572. Romae  
typis Vaticanis 1861 fol. 4. i. fol. XXIV (titulus et Argumen-  
ta) pp. 1-776 (documenta ad n. 1 do 1813) pp. 777-782 (Index a. fab.)

1410 d. 21 Julii. - Papie Jan XXIII wyoyta do Brech i Polski

nunijusza Mgrum Antonium de Montechatino

Matheus de Lambertus archidiaconus vaticolav. collec. matheus de Lam-  
tor proventuum camerae apost. in regno Poloniae. bertis de Neapoli

" d. 21 Augusti. - Papie wyoyta Brandam episcopum pla-  
centinum ~~referendum~~ referendarium nunciac, ja ko nunijusza  
do Polski do Prus aby Krzyza Kow nagodzic z Jagietta  
i do Węgier dla reformacyi duchowieństwa.

1411 d. 22 Febr. - Pozwala <sup>napior</sup> zezac exkomunikę z miasta Wroc-  
ławia, ktora rzucił Wacław biskup wrocławski, za to iż  
mieszkanie z rozkazu Wacława króla rymok. i czest.  
unieważni Jana biskupa wrocławsko-kujawskiego.

1412 d. 31 Januarii. - Papie i posyta Mgrum Angelum de  
Beate secretarium pap. ja ko nunijusza do Polski, Litwy  
i Prus

" Mareus de Neapoli apostolicae sedis nuntius seu Col-  
lector proventuum camerae apost. in regno Poloniae ac  
aliis partibus romae

1412 d. 28 Augusti (V. Calend. Septembr. Pontif. 8. 3. 1) - Jan XXIII na druk. w Bullarium  
może króla Władysława Jagietty koscioł <sup>pocieszaliny</sup> B. Mariae in oppido Lam-  
burga alias Leopole alias Lwowen in partibus Austriae dioec. gionum S. Romanorum  
haliciensis zamienia w katedralny oppidum Lamburgam in a-  
ritatem cum metropoli i pozwala przeniesi do Lwowa Katedre<sup>nensis</sup> Aloysii Tomafetti  
z Halicza i Stanowi aby arcybiskupi haliccy zwali się odtąd arcybis.  
1859. 4 Tomus II p.  
658-660 data  
Romae. Sept. 1412



(Obauz + 1414) Którym  
ta bulla dopiero cze-  
dyowano)

kupami lwowskiemi, którym podlegac mają jako  
suffragani biskupi premisliensis, chelmenfis, camene-  
ensis, włodimiriensis, ceretensis et kijariensis,  
potwierdzając oraz wszelkie swobodę owej katedry metro-  
politalnej, kasując oraz wszelkie rozprzeczania ja kiedy  
biskupi innych dyjecezyj do tych krain, gdzie żyją  
ludzie secundum ritus Graecorum, nie mogli pod-  
względem kościelnym. (In eminenti specula militan-  
tis ecclesiae...) (Theiner: Monum II p. 5-6. N° 8)

1413 d. 2 Martii. — Jan XXIII wyzwa do Kotaja arcybiskupa  
gnieźnieńskiego i Jana arcybiskupa ryńskiego aby z bis-  
kupami swoimi suffraganami zjechali na concilium ge-  
nerale.

1414 Leonardus Johannis de Florentia acolitus papae,  
sedis apost. nuntius in regno Poloniae, provincia gnez-  
nensi et diocesi Culmensi proventus Camerae apost.  
collector — napier na Kazimiezu aby tamże wybić rat  
decimam omnium proventus beneficiorum ecclesi-  
asticorum mianując go kollektorem w Bononii d. 16 Mar-  
cia 1414 i pozwala mu stanowić collectores, receptores  
ac subcollectores — wszelkie zaś urzędowody ma od-  
dawac ad officium Camerae ratius papae.

1414 d. 30 Maji — Johannes Nicolai rector ecclesiae paro-  
chialis in Langow cracov. dioc. dostaje do oddania  
bullas super ecclesia halickensi w których zmieniło  
datę i rok (Ob. 1412) (Theiner II p. 13. N° 15)

1414 d. 15 Julii — Johannes XXIII fratri Guillelmo episcopo  
lausanensi regenti officii cameraratus papae, aposto-  
licae sedis nuntio mandat ut principibus et praelatis  
Poloniae concilium generale Constantiense add. i Novembr.  
inducat — mianując go napier nuncjussem do Łoloki  
w sprawie Króla Władysława Jagiełły i Krzyżaków  
(Bononiae, d. 15 Julii 1415)

3. Januarii  
1418 d. ~~1418~~ Constantiae. — Martinus V. nianuje Magis. <sup>1422</sup> <sup>de Lamburqa</sup> <sup>1500</sup> <sup>flor. 2 dochodów papies.</sup>  
trum Petrum Fabiani de Wolfram <sup>capitulum</sup> <sup>Albicio de Medicis</sup> <sup>1413</sup> <sup>et loci mercatores</sup> <sup>florentini papiegowi</sup> <sup>pozygrski.</sup> <sup>1413</sup>  
Mariae Visslicensis Canonium cracovienſium in decretis  
— nuncyjuszem apostol. sedis i kollektorem camerae apostol.  
in regno Poloniae, provincia gnieznenski et dioceſi culmeſi.  
(był on kollektorem już od 18 Grudnia 1416.)  
(Blaffardus = mniejsza moneta od florenus auri.)

1418 d. 4 Maji. Constantiae. — Martin V. arcybiskupowi gnieznien.  
i biskupom poznani. i Krakowsk. na kazuje, ponieważ król  
Władysław Jagiełło od niektórych z szlachty i zgromadzeń  
pożywszy niektóre summy i za to im w rąstau niektóre mia-  
sta, ziemie, zamki i wsie oddał należące do Korony z wielką  
szkodą dochodów przez to utraconych optacając przytem  
ogromne procenta — aby nowiżwoszy dokładną wiadomość  
z inkwizycyji o tychże długach, unomnieli wierzyteli do  
oddania rąstau bez lichwy, wrysgorowszy im tylko sumien-  
ne wynagrodzenie, pod zagrożeniem cenzurami kościelnymi.

(Theiner II p. 19-20 n. 24)

1418 d. 13 Maji. Constantiae. — Martin V. papież mianuje Władysł.: (druk w Surgenow:  
Tawra Jagiełły króla polskiego vicarium generalem Domus: <sup>Historica Rusciae</sup>  
nae ecclesiae in temporalibus "w Królestwie Polskiem, a c. p. = p. 117 n. 119)  
sertim in Magna Novagroda et Pliſsow dominiis Rusciae"  
aby wzywał wszelkich rodków do nawrócenia schizmaty-  
ków z kościołem pryncem dozwala mu wzywać pomocy  
duchownej i pomocy clazur kościelnych; wprzody jednakże  
ma złożyć wrysgę wierności dla kościoła arcybiskupowi  
gnieznienickiemu. — Podobną bullę pod tej datą wydał papież (p. 117 Rus. mon.  
do ~~1418~~ Alexandra alias Witolda Księcia Litwy nadając mu I p. 119 n. 120)  
urząd vicarii generalis Romanae ecclesiae in temporalibus <sup>gdyż flor. Nova</sup>  
w Litwie, Zmudzi, Ruri, Magna Novagroda et Pozykow; na-  
kazując mu jedna k wprzody złożyć wrysgę wierności, przed  
biskupem wileńskim.



1420 Camerarius apost. za świadca i Johannes archiepiscopus  
rigenfis przez prokuratora swego Henninga ~~Willeman~~ i  
Joannes episcopus sarmien. Gerhardus episc. pomeranien., Joannes  
episcopus lambien przez prokuratora swego w Drzymie  
Johannem Sigard ord. B. Mariae Thent. zadosyć uczynili  
obowiązkowi swemu odwiedzania co 3 lat dworu papieskiego  
w Drzymie - jednakże nihil obtulerunt causa visitationis  
hujusmodi.

1420 d. 1 Sept. Florentiae. - Marcin V nomisdy Władysławem  
pogodził Krolew, Witoldem Księciem litew. a Michałem Odk.  
maister M<sup>g</sup> generallem domus Theutonic. de Prussia stano.  
wi Trengam, in ducal et fufferentiar majace trwac od S. Mi.  
chala aż do Maryi Matgorzaty (2). (Theiner II p. 24 No 30)

1422 d. 8 Septembris. Tiburac. - Marcin V na karze arcybiskupa  
w gnieznien. oraz biskupom Krakow. ptoch. i poznan.  
aby ungodne kroki przeciw wszelkim osobom wyznajacym  
heretyckie dogmata Wklepistow i Husytow czynili dajac  
im oraz wladze absoluowania.

1423 Andrzej (Laskary z Gostawic) biskup poznanski wyjez.  
dza z granic mianowicie do Wtoch, do Rzymu i na kon.  
cilium w Papii - cum familiaribus equitibus, peditibus, ar.  
nestis, valisius bonis et rebus - papiez uwalnia go odo.  
ptat a solutione pedagii dacii, gabellae, theolonei, angarii,  
perangarii - i r. 1424 i wyznacza mu konserwatorow:  
biskupa ~~lubuskiego~~ lubuskiego, probosza Kapituly wroclawskiej  
i probosza Koscioła B. Mariae Helinensij w dyecyzji ka.  
minskiej.

1423 d. 6 febr. Romae - Marcin V pisze do arcybiskupa gnieznien.  
do biskupow Krakow. poznan. i wroclaw. aby sis wto wdali,  
poniewaz r. 1422 Piotr z Kobylina dziekan katedr. poznan.  
i Mikotaj de Kikty Dr. Decret. archidiacon. gnezn. referendarz  
pariezki zostali z krolestwa wygnani, banniti) a dobra ich przez  
urzednikow zajete. Papiez pisal w tem urzedzcie i do Krolea polsk.  
(Zdaje sie iz ci kanonicy sprzeciwiali sie osadzeniu Wojniczka  
Jastrzebia na arcybiskupstwie gnieznien.)

1423 d. 10 April. Romae. — Marcin V nagania Władysława Jagiełłę iż niebając na prawa kościelne samowolnie rozdaje beneficia, których obładowanie samemu papieżowi przysługuje, — wrywa oraz arcybiskupa gnieźnieńskiego i konfliktarzy królestwa by króla w tym względzie napomnieć.

1423 d. 10 April. Romae. — Marcin V oświadcza swą niechęć iż wystąpi do Rygny przez Jagiełłę Nikołaj Lasocki sekr.: także król donosi, że król i Witold wnuka swego Zygmunta (Korybutowicza) który mimo woli króla i Witolda wyniósł się do Czech, uważają za nieprzyjaciela: wrywa więc króla aby przeciw heretykom Czechom i Witolda aby przeciw Turkom walczyli.

1423 Marcin V mianuje Stanisława Pawłowskiego archidya: konstantynopolskiego, kanclerza ziemowita księcia mazowieck. z bratanką z ojca i matki (poźniej biskupa ptockiego) swym kapellarem.

1423 Marcin V papież z nowodu, iż arcybiskupowi gnieźnieńskiemu niektóre duchowne i świeckie osoby zagrabły pewne dobra, ~~zabrały~~ nadaje temaż za konserwatorów biskupów Krakow. wrocław. i poznań. — Podobnych konserwatorów nadaje kapitule gnieźnieńskiej i. 1424.

1425 d. 28 Decembr. Romae. — Marcin V poleca arcybiskupowi lwowskiemu, aby summa 25000 flor. rozdostał na całej królestwo Polskie z dziejściem na rok lub 2 lata <sup>zaciągnął</sup> i dał królowi Władysławowi Jagielle chętnemu robić wyprawę na heretyków Czechów. — Toż samo polecił już Marcin V arcybiskupowi lwowskiemu d. 9 November. 1423 uciąć i Jagielle przy rozporządzeniu wyprawy <sup>przebiegającej</sup> 10000 a w następny rok dnigie 10000 wypłacić — lecz gdy ta wyprawa się odwołała do tego czasu, kazuje więc papież teraz wypłacić.

1425 d. 28 Decembr. Romae. — Marcin V wyznacza Paulum episcopum gurcensem za konserwatora i administratora dla Bartłomieja obranego przez papieża na arcybiskupstwo rydzkie ponieważ tenże Bartłomiej niemoże objąć dla trudności dóbr arcybiskupstwa rydzkiego. (Ten Bartłomiej był tylko nominatem przez papieża po śmierci arcybiskupa Jana Habunda — lecz się nie utrzymał)



1426 r. 17 Julii, Romae. — Marcin V wysłał fratrem Jordana: num episcopum albanensem dictum Cardinalem de Ursinis jako legata apostolskiego ad Germanias et alias partes dla pokromienia Hussytów w Czechach i wysłał Władysława Jagiełłę oraz Witołda przez wysłanego do nich Jakobina de Rubeis nuncjusza swego, aby dali pomoc królowi rzymskiemu Zygmuntovi do zwalczania Czech heretyków.

1426 d. 1 Septembr. Genazani Praenestinae diocesis. — Marcin V oświadcza swą niechęć Władysławowi Jagiełlle pomawiając tenże biskupstwo poznańskie oddał swemu podkanclerzemu Stanisławowi Liotkowi wielkiemu intrigantowi, który króla namawiając do tego, podsuwał aby beneficya kościelne wbrew woli papieskiej oddawał in nym osobom; i oświadcza papież że tegoż podkanclerzego ogłosił za niezdolnego do wszelkich beneficyj. — Toż samo pisze papież do Witołda skarzając się na króla polskiego, że jeżeli dotychczas zezwalał na osoby przez króla do beneficyj przedstawione, robił to jedynie z grzeczności, teraz zaś nie pozwoli sobie wydzierać praw i nie zezwoli na potwierdzenie nominowanego na biskupstwo poznańskie podkanclerzego koronnego, ani darów od niego nie przyjmie.

1427 d. 18 Augusti, Romae. — Marcin V nakazuje Andrzejowi Pfaffendorf Dr. Dekret. plebanowi w Toruniu i Andrzejowi Słomkowi plebanowi w Gdańsku, aby w ziemiach należących do Krzyżaków pruskich ogłosili krucjatę przeciwko Hussytom.

1429 d. 11 Octobr. Romae. — Marcin V napomina Władysława Jagiełłę aby nie słuchał złych rad swych konfiliarzy w rzeczach duchownych — aby skasował rozkaz wydany przez niego do kapituły gnieźnieńskiej by nie pod karą nieważyli nadawać obcym beneficyj — i aby cofnął ten rozkaz który wstąpił w wydanie z powodu nominacji przez papieża danej kardynałowi Boranda tyt. S. Clementis, prebitero cardinali na archidiacona kapituły gnieźnieńskiej; — 2 tż bulla posłana do króla Witkotoja de Glambocicz archidiaconum pośnan. acolitum papae. — Toż samo pisze papież do arcybiskupa gnieźnieńskiego aby król odwołał od owego rozkazu.

1430 Clemens Stanislai de Nawojowa canonicus vladislavienfis procurator in curia romana Johannis episcopi vladislavienfis.

Franciscus tit. S. Clementis  
tyt. presb. cardin. 1432  
(może Boranda?)

1432 d. 12 Februarii. Romae. — Eugenius IV Jacobinum de  
Rubeis canonicum S. Mariae de Castello genuensis dio:  
cesis nominat collectorem fructuum camerae apostolicae  
et denarii beati Petri in regno Poloniae provincia que:  
nensi et diocesi culmensi cum titulo nuntii apostolicae sedis.

1432 d. 18 Martii. Romae. — Eugenius IV nakazuje Andreae  
de Laschis episcopo chelmenksi (Andrzejowi Spławskiemu  
Biskupowi Tuchkemu) aby związał kollektę z dziesięcin  
duchownych na królestwo Polskie jedyną przez Marina  
I (r. 1423) rozpisaną i nie, ze brang dotąd związał i przez  
z niej to jest 10000 flor. dał królowi władysławowi Jagielle  
gdę przeciwo Hussytom lub Tatarom wyru szę.

1434 Jan Dey Kanonik  
Kra. K. jedzie z obieran.  
cyja wstacyjstawa III  
Warneńczyka do  
Arymu (Raynald  
J. 18) do Eugeniusza IV

1439 d. 17 Augusti. Florentiae. — Eugenius IV mianuje Fr. (druk. w Surgenew  
Hyst. Rus. monumen  
ta I p. 120 no 121)  
Isidorum Kiowiae ac totius Rusiae metropolitam — le:  
gatem a latere apost. sedis in Lithuaniae, Livoniae et Rus:  
siae provinciis ac locis Lechia quae ejus juris metropoli:  
tice subfunt.

1443 d. 11 Martii. Romae. — Eugenius IV nleca M<sup>ro</sup> Andreae  
de Palatio cubiculario <sup>de rebus regis</sup> in Poloniae et Bohemiae regnis <sup>apost.</sup>  
~~tenens~~ collectoris proventuum camerae apostolicae debi:  
torum daby wstękie pęniqdre zebrane de denario beati Petri  
oddawał przez 2 lata królowi władysławowi nolskiemu ma:  
jącemu wojnę prowadzić z Turkami.

1443 Anna Księżna mazowiecka otrzymuje potwierdzenie za:  
łożonego przez siebie szpitala i Kaplicy S. Ducha w Warszawie  
na który plac z budynkiem (casamentum) Kupita od  
Augustianów warszawskich S. Marina. (Erectio hospitalis S.  
Spiritus Varsaviae)

1445 d. 16 Decembris. Romae. — Eugenius IV mianuje Sigismundum de  
Gisericie decanum et canonicum florentem. Kollektorem fructuum  
camerae apost. in regnis Poloniae et Bohemiae cum titulo nuntii apostol.

1446 d. 28 Maji. Romae. — Eugenius IV Bolesława duca Masoviae zpowodu  
in podział wojny prowadzonej przez władysława Warneńczyka Tatarzy  
Księstwo mazowieckie napadli i zniszczyli, dany mu 10000 flor. auri, które  
tenże książe wziął z depozytu kolegiaty warszawskiej i Księstwa w Liechenorcie  
Gnieźnie i wstękie z kollektę nakładną przez koncylium warszawskie do jedyności Greków.  
1446 d. 31 Maji Anna Księżna mazowiecka dostaje pozwolenie od Eugeniusza IV.



r. 1448 bawi w Polsce.

1447. d. 3 Januarii, Romae. — Nicolaus V pojecha do Polski

Baptistam episcopum camerinensem nuntium apostol.  
um legationis officio ad pacem inter regem Polon. et christianiss. pontificem.   
1447 d. 2 Octobr. Romae. — Nicolaus V daje aboliccyę Witten =

temu (Kotowi z Dębna) arcybiskupowi gnieźnień. iż jako  
stronnik konylium bazylijskiego od antypapieża Felixa  
V (Amadeusza księcia Sabaudyi) przyjął kapelusze i godności  
kardynała, stojącemu temuż przegrasę; przytem udzielił  
aboliccyę duchowieństwu i całej diecezji gnieźnieńskiej Kł.  
na ogłosza się za stronę antypapieża Felixa V i konylium  
bazylijskiego.

1447 d. 20 Novembr. Romae. — Nicolaus V mianuje Theodoricum  
Albrici de Wawrzencie praepositum kielcons. canonicum  
crac. — na akolita papieskiego.

1447. d. 9 Decembr. Romae. — Nicolaus V poleca Janowi Reppe  
dziekanowi kapituly wrocławskiej notariuszowi apostolskiemu  
aby Mikotaja Spicimiri (w Theinerze II p. 52 ftoi mylnie Liz-  
niri) kantora katedry krak. zakwitował z kolektorstwa de-  
narii S. Petri Kłore miał sobie powierzone od Eugeniusza  
IV i Kłore podług rozkazu papieża w ogrozi Kłowi w tady:  
stawowi polsk. oddawał.

1447 d. 23 Decembr. Romae. — Nicolaus V na prozby Króla Ka-  
zmierza Jagiellończyka dozwala Paulo de Grabowa clerico  
gregens. dioces. Trymaci archidya konat lubelski i kanonik  
krakowski od Kłonych go odsadzić chuano.

1447 d. 23 Decembr. Romae. — Nicolaus V na prozby Dobrogošta  
swidwa kaptelana poznan. i jego syna Piotra z Szamotuś kapt.  
telana kaliskiego, parochiali eullesiae S. Stanisłai in oppido Szamo-  
tuly dioc. poznan. quae habet praepositum et 8 mansionarios  
assignat dotem ex redditibus 3 vicinijacentium eullesiarum.

1447 d. 23 Decembr. Romae. — Nicolaus V per Theodoram Jacobi de Gor.  
Ka praepositum cathedr. poznan. notarium papae concedit Casimiro  
regi Polon. ut 90 canonicatus et beneficia eullesiastica in regno Polo-  
niae personis idoneis canonice quas rex ipse nominaverit conferre  
possit. (Theiner II p. 54 n. 77. — cf. Dlugos Hist. lib. XIII p. 29).  
koronacyjnie pozwolił papież przez tegoż Wyssolę Królowi Kazmierza  
mieć asztare portatyle nawet w miejscach interdiktum obłożonych — i w ego  
Wyssolę w Chrynie mianował fuyr notarium papieskim — a biskupa  
z nim w Chrynie. Piotrowi z Szamotuś nadał edpustę w jego dobrach jako to Kofistowi  
farnemu Dominika in Budzayn chelmeński farny. Kofistowi i Stanisława w Szamotuśach.

(Obauz. 1495)

Dr. 1450 n. f. rego papies. Jaco:  
bus de Gorka  
canonicum gregens.

L pro hac vice tantum

fuyrnie; sobie Kłol nieprawo:  
nie prapostafuyr na dal to  
prawo, lubo do r. 1449 iadnego  
o to konkordatu z Krupem  
nia zawart. t. j. papież powo:  
lił Kłowi prapostafuyr iue tyllko  
na 20 lat iadnego mianować.

1447 Joannes de Tanczin clericus cracov. dostaje od papieża Mi-  
kołaja V expektatywę na kanonię poznańską. (Roma 18 calend.  
Julii. 1447) Tegoż dnia nadat papież kanonię krakowską Johanni  
Swydwae de Szamotuli.

1448 d. 7 Junii Romae. — Papież Mikołaj V przez nuncjusza swego  
Baptystę biskupa kamerynerskiego potwierdza na biskupstwie  
wrocławskim Piotra (Browak) kłosego wbrew konstytucyj aposto-  
lick kapitula wrocławska będącego wtedy proboszczem katedral-  
nym obrata na biskupstwo, a arcybiskup gnieźnieński jako sufra-  
gana swego wyświęca.

1448 d. 13 August. Romae. — Mikołaj V nadaje królowej polskiej  
Zofii przywilej na 6 miedzią nominowania do niektórych  
beneficyjów kościelnych.

1448 d. 9 Octobr. Romae. — Mikołaj V potwierdza Silvestrum  
Stodewescher fratrem hospitalis b. mariae Theuton<sup>ragdovien</sup> (electum  
archiepiscopum rigensem quem papa post obitum Henningi  
archiepiscopi rigenfis ecclesie rigenfis ordinis S. Augustini designavit —  
i wrazie gdyby miał w objęciu arcybiskupstwa trudności mianuje  
mu papież konsekratorów episcopos auferensem (?) vladislaven-  
sem et caminensem.

1448 Paulus Hanghe de Legendorff clericus culmensis diocesis et  
scriptor papae ac familiaris nominatus canonicus ecclesiae B.  
mariae Glogoriae majoris vladislav. diocesis.

1448 d. 1 Januarii Romae. — Nicolaus V Andree episcopo posnaniensi  
concedit facultatem per 6 menses beneficia ecclesiastica con-  
ferendi — octafraje wzięte wydane poprzednio expektatywy  
za nieważne.

1448 d. 2 Februarii Romae. — Nicolaus V poleca archiepiscopo leopo-  
liensi episcopis promiensi et tricaricensi (Tricarico w Sytylii)  
aby ukarali cenzurami kościelnymi i do oddania zabranych rzeon  
zmusili szlachtycę w diecezji krakow. którzy Theodoricum Albini  
de Wawrorenge canonicum cracov. acolitum et nuntium papae  
opadli w drodze i obrabawawszy go i zryk mając przedziurawili i ka-  
watek takowego uzieli, więząc go i bijąc.

1448 d. 8 Febr. Romae. — Nicolaus V Conrado Erlichshausen magistro  
hospitalis b. mariae Theutoniconum ejusque successores confirmat faul-  
tatem 2 canonicatus et 2 praebendas majores ecclesiae Warmiensis  
conferendi personis donec secundum antiquam consuetudinem illius  
ecclesiae.



1449 Nicolaus V. nobili Krzeszlao de Kurozwanki castellano  
lublin. et ejus uxori concedit astare portatile.

1449 d. 22 Aprilis Romae. — Nicolaus V. nadaje Nicolaus Chetdae  
de Bygowick Decret. in praeposito crufricensi ~~de~~ beatus emu  
w tymie godnosi decani cathedr. posnan. nolt obit ~~am~~  
Mathiae Deya <sup>(Druga)</sup> vacantem — lubo krol kazmierz na te godnosi nie:  
mawies <sup>ten</sup> (nie zaworzy kanczowego konkoriatu z Rzymem) mianowat  
Elericum Joannem de Sprowa, a kapitula poznańska zas  
Jacobum de Woygenawo obrata.

Godwotujac si na przysile  
papieski.

1449 d. 27 Aprilis Romae. — Nicolaus V. na proso wladystawa Ksi:  
cia mazowieckiego, patriarchalem eufesiam S. Latherinae. in danc  
plorencis dioc. wynosi do godnosu prepozycyory dozwalajac  
proboficyowi (praeposito) in divinatorum solemnij uti almutia  
de pellibus griseis ad modum dignitatum eufesianum partium  
illarum.

1449 d. 30 Maji Romae. — Mikotaj V. poleca biskupom pomazani:  
— Kiemu i wamijskiemu aby wrejzeli i poprawili statuta i  
ordynacyje dla za konu fratrum hospitalis B. Mariae Theutoni:  
corum ierosolimitani uchwalone na kapitule generalnej przez  
wielkiego mistrza wernera de Broelen (1324-1330)

1449 d. 30 Maji. — Mikotaj V. poleca Fryderykowi młodszenemu i Fry:  
derykowi starszenemu margrabiom brandeburskim oraz Karolowi  
Krolowi Szwecyj. aby Janowi (Kreuwel) jezuce od Eugeniusza  
IV (r. 1429) mianowanemu na biskupstwo ozylisko dopomogli  
do odzyskania tego biskupstwa ktore niestuznie Ludolf (Gren)  
popiasany przez zmarłego Krzysztofa Krola Danij, zajal.

1449 d. 2 Maja Romae. — Mikotaj V. uwalnia kraje wladystawa  
i Boleslaw Ksiązt mazowieckich od dziesiecziny, pozwolonej  
przez papieza dla Krola Kazmierza — i nadaje Pawlowi (Gizy:  
Kiemu) biskupowi plock. prawo konferowac beneficya kapitelne na  
czas 6 miesiacy.

1449 d. 28 Junii, ~~1449~~ <sup>1449</sup> — Mikotaj V. poleca Zbigniewowi (Olesnickiemu)  
presbytero cardinali lit. S. Bispa biskupowi ~~Krak.~~ Krak. aby odebral  
dobra nalezace do stotu arcybiskupa gnieznien. ktore kanonicy gniez:  
nienscy po smierci arcybiskupa Wincentego Krola z Debna pomiedzy  
sobą rozegrali i dzierz niechac je wydac rowemu arcybiskupowi  
wladystawowi Oporowskiemu z powodu iz tenze przez rok cal. dzierz  
dobra biskupstwa wladystawskiego na Krolum siedzial i takowe oddal arcybiskupowi  
wladystawowi — ktoremu papiezska przez 6 miesiacy pozwala nadawac beneficya kapitelne.

1449 d. 29 kuli, Fabiani Camerinenfis diocesis. — Nicolaus V. bigneo (ad exequendum  
episcopo craco. donosi ze zmarly papiez Eugeniusz II jezuse summi pastoralis  
w generalnym konfystorzu mianowat go prebiterum cardinalem officiu....)  
tit. S. Priscas, lez gdy tenze papiez zmarl za nim mu postat r. 1450 pozwala mu  
kapelusza kardynalski, papiez nikotaj I potwierdza i teze papiez pny 6 miesicy  
tytul kardynalski zamiera mu przy najblizszej sposobnosci nadawac beneficya ko-  
prestać kapeluszy i pozwala obok kardynalstwa trzymac oraz  
biskupstwo krakowskie. (Theiner II p. 23 no 108. — W Dlugoszu  
niema lez jest pozniejszy list papieja z dn. 29 lipca 1449 w którym  
mu przez Dlugosza posyta kapelusza kardynalski. JH. Jt. Lib. XIII  
p. 50, którego listu nie ma w Theinerze)

1449 d. i Decembr. Romae. — Mikotaj I potwierdza ugodę zawartą  
pomiedzy Janem (Kreuwel) mianowanym przez papieja bisku-  
pem orlyjskim, a Ludolfem (Grau) pretendentem tegoz biskupstwa  
o którego biskupstwa posiadanie obaj zawistą i krową walczą  
wiedli — i poleca anybys kupowi ryglkiem aby z Ludolfa idiat  
ekomunikę.

1449 — Mikotaj I pozwala karmelitom klasztoru extra muros oppi:  
di Gdanek dioc. wladyslaw. — udzielac sakramenta mejtkom i  
kupcom obym.

" Petrus Ordo Martini de Jezewo canonicus plocens secretarius  
ducis Mazoviae et Bonastinus Mathiae de Jezewo canonicus  
plocens secretarius wladyslaw ducis Mazoviae.

1450 wladyslaw dux Plesiae. dominus Glogoviae majoris funduje  
capellam Omnium Sanctorum in castro oppidi Glogoviae majoris

1450, d. 2 Augusti, Fabiani Camerinenfis dioc. — Mikotaj I za Kazuje (r. 1451) papiez zniost  
kapitule derpskiej, aby wrazie smieni biskupa derpskiego (r. 1451) papiez zniost  
(Tarbatensis) na obywatla drugiego, poniewaz sam papiez no: biskupa zostawil.)  
minowac go bedzie.

1450, d. 27 novembr. Romae. — Mikotaj I daje paszport (salvum con-  
ductum) militi Deslas de Lithuany capitaneo generali terrae sar-  
domis. jadacemu z 2500 ftugami do Ryumu.

1450, d. 9 Decembr. Romae. — Mikotaj I z powodu iz Tatarzy ostatniemi casy (r. 1451 d. 13 kwietnia  
wpadli na Zoolo i Rusz szeko ogniem zniszczyli kraje nadaje wftytkim mityj papiez ową  
ktory pny 3 dni zwiedza Katedrale Kelioty w Gnieznie, Lwowie, Krakowie potow koztow pod-  
lab Wilnie i potow koztow potrzebnych na podroz do Ryumu zloz w worku (capfa) roznych na uprost  
tamze kozielnym, dmiut zapetny. — Dwie cswateceste tych uzbieranych pieniz =  
dry ma dostac krot kazmierz na wyprawę przeciw Tatarom, jedna czwartą orze  
Kłowa zloza na wyprawienie dwie cswateceste nawraconych do katolicyzmu, a ostatnia  
czwartą cswateceste dla parii za odzwierze Mikotaj spicimiri de dekrete kanclerz Krak. kolektor oglosz apostol i  
w roku 1450 w dolce



1450 Zebrana czwarta część dochodów z jałmużny dla papieża w  
Polsce zebranej zła na reperacyę 4 kościołów w Arynie.

1450, II 30 d. Decembr. (d. 10 Decembr.) Romae. — Nicolaus V omnibus  
~~episcopis~~ capellam b. Barbarae Virg. mart. prope parochialem  
eulepiam S. Mariae Virg. in circolo Cracov. visitantibus in festo b. Bar-  
barae aut ad ejus reparationem elemosynas erogantibus septem  
annos et totidem quadragenas de injunctis eis poenitentibus relaxat.  
(Theiner II p. 82 n. 120)

" " " " " " Mikotaj I nadaje omnibus eule-  
piam parochialem S. Mariae in civitate Cracov. visitantibus  
in festibus Annunciationis b. Mariae V. 7 annos, in festibus Assump-  
tionis b. Mariae V. 7 annos, et in qualibet festivitate b. Mariae  
7 quadragenas de injunctis poenitentibus relaxat.  
(Theiner II p. 82. n. 121)

1450, d. 7 Decembr. Romae. — Mikotaj I na prośbę Jolache tręgo  
Jana syna Jana na Rzeszowie i innych wsi w dycezyi prze-  
myśkiej który chce księdzem zostać, daje absolucyę, iż za wta-  
dytawą (Wamienicyka) króla Turyst wojakowo przeciw Turkom  
jednakże nikogo z Chrzescian nie zabije i nie pojmuje z to-  
dzieja w Rzeszowie oddat go radowi przegrasytych który go prze-  
konawszy się o kradzieży ukarał przez powieszenie. Uwol-  
nia go więc papież z tego powodu ab irregularitate i dozwa-  
la być księdzem. (Był on później biskupem Krakowskim)

1450 Mikotaj I nadaje Bolesławowi księciu mazowieckiemu  
i jego matce Annie ~~apostol~~ jakoteż jego żonie Barbarze  
apostol

2. 1455 Nicolaus Spycimow 1450 d. 9 januar. Romae. — Mikotaj I na prośbę Mikotaja Spicimiri  
cantor erat. nadaje Kancel  
III Kanonik i prebendę Kio-  
Kowka dnica. — R. 1465 d. 12  
Kunzi mianuje go Dawid II powołanie  
Kolektorem dochodów apostolskich  
w Polsce.  
d. 9 dekrétów kantora katedr. Krak. nuncyus papieski i kolektora  
dochodów kanery apostolskiej w Polsce zezwala aby Spycimow in  
studio generali ktorych on wybierze pobierali dochody z 6 prebend  
kościelnych lub kanonij jakie wybierze, przez 7 lat.

1450 d. 10 Februar. Romae. — Mikotaj I Janowi Lutkonis de Orze-  
zie, Doktorowi Ob. Praw, Kanonikowi kat. gniezn. kapelanowi pa-  
pięskiemu bawigemu w Arynie w interesach króla Kazimierza na-  
daje godności audytora causarum palatii apostolice. katedr.

1450 d. 16 septembr. Romae. — Mikotaj I nadaje dziekanowi Krakowskiej (wa-  
kującą po śmierci elekta w tostańskiego (może Mikotaja Łalockiego który + 16 De-  
cembr. 1450) koto Kameczu - potęg Długosza bawigego pny Polacy apostol. a z martego  
koto mięta Camerino - Dawtowi Głowinskiemu młodszo quinquie eubienji.

(widac że Łalocki umarł  
wcześniej - jak Długos  
podaje)

1450 Mikotaj I poleca Stanislaum de Brudzenis (Brudzewo) clericum gneznensem qui Bononiae studet. na kanonik kujawski.

" Mikotaj I pozwala aby kapituła de ~~po~~ <sup>parbatensis</sup> kanonik zwany Luckede po ustąpieniu jej posełstwa do zakonu przeznaczone dla kapłana Doktora teologii, Kłoby co niedziela miewał kazanie.

1451, d. 10 Octobr. Romae. — Mikotaj I na prośbę Króla Kazimierza <sup>krak. i wicem</sup> pozwala aby jego sekretarz <sup>krak. i wicem</sup> Mikotaj de Blaszowicze kustosz Katedr. Krak. (Mikotaj z Blaszowiczy czyli Blaszkowicze habu <sup>krak. i wicem</sup> Brzowa i póź: niejszy biskup przemyski, mógł równocześnie trzymać 3 beneficya i inne kościelne które są tylko stawnym ludziom lub magistrum teologii nadaje.

1451, d. 19 Januarii, Romae. — Mikotaj I pozwala magistro Jacobo de Senno praeposito cath. cracov. notario apostol. nepoti Sbrigieicar. dinalis trzymać kilka beneficyum kościelnych równocześnie.

1452, d. 28 Aprilis, Romae. — Mikotaj I pozwala Ja ~~krak.~~ <sup>krak.</sup> Lyndow kanonikowi warmijskemu, aby z mniejszego prosto na większe przeszedł beneficyum wbrew statutowi kapituły warmijskiej która stanowi aby nikt bez woli biskupa i kapituły nie przechodził z mniejszego na większe beneficyum dopóki by wprzód red: niego nie miał.

1452, d. 1 Septemb. Romae. — Mikotaj I pozwala Janowi electo Chelmenfi (Jan Krakka) na prośbę Króla, aby z powodu sumptuach dochodów biskupstwa chełmskiego wynoszące ledwie 60 flor. aur. tożnie, trzymał nawet po wyświęceniu na biskupstwo probostwo de Egeis (w Legru) w diecezji gnieźnieńskiej Kollauy Krolewskiej. p. 91.

1453 Mikotaj I daje nowicję: Stanislaum Soleborii de Swyradzicze <sup>tenie bacalanis in</sup> na kanonik krakowski, Johanni Woycihik na kustodis krakowski, a r. <sup>decretis r. 1469 dostaje</sup>

1454 na prośbę Króla Kazimierza Jacobo Gerostai de Dominikour: <sup>był clericus dioc. posnan.</sup> czo. na 2 kanonie: gnieźnieński i włodawski. <sup>1465 dostaje probostwo in Brzozowa (Brzozowa) i gneznen. dioc. Kooth</sup>

1455 d. 20 April, Romae. — Calixtus III Jacobo Mathiae (de Dambur (z Dębna)

~~qui per Casimirum regem ad papam Calixtum III ambasciator destinatus fuit (moie z obediencya?) provisionem canonica tuum vladislavienfis et cracoviensis, confert. tegoż roku d. 25 Septembr. 1455 nadaje mu papież dekania Katedry gnieźnieńskiej (która Tomasz Strzpiński biskup Krakowski przed promocyją posiadał). Papież Mikotaj I jeszcze dawniej mianował go pokojownym (cubiculanum) a Król Kazimierz wysłał go 1455 do Rzymu jako posła „ambasciatorem cum praestanda obedientia Calixto III."~~



1455 Kalixt III nadaje M.<sup>ro</sup> Andreas Lünpe rectori archi, rectori  
in ecclesia parochiali opidi Heilsberg varmien dioces. Byson i wroc.  
Tawia i kanonikiem wrocławskim. Ten archiprebyterat w Heilsbergu  
posiadali poprzednio Andreas Schonallb literarum ap<sup>st</sup>. scriptor  
zmarty w Krymie po nim Richardus Heilsberg, canonicus varmien  
po nim Kaspar Bols. — Statuta i ordynacyje Kapituły warmijskiej  
potwierdzone przez Marcin I stanowiły, aby w każdym probostwie  
był jeden proboszcz niemiecki a drugi pruski, lub jeden umiarkowy  
dobrze języki niemiecki i pruski. Kapituła warmijska ex Praeposito,  
Decano et Canonici, pomiedzy całą Kapitułą było 16 majores, 4 minores  
et 4 minores praebendae; i praebendy mniejszej tylko na Frydenig a 2 tej  
na wielką stopniowo postępować można.

1455, d. 24 Septembr. — Kalixt III nola episcopo Zamorensi, episcopo  
Vratislaviensi et praeposito calvariae S. Petri et Pauli Goldenensis  
Cammerensis dioces. aby zwolili exkomunikacyje i interdikt na szlach:  
tę i miasta pruskie zbuntowane przeciwko krzyżom i wielkie:  
mu mistrzowi pod protekcyją Kazimierza króla polsk. — Wypomina  
tu papież iż gdy się też miasta i szlachta przeciw krzyżom zbun:  
towali, Jorikotaj I wysłał do nich nuncjusza Ludovicum Portu:  
galensem, tunc Silensem episcopum, a gdy go zbuntowani szlachci  
niechcieli, na pomniat ich papież przez Ludovicum tit. S. Laurentii in  
Damaso praebit. cardinal aby wrócił pod rządy wielkiego mistrza  
pod zagrożeniem kar kościelnych; równocześnie obie strony przeciw  
sobie wytoczyły proces przed Frydenkiem cesarzem rymskim, lecz  
wkrótce zbuntowani zajęli miasta i zamki, oblegali wielkiego  
mistrza w Malborgu i poddali się pod protekcyją Kazimierza króla  
polsk. tymczasem zmarł Nikotaj I, więc Kalixt III przywodzi  
wyrok zmarłego do skutku.

1455, d. 25 Septembr. Romae. — Calixtus III Nicolaus Snygmer cantori  
ecclesiae cracov. ambasiatori a Rege Kazimiro in Roma existenti  
Decretorum Doctori commendato ex litterarum scientia confert cons:  
nicatum et praebendam, quam Thomas de Arzpin electus cracov.  
oblinebat.

1455, d. 27 Septembr. Romae. — Calixtus III Joannem S. Angeli diaconum  
cardinalem apostolicae sedis legatum de latere mittit ad par:  
tes germaniae, Hungariae et regni Poloniae ratione convocatio:  
nis regum et populorum ad generalem expeditionem contra  
Turcos.

canonicus vratislav.  
et quzenensis 1468  
(+ circa 1470)

1455, d. 8 Novemb. Romae. — Kalixtus III Petrus Michaelis de  
Karnicze clerico polnan. dioc. ad praeces Fridenci Romano:  
rum imperatoris confert canonicatum ecclesiae Ringolovien:  
sis (Kunzelovienensis) gneznen. dioc. vacantem per promotio:  
nem Thomas de Strzampino ecclie cracov. p. 103.

1456, d. 11 Maji, Romae. — Kalixtus III poleca opatowi S. Wincentego  
(norbertanów) extra muros wawelski. Francisz Kowi Heudorff  
aby przysiągł i potwierdził statuta kapituły wrocławskiej  
które teraz kanonicy po śmierci ostatniego biskupa wrocław.  
Piotra utracili. Aby nowoobрани biskup przysiągł kapitule, iż do:  
chowa wpół kich przywilejów? Takowych nie znieście, iż niebóże  
obcych promować, iż do biskupin bez wiedzy kapituły nie utraci  
i nie zastawi, aby każdy stał w dobrach biskupin przysiągł  
kapitule, iż będzie jej takżę wierny, iż samowolnie nie będzie sędził  
ani też bez wiedzy kapituły, kłótkę, na kładat, aby biskup ustano:  
wił wikariusza generalnego in spiritualibus, aby niechował urz:  
eż koni nad 12 i dworzan nad 24, aby chował nioś biskupa w za:  
krytyj, aby się nie targł z księżami, aby majątku z martych ab  
infestatę księży nie oddawał bez wiedzy kapituły.

1456, d. 1 Julii, Romae. — Kalixtus III poleca biskupom warmijskiemu  
i kuronickiemu oraz Andriejowi Sandberg kanonikowi sam:  
biskupiemu, aby zdjeli sakramenty rzucione r. 1456 na biskupie  
i miasta pruskie. Który się przeciwko wielkiemu mistrzowi zbuntó:  
wali, ponieważ zatłucę wróci do postużenstwa, i aby rebrane  
z tego powodu pieniądze o obfelowanych oddali. Ludwikowi de  
Erlichshausen wielkiemu mistrzowi.

1456, d. 26 Januarii. — Kalixtus III mianuje Ewerharda (Kalle) ka:  
nonika rewalckiego obranego przez kapitułę na biskupstwo rewalc.  
kie po śmierci Henryka de Uexküll i polecając go chrystier:  
nowi królowi Danij, albowiem biskupstwo rewalckie jest sufra:  
genia arcybiskupstwa w Lund, i pozwala aby przysiągł stroj i zakon  
fratrum S. Mariae Theutonicorum.

1456, d. 4 April. Romae. — Kalixtus III po ugedku Konstantynopola ogłasza  
krucjaty przeciw Turkom in partibus diaveniae et in archiepiscopatu  
leopolensi per Marinum de Fregeno nuntium et prediatorem cruciatu

1457 Kalixtus III mianuje swego pilana i dworzanina Paulum de Legendorf clericum  
dioc. culmenfis (poźniejszy biskup warmijski) dziekanem kapituły S. Maryi  
w wielkiem Głogowie w Dyceez. wrocław.

1458, d. 13 Maji, Romae. — Kalixtus III wzywa Kazimierza króla pol. aby wspólnie  
z królem węgierskim wyruszył do walki przeciw Turkom i posyła do niego  
w tym celu Joannem cardinalem S. Angeli apostolicie sedis legatum do Polki.



1458. d. 14 Martii. Senis. — Pius II Jacobum Rooth de Dambus (Jakob Kot z Dębna) decanum eulervae gnezniens. qui cubicularius Nicolai V erat et ad Ladislaum III a Casimiro rege Poloniae ad prostandae obedientiae causa missus fuit, pro quo nunc Albertus dux Austriae in tercedit absolvit a reatu homicidiorum — albowiem niedawno niektórych z szlachty napadłogo w nocy na cmentarzu i w domu wtajemnym chęć go zabicię razgrabili mu drążki nocy nalczące do dekanij gnieznienckiej, raziłi jego było i zbozia (blada), Jakob Kot zaś chęć z nimi zgodę uczynić pragnął wezwany w niedzielę do domu oficjenta gnieznienck. z dworzanami swemi uzbrojonymi tam uderzony i raniiony w głowę od jednego z szlachty wyrwał jednemu miecz z ręki i dwóch ranił śmiertelnie którzy potem umarli.

1459 d. 13 April. Senis — Pius II na prośbę M<sup>ro</sup> Ławra de Legendorf administratoris eulervae warmijsk. (później biskupa warmijsk.) poleca Jodokowi (de Rosenberg) biskupowi wrocławskiemu, aby oddał kapitulę warmijskiej 5000 flor. rhenens. klóre zmarły biskup wrocławski Piotr (nowak) i kapituła wrocławska pozyskali ~~od poprzedniego biskupa~~ od zmarłego Franciszka (Kuhnhmalz) biskupa warmijskiego na wykupienie dóbr zastawionych.

1459 d. 21 Maji. Ferrariae. — Pius II praeficit in episcopum caphenis eulervae Hieronymum fratrem ord. praedicator. M<sup>rum</sup> Theol. post mortem Jacobi episcopi caphenis in ciuitate Cassa domini Januensis (Turcy) sąsił to miasto z crafow Kalciata II).

1459 d. 16 Septembr. Mantuae. — Pius II poleca venerabili fratri Hieronymo archiepiscopo cretensi nuntio apostolico et Francisco de Tolito S. Theol. Profes. archidiacono de Astigia in eulervae Sorpalensi nuntius apost. sollicitus iussu do bież dła pogodzenia między Podiebrackiego króla czeskiego z Stanami Izlaszk. aby uczynili pokój pomiędzy Kazimierzem królem polskim a za konem Krzyżaków. (C. nuntiusse bawili w Pradze w styczniu 1560)

1459 d. 31 Decembr. Mantuae. — Pius II episcopatum filiensem post mortem Ludolfi (gran) episcopi confert Jodoco (de Hohenstein) licet capitulum filiense elegerit Joannem Vatelkane intrusum.

1459 d. 11 Ianuar. Mantuae. — Pius II potwierdza uchwałę następną kapituły gnieznienckiej: Albert iastrębski arcybiskup gniezniencki z kapitułą teologii druga do doktora Dekretów którzy by co tydzień trzy wykładałi teologię i Prawo kanoniczne przy kościele gnieznienckim Jan z Sprowy arcybiskup gniezniencki z kapitułą zmienili w ten sposób owi statuti aby dla braku doktorów owe kanonie posładali Licentiaty in iure canonico et Baccalarius formatos in Theologia.

1460 Pius II nadaje opusty eulervae hospitalis S. Spiritus intra muros oppi. di Gdanek vladislaw. diocesis.

Smianowiec miastem Wrocławem i Namysłowem.

- 1460, d. 24 Novembr. Romae. — Pius II capitulo cracov. scribit: Thomas (de Strampin) episcopus cracov. dum adhuc virol bates ex certis causis voluit cedere de episcopatu — terz z nim papież na to zezwolił umart Tomasz — teraz więc na jego miejsce mianuje papież Jakoba z Sienna propositum cathedr. crac. notarium apostol.
- 1461, d. 2 Junii, Romae. — Pius II oświadcza iż on, po śmierci Tomasza (z Strampin) biskupa Kra K. obrat na jego miejsce Jakoba z Sienna. Gdy jednakże mimo tego jedna część kapituły Kra K. postulowała na biskupa:stwo Jana (Gruszeznickiego) biskupa kujawsk. a drugą zaś Jana Łutkonia de Brzezie archidjakona gnieźnieński obrata i Jana de Prugow archidjakona Kra K. administratorem biskupstwa mianowała — oświadcza papież iż mianowanie Jakoba z Sienna na biskupstwo jest prawomocne i nakazuje go przyjąć pod karą interdyktu i poleca (Andrzejowi z Brnina) biskupowi poznań. Rąpatowi de Jaros (Jarosław) kanonikowi, Janowi z Tęczyńska kaptelanowi Kra K. i Janowi z Melotina armigero, aby kanonikom opierającym się dobra zabrali.
- 1461, d. 30 Maji Romae. — Pius II hospitali et euloriae S. Spiritus de Cracovia eadem privilegia confert et libertates quibus hospitale S. Spiritus in Saxia de Urbe gaudet.
- 1461, d. 9 Decembr. Romae. — Pius II pozwala królowi Kazmierzowi altare portatile z wolnością odprawiania na nim mszy antequam clarescat dies vel post meridiem citra tamen horam vesperorum etiam tempore interdicti, clausis januis excommunicatis tamen excommunicatis celebrare.
- 1461 Pius II nadaje Nicolao de Tungen canonico varmienensi scriptori et familiari papae kanonię wrocławską (wprzód 1458 dawał mu papież kanonię wrocławską, lecz jej nie przyjął).
- 1462 Pius II pozwala mieszczanom wrocławskim i namysłowskim, którzy z powodu herezji nie chcieli uznać za króla Jerzego Łodziebradzkiego, pro: gare tempus praestandi homagii.
- 1462, d. 6 Novembr. Petrioli Senensis diocesis. — Pius II na prośbę Przemysława Kłajcia biskupa krak. i Matgorzaty Kłajczyny Wielkiej siostry — aprobuje fundacyę klasztoru franciszkanów w opido Goraw wrocławsk. diocesis. wry: niona przez olim Władysława ducem Silesiae fratrem praedicti Kłajcia. tempore Petri (nowak) episcopi wrocławsk. — już był zbudowany klasztor.
- 1462, d. 23 Decembr. Suderti. — Pius II poleca arcybiskupowi magdeburskiemu i kanoni: kom wrocławskim aby wzięli pod opiekę swą Boalazara ducem vaganensem który oddzieleny był z niego przez rodzonnego brata swego Johannem de Probus domicellum misnensis diocesis i przez wstających poddanych.



1463 i. 29 Martii, Romae. — Lius II poleca Hieronimo archiepiscopo cretenfi ad regnum Poloniae terras Silesiae ac Lubrae nuntio aby miefzejan Wroclawia i Namystowa mowili, od zlozenia przysiegi wiernosci Krolowi Jerzemu Lodziebradzkiemu który zostal heretykiem i który wystanego do niego posla papieskiego Fantinum de Valle d. m. Vlt. iur. pojmat.

1463, d. 13 Iunii Romae. — Lius II rozuala na prośbę Krola Kazmierza aby Pawet (z Grabowy) elekt chełmski z powodu ruznych dochodow biskupstwa chełmskiego ktore na rok ledwie 60 flor. auri de Camera czynia, posiadat obok biskupstwa także probostwo i altaria Koszota parafialnego w Strzesciu kujawskim czyniace 64 rywien frebr. rocznego dochodu. Paulus

1465, d. 29 Sept. Romae. — ~~Lius~~ II praeposituram S. Joannis Bapt. in oppido Scabimiriensi ad ius patronatum regis pertinetem Jani divogio Joannis de Phauryn (syn Jana wojew. Krak. zamt 1453. chodzie do kad. Krak. gdzie 1456 zostal bacz. in artibus) confert.

1467, d. 2 Aprilis, Romae. — Paulus II Vincentio (Kiebasza) oratori Kapini ri regis ad papam Paulum II, ze ktorego staraniem przyjezd do skutku pokoj promiedzy Krolom Edfkim a Krzysia Kami ~~electo~~ electo culmensi nadaje papiez perpetuam administrationem vacantis eulerae Lome zaniensis, procz tego praeposituram eulerae Viflicienois czyniace 200 flor. hungar. rocznego dochodu, przytem pozuala mu posiadac kancelstwo katedry poznanisk. czyniace rocznego dochodu 40 flor. hung. Kanonia Gnieznienska czyniace rocznego dochodu 60 dukatow hungar. i Kanonia Krakowska czyniace rocznie 80 dukatow wsgierfk. (o ktora to ostatnia wiodl Kiebasza w Rzymie proces)

1467, d. 11 Sept. Romae. — Paulus II poleca aby Michael abbas in Calvomonte, ~~et~~ Nicolaus abbas in Andregio et Nicolaus Spicimer cantor cracov. collectores proventuum Camerae apost. ubelkie zebrane dochody oddali Jakubowi (Siemieniowskiemu) biskupowi kujawskiemu — albowiem papiez Lius II po smierci Tomassa (z Strzempina) biskupa Krak. mianowal za nastepce Jakuba (Siemienkiego) wtedy notariusza apostols. gdy jedna ksie ten nowy elekt nie mogl biskupstwa otrzymac zrezygnowal go a papiez mianowal na biskupstwo Krakow. Jana Gnoszyńskiego (wtedy biskupa kujawskiego biskupstwo za kujawskie oddal Jakubowi (Siemieniowskiemu) wyjedrawozny mu oraz pewna pensyja z biskupstwa Krakowskiego dochodowi z prowentow apos. toloskik Gzy za pozmiej Pawet II Jana Gnoszyńskiego (z biskupstwa Krak. przeniosl na arubiskupstwo gnieznienskie, poniewaz tenze Jan Gnoszyński) bdc biskupem Krakow. nieptail owej wymowionej pensyi biskupowi kujawskiemu na Kazuje papiez wypatcie temuz zalega pensyi Krakowskiej oraz dochody prowentow apostolskich z dycezyi Krakowskiej.

1466 d. 15 Octobr. Romae. — Paulus II absoluit Nicolaum de Lypnyza (XVII Calend. Octob. Pontif. R. 32)

subdiaconum cracov. który przed 25 ~~laty~~ laty służył wojakowskiemu podskarbiemu Turkom, dostał się do niewoli tureckiej w bitwie pod War-  
ną 1444 w której zginął król Władysław i Johannes (Julianus?) fil.  
s. Angeli presbyt. cardinalis ap. sedis legatus; zaprowadzony do  
Arzy przysięgał machometanizm i został obrezany. Łożniej walczył z Turkami  
mając chrześcijańską, lecz żadnego nie zabił bo był w sercu chrześcija-  
nem. Odegi z wojskiem w Albanij nie był i dostał się wraz z bratem  
swoim na okęcie geneańskie do Tryum. — Łapież pozwala zejść z niego  
ekskomunikę i przypuszcza go do prerogatyw kapitańskich. (Jk. II p. 156. 12/193)

1467, d. 17 Febr. Romae. — Paulus II pozwala ponieważ nobilis Jan Sa-  
pienski dominus de Sapno posnan. dioces. orator Kasimiri regis  
ad papam, ofiarując ~~pięć~~ pięć mieszkanie Torunia Gdańska El-  
blaga zobowiązali się wystawić jeden klasztor dla Bernardynów  
(fratres ordinis minorum sub regulari observantia degentes), założyć  
takowy klasztor w stosownym miejscu.

1468, d. 27 April. — Paulus II ofiarując i Rodolphum episcopum Laven-  
tinum in Poloniae et Bohemiae requisit Rufinae diocesis et Misniae  
partibus nuntium apostol. cum potestate legati de latere ad consulen-  
dum Georgium seu Zericonem de Lodibrad haereticum, misium —  
in episcopum vratislav. praefecit.

1468, d. 23 Julii, Romae. — Paulus II na prośbę króla Kazimierza pozwala (druk w Turgenau  
Hist. Russ. mon.  
I p. 121 n. 122.)  
założyć w Krolestwie Polkiem 2, w Wielkim Księstwie Litewskiem 2  
i w ziemiach Rusi 2 klasztory Bernardynów (fratres ord. minor. observan-  
tiae regularis) sławnych z kazani — albowiem Bulla Bonifacego VIII za-  
kazuje stawiać klasztory dla zakonników (fratres ord. mendicantium) zebr. 29:  
cyk, bez pozwolenia apostolskiego.

1468, d. 17 Januar. — Paulus II mandat ut Nicolaus de Xancz (Xigz) ca:  
nonico cracov. villa capitulari Biezanowo in beneficium ecclesiast.  
licum assignetur.

1468, d. 23 April. — Paulus II Petro Pyeowski et Paulo de Orlow canonicis plo-  
ceńskimi mandat ut Golestria plocensem post obitum Lazari de ~~K~~ Kriko  
conferant Martino Gustrinszen (Gustrynski?) presbytero gneznen. dioces.

1469, d. 17 Maji. Romae. — Paulus II Lucae Eysenreich capitaneo civitatis  
vratislav. atque consanguineis ejus Petro Dzicbil. Nicolaus Popel et Andree  
Popel concedit ut pro armis et insigniis deferant: Unicornum cujus anterior  
coloris aurei sive crocei posterior vero parvas inter scaccorum alba et nigra  
in campo rubeo cum galea cujus cornua pro medietate alba et nigra fuscata  
et a medio sursum aurea fuscata existant. (Wnegodę ię sę opisał Jeremuś Łodibachiemu)



1469. d. 20 Maji. Romae. — Paulus II ogłasza elekcję Mikotaja (de Sungen) na biskupstwo warmijskie za waring, odszedając od Pa. Korogo Wincentego (Kietbasa) biskupa chełmińskiego za ko intruza. Albowiem, po obiorze na biskupstwo warmijskie Mikotaja przez kanoników, raczył Wincenty biskup chełmiński i administrator por mezański intrygować i to u kanoników wyjednać przekupstwem iż kanonicy warmijscy Bartłomiej Libenwale, Arnolt Klunder, Marek de Wolkow, Werner Joroderich, Stefan Heydenburg i Jan Daetelen niepomni pienszysze elekcję obrali powtórnie Wincentego Kietbasa na biskupstwo warmijskie (wicejednakmata kanoników trymata z Mikotajem.) Raczył Wincenty Kietbasa za raz biskupstwo warmijskie i dobra oraz zabrat z kościoła infuły i pastorał srebrny i mając po temu listy królewskie zakazać aby nikt Mikotaja w biskupie nie uważał gdyż się o to obaj biskupi w Rzymie raczeli proceś: wac, odszedł papież Wincentego Kietbasa od biskupstwa warmijskiego.

1469. d. 6 Augusta. Romae. — Paweł II daje Stanisłao Karwyczowski deienio diocesi premistienfis designato a rege rectore parochialis ecclesiae in Sambor, absolucyję ze w Pruszech wależył, jednak nikogo nie zabije. 1468. d. 23 Januarii. — Paweł II nadaje probostwo w Naworzenicyach dyceez. Krak. Janowi de Losozno deienio posnan. dioc. posmierci Piotra de Orsowa wakujece.

1469. d. 7 Novembr. Romae. — Paweł II zakazuje ugruzać na nauki do uniwersytetu w Pradze, gdzie przy uniwersytecie zaledwie kilku katolikow a reszta heretykow skusowitow. (Theiner II p. 164 № 202)

Derflaus fil. Michaelis de Karnice 1470. d. 18 Maji Romae. — Paulus II Derflaum filium Michaelis ex dioc. posnan. canonius Kuzelovien. a. 1455) scolasticum plocensem, canonicum cracov. designat Collectorem denarii S. Petri ac jurium fructuum et proventus Camerae apostolicae in regno Poloniae et provincia Gneznensi cum titulo nuntii apostolici. (moja po Mikotaja spisanie) Ktory + 1469 tego r. d. 23 marca 1470 mianuje papież Jakoba de Viscol alias Munich praepositum ecclesiae tartarensem podobnym Kollektorem in diocesi Rigenfi Livoniae et Prusiae provinciis - niepodlegających collectionae Poloniae

1470. d. 6 Octobr. Romae. — Paweł II prosi Kazimierza Króla pol. aby dobrze przysłał w Polsce jadących do Rzymu do papieża posłów Jana (Krzyszcia) Włostyńskiego, moskiewsk. nowogrodzk. pskowsk. syna Bazylega Wielkiego

Kanclerzowi kor. posłowi  
Króla Kazimierza do Rzymu  
mu wtedy

1470. d. 29 Maji Romae. — Paweł II pozwala Jakubowi z Dębna Starosie Krakow. Księżu przysłać z życia swego wicepobiednik należąca do klasztoru norbertanek na Zwieryncu pod Krakowem a to z powodu iż wicepobiednik dla klasztoru do rożniących się prawo osob.





1472, d. 1. Januar. Romae. — Sixtus IV na prośbę Adami de Dąmbrowa regis Poloniae apud sedem apost. oratoris nadaje kanonik poznański Nicolao de Syrpowo.

1472, d. 18 Februarii Romae. — Sixtus IV udziela absolución Gregorio de Dubranecz clerico vladysław. diocesis. iż on będąc sekretarzem króla Kazimierza od króla kilka razy postował do exkomunikowanego króla czeskiego Jerzego Ładibradzkiego i z nim mówił, i pisał cytując po mieście krakowskich pozowanych (o zabiciu Tenczyńskiego) i ścisłych, i z królowi w wyprawach wojennych towarzyszył — pozwala mu zostać księdzem oraz przyjąć godności kościelne.

1473, d. 26 April. Romae. — Sixtus IV pozwala Joanni de Dąmbrowa baccalaris in decretis posiadać kanonie gnieźnieński i krakowski.

1473, d. 10 Maji. Romae. — Sixtus IV poleca, aby Piotra syna Piotra z Chorzenie zostawiono w posiadaniu kanonij krakowski, który ma być po śmierci po śmierci Jana Długosza młodszego, którego to kanonik chce mu wydrzeć intruzi Piotr Wapowski, Thomas de Stram: pezzino et Joannes de Leszino

1473, d. 17 Decembr. Romae. — Sixtus IV za kłosa (Lieniewskiego) biskupa kujawskiego przenosi na arcybiskupstwo gnieźnieński, a Zbigniewa (Plewnickiego) scholastyka krak. kanonika gnieźni i włocław. mianuje biskupem kujawskim

1474, d. 6. Decembr. Romae. — Sixtus IV poleca episcopis tarbatensis et vicenensi et decano ecclesiae ofiliensis aby postkrmili mistrza Krzyżackiego i Krzyżaków którzy od roku nieustannie ~~1473~~ przywłaszczali sobie panowanie nad miastem Ryga należące do arcybiskupa rygijskiego Sylwestra (Stobwaśner) i rajców miejskich zmusili do złożenia sobie przysięgi wierności wbrew uchwale najdawniejszej Wilhelma Muntenskiego legata apostolskiego w owych stronach i wbrew wyrokowi Franciszki tyt. S. Maria presbyteri cardinalis, który za rozkaz papieża Innocentego IV gdy Krzyżacy inflantory miasto Ryga nieustannie opanowali posiadanie takowego arcybiskupowi Fromholdowi (von Eywhusen) rygijskiemu oddać na kazet.

1474, d. 12 Januar. Romae. — Sixtus IV Paulo Samonis de Liguwa clerico kijari: ensi diaefis Rutheno Graecorum ritum observanti, Romae manenti, ut a quolibet presbytero latino post confessionem absolvi possit.





1475 d. 4 Febr. Romae. — Sixtus IV daje absolucyję Joanni Alberti de Sylowecz (Sydlowiec?) kanonikowi poznani. poniewaz tenze bzdac  
wtodazem Andrzeja (z Bonina biskupa poznanskiiego we woi Osa-  
lavia nalezacej do klucza (clavis) poznanski. postat tenze w pogon  
za jednym chlopem który z slajni biskupiej ukradł użozienica, któ-  
rego chłopa dognał go, zbito, skrowawiono i przed wtodazę przypo-  
wadzono; wtodaz zeis kazat zlodzieja obic tak iz tenze dzienią  
tego dnia zmarł — papież więc uważa go a reatu homicidii et ab  
irregularitate które sugnat na siebie tym czynem.

Podobną absolucyję daje Luis II (Mantuae 1459 d. 8 novembr.) mę-  
jakiemu Simoni Jacobi monachi monasterii S. Crucis Calvi monach  
ord. S. Benedicti, poniewaz tenze mając 14 lat jespaze gdy chodzil  
do szkoły rzuciwszy przy studiowaniu kamieniem za innym trafil  
niewiadomo brzemienią z nie raka tamże idąc.

1475 (1476?) d. 1 Maji. Romae. — Sixtus IV electionem per capitulum  
revaliense factam Iwani (Holtesfoth) in episcopum revalien-  
sem declarat validam et censuras ecclesiasticas in Bernardum  
de Borch magistrum generalem ord. b. Mariae Theutonicorum in di-  
vonia infligit qui Simonem van der Borch canonicum hildes-  
ensem ad episcopatum revaliensem injuste promoverat et  
bona ecclesiastica ab eodem Simone occupare permiserat. —  
De hoc certos facit papa 10 executores: Lundensem archiepisco-  
pum, Bfiliensem et Lubicensem episcopos.

1475 d. 22 Augusti. Romae. — Sixtus IV confirmat fundationem capel-  
laniae ad altare S. Trinitatis in ecclesia S. Stanislai in oppido Sza-  
motuli factam per Andream Szydwa dominum loci. (Abaz  
r. 1447)

1475 Uriel de Gorka regni Poloniae cancellarius, Casimiri regis Po-

loniae ad sedem Apostolicam orator

" Gregorius a Lubranieze providetur de canonicatu cracov.

1477 Petrus Napowski cantor ecclesiae praemisliensis obtinet facul-  
tatem tenere 2 ecclesias parochiales.

" Joannes Laszorky secretarius regis Poloniae obtinet canoni-  
catus groznersensem.

1480 d. 31 Julii. Romae. — Sixtus IV z powodu wielkich zataragow pomiędzy  
wielkim mistrzem inflantkim a biskupem dorpackim które lewie zagodzono  
jako też z inflantami inflantki uale obrony dyscepcyjom, ruskim dor-  
packim — kasuje przywileje nadane Xyziakom inflantkim od Bonifacego IX  
tak samo co Xyziakom pruskim dorwalajac aby wielki mistrz inflantki mógł nawet  
rozdać tych biskupich wrywal do wyprawy wojennej.

Executoresmi tej bulli  
mianuje papież Araybiskupa  
upfalskiego i biskupow wolen-  
skiego i lubickiego.

480 2. 31. julii, Romae. — Sixtus IV no śmierci ~~gr~~ Sylwestra (Stobwas.  
res) nadaje arcybiskupstwo rygkie Stefanowi (von Gruben)  
episcopo Trojan; a ponieważ Krzyżacy inflantroy pojmawszy  
zmarłego arcybiskupa Sylwestra zajęli mu posiadłość w mieście  
Rydze zmusiwszy mieszczan do złożenia sobie przysięgi, naka-  
zuje papież, aby biskupi kujawski, dorpacki i ozylijski wpro-  
wadzili nowego arcybiskupa w posiadłość i od nieustępnych  
refuzów Krzyżaków bronili — przytem rzuca papież exkomu-  
nikę na Krzyżaków: albowiem papież Innocenty VI gdy Krzyżacy  
inflantroy (fratres militiae b. Mariae Theutonicorum per circuitum)  
arcybiskupowi rygkiemu Fromholdowi (von Fryhusen) zajęli  
miasto Ryge przyszedł wyznaczony w Rzymie legat apostolski  
Franciszek tit. s. Marci presbyter cardinalis) Ryge arcybiskupowi  
i Krzyżakom z niej ustępować kazał; toż samo i papież Martin  
V na prośbę arcybiskupa rygkiego Henninga (von Scharfenberg)  
nakazał Krzyżakom z Rygi ustępować. Sylwester (Stobwas) arcy-  
biskup rygki. również zastrążył Krzyżaków albowiem Bernard  
(von der Borg) magister et lunradus de Herizenrode Lentmarschal-  
cus (około 1471) komendatorem de Velin, Rewal, Goldinge, Ascherode, Tadvokata i  
Dunemunde, Dineborch, Wynda, Dowelen, Gerwen, Kerkhusen, preceptorami  
Loncborch, Marienborch, Caudow, Bowitzke zdobyli wszelkie zam-  
ki arcybiskupie, spalili lud pozabijali i porozganiiali, zamek Swa-  
nenborch obronny spalili, zamek Odrenkhusen w którym naówczas  
arcybiskup Sylwester z kapitułą bawit zdobyli starostę zamkowego  
na koto wplekli, kanoników uwięzili za naradą i podufuczeniem  
Szymona (vander Boorch) biskupa rewalskiego stryja wielkiego  
mistrza i Henninga Rumor dziekana rewalskiego i arcybif-  
kupa samego w więzieniu trzymali w którym zmarł. Teraz za-  
gdy nowemu arcybiskupowi Rygkiemu Stefanowi (von Gruben)  
Krzyżacy niechęć oddać miasto Ryge i dobra rzuca papież exkomu-  
nikę na wielkiego mistrza Bernarda (von der Borg) i jego zwo-  
lenników oraz interdykt na cały kraj nakazując aby w niedziele lub  
juzsta, gdy się lud zbierze na nabożeństwo, pulsatis campanis et aue-nois  
candelis ac postmodum in terram projectis extinctis et conculcatis  
cum crucis vexillo et trina lapidum projectione ac alijs ceremoniis  
rzucili ecommunicationem et anathema, aby nikt z nimi nie  
prestawat i nie dawat im potraw póki z nich nie będzie zdjęta  
exkommunikacja.



1480 d. 18. Octobr. Romae. — Sixtus IV poleca Kazimierzowi Królowi pol. i duchownieństwu Petrum Antonium Benedicti et Martiri-  
lium Alexandri de Fregeno promulgatores missoos indulgen-  
tiarum pro subventionem Rhodianorum obsessorum a Turcis

1480 d. 14 Octobr. Romae. — Sixtus IV permittit Ludmilla ducissae de-  
gnit. singulis reatis feriis divina officia in ecclesia ad domum  
Lascionis Christi ordinis Carthusiensis extra muros oppidi de-  
gnit. vrbislar. dioces. audire cum sex alijs mulieribus.

1481, d. 5 April. Romae. — Sixtus IV Nicolao Lathowicz clerico posna-  
niensi decretorum doctori capellano papae minori poenitentiaro  
in basilica S. Petri de Urbe permittit 3 beneficia ecclesiastica in  
Polonia acceptare

1482 d. 10 Julii Romae. — Sixtus IV Stephanum (von Gruben) archie-  
piscopum rigensem nominat legatum de latere nuntium apost. ora-  
torem et commissarium in partibus diuoniae — pozwala aby 30 osobom  
dat prawo miec altare portatile, aby 8 osobom nadat urzad Notariuszow  
apostolskich, aby 5 osobom nadat slyschectwo i kerby, aby 15 osobom nadat  
ba katarzy lub licenzyjatos albo ~~magistrat~~ doktorow, aby odbrat  
rachunki i dochodow papieskich i dochodow same do wartosci 100 flor.  
aby 30 osob mogt wybracic na kaplanow i im beneficia nadac —  
aby 25 osobom spokrewnionym w 4 stopniu mogt dac pozwolenie  
slubow matzenkich i dyspensowac tylez ab defectu natalium, aby  
100 kofusom nadawat po 100 dni odpustu. — Przytem wygwa arabis:  
Kupa gnieznien. biskupow lubickiego i wileńskiego aby tegoz  
aryebiskupa rygskiego bronili od rospuzen Bernarda de Borch  
magistrum ordinis b. Mariae Theutonicorum in diuonia, ktory zabrat  
aryebiskupowi miasto Rygs pod pozorem jakoby ta kowa nalez.  
Ta do cesarza Fryderyka. — Przytem nadaje papiez temuz arabis:  
Kupowi urzad kolektora dochodow papieskich in provincia rigensi  
et diocesi revalensi.

1481, d. 14 Decembr. — Romae. — Sixtus IV Stanislaw Adae de Wilkanowo  
daje prowizyja na kanonie Krakowskie i ptocka. r. 1481

1482, d. 7 Novembr. Romae. — Sixtus IV wystawia jui poprzednio (Petrum  
de Monte Sancto Johannem de Camerino et Urbanum de Urbanis) decretorum drem nun-  
tios apost. do Polki, gdy ich jednaki arabis kup gnieznien, kt. zpatat i  
pierzogze przez nich rebrane ex cruciata et Rhodianis indulgentiis in odeb-  
mniemajac mylnie iz maja bulle fastywe; teraz papiez powtornie posy-  
lad do Polki Bartholomeum de Camerino familiarem et commissarium apostol. aby  
denno publikowat Krucyjatę w Polce

Papież poleca tegoż nunajusza swego fr. Bonihalli Bal vicario provinciae Poloniae ordinis minorum de observantia, Jacobo de Damb. no alias Dambnicki capitaneo cracov. Andree episcopo vladislav. cancellario regni Poloniae, Petro episcopo premissi. Joanni archiepiscopo leopol. Martino Guastalio palatino troceni, Olechnoni palatino vilnen. Andree episcopo vilnen. episcopo kijovienfi, archiepiscopo gneznen. Krolowi (ktoremu od nunajusza ma dai cesi pienisdrzy uzbiensangh na Kruyats - na pomoc wojenną)

1483 d. 1 Martii Romae. - Sixtus IV wygasa Krola polskiego, węgier. skiego, dunońskiego, angielskiego, francuzkiego, aby upomnieli Wenetow by preestali wojować miasta S. Romanae ecclesiae i pokoj zawarli.

1483 d. 15 April. Romae. - Sixtus IV wygasa (Symona von der Borg) biskupa rewalbskiego ktorego papież za staraniem cesarza Fryderyka wstanie potwierdził, aby zgodę pomiędzy arcybiskupem rygkim a wielkim mistrzem infantzkim wyjednat.

1484 d. 25 Junii Romae. - Sixtus IV ofwiadera iz Mathheus Slick jako też jego synowie: Marciaw, Hieronim, Mikotaj i Kasper zostają w interdykcie ponieważ zebrałszy wojsku palitoniafto Lokiec (Ellenbogen - Cubitum) w Czechach, za to iz trzymając tron brata Krola węgierskiego i czeskiego niechcieli uznać za pana Władysława syna Krola polskiego Kazimierza.

1483 d. 30 Augusti, Romae. - Sixtus IV uwalnia od exkommunikacji Jana biskupa sambijskiego ktorego arcybiskup rygki wyklat za to iz mu niechciał jako kolektorowi oddać pienisdrzy zebranych w dycecyi <sup>romenarskiej</sup> ~~zabiegach~~ i odpustów — i poleca temuz Janowi aby owe pienisdrze w ciągu 5 miesiq, oddat biskowi poznanickiemu (kollektorowi)

1483, d. 7 Novembr. Romae. - Sixtus IV hospitali S. Spiritus Cracoviensi (immediate subiecto hospitali S. Spiritus in Saxia de Urbe ordinis S. Augustini) ubi pauperes languidi et infantes clandestine geniti ac mulieres extra thorum impregnatae suscipiebantur et ubi feria quarta majoris hebdomadae episcopi cracovienses solemnem communionem in singulis locis infirmariae ~~et~~ rege, regina pscelatis ac baronibus celebrabantur, fer. <sup>Tad preces Nicolai de Cracovia praef. post</sup> morem ad populum sauebant et missam peragebant, confirmat omnia privilegia a pontificibus a tempore Innocentii III incipiendo data, indulgentiasque omnibus visitantibus hanc ecclesiam feria 4<sup>a</sup> majoris hebdomadae vel in octava post festum S. Martini et impendentibus subsidia pro sustentatione hospitalis, conferat easdem indulgentias quas a frequentibus visitantibus ecclesiam S. Mariae majoris de Urbe dum sudarium saluatoris ostenditur. (Theiner II p. 227-228 n<sup>o</sup> 253)



1483 24 Decembris Romae. — Sixtus IV. wyrzuci Kazimierza Króla polskiego, aby wspólnie z cesarzem Fryderykiem i Braniejem Królem węgierskim wyruszył przeciwko heretykom grabującym w Bradzie czeskiej.

1483 2. 13 Februarii Romae. — Sixtus IV. wyruchlając się do zyczenia Kazimierza Króla pol. objawionego per Stanislaum de Buszenyn canonicum gneznensem oratorem regium, nadaje Królowi i jego nasłepcom prawo obśladania praepositurae S. Michaelis in castro cracov. et scholasteriae B. Mariae V. lanciciensis — pozwala ~~oraz~~ Królowi i jego żonie Elżbiecie mieć altare portatile.

1484 7 Februarii Romae. — Sixtus IV. ponieważ Król polski przez wysłanego do Rzymu posła (oratore) swego Stanisława (z Buszeny) kanonika ~~gneznensem~~ gnieźnieński. doniósł papieżowi, że Król moskiewski chce wysłać do Rzymu posła i prosi, aby mu papież dał godności Królewską na cały naród ruski, prosi, aby papież w tym względzie nie stanowił do roku. Król Kazimierz umyślnych w tym celu posłów nie wysłał — odpowiada papież iż z wielką ostryżnością i rozważą w tej mierze działać będzie i posłów Królewskich oczekiwać, jeżeli na czas wystąpi ~~zostaną~~ zostaną.

(Computa)

(Theiner II p. 230 n. 257)

1485. Rationes ~~fructuum~~ fructuum reddituum et proventuum Camerae apostolicae atque denarii S. Petri per Uridem de Gorka praepositum gneznensem et poznaniensem Collectorem et receptorem ab a. usque ad a. 1485 collectorum. (Theiner II p. 183 — 200. n. 224.) Dochód w r. 1476 (denarii S. Petri) był następujący:

Reccolektore in civitate Gdanosk et decanatibus Pomeraniae	90 flor. hung. 13 gr.
" " " " Gneznensi et provincia	45 " "
" " " " decanat Kalisz. Uniejov. et Wielun	60 " "
" " " " lancien	37 " "
" " " " eulesia Łoszan.	105 " "
" " " " Plorensi	45 " "
" " " " Cracoviensi (ex 32 decanatibus)	300 " "
" " " " Wratyslaviensi (ex 34 decanatibus)	260 " "
" " " " civitate Waworieni	28 " "
" " " " diocefi vladislaviensi	64 1/2 " "

Summa denarii S. Petri in anno 1476 collecti

1034 1/2 " 13 gr.

Wydatki w r. 1476 były następujące:

Nagroda sukhole ktorom . . . . . 147 flor. hung.

Penosja roczna dla kolektora samego . . . . . 364 " "

(zchujac po 1 flor. hung. dziennie pensji)

Summa . . . . . 511 " "

523 1/2 " 13 gr.

Proz tego byt r. 1476 dochod de annatis live mediis fructibus:

Unius praepositurae . . . . .	75 flor. hung.	} Razem cystyego dochodu w r. 1476 byto 713 1/2 fl. hung 13 gr.
3 Praebendarum . . . . .	75 " "	
Canonice gneznowis . . . . .	40 " "	

W r. 1477 dochod ex collecta denarii S. Petri . . . . .	766 flor. hung	4 gros.	} w r. 1477 cysty dochod 391 fl. hung. 4 gr.
" " Rozchod na pensie suk Kolektorom i Kolektorowi	468 " "	- "	
Dochod . . . . .	298 fl. hung	4 gros.	

Proz tego dochod de annatis

2 Canoniceatum . . . . .	58 fl. h.
Parrichiae de Ofzkowice . . . . .	24 "
Eufesiae in Dambrowa . . . . .	11 " "

W r. 1478 dochod ex collecta denarii S. Petri . . . . .	736 flor. hung.	} w r. 1478 cysty dochod 363 1/2 flor. hung.
Rozchod na pensie suk Kolekt. i Kolektora . . . . .	472 1/2 " "	
Dochod . . . . .	263 1/2 " "	

Proz tego dochod de Annatis

Supraganiae plocensij . . . . .	100 flor. hung.
---------------------------------	-----------------

W r. 1479 dochod ex collecta denarii S. Petri . . . . .	764 flor. hung.	21 1/2 gr.	} w r. 1479 cysty dochod 291 1/2 fl. h. 21 1/2 gr.
Rozchod na pensie suk Kol. i Kolekt. . . . .	472 1/2 " "	- "	
Dochod . . . . .	291 1/2 " "	21 1/2 gr.	

W r. 1480 dochod ex collecta denarii S. Petri . . . . .	762 flor. hung	1 gr.	} w r. 1480 . . . 288 1/2 fl. h. 1 gr.
Rozchod na pensie suk Kol. i Kolekt. . . . .	473 1/2 " "	- "	
Dochod . . . . .	288 1/2 " "	1 gr.	

W r. 1481 dochod ex collecta denarii S. Petri . . . . .	1035 1/2 fl. h.	12 gr. 2 solid.	} w r. 1481 553 1/2 fl. h. 12 gr. 2 solid.
Rozchod na pensie suk Kol. i Kolekt. . . . .	482 " "	- "	
Dochod . . . . .	553 1/2 fl. hung	12 gr 2 solid.	

W r. 1482 dochod ex collecta denarii S. Petri . . . . .	1013 fl. hung.	} w r. 1482
Rozchod na pensie suk Kol. i Kolekt. . . . .	482 1/2 " "	
Dochod . . . . .	530 1/2 fl. hung.	

Proz tego dochod ex jubileo:

Eufesiae pomezaniensis . . . . .	500 fl. hung	} (winnych dyjeceyjah jako tez w usciu poznanski zabrat dla siebie krol polski dochod ex jubileo
" poznaniensis . . . . .	700 " "	
		1730 1/2 fl. h.

W r. 1483 dochod ex collecta denarii S. Petri . . . . .	835 1/2 fl. hung.	} w r. 1483 362 fl. h.
Rozchod na pensie suk Kol. i Kolekt. . . . .	473 1/2 " "	
Dochod . . . . .	362 - " "	



W r. 1484 dochód ex collecta denarii S. Petri... 1035 1/2 fl. hung.  
 Rozchód na pensje sukkoł. i kollekt. 482 " "

Dochód 553 1/2 " "

W r. 1485 dochód ex collecta denarii S. Petri... 1047 1/2 fl. hung.  
 Rozchód na pensje sukkoł. i kollekt. 462 1/2

Dochód 585 fl. hung.

Suma 10 letn. dochodu

5833 1/2 fl. hung 199  
 2 folio.

Dochody odwyłał kollektor do kamery apostolskiej na rękę podskarbiego (viethesaurarius) papieskiego, z kądołstawiał kwit (quietantia) Przesłanka odbywała się przez kupców do bankierów włoskich (mercatores romani curiam frequentes vive bancarii) jakimi byli: bancus de Paris - societas banchi de Rabatis et Ricasonulis, za pomocą wezła wyłta- wianych przez kupców niemieckich lub polskich (n. p. Paulus de Janua mercator posnaniensis), za wystawienie których to wezła pisał kol- lektor prowizji (recambium) po 8 flor. hung. od 100 flor. hungar. na kosztą przeżytki. Czasami też ~~przez~~ posyłał pieniądze kollektor przez posłów do Rymu jak n. p. r. 1482 i 1485 przez Jana de Dama browo canonicum posnan. lub legatów i nuncjusów papieskich. Wykaz summ niefianych do Rymu wraz z oznaczeniem prowizji pofetki.

W r. 1477 postan	800 flor. hung.	od których zapłacono	64 fl. h.	kosztów pofetki.				
" 1478	300	"	"	"	"	24	"	"
" 1480	400	"	"	"	"	32	"	"
" 1481	200	"	"	"	"		"	"
" <del>1482</del> 1482	<del>200</del> 500	"	"	"	"	40	"	"
" 1482	500	"	"	"	"	40	"	"
" 1483	500	"	"	"	"	24	"	"
" 1484	300	"	"	"	"	24	"	"
" 1484	300	"	"	"	"	40	"	"
" 1485	500	"	"	"	"	132	"	"
" 1485	1900	"	"	"	"		"	"

Oprocz tego wyptał w Polsce za kwitem rymskim kollektor r. 1481 Urbano de Monte Sancto Decretum in Regno Poloniae nuntio apof. 90 flor. hung; a w r. 1482 Urso de Ursinis episcopo <sup>(computa)</sup> teanensi in partibus Polo- niae legato apof. 80 flor. hung. Komisarz apof. iński, który weryfikował powyższe rachunki kollektora, zna- lazł iż cały przychód w 10 latach wynosił 10726 flor. hung 13 grosz. to jest: ex denario S. Petri 9045 flor. hung. 13 grosz. ex jubileo Rhodiano 1200 flor. ex an- natis 481 flor. hung.; cały rozchód zaś wynosił 11300 fl. hung. to jest o 574 flor. hung. 13 grosz. większy rozchód. Nieprzyjęto zaś wydatków na sukkołektorów (których kollektor wtapieł penoży miał opłacać) i tego przysięgo penoży kollektora i kosztą meżytki wealowej (recambium)

<sup>wycatki nieprzysiężte na</sup>  
Obligono wice ~~receptor~~ 1156 flor. hung. i na kazano mietoz  
kollektorowi aby zwrocil jefuze 586 flor. hung. ktore zostajędluz-  
ny kamercz apostol. — Romae d. 14 Junii 1486. — Data Rahun.  
kowi kollektora: Posnaniae ultima Maji 1486.

Z rahun kowi tych widac następny kurs owoczejnuy pienis dny:  
i Marca prutenicalis seu levis = 20 grosi; i Grosus pruten.  
= 3 solidi vel 18 denarii; i Florenus hungaricalis sive Du-  
catus = 36 grosi prutenici.

1 Marca polonica = 48 grosi polon; i Grosus polon = 2  
medii grosi vel 6 ternarii vel 18 denarii sive Lygulini  
(pezzolino?); i Florenus hungaricalis = 24 grosi bohemicales.

Przegoly wspomniane w rahun Kach: A. 1476 Walthe k  
avis et mercator cracov. — A. 1477 Balthasar de Pisca legatus  
apostol. bawi w Wroclawiu i kaze sobie swietopietrze i dycezyj  
wroclawskiej wyptacac. — A. 1478 Guerra inter regnum Polo-  
niae et Nicolaum de Thungen electum confirmatum vermien-  
sem, pro qua guerra conducti sunt stipendiarii ex Hungaria  
et Slesia ad Prusiam. — A. 1479 Bellum inter ducem de  
Zagano contra ducissam Glogoriae. — A. 1480 Guerra contra  
castrum Berwald reipublicae suspectum. — A. 1481 Urba =  
nus (de Urbanis) de Monte sancto Decret. D. apost. nuntius in re-  
gno Poloniae. — A. 1482 Ursus de Ursinis episcopus teanen-  
sis legatus apost. in partibus Poloniae

1485, VI Calend. Maji (d. 26 April.) Pontif. A. 1. Romae. — Innocentius VIII  
Abbatibus Claraeumbae in Mogila et Konriginica ac Preposito  
S. Floriani in Kieparz injungit ut Georgium Schworziurga recto-  
rem archipresbyterum eullesiae parochialis sive Archipresbyteratus  
S. Mariae Cracov. et Joannem Breudlar de Lublin perpetuum ca-  
pellanum in eadem eullesia pro quibus petitio consulum cracov. inter-  
cessit) sicuti conservatores contra molestatores defendent et circa  
quaedam privilegia conservent videlicet circa privilegium Bonifacii IX  
(1389-1404) quo Nicolaus Pyenyas Konis rectori seu archipresbytero dictae  
eullesiae ejusque successores permittit uti: mitra, annulo, baculo, tunica  
et dalmatica pastoralibus ac benedictionem solemnem post missarum, ves-  
perarum et matutinorum officia in eadem eullesia dare et in processionibus  
publicis infra et extra civitatem cum mitra, baculo incedere dummodo legatus  
sedis apostol. vel diocesanus non fuisset praesens, item ut parochiani dictae  
eullesiae absolutionem per capellanos suos in casibus episcopalibus absolutionem impendere valeant;



Item circa privilegium Bonifacii IX quo omnibus visitantibus eandem ecclesiam tempore Assumptionis B. Mariae V. et per 3 dies sequentes, confessorij et fabricam ejusdem ecclesiae adiuvantibus illam indulgentiam et remissionem peccatorum concessit quam visitantes ecclesiam S. Marci Venetiarum die Assumptionis Domini consequuntur.

~~Item~~ Item circa privilegia a Sixto IV eidem ecclesiae data.

(Theiner II p. 231-232 n. 258)

1485 d. 23 Maji Romae. — Innocentius VIII Georgium Fabri Ord. Praedicatorum Theologiae professorem designat pro Inquisitore haereticae pravitatis ad extirpandas haereses et errores in diocesi Tarbastensi et Livoniae partibus.

1486 d. 28 Januarii Romae. — Innocentius VIII Stephano de Heidenburg episcopo culmensi injungit ut processum de miraculis, virtutibus et moribus beatae Dorotheae in Marienwerder dioc. pomeranienensis peractum in transumpto Romam mittat.

1486 d. 28 Junii Romae. — Innocentius VIII ad petitionem oratorum Kasimiri Poloniae regis Augustinum episcopum Sancturiensem in diocesi pragensi manentem absolvit.

1486 d. 5 Julii Romae. — Innocentius VIII audita relatione Johannis episcopi premisliensis et nobilis Raphaelis de Leszno militis pascien. dioc. oratorum ad sedem apostolicam pro praestanda obedientia missorum quod Tura et Tartari saepissime regnum Poloniae invadunt et vastant — cruciatam in Polonia, duatu Lithvaniae terrae Prussiae Mazoviae, Russiae, Livoniae, totius Germaniae et regni Bohemiae promulgat contra Tartaros et Turcos pro defensione Poloniae declarat — nadaję też same odpuścę jakie mieli pielgrzymi idęcy na obronę ziemi świętej lub zwiedzaćcy Krym podraz jubileusz w rzymskim Kłorzy na tej wyprawie stuzyc będą jako też tym Kłorzy dając pieniądze na tę wyprawę (która to składka przez 3 lata trwać ma), pozwalając oraz na tę składkę obrócić wszelkie ~~to~~ spuszczony zmarłych bez testamentu i niemających spadkobierców, oraz zakazując pod interdyktem aby nikt przez te 3 lata niewarował się Polak. wojować Thein. II p. 234-240 n. 263). Czwartą część dochodów z tej składki nakazuje papież odesłać do Krymu do Kamery apostolskiej trzy części zaś pozwala obrócić królowi polskiemu na wyprawę. (Romae d. 12 Julii 1486.)

1487 d. 9 Februarii, Romae. — Innocentius VIII episcopo revalensi, donosi iz na prośbę Johannis Fridach de Loringhovia Magistri in divonia Ord. b. Mariae Theutonicorum pozwoliti aby 30 Dominikanow? przyjęto ordinem b. Mariae Theut.

1488 d. 27 Martii, Romae. — Innocentius VIII declarat quod eundem Kazimiro regi Poloniae concessit facultatem in singulis 6 cathedralibus regni Poloniae conferre dignitates ecclesiasticas et quod hanc facultatem nondum revocavit. confertque etiam Andreae Rosa (Boryzowski) praeposito lanciciensi oratori regis Poloniae ad papam nuper destinati facultatem nominandi in una ecclesia cathedrali beneficium.

\*później arcybisk. gniezn.

1488. d. 3 Maji, Romae. — Innocentius VIII episcopo cracoviensi ut Andream Petri de Crosezioze familiarem atque commensalem papae inducat in possessionem canonatus cracov. vacantij post mortem Stanislai de Palensie (?) familiae solim Cardinalis Mantuani amoto intruso Johanne Loddloforhy (?) a rege creato.

Andreas Petri de Crosezioze pretendens do kanonij gnieznień. 1488.

1488. d. 21 Maji, Romae. — Innocentius VIII Symonem (von der Borg) episcopum revalensem apostolicae sedis nuntium et oratorem ad regem Poloniae Kazimirum mittit ut magistrum ord. b. Mariae Theuton. in divonia contra Ruthenos defendat — W tym samym intereie posyła go także papież ad Joannem regem Daciae, ad Suetiam et Norwegiam.

scum potestatem legati de latere

1488 Benedictus de Valdesten episcopus caminensis

1488. III Nonas Augusti (d. 3 Augusti) Pontif. 9.º 4.º Romae. — Innocentius VIII petente Kazimiro Poloniae rege concedit ut in plumbi fodinis territorij Skusich oppidi dioc. cracov. etiam diebus dominicis et festivis exceptis majoribus solemnitatibus aqua extrahi et alio modo laborari possit. (Theiner II p. 246. n.º 271)

1488 d. 11 Augusti, Romae. — Innocentius VIII Andreae canonico vladislaw. et Joanni de Byporow fratibus germanis Bononiae studentibus permittit ut Andreas ad sacros et presbiteratus, Joannes vero ad minores ordines promoveri possint.

1488. d. 12 Augusti, Romae. — Innocentius VIII De Johanni Kefelyng laico cracov. dioc. indulgetur, ut cum 3 familiaribus loca terrae sanctae et montem Sinai visitare possit. (Theiner II p. 247 n.º 275)



- 1488 d. 27 Augusti Romae. — Innocentius VIII Frederico ex regi-  
bus Poloniae electo cracoviensi pozwała aby beneficia nale-  
żące do kollaży kanoników Krak. mogł na pramiar 2 kapitułę  
przez 6 miesięcy co roku rozdać
- 1488 Gregorio Lubrancki praeposito euloriae S. Floriani in  
Kleparz vicecancellario regni Poloniae altare portatile  
conceditur.
- 1488 Bernard Lubrancki brat Jana Lubranckiego, kanonik  
Krakowski zostaje referendarius et protonotarius sedis apost.
- " Jacobus de Zalesie clericus gnezniensis ~~cele~~ magister in artibus  
et medicina familiaris Kasimiri regis Poloniae dostaje kano-  
nię ptockę.
- " Joannes Dunow presbyter vladislav. diocesis ~~apolloniensis~~ <sup>altarpist</sup> altaris S.  
Bartholomaei ad S. Mariam in Gdanosk et altaris b. Mariae ad. Mi:  
colaur in Elbing ~~a~~ a reatu homicidii absoluitur (ponieważ  
siostrzenica swego bratkołaja Rickenbach który go dźbanem cyro-  
wym uderzył, nożem przebił)
- 1489 d. 7 Decembr. Romae. — Innocentius VIII Kazimirus regem  
Poloniae monet ut oratores suos mittat Romam ad deliberandam  
expeditionem contra Turcos circa finem Martii proximi annis  
indictam
- 7 Ambrosius Lampowski castellanus rosseniensis posnan. diocesis  
orator regis Poloniae ~~ad~~ Kazimiri ad Innocentium VIII.
- 1492 d. 29 Septembr. Romae. — Alexander VI ad preces Joannis  
(Rehwinkel) episcopi sambienfis confert plenarias indulgentias  
visitantibus et adiuvantibus structuras eulisiae sambienfis — prout  
jam prius Sixtus IV ~~a~~ olim Theodorico de Cuba episcopo sam-  
bienfi illas conceffit. (Przymors)
- 1493 magister Michael de Prasimow archidiaconus plocens. scriptor et  
familiaris papae et Joannes ~~a~~ (Borzymowski) suppanus cano-  
nicus cracov. ac Martinus de Borzymow judea breslensis, Thomas  
de Grodzisko vezillifer ravenfis, Felix de Golzano (?) capitaneus plo-  
censis, Procopius de Lypiez (?) Nicolaus Wisky de Mysohowo, Lauren-  
tius de Wola prasimowska, Stiborius de Wyszakhowo laici fratres  
tius de Wola prasimowska
- 1492 ~~apolloniensis~~ Alexander VI papies bierre w opiate Andream archiepisc-  
copum theomoniensem, cassidem gnezniensem praepositum lanciensem  
coadjutorem Joannis Skrzlecki archiepiscopi leopolensis, ktoremu Sbigney,  
(de Blesnica) archiepiscopus gnezniensis majacy ztorido niego, chuiat odebrać  
kanonie gnieznienską.

\* byt to podobno Waiory:  
niec Borzymowski wojewoda  
mazowiecki 1532  
herbu Belina

1482, d. 15 Novembris, Posnaniae. — Uriel (de Gorka) episcopus posnan.  
canonicus euloriae posnan. donat fertones de mensa episcopali in oppido  
myedryszac ac villis in suburbio ante Ryebbew, in Dambrowa,  
Splawyc, Jarkow in districtu costensi et in Symanowo, Treboszka  
et Rusko sub clave krobiensi ritus ut singulis annis 4 anniversarios  
peragant — Cum confirmatione papae Alexandri VI dat. Romae Idus Aprilis 1493.

1496, d. 3 Junii, Romae. — Alexander VI Constantino Georgianorum regi  
qui per Nilum confessoem et oratorem suum (ktory wrocagac z  
Trynu bytu Nowogroduku ~~Włodzisław~~ litewskim u Alexandra  
polsk. Krosa) reditum suum ad euliam catholicam nuntiavit  
gratulator, eidemque bullam Eugenii IV in concilio florentino  
1439 pridie nonas juli de processione S. Spiritus ac de romani  
pontificis primatu ~~transmisit~~ editam transmittit.

1439 d. 6 Julii (Pridie nonas iulii) Florentiae in sessione publica sinodali  
in euliam maiori. — Eugenius IV nuntiat unionem inter Graecos et  
Latinos factam esse: Graeci namque asserunt Spiritum S. ex Patre  
tantum ~~procedere~~ latini vero ex Patre et filio procedere: ambe  
partes ergo confessae sunt quod non excludant patrem vel filium  
et quod Spiritus S. ex Patre et filio aeterna spiratione processit.  
Item quod in azymo sive fermentato pane triticeo ~~secundum~~  
ritum Corpus Domini perfici debet. Item quod animae decedentium  
antequam poenitentiae satisfecerunt post mortem poenis purga-  
toris purgantur. Item quod pontifex romanus sit successor  
S. Petri et totius euliae caput post illum secundus est patriar-  
cha Constantinopolitanus tertius Alexandrinus, quartus Antio-  
chenus, quintus Ierosolimitanus. (Theiner II p. 259-261. N<sup>o</sup> 278-  
Pierwsza potowa tej bulli drukowana w Dlugosze Histor. Lib XII.  
p. 728 z błędami i bez drugiego potowu)

1496, d. 22 Junii, Romae. — Alexander VI z nowodu iz refy tego roku  
okoto S. Andrzeja i pozniej kilka razy Rutheni scismatici z 6000  
wpadli i znaczną część dycecezyj albo zniszczyli, spalili i ztupili  
odgrazając się podbić Krolestwo Szwedzkie i Liwoniję, papies  
na prośbę wiekrola szwedzkiego ogłosił krucjatę przeciw Rusinom.

1496 Nicolaus Kosielski nobilis canonicus posnan. secretarius  
Joannis Alberti regis designatus coadjutor Petro Wopynok  
(Spinex z Ostrowa) praeposito cracov. et rectori euloriae  
paroch. in Wolbórz.



1496, d. 18 Decemb. Romae. — Alexander VI Magistrum Michaellem de Brazmow (herbu Belina) archidiaconum ploanssem Decret. <sup>dm</sup> scriptorem, familiarem papae atque acolitum pontificium nominat collectorem denarii S. Petri ac iurium, fructuum et proventus camerac apostolicae in regno Poloniae et provincia gneonensi cum titulo apostolicae sedis nuntii (barb. w tedy Brazmowski w Krymie) był to brat Jana Porzymowskiego kanon. Krak. i zupnika)

1497, d. 22 Aprilis. Romae. — Alexander VI udziela dyopen <sup>sz</sup> do matzjensztwa dla Joachima margrab. Brandenburg. i Elzbiety córki zmarłego króla polsk. Kazimierza Sporkiewionych i z sobą w trze-  
cim stopniu.

1499 Romae — Alexander VI ~~roga~~ <sup>rogat</sup> Alexandrum magnum duem Lithvaniae, ut oratores Romam mittat pro d. i Martii w celu naradzenia się nad wyprawą ogólną przeciw Turkom.

1500 d. 20 Augusti. Anno ab origine mundi 5008. Indictione 3<sup>a</sup> Vil. nae. — Josephus (Soltan) Kijowienois totiusque Rusiae metropolitae Alexandr<sup>um</sup> VI papam de sua unione cum Romana ecclesia certiores reddit et confitetur se tenere decreta 7 sanctarum universalium synodorum et octavae Florentinae synodi — et cum hac submissione littera filium fratrem ac consanguineum suum generosum Johannem (Jana Sapieha starostę i sekretarza w kancelaryj ruskiej Alexandra wielkiego księcia litewsk.) Romam mittit. (Heinert II p. 267-268 n<sup>o</sup> 296)

1500 d. 18 Novembris. Romae. — Alexandri VI papae Instructiones datae Petro lit. S. Liriaci presbytero cardinali Regino ad reges Hungariae, Bohemiae ac Poloniae legato apost. pro tractanda liga cum principibus Christianis ad triennium ratione expeditionis contra Turcos... papież obiecuje królowi węgierskiemu jako naczelnikowi wyprawy 40000 dukatów de proven-  
tibus papae quae annuatim 200000 ducatorum proventus oras obiecuje mu na to decimas in Regno Hungariae proventus ex cruciata et anno jubilaei. Pierwsze wojsko ma urządzić cesarz rymski, z legatem apostolskim w Niemczech, Drugie król węgierski, z Albertem królem polskim, nad królem dowodzić bóg wie król węgierski, z legatem apost. w Węgreczech i Włoszech, trzecie wojsko złożone z floty morskiej wystawi papież z krzyżakami w Tokkoni, Wenecyanami królami Francji, Hiszpanii. Dla zjednoczenia sobie przychylności miąnował papież arcybiskupa slygon,skiego kardynałem, nad nuntium apostol. Gasparum Calliensem episcopum (który także króla polskiego nawa-  
niał do ekspedycji przeciw Turkom) — poleca papież legatowi aby wydzienka króla wiera kardynała usgł dowcipem na króla polsk. i dozwolęła nokom? Krzyżakami pmsk. (Heinert II p. 269-276 n<sup>o</sup> 297)

Jożef Soltan wyłowił cony  
1493 do petrynsky konstanty.  
nopolit. reofita na episkopis  
Smolenska; r. 1497 został  
metropolitą Kijowskim —  
za namową Alberta Jaboru  
bisk. wileń. i bernardynów  
+ 1517.

ex lib. Instructionum  
" " Nuntiaturae polon.  
(Reggio w Wygłi.)

(Cagli w pastwie rymsk.)

1500<sup>o</sup>, i Febr. Romae. — Alexander VI significat Joanni Alber-  
to regi Polon. quod episcopatum premisliensem post obitum  
Nicolai (Grajewski) univit et incorporavit archiepiscopatu  
leopolitensi, quamdiu Andreas (Rozja Boryszewski) eidem ecle-  
siae leopolitensi archiepiscopus praefuerit. (Thein. II p. 276 n<sup>o</sup> 298)

1501 d. 31 Martii Romae. — Oratio Erasmi Vitellii praepositi  
vilnensis, Alexandri Mag. Ducis Lithuaniae secretarii et orato-  
ris ad papam Alexandrum VI ad praestandam obedientiam  
missi — cum responso papae. (Powieda Vitellius iż go samego tyłko  
bez dodania hwieckiej osoby, wystat do Prymu Alexandr W. K. Lit. <sup>obraz</sup> (niektory opisi datury)  
z powodu wojennych zasług: ditwa przysła religij chrestyjanstwu  
od lat 114, ma ona 900 mil do kota na ziemie urodzajna, ludzie  
pija miod zamiast wina, sprzedaje wiele wołku, futra, ma żele-  
nie, baroty (bizontes) łosie (onagros). Książęta używają tam mowy  
ruskiej. Graniczy ditwa z 2 casami tatarskimi: jeden z nich przebiega  
za) Donem (Tanais), możny moze wyprowadzić w pole 100000 jazdy  
i nieśka koto morza kaspijskiego, drugi cał mniej silny nieśka:  
jęcy koto Dniepru (Borysthenes) za pomocą Furkow czto naje-  
dza ditwę. Wielki książę litew. Alexander dowiedziawszy się o ogólnej  
wyprawie na Furka nastąpić mającej, zawart przymierze po kopy z  
carem tatarskim zawołzanym i chiał Satarow Knymskichyli  
zadnieprskich wojować, tyłko książę moskiewski zdradziecko  
oręż przeciw niemu podniósł. Nie porzucił jednak Alexander swego  
zamyśłu wojowania Satarow, tymczasem składa papieżowi swe usza-  
nowanie. — Papież podziękował za affekt i posta mianował  
protonotariuszem apost.) (Theiner. II p. 277-280 n<sup>o</sup> 299)

1501, d. 26 April. Romae. — Alexander VI Alberto episcopo vilnensi...  
odpowiadając na list jego dziskuje mu papież iż za jego staraniem  
mija na ditwie i w kijowie przysła do skutku; pisat list do papie-  
za i obedyenuy Johanes Joseph metropolita kijowienis et Rusiae  
i w tym celu pojechał do Prymu Johannes Sopega (Sapieha) sekretarz  
w kancelarji ruskiej Alexandra W. Litew. Papież poleca biskupowi  
wileńskiemu aby wybedał ry lud ruski wraz z metropolitą kijowskim  
Przymają się dekrety Konystium florentyńskiego, które mu w odpisie przysła.  
Tytuł metropolity kijowskiego niemoże papież owemu Jozefowi dotąd przyznać  
dopoki się sam nie rzecze godności; takowej z Prymu powtórnie nie przyjmie;  
albowiem niebył on ordynowany przez prawdziwego patriarchę Konstantyno-  
politańskiego który od 50 lat w Prymie nieśka kat. Co do prębszy metropolity aby  
nie krzyc na nowo przechodzących na unię: pozwoli na to papież jeżeli się dowie  
iż przenosy książę nie pnie ciwego zasadom Kościoła. (Theiner II pag. 280-282 n<sup>o</sup> 300)



1501, d. 28 April. Romae. — Alexander VI papież prosi Alexandra  
W. Xięcia Litew. aby Albertowi (Jaborowi) biskupowi wileńskiemu  
ustąpił prawa dawania prezent duchownych w dycezyi wileń-  
skiej — oraz donosi, iż pisat do mistrza lwowskiego Waltera (von  
Plettenberg, aby Alexandrowi pomagał w wyprawie na Taterny

1501, d. 7 Maji. Romae. — Alexander VI Alexandro Magno dui Lithuanis.  
.... donosi iż otrzymał list Johannis Jozepli Kijowcenis et Rusiae  
metropolitae ofiarodawcy chc' swę przytapienia do unii z Arymen  
który to list przywiózł Jan Sorycha Authenys sekretarz W. X. Ale-  
xandra krewny owego metropolity. Chęć rzeczą tę lepiej zbadać chęć  
papież wystać na miejsce swego nuncjusza: jednak Erazm Vitellius  
pośet wielkiego Xięcia Alexandra ofiarował, iż wystanie takowego nun-  
cjusza mogło by dać powód Xięciu Moskiewskiemu do wtargnięcia  
na Litwę. Niepożyte więc już nuncjusza prosi papież Alexandra aby  
owemu metropolicie (Soltanowi) ofiarował ukontentowanie papies-  
kie. Co że zaś tyż potwierdzenia tytułu metropolity takowego w tej  
chwili papież dać nie może bo nie może potwierdzać poswieszczenia do-  
konanego przez Joachima heretyka ofadzonego na patriarchacie  
Konstantynopolitańskim przez Turków ile że prawdziwym patri-  
archą Konstantynopolitańskim teraz jest Joannes episcopus Por-  
tuenis (Porto w rzymskim państwie) cardinalis S. Angeli który tą god-  
ności pośt Authenym (Trydorz?) Duceum (Deseanor?) et Ere-  
tensem cardinales piastuje. Jeżeli ow Soltan metropolita przyjmie  
i za przyjęcie dekreta Koncilium florentyńskiego, natenczas papież  
udzieli mu potwierdzenie. (Theiner. II p. 283-284 n° 303)

1501, d. 10 Maji. Romae. — Alexander VI prozwała aby Gregorius  
de Loszko vel Lohoszko Kijowcenis diocesis denicus graecus Kijowien.  
Vigilator in Roma (może w tawarystwie Sapiehy) genitus ex patre  
sacerdote Graecorum, secundum ritum Graecorum baptisatus  
et per ~~bonae memorie~~ Vasilianum episcopum włodimirensem  
administratorem metropoliae Kijowcenis ad presbyteratus ordinem pro-  
motus — mógł być na nowo w Arymie jednego dnia na Księdza  
wyświęcony, ponieważ ow Wasian nie posiadał nominacyi rzymskiej  
tylko patriarchy Konstantynopolitańskiego heretyka. (Theiner II p. 284 n° 304)

1501, d. 10 Maji. Romae — Alexander VI nadaje odpusty ad capellam  
b. Mariae et S. Andree et Stanislai sitam in ecclesia cathedr. vilsnisi  
atque per solim Kazimirum regem Polon. magnifice constructa ubi  
jacet corpus Kazimiri ducis filii regis, qui multis miraculis decere  
perhibetur.

1501, d. 20 Maja, Romae. — Alexander VI pozwala, aby M<sup>r</sup> Eras-  
mus (Vitellius) praepositus vilnensis supremus secretarius Alexan-  
dri III. Duci Lithuaniae atque ejusdem orator, mógł jednego dnia  
w Rzymie wszystkie furczenia kapitańskie otrzymać, i nadać  
wszystkim którym w Polsce lub Litwie jego pierwej moży Tuiher  
będę 25 annos et totidem quadragenas odpustu — mianującego oraz  
protonotariuszem apostoła, i polecając go Alexandrowi W. X. dit.

1501 d. 7 Junii, Romae. — Alexander VI Alexandro Magno duci Lithuaniae.  
... Od p<sup>sta</sup> twojego M<sup>ra</sup> Erasma Vitelliusa praeposit. vilnens.  
dowiedziałem się, iż ty przyjmując Helena za żonę obciągasz przez  
postów swoich jej ojca, iż jej do przyjęcia rytu Romane ecclesiae  
nieobdzierasz zmuszasz, chyba gdyby sama chciała przejść; co też  
twój postowie jej ojcu zaprzęgli. Gdy jednakże przez 5 lat też  
Helena którejś ciem nie zmuszasz do obrzędów rzymskich głucho  
i uporczywą w swych ruskich błędach się okazata, których pomimo  
namowy wielu świeckich ośób porzucić niechce, i gdy nas wiso radę  
w tej mierze pytasz, radzimy ci abyś tak postępował jak dobremu  
matronkowi przystoi, abyś ją łagodnymi namowami skłaniał,  
Albertowi (Luborowi) zaś biskupowi wileńskiemu polecamy aby  
też Helena upominał, cenzurami kofielnymi do wypnyśnięcia  
błędów ruskich zmusił, a w razie uporczywości od miewskania  
z tobą rozstąpił i rozwiódł. (Heimer II p. 288-289 no 310) 503.  
Jako p<sup>sta</sup> papież do królewicza Fryderyka kardynała.

1501, d. 23 Julii, Romae. — Alexander VI na prośbę burmistrza i rajców  
miasta Bieży orator. diocef. wnieślią przez M<sup>ra</sup> Erasma Vitelliusa  
praeposit. viln. p<sup>sta</sup> litewskiego pozwala aby w kofiele parafialnym  
Bieżyego Riatu w Bieży raz w miesiąc i to we czwartek mogła się odby-  
wać na okół na cmentarzu kofiota procesja cum corpore Christi  
nadając odpust będącym na tejże procesji.

1501 Alexander VI nadać odpusty Capellae S. Annae in civitate vilnensi;  
oraz kapitule wileńskiej prawo wzywać cenzur kofielnych na niepa-  
czących danin (niektórzy taliz kapitule krakowskiej) i jakoteż biskupowi wileń-  
skiemu moc rzucić klątwę na inwazorów dóbr kofielnych — (na prośbę  
Erasma Vitelliusa p<sup>sta</sup>)

1501, d. 23 Junii, Romae. — Alexander VI pozwala Alexandrowi W. X. iu-  
diteufk. przy kofiele S. Spiritus zwanym prepozyturą w Wilnie zato-  
żyć klasztor dla Dominikanów.



1501, d. 23 August. Romae. — Alexander VI declarat Ruthenos in Magno Ducatu Lithvaniae in diocesibus Kivienfi, Luceorienfi et Boredniczenfi ad unitatem ecclesiae catholicae romanae venientes, non rebaptizari facta tamen prius errorum graecorum abjuratione. (Theiner II p. 295-296. № 319)

1501, d. 11 Septembr. Romae. — Alexander VI magno duci Lithuaniae Alexandro per oratorem ejus Erasmus Vitellium praep. vrb. pro ecclesiis sui regni mittit cum indulgentiis reliquiis: de titulo S. Crucis, de presepis et mensa Jesu, de brachijs S. Petri et Bartholomaei Apost. de reliquijs 10000 Martyrum, de Damiani S. Sebastiani, de manibus, nervis ac medulla S. Cosmae et Damiani S. Capite S. Praeedy, de manu S. Catharinae, Margarethae, Barbae, Agathae, Luciae, Mariae Magdalenae circa Cruen mart. Christophori, Nicolai, de terra sancta Calvariae circa Cruen dominicam per b. Helenam collecta, de stola S. Petri, de veste sanguine tincta S. Thomae Cantuariensis, de brachio S. Fabiani etc.

1503, d. 29 Novembr. Romae. — Julius II (piewej kardynalij Ostienfj) mianuje na biskupstwo ptockie Erasmus Vitellium canonicum vladyslaw. notarium apostol. secretarium Alexandri Poloniae regis (po premechieniu Wincentego Przerzyskiego na biskupstwo kujawskie z ptockiego)

1505, d. 10 Martii. Romae in consistorio publico. — Oratio Erasmi Vitellii episcopi ptoensis in occasione obedientiae praestitae Julio II papa nomine Alexandri regis Poloniae: „Si unquam antea summa... Gratuluję papieżowi w imieniu Króla oraz proszę o pomoc dla Polski, która od 6 nieprzyjaciół jest zagrożona t. j. od 3 carów tatarskich: perskiego, zawojskiego i najdłuższego, t. j. teraz w rękach Króla i arzyjskiego, od Wielkiego Księcia Moskwy, od hospodara Moldawii, od Turków. — Papież siedząc w kole 30 kardynałów podziśkowat za nowoizbowanie. (Theiner II pag. 300-302 № 324)

1505 d. 11 Maji. Romae — Julius II regi Poloniae Alexandro. postowie Krolewscy którzy przyjechali z obediencyjy ponieśli skargę, iż Fryderyk Wielki mistrz polski niechce złożyć Królowi polskiemu homagium i prosili aby papież potwierdził traktat pokoju zawarty za pośrednictwem Rudolfa episcopa laurentini legata papieskiego pomiędzy Kazimierzem Królem polskim a Ludwikiem Eryktem husen Mistrzem Krzyżackim, w Toruniu d. 19 Octobr. 1466; papież jednakże niechciał potwierdzić owego traktatu bez wiedzy Mistrza Krzyżackiego, którego tylko napomniat aby Królowi Alexandrowi złożył homagium winne (Theiner II p. 302 № 325)

1505 d. 12 Maja, Romae. — Julius II dowiedziawszy się z relacji pos.  
Tów polskich o kradzieżach obediencyj, iż Tatarzy wpadli do Łód-  
zki wiele więźniów zabrałi, kościoły spalili i zamki pogromiczne  
zburzyli, pozwala aby dochód ex denario S. Petri in Polonia na-  
leżący do kamery apostolskiej przez 10 lat obracany był na od-  
budowanie tychże zamków mianowicie fortecy w Kamieńcu  
(Theiner II p. 303 no 327)

1505, d. 15 Maja, Romae. — Julius II nadaje Erasmo Vitellio episcopo  
plocensi oratori canonicatum et praebendam eulestiae cracov.  
post mortem Nicolai Lanerky canonici crac. (która miał Alber. Familiaris et commen.  
tus Waliszewski clercus gnezn. otrzymać lecz zrezygnował) i Salis Friderici car.  
dinis principis Lodov.  
pozwala aby tenże Vitellius obok biskupstwa trzymał także  
scholaſteriam wlastislaviensem et canonicatum poznani.  
Dla prośby tegoż Erasma Vitelliusa nadaje papież odpusty katedrze  
ptockiej tituli Glorificationis V. Mariae oraz oltarzowi S. Erasma  
w tejże katedrze, kościołowi S. Mathaei w Pułtusku, Kaplicy S. Krzy-  
ża w Pułtusku, Kaplicy b. Mariae in eulestia b. Joannis Bapt. w  
Warszawie (Kollacyj Anny Książki mazowieckiej) — eulestiae monas-  
terii S. Stanisłai extra muros Cracoviae ordinis S. Pauli primi eremi-  
tae w której się d. 27 Septemb. in die translationis S. Stanisłai i co-  
piałek solenne odbywa nabożeństwo (dat. Romae VI kalend. Junii 1505)  
— Kaplicy seu altari S. Joannis elemosinarii in eulestia S. Pathe-  
rinae in Kasimiria Cracov. (dat. Romae III nonas Junii 1505) —  
kościołowi paronemu S. Anny w Krakowie, gdzie leżą pochowane  
ciężka rodziców Erasma Vitelliusa (dat. Romae III nonas Junii 1505)  
— Dispensuje oraz papież Erasma Vitelliusa od przysięgi którą nowy  
każdy biskup ptocki składać musiał Kapitułce, iż nie będzie  
rzucał z temut dawniejszych kanoników; pozwolił oddać  
wikaryjuszów z katedry ptockiej którzyby obowiązzków nie pełnili;  
oraz nadaje Kantorom katedry ptockiej (collegio cantorum) dwa  
probostwa.

1505, d. 28 Junii, Romae. — Julius II męgrum Nicolaum Crepel prae-  
positum vladolar. Secretor. Dren. notarium apost. Ptołory cum Erasmo Secretarium  
Vitellio episcopo plocensi (et Victorino Heninſki) postuje do Rymu  
pro obedientia praestanda, mianuje sieni palatii Lateranensis  
comitem palatinum z władzą kreowania notariuszów publicznych  
i sędziów (inveſtytyguje takowych perpernam et calamare) legitimendi  
bastardos, spurios, maferes, nothos, incestuosos ex illicito vel damnato  
coitu procreatos (który niemogli więcej dziedziczyć spuſzczyzny i posiadać  
wzgdów miejskich.)



1505, d. 3 Junii, Romae. — Julius II ~~Alexandro~~ Alexandro regi Poloniae  
 na prośbę wniesioną przez posłów składających obediencyję  
 pozwala aby jurypatronatus praepositurae plockensis  
 zostawał zawsze przy królach polskich, zważywszy iż kłótnie  
 plockie po śmierci Jana Księcia mazowieckiego spieścił na  
 zmarłego króla Jana Alberta, oraz iż Sixtus IV nadał po-  
 dobny przywilej królowi Kazmierzowi Jagiełlonczykowi.  
 Co do kapituły gnieźnieńskiej krakowskiej i poznańskiej.  
 Pozwala także, aby miejscani królestwa polskiego w których  
 było w wyrażu poruczyć także i we frady, nieposiili lecz  
 mięso jedli dla braku ryb wyjąwszy osoby duchowne. — Pozwala  
 także aby osoby duchowne mające stopień doktorów medycyny  
 mogli leczyć króla, królową lub senatorów, citra tamen aduſſio-  
 nem et incisionem; jakoteż aby w katedrze krakowskiej pod-  
 czas Adwentu oraz w święta Bożego Narodzenia et Epiphaniae  
 na 2 lub 3 godziny przed wschodem słońca (ante lucem) mogły  
 być msze śpiewane. — oraz aby kanclerz lub podkanclerz ko-  
 ronny jeżeli są duchowni mogli zasiadać w sądach kryminal-  
 nych i sądzić na karę — oraz aby król w miejscach obłożonych  
 interdyktem mógł słuchać mszy śpiewanych.

1505 Jacobus Szyszkowiecki haeresi loui Wszeszwygathae creator.  
 diocesis ubi erat ecclesia Omnium Sanctorum.

1505 d. 9 Julii, Romae. — Julius II duci Venetorum, ut Alexandro  
 regi Poloniae in debellandis Turcis, Tartaris et Schismaticis  
 subsidia subministraret. (Heinrich II p. 319. No 350)

1505 d. 12 Augusti, Romae. — Julius II Alexandro regi Poloniae  
 ad petitionem nuntiorum pro praestanda obedientia indulget  
 ut Helenam uxorem suam in ritu ruthenico tolleraret prop-  
 ter illius patris Moscoviae ducis nam, donec opportunior  
 illius reuerendae a schismate occasio offeratur. (Heinrich II p. 319 No 351)

1505, d. 30 Augusti, Romae. — Julius II audita relatione Erasmi Vitellii  
 episcopi plockensis, nobilis Victorini de Sienna militis et Nicolai Lepel  
 praepositi vrelissar. Oratorum Alexandri regis pro praestanda  
 obedientia, quod Turci et Suthae regnum Poloniae devastando mira-  
 dunt excitat populos Poloniae, Daciae, Livoniae, Norwegiae, Sueciae.  
 aby składali na obronę Polski czwartą część kosztów ja kieby ponieśli  
 podróżując do Rymu dla dostąpienia odpustu jubileuszowego a mieć będą  
 zupełne odpuszczenie grzechów nawet i tych które są w bulli In  
 coena domini wymienione. (Heinrich II p. 320-322 No 352)

2. 14 Decembr. —

1505 Juliusz II rezwala, aby Mikotaj (Kosiński) electus episcopus chelmenfis, przy biskupstwie mogł zatrzymać praeposituram vladislaviensem, decanatum gnezniensem et a canonatus S. Georgii castri gnezniensis, posnaniensem et crusviciensem et eulefiam narochialem in gostizyn posnen. diocesi. a to dla fuzyptych dochodow biskupstwa chelmskiego nadrujnowanych przez napady tatarskie.

1506 Juliusz II Joanni de Laszko canonico cracov. consiliario regis, ad praefect Alexandri regis confert praeposituram eulefiae b. Mariae Sredensis in diocesi posnen. post mortem Lauli Szudlowiecki praepositi vacantem.

1508, d. 26 Septembr. Romae. — Juliusz II Sigismundo regi Poloniae permittit, ut propter rebellionem quorundam in lithuania factam et tartarorum insultus duas partes pecuniarum pro fabrica S. Petri de Urbe in Polonia colligendarum recipere atque in usus bellicos convertere possit; tertiam partem vero recipient pro fabrica S. Petri de Urbe in Hungariae et Poloniae. Concessum ad praefect P. tit. S. Pyriaci in Thermis presbytero cardinalis Rhagini protectori regni Polon. (Theiner II p. 325. no 356)

1508 Juliusz II prosi Zygmunta I aby Piotrowi Baryczce Kanoniko, w warszawskiemu dopogł do odzyskania probostwa S. Jana Chrzc. w Wilnie ktore mu niejaki Leonardus Alemanus chie wydzeci.

1509 d. 27 Martii, Romae. — Juliusz II prosi Zygmunta I Krola pol. aby przeciw Wielkiemu Mistrzowi Krzyzakow w Pruszech nie rozpozynał Krokow nieprzyjacielskich.

1509 d. 12 Aprilis, Romae. — Juliusz II wskutek wniesionej skargi per Joannem Bogdanum Vayvodam Moldaviae przeciw Zygmuntowi I ia mu tenze niechce dac swej siostry Elzbiety za zone, no mimo ia tenze wojewoda zawart w tej mierze uklad ze zmarłym Krolom polskim Alexandrem i pomimo, ie obiecuje pniej na wiare katolicką: ~~1000~~ papiez, radzi Zygmuntowi I dotrymac umowy, aby wojewoda nie przewziął się na stronę turecką. (Theiner II p. 227. no 359)

1509 d. 28 Julii, Romae. — Juliusz II wygwa Zygmunta I Krola pol. do wojny przeciw Turkom przy pomocy innych mocarstw europejskich obiecując pienizną pomoc na wojtko — a d. 2 Augusti 1509 wygwa Erazma Vitteliusa biskupa ptockiego aby Krola i szlachtę do tej wygwy namawiał. — Józef papiez w tym celu do Polki Jacobum Lyfonom nuntium apost. — lez, ten nic nie wskołat.



Sum potestale legati de  
latere.

1510 d. 24 Aprilis Romae. — Julius II Achillem de Grassis Episco-  
pum civitatis Castelli referendarium apost. (który przez wiele lat  
był w Rzymie Auditor causarum palatii apost. i postował do Francji  
i do Niemiec) nominat nuntium apostolicum ad Sigismundum  
I regem Polon. et Vladyslaum regem Hungariae et Bohemiae  
ratione expeditionis suscipiendae contra Turcos. (Buncyjsz  
ten zabawiwszy nieco dłużej w Węgrych przybył dopiero w paź-  
niu 1510 do Krakowa.)

1510 in Augusto, Cracoviae. — Cratio Achillis de Grassis episcopi  
civitatis Castelli legati apostolici ad regem et proceres  
Poloniae in causa generalis expeditionis contra Turcos fa-  
ciendae; cum responso regis Poloniae. (Theiner II p. 331-334  
nr 365) — Odpowiedział król grecki, iż o wyprawie mowy być nie  
może, bo mocarze Europy nie są z sobą w zgodzie, zresztą król  
polski ma przyniesie z Turkami.

1510 d. 29 Julii Romae. — Julius II Johannem ex duobus Lithua-  
niae clericum cracoviensem 12<sup>o</sup> aetatis annum habentem absoluit  
a defectu natalium, prouti de Sigismundo I Poloniae rege soluto  
a defectu natalium de nobili genere procreatum, atque per Si-  
gismundum regem ad certos canonicatus cracovienses vigore pri-  
vilegi nominatum, nobilem creat, unum canonicatum cracov.  
habere permittit et si 18<sup>m</sup> annum aetatis attigerit alium  
canonicatum, et cum ad aetatem legitimam pervenerit tertium  
canonicatum possidere. (Theiner II p. 334-336 nr 366.)

p. 336 nr 366 (Xat.)

1512 d. 7 Decembris, Liothoviae in convent. generali. — Zygmunt  
I z powodu, iż po śmierci Łukasza warmijskiego biskupa ka-  
pitula, przy wyborze nowego biskupa, nie zastępowała się do Umowy  
dawniej przez Mikołaja bisk. warmij. z królem Kazimierzem  
Jagiellończykiem zawartej (mowa której kanonicy obowiązani  
byli obierać na biskupstwo personam gratam królom polsk.)  
~~nie~~ następną ~~ustawę~~ ustawę względem późniejszych wyborów  
zawiera z Fabianem biskupem warm. i kapitulą. Kanonicy po  
śmierci biskupa obowiązani są zawiadomić o tem króla i przysłać  
opus wszystkich kanoników z listą kondyktu królowi lub w razie  
jego nieobecności w królestwie polskiem, arcybiskupowi gniezn.  
albo biskupowi kujawsk. lub płock. Król wybierze z ówcz przystanejk

listy 4 kandydatów tamtejszych pruskich Kragowców; a ka-  
 pituła, z owych 4 kandydatów <sup>lub brata</sup> obierze jednego na biskupa. Wolno  
 jednakże królowi сына swego (umieścić między kandydatami,  
 chociażby nie był kanonikiem warmijskim; (II p. 337-339 n. 362\*)  
 1302 d. 6 martu apud civitate Tharbatensem. — Isarnus Rigen: (tegoż Isarna  
 sis Archiepiscopus, Ebbardo episcopo warmiensi. — ponie- Bonifacy VIII r.  
 war Kapituła rzyńska wybrał jego na biskupa warmijskiego po- 1302 III Idus:  
 twierdziła bez wiadomości arcybiskupa wbrew ustawom ka- prłis przeniosł  
 nonicznym, więc używa go arcybiskup aby się w przeciagu 2 aryb. Rzyńskiego  
 miesiąca stawiał przed nim w Rydze i prawa swego obioru na dundkie orędk  
 okazał, pod nieważnością. (II p. 339 n. 362\*)

1513 d. 18 Junii. — Leon X pozwala klasztor J. Mariae w mieście  
 Ezerwienksu dyec. ptock. ordinis S. Augustini canonicozum  
 regul. Koszuc szalony wraz z częścią miasta, należący do tegoż  
 klasztoru, wymurować w innem miejscu, gdyż w przod był  
 z drzewa. Prosz tego przyłączyć do tegoż klasztoru w którym  
 przeżyło 20 kanoników rzyj, Koszuły parafialne J. Wojciecha  
 w Noszgeloku (Nasiełsk) i J. Piotra w Lomichowu dyec.  
 ptock.

1513 d. 1 Octobr. — Leon X na prośbę Jana de Lasco aryb. gniezn.  
 ponieważ przy kapitule gnieźnieńskiej był jeden kanonik wykładają-  
 cy prawo kanoniczne, i ponieważ to z powodu różnych spraw było  
 niedostateczne: więc pozwala aby z prebend utworzono jeszcze  
 2 nowe kanonie dla 2 doktorów prawa lub biegłych w prawie  
 którzy otrzymali stopnie doktorów prawa w jakim uniwersytecie.  
 Również pozwala jedną prebendę kanonika obrócić na utrzyma-  
 nie kleryków zwanych chorarii którzy by śpiewali w katedrze  
 godzinie i inne nabożeństwa zamiast chłopów szkolnych.

1513 d. 11 Octobr. — Leon X na prośbę Jana de Lasco aryb. gniezn.  
 który swym kosztem dotąd w uniwersytecie Krakowskim utrzymywał  
 jednego publicznego profesora teologii, pozwala kanoniów krako-  
 wie należących do dyspozycji arcybiskupa gniezn. (którego kanonika  
 teraz Martinus Potentiani Slys canon. crac. trzyma) obrócić na  
 utrzymanie 2 profesorów publicznych w uniwers. Krak. z których  
 jeden teologii a drugi wymowę wykladać będzie. Kanonia ta  
 miała rocznego dochodu 70 dukatów. (II p. 343. n. 371)



1513 d. 14 Novembris. — Leo X ad petitionem Joannis de Laszko archie-  
piscopi gnez. per Sigismundum I pro obedientia praestanda ad papam  
et Synodum Lateranensem oratorem missum confirmat quaedam  
statuta ab archiepiscopo gnez. in synodo provinciali <sup>facta</sup> ~~facta~~ <sup>facta</sup>  
1) W każdej Kollegiacie dycezyj gnieźnieńskiej wydzielone będą 2  
kanonie z prebendami jedna dla prawnika, druga dla teologa  
którzy stuchawszy przez 5 lat w jakim z nacześniejszym uniwer-  
sytacie nauk, wykładać mają prawo i teologię. 2) Na archi-  
diaconów w dycezyach gniezn. krak. kujaw. poznan. i ptock.  
wybierać mają biskupi tylko doktorów lub licencyatów prawa  
lub teologii. 3) Dochody probostwa w Zninie obrotić się mają  
na uposażenie sufragana gnieźnieńskiego który oraz zajmie  
miejscie kanonika. 4) Część <sup>połowa</sup> jednych (2) beneficjów, których benefi-  
ciani nie mieszkać w miejscu wolno będzie pobierać na  
lepszę uposażenie Akademii krak. 5) Kanonicy obejmujący  
po nominacyi kanonie mają dawać opłatę zwana jotundus  
ingressus na kościół. 6) Notariusze nie będą pobierać większej  
taxy nad 2 flor. aur. hung. 7) Potwierdza się ustanowiony przez  
Jana z Laszku arcyb. urząd ekonoma czyli wizytatora dóbr  
kollegiaty gniezn. 8) Lapież potwierdza wszelkie uchwały,  
które na synodzie prowincjonalnym gniezn. ustanowione będą.

1513 Leo X mianuje Nicolaum Voschi presbyterum dioc. crac.  
(de familia et armis Stanislai de Ostrog per regem Poloniae  
pro obedientia praestanda et alijs negotijs <sup>simul cum Joanne de Laszko</sup> ~~ad papam missum~~)  
kanonikiem krakow. i łeczyk. — Również mianuje Mar-  
cina Ramebyski pisarza król. (i wnuka arcybiskupa Jana Laf-  
kiego) kanonikiem krakow. i ptock.

1513. XV Cal. Aprilis. — Leo X Bernardo Wapowski confert  
canonicatum cracov. post obitum Stanislai Selyk. (p. 349)

1513. III nonas Febr. — Leo X Petro electo Lacedemoniensi episcopo  
parvocho eulogiac S. Annae Cracoviensis, in minoribus constituto.  
confert in commendam monasterium S. Adalberti ordin. S. Benedicti  
plocens. diocesis.

1514 d. 10 maji. — Cristiano alias Trifano episcopo Tarbatensi indul-  
gentiae in sua diocesi permittuntur.

1514 Joannes a Laszko archiep. gnieznens. Nicolao Wolsky castel-  
lano Sorhaugoviensi militi Sepulchri dominici Ierosolymitani  
et S. Catharinae in Monte Sinai confert ad tempora vite  
Ostrow, Konary, Pereloth, Podgorzyca possessiones  
in ducatu Mazoviae, territorii Czynensij. (p. 350)

1514 Rząca miasta Derptu (civitatis Tarbatensis) fundus w swem  
miejscu klasztor zakonnic tertii ordinis S. Francis in con-  
gregatione sub tribus votis viventium, oddany pod opiekę  
Fratribus Minoribus de observantia provinciae Saxoniae  
et custodiae Livoniae.

1515 d. 25 Martii. Romae. — Leo X używa Zygmunta I aby rozpo-  
czął wojnę z Turkami dla zdobycia Grecyi, Tracyi i innych  
do czego teraz najspodobniejsza pora albowiem Selim cesarz turecki  
poniósł wielką klęskę od Ismaela Sophi króla perskiego.  
Lapież mówi w tym celu z Janem Laszkim arcyb. gniezn.  
bawiącym w poselstwie w Rzymie, i posyła także w tym  
celu do Polski A. (Achilleus?) lit. S. Sixti presbyterum Car-  
dinalem

1515. III Calend. April. Romae. — Leo X ad petitionem Sigismundi I po-  
twierdza ustawa iż dziesięcina z wsi nowo osadzonych ma pobierać  
pleban w którego obszku te grunta leżą; dziesięcina z wsi nowo os-  
adzonych na wykarczowanym lesie ma należeć do tytułu biskupiego. —  
Już dawniej prowadził w tadystaw Łochetek <sup>złoty</sup> spór z Janem biskupem  
krak. super decimis novarum. Byli nażeni komisarze Jan arcyb.  
gniezn. Nawoj Kasztelan. Spicymir wojew. Krakowski. Piotr Kasztelan  
Jancho sędzia sandomierski, Piotr dziekan kapituły poznań. kanclerz  
Polski i Sulko alias Swonk pincerna Sandomier. Decretorum doctores  
orzekli iż dziesięcina z starych gruntów ma należeć do proboszcza  
a z nowo wykarczowanych do biskupa. — Podobny spór był za króla  
Kazimierza wielk. między Janem arcyb. gniezn. a Arnoldem i innemi  
kanonikami kolegiaty S. Floriana w Krakowie super decimis novarum  
villarum in Bieciensij et Smigrodensij territorij: wtedy delegował król  
Kazimierz, Spicymira Kapellana, Jana proboszcza kapituły gnieznien.  
i Ottona kanclerza Polski aby ocenili i obejrzeli owe wsi <sup>złoty</sup> ~~złoty~~  
i rozróżnili novas villas ab antiquis. (II p. 356 N<sup>o</sup> 383)



1515. III Cal. April. Romae. — Leo X capellae S. Joannis Bapt. olim S. Spiritus in parochiali ecclesia S. Mariae in circolo cracov. quam capellam Johannes Boner civis patronus istius capellae, Sigis. mundi I regis depositarius et secretarius et Joannis a Laszko archiep. gnezn. oratoris ad Leonem X familiaris in suis structuris debite reparavit concedit indulgentias, videlicet omnibus hanc capellam in diebus Conceptionis, Nativitatis, Visitationis Assumptionis B. Mariae V. S. Joannis Bapt. S. Joannis evang. visitantibus vel ad reparationem manus porrigentibus 20 annos et totidem quadragenas de injunctis poenitentibus (II p. 358 et 359)
1515. III Cal. April. Romae. — Leo X permittit, ut Joannes a Laszko archiep. gnezn. quasdam decimas pro mansionariis ecclesiae parochialis in Laszko gnezn. dioc. et praeposito ibidem assignare possit.
- 1515 d. 20 Julii. Romae. — Leo X poleca Zygmuntowi I Jana Laszkiego arcyb. gnezn. który przez 2 lata bawił w Argynie jako poset. prywatem ofiarowa iz Luhowienstow polskie metropolii gnieznenskiej zamiast kontybulcuy i optat na wyprawę wojenną ptanic' bodzie 40000 złp. na raz.
- 1515 d. 20 Julii. Romae. — Leo X Jana Laszkiego arcyb. gnezn. który za czasów króla Alexandra zebrał w jeden tom wszystkie prawa i Konstitutione królestwa polskiego, uwaśnia od obawy exkomunikacji ponieważ w tem zbiorze umieścił także nie które prawa przeciwnie wolnościom kościoła sw. (II p. 362)
- 1515 d. 24 Julii. Romae. — Leo X Bernardinum archiepiscopum leopol. liberat a visitatione ecclesiarum suffraganeorum sub Seretensi, Valachiensi et Kiowienfi episcopis constitutarum item ab officio visitationis limina apostolorum (II. n° 391 p. 363)
- 1515 Leo X ecclesiae metropolitanae Gnesnensi in qua caput S. Adalberti reconditur indulgentias praebet in die natalis S. Adalberti in Mayo, in die translationis S. Adalberti in Octobri, in die S. Bartholomaei, omnibusque in cimiterio gneznensis ecclesiae sepultis remissionem peccatorum praebet quia cimiterum hoc aspersum est terra de Campo Sancto et S. Gregorii de Urbe per Joannem a Laszko archiep. gnezn. sumpta. — wspomina oraz asperges, iz cesarz Otto III zwiędzając Gniezno otrzymat w darze brachium S. Adalberti które dawno było do kościoła S. Bartholomei in Insula w Argynie, gdzie się dotąd znajduje. (I p. 364)

1515 Alexander Brzechowski clericus prae-mislensis constituitur  
in coadjutorem Johannis Gulha rectoris parochialis ecclesiae  
in Bucz (Biecz?) cracov. dioec.

" " Joannes Konarski Decret. Dr. Secret. Reg. Pol. nominatur  
archidiaconus eules. Cracov. post Letnum ad episcopatum  
promiss. promotum

" " Dominicus Ferber canonico lubuensi causa cum palatii apost.  
notario, confertur parochia ecclesiae S. Petri et Pauli in sub-  
urbio oppidi Gdansk vladislav. dioec. quam Tidemanus Gise  
canonicus varm. injuste detinet.

1516 d. 10 Maji. Vilnae. — Sigismundus I praei de ona X aby  
raczyt kanonizowac i za swistego oglosic Kazimierza  
krakowicza, w którym to celu posyła do Rzymu Alberta bis-  
kupa wileński. i Wawrzynca proboszcza kapituły wileńskiej.

1516. XVII Cal. Julii. (Romae. — Leo X Bernardinum Kerner cle-  
ricum dioec. culmens. constituit in coadjutorem Andreae Kop-  
pernyki canonico varmiensi, qui morbo quodam incurabili  
leprae laborat et propter morbi huiusmodi contagionem  
ad dictam ecclesiam accedere non potest. (II p. 367 N° 397.)

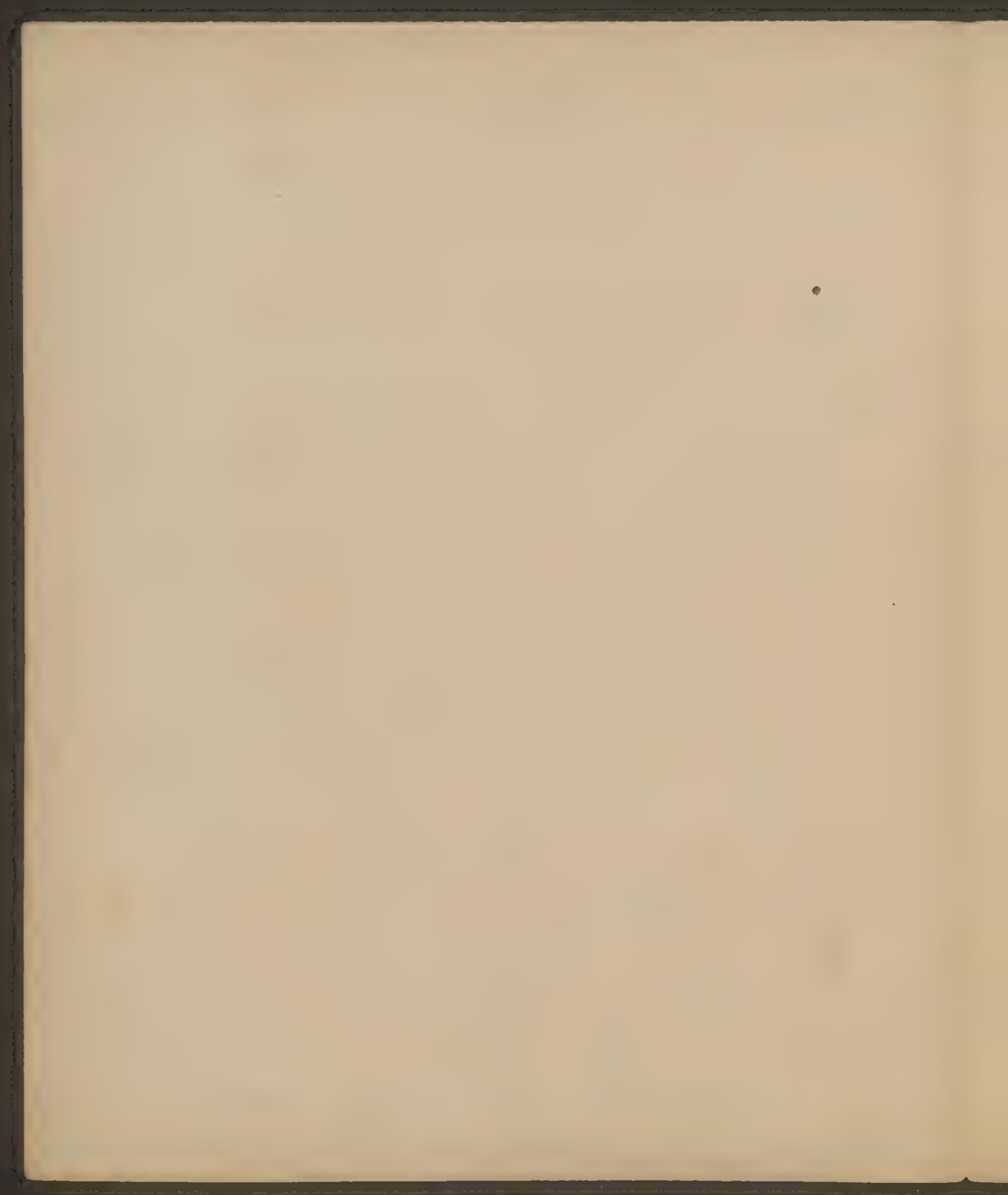
1516. II Idus Julii. — Leo X Johannem episcopum cracoviensem  
constituit collectorem fructuum camerae apostolicae  
in provincia gnesnensi et amovit ab hoc officio collectores  
magm Martinum Rembieski ea non. gnez. et Bernardum  
Wapowski. (II p. 370. N° 398)

1516. XVIII Cal. Februarii. — Leo X Christophoro de Sydlowicz domino  
in Opatow. palat. et capit. gener. cracov. cancellario regni Polon.  
conferit jus patronatum in ecclesia b. Martini in oppido Opatow  
cracov. dioec. in qua 4 dignitates: Decanatus, Scholastrici, Custodia  
et Cantoria nonnullique canonicatus et praebendae existunt  
ab antiquis temporibus per reges Poloniae fundatae; quod oppi-  
dum reges Poloniae episcopis lubicensibus donaverunt, ultimus  
vero episcopus Christophoro de Sydlowicz vendidit.

1516 fr. Paulus ord. Minorum S. Francisci FF. Minorum vicarius contraeae  
Lituanicae ad B. Virginem Vilnae in Arena.

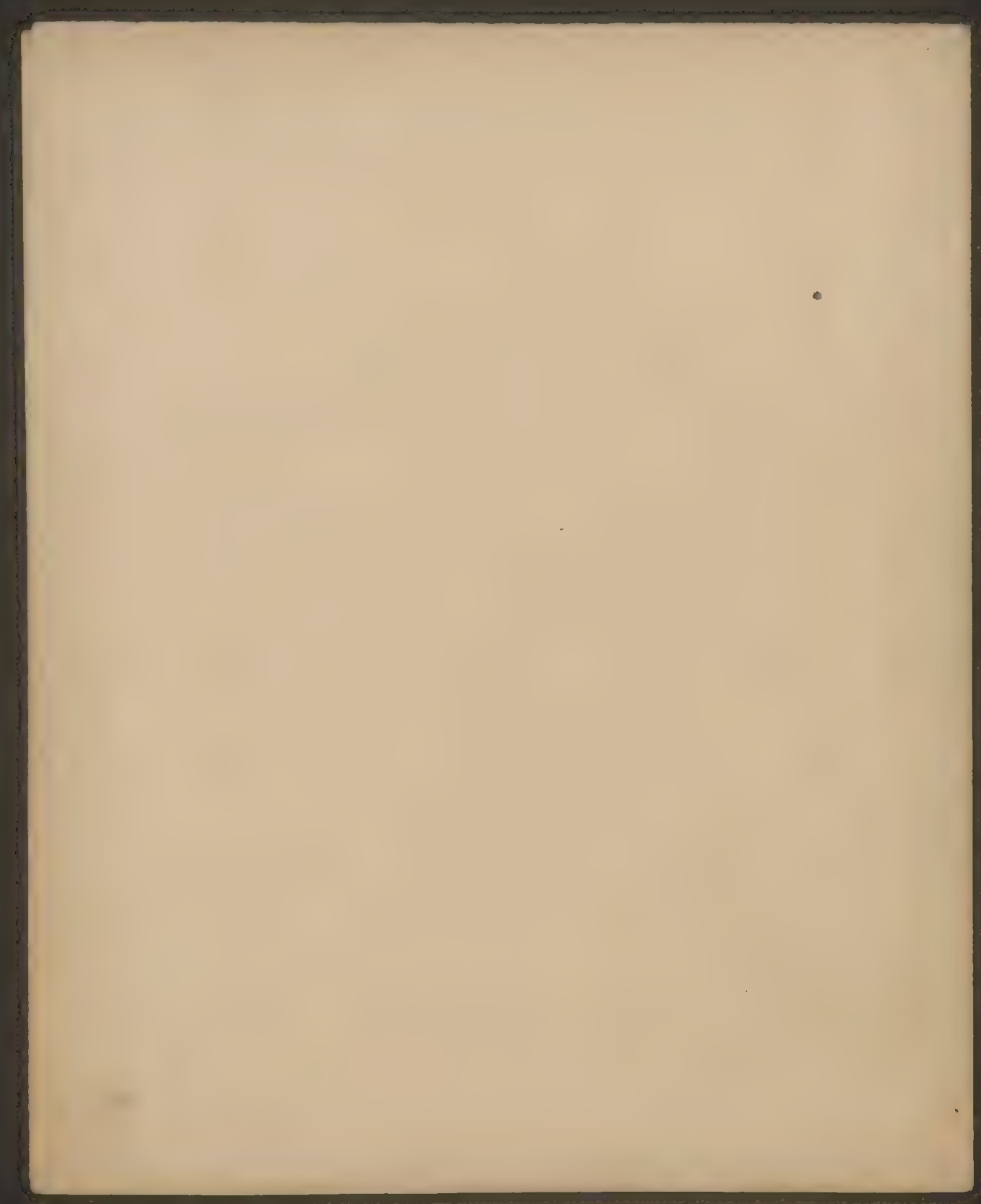
1516 Joanne Boturzynski junior clericus dioec. posnan. constituitur  
coadjutor Joanni Boturzynski seniori canonico cracov. (II p. 375 N° 402)





1984





Vtera monumenta Poloniae et Lithuaniae gentium:  
 que finitimarum historiam illustrantia maximam partem  
 nondum edita, ex tabulariis Vaticanis deprompta .....  
 ab Augustino Theiner? ... Tomus III a Liato P.L.V. usque ad  
 Innocentium P.L. XII. 1585-1696. Romae typis Vaticanis  
 1863. fol. k. i str. XXXI. k. i. pp. i-768 (documenta od №1-  
 770) pp. 771-771 (Index) dedyk. Franciszkowi Wolniewiczo:  
 wi dziekanowi borsickiemu, który się do Kofztów druku zatrat-  
 wienia przyczynił. 20 Rthl. (50 fr.)

1585 d. 29 Maji - Andreas Patritius (Hudecki) episcopus  
 vendensis nominatur.

1586 d. 24 Junii. Grodnae - Stefan Król polski poleca  
 papieżowi Gabriela patryjarchę Ochrydy, dignitarną  
 księstwa Greckiego, który w Polsce zbierał jatkuninę.

1586 Stefan Batory posyła do papieża z obediencją Jana  
 Dymitra Solikowskiego arcybisk. liow. (do Sixta V)

1586 na miejsce Hieronima biskupa Camerino posyła Sixt  
 V jako nuncjusza Annibala <sup>de Capua</sup> (arcybisk. neapolitański).

1586 papież pisze do biskupów polskich: ut in novi regis  
 iure iuvando decretum foederis superiori temnore exogita-  
 tum de permittenda cuique libertate quam vellet quisque  
 fidem colere. (№ 10)

1587 Otto Schencking Sivo praepositus vendensis et administra-  
 tor episcopatus vendensis postulat in episcopum.

1588 Petrus palatinus moldaviae catholicus fidem catholicam  
 in Moldavia dilatat. (zastrawieniem sekretarza swego Piotra Albano)

1588 Zygmunt III wysyła do papieża jako inter nuncjusza

Stanisława Refyke opata jędrzejawskiego sekret. Król.

1588 Laurentius Goslicki creatur episcopus camenecensis et abbas  
 commendatarius Clarae Fumbae in Mogila.


1588 Stanisław Warszewicki jedzie do Moldawii dla zaprowadzenia  
 tamże katolicyzmu.



- 1588 Jerzy Mohita metropolita łozawski przyjmuje unia  
rumuński - brat jego Jeremiaś Mohita marszałek ~~wojska~~  
multanski postępuje od hospodara do Zygmunta III
- 1588 Confraternitas misericordiae Cracoviae ad S. Barbaram cae-  
pta 1588 cum Monte pietatis
- 1588 d. 27 lipca wjeżdża do Krakowa wrocyński z Synia  
Hippolit Aldebrandini tit. S. Pancratii cardinalis presbyter  
legat papieski
- 1586 Szymon Genga architekt królewski stawia fortece  
w Dinamunde w Inflantach
- 1589 Anna regina Poloniae vidua mittit neapolim in-  
ternumtum suum Joannem Folcivium S. Th. Dr  
canonic. ~~płoceny~~ ploceny
- 1589 Jan Zamojski prosi papieża aby Ottona Sichen-  
king obranego na biskupstwo wendenskie potwier-  
dził.
- 1589 (anno 1099) d. 15 Junii, Suzavia - Stephanus vai-  
voda Moldaviae filius ol. Alexandri vaivode, Anast-  
tasijs metropolita Suzaviae, Gregorius episcopus Ro-  
maniae - posyła do Rzymu do papieża z obojed-  
nyc. (n° 39) (może data mylna?)
- 1589 hierarchia w Moldawii: metropolita łozawski  
Jerzy (Mohita), 2 biskupi: Agaton i Gedeon
- 1590 Bernard Maiejowski bisk. łuck. jedzie do Syata V  
w legacji od Króla, z obojednyc - miał audiencyję d. 6  
Julii 1590
- 1590 d. 20 Julii - Sixtus V mittit Sigismundo III per Ref:  
cium abbatem Andreoviensem pileum et ensen  
nocte anniversariae Nativitatis Domini more confecto  
benedictum, signum muniminis et defensionis. (n° 130)
- 1592 d. 28 Maji - Clemens VIII Annae Austriae Poloniae  
reginae mittit Rosam auream solemnem ritu exhibito balsamo,  
thure et aqua benedicta consecratam quarto sanitae quadrage-  
sime dominico die quo cantatus Laetare Jerusalem. Rosam hanc cum  
indulgentijs mittit per Maximilianum Elrabotainum cubiculanum suum  
(n° 163)

- 1593 ~~Ad~~ Clemens VIII ad Aaronem Moldaviae principem  
et ad milites Cosachiorum mittit Alexandrum Comu-  
leum Illyricum presbyterum.
- 1594 ~~Ad~~ d. 27 Januarii Romae - Stanislaus Miński  
palat. lancic. Clementi VIII nomine Sigismundi III  
obedientiam reddit.
- 1594 Germanicus Malaspina episcopus S. Severi nuntius  
apost. in Polonia.
- 1594 Georgius Radziwiłł tit. S. Sixti presbyter cardinalis
- 1594 Clemens VIII Andream Opalinskium cubicularium suum  
secretum mittit in Poloniam ad levandum e sacro fonte  
filium Sigismundi III
- 1594 d. 17 April. beatus Thymotheus canonizatur Romae
- 1595 d. 25 Octobr. Clemens VIII ad Sigismundum III mittit  
Martinum Malacridem (internuntium)
- 1595 d. 23 Decembr. Romae - Thymotheus Łoiej et Cyrillus Ser-  
lecki episcopi Ruthenorum obedientiam papae praestant
- 1596 Albertus episcopus ptoensis orator Sigismundi III ad  
Clementem VIII in rebus Moldaviis - Papa mittit bene-  
dictum episcopum Casertanum ad Sigismundum III nun-  
tium extra ordinem.
- 1596 Henricus cardinalis Cajetanus legatus a latere in Polonia  
(w celu zawarcia przymierza przeciw Turkom 2 Austrii)
- 1599 Claudius ex familia comitum Rangonum episcopus Re-  
giensis nuntius apostolicus in Poloniam mittitur.
- 1603 Zygmunt III przez Fryderyka Bartocha jezuitę posyła  
Klemensovi VIII wizerunek syna swego Władysława  
2 wosku. Simone
- 1606 Franciscus episcopus Fulginatensis nuntius apost. in Po-  
loniam mittitur
- 1606 Paulus V. reginae Poloniae mittit rosam auream benedictam  
per Franciscum episcopum Fulginatensem nuntium apost.
- 1607 Bernardus Maciejowski tit. S. Joannis ante portam Latinam  
presbyter cardinalis.



1610. VIII Calend. Martii, Romae.  Paulus V per Nicolaum  
Wolfski curiae regni Marchaleum misit Sigismundo III  
~~et~~ pileum et enses benedictos. (Benedictus ensis singulis  
annis in nocte Natalis Christi a pontifice - ensis hic figurat  
salutarem victoriam qua Christus genus humanum a morte  
aeterna ex tyrannide diaboli eripuit.) (III p. 327)  
(mierz ten nakryta Judasza Machabeusza na Król prowa-  
dził zwycięzko przeciw nieprzyjaciółom Kościoła a Krę-  
wiz na którym był wyryty Duch święty z perł miał ofie-  
cie rozum Króla świadczyłtem Ducha świętego)

1610. VI. Calend. Julii. - Kapituła katedralna miednicka czyli  
zmudzka zstozona z 6 Kanoników donosi papieżowi  
iż d. 11 maja 1609 pochowała zmarłego biskupa Melchiora  
Xigua Giedroyc i że na biskupstwo obrali Mikołaja  
Paca biskupa methonenckiego suffragana wileńskiego.

1611 d. 12 Martii Rigae. - Otto Schenking episcopus venden-  
sis divoniague, piżze do ~~Przysł~~ <sup>Przysł</sup> Scipiona kardynała  
Boorghese, iż na prośbę jego jestat Franciszek Simonetta biskup  
fulginatencki Jana Maria Belleto protonotariusza  
apostol. do Luwonii, który po dokonanej wizycie, odpra-  
wił synod w Rydze wraz z biskupem, na którym repro-  
wadzono Ustawy Koncylium trydenckiego. W dycezyj  
są z Kollegia jezuitów, trzeci teraz zatoczył sam biskup  
w mieście Wenden, gdzie katedra, odstąpiwszy na ten cel  
kościołek

1611 Piotr Tylicki ofadza Karmelitów discalceatów w Krako-  
wie w mieście, darowujszy im na Konwent plac pusty, oraz  
nabywszy do tego od Altanysty Taznis (J. Kunegundy?) i dwo-  
rek nabyte od Szeryńskich. Lecz Franciszkani odebrali im Taznis  
i dworek Szeryńskich, mówiąc że to na ich granicę.

1612 Magister Laelius Ruinus <sup>reperendarius</sup> utriusque signaturae  
praelatus domesticus mitihis nuntius apostolicus in Poloniam  
post mortem episcopi Fulginatenfis.

1613 Paulus (Wotucki) episcopus sluconenfis legatus regis Sigis-  
mundi III ad Paulum V.

1613 Stanisław (Siciński) biskup przemyski iście do  
Pawła V sprawozdanie o biskupstwie swém. Wdyżeczyj  
było 13 profanowanych kościołów, teraz przywróconych.  
Po śmierci rehyzmetyckiego biskupa przemyskiego rus-  
kiego, obrany za nim staraniem Atanazy Krupecki unita,  
który teraz pojechał do Węgier na moją prośbę, ponieważ  
negował węgierski Jerzy de Humenagay nawrócony z  
heretyka unita między Dufinami w swych dobrach  
w Węgrzech chciałby zaprowadzić, i w tym celu nawet  
Jezuitorów z Krakowa powołał. - Jezuiti nawrócili dwóch  
heretyków Bolesłaffyckiego i Łysakowkiego. Zeszłego  
roku (1612) Anna z Sztembergów Książka Ostrogka założyła  
w Janstawie klasztor benedyktynek reguły reformowa-  
nej schimnickiej (S. Scholastyki)

1614 Franciscus episcopus Sancti Angeli nuntius aposto-  
licus in Poloniam destinatus post Laelium (Quini) epis-  
copum balneoregiensem.

1615 d. 2 Decembr. Romae. - Paulus V nakazuje aby w roku  
4 młodzieńców ruskich in Collegio Graeco w Arzynie edu-  
kowanych było.

1616. VII Idus Septembr. - Paulus V królowej polskiej  
Konstantyni pośyła kopię twarzy Chrystusa, in Ver-  
onicae velo impressi, w bazylice watykańskiej zachowa-  
nej, przez jednego z kanoników odmalowaną, prosta,  
w srebrnem pokrowcu przez Damiana a Fonseca do-  
minikana -

1617. VI Calendas Junii. - fr. Valerianus Magnus Kapucyn  
opowiada panieżywi, iż król polski zakon Kapucynów  
do Polski chce sprowadzić.

1621 Gregorius XV. nuntium novum Cosmum de Torres archie-  
piscopum adriacopolitanum in Poloniam mittit.

1622 Gregorius XV. Antonium Franciscum mariam Ceriodum  
internuntium ad Sigismundum III mittit.

1623 d. 24 Junii Romae. - Gregorius XV ad memoriam victoriae  
a Turcis et Tartaris relatæ concedit diem 10 Octobris celebra-  
ri in Polonia.



1624 Joannes Baptista episcopus nolanus nuntius apostolicus  
Urbari VIII in Polonia.

1624 Władysław Krolewicz przybywa do Rygny d. 20 grudnia  
i mieszka w pałacu Lapponi koło Piazza del Popolo; catuje  
nogi papieża Urbana VIII który go d. 30 grudnia mianował  
nadliczbowym kanonikiem S. Lioba i pozwolił mu obdziwić  
relikwie. D. 2 stycznia 1625 wyjechał do Neapolu, skąd  
wróciwszy d. 17 stycznia, otrzymał od papieża d. 19 stycznia  
poswiganie miecz (stocco) i kapłusz. D. 20 stycznia 1625  
wyjechał z Rygny do Florencji

1625 Tobiasz Malochowski sekretarz Zygmunta III jedzie  
do Rygny dla promocji Krolewicza Karola na biskupstwo  
wrocławskie.

1627 Antonius Santacrucius archiepiscopus Seleucia nuntius  
apost. mittitur in Poloniam. (Santa Croce)

1627 d. 7 Augusti. — Gabriel Fredo creatus episcopus Baccorienfis.

1628 Melecjusz Smotrziński archiepiskop połocki zostaje  
unika.

1630 Honoratus Vicecomes Mediolanensis, Archiepiscopus  
Larissenus Poloniam mittitur nuntius apost. (Visconti)

1630 d. 24 Octobris Leopoli in ecclesia S. Michaelis Carmelit. dis:  
calceat. extra moenia Nicolaus Torosowicz archiepiscopus  
armenus leopolien. Antonius Jerepkowicz, Onuphrius Hlacz-  
reszowiec presbyteri, Szymon diaconus ordinis S. Antonii  
Stephanus Jakobowicz clerici armeni professionem fidei  
catholicae faciunt et obedientiam papae praestant in manufr.  
Michaelis ab Annunciatione provincialis Carmelit. dis. calceat.  
praesente Thoma Elzanowski Soc. Jes. Erasmo Siacto medico,  
Paulo Dziordzi Boym medico et Jacobo Scholz J. U. D. equite  
aurato consulis leopol. (Torosowicz r. 1626 zostat we Lwowie  
w klasztorze ormiańskim na przedmieściu wyszyscony na arcy-  
biskupa od Melchisedechi Supremo Armeniae Noris et Joris,  
Syonidisque patriarcha który Gregorzowi XV złożył submisję)  
— przy tej profesji Torosowicz acceptavit Concilium Calcedonen-  
se et abrenuntiavit haeresi. Euty. his Dioscorique. Alexandrini,  
reprobavit secundum Synodum Ephesinam — podobną profesję zło-  
żył już 1626 przed patriarchą Melchisedechem (J. III n. 231 pag. 390)

- 1633 d. 6 decembr. Georgius Opolinski thesaurarius curiae regni  
Romae obedientiam Urbano VIII a Vladislao IV misit legatus praestat.
- 1635 Marius (Filonardi) archiepiscopus Avenionensis nuntius  
apostolicus in Poloniam mittitur. - Secretariusque: Andreas (Beaufils Cominensis)
- 1637 d. 28 Januarii in monasterio Dermanensi - Josephus  
Velamin Rucki metropolita Kiowensis 63 annum agens  
testamentum condit.
- 1639 Alexander Stuska wojewoda miński posyła Urba-  
nowi VIII obraz N. P. Maryi (in serico texti opere phingio)  
który zina jego wyhaftowała, przez synów do Rzymu.
- 1640 Andrzej Szotdrski biskup poznań. postuje do papieża  
od Władysława IV
- 1643 d. 3 Octobr. - Urban VIII donosi Władysławowi IV iż Jan  
Kazimierz król węg. został jezuitę we włochech.
- 1644 Władysław IV Romam mittit ad praestandam obedientiam  
Innocentio X Philipum de Lipie lipski abatem wchoens.  
schola st. gnesens.
- 1645 Piotr Jędrski bisk. Krakow. postuje od króla do Innocen-  
tego X dla wyjednania kardynałstwa Viscontemu bytemu  
nuncjuszowi.
- 1645 Agostino Locci indyguet od lat 12<sup>ty</sup> królewski jedzie  
do wtoch.
- 1645 d. 5 Augusti Warszawa - Władysław IV prosi Innocentego  
X aby wybronił królewiczowi Janowi Kazmierzowi zło-  
zic profesję w zakonie jezuitów.
1645. Władysław IV prosi w Rzymie aby muzyka jego nadwornego  
Józefa Amadei z zakonu Serwitów przeniesiono do zakonu  
Ducha Kow. (Ten Amadei bawił wiele lat w Polsce)
- 1645 opat Orsi rezydent króla polskiego w Rzymie.
- 1645 Joannes (Torres) archiepiscopus adrianopolitanus nuntius  
apostolicus in Poloniam mittitur.
- 1645 d. 3 novembris Leopoli - Sultan Zachia Ottomano, detto  
Alessandro conte delli Montinegri (bawił wprzód we włochech,  
w Turcji)
- 1646 d. 28 maji Roma - Innocenty X donosi Władysławowi IV  
iż królewicza Jana Kazmierza mianował kardynałem



- 1646 d. 16 Octobr. — Władysław IV wysyła do papieża <sup>francuskiego</sup> swego ambasadora <sup>baron de Malgou</sup> (hrabiego de Stroniz) <sup>co do przyłączenia</sup>
- 1646 Władysław IV przyrzyna fundacji Jezuitów w Chojnicach miejsce, które Zygmunt III rozporządził.
- 1647 Władysław IV prosi papieża, aby dał kardynałostwo Walerianowi magni kapucynowi.
- 1647 Dominicus Rontalius canonicus varmieniński rezydent Króla polsk. w Rydze.
- 1648 Scipio archiepiscopus Pisanus apostolicus nuntius extraordinarius ad comitia electionis per Innocentium X miszony <sup>in Poloniam</sup>
- 1648 <sup>rognos de Torres</sup> archiepiscopus Adrianopolitanus nuntius apostolicus in comitiis electionis (miał mówić d. 31 Octobr. 1648)
- 1649 Stanisław Józef Kowalski administrator benedyktyński opactwa w Lublinie ablegat do Hiszpanii, <sup>port. szlachecki</sup> ablegat.
- 1649 Carolus Ferdinandus princeps Poloniae <sup>port. szlachecki</sup> promianus abbas in Mogila; równocześnie uzyskał w Rydze na toż opactwo dyplom Remigianus Diasceki — obaj, <sup>port. szlachecki</sup> roszczyli się w Rydze.
- 1650 Virginus Ursinus cardinalis protector regni Poloniae.
- 1651 Januarii... Hieronymus Comes Lavazza poseł wenecki zawiera z Janem Kazmierzem w Warszawie traktat względem wojny z Turcją III p. 469. Rzeczpospolita Wenecka obiecała dać <sup>walc</sup> Królowi 25000 talarów na prowadzenie wojny z Turcją.
- 1651 d. 22 Aprilis — Jan Kazmierz dziękuje Innocentemu X za przystany poświęcony miecz i kapełusz, oraz za złotą różę i relikwie drzewa Krzyża Świętego, które oddawał nunyaf.
- 1652 Paulus Doni nobilis Perusinus secretarius Joannis Casimiria.
- 1652 Petrus Vidoni episcopus Laudensis (di. Lodi) nuntius apostolicus in Polonia mittitur.
- 1655 Piotr Gembicki biskup Krak. d. 27 Augusti poleca duchowieństwu oddawać mniej potrzebne nauczania Koscielnym frebrom na obrot Kraj.
- 1657 Król szwedzki traktuje ~~z~~ z elektorem Brandenburskim względem podziału Delfki.
- 1658 abbat Santoni agent Królowej Maryi Ludowiki do Rygi wysłany.

vel Marianus

- 1659 Mathias (Kurski ord. S. Francis Minoris Observantiae religio-  
nat episcopatum Bacoriensem ~~episcopatum~~ ob morbum quem  
episcopatum Joannes Casimirus rex Athanasio Radziwiłłi ord.  
S. Francis Minorum fratrum de Observantia conferre vult.  
1660 <sup>Antoni</sup> archiepiscopus Lantseus nuntius apostolicus in Poloniam  
mittitur  
1668 Galeatus Marefotti archiepiscopus Corinthiensis nuntius  
apostol. in Polonia.  
1670 Franciscus (Verli) archiepiscopus Adrianopolitanus nun-  
tius apostolicus in Poloniam mittitur.  
1671 Franciscus archiepiscopus Florentinus nuntius in Polonia  
1671 Angelus Zanuzzi archiepiscopus Damiatinae nuntius in  
Poloniam mittitur.  
1671 d. 18 Octobr. <sup>apostol.</sup> Klemens XI przez Piotra Korywińskiego poko-  
jowca swego posyła Królowi Michałowi poświęcany miecz  
i kapelusz, a Królowej Eleonorze złotą różę poświęcaną  
(auream + osam semperiterni veris imaginem) - dary te ma oddać  
Królowi nuncjus Zanuzzi <sup>w tym dniu w Katedrze w Warszawie 1672</sup>  
1670 Episcopatus mukaczowieński per Hungariam et Transylvan-  
iam cum 1600 ecleziis cessit unioni cura patrum Societ. Jes.  
et principisae Sophiae - Bathori Rakoczia. <sup>parochiales</sup>  
1671 Episcopatus luceorienis ruthenicus possidet eclezias 5000,  
leopolienis 6000, praemislensis 5000. Episcopatus schismaticus  
bielogrodensis in ducatu severiae habet 2000 ecleziarum;  
episcopus vocatur Baranowicz.  
1672 podjazd bytności w Arynie Mikotaja Foroszowicza erymb. lwow.  
ormian. uzurpuje sobie we Lwowie tytuł Koadjutora erymb.  
ormian. we Lwowie schizmatyk Teodor Wartanowicz.  
1672 Franciscus (Donvici di Lucca) archiepiscopus Thessalonienis  
nuntius extraordinarius in Poloniam mittitur. (ordinarius  
nuntius erat tunc Zanuzzi)  
1672 d. 28 novembr. kevers - Jan Kazmier był Król polski zali-  
sł przed Klemensem X na Króla miłobaka, iż wyrosło prześladowanie  
przeciw prymasowi Mikotajowi (Prasimowskiemu) Sobieśkiemu  
hetmanowi i moskitynowi podskarbiemu jakoby spiskowali z  
Turkiem.



- 1672 d. 5 Decembris Lovicū - Nicolai Prajnowski archiepiscopi gnes.  
epistola ad Clementem X (Abp. teny list obejmujący obronę jego  
gł. p. p. z. i. z. Jan Kazimierz z Marią Ludwiką kr. h. c. Łoſk, ucho-  
nić od przyszłych niebezpieczeństw i rozterkow elekcyjnych, postanowili za-  
jęcia przeprowadzić sukcesyjną tron i osadzić Księcia Eghon z linii  
Condenszów, któryby pojął za żonę wnuczkę Królowej a córka  
Salatynowej reńkiej na Królestwie - lecz Austriacy rozdrażnili na  
Francuzów uniwersali ten plan, poparli wybór węgierskiego i  
Króla podbechtali na Prajnowskiego, Sobieskiego ja który będąc par-  
tyzantami Konduszka Knuli spisek na życie Króla: wskutek czego  
wydano de Kret na Prajnowskiego) (Tom III n. 620 pag. 611-614)
- 1673 Franciscus Borvici archiepiscopus thesaronicensis nuntius  
ordinarius in Polonia constituitur.
- 1673 Król Michał posyła do Klementa X ~~prośbę~~ w poselstwie  
Jana Wielopolskiego czesnika Kor. starosty kra. prosiąc o po-  
siłki przeciw Turkom.
- 1673 d. 20 Novembris z obozu pod Ehorim wysyła Jan Sobieſki  
marszałek Kor. w poselstwie do Klementa X Chryzostoma Gumi-  
ńskiego opata węgierskiego, donosząc o zwycięstwie.
- 1673 d. 5 Maji Varavis - Oratio Francisci Borvici archiep. thesaron.  
nuntius ap. in comitiis electionis.
- 1674 Jan III wysyła do Contarena doży weneckiego ablegata Jacego  
Kryštofa Masini equitem polonum fecit. reg.
1675. Franciscus Martelli archiepiscopus Corinthi nuntius apost. in  
Poloniam mittitur.
1677. Józef Gumlański wotadzka lwowski przyjmuje unia. - Hartan  
biskup Epiphanii uniat zostaje koadjutorem Nikołaja Łorowskiego  
arcybisk. ormiański.
- 1678 synowie Andrzeja Moszytna podskarbi Kor. i margrabiątki Złintz  
się podróżują do Włoch.
- 1680 Michael Radzuoit M. D. dithv. prociancellarius legatus Joannis  
III obedientiam Innocentio XI praestat.
- 1680 Optatus Pallavicini archiepiscopus Ephesinus nuntius apost. in Po-  
loniam mittitur.
- 1683 Casimirus Denhoff abbas Clarae Fumbar ablegatus Joannis III  
ad Innocentium XI in negotio belli um Turis.
- 1689 G. Cantelmi archiepiscopus Caesaree nuntius apost. in Polonia.

1690 Andreas Santa-Proba archiepiscopus Seleuciensis nuntius apost.  
in Poloniam mittitur.

1690 Carolus mauritius Vota Soc. Jes. orator Joannis III ad Alexan-  
dram VIII

1690 abbas Tremfrensis referendarius regni extra ordinarius abbe-  
gatus Joannis III ad Alexandrum VIII.

1692 Carolus mauritius Vota Soc. Jes. orator Joannis III  
ad Innocentium XII

1694 Amandus Victorinus Cieszyński episcopus bacoviensis varochus  
msuboviensis in diocesi vrbensi et in vrbis Zarzecka dioc. premiff.

1695 d. 19 Febr. Varsavia - Joanne III comitem Josephum Maria  
Sevelli de Furze Uzzonis ablegatum ad aulam Persarum regis  
mittit.

1696 Joannes Antonius archiepiscopus Thebarum nuntius apostolicus  
in Poloniam mittitur.

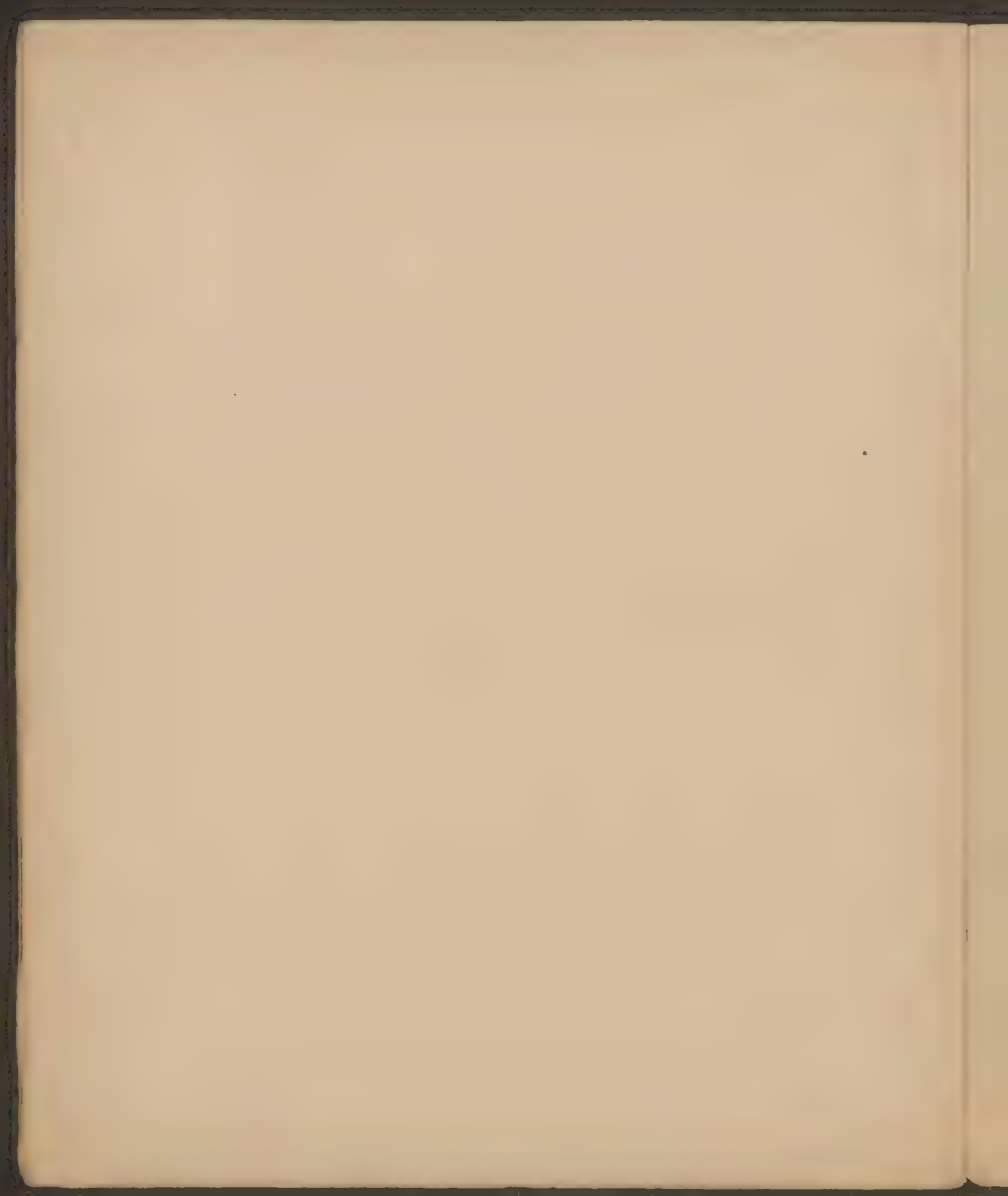
1696 Leo Szlabik Zatycki archiepiscopus kizoriensis episcopus Vladi-  
mirensis unitus.





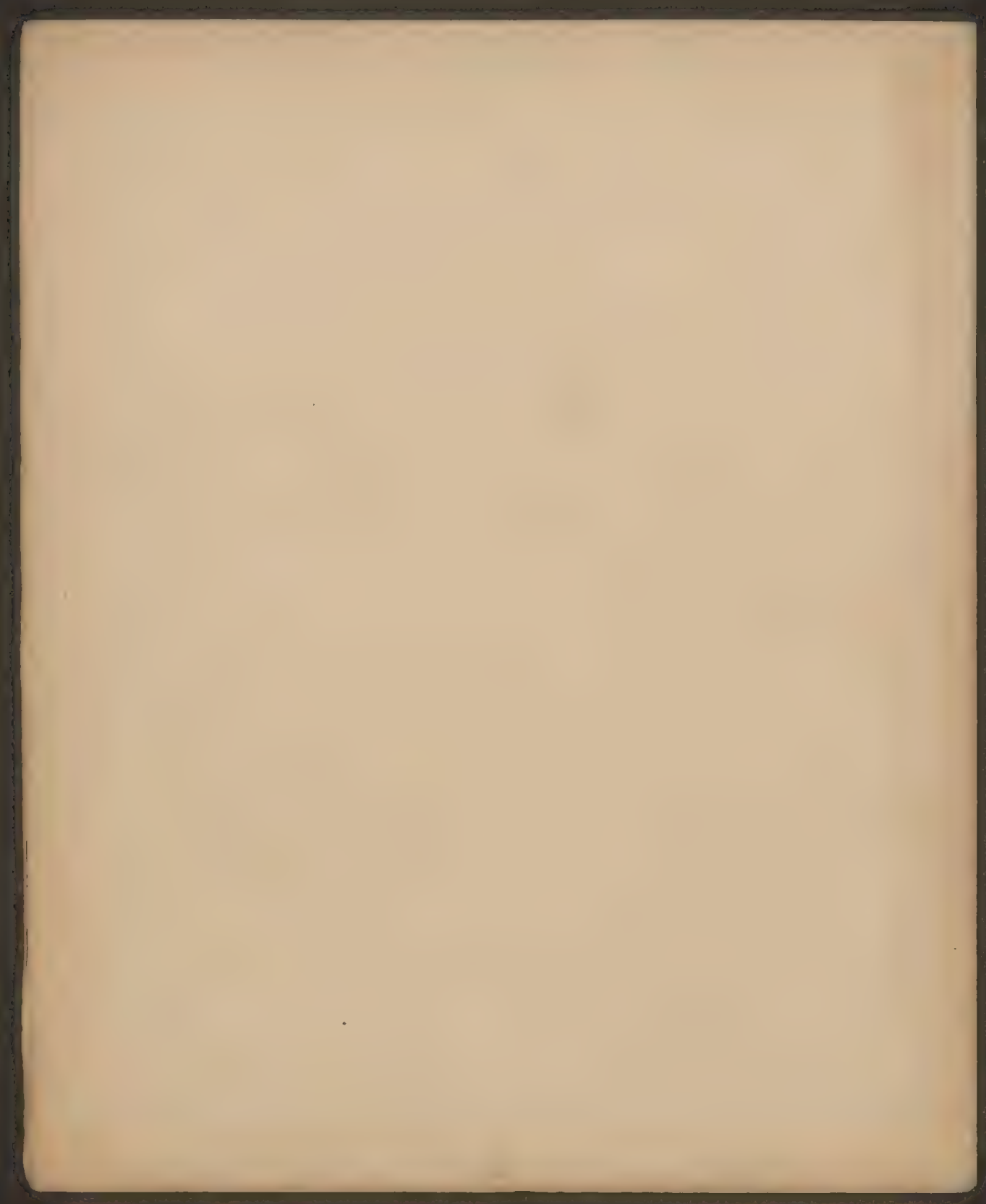












Vetera monumenta Slavorum meritorum historiam il-  
lustrantia maximam partem nondum edita ex tabulariis  
Vaticanis de prompta collecta ac serie chronologica dis-  
posita ab Augustino Theiner. Tomus I 1198 - 1546

ab Innocentio pp. III usque ad Paulum pp. III. Romae  
typis Vaticanis 1863. fol. 4r XXXVIII. 667 (obiciuże 907  
dokumentow <sup>niektore</sup> 2 tytył (gł. w Farlati) 16 fol.

x. 1181 Misoslawus comes Thacholmitanus (Thacholmiae)

x. 1199 Wulcanus rex Dalmatiae et Diocliae (katolik)

1199 magnus Zuppanus totius Serviae (katolik) przyjął unię

1200 d. 11 Octobr. Eulinius banus Bosniae (haereticus)

1202 Caloichannes imperator Bulgarorum et Blachorum

d. 22 martii profi papieża o koronę - (tempore Nicolai papae

praedecessoris Innocentii III rex Bulgarorum absumpsit unio-

nem - Michael rex Bulgariae postulat legatos suos do Rzymu Linaria pap.

dla unii, lecz narodził się nie przyjęł

1203 d. 30 April. Zoronaichi schismatici Bosniae et Eulinius banus  
przyjął unię z Rzymem (w Bosnii był tytuł i biskup katolik.)

1204 d. 25 Febr. Caloichannes imperator Bulgarorum pisze iż przed  
królem zgłasza się do papieża o koronę, lecz Grek, biskup go koro-

nować i dać mu patriarskę - on nie chce, tylko o Rzymu

aby mu dał koronę cesarską i pośtanego arcybiskupa (bezylego

archiepiscopum de Zagora wyświęcił na patriarskę - panie,

obiecuję uczynić to i zachęca go aby był z Włk. i em Wulcanus)

2go zię, posyła Leona tyt. S. Crucis pref. kardynała aby go koro-

nował, pozwala mu być monie wstąpić i Basilium archiepisco-

pum Trinovitanum (Ternowo) mianuje prymasem Bulgarzy i

Wlachów i daje mu palliuse - Holicę cesarza było Trinowi

gozie panowali poprzednio Symon, Piotr i Samuel królami

Bulgarów którzy otrzymali koronę z Rzymu.

Rowniez przyjęli w tedy w Bulgarzy unię: Anastasius archiepiscopus

metropolitanus Belexbucii, Sabbas archiepiscopus metropolitanus

Proflavae, Marinus episcopus de Scopia, Abraham episcopus Tris-

diáni, Kyriacus episcopus de Niro, Clement episcopus Dyomenis, (suffragani bulgarskiego w Trynowie  
na klanhu)



24. 7. Koronacja rzymska w Bulgarii uskazał się król us-  
gięski. Twierdząc iż żona jego cesarzowa grecka dostata  
Bulgaria w posagu - ze Bulgarii z braci z rodu Krolew-  
kiego dawnego: Liots i Jan Kalozjohannes (Koronowany  
unita) zajął.

Równocześnie Stephanus megajurpanus servus postat  
do papieża prosząc o koronę - co papież dla króla usgier-  
skiego ustrzygnął który teraz zawojuował Serwii i wygo-  
niwszy Stefana osadził brata jego Vulco

1204 Kieński doża zdobywa Konstantynopol, Karawus pojmając  
i zabijając Alexego i ojca jego Szaska cesarza greckiego, pociągając  
zaś panującego cesarza Marcellus uwięził

1204. 8. novembrijs in festivitatis S. Michaelis Kalozjohannes postat  
w Terrowie Koronowany na cesarza przez Kanynata Leona, cesarz  
postat na naukę do Arymu swego syna.

1205 Kalozjohannes cesarz bulgarski mażąc usgierką z Bleachów i Komar-  
now stworzone pojmając w Adrianopolu Balduina cesarza greckiego.

1248 d. 29 martii. - Innocentius IV episcopo Segniensi... tua pe-  
"litis continebat, quod in Slavonia est littera specialis,  
"quam illius terrae clerici se habere a beato Jeronimo  
"asferentes eam observant in divinis officiis celebrandis.", nos  
"attendentes quod sermo rei et non res est sermoni subiecta"  
licentiam (daje używanie owych listów w nabożeństwie. Augu-  
stini IV kalend. Aprilis, Pontif. A. 5. 5. (I pag. 78 N. 98)

1252 d. 26 Januarii - Innocentius IV episcopo Vegliensi ius <sup>in</sup> <sup>monasterio</sup> <sup>S. Nicolai</sup> <sup>de castro Musela</sup> <sup>officia in</sup>  
bus monasterii S. Nicolai de castro Musela <sup>officia in</sup>  
lingua slavica secundum ritum romanum celebrandi li-  
centiam concedere posuit (I p. 79 N. 103)

1308 d. 1 Aprilis - Clemens V Uroslowi regi Russiae symbolum unio-  
nis per Regidium patriarcham gradensem transmittit.

1319 d. 18 Julii - Johannes XXII Stephano filio olim Stephani Bani  
bosnensis concedit matrimonium cum filia nob. Menhardi de  
Orthenborch in quarto consanguinitatis gradu contrahere  
ad petitionem Mladini bani

1330 d. 1 Junii - Johannes XXII rogat Uroslum regem Russiae ut  
Sergium in episcopum Catharenssem recipiat.

1331 Nicolaus filius Mikeli Bani totius Slavoniae nominatus  
canonicus Agriensis

(Arabia Cylii)

1337 d. 20 Januar. Benedictus XII concedit Johanni filio Geor-  
gi de Briberio comitis contrahere matrimonium cum La-  
therina sorore Mladini Illisoriae et Scardonae comitis  
quarto consanguinitatis gradu sibi proximo.

243 d. 27 Octobr. - Clemens VI Stephano regi Raguac commen-  
dat Serquim episcopum Catharensem creatum.

1344 Stephanus banus bosnensis.

1344 Stephanus canis cognatus.  
1369 d. 29. Januarii. — Stracimirus, Georgius et Balso fratres  
Zupani Zentae — primumque unus 2 Brymen.  
Zupani Zentae — primumque unus 2 Brymen.

73 Carolus de Duracio dux Dalmatiae  
et Balen Intres (domus)

1373 Carolus de Duraco <sup>regni et</sup> Balsa fratres domini Centae  
1373 Georgius et Balsa fratres domini Centae  
1373 Carolus miles Agriensis diocesis

1377 Georgius Bubek miles Agriensis diceps  
P. 22. m. 10. // Joannem Rhag

1377 Georgius Bubek miles Agrensis abbas  
1409 d. 8 Januarii Gregorius X II Joannem Rhagufinum tit. S.  
1. tit. presbiterum cardinalem legatum mittit ad Ungaria  
2. tria regna

Sixti presbyterum carinatum  
Poloniae Ruffiae, Sclavoniae, Ruffiae regna  
Caenius IV Gregorius archiepiscopus Moldaviae

1436 d. ii Martii. - Eugenius IV Gregorius annuuntius  
super a unitatem romanam redacto. confert. alium conductum.  
Eugenius IV Baptistam de Gentilibus civem

1444 d. 23 Januarii - Eugenius IV Baptistam de Gentilibus civem  
Cassensem propter sua merita in reduendis Armenis in civitate  
Cassensem propter sua merita in reduendis Armenis in civitate  
Cassensem propter sua merita in reduendis Armenis in civitate

Cassensia ad unionem catholicam comitem palatinum Rhodani  
Julianus tituli S. Sabinae presbyter cardinalis Polonia et Valachia

1444 d. 12 Febr. - *Julianus tituli S. Sabinae presbyter*  
*S. Angeli nuncupatus legatus in Hungaria, Polonia et Valachia*  
*S. Angeli nuncupatus legatus in Graecia.*

*S. Angeli nuncupatus legatus in Hungaria, et  
superioribus temporibus nominatus legatus in Graecia.*

superioribus temporibus nominaliter legatus in  
1445 d. 29 martii - Eugenius IV Stephanus Thomae Bosnac regi super  
flor. s. i. n. s. t. de Alfoya (Alfoja) rege Bosnac patre  
s. i. n. s. t. de Alfoya (Alfoja) rege Bosnac patre

1445 d. 29 martii - Eugenius rex<sup>olim</sup> de Astoria (Astoria) rege Bosniæ pro  
defectu natalium dispensat de Astoria (Astoria) rege Bosniæ pro  
ejus uxore cum alia conjugata nato et dat ei divortium cum  
uxore ex infimo genere mulierum nata sibi copulata cum  
prolem suscepit. quoniam barones regni Bosniæ illam pro  
habere nolunt.

1445 Petrus Vayvoda partium Regni Bosnae inferiorum.

1445 Petrus Vayrovita parvulus  
1451 Stephanus comes Bosnae infidelis patremus  
9 Feb - Romae - Catharina quondam ducis Stephani filia  
et uxoris eius et filii eius cum uxore sua et filiis suis et Bosnia per

1478 d. 20 Octobr. - Romae - Catharina qua-  
regina Bosnae testamentum condit - wyznaczona z Bosny przez  
Turkowi była za Simejsem królem Bosnii synem <sup>regan</sup> ~~ojca~~ jej i ostatni  
mahometanin ~~em Bosnii~~ <sup>em</sup> ~~Stefan~~ również i córka Katarzyna  
- brat tej królowej Katarzyny był Balgą wladystaw który miał syna  
Balgę



1490 Barbara relicta olim Wlk regni Rasciae despotae (Katołyka)

1518 Joannes de Andree canonicus pharensis

1518 Joannes Staphileus episcopus Sibinienfis ad Francorum regem  
nuntius

1518 Casparabus Valachiae Ryalpinae et Stephanus Muldeliche waywo-  
dae hujus postea suego Antoniego Lascala's obaenia papiezowi  
Leonowi X porzuc do unii — Casparaba mial synow i eodziego  
i Lofra.

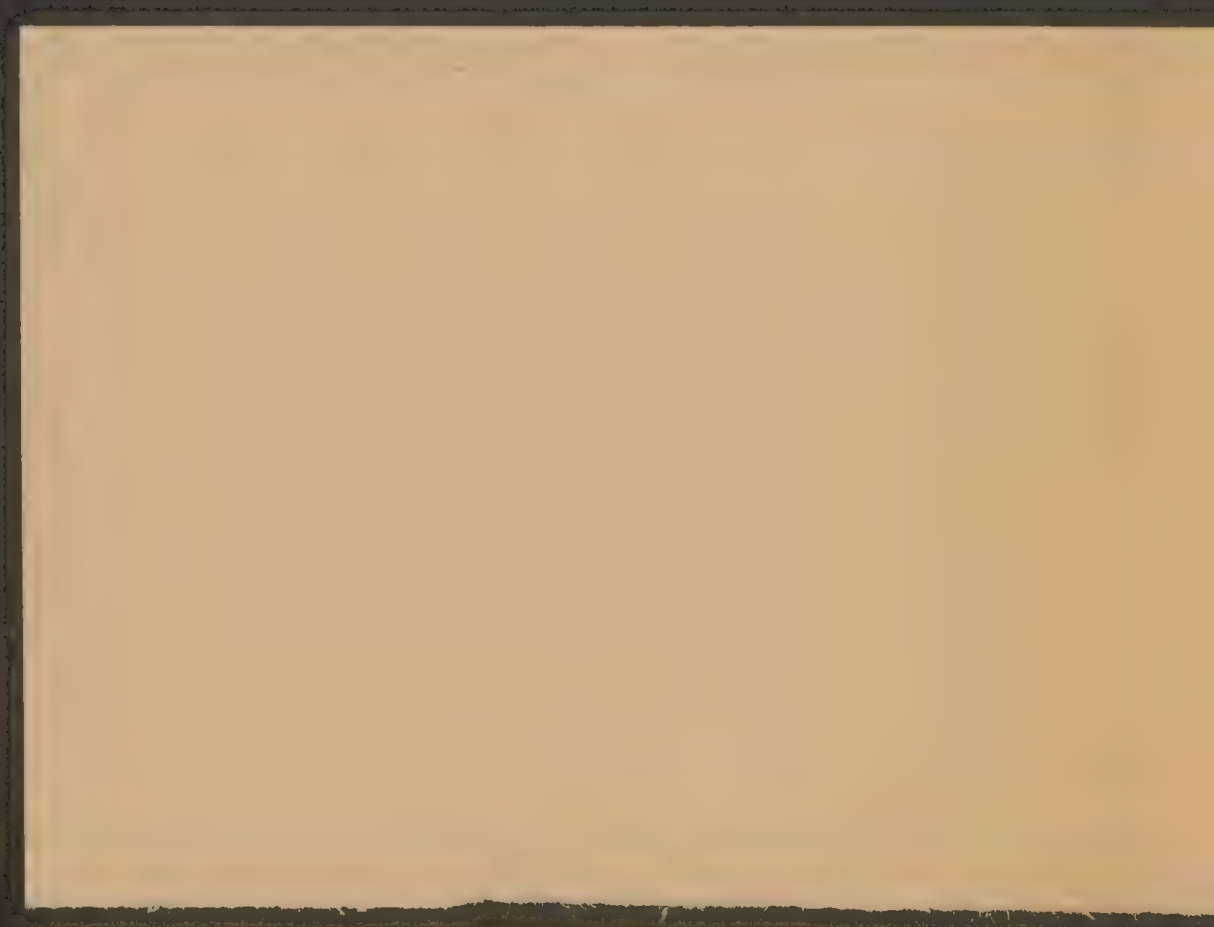






in the second





Städtebuch des Landes Posen von Heinrich Wuttke.  
Codex diplomaticus. Allgemeine Geschichte der Städte im  
Lande Posen. Geschichtliche Nachrichten von 149 ein-  
zelnen Städten. Leipzig auf Kosten des Verfassers  
in Commission bei Hermann Fries 1864. 4<sup>o</sup> ff. X. 472.  
(8 Jah.)

I) Codex diplomaticus urbium Magni Ducatus Poloniensis  
p. 1-174 obejmuje 253 dyplomatów z tych 159 w całem tekście a  
reszta w Krótkich regestach od r. 1065 do r. 1775; z tych 52 dyplo-  
matów od r. 1065-1425 drukowane były r. 1860 i 1861 w 3  
programatach uniwersytetu lipskiego. - Mało co tu nowego  
prawie wszystkie dyplomata przedrukowane z Kodeksów  
Racynińskiego, Rydziszewskiego, Stronczyńskiego Wzory, Mos-  
bacha, Jablonskiego: Dolski i. t. p. Wydawcy głównie o to cho-  
dziło, aby pokazać iż od najdawniejszych czasów w Poznani-  
kiem element niemiecki przeważa. W Dolskiego Kodeksie  
(wgjg wory sąsiedzi przywilej dla Gory na Salsku <sup>z r. 1062</sup> oraz  
bulle papieskie dla Rydziszewskiego biskupstwa) najdawniejszy  
dokument sigga r. 1222; w Kodeksie Rydziszewskiego (wgjg wory  
przywilej tyński z r. 1125) najdawniejszy dokument z r.  
1145. Damalewicz Vitae archiep. gneson. przytacza dokument  
również z r. 1145, Racynińskiego Cod. dipl. lithuan. porzyga  
r. 1254, tegoż Cod. dipl. Majoris Pol. od r. 1231. Ziemowit  
Starzy dyplomata są w Szargielowskiego Finicia i. hactiols-  
kiego Michovia; Przywilej dla klasztoru w dędzie sigga r. 1143;  
dział Lubomirskich z r. 1088 który był w metryce koronnej;  
widocznie jest sąsiedzi. - Wydawca chce się, iż pierwszy wydał:  
Kowal dyplom fundacyjny klasztoru w Mogilach z r. 1065 z po-  
twierdzeniem z r. 1100; jednakże wprzód przed nim wydrukował  
te dokumenta Maiejański w Histor. prawod. Tow. Tom VI<sup>ty</sup> Edyc.  
druga. - Wyjątki z dyplomatów mniej znanych, umieszczamy:



1065. III Idus Aprilis in Block — ... ego Boleslaus ecclesiae Mogilnensi  
 S. Joannis evang. contuli, transitus omnes per Wislam de Kamien  
 „(może pod Kikotem) usque ad mare; transitus in Wignā et in  
 „makow, et per totam Mazoviam novum forum, novum de-  
 „narium, novum portum, novum poldrum, novum piscem”  
 „... castra Sandomirsz (w Długoszu lepiej: Grudziadz) 2a Krasyn,  
 „Syrock (w Dług: Szerocze) cum medio the loneo per fluvium  
 „Dug, D Lypin (Dług: Rypin), Stetelien (Dl: Stetin), Sierpe  
 „(Dl. Lepin) Nowy (Dl. Nowe) Brauaz (Dl. Radzim) Oriele K  
 „(Dl. Orelch) Zyreniarsko (Dl: Zmierzanie) Liechanow, Stolpsko  
 „seu Pultosko (Dl. Stopsko) Grebesko (Dl: Grobesko) Nasilsko,  
 „Wyszogrod, Block, Dobryzn, Wlodyslaw, Przymus, Plonsk  
 „(Dług. Flouff) in Lacin (Dl. Laczyn) 10 ms (t.j. mansj. Długob  
 „ryta: maras) in Zbutymir (Dl. Szuczynin) 7 ms. in Wolborz  
 „4 ms. in Jarow (Dl. Zarow) 2 ms. et dimidiam, in Kolpierz  
 „7 ms. .... nomina villarum quas contulimus ecclesiae su-  
 „perdictae ... in Mogilna: Lyrionok, Chrenow (Dl. Chrganow)  
 „Polino, Weleryk (Dl: Wilerich), Kossowo, Kromnow  
 „(Dl. Krennow), Golumbino ecclesiae S. Laurentii in Block,  
 „Stein in Bielsk ecclesiae S. Joannis Bapt. cum ipsa villa  
 „praenotata, foro, tabernis, targowe (Horudynal) et cum  
 „omni libertate ecclesiae S. Joannis in Wladiolaw, in Cul-  
 „mine novum forum cum tabernario Kleszisz, Czahrsz,  
 „Dolachowo, Gnalkowitze, Woyefno, Fallano, Malewo, Dubescaw  
 „cum medio lacu, Radance cum fluvio ex utraque ripa, Czarno-  
 „tul per medium Blaze, Bystrzga, Zabno, Chapsko, Wrsedzien,  
 „Wiecanowo, Leszno, Szeregline, Domanino, Szubino, Bogda-  
 „nowo, Szezebersko, Kuchanowo ecclesiae S. Jacobi in Mogilno,  
 „quam fundavit Sbylius (Dl. Sbilotus) miles addens eidem ecle-  
 „siae haereditatem nomine Bogusino. Item aliam ecclesiam  
 „in honorem b. Elementis miles magnus Dobrogostiens (Dl.  
 „Dobrogostius) addens eidem ecclesiae haereditatem Padniewo  
 „cum consensu amicorum suorum aedificavit. Item Paulus et  
 „Zema (Dl. Ziemia) fratres dederunt duas villas Lyrac (Dl.  
 „Lirici), Aypnick. Item Odolau (Dl. Odolny) dedit Sokotowo (Dl.

„Sokolow; item Andreas Gorunow (St. Gorzymow). Item  
 „ego Boleslaus adjiciens praedictis notum esse volo con-  
 „cambium villarum, quod feci cum Mogilnensi abbate Mon-  
 „gorio villam etiam Ramglow ab ipso accepi et homini  
 „meo Nastan retenti contuli, pro qua villam Kritte cum  
 „medio lacu et fluvio per medium eidem abbati ecclesiae  
 „Mogilnensi tradidi; sed quia haec recompensatio suffi-  
 „ciens esse non videbatur, sortem Curari eodem Curano  
 „et filiis suis addidi, et in nomine virtutis Jesu Christi con-  
 „firmavi. Item haec sunt nomina servorum adscriptitionum  
 „quos eidem ecclesiae contuli cum omni jure: Wyznan  
 „cum tota consanguinitate sua, Radeq, Sulenta cum cogna-  
 „tione sua, Zawist Radeq cum cognatione sua, Woliz, Laboz,  
 „Radeq, Zandan, Doman, Domamir, Sida, Neoul, Sulim cum  
 „fratre suo, Domasir cum fratre suo, Nesela cum cognatione  
 „sua, Molsa cum fratribus, Godes cum fratre suo, Kalik, Suli-  
 „mir Milon, Wezan cum filiis, Pozriomir, Cerbon, Belin, Su-  
 „leu cum fratre suo, Sulidas cum filiis suis, Bezon cum  
 „fratre suo, Budis, Rowen, Rybeck cum fratre, Unimis, Zerna  
 „cum fratre suo, Pozar, Golandin, Rucanca, Stepan Sulimir  
 „Wilzan, Tomasuel cum fratribus suis, Nadamir cum filiis,  
 „Sedam cum filiis, Tribislaw cum filiis, Bocelan, Michael,  
 „Hann cum fratre suo Rados. Item homicidia tam inter duos  
 „ascriptitos, quam inter duos liberos vel ex una parte  
 „liberi et ex altera ascriptiti villarum supradictae domus  
 „per totum eidem ecclesiae cedent... litteram praecepi mei ri-  
 „gilli munimine et subscriptione festum confirmari....  
 „praesentibus ven. patre Alexandro Plorensi ecclesiae episcopo,  
 „principemilitiae Werborio, Joanne camellario, procuratore  
 „Trojano Wyzna, Joanne canonico plorensi ecclesiae, Walthero  
 „eiusdem ecclesiae canonico et aliis... (No. Ip. 5-6. Wydawca nie-  
 „mowi skąd przepisat, tyłko dodał że 2 transumptu r. 1100 - Hieliel  
 „Hawd. praw. pol. pomn. p. VI 2 bijajac Dlugosza, przypisuje ten dyplom  
 „Bolesławowi królowi w r. 1165)

1100 Festis Nonas Septembris in Crusvica - Nos Mesco Dei gratia  
 dux Polonorum... ad preces Mengorzi abbatis et conventus ecclesiae  
 & Joannis evarg. in Mogilno... inspectis privilegiis a praedecesso-  
 ribus nostris (transumpt privilegii Nr I) nostri sigilli munimine



duximus roborandum .... Praesentibus d. Petro praeposito  
Masoviensi, Wernero, Berocade sacerdotibus, Degnone co-  
mite, Hiluto comite et alijs. (Nr II p. 6 - moze nalezato by  
czytac r. 1103 bo Wladystaw Hermann panowat do r. 1102).  
Archidyacon quęzn, "Somersb. I. 29 ma R. 1081 Mezzo dux  
de Ungaria redit. R. 1088 Mezzo dux uxorem duxit - co-  
ris tyczy syna Boleslawi Smiatego.)

1102 (moze 1202) in cartis b. Viti in Roguzno - Mezzlaus quin-  
tus Dei gratia dux Poloniae comiti Nicolo palatino calis-  
iensi concessit castrum Lzarnkow iure haereditario cum vena-  
tionibus in sylvis Vytrin et Slukawy cum iure ducali videlicet  
iudicia magna et parva puta capitis amputationem et membri  
cujuslibet mutilationem, cremationem, bellum duorum et cetera:  
men aquae frigidae et ferventis, prout castellania nostra su-  
perius dicta facere consuevit. Liceat ipsi civitatem cum foro  
locare, firmare; cives cum meribus theloneum non solvant;  
advocatus comitis omnem jurisdictionem exerceat et poenas  
infligat. Praeterea addit ei haereditates Gabicze, Valkowicze  
et alias duas in districtu Walsensi ritas Barcholdek et Lem-  
niza. (Ex confirmatione Sigismundi Aug. 1552. - pag. 6. -  
tylko tresi bo prawnilej fastowoy. - Mikotaj Lzarnkowa  
wojewoda kaliski przychodzi w diplom. r. 1193 - 1212)

1253 in Lozan. - Premisl et Boleslaus fratres uterini duces  
Poloniae cum consensu Bogusphali episcopi posnan. concedunt  
honesto viro Thomae locare civitatem Lozan iure theutonico  
cui concesserunt villas aratorum (Rataj) Piotrowo, Segran (Zegze)  
Stara Lankka, hencow, Spircow, Werbie, Yricz (persyc) Zanzlaw,  
Nestachow, Lancow, Sidlow, ambas villas vinitorum (Winiany)  
exceptis vineis, Boguce (Bogusz), villam Onolfi (Wilde). Testis  
Bogusfal castel. posnan. (III p. 7-8 = Luka Szwedz juref: Obraz  
histoi. stat. Poznania I. I p. 5-7 = J. C. Kretschmer: Die Gründungs-  
Urkunde der Stadt Posen vom J. 1253. Posen 1853.)

1273 in die S. Remigii concess. Posnaniae - Premyslaus dux Poloniae  
villam Brieryn (Briestyn bni frankfurt) concedit Walthero locandam  
iure theut. cum 50 manoirs, cum tertio denario et facultate iudicandi  
omnes causas excepto homicidio. Involae post 12 annos libertatis  
de quolibet mense franconio solvant 1/2 mart. argenti albi 3 mensuras,  
3 annonae (avenae?) et 3 filigines menourae Glogowensis. Datum per  
manus Antonii scriptoris curiae. (IX pag. 12)

1293 angariae: strosa, dan. podworowe (Hoffmann, Gmündgals)  
targowe (foralia) mostne, custodia vel solutio herodiorum  
quod sokol nuncupatur, exactio powolowe. (Arzyski  
Codic. I. 148)

1260 in festo S. Petri, in Poznan - Boleslaus dux Poloniae  
Rinero et Johanni concedit civitatem Kcina jure theuto-  
nico locandam cui addimus 2 haereditates Bobrownici et  
Belgrinovo atque prata in Loeprnicz. Hermannus Mathiae  
notarii nostri. (CCI p. 141)

1262. VII Idus Junii datum in loco contra Dancow in litore Dyg-  
varte in colloquio habito per duces Boleslaum Poloniae tra-  
joris, Boleslaum Cracoviensem, Henricum Vratislaviensem,  
et Wladislaum de Opol. (przywilej Bolesława króla wielko-  
pols. dla miast Sarnow - Mosbach: Wiadomości do dziejów  
polsk. 2. anhu. prow. zląsk. Wrocław 1860 p. 25.)

1280 Premisl II civitati Posnaniensi censum ex theatro quod  
theutonico "Kameraus" nuncupatur applicat. (Lukasse-  
wicz: Obraz Poznania I. 296.)

1332 fer. 3<sup>a</sup> ipso die Dominici confessoris in civitate Gostinenfi - nos co-  
mes Nicolaus haeres in Gostin quondam filius Alberti civi-  
bus civitatis nostrae Gostin dedimus praemercationem salis,  
stramina piscorum, sutorum, hortos, silvam, montem, haeredita-  
tem Porzezie, item dedimus ~~civitate~~ rualteto cum 2 scabinis fiscal-  
tatem 3 generalia iudicia in villis adjacentibus jure theutonico  
locatis in districtu Gostensi iudicare videlicet in Poryuge,  
Drzerzewo, Smogorzewo, Grabonog, Podrewo, Podzerze, in  
monte Laskowo, dedimus civitati etiam omnia jura quae in  
registris Calisiensibus plenera continentur. (XX p. 22)

(2) 1349 fer. 4<sup>a</sup> post diem S. Stanislai, in Posnania - Kazimirus rex Po-  
loniae nec non terrarum lithvaniae, Landomiriae, Siradiae, Lan-  
ciciae, Livoniae (?), Pomeraniaeque dux incolis terrae et civi-  
tatis Wschowa confirmat jura theutonicalia. Praesent. Nico-  
lao palat. calisi. Preceslao castellano posnan et capit. Poloniae,  
Benjaminio castel. lancic. Jantudo castel. Loopanski et capi-  
taneo viced. (XXV. p. 23) (Dokument widoczna fałszywy)

(2) 1364 fer. 6<sup>a</sup> ante fest. Assumpt. B. Mariae V. Toroni - Casimirus rex  
Poloniae Magnus Dux Lithuaniae, Rusiae, Prussiaeque dominus



- oppido nostro Lowicz privilegia per voraginem ignis per Cru-  
ciferos absumpta confirmando, liberata podvodis et villam  
Wielatkow donat. (XXVII p. 28 - Data widoznie mylna)
- 1365 in Craſtino Omnium Sanctorum, Gnesae - (Kazimirus) rex Po-  
loniae nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae, Siad-  
Lancii, Cujaviae, Pomeraniae, Rusciaeque dominus provido  
Martino de Lijotrowicze haeredi concedit locare jure theu-  
tonico villam in silva dicta Stawki 22 mansos continente cum  
sultetia et cum facultate piscandi in lacu Niedragijl cum  
ragena cestivali, cum gulgusterijs (t. j. wigence) videlicet  
stamprjessa, cum hamo, cum structione leporum, capriolorum  
videlicet Grodze in borra nostra, cum prato magno Klyes-  
czowus Kijerz. Sultetus expirata libertate debet servire  
in equo pro sexagena, kmethones pro censu 6 scotos et pro  
decima 3 scotos, item medium capoliu ovorum, 3 pullos et  
portiam carniu pro 8 grossos, item 3 prandia cum sulteto  
dare debent annuatim. (XXVIII. p. 29) (vies ta zwata vis  
Zielankowo) - (odpis mylny)
- 1368 proxima secunda feria post diem b. Luciae, in Brusvica - Casi-  
mirus rex Poloniae, terrarum Cracoviae, Sandomir. Siad-  
Lancii. Cujav. Pomeraniae, Rusciaeque dominus ad preces  
Joannis abbatis monasterii Bissoviensis ord. Cisterciens.  
diocesis. Wladislaw confert facultatem locandi civitatem  
ultra fluvium Dbra ex opposito monasterii in haereditate  
ipsorum Smelez nuncupata in terra Cujavien. jure theutonico  
Maydeburgenoi, quam civitatem Byssoviam (Poluijsz Bro-  
un - Kormowo) volumus nuncupari, cum foro qualibet feria  
5<sup>a</sup> cum facultate construendi pontem in fluvio Dbra (Zerfn) -  
Praesent. Syluto episcopo Wladislaw Alberto Cujavien. Moscorijs  
Gniezkoviensi palatinis, Dobeslao castel. crufoci. Sandzivojio  
capitan. Gniezkow. et latore iudice Cujav. Datum per manus  
Joannis archiepiscopi. Gnesn. cancellarii aulae regalis (XXIX pag. 30)
- 1370 die b. Martini in monasterio Bissoviensi - Joannes abbas  
monasterii Bissoviensis ord. Cisterciensium Wladislaw diocesis  
incolis in oppido Bissovia locato jure theutonico confert 27 mansos;  
oppidani si in intentia per rabinos inventa argueretur, ad consules  
Bisdgostienenses recurrere debent. (XXX p. 31)

1393 die dominico infra Octavas Assumpt. S. Mariae, Cracoviae -  
Vladislaus rex Poloniae Arnoldo de Witdon permittit de vil-  
la sua Mroza (Mrotyfyn) in districtu Naclensi permit-  
tit locare civitatem Mroza jure theatonico quo Sempel-  
borg gaudet, cum foro septimaneli feris quartis (XXVII p. 32.)

1398 fer. 6<sup>a</sup> in crestinis Assensionis Domini, in juveni Vladislava -  
Vladislaus rex Poloniae abbati monasterii Mogilno concedit  
de villa Mogilno oppidum jure theatonico erigere. (XLI p. 40)

1444 fer. 4<sup>a</sup> post fest. S. Bartholomei, in Waradino - Vladislaus III rex  
confirmat fulteto villae Prusyn antiquum privilegium. -  
Praesent: Luca de Korka posnan. Thriszkone. Tygerdersi  
(Kierdejowicz) Lodolae palatinus, Nicolo de Ofolin castel. woy-  
nic. Nicolo Feawren (Fururey) de Garbow milite, Przfate de  
Matierstio (Beygos de Mokroko) cracovien. vexillifero  
(LXI p. 58)

1450 fer. 5<sup>a</sup> ipso die Assensionis Domini, Gnesnae - Casimirus rex  
Pol. oppido Gnieznow confirmat privilegium Lemomislai ducis  
cujus in bello pruthenico igne absumptum super jus theu-  
tonicum (LXIII p. 59) cum appellatione in Junio Vladislaviam.

1696 2. 9 novembris - Wladyslaw Przyjemski notarius ustarus  
cechu Jukiennickow (Suchmacher) w Rawicu nadana przez  
rajcow d. 15 Genura 1640 w jzyku niemiecckim. (CLXXII p. 121)

1534 fer. 6<sup>a</sup> ante fest. S. Johannis Bapt. in Dolsko - Johannes Latal-  
ki episcopus posnan. confirmat statuta sartorum oppidi  
Dolsko. (CCXXXIII p. 156)

Index personarum et locorum (p. 165-173) rerum et nominum  
(p. 173-174)

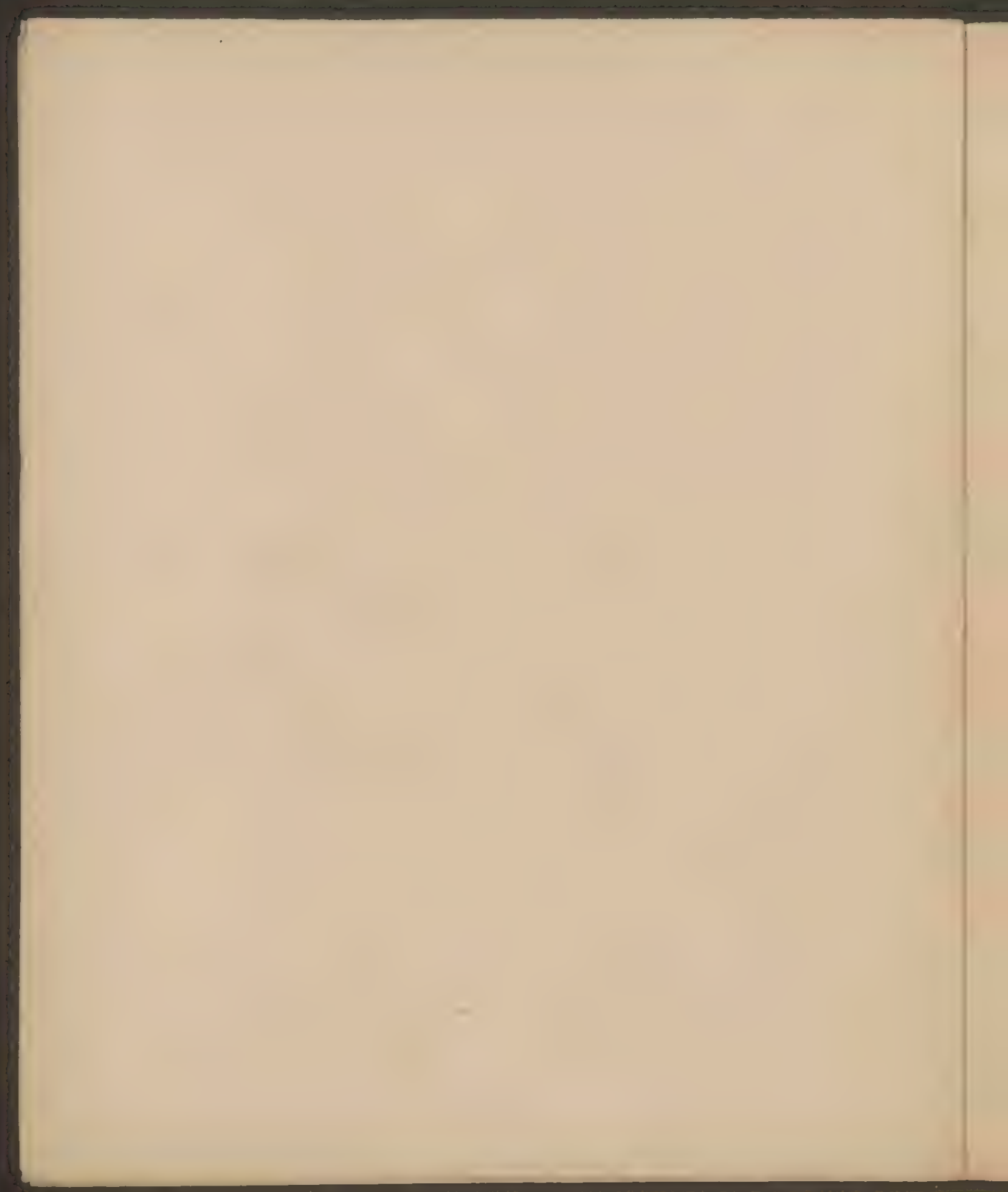
Geschichte der Städte im Lande Losen; Vorbemerkung über  
die Quellen. 2) Allgemeine Geschichte der Städte im Losen-  
ner Lande (p. 179-264) - 3) Geschichtliche Nachrichten von  
den einzelnen Städten des Losenner Landes (p. 265-472)



*[The text on this page is extremely faint and illegible. It appears to be a list or a series of entries, possibly containing names and dates, but the details cannot be discerned.]*

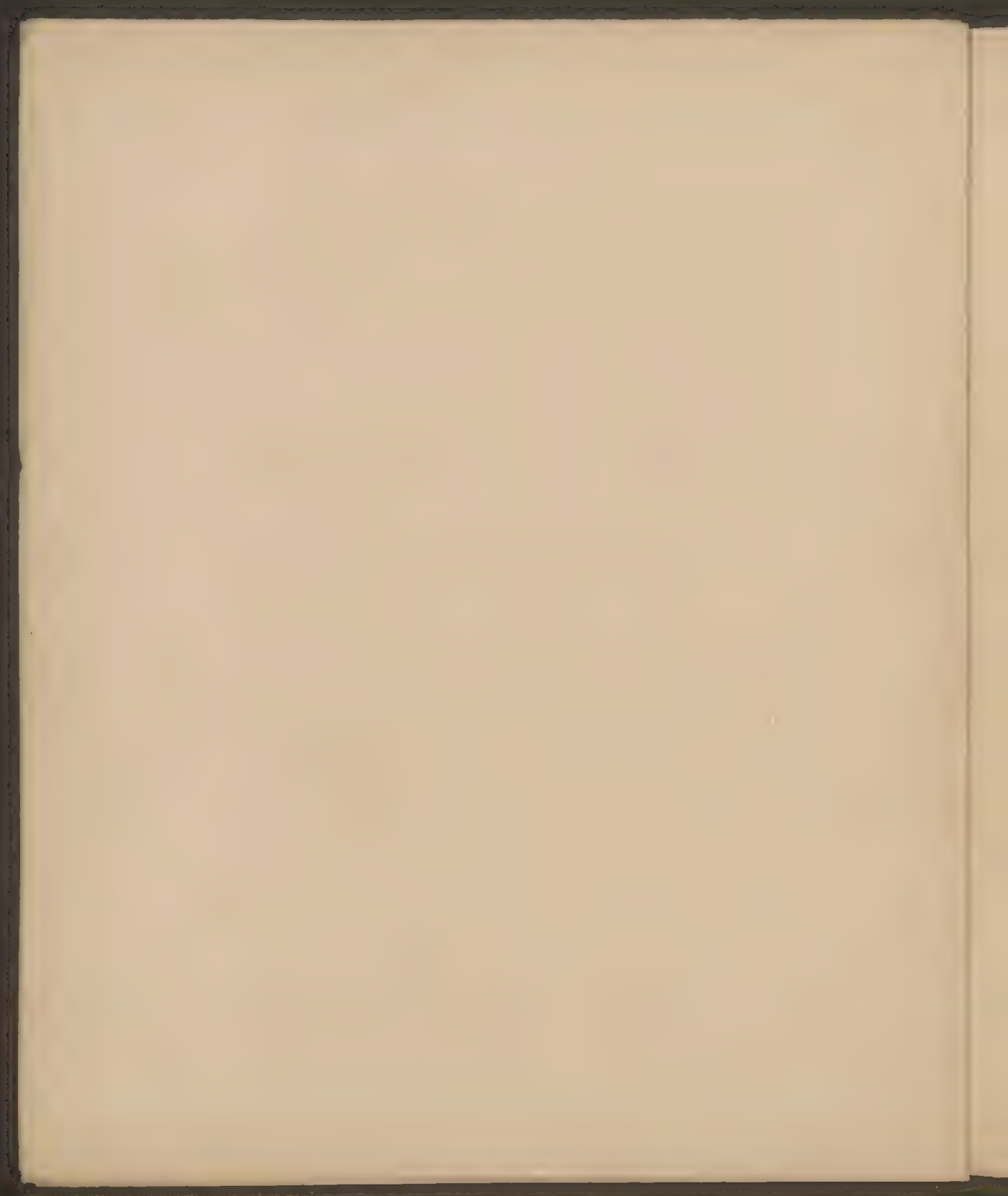










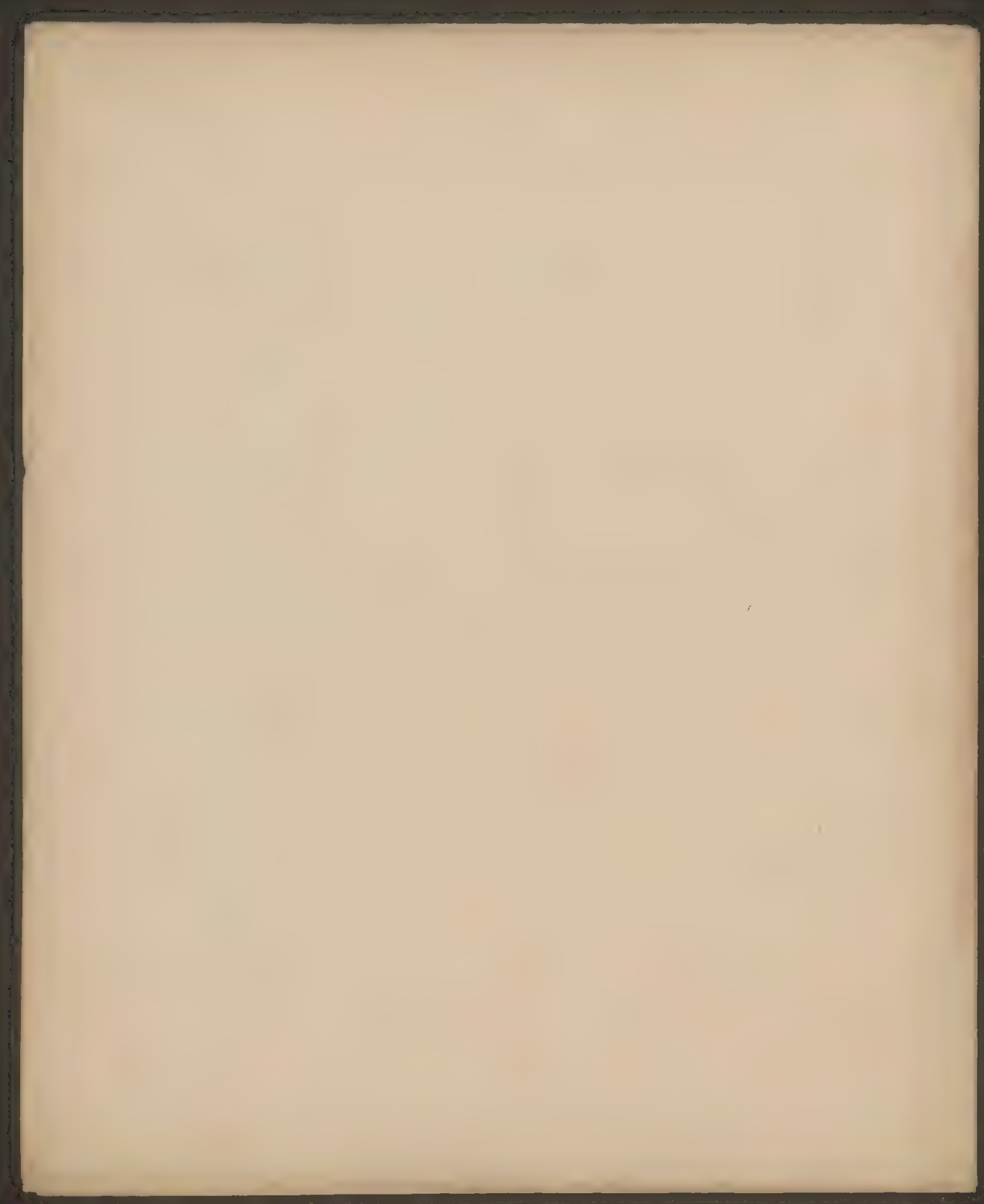












Memoriam Joannis Augusti Ernesti professoris  
olim lipsiensis, oratione a Hermanno Hankel  
Ph. Dr. habenda die ii Septembr. 1866 pie celebrandam  
Ordinis Philosophorum Lipsiensis decanus et re-  
liqui professores indicunt. - Accessiones ad Codi-  
cem diplomaticum qui continetur libro Städtebuch  
des Landes Posen von Heinrich Wuttke. Leipzig  
1864. - Lipsiae excudit R. Edelmann. 4<sup>o</sup> fr. 24.1.  
obejmuję 17 dyplomatów, następnych.

- 1) 1403. Vladislaus rex Pol. oppidum Odolanow rectigalibus  
liberat. (in Konin ser. 2<sup>a</sup> post Conductum Paschae 1403.)
- 2) 1406 ipso die Epiphaniarum - Michna domina in Grodzisko,  
Borko de Szubin et Mathias <sup>(marito)</sup> frater ipsius domini  
in Grodzisko concordiam cum civibus civitatis Gro-  
dzisko ratione census et praestationum ineunt. (p. 3)
- 3) 1406 Tomko pincerna cracoviensis capitaneus odolano-  
viensis, ~~et~~ oppido Odolanow tribuit jura quibus  
Kalisia gaudiatur (tylko tresi) (Kalisiae d. 22. Julii 1406)
- 4) 1457 Nicolaus Gruszyński subdapifer posnan.  
capit. odolanow. boleslav. villae ~~et~~ Szulmierzyce  
jura oppidi confert cum foro hebdomadali. (Sabbato ipso die s. Martini 1457)  
(partago continens 4 mensuras brasiei ex quibus i corum  
seu covetum brasiei volunt)
- 5) 1457 Casimirus rex Polon. villae Szulmierzyce ad castrum  
Odolanow pertinenti et in oppidum erectae ius theu-  
tonicum tribuit. In nova civitate Korczyn ser. 2<sup>a</sup> ipso die s. Stephani protomart. 1457)
- 6) 1463 Nicolaus Gruszyński subdapifer posnan. capit. odola-  
now. donat oppido Odolanow rareptam alias pefieka.  
(In castro Odolanow ser. 3<sup>a</sup> ante f. Ascensionis Domini 1463)



- 7) 1513 Sigismundus I incolas civitatis Costensis a iudiciis castrensis liberat.
- 8) 1629 Sigismundus III oppido Odolanow mundinas confert.
- 9) 1637 Vladislavus II renovat privilegia oppidi Odolanow.  
(z polskim wypisem cyrylicy:iertel Stodu - Kottowe cyrnz browarny - do powinności nalezę towienie tabędzi na flaurie i naprawa przewet na mostach)
- 10) 1639 Vladislavus II permittit Adamo Olbrachtowi a Przemyski castrorum regni metatori civitatem Ramię jure theutonico prope villam suam Sierakowo locare  
(cum insigni: Ursus niger in campo flavo.)  
dyszlowka id est theloneum a quolibet curru.
- 11) 1639 Adam Olbracht Przemyski, der Krone Pohlen oberster Lagerherr, Graf zu Goichen, Freiherr von Storchagt, Erbskenn der Stadt Ramię, ertheilt der Stadt Ramię Freiheiten.
- 12) 1662 Joannes Casimirus rex renovat jura civitatis Costensis.
- 13) 1677 Joannes III confirmat privilegia civitatis Costen.
- 14) 1699 Augustus II confirmat privilegia civitatis Costen.
- 15) 1714 Jan Jerzy Przebendowski podkarbi w. kor. starosta mirachowski, pucki nadaje prawa miasteczku swemu dziedzicznemu Ostrow.
- 16) 1717 J. Przebendowski nadaje statut dla miasta Ostrowa  
(tylko napis)
- 17) 1730 Franciscus Graf von Bielinski, Woyewode von Culm samt seiner Gattin Gräffin von Prebentau, ertheilt der Erbstadt Ostrow (in der Kaiserlichen Wajewodsch.) ein Statut.

Doprawki do samegoż dzieła Städtebuch.











224/10 10/10/10





1360 fer. 22 post fest. b. Fabiani et Sebastiani — Comes Georgius  
filius Curiatii nunc in regno Hungariae in castro Lenia  
moram trahens... duci Vencorum... Communis fama sonat  
in regno Hungariae quod ego contra honorem d. Ludovici  
regis faciendo vobis, vbi scilicet infidelis et contrarius  
existissem. (Archiv. cesar. wieden.)

1366 Albertus comes Bosnae et domina Elena ipsius genitrix ex-  
puli per gentem Bosnae iterum per gratiam Ludovici reges  
partem regni acquisivit. Datum in Bosna.

1405 die dominica proxima post fest. b. Michaelis. In Bythig...  
Sigismundus rex Hungar. Hermanum comitem Ciliac Nicolaum  
Gara palatinum, Stiborium vajradam, Franciscum Seckenu iudicem  
Franciscum Dubek banum machoviensem Simonem Könze, vno:  
nem Daggony ambasciatore suos ad Vladislauum regem Polon.  
nosque praefatos et barones ad tractandum et agendum de re-  
gibus regni. (Archiv. wieden. cesar.)

1440 d. 8 martii Cracovia — Vladislauus rex Polon. electus rex Hungar.  
promittit quod cum Elisabeth Hungariae regina „ante coro-  
„nationem nostram contrahere volumus et contrahemus per verba  
„de praesenti matrimonii sacramentum quam tamen ad consummen-  
„dum ejusmodi matrimonium contra voluntatem suam usque ad  
„anniversarium obitus (Alberti) diem sive infra tempus luctus  
„mortis rex. et bonae memor. princ. d. Alberti.... mariti sui  
„non cogemus invitam." (Archiv. wieden. cesar.)

1272 Stephanus rex Hung. magistro Pows donat terram Enyitzka  
(d. Enyitzka) ... „meta... ad statum lapideam, quae dicitur  
„Balwantew" (w kapitule Szepesi)

1394 in die cinerum Cracoviae. — Consules cracov. civibus Casovienfibus  
permittunt ut possint in civitatem Cracoviensem cum mercaturis  
advenire, non vero ad Ponsoriam cum non fuerit ordinatum...  
et nos etiam in civitatem Casovienfem cum nostris mercaturis et  
ibidem depositorium habere, prout antea fuit... et quae pars Reg

ordinationes non servaret, eadem ante 4 menses infirmare debuit,  
ut merces domum posset expediri et de debitoribus iustitia ad-  
ministrari (Archiv. miaſta Koſyce)

- 1419 in vigilia feſti b. Thomae apoſt. Budae - Sigismundus rex Hung.  
Matthaeo Palocz... Nicolaus Volahus filius Landrini de Dolha  
„nobis ſtudiit declarare... quomodo temporibus diu praete-  
„ritis quondam illuſtris princeps Theodorus dux Podoliae, qu-  
„bernator ipſius caſtri noſtri Munkach, Kenezyatum (Kniaz-  
„ſtwo?) in poſſeſſionibus Kuchnyha et Kerechke vocatis in  
„ejuſdem caſtri noſtri Munkach pertinentiis habitum, vibi-  
„juridice pertinentem, ab ipſo indebite et ſine lege rece-  
„piſſet et abſtulieſet.. (w archiwie opactwa Lelewa  
- ob. magyar történelmi társ. Leſten 1861. IX Teſzt p. 137)
- 1431 Wolfram Petrus canonicus cracov. camerae apoſt. debitorum  
collector.
- 1427 civitas Nandorabensis in banatu Maſchoviienſi (Zelgrad  
- Nandorſehervár)
- 1432 novi denarii hungarici majoris monetae 100 faciunt flo-  
renum auri - et minor moneta Quarting vocata 110 faciunt  
1 flor. aur.
- 1440 die domin. poſt feſt. b. Jacobi Apoſt. Budae - Wladislaus rex  
pro fidelibus ſervitijs Ladislaus de Palocz maſiſtro curiae  
ad vitae tempus donet caſtrum Munkach vocatum Georgii Deſpoti  
Baſciae qui conſuius eſt vaſtationum regni per Turcos in quorum  
medio duo filii ejus exiſtunt.
- 1443 in feſto b. Epiani abb. in deſenſu campeſtri prope oppidum Zglow-  
Simon de Rozgon epiſc. agriens cancellar. S. R. M. mandatarius regis  
Hungar. et Polon. cum Joanne Gyſtra capitaneos caſtroviienſi  
et cum civitatibus caſtroviienſi, lewzviienſi partem Eliſabeth reginae  
tenentibus ſunt treugas duraturas ad diem S. Michaelis anni  
futuri (Zawieſzenie Troni)
- 1445 ſer. 52 ante feſt. S. Mariae Magdal. Viſſiuae - Praeſati et barones  
Terrarum Cracoviienſium in conventionem viſſiuenſi... nobilibus Georgio  
de Rozgon iudici curiae Reg. Maj. Emerico Bobek filio Waywoodae de  
Belſewicz (Belſow), Nicolao Barczal de Dobra capitaneos Regmark.  
conſulibusque civit. cracov. (Obiecia wſzelkie ſprawie dſiwnoſe poddany wſpólnieſtſim  
mag. Toſt. IX p. 149.)



1457 Ordinatio Johannis Gyftra de Brandis capitanei Ladislai Hung.  
regis de liga, pondere et valore monetationis in Camera Cremp-  
nicziensi pro cutello sive camera Caspovienfi ad quam comitatus  
Scopus, Saros, Abanjuar, Ungh, Zemplyn, Torna, Gymern et  
Boosod pertinent. ... Moneta cadenda sub custodia pisetarii  
(Quandarii?) habeat pondus sive pisetum equale cum pecunia  
archiepiscopi Strigonienfis ita quod ad unam marcam argenti  
puri recipiantur 3 marcae cupri et ex istis quatuor maris  
in simul fusis cadantur denarii rotundi et salbi sic quod  
ad unam marcam sic mixtam cedant 400 denarii sive 800 obuli.  
Probator debet esse juratus. Uterius de forma, dispositione,  
pretitulatione, dealbatione - literae epitaphiales - litera de:  
signat locum ubi caditur et altera litera nomen cadentis -  
cautivum (Kunlyosum) - cambium, forisatio, monetarius.

1469 Pal, Zeloögi Bebek Imre vajda fia (syn wojewody  
Emeryka Bebek de Zeloöcz)

15. . Węgry z Uniwersytetu Krakow? przenieśli się do Wittenberga  
a od r. 1550 uczyli się i w Jena, odr. 1600 w Bazylei

1620 d. 20 Januarii Cracoviae - Epistola Georgii Homonnai Prugeth  
ad Ferdinandum II regem Hungar. ... Rex Poloniae circiter 2500  
Kozakos Liscovianos destinavit in Hungariam sed maxima ex  
parte nudos ac armatura destitutos. Cum autem cum his Kozakis  
in Hungariam profectus sim obviam nobis factus est Georgius  
Rakoczy cum numerofo exercitu ad oppidum Homonnam.. sed  
nos victoriam obtinuimus (Mag. töitenelmi tar. Tom XI p. 132)  
(Komisarzem Ferdynanda był pan Lisowczykask ~~de~~ hrabia de  
Altheim, który zotd wyptacat

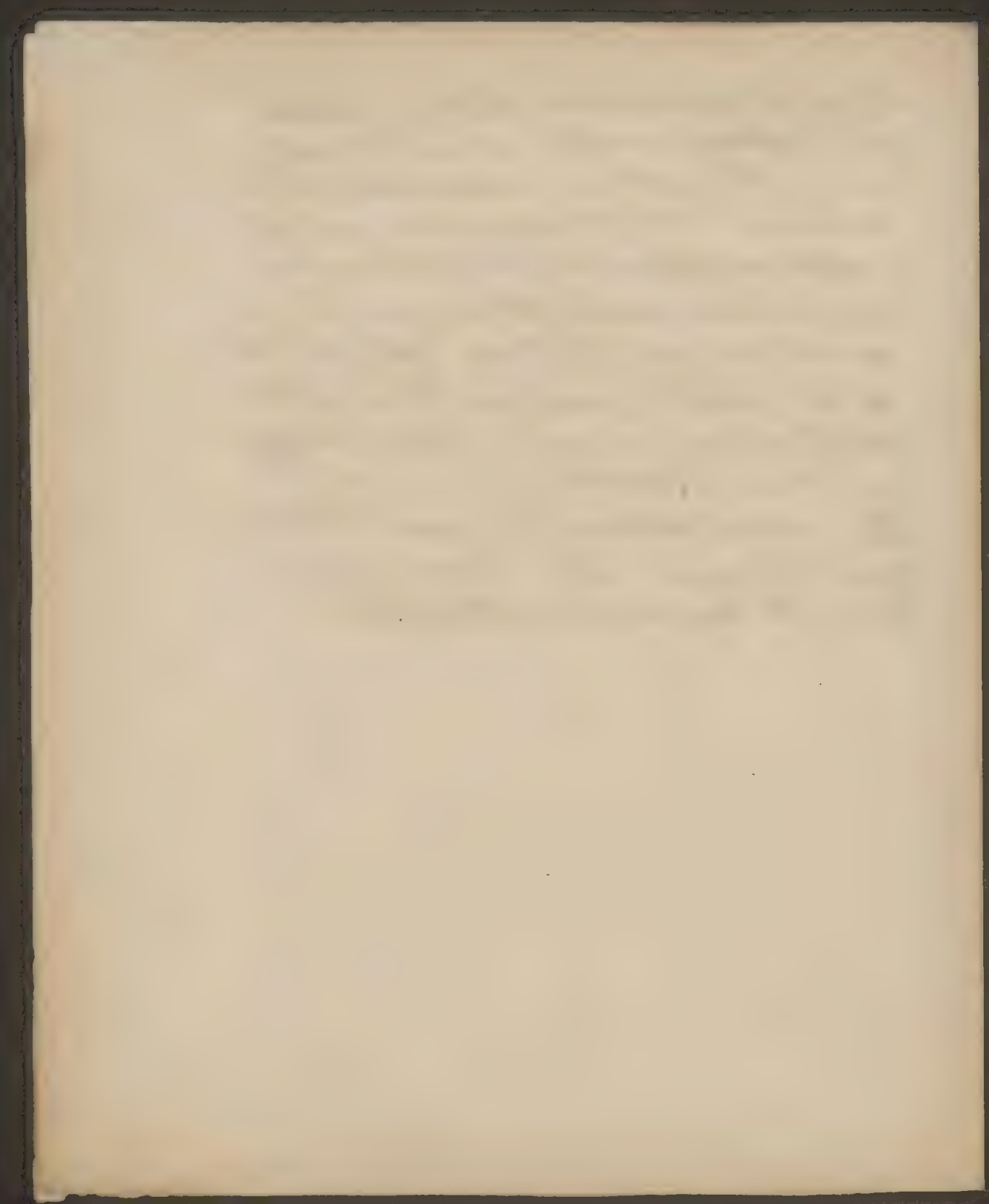
THE HISTORY OF THE  
CITY OF BOSTON  
FROM THE FIRST SETTLEMENT  
TO THE PRESENT TIME  
IN TWO VOLUMES  
BY NATHANIEL BENTLEY  
VOL. II  
PUBLISHED BY J. B. ALLEN, 1857

Bonifacius octavius episcopus servus servorum  
 Dei, filiis suis in Christo dilectis ac fidelibus ad  
 quos praesens scriptum pervenerit, salutem sempi-  
 ternam et apostolicam benedictionem - Venientes  
 ad nos filii nostri dilecti Rodzella (Bodzetha?)  
 decanus sandomiriensis ecclesiae, cum suo socio  
 nomine Alberto, qui dicebat se esse canonicum ejus-  
 dem ecclesiae, nobis lacrimose narraverunt, quod  
 venientes impii pagani, quos dicebant Tartaros,  
 terram Sandomiriensem subintraverunt, et castrum  
 Sandomiriense subvertentes multimodam ibi mul-  
 titudinem Christianorum occiderunt, quorum  
 non erat numerus et quorum sanguis defluebat  
 usque ad fluvium qui vocatur Skola. Hoc facto  
 intraverunt ecclesiam S. Mariae, quae ibi est,  
 et ipsam spoliaverunt et incenderunt et mul-  
 tos ibidem Christianos interfecerunt et captiva-  
 verunt et cremaverunt et multas sanctorum  
 reliquias, quae ibi erant, disperserunt, et hoc



factum esse dixerunt in festo Purificationis S. Mariae  
Virginis et sub anno domini millesimo ducente-  
simō quinquagesimo nono. praedicti pagani sic  
talia mala facientes recesserunt. Nos vero eorum  
petitionibus et lacrimis annuentes, interrogari-  
mus quid postularent. Qui dixerunt: petimus ut  
ecclesia praedicta possit relevari et reparari adhuc  
et a vestra paternitate aliquibus indulgentiis et  
privilegiis communiri. Nos vero invito consilio  
fratrum nostrorum Cardinalium, auctoritate omni-  
potentis Dei et sanctorum Petri et Pauli et aucto-  
ritate nostra eidem ecclesiae S. Mariae Sandomi-  
riensi dedimus, donavimus et assignavimus eas-  
dem indulgentias quas habet ecclesia nostra  
romana quae S. Mariae ad Martyres nuncupatur.  
Ut ergo ad eandem solennitatem avidius et cupi-  
dus fideles convenirent Christiani: omnibus poeni-  
tentibus et confessoris in die S. Mariae ad Mar-  
tyres in ecclesia S. Mariae Sandomiriensi exis-  
tentibus secunda die mensis Junii stipendia spi-  
ritualia apostolica largitione concedimus trecen-  
tos sexaginta et sex annos, vel tot quot sunt  
dies in anno de vera indulgentia cum totidem  
carenis. Carena autem continet in se triginta dies, quic-  
bus anima in purgatorio poenitere debet, una carena  
delebitur; et eandem indulgentiam vere poenitentes

150  
et confessori fideles in eadem ecclesia per octavas  
festi ejusdem, quacrentes, misericorditer conse=  
quentur. Statuimus etiam in eadem ecclesia S. Ma=  
riae Romae et similiter Sandemiriae, quod fiat  
processio omni feria sexta cum vexillis et reli=  
quiis Sanctorum excepto festo duplici vel no=  
vem lectionum, cum Offertorio, Protège et dita=  
nia et a praedicta processione, toties quoties  
contigit, omnibus vere poenitentibus et confessoris,  
qui ibi tunc interfuerint, septem annos et to=  
tidem carenas misericorditer praesentibus aeri=  
terne indulgemus. — Datum Romae, apud S.  
Petrum III Idus Novembris MCCCXCV.





157  
Bulla haec de prompta ex opere: lecta Sancto-  
rum Junii. Antverpiae 1695 fol. Tom I pag. 266.  
ad diem 2 Junii. — Unus ex Hollandicis doctissimus  
vir Daniel Papbrochius S. J. in Commentario  
historico: De Sanctis Martyribus Sandomiriae  
in Polonia per Tartaros caesis, dicit se trans-  
scriptum hujusce bullae sive Brevis a. 1690  
ab Ignatio Diertio S. J. Viceprovinciali atque  
in Polonia Visitatore accepisse, quodque trans-  
scriptum ex actis officialatus consistorii san-  
domiriensis per Albertum Carolum Morowynis-  
ki notarium consistor. sandom. extraditum atque si-  
gillo Christophori de Dembica canonici et officia-  
lis sandomir. praepositi Stobnicensis munitum  
erat. Breve autem ipsum in Officio Consistorii  
Sandomiriensis die Veneris 16 Martii 1646 Ma-  
thaeus Brzostowski vicarius ecclesiae collegiatae  
B. Mariae Sandomir. ex carta schedata legibiliter  
descripta (sive ecgrapho authentico?) ad prae-  
fata Acta suscipi et ingrossari fecit. — Eromerus  
Lib. IX narrat: Indulgentias Ecclesiae Sandomirien-  
si per Alexandrum IV papam (1254—1261) conces-  
sas fuisse pro anniversaria celebritate d. 2 Junii;  
quodque refellens Papbrochius Breve hoc Bo-  
nifacio VIII tribuit, qui eandem indulgentias, quas  
pro die 2 Junii ecclesiae S. Mariae ad Martyres vulgo  
Rotunda in Urbe Romana concesserat, etiam ecclesiae

Sandomiriensi III Idus Novembris 1295. —  
In August. Heineri Veteris monumentis  
Poloniae historiam illustrantibus ex tabularijs  
vaticanis de promptis (Romae 1860) breve  
hoc desideratur, nec ulla ejusdem mentio  
temporibus Alexandri IV et Bonifacii VIII  
reperitur.

Joannes XXII universis Christi fidelibus in  
Regno Poloniae quos ex vulneribus in pugna  
contra Scismaticos, Tartaros, Paganos aliosque  
infideles receptis mori contigerit, plenam  
concedit veniam <sup>omnium</sup> peccatorum; praesentibus  
post triennium minime valituros. Avi-  
nionae XII Calend. Julii Anno IX. (1325)



1. The first of these is the

second of these is the

third of these is the

fourth of these is the

fifth of these is the

sixth of these is the

seventh of these is the

eighth of these is the

ninth of these is the

tenth of these is the

eleventh of these is the

twelfth of these is the

g  
e  
f  
a  
n  
2  
f  
m  
v  
v  
f  
e  
i  
a  
es

Benedictus XII episcopo cracoviensi mandat  
 quatenus annuendo precibus nobilis<sup>vin</sup> Lelchae  
 Michaelis de Lochow et nobilis mulieris Mar-  
 garethae natae quondam Jacobi de Porrecheyn  
 dioecesis cracoviensis, quam mulierem olim  
 dum promissa erat eidem Lelchae ad matrimo-  
 nium quondam Crivosandus Smilonis eidem  
 Lelchae quarta linea consanguinitatis con-  
 junctus, venientem rapuit, per plures septi-  
 manas ad diversa loca deducens occulte et  
 violenter detinuit tandem carnaliter cogno-  
 vit; quae Margaretha captata opportunitate  
 furtivo ab ipso Crivosando recessit ad Lelcham  
 et cum ipso matrimonium contraxit, cum  
 illo per 35 annos cohabitavit et prolem sus-  
 cepit; Quum vero propter impedimentum quod  
 ex hujusmodi consanguinitate provenit

contracto absque dispensatione apostolica  
in excommunicationis sententiam incurre-  
runt — injungit itaque episcopo crac. ut  
Pelham et Margaretham ab excommu-  
nicatione absolvat, matrimonium inter  
illos de novo contrahi permittat et  
prolem susceptam legitimam declaret.  
Datum Avinione Nonis Julii A<sup>o</sup> VII. (1341)



Chronica Hungarum e cod. saec XIV a

Kornacki edita Varsovia 1823

2<sup>a</sup> ed. Endlicher: Monumenta Boica.  
p 60 - 82

3<sup>a</sup> ed. Balazs: Monum. Lat. I. 485

<sup>resurrectionis</sup>  
~~Kornacki~~ <sup>2</sup> ~~mag~~ <sup>2</sup> ~~Hartwig~~ Vita I.

Septimi initio saec XII scripta

Mon Germ Script XI. p. 233 2 ~~Wotani~~

p. 1 Incipit Prologus. Prima pagina ... canu-  
rit penitus. Amen. (brak. w Lstow)

Prima aetas in exordio suo... creatio re-  
mundi... tertio in die... creationis roa.

bulo precem... Adam

Incipit prima Etas brak p 1-10

Residuum reatae aetatis. 5856.

p. 17 Obedia presbiter do p. 20 Otto imperator  
appellatur.

A. Annales Capituli Cracoviensis

p.

c)  
p. 11. Dux Mescos Annales Cracovienses  
compilati do p. 17 pergit

p. 20 Dąbrowka ad Mescos nem venit  
Annales Capituli Cracoviensis  
do p. 38

p. 38 Beatus Hemislus do 3.  
do p. 40 venens et obiit

Napierowsky Carl Eduard Dr. + w Rgdze 2 Sept. 1864 wydał  
 Schriftsteller und Gelehrten Lexikon Liv-, Esth- und  
 Kurlands (in Verein mit Dr. Joh. Friedr. v. Recke Mitau  
 1827-1832 <sup>Tom. 4</sup> 4<sup>te</sup> Folge Fortsetzungen und Nachträge  
 von Dr. H. Beise. Mitau 1859-1861. 2 Bde.

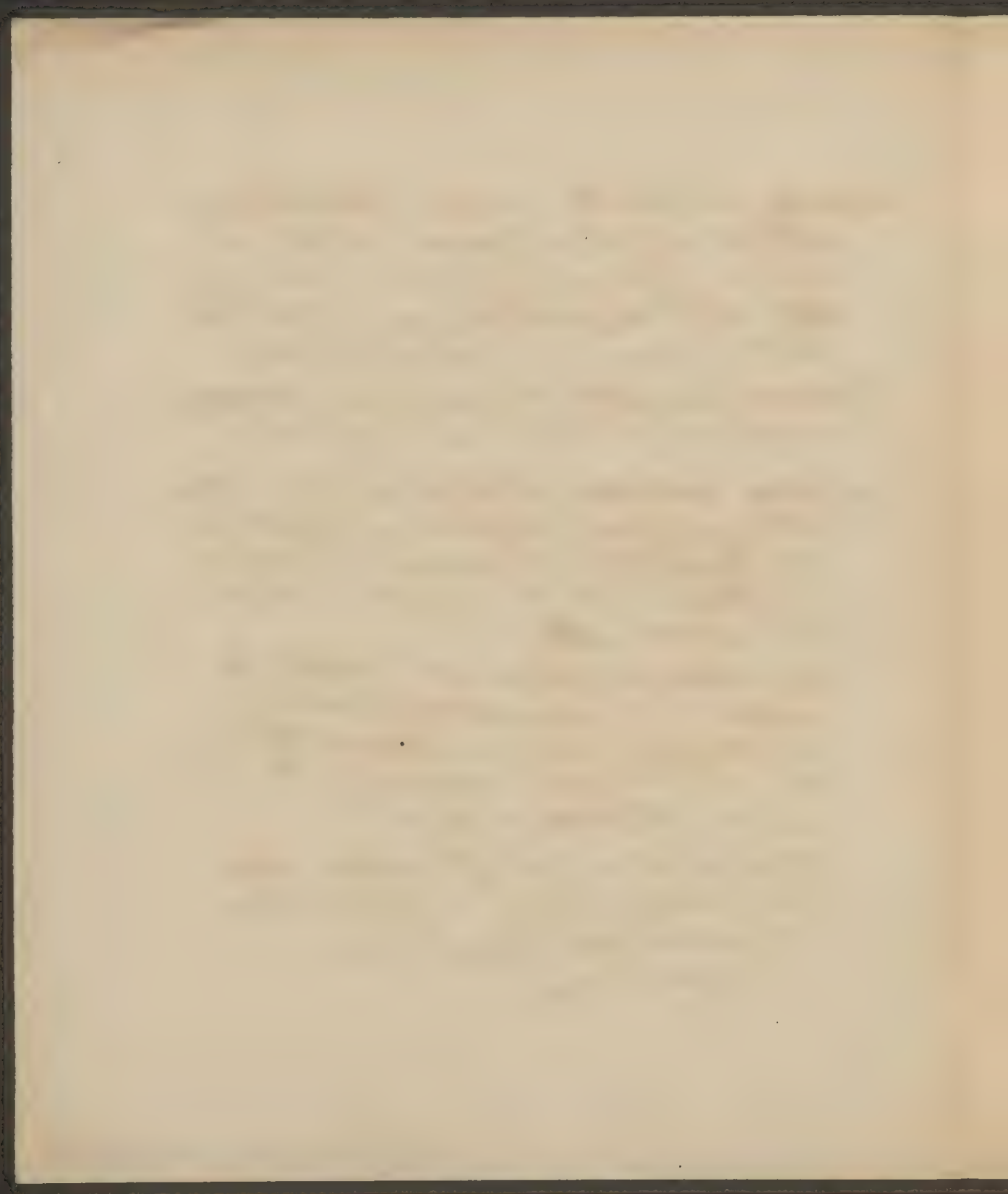
W Dorpacu jest nagrobek Henryka biskupa dorpackiego  
 + 1378 vocatus de l'elde (herbu z rogi jelenie)

Der Codex Zamosianus enthalteni Capitel I-XXIII, 8  
 der Origines Livoniae, beschrieben und in seiner Vari-  
 anten dargestellt von L. Schirren. Mit 2 lithogr.  
 Schrifttafeln. Dorpat E. J. Karow, Univers. Buch-  
 handl. 1865. 4<sup>o</sup>. 69.

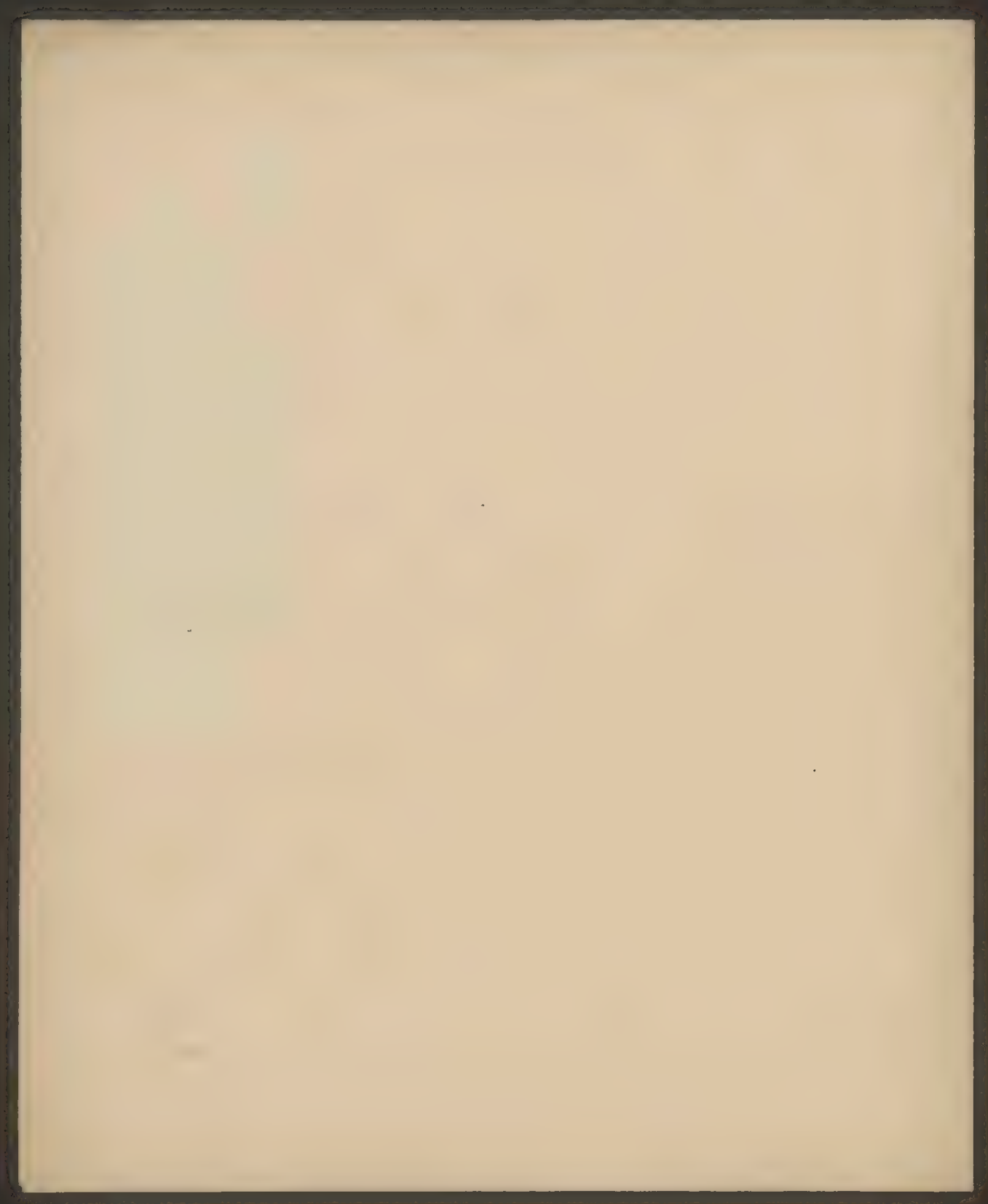
Ms. ten od kryty Bielowski w bibl. Zamojckich w  
 Warszawie in 4<sup>o</sup> pisany z 14<sup>o</sup> pożytkiem XIV w.  
 na pergaminie, dostat go w spisywanie po swym  
 tesiu Janie <sup>stani, ka, iore</sup> Karnowski w wojewodzie Jandom. Jan  
 Zamojcki - defektowy na 82 kartach

E. yajja Grubera w r. 1740 jest z rękopisu z 16<sup>o</sup>  
 XVI w. - drugi raz wydany w Scriptorum rerum  
 Livonicarum. Riga & Leipzig. I Tom.  
 tu zas ja warianty.











1390 feria 3<sup>a</sup> Rogationum. In Wladislawia. Ladislaus dux  
opoliensis, urbium Lujav. Dobrinen. conventui fratrum ordinis  
S. Francisci ecclesiaeque B. Mariae V. in civitate nostra Dobry-  
nensi donat quandam partem terrae de arvis, hortis intra  
et extra civitatem Dobrinen. et limites describit (ubi me-  
moratur, fossa retro fornacem seu clibanum (?) ceme<sup>um</sup>teriū.  
... lateritium cum duobus fornacibus laterum. ... inter  
vineam et humidicam claustrum) cum facultate locandi  
piscatorem in Vistula. ... Praesentibus Andrea Dobryneni,  
Petro Ripinensi castellanis, Gwono marschalis Dobrineni,  
Petro Lewek militibus, Nicolao Bydgoszcz castellano, Nico-  
lao subjudice Dobrineni et Georgio Radliu cancellario  
nostro, per manus Georgii notarii cancellarii nostri.  
(druk. w Łamist. relig. moral. 1843. Tom V ff 48-50)

1428 fer. 2<sup>a</sup> in crastino S. Marci Evang. In Wischegrad. Joannes  
dei gratia senior dux Mazoviae et Rusviae terrarum domi-  
nus et haeres Lyrnensis conventui Fratrum Minor. Ord. S. Francisci  
in Wischegrad diocesis plovensis donat "vineam nostram  
"jacentem in fine circa hortos oppidanorum ex opofito  
"horti monasterii." Praesent. Sylamo judice, Andrea de Gathy  
vexillifero, Stanislas de Dubicz subjudice wischegradien-  
sibus, Derslao de Lodzihye vexillifero, Hiborio de Sanchozino  
subcamerario ariveque nostrae marschalis za krocymienibus  
datum per manus Pauli Grypnistai de Dorigero plov. et  
waszowien. eules. canonici majoris cancellarii curiae nostrae.  
(druk. w Łamist. relig. moral. 1846 T. XI p. 345-346)

1358 feria 3<sup>a</sup> proxima infra Octavas S. Laurentii Mart., in  
 Grodno. — Nos Kinstutus Dux Lituanorum, dominus:  
 que Troicensis Grothnensis, significamus, quod cum  
 inter nos et d. Semovitem Troidem ducem Mazoviae ami-  
 cum nostrum, quaedam contentiones super quibusdam de-  
 fectibus terrarum Litvaniae et Mazoviensem, specialiter  
 inter districtum Grodnensem Litvaniae et districtus Wiz-  
 nensem et Goniadzensem exortae erant: nos cum consensu  
 Principum fratrum nostrorum Helgerdi (Olgiard) supremi  
 Principis Lituanorum. Ducis Jawthonis (Jawmota), Ducis  
 Kuriati (Koryat), Ducis Georgii caeterorumque seniorum Du-  
 cum Litvaniae compromissimus nos cum dicto Duce Semo-  
 wito super Ducis et Boiarios nostros: Patrikij, Vojszwilt,  
 Wykzen, Clijzer et VanKonem Kierdeiewicz pro parte nostra  
 — item super nobiles Mikoszonem Czimensem, Mrozkonem Sa-  
 cigiensensem, Bremerram Lochazoviensem, Gotsardum Camerensem  
 Castellanos et Stephanum Judicem Lochazoviensem pro parte du-  
 cis Semoviti qui inter terram Litvanie et districtum Grodnensem  
 atque terras Mazoviae et districtum Wizenensem et Goniadzensem  
 infra scriptas metas limitaverunt: incipiendo a Camyonibrod in  
 directe ad Raigrod, ulterius directe eundo per fluvium Netha  
 per fluvium Biebrza ad Targowisko, et inde directe ad Ugie  
 Wielkiey Strugij et inde ad verticem rivuli Maley Sucholdi et  
 inde deorsum per ipsum fluvium ad rivulum Sprza sta (Supra st.)  
 et deorsum per eundem fluvium ad Popielowo Siedlisko et inde  
 directe ad Biezdowicza uoscie, ubi finales gades Litvaniae  
 et Mazoviae conclusi sunt. Quam limitationem approbamus. (Pod-  
 tug opisem z Księgi ziemskiej w Wiskiej r. 1543-1544 N. 7/12.)

(Wyjaśn. w Naruszewiczu  
 T. II p. 281)

F. Paulo v. allifero 1401  
 bus, larrino castellano  
 rochazoviensi.  
 (Opis r. 1543 w Księdze  
 ziemskiej wiskiej.)

fer. 6<sup>a</sup> infra Octavas Nativitatis Domini in Polonia. — Semovitus Mazoviae  
 et Rusiae Dux terram Wizenensem cum districtu Goniadzensi fratri suo germa-  
 no Joanni Duci Mazoviae ad gannos in 4600 sexagenarum gros. pragem.  
 minus 5 sexagenis grosorum nec non in 150 sexagenis gros. pragem.  
 construendo fortalitio in terra Wizenensi in vadit ad alium viciem jam wykupit  
 te ziemie zaffawione u Księgi Krow. Praesentibus testibus latino Andrea castellano F

1377 feria 3<sup>a</sup> in crastino Nativitatis Mariae Virg. Actum et da-  
tum ante castrum Belz. — Nos Petrus Castellanus et Capita-  
neus generalis terrae Lublinensis... notum facimus... Quod cum  
„invictissimus Princeps Lodovicus D. G. Rex Ungarie, Polonie,  
„Colonie etc. Terram Belzensem triumphabiliter debellavit et  
„castrum eundem (sic) Belz victoriosissime circumvallavit, tan-  
„dem sagaces et providi viri Consules civitatis Lublinensis ad  
„ipsum unenines accesserunt, ac genibus in terram provolutis  
„studiosius exoraverunt, quatenus ad utilitatem civitatis eius-  
„dem et potius ad refugium terrigenarum... in terra Lublinensi  
„existentium cum infidelibus Lithuanis Christi emulis guerris  
„vigentibus, duos manos vel laneos agrorum foris civitatis ex  
„utroque parte viae qua ducit in civitatem Wanwelnicza dicta  
„adiacentes, a solutione census, et a quolibet mano per sex so-  
„tos ad quodlibet festum S. Martini exsolvendos... liberaret. Egitur  
„gloriosus Princeps Rex noster... nobis... seriose demandavit, ut  
„consules ac totam communitatem civitatis Lublinensis a solutio-  
„ne census duorum ~~man~~ laneorum praescriptorum liberaremus...  
„Nos itaque... Consules cum communitate... a solutione census  
„duorum manuum... pro recursu Christianorum ante civita-  
„tem per eosdem reservatorum, vigentibus guerris... liberamus!...  
„Praesentibus hujus nobilibus magnificis (sic!) principibus  
„Ladislaus et Boleslaus duobus Oppolice, Cunrado duce Olesni-  
„censi, Ottone palatino, Johanne Castellano Sandomiriensibus,  
„Nicolao castellano Zamochoferensi et aliis... (Original pergam.  
„pieysc oderwana wiciata na pastu pergam. — w Magistram Miasla Lublina)

1379 feria 6<sup>a</sup> proxima post Exaltationem S. Crucis, data Cracoviae. —  
Nos Petrus Capitaneus et Castellanus Lublinensis promittimus omnia  
iura et consuetudines civium civitatis Lublinensis inviolabiliter obser-  
vare et adstringimus nos ad satisfaciendum pro ipsorum iniuriis  
per nos eis illatis tempore nostrae tenuitatis Lublinensis, quomodo-  
que magnifici milites d. Dobeslaus palatinus Cracov. et Johannes  
de Sarnow Castellanus Sandomir et Marscalcus Regni Polonie venien-  
tes in Lublin diffinient et nobis imponent ipsorum civium iniuriis auditis,



et si praescripta civibus tenere noluerimus ex tunc 100  
marcas grossorum pragen. persolvere tenemus, adiungentes  
pro nobis in fideiussoriam strenuos Johannem de Tarnow  
antepositum et Pasconem venatorem Sandominien. tanquam  
veros fideiussores. (Oryg. na pergaminie, 2 pieczęci dochowate  
są tylko pierwsza woskowa na pastku pergam. - Oryginal w Ma:  
gistracie w Dublinie.)

1383 (M<sup>o</sup>CCC<sup>o</sup> LXX<sup>o</sup> 3<sup>o</sup>) XIII Kalendas Mensis Maii. Datum in  
Wilna. - Hos Jagal magnus dux Lituanie et Kirgal di-  
lectis & nostris civibus de Dublin damus liberum modum  
in terra nostra mercandi, intrandi et recedendi, ipsoque pro-  
mittimus pro omni periculo. (Oryg. pergam. 2 pieczęci oderwana  
- w Magistracie w Dublinie.)

1391 fer. 2<sup>a</sup> infra Octavam b. Agnetis V. in Vneycow. - Wladislaus  
rex Poloniae ad praebendam euloriae s. Floriani in Suburbio  
Cracoviensi regalis collationis, post mortem Michaelis de  
Knyshyn vacantem, Johannem aulae regiae capellanum,  
praesentat Johanni episcopo Cracov. (Oryg. pergam. pieczęc  
oderwana - w magistracie w Dublinie.)

1392 in Crastino Circumcisionis Christi, in Dublin. - Wladislaus rex  
Poloniae civibus civitatis Dublin permittit erigere generale depo-  
sitorium super meribus, ita quod omnes mercatores in Dublin cum  
eorum meribus octo diebus continuis manere debent et vendere;  
si vero merces suas per has octo dies vendere non poterint, lice-  
bit eis cum eorum meribus libere per totum regnum proficisci.  
Praesentibus: Grewossio de Selczemelow, Clemente & Mos-  
corow Aulae regiae vicecancellario, Johanne Kuropathus  
Dublinen. Hinczka Bressenfi capitaneis, Iwano de Kleszcze,  
Nicolao Wanzik magistro coquinae nostrae. Datum per manus  
honorab. Zaslize Aulae regiae cancellarii. (Oryg. pergam. pie-  
częc oderwana, pozostat sznurek z jedwabiu zielonego i biatego  
- w magistracie w Dublinie.)

1405 fer. 5<sup>a</sup> in crastino Annuntiationis s. Mariae V. Cracoviae. - Wladislaus rex  
Poloniae cives Dublinenses ab omnibus theloniis per totum regnum liberat.  
Praesentibus Nicolao de Kurow archiepiscopo Gnesen. Petro de Radolin. Strenuis  
Johanne de Hanazin castellano, Johanne de Herrow palatino Cracov.  
Michael de Pogumien. Thome Dublinen. Clemente de Moskorsow wiskien.  
Nicolao de Michalow Hrynien. Iwano de Plechow Lawchoff. Castellanis  
Dat. per manus Nicolai praepositi s. Floriani in Cracovia, canonici Crac. Aulae  
reg. wicecancellarii. (Oryg. pergam. wicecancellarii w Dublinie)

(1325.) II nonas Aprilis. Pontificatus anno IX Avinione.  
Joannes (XXII) papa ad preces Vladislai regis Poloniae  
et consortis ejus Hedvigis reginae confirmat fundatio-  
nem monasterii S. Andreae Cracoviensis ordinis S. Clarae  
quae sunt numero fere 100 et ~~translacionem~~ translationem ejus-  
dem monasterii de Scala ad euleciam cracov. S. Andreae  
quam idem rex ~~petit~~ ~~translacionem~~ ~~translacionem~~ ~~translacionem~~ ~~translacionem~~  
~~translacionem~~ ~~translacionem~~ ~~translacionem~~ ~~translacionem~~ ~~translacionem~~ consensu  
hankeri episcopi cracov. et capituli commutavit pro  
eulesia S. Regidii Cracov. cujus patronus erat rex  
cum abbate conventus monasterii S. Eusebii haviensis  
ord. S. Benedicti (dixit w. Lamistn. relig. moral.  
1845 Tom IX. ff. 144-146.) (mam precipiam)

1268. III Calend. Septembr. In Lapide S. Mariae. Soror Salo-  
mea humilis ancilla Christi facit dispositionem de rebus  
suis: Omnes villae ad monasterium meum de lapide  
S. Mariae pertinentes cum rebus mobilibus sint in  
dispositione abbatissae; res quas comparavi soror Sa-  
lomea quam judicavi ad conservationem idoneam cus-  
todiat videlicet reliquiae sanctorum calices aurei et argen-  
tei, cruce, turribula tabulae et imagines depictae  
capulae, stola, manipula, albae et alia ornamenta  
libros chorales et ad studium et eos quos pro fratre Bo-  
rileo comparavi pro fratribus qui circa praedictas sor-  
res morabuntur tribuantur. Literas sigillis nostro  
principis Boleslai cracoviensis et vandomis. ducis fratris  
nostri et Pauli episcopi crac. duci roborandas. Praesent.  
fratribus ordinis minor: Thoma custode cracov. Alberto confes-  
sore nostro, Justino guardiano crac. Gunthero de lapide S.  
Mariae, Laurentio de Bythom guardianis, Pribizlao, Ja:

cobo, Borizlao lectoribus (22 pieczęć jednej brakuje  
- druk. w Łamistn. relig. moral. 1845. T. IX. ff. 147-148  
Hlomey. w Grabowfki

1281 d. 3 August, ... Mathaeus miseratione divina S. Mariae  
in Lortico diaconus cardinalis religiosus visitator  
monasteriorum ord. S. Clarae in provincia Pohe-  
miae et Poloniae et custodibus cracoviensi, cya-  
riensi et opoliensi ... dat facultatem transferen-  
di monasterii S. Clarae de Lapide S. Mariae ad  
Cracoviam (mgłoczona w tresie tylko w Łamistn.  
relig. moral. 1845. T. IX. ff. 144)

1320 Navoguis comes de Morawica castellanus cracov.  
suo, successorumque Sicietichii nomine, moniali-  
bus ordinis S. Clarae olim monasterii de Lapi-  
de dicti, per maleficos et praedones olim  
destruati, ecclesiam S. Andreae in Cracovia  
donat. (mgłoczona w tresie tylko w Łamistn.  
relig. moral. 1845. T. IX. ff. 144.)  
(mam przepisaną)



1317 in Assumptione beatae Virginis Mariae, actum apud Cracoviam—  
Wladislaus D. G. Dux Cracovie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuius-  
nieque nec non haeres Regni Poloniae... provido Mathiae advo-  
cato de Opatonecz nostro procuratori ac fideli servitori, in nos-  
tra civitate Lublensi 100 mansos de terra culta et inculta, jure  
Magdeburgensi mensuratos damus. cum advocatia sexto manso  
libero ex la reis civitati applicatis, cum tertio denario iudicati  
cum macellis, tabernis, menris panum et sutorum, sexta camera  
panorum et Cramororum, mactatorio quod Cintelhow in vulgari  
appellatur, cum balneo, molendinis in flumine, piscinis et pis-  
catura. Advocatus et cives gaudeant iure theutonico Magdeburgensi.  
Cives habeant expulsiorem pecuniam ad tres partes, et liberi erunt  
a solutione theloneorum et post expiratam libertatem 20 annorum,  
de quolibet manso unum festonem annuatim nobis solvere tene-  
buntur. — Praesentibus: comite Laczslao castellano Cracovien., Naus-  
gio Sandomirien., Thomislao Cracovien. palatinis, Petro Sando-  
mirien., Floriano Wislicien., Spicimiro Sandecen. Castellanis. Datum  
per manus Magistri Francisci cancellarii Cracovien. (Original  
pergaminy w magistracie w Lublinie, pieczęc oderzasta)

(Myszt.)

1342 die Conversionis S. Pauli, in Cracovia. — Kazimirus rex Polo-  
niae, Cracovie, Sandomirie, Syradie, Lancicie, Cuius-  
nieque dominus et haeres, advocatiam in civitate Lublinsen-  
si discreto Franczkonowi civi de Maguntia vendit pro 140 mar-  
cis pragensium grossorum, cum omnibus utilitatibus videlicet cum  
villis Brunowiczi et Conopnicza, cum molendinis, rotis, excepto tan-  
tum molendino nostro sub castro Lublinsen. cum 6 menris modo  
francoico mensuratis, cum balneo in quo cum inibi personaliter  
fuerimus constituti, sine datione balnei posuimus; cum macellis  
carnifium, cameris panorum, cramororum vel institarum, cum men-  
ris salis, panum, sutorum, piscium, cum hortis, piscatura, pascuis,  
vectura lignorum, cum mactatorio alias Cutlow: quae omnia debent

esse libera ab omnibus solutionibus, exactionibus, collectis, tribus contributionibus, dationibus, servitiis, laboribus, vectura et conductu militari quod *Prewod* dicitur. *Damus* advocatus sextum mansum sive de mansis civitatis sextum denarium censualem. Advocatus iudicabit iure *Mayburgensi* et percipiet de iudicio tertium denarium. Caeterum volumus ut provincialis qui *Landvogt* dicitur, non plus, nisi tribus viibus in anno *prout* moris est, praesidebit. Cives autem non debent in molendinis advocati *brazea* molere nisi in molendino nostro, alia frumenta possunt molere ubi voluerint. Praesentibus: *Spicimiro* castellano, *Imamo* palatino, *Johanne* iura *ruccamerario* *Cracoviensis*, *Thome* *Cracoviensis*. *Ottone* *Poloniae* cancellarius, *Hermann* archidiacono *Lancicla*. et *Procuratore* nostro generali. Datum per manus d. *Thome* cancellarii praenotati. (Originat *pergaminy w magistracie w dublinie piezsc oderznista*)

- (S. a.) feria 3a infra Octavam Ascensionis Domini, datum in *Jatka* *Lachlonis*. — *Wladislaus* rex *Poloniae* mandat *Theloneariis* in Regno, ne a civibus *Lublinensibus*, *thelonea* requirere audeant. — *Elizabeth* *Ungariae* et *Poloniae* Regina Senior literam hanc <sup>olim</sup> patris nostri *Wladislai* Regis confirmat. *Cracoviae* in die (1371) S. *Procopii* Confess. 1371. (Originat na *pergamini* 2 *piezscig wosko*. *wzesciwona* na *pastku* *pergam.* w *magistracie* w *dublinie*.)
- 1376 in *Crastino* Conversionis S. *Pauli* Apost. datum *Sandomiriae*. — *Lodovicus* Rex *Ungariae* *Poloniae*, *Dalmaciae*. confirmat suprascriptam literam olim *Wladislai* Regis *Poloniae* avi sui datum civibus *Lublinensibus*, in *Jatka* *Lachlonis* (S. a.) (Orig. *pergam.* bez *piezsci*)
- 1377 in *crastino* *Epyphanie* Domini, dat. *Cracovie*. — *Elizabeth* *Ungariae* et *Poloniae* Regina Senior, volens prosequi gratia cives et incolas civitatis *Lublinensis* in metis et finibus infidelium *Lythuanorum* constitutos, approbat generaliter omnia jura et libertates eorum. (Orig. *pergam.* *piezsc* na *pastku* *pergam.* *oderwana* — w *magistracie* *mafta* *dublina*.)

1232. IV Idus Maji (d. 12 Maji), Interamni. — Gregorius IX Papa  
ad significationem... Gnerzensis Electi <sup>Antikenisepi</sup> (quod in Russia sint  
quam plures eukliae latinorum et ad postulationem ejusdem  
ut in illa regione episcopum creari mandavimus committit...  
Priori Provinciali, Jacobo et Domaslas fratribus Ord. Praedii.  
in Polonia, ut rem hanc inquirent. Pontificatus Anno VI. (Akta  
grodzkie Tom VIII. 1878 pag. 177. 1.) (Reifenkugel: Die Gründung  
der römisch-katholischen Bisthümer in den Territorien Halicz  
und Wladimir. Wien 1874, na mylną datę 1332)

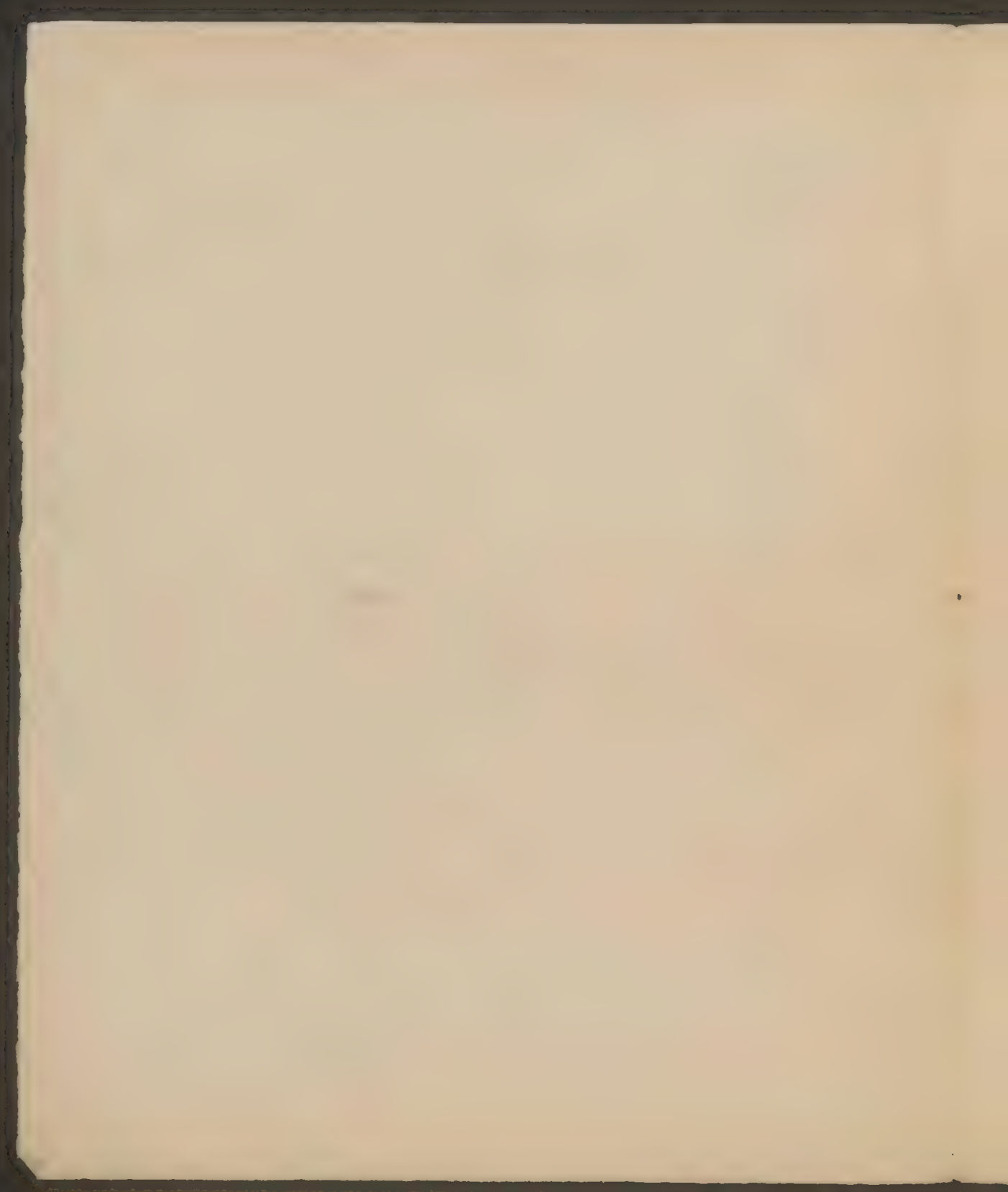
1338 d. 24 Septembr. in Minori Cast. v. Lembergensi. — Wypora, <sup>przeprawa</sup>  
day Wrauciem biok. przemyska Jakubem arcybisk. lwow. o  
niez dycezyj halickiej i przemyskiej (ktory to spoi juw zmarty ar.  
ybisk. Bernard rozpoczął, Stanowia de <sup>zwani</sup> Komisarze,  
iż granica ma się porównać od miejsca gdzie się schodzą granice  
Dubawowski i Grodecki aż do mostu na rzece Rak (dris. w.  
potem rzeką Rak prosto aż do rzeki Błozow i takową aż do  
ujścia jej w Dniestr pot. Dniestrem aż do urodź rzeki Strija  
i do ujścia takowego w niestr mają zamki Tustan, Sambor  
z powiatami Strijskim i Drohobyckim należeć do dycezyi  
myskiej (t. j. rzeka Strij od urodź aż do ujścia w Dniestr. potem  
rzeczka Błozow aż do potoku Rusz mają Stanowic ar.  
(Akta grodzkie. Tom VII. 1878. pag. 39. 1.)



1450 d. 13 Novembr. Kapituła Katedry lwowskiej po śmierci arcy-  
biskupa Jana Odrowąza obrata na arcybiskupstwo Francisz-  
ka de Orzek pradata dziekana lwowskiego proboszcza S.  
Floriana w Krakowie, Jelańcu. Lecz wyboru tego Król nie  
potwierdził, tylko zostat arcybiskupem Grzegorz z Sanoka  
(Ten Franciszek de Orzek r. 1435 po śmierci Jana biskupa  
przemysk. obrany zostat biskupem - lecz go Król nie potwier-  
dził tylko Mikołaja Chrzastowski proboszcza Sw. Floriana  
Kanon. Krak. Franciszek musiał ustąpić i dostat w zamian  
probostwo Sw. Floriana - Długosz) - (Ob. Akta grodzkie t. VIII,  
pag. 90 nr 49)

191  
ἐφιληθᾶν ὁ θάνατον εἰς ἐμὲ, καὶ ἔσθ' ἔκ' αὖ καὶ ἐγγυητὰς  
τελευταῖον ἄφ' ἑκ' αὖ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδια τῶν  
καὶ ἔφυγον καὶ ἀπ' ἑκ' αὖ ἐκεῖ, καὶ ὁ υἱ τοῦ βασιλέως  
ἐξεβόλετο τὸν θάνατον τὸ φιλίμα ἀπ' ἐκείνου.

Oddaje przygotować się do tego, że będzie królem. a gdy ugrami  
on po nich oddaje się i z ziemis... Długo wgląd na nas i na święte  
cerkwie udzielić błogosławieństwa w tego temu głowie kowi  
by nie stał pusty tron tej metropolii, poświęcić go na metro:  
polite by prawiła wianę rufkiej nie zaginął i nie zostawaty  
wrogom zia. a jeżeli także boże i wafze błogosławieństwo  
nie zięć na tego yowietka nie skanije (winnijcie) się na  
nas potem. jeżeli będziemy w smutnej koniecyafu i chować  
Rusnow na Łacimnikow, gdy na będzie metropolity na Rusi  
bo ziemia ta nie może być i wawieda.





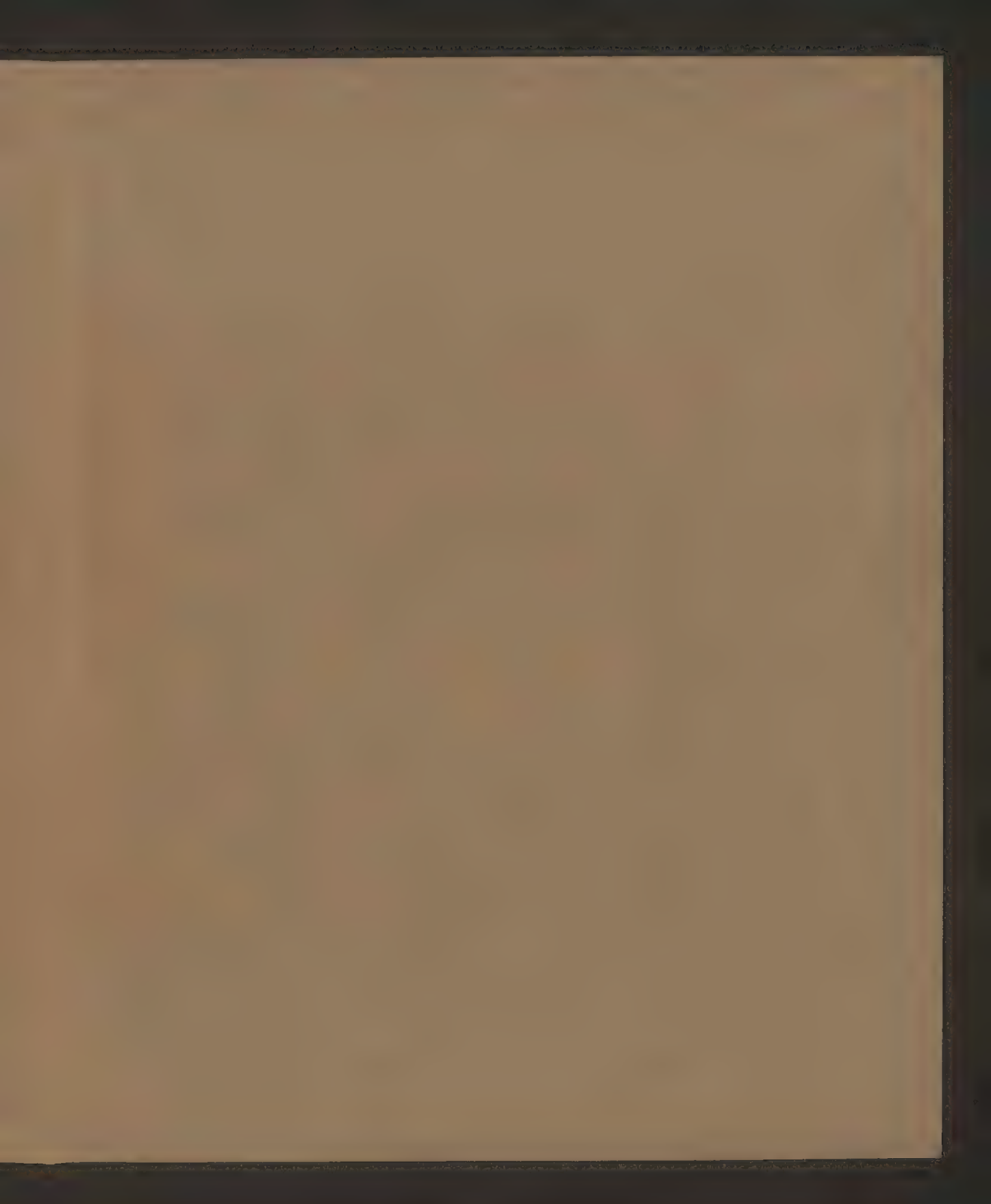




















Hypomelische Wälder / d. So-  
nisch derer der große  
Länder





Allgemeines Archiv für die Geschichtskunde des  
preussischen Staates, herausgegeben von Leo- XL. h. g.  
nold von Ledebur. Berlin, Posen und Bromberg  
(E. S. Mittler) 8<sup>o</sup>. I Bd. 1830. II Bd. 1830. III Bd. 1830. IV Bd.  
1831

Tom to obejmuje 1) Rozprawę obszerniejsze dotyczącę  
dziejów całego kraju i pojedynczych części, jakoteż opisa-  
nia; 2) Miscellanea krótsze uwagi, zapytowania, odpo-  
wiedzi i poprawy wyjaśnienia; 3) ~~Recenzje~~ literaturę  
dotyczącę dziejów krajowych i topografię. Celem  
ogólnym: obudzenie zamiłowania do badań historycznych,  
wyjaśnienie praw historycznych, wyznaczenie luk i  
sprawdzenie stan myślnych. Liczawsze rozprawy:

1) Über Ludwigs des Römers Markgrafen von Brandenburg  
zweimalige Vermählung, und über sein und seines Gemah-  
linnen Grabmahl in der Klosterkirche zu Berlin von  
K. H. S. Rödenbeck. (I Bd. p. 35-56.)

Ludwik Przymianin syn cesarza Ludwika Bawarskiego 1 Kto:  
r. + 1365 i pochowany w Berlinie. miał 2 żony - pierwszą była Kto:  
Kunegunda córka Kazimierza W. Króla pol. Według kroniki Kto:  
(Vitoduranus apud Eccard. Hist. med. aevi. Tom I ad a. 1345) R. 1338) obauz Sude-  
owiczem r. 1345 zaślubił Ludwik Przymianin Kunegundę Kto:  
córke Kazimierza W. - R. 1356 w łobosie po sw. Wawrzynca (Oliwnia) Kto:  
zapisał mąż tejże Kunegundzie przywilejem danym w Kostrzynie Kto:  
wiano i dożywocie na miastach Arenowalde, Friedebere, Berlinchen, Kto:  
In Frankfurt d. 17 sept. 1338) obauz Sude-  
Reliquiae manuscripto-  
rum (cf. Narusiewicz  
Hist. pol. Tom 6 p. 74  
pod 1338)

\* (dzis: Graun  
Alupm.) fund.  
1271.

Landberg, Soldin, Lippelne, Königsberg i Bärwalde  
(p. 45. 56.) - Lege r. 1257 umarta ta Kunegunda jak pisze  
Wugosz (Lib. IX p. 1112 ad a. 1257) „Vigesima sexta mensis  
„Aprilis Kunegundis filia Casimiri regis et uxor Romani  
„ducis Saxoniae moritur.” Potwierdza to jej nagrobek,  
który był w dawnym kościele klasztornym w <sup>Handelkloster</sup> Berlinie <sup>Alupm.</sup>  
z tym napisem: „A. E. MCCCCLVII obiit inclita domina  
„dn. Kunegundis uxor magnifici principis domini Cudo:  
„vici Romani dicti, filia quoque serenissimi regis Bra:  
„coriae sub altari hic inferius apud dominum et ma:  
„ritum suum honorifice tradita sepulturae.” (apud  
Garciaeus pag. 133.) - To jej śmierć pisał Andrzej K. Orymnia:  
w inna druga zong d. 25 lipca 1257 Ingeburga córka Albrechta  
księcia meklemburkiego, która go przeżyła, bo ją jej pręgwi:  
leje z r. 1384. i która później była żoną króla Henryka  
Żelaznego z Holozymu.

2) Saxa. O nim pisze Pulkawa (apud Dobner J. III Monument.  
hist. Bohemiae p. 167 „Fuit quidam Henricus rex, Præbis:  
„laus slavonice nominatus, urbis Brandenburgensis et  
„terrarum adjacentium, sicut Brandenburgensis testatur  
„Chronica, ex successione paterna obtinens principatum.  
„... hic ... jam Christianus effectus... dum hæredem proximum  
„non haberet, Adalbertum Urum... hæredem instituit et natum  
„suum primogenitum Ottonem <sup>(około 1173)</sup> de sacro fonte levavit, totam  
„Luckam (Zuni) videlicet meridionalem Obule donans eidem...  
„Princeps Henricus cum uxore sua Petriosa Deo devote servi:  
„vit (około r. 1139) demum idem princeps consecutus senio mori:  
„tus et in Brandenburg honorifice sepelitus. Uxor vero sua Pe:  
„trissa viri corpus inhumatum per triduum occultavit malens  
„principatum favere Theutonibus, Christianis tradere quam cultori:  
„bus idolorum. Nuntiavit igitur Alberto... ut veniat et principatum



164  
 „Brandenburgensem asumat. Quod audiens Jarze dux Polo-  
 „niae, avunculus dicti regis, valido exercitu congregato  
 „castrum Brandenburg, cuius jam possessionem Albertus  
 „tenuit, et expulso inde idolatriis viris commiserat belio,  
 „vis Slavis pariter et Saxonibus custodiendum, custodibus  
 „mercede corruptis obtinuit. Albertus vero Ursus Wichtman-  
 „ni Brandenburgensis (Jarzei magdeburgensis) archiepiscopus;  
 „copiet nobilium aliorum auxilio fretus. huiusmodi  
 „castrum vallens in tribus locis recuperavit." (r. 1157)

— Owoyisztwie Alberta nad Jarzq wspominaja Bothonis  
 Chron pictur. ap. Leibnitz: Script. rer. brunsvic. T. II p. 347, Chronie.  
 Montis serenii vel Lauterburgense apud Menken: Script. rer.  
 Germ. T. II p. 187. — Chron. Regaviens. ibid. T. III p. 140 — Chron.  
 Stederburg ap. Meibom Rer. Germ. T. I p. 454 — Chron. Aluerici  
 monachi Trum fontium apud Leibnitz: Accession. histor. T. II  
 p. 331. — Chronogr. Saxo, ibidem p. 305. — Annal. Basoviens.  
 apud Eccard Corp. hist. med. aevi T. I p. 1014 — Corneri Chron.  
 ibid. T. II p. 706. — Chron. Luneburg. ibid. T. I p. 1386."

3) Komenda Johannis (Ordinis hospitalis S. Joannis Hierosolymitani)  
 — Na czele (nazelnik) domu tenego <sup>praeceptus</sup> ~~praeceptus~~ <sup>domestici</sup> ~~domestici~~ <sup>Thurin:</sup>  
 giam Marchiam <sup>et</sup> Slaviam) a pod nim te Komturije:

a) Röhrichen na Pomorzu niedaleko Königsbergu w Nowej Mar-  
 cii, r. 1382 przeniesione do pobliskiego miasta Wildenbruch. Fund. 1235 wroc  
 1382 przeniesione do pobliskiego miasta Wildenbruch. Fund. 1235 wroc  
 1382 przeniesione do pobliskiego miasta Wildenbruch. Fund. 1235 wroc

b) Lachan na Pomorzu; c) Quartschen koto Kifstrina, r. 1540  
 zamienione na Schilfelbein; d) Mirow w Me Klenburfskiem

e) Lietzen pomiędzy debus a Münnheberg. f) Liebschau (Lu-  
 boscow) fund. 1198 przez Grymiotawa Kfiscia pomorskiego — f) Lawna (Dylawon) r. 1311

g) 1200 przychodzi Bogustaw von Schlawe z fioleta fura  
 Dobrostawa.

h) Przywilej dla klasztoru Schwornigatz. — a. d. 1291 datum in iuramento. Tempelburg,  
 gatz — mestrum D. gr. dua totius Pomeraniae... pro... relevamine Schoneck, Lagon  
 aka. (r. 1366)

„domus in Suormegas (Szwornigart) cum Cameris, cum in  
 „Quintum Pannu) ac fratribus ibidem Deo famulantibus... ad  
 „honorem S. Joannis Bapt. contulimus particulam terciae nostrae  
 „sive mericae cum lacubus... et pascuis... Caronino (Caronin),  
 „Bluge, Vitosro, Teloro (Zwornigart)... a Trevido (Zygnwitz) di-  
 „recte ad finem lacu Gelere Isturobizina dictum... ad lacum  
 „qui dicitur Plafro (Plafur) per quem Melniza (Mlinik) fluit...  
 „ad lacum Lutorie, abinde ad fluvium antiquum qui dicitur Stara  
 „Reka... ad albam ripam quae dicitur Bealibreck, abinde ad Ver-  
 „cie, inde... ad bancos Moravicionis in Chotina (Chotynflus)  
 „... usque ad portem qui dicitur Grabow... ad dictam Prelajam,  
 „abinde directe ad Dobrizam, ... usque ad Dbram (Dobraflus).  
 „Testes: ... Swenja palatinus goarenfis, Andreas castellanus  
 „ibidem, Anislaus subcamerarius ibidem, Paulus palatinus  
 „sweceensis, Stanislaus castellanus ibidem, Mathias vexillifer  
 „ibidem, Paulus subcamerarius et Johannes dictus Rossala sub-  
 „micerna ibidem, Paulus subdapifer slavenois, Nicolaus pa-  
 „latinus dersovienois, Miolibor castellanus Scitnensis, Ar-  
 „noldus subdapifer ibidem (I p. 227-229)  
 „1294 in Swetze (Premislans D. G. dua Poloniae majores omnes  
 „donationes... quas... princeps Boistwinus (niema) joruge olim)  
 „eadem gratia dua Pomeranorum patrum nostrer... ecclesiae  
 „S. Joannis Bapt. in Suormegas et fratribus ibidem Deo famu-  
 „lantibus in villis ipsorum, in lacubus, in fluvii... contulit...  
 „confirmamus... Testes... Swenja palatinus goarenfis, Paulus  
 „palatinus sweceensis, Voyezih castellanus in Ebanois, Kels cas-  
 „tellanus in Santok, Boguslaus castellanus in Uoce, Jacobus  
 „castellanus in Rogoona, Scaba subthesaurarius... datum per  
 „manum d. Hermannii notarii curiae." (I p. 230)

1340. III Calend. Octobr. in Culmenze - Otto episcopus culmenois transmittit  
 sequens compromissum: A. 1340 Indict. VIII. d. 26 Augusti... Adolfus de Soalen-  
 berg commendator in Schöneke ordinis hospitalis S. Joannis Bapt. Jero:



colimitani... et Vincentius miles dictus de Schmirrowicz nec  
 non d. Andreas plebanus in Comorsk nomine... episcopi Wladislawi:  
 enois Mathiae... occasione decimarum in villis Bala et Theshow subcompromissione  
 ... elegerunt... Htonem episcopum Lubensis ecclesiae et... Mar:  
 tinum canonium ecclesiae Warmiensis plebanum in Elbingo  
 .... arbitros.... nos... diffinivimus... quod episcopus... Wladislawien:  
 ris decimam villae in Bala debet habere sicut hactenus... de:  
 uinam vero in Theshow... praedictus commendator... et  
 partes... privilegij... Grimiolai D.G. ducis Pomeraniae et d.  
 Stephani quondam episcopi Wladislawiensis.... renuntiave:  
 runt. (I p. 238-242)

Ezoner von Zäuner (Lynar) unvnr Tanz in zumi stnism unvns  
 nium zumi un im Montierung bilintu (Solonaise) - Der polni:  
 sche Tanz informirt: „große Reuerenz und liebliche Naige mit  
 Bücken und Knippen und Knappen“ - Lirgnwlmntunz. (Tance  
 moine na szlak ku postug Kroniki niemieckiej z r. 1406.)  
 I. p. 279

Joden Kyuer mit den Steinen (waxie rady miasta Sudenberg  
 z r. 1493. - Jidnu = Juden - t.j. cmentarz żydowski czyli Ka:  
 wiory - albowiem kajuer po hebrajsku grób czyli mogiła.)  
 (I. p. 326)

1303 feria 3<sup>a</sup> post Misericordiae, datum Lynenwalde - Otto,  
 Conradus, Johannes, Woldemarus marchiones de Brandenburg  
 et de Landesberch militibus providis Ulrico de Sceninghe et  
 Rodolfo de diuendale permittunt fundare civitatem Arnes:  
 crone super 208 mansos cum loco castri qui dicitur Doberiz (Gluß  
 vöbnnitz et 2 stagnis Raddum et Volzen. (I p. 361 acty privilej)  
 : Miasto owe zowie się dziś Deutsch = Krone i należało do Marchii  
 za Brandenkiej która aż do rzeki Kiiddow r. 1312-1374 regowała,  
 a która to kraj później dostał się Polsce. - Miasto Arenscrone  
 in Marchia Transoderana odmiennie jest od miasta Polnisch = Krone  
 leżącego nad rzeką Odra)



Stragietyka - na pieczęciach panujących również jak i na  
pieczęciach szlacheckich pokazuje się jezdecy, co świadczy iż za-  
rady Stragietyki ani na pewnem prawie ani na zwyczajach  
już były oparte (I p. 65)

Lerschke W. Beschreibung und Geschichte der Stadt Lan-  
deshut in Schlesien. Landeshut, 1829. 8<sup>o</sup> ftr. 115.

Chronik des Franciscaner Lesemeisters Dietmar, mit Er-  
gänzungen herausgegeben von Dr. F. H. Grautoff. Ham-  
burg 1830. 8<sup>o</sup> II Heft (jest to ciąg dalszy rozpoczęty dalej niż 1441)

Beiträge zur Geschichte Oberschlesiens unter den Fürsten,  
besonders der Fürstlichen Herzöge von Ratibor, von Dr. G.  
Pinzger. (II Bd. p. 192 - 230 und Urkunden 8<sup>tes</sup> Stück p. 231 - 251.)

Na miejscu gdzie miało Raciborz, znaleziono r. 1829 urny i men-  
taryz Tawianicki. (Dz. Programmu des Kön. Gymnasium in Ratibor 1830)

Przywileje: 1) 1267 Władysław dux de Opol civitati Ratibor confert  
facultatem ligna incidendi ex utraque parte fluvii Oderae. (Druk  
w Sommerff. Dipl. CXLVIII, tu popraw. 2 kłopotu. II p. 231.)

2) 1280 d. XII kal. Aprilis in Ratibor - Władysław dux opoliensis  
senior condonat civibus de Ratibor quam ratione lignorum quo-  
libet anno pendebant. Testes: Włodislawius judea, Bartolomeus cas-  
tellanus de Senor, Gotzlaus castellanus de Bytom etc. (II p. 233)

3) 1286 in vigilia s. Stanislai in Ratibor. - Meszo et Premislaus duxes  
Opolienses domini de Ratibor civibus de Ratibor permittunt ut  
vocatis ad se advocatis et reultetis judicare valeant omnes  
incolas villarum locatarum jure Flemingico, appellatione remota  
(II p. 235)

4) 1290 in vigilia s. Martini in Ratibor - Premislaus dux opoliensis  
dominus in Ratibor civitati Ratibor confert sylvam quae ducit ver-  
sus Rybnik. (II p. 236)

5) 1293 d. XV kalend. Novembris, in Ratibor. - Premislaus dux Ratibo-  
riensis mercatores seu posejowes camerarum domus mercatoriae  
sitae in medio foro civitatis Ratibor liberat ab omnibus exactioni-  
bus, exceptis 26 marc. argenti. (II p. 239)

6) 1293 d. VII Idus Februarii, in Swidniz - Consules et scabini civitatis de  
Swidniz communicant suas constitutiones sive plebesitum vel ordinationes

(z prawa węgierskiego  
magedeburskiego)

civitati Ratibor. (II p. 241)

7) 1294 in vigilia Ascensionis in Ratibor. Premislaus dux Rati-  
boriensis adiungit civitati Ratibor novam locationem et  
pasua donat. (II p. 244)

8) 1444 fer. 3<sup>a</sup> infra octavas Epiphaniae in Ratibor. Wences-  
laus Oppaviae et Ratiboriae dux conthorali suae Marga-  
rethae de Schamotuli assignat pro dotalitio castrum cum  
civitate Ratibor cum 2 molendinis (excepto molendino super  
fluvio Pryna) cum allodiis sive praediis in plano alias na Goli  
et cum villis in plano alias na Goli videlicet: Antiqua villa, No-  
vi horti, Proothawez, Lata platea, Nedani, Brzeznyza, Rudnik,  
Ochmowice, Paulow, Makow, Janowice, Olicze, Sekartow,  
Boyanow, Benkowice, Stridena, Theutonice Krauaz et  
Podlessie, tam diu quamdiu post mortem eius statum vidualem  
observaverit; si vero alteri viro nupsit, ex tunc habebit pro  
dotalitio 6000 marc. lator. gross. bohem. - Cum transumpto  
Petri de Schamotuli castellani pofnanien. capitanei Majoris  
Poloniae generalis ~~dux~~ sorori suae Margarethae relictae olim  
Wenceslai ducis Ratiboriensis, ~~dux~~ et filiae ol. Dobrogos-  
tii, dato Pofnaniae fer. 3<sup>a</sup> in vigilia S. Matthaei evang. 1463  
(II p. 246-251 - w transumpcie mowri brat Piotra Szamotul-  
i i siostra jego Ksiezna Matgorzata wdowa, r. 1445 przywilej-  
ten data do Schowania oju swemu Dobrogostowi z Szamotul.)

Die Schlacht bei Warschau, aus größtentheils bisher unbe-  
nutzten Quellen dargestellt von dem Prof. Dr. Hchr. III p. 3-18.  
Zoodate 19. Memoires du Terlon - Luffendorf Vita Caroli  
Gustav. - Luffendorf Vita Frid. Wilh. - Rudawski Annales -  
Theatrum Europ. T. VII. - Historisch merkwürdige Beiträge zur  
Kriegesgeschichte des grossen Churfürsten in der Lebensbeschrei-  
bung Otto Christophs Freiherrn von Sparr. Stendal 1793.

Przywilej: 1368 am Sonntage Exurge quare, zu Drawenburg. -  
Wirzebeuch (Wierzbista?) Hauptmann des Königreichs zu Polen  
bekennet, dass er um alle Kriege und Zwietracht zwischen Kasimir



König zu Polen ~~1260~~ und Otto Markgraf zu Brandenburg  
zu schlichten, derart mit Graff Heinrich von Schwarzburg  
Herrn zu Arnstette sich geeinigt habe: Ustawaia sie 4  
mediatorow to jest ze strony króla polskiego obrani: Jan Dziuban  
Krakowski i Piotr wojewoda - a ze strony margrabiiego Hlambo  
von Rochowe i Zachariz von Turgelowe; gdyby się u jed-  
nauze nie zgodzili na rozstrzygnięcie cesarz całą sprawę kło-  
rej powodem do niesnasków był Wedel. Jeżeliby cesarz  
nie rozstrzygnął a margrabia nie przyjął ugody, wtedy w  
prze ciągu 14 dni mają ze strony margrabiiego jechać do Ło-  
nania następni rokownicy (Türken) ja kob von Gunthersberg,  
Walter von Gunthersberg, Henning Kenstil, Henning von  
Bornne, Syfrit von Bornne, Henning von der Marwitz,  
Tyle von Bornne, Hasse von Wedel, i tam tak długo bawie  
poki się spór nie załatwi. Podobnie mają w prze ciągu 14  
dni ze strony króla jechać do Woldenberg następni rokownicy:  
Hasse von Valkenburg, Litter, Czuliuch Heinrichs Sohn  
von Wedel, Czuliuch von Wedel, Henning Hansens Sohn  
von Wedel, Ludke von Wedel zu Tütz, Ebil Runge Diirke  
Truchtes des Königs von Polen, Merten von Loe. - Król  
ma oddać margrabiemu Retz Jhus; margrabia zaś ma kró-  
lowi oddać komturstwo Tempilburg i Draheym. - Rabunki  
i najazdy z obu stron mają ustać i zamki rozbojników wrócić. -  
Łojmani mają z obu stron być puszczeni wyjąwszy tych: ja-  
kob von Debitz z ludźmi i Vyeke Munt z ludźmi - W 4 tygodnie  
po Wielkiejnocy mają król do Vyllen, a margrabia do Wolden-  
berg albo sami osobicie zjechać, lub swych komisarzy (höchste  
Rathgeber) przystać którzy rokować będą co do ugody. - niniejsz-  
eja ugoda stwierdzają swemi rękami wspomnieni powyżej rok-  
ownicy ze strony króla polsk. - Transumpt tej ugody na rozkaz  
Zygmunta cesarza rymsk. i króla węgier. wydał Wilhelm i Jan  
hrabgrawowie Renu i Księgieta Bawaryi, Adolf Hertzog von Berge und  
Graf zu Ravensberg; w zamku Neustich in dem Schiltberg in Ungarn  
am nächsten Samstag vor Philippi und Jacobi 1425 w niemiecku. (IV p. 154-158)



Kozięta lignicy: „Boleslaus sexagenarius... feria beante  
 misericordias Domini videlicet II calend. Maji A. 1352 de hac lu-  
 ce migravit et sepultus est in terra S. Mariae in Lubens, quod  
 ipse fundavit. Post mortem... Catharina ejus uxor secunda de  
 Cracovia nata et de Ungaria ducta, in dotalitium tenuit  
 Brigam et Wolawian, duo autem filii superstites Wenceslaus  
 et Ludovicus simul Lignitz tenuerunt... Wenceslaus filiam  
 ducis Tescchinensis, Ludovicus filiam ducis Henrici Glogo-  
 viensis et Saganensis habuerunt uxores.” (Wypis z archiwum  
 radzieckiego w Lignicy.) (IV p. 323)

Granie między Łolską a Śląskiem: - A. 1531 fer. 5a die S. Ma-  
 thaei Apst. et evang. in loco Przemirou? in via quae ex regno  
 Poloniae in opidum Militz ducit: Commissarii Ferdinandi Roman.  
 Hung. et Bohem regis et Sigismundi regis Poloniae statuunt  
 limites inter ducatum Slesiae et regnum Poloniae: Inipiendo  
 a via quae vadit a Syrakow ad Hernstadt alias Wassorke  
 Ad regnum pertinent villae Syrakow, Symanowo, Stwolno  
 Golejewo, Golejewko, La Koslaw, Vacooslaw, Oriethek,  
 Skaradowo, Dupino oppidum, Jutrossyno oppidum. - Ad  
 ducatum Silesiae pertinent villae: Laszkowo villa deserta,  
 Korzyno Ko (vel Korzecogo Ko), Zmigroth (in dominio Stra-  
 burg), Petercossyth (vel Petercossiae), Gogolewicze, Gruzic-  
 belino, Stawothino (vel Stawoczyno). (V p. 62-63)

(miejsca te leżą w obwodzie Militzki)

Geschichtliche und genealogische Nachrichten von dem  
 Geschlechte Sulkowski, gesammelt von Rudolph Baron  
 Stillfried. (V p. 97-110.)

Beiträge zur Aufklärung der Schlesischen Geschichte  
 von G. A. Henze I. Genealogie der Laßischen Herzoge  
 von Oels. (V p. 244-258)





Szlachta Królestwa na Plesnię (podług arch. kuty G. A. Henzle  
w aede burz Archiv. tom V. p. 244)

1) Konrad II Króć is piśce Herr von Bels und Kosel  
+ r. 1403 jak podaje Sinapius (Plesnographia II p. 612)  
z jego nagrobku. Ostatni jego piścuilej jest z r. 1390  
ia 1403.

2) Konrad III Króć is piśce Herr von Bels und Kosel  
piśchodri od r. 1403 do 22 novembra 1412 w piścuile:  
jach. (był synem Konrada II jak sam ojić r. 1393 piśce)  
Zona jego Gütchin czyli Gütta Herzogin von Bels und  
Kosel Frau von Wohlan r. 1414 wspomina z synow  
Jurek Konrada i Konrada Kanthner. Zyla jeszcze  
r. 1416.

3) Konrad IV sam is r. 1413 piśce: Conradus quartus senior  
dominus Plesnensis et Koslensis tutor omnium fratrum  
nostrorum - piśce is tej Herr von Bels, Wartenberg,  
Kanth - w r. 1413 został biskupem wrocławskim + głu-  
gušta 1447.

4) Konrad V piśce is r. 1413 piśce: Herr  
von Bels und Kosel. Ostatni jego piścuilej jest z r.  
2 novembr. 1437. - Reiche (Schlesien) eodem und jetzt  
I p. 260 dowodzi iż musiał umrzeć r. 1439.

5) Konrad VI r. 1415 piśce is dominus Plesnensis  
et Koslensis terrarum decanus eulofiae Wratislavi-  
ensis - r. 1423 piśce is: Konrad der sechste Herr von  
Heinan und Wohlan. - Umartprzed r. 1437

6) Konrad VII biały - r. 1419 piśce is: Conradus albus Dei  
gratia, Conradus dictus Kanthnerus, Conradus junior  
" cruce signatus frater ordinis Theutonicorum de eadem gra-  
" tia frater carnalis duces Silesiae et domini Plesnensis  
" et Coslensis Terrarum (Böhme: Diplom. Beiträge I p. 74)

Króć i piścedli  
Bels, Wohlan, Heinan  
Wartenberg, Trachen-  
berg, Bernstadt,  
Trebnitz, Leubus,  
Herrnstadt,  
Braunitz, Kanth-  
nietzen, Rauden,  
Militzsch, Bente-  
Kosel, halb Gütin.  
(Linia iść: Glogau-  
Bels)



Conradus episcopus cum consensu ducum Conradi Thi-  
naviensis, Conradi Kanthner et Conradi albi  
Koslenfis fratrum suorum invadiat bona Kanth-  
capitulo Vratislaviensi. d. 20 Febr. 1419 (Ledebur V  
p. 252). Conradus frater ordinis Premonstratensis  
Herzog zu Oels und Kosel gibt seine Einwilligung  
zur Verpfändung von Kanth durch den Bischof  
Konrad seinen Bruder, wie das seine Brüder  
Herzog Kanthner, der Techant und der Weisse  
verwilligt. Dat. Preussmark d. 1 Novemb. 1425. (Le-  
debur. V p. 253) - R. 1450 pojmaligo synowie:  
Konrad czarny i Konrad młody biały i zmusili  
go do odstąpienia im Oleśnicy (Lubo) + okolo r.  
1452 - był podobno w bitwie pod Janenbergem r. 1410  
od Polaków pojmany. Z czego by wnosić wypadło  
iż był może starszym od Konrada Kanthnera Vro

8) Konrad der junge VIII Deutschher Ordenritter  
przychodzi w przywilejach do 5 Septembr. 1444. - R. 1432  
pisał się Herzog von Steinau 1439

Ze był synem Konrada 8) Konrad IX Czarny, Herr von Oels + 15 Augusta  
I Kanthnera widac 1431 w Oels (Eochenloer II p. 240). Ostałni jego przy-  
z przywilejach r. 1466 (Lomesth. wilej 2 d. 22 Augusta 1469. Z żony Matgonyaty córka  
Ip. 933) w którym Konrada Niemowita siostra mazow. zostawił siedmioletnią córkę  
starszego białego zowie która zaręczona była z siedmioletnim synem Henryka  
Kosym przyjem. - Ze starszego von Glatz (Eochenloer II p. 232) lecz wesele nie było  
Konrad Kanthner zostawił  
kilko dzieci widac 2  
dzieln w r. 1437.

9) Konrad X der jüngere Weisse; r. 1443 pisał się Konradus  
albus junior dux Blonicensis et Koslenfis, 1457 et Wohlau et War-  
tenberg. + 21 September 1492. Wtasiwie był aże iem von  
Wohlau i Wartenberg, a po śmierci brata dostał Oleśnic.

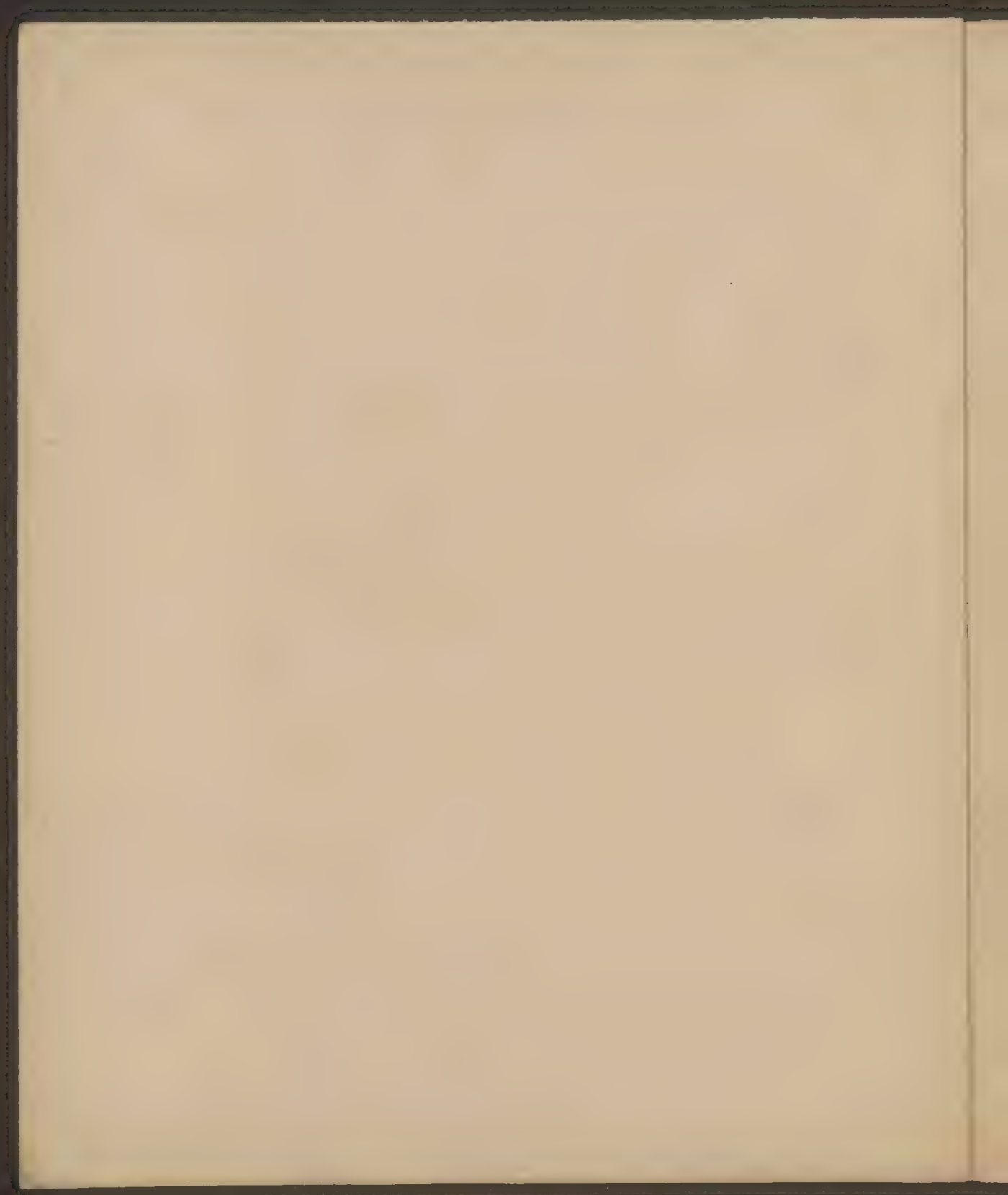
(Ehrhardt: zowie tego 4) Sommerberg przytacza jeszcze Oleśnic Księża Wastawa syna Konrada  
Wastawa synem Kon- von Wohlau, Księża von Wohlau od 1454 + 1474 lecz to młodsze: albowiem  
rada Kanthnera) z przywilejów widno iż Wohlau posiadali r. 1447 Konrad starszy biały, a r. 1457 Kon-

90

to

:

me









Nagrobek Kunegundy (żony Ludwika rzymskiego)  
 królowy polskiej. — W Berlinie w tak zwanej Klo-  
 sterkirche był w XVI wieku nagrobek, który cytuje Gar-  
 caeus pag. 133 „A. C. MCCCCLVII (1352) obiit inclita  
 domina, dn. Cunegundis, uxor magnifici principis  
 „domini Ludovici Romani dicti, filia quoque vere-  
 „nissimi regis Cracoviae sub altari hic inferius  
 „apud dominum et maritum suum honorifice tra-  
 „dita sepulturae.” Mąż jej tamże pochowany był  
 Ludwik zwany Romanus margrabia brandenburski  
 (syn Ludwika cesarza) + 1365. Vitadurans (apud  
 Eward Hift nad aeri T. I) mówi że r. 1345 cesarz  
 Ludwik bawarski syna swego Ludwika Rzymianina chwał  
 zaślubił z córką króla krakowskiego; — Pierwszą żonę  
 tegoż Ludwika Rzymianina Ingeborch (córka Alberta  
 Księcia Meklenburg. zaślub. około 1349 a może r. 1352, 1356 \*) jest dyplomata frow  
 rozwiedziona ~~ella~~ jak się zdaje r. 1356, pożyła 2<sup>o</sup> woto ~~ka~~ <sup>inqua</sup> ~~ta~~ Ingebor  
 Henryka żelaznego ~~ella~~ hrabiego Holsacji. — ~~jest~~ <sup>już r. 1352 była żoną</sup> Ludwika.  
 przywilej „Wir Ludowich die Romer. . Margreve tu Bran-  
 denborg. zapisuje na dożywocie miasta Arnswolde, <sup>Barlinijsm</sup>  
 Vredberch, Berlyn, Landesberch, Soldyn, Lippene, <sup>Lippensm</sup>  
 Koninghesberch, Berenwolde „der hochgeborn furstinnen  
 „vrouen Koenegunden marggrevinnen tu Brandenburg unse  
 „live beddeghenoten”. (Leibniz Archiv I pag. 55) <sup>Gegeben zu Kustrin 1356 nächstten</sup>  
<sup>abend nach Laurentius</sup>



1256 Henningh von Wedel Bethke von der Oest  
ritter

1374 Jofke, Godeke und Frederike von Wedel  
zu Uchtenhagen

1392 Manus = Zufa, Zufa

Schlesien Ehedem und jetzt von Reiche  
Lachaly XL1 g. 10

Anders

Worts Archiv neun x LI. g. 8

Gerken

Ehrhardt: neue diplom Beiträge

Allgemeines Archiv für die Geschichtskunde  
des preussischen Staates herausgegeben von  
Leopold von Lieben Berlin 1830-1831.

J. I-VI

XL1. h. g.

Sachs von Leerenheim:) zur Abstammung und  
Genealogie von Schlesien. Breslau 1785.

Stück 1-12

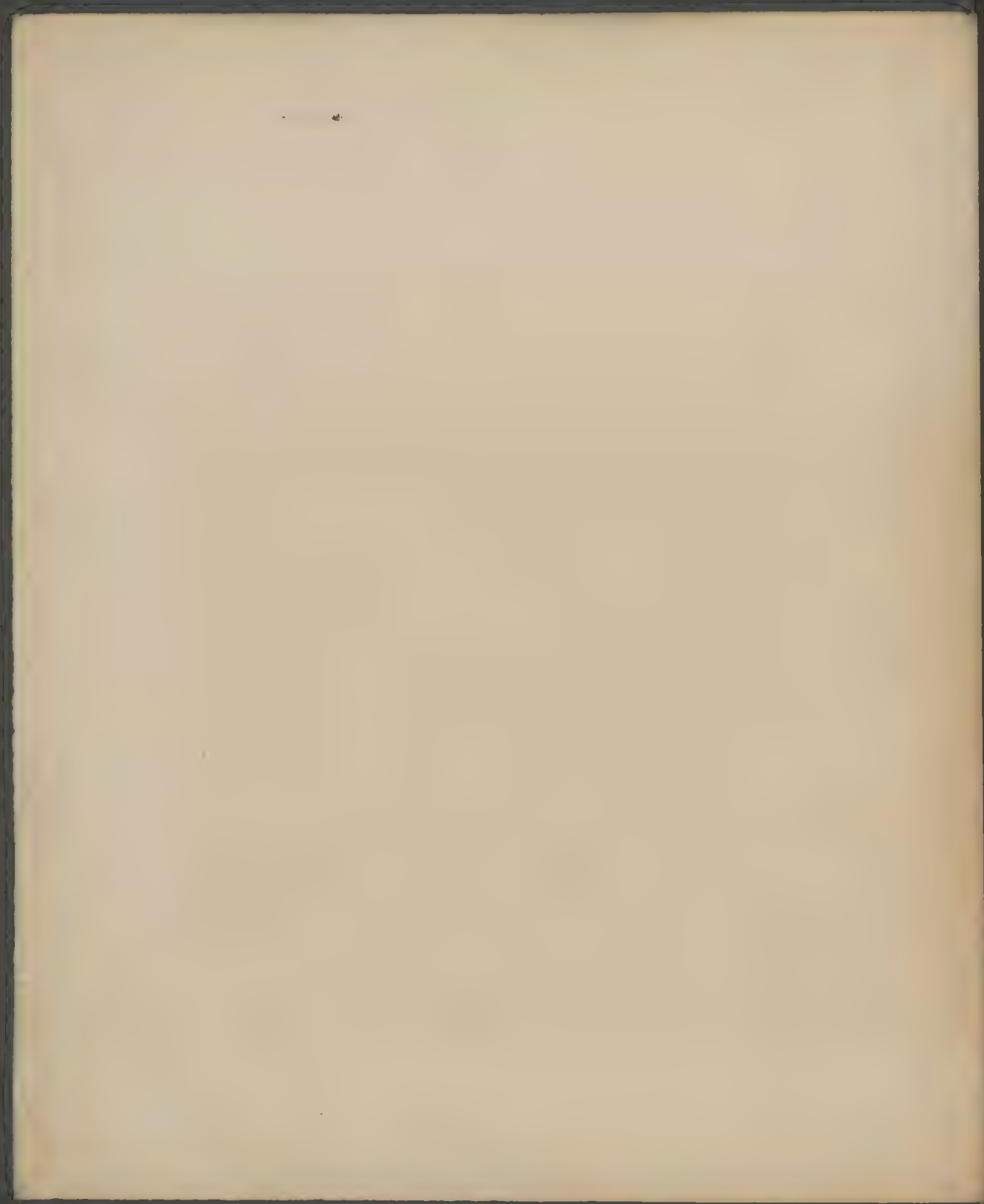
XL1. g. 14.

• (Sprawny do Sonnenberga)

Worts: Archiv für die Geschichte Schlesiens. Bonn  
1798 XL1. g. 9.

Henryk arcyb. biskup: syn Fryderyka krakowskiego  
von Bienne: Achlitz (Kietitz) von K. Konrada  
welkago margrab. Brandenburg.) i Eudoxyi  
Polki











Archiv für die Geschichte des Bisthums Breslau  
herausgegeben von Aug. Kattner Gymnasial-Oberlehrer  
zu Neisse. Neisse. 1858. Im Selbstverlage des Heraus-  
gebers in Commission bei Rosenh. Inveur. I. Band:  
Beiträge zur Geschichte des Bisthums Breslau von  
1500 bis 1655. 8<sup>te</sup> Bst. VIII. 304. 2h

1) Torrede. 2) Extractus actorum capitularium ecclesiae wratis-  
laviensis ab a. 1518-1637. pag. 1-227. Bernardynow Kłajtor  
wrocławski założony 1453 r. k. k. Schmeiders Archiwum  
die Geschichte der Bernhartin-Kirche. Breslau 1853. 8<sup>te</sup> -  
Luteranizm wrocławski założony r. 1523 Jan Pleś (ob. C. A. 2.  
Kölde: Dr. Johann Pleś der schlesische Reformator. Breslau  
Grewend 1846. 8<sup>te</sup> Bst. 20) Wmiescie Księgi byty, Kłajtory: Fran-  
ciszka ow Konwentuator prowincji Jaskiej Kłory r. 1523 wielo-  
no do drugiego Kłajtoru Bernardynow oblerwantu wrowin-  
cyi cyskiej. - Izadkie dzieto: Paulus Lachmannus Vroclaviensis  
aleudonim aurentius (a. vinus) Petro Rorinus Cracovicki pfeu-  
don: Tobirgast concionator cracov. canonicus Vrat. uro Johanne  
Plewo parochi suo. Vratiflaviae apud. la. 1521.  
7<sup>te</sup> Bst. - 3) Tondem Tridentiner Concilium bezüglich Schlesiens  
pag. 228-237. - 4) Von den in dem Zeitraum von 1500 bis 1655  
gehaltenen Diöcesan-Synoden pag. 238-251.

1509 d. 24. Annis Vratiflaviae synodus Joannis V Thur.  
Jonus episc. 1. statuta druck w. xiorach. Norimbergae 1512  
1512 fol. 3-2. ed. Martin episc. 1585 pag. 7-19. ed. t  
Dr. H. v. Montbach 1855 pag. 109-118.  
1511 d. 28 Aprilis synod. dioces. Vrat. 1500  
1523 ante 9 maji nieznamy datqd. (pag. 238)  
1524 d. 4 Aprilis Vratiflavia conventio clericorum. tcy nie synod  
1572 synodus dioc. Vrat. Heber  
1558 d. 18 Martii Vratiflaviae synodus provinc. Barthasari  
de Promnitz episcopi Vrat. - nieznamy datqd. (pag. 239)



7½ Kart 12)

collect. Mor. back 1855 pag. 118-163.

Montbark 1855 pag. 170-230

— 103 то не рече vale pag. 243

1855 pag. 237-304

pag. 252. -- 253. Exempyja biskupstwa ustat. od metropolii

quidem, regata Katha von Lothar bis herab, 23. April 1801, heute naß  
- 5. Ma. 18. der welt. reg. 10. 18. April 1801 - dem Reichthum - pur. canonil

tratt. e varmiel









Geschichte der ehemaligen Cistercienserabtei Rauden in  
Oberschlesien. Festgabe zur sechsten Säcularfeier ihrer  
Gründung von August Lottkaff Di. phil. Leobochütz, Ver-  
lag von Rudolf Bauer 1858. 8<sup>o</sup> ft. VIII. 208 (z Łyżychow. wi-  
dokiem i mapką okolicy)

Epoka XII i XIII wieku najbogatszą jest w fundacye zakładów cysterskich i dzielących na  
pobożnych. Po upadku Benedyktynów osadzano w klasztorach <sup>z rodziny mającej powstanie</sup>  
cystersów zalecających się <sup>z rodziny mającej powstanie</sup> ~~z rodziny mającej powstanie~~ i praktycznym zyciem oraz  
pobożnością przed innymi zakonami. Szczególniej zaś odróżniała się <sup>z rodziny mającej powstanie</sup>  
ci się cystersi wyzyskiem użytkiem umysłowym i troskliwością <sup>z rodziny mającej powstanie</sup>  
prawą rolę. Zakładając klasztory w pustych leśnych okolicach wpro-  
wadzali poprawne i wzorowe gospodarstwo, przy klasztorach były koły.  
Żyli praktycznie i ostro co im wielką stała się tożsamość zjedności.  
Nosili biały habit z czarnym szkaplerzem i paskiem i białym kap-  
turem (cuculla) dla tego też zwano ich szarymi mnichami (gri-  
sei) dla rozróżnienia od czarnych (nigri) Benedyktynów. - Klasz-  
tor w Rudzie (Rauden) zmił od Głiwie założony 1258 r. Władysław (Jongelinus) podaje  
zięź opolski (ob. artykuł p. Heide Dr. Theol. Kanonik w Rauborze <sup>r. 1252 jak rok</sup>  
w piśmie *Economia II Jahrgang 1833 Nr 57*) wprowadziwszy z: <sup>założenia z r. 1258</sup>  
konników z Jędrzejowa. Pierwszym opatem był: Piotr 1258 <sup>jest data pierwszego</sup>  
+ 1274 po nim Bartłomiej + 1294, Mikołaj + 1302, Jan (I) + 1310 <sup>dokumentu potwierdzającego</sup>  
Bernard I <sup>(1310)</sup> + 1337, Jan II Wolny <sup>(1310)</sup> + 1339 (prawa do klasztoru kfi-  
ge: *collectarium* r. 1337 pisany przez fr. Stefanum de Brwicum) (Gurpim)  
Mikołaj II + 1385, Piotr II + 1407, Mikołaj III Braunfeld + 1421 + 1451.  
(Premysław *dux ofwieimskiej* *nicolao abbat. monasterii rudensis*  
*villae dudowii villam seu dudowicem (dudwigsdorf et Petesdorf*  
*seu Piotrowice in diocesi Cracov. pro 20 maris argent. cum jure*  
*reemptionis vendit 1445. -* ~~1445~~ <sup>1445</sup> *Dobra ta odebrał klasztorowi*  
*naftka Premysława Jan zięź ofwieimski*) Jan III 1451 + 1456 <sup>\* 1) Immermann</sup>  
Mikołaj I 1456 + 1471 (Premysław zięź ofwieimski) <sup>przysięga po nim</sup>  
w Schönwald Piotrowi Smole z Blaziejowie d. 22 April 1459) Piotr III <sup>opata: Piotr II</sup>  
+ 1492, Jan IV z Głiwie + 1509, Mikołaj IV z Poboł <sup>1301</sup>  
+ 1553 ostatni opat zawisły od Jędrzejowa i tamże obierany. - <sup>\* 2) Przywileje</sup>  
<sup>upominają po nim</sup>  
<sup>opata: Mikołaj</sup>  
<sup>II 1316 i 1317.</sup>

Do nim obierali biskupi wrocławscy opatów: Emeryk 1553+  
 1556, Marcin II rodem z Jednejowa + 1578, Leonard Zworyński  
 profesor rulejowski + 1585, Leonard II + 1585 (R. 1585 cesarz wydał rozkaz  
 aby Polaków więcej nie obierano na opatów) Grzegorz Stoj profesor  
 mogiński 1585 (nie potwierdzony od cesarza + 1587) Mikhael Walther  
 z Czech + 1591 Jakób Żurek + 1595 (kanonik raiborski, dziekan  
 opolski, opat komendatariusz) Piotr V Sebitz + 1608 (dziekan ra-  
 iborski, opat komendatariusz) Jan V Spillinger (dziekan w Rzesie  
 opat komendatariusz) + 1616 (R. 1616 klasztor w Rudzie i ziemie  
 odwołano od prowincji polskiej i do niemieckiej przyłączono) —  
 Wawrzeniec Merkel + 1623 profesor rudycki, Franciszek Stezechy  
 polak 1624-1625 niepotwierdzony od cesarza + 1642, Błażej Rahn-  
 wald z Matzkirch 1625 + 1648, Andrzej Emmanuel Lohpel + 1679  
 (szlachc) Józef I Franciszek Hereng z Opolu + 1696, Bernard II  
 Wawrzeniec Czernek + 1716, Józef II von Strachwitz-Göpperodorf  
 + 1735 (za niego umarł Gabriel hr. Wychowski z Wyhows w Kiefernstadt  
 na Śląsku + d. 7 maja 1720 pochowany w klasztorze rudyckim), Ber-  
 nard Phil szlachc) + 1753, Augustin Renner + 1783, Benedykt  
 Galli z Gliwice + 1798, Bernard IV Galbieri szlachc) 1810 + 1819.  
 (za niego suprymowano w Prusach wszelkie klasztory i w Rudzie  
 reskryptem króla z d. 30 Octobr. 1810 było wtedy 33 zakonników  
 Był 35 opatem. Inne klasztory cystersów na Śląsku były: Trzebnica  
 żywiecki, Lubiąż, Henryków, Kamieniec, Krzeszów, Rudno, Ziem-  
 nica. Klasztor w Ziemnicy założony r. 1280, przez Bolesława księcia  
 opolskiego był filią klasztoru w Rudzie który 1812 sprzedany został  
 księciu Heslen-Kassel. — Opactwo w Rudzie posiadało obfite  
 dobra.)  
 Laurentius castellanus oventimensis 1258 (w przywileju  
 fundacyjnym klasztoru w Rudzie-Sommerberg I. 879)

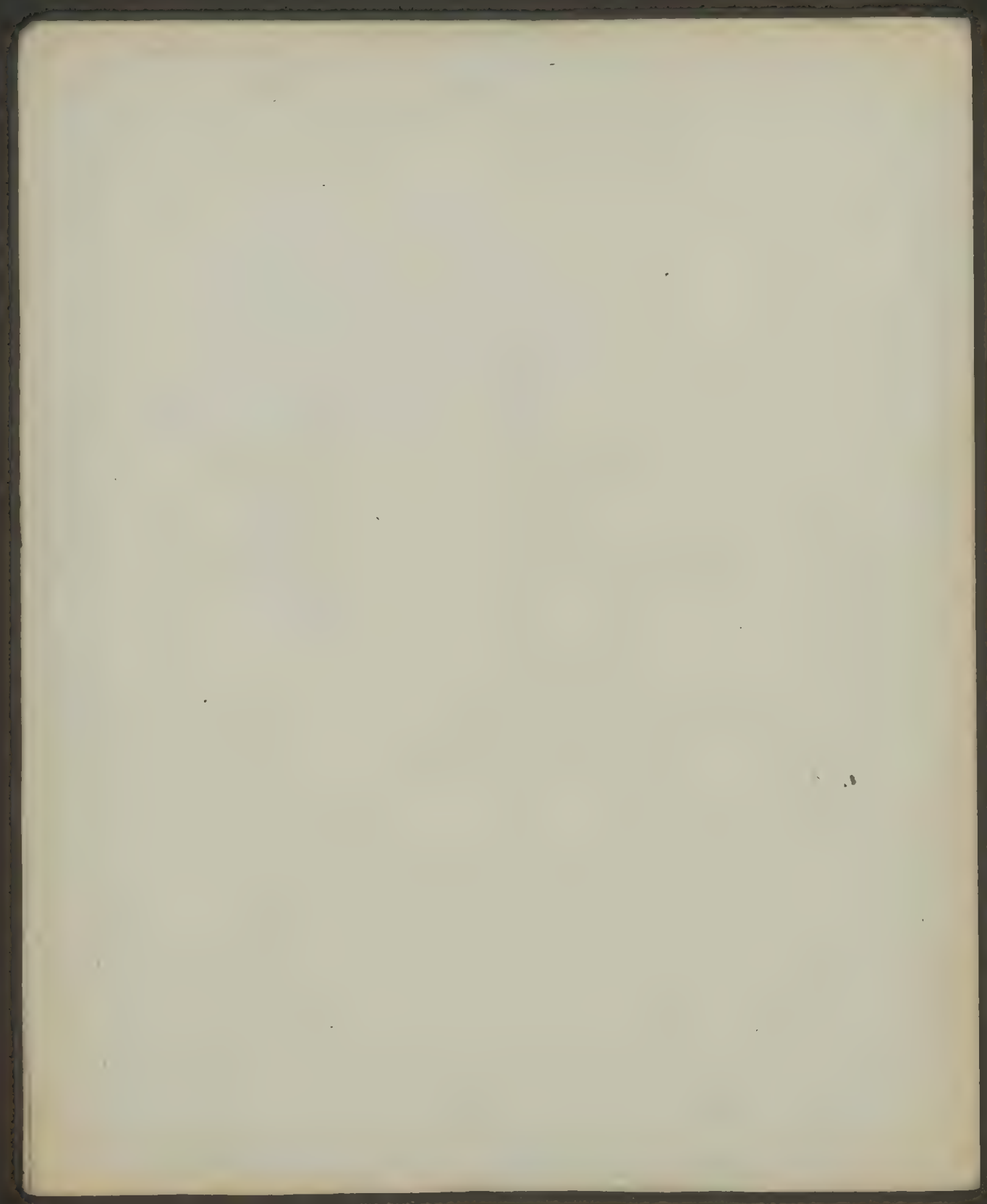
odbudował klasztor

Wyhowski

Ziemnica







Chronik der Stadt Beuthen in Ober-Schlesien, bear-  
beitet von F. Gramer Oberlehrer. Beuthen O/S. 1863  
(im Selbstverlage des Magistrats - in Kommission bei  
Wilhelm Förster) - Druck von Moritz Böhm in Beuthen)  
80 # XXIV. 424 (24 dzyenowyt. wydzianajowi architektoniczne  
planu i ozdoby Kosciola w Bytomiu. i 2 miast i miastka) Am.  
19 kwietnia. (9ta powania - mynieste - i archeologiczny opis Kosciola w Bytomiu)  
R. 185 (1900) w Bytomiu - polecia miastom gornofabrycznym wydzian  
Kronik miejskich (Gorny - Bytom)

Solger (Landrath): Beschreibung des Beuthener Kreises, "Kreis Beuthen"

zaden 2 Ksiązt polski zbudował r. 1020 w Bytomiu zamczek  
ku polowanu - w r. 1178 wspomniany Bytom jako miasto

Weltzel: Geschichte Ratibors.

Dotychczas <sup>Bull.</sup> ~~pozwolenie~~ z r. 1229, targowce w Bytomiu należało do Bene-  
dyktynów w Bytomiu.

Pierwszym Księciem górnego Śląska, (któremu r. 1179 Kazimierz II Książę  
polski nadał Bytom był Miecysław

R. 1257 Władysław książę opolski nadał Chorzów i Siatobrzegie Książ-  
ce Toruń miedzochwień

Kazimierz I Książę bytomski + 10 marca 1312 (Jomersb.) po nim syn (Łomylne)

Władysław Książę bytomski 1303 brat jego Leomowit 1311-1313:  
znany Władysław brat 1315

Kazimierz książę bytom-  
ski

1323. 1X Calend. Augusti apud Bythom. - Wladislaus dux bythu-  
mensis et Coslenfis, pro parentum nostrorum solamine diuac recorda-  
tionis ducis Casimiri et dominac Helene nostraeque consortis  
carac dominac Beatricis abbati Stephano et conventui de Clara  
subma ord. Cister. confert villam Dambrowkam prope By-  
thom. pag. 343)

(Władysław, książę)  
zona Beatryksa  
druga zona  
Lucand córka Ottona  
Xisafuzeani. (Shanes  
I. 451)

Kazimierz II syn syn Władysława księcia opolskiego. odziedziczył po  
ojcu r. 1286 (a może 1282) Bytom i Kozle, zatężył stąd w Bytomiu gdzie  
pewnie miał zamek (zbudowany r. 1200 przez brata jego Miecysława.) Po śmierci  
wnuka jego Bołka (Władysławowicza) + 1355 Kłomę był to same córki zostawili: jedna  
potowa miasta Bytomia dostała się jego siostrze Eufemii (zowie Konrada Ławca defnic)  
a druga potowa córce jego Elżbiecie (zowie Ziemysława księcia czechyńskiego)

Likowia (Pricknuffham)  
Kamień (Tinnunnsf)

Kościół farny 2. maj r. 1231 erygował Władysław książę wrocławski  
archidiecezji śląskiej. <sup>(1221)</sup> Był i drugi <sup>farna</sup> kościół 2. Matgorzaty na górze przy  
miastem dawniejszy. - R. 1263 z powodu zatargów o dziesięcinę mieszaninę  
utopili proboszcza Mikolaję i zapisał się cyrografem z temu duchowi spłaty  
który im dawał wiekszy dobytek z gór otworianych, od tego czasu miasto  
podupadło, kopalnie wody zatopita, napieć rzucił kłatus na miasto a od  
tego czasu zamurowana. w kościele brama zachodnia - r. 1211 zajął napieć  
kościół z miasta dopad.

Dofmściu Konrada IX czarnego Księcia oleśnickiego + 1431, wotowa Bytomią  
miasta (które miało z panow <sup>zastawione</sup> ~~zastawione~~ Henrykowi Łodziebi adz Kiemu  
Krolewiczowi cz. Kiemu Księciu na Münsterbergu na czas nieja ki. ten  
maiej Konwin Krol węgierski majce złoży do Łokaw zajął r. 1435  
owa potowa Bytomią, do albowiem dzienysza te panstwa Matgorzata  
zis <sup>igka</sup> ~~igka~~ majowiecka wdowa do Konradzie IX czarnym.

Druga potowa Bytomią sprzedal Władaw książę Łodzieński r. 1459  
Konradowi IX czarnemu Księciu oleśnick. Tak tedy r. 1435 po zajęciu  
pny Krola maieja Bytom z rak Łasztow przeszedł w obie panowanie.

Niemieckie - Liekany r. 1480 Jan Synowiec (który był starostą w  
Bodzinii) sprzedal te wieś Ernestowi hrabie de anznier.  
Łoekie Liekany sprzedali r. 1482 Stanisław i Jan Brzeziniowie  
z Wiślochłowic Janowi Zierotyńskiemu.

Krol maiej miasto Bytom z zamkami dwierklepiec, Bobrownik  
sprzedal Janowi z Zierotyń, który zas te dobra r. 1498  
odstąpił Janowi książu Grolskiemu i Rauborskiemu - w

XVI wieku pohnadali margrabiowie brandenburscy w XVII w. familia wspaniała  
w Bytomiu <sup>Łokaw</sup> zkonczyłszy traktat 1589 z Maksymilią rem  
Księżstwa Grolskie i Rauborskie były czas nieja ki w posiadaniu Krolu  
polskich. Albowiem familia panująca rakuska wima była Zygmuntowi  
III posagu za Krolowemi Anny i Konstancją 50,000 złot. węgierskich. przy  
tego poizyczył cesarz Ferdynand II od Zygmunta III 200,000 złt. Do tego  
jeszcze należał posag Cecylii Renaty córki Ferdynanda II 100,000 talerów  
w tych długach wice które na 500,000 złt. obliżono <sup>20 maja 1645</sup> ~~20 maja 1645~~ w zaffaw  
na lat 50 Władysławowi II Księżstwo Grolskie i Rauborskie, które znowu  
2. si maja r. 1666 odebrano za Księcia wojenne posłiskowe w Polsce. Zarządzał tam  
Krolewicz Karol Ferdynand



2. 1758 zaprowadzono ziemniaki w Bytomiu

Q. 1833 Kościół francuski w Bytomiu oddano luteranom na żądanie  
od Niemców Dzikar 1/2 mil.

Herrmann Luch  
St. Phil. in Preßlau

Bytom odległy od Krakowa 12 mil, od Opola 12 mil, od Myślowic

3 mil w okolicy pieszyskiej. dawniej mur i watem opalany miast  
z bramy: krakowską i piśkowską; na 5 przedmieści: Krakowskie, glinińskie,  
tarnowskie, Dęgos i Stalnica. W okolicy bogate Kopalnie rud żelaznej  
i galmamu. Miasto posiada wieś Wielka-Żabrowka nad granicą polską,  
która r. 1538 od Kłafystoru mogiłskiego Kupiła. 20 mil za miastem  
na potoku leży bogata Kopalnia galmamu Scharlej od r. 1363 upra-  
wiana. Wokół miasta wyrosła rz. Kłoby dynu czarnego ożarajace  
huty cynkowe i żelazne. Za miastem kolo Kosiota s. Jaska było grodzko  
s. Jaska dziś wskutek Kopalni ustat. W środku rynku studnia z fontanną  
s. Floriana, główna ulica Krakowska, sątu nawet kamienice trzypiętrowe  
- ludność polskiej 5092 niemieckiej z żydami 5666. - Jest tu Kościół parny  
liczący 14500 parafian katolików. przy tego Kościoły: s. Matgorzaty drewniany  
na kopcu na przedmieściu, s. Trójcy zbudowany 1613, s. Jaska na górze  
przy którym nowo zmurowany Kościół do r. 1830 było grodzko s. Jaska,  
s. Ducha w przyległej wsi Chorzowie dawniej Michowitów zbudowany 1721.  
- Zbois luterski gdzie po polsku kazania przewożony z Kościoła fran-  
cuskiego r. 1783 zbudowanego oddany 1800 luteranom. - W przyległej  
miastu dolinie Kochlowka była od r. 1500 - 1640 wazelnia soli

Dawniej za miastem na wzgórzu falkowskim był Kościół s. Matgorzaty  
parafialny zbudowany r. 1200 dziś na tem miejscu drewniany obok  
ementarza, zbudowany w XVI wieku - Kościół katolicki parafialny wnie-  
bowizsca P. Maryi; budowla dość znaczna gotycka, koto organów,  
liczy obraz wstąpienia biskupa Strzemińskiego Księcia bytomskiego, który  
podług napisu ten Kościół miał zbudować r. 1231 (może r. 1321 raczej)  
i drugi obraz Kazimierza II Księcia bytomskiego który r. 1294 zbudował  
za miastem Kościół s. Trójcy i s. Matgorzaty. - Płaca główna w Kościele  
zdziwreni rzezbami ordynaryjnymi z XVI wieku na kapitelach (barocco)  
- Kłafystor francuski zbudował r. 1258 wstąpienia I Księcia opolski  
miasto dawniej miało w herbie orła polskiego. - Hotele niemieckie i pod  
białym Orłem

W kopalniach pokazuje się górnikom duch Skarbonik wiążący  
tęgiy niebezpieczeństwo. Strzygi pokazuje się podczas pełni na cmentarzach

Swierklinec zamek (Hünimark) należy 1623 do Łazana hr. Hün:  
Kel von Donnermarkt

Czarnowz klasztor klasztor i kościół z malowaniami, który dziś  
justkowiem i strzyż za kilka gospodarski.

miasto Groda Hünimark) na Śląsku dostało <sup>r. 1235</sup> prawo niemieckie  
z Halli<sup>ni</sup>; miasto Wroclaw r. 1261 z Magdeburga; inne miasta  
mniejsze dostawały z Grody (jus fori)

\*) Ob. Hanzel: Wskazy  
denbuch pag. 294

Grinnell's Letter





Breslau unter den Lüften als deutsches Gemeinwesen von Dr. Colmar Grünhagen Breslau (Jos. Max & Comp) 1861. 4<sup>o</sup> Kart 4 ft. 122.1.

173  
[Privatdocent an der  
Universität und Col-  
lege am Kön. Friedrichs-  
Gymnasium.]

Wrocław według przypuszczeń Kłosego założony został  
w pierwszej połowie X stulecia. Pierwsza wzmianka o takim  
wym. przychodzi w Dyktarze merseburgskim (IV. 28. VII. 49) któ-  
ry na początku XI stulecia wspomina biskupa wrocławskiego  
i Wrocław jako stolicę Księstwa Bolesława. Od r. 1052 rezydował  
biskup przy katedrze zbudowanej na na wyspie, gdzie ta kże  
był zamek Księży. Od r. 1163 gdy się Salgok od Łolski oderwał  
był Wrocław stolicą Księstwa. Że już na początku XIII wieku znau-  
nem był miastem, świadczą liczne kościoły i klasztory. Miasto  
owe miało według zwyczajów Stauriańskiego rynek targowy  
(targowisko) z kramami w których sprzedawano rzeczy do wa-  
niejszych potrzeb życia. Śluby Księstwa miastowskich zawierane  
z Księżniczkami niemieckimi, osadzenie fundowanych klasz-  
torów mnichami niemieckimi i zwiedzenie targu przez kupców  
niemieckich; sprowadzili też mieszkanców niemieckich. Niemcy  
zajmujący się kupiectwem tworzyli początku wśród Stauriańsko-  
polskiej ludności i mieli osobny bazar (Kaufhaus + podob-  
nie jak w pradze Theinhof) z którego rocznie 200 grzywien Księ-  
ciu optacali, a który po spaleniu miasta przez Mongołów Anna  
żona Henryka II darowała klasztorowi S. Jakuba. Po spaleniu przez  
Mongołów w r. 1241, otrzymał Wrocław r. 1242 od Księcia Boles-  
ława prawo niemieckie (a miasto Sroda r. 1235 najprzód). Prawo to  
niemieckie, zaśladało się głównie na uwolnienie od ciężarów prawa  
polskiego. Do tegoż nadaniu prawa niemieckiego zbudowano fortyfi-  
kacje miejskie składające się z wału i okopów. Burzaczoniu  
miasta, czy ono wtedy miało reprezentację miejską, rajców i tawników

prawie nie nie wiemy. — R. 1261 Tawniey i rajcy Magdeburga udzieli-  
 li miasteczanom wrocławskiemu na ich prośbę prawo magdeburskie,  
 które znowu Wrocławianie później innym miastom (oraz z normą  
 urzędzenia) udzielali. Książęta ~~znowu~~ zostawili sobie zrazu tylko  
 sukienice (Furkewinnen), mennice, sta i sądy nadworne,  
 oraz jatki rzeźnicze i młyny: lecz i te powoli miastu odstąpili;  
 w potrzebach gdy im miasto pieniężmi wygadzało. Z których  
 stron niemieccy osadnicy Wrocławia pochodzili, świadczą  
 spisy rajców które ok. 1283 — 1341 są dochowane.  
 Magistrat składał się z rajców (consules) i Tawników (scabini)  
 doradców wybieranych. Radcy których pomiędzy sobą bur-  
 mistrza wybierali, i których niejednaką liczbą (zrazu 5, później  
 10, 12 było) zajmowali się głównie policją, dozorem nad hand-  
 lem i rzekami, bezpieczeństwem miasta, porządkiem og-  
 niowym, drogami, studniami i zarządzali majestatem miasta.  
 Tawnicy pod prezydencją dziedzicznego wojty już dla tego  
 że doradcami byli obierani mniejsze mieli znaczenie niż  
 w Niemczech (gdzie n.p. Tawników na całe życie obierano  
 i gdzie w magistracie miasta pierwsze miejsce zajmowali);  
 Tawników było zawsze 11. Frygizgli starsi adwoki (seniores)  
 wyznani w razie potrzeby, należeli również do miasta.  
 Rajcy i Tawniey nie mieli z początku stałej pensji tylko  
 pobierali kosztą podróży i dyjety. — Urząd wojty (advoca-  
 tus, locatus) nadawali zrazu książęta osobie biorącej w ante-  
 przysądzenie miasta; wojta taki dziedziczny zastępujący  
 osoba książęcia miał znaczne dochody które czystokroci były  
 przysługą nieosnaski miastem a książęciem miało więc  
 jeżeli ostatni przez nowe urządzenia naruszał dochody woj-  
 tawskie. Wojta przez domus wolnego (od wszelkich opłat) pobierał  
 posiadając w sądzie Tawniczym trzecią część opłat sądowych.  
 Było przy nim wyższe i niższe sądownictwo, od którego jedna k-  
 szlachta, duchowieństwo i żydzi byli wolni. Histořstwo owe dzie-  
 dziczne, później miasto na siebie nabyło w roku 1326.

\*) pomnożenie liczby  
 rajców w oligarchii był-  
 łoża ustępstwo (kon-  
 cefryje) demokratyczne  
 ze strony panującego  
 uważane być powinno.

Czystokroci szlach-  
 cie (dla tego wielu  
 posiadaczy wójtów  
 lub kniaźstwo nabywali  
 tytuł szlachecki)



Przez zakupno wojtostwa na rzecz miasta usuwano najważniejszą  
szołdą, która autonomii miasta w drodze stała. Wkrótce  
rozwinął się w mieście patrycjat czyli szlachta miejska.  
W Polsce nie było nigdy takiego dziedzicznego patrycjatu,  
jak to w Niemczech widzimy; stało temu na zawadzie ciągły  
napływ cudzoziemców do miast; przez co też pojedyncze fami-  
lie nie mogły przystąpić do dawnowiekszego znaczenia; z resz-  
tą Tatarów osiągnięcia szlacheckie, mianowicie przed  
~~Henrykiem~~ Henrykiem Walezym, przysięgnięta się do tego, iż wiele  
rodzin mających większe znaczenie opuszczało szeregi miejs-  
kie (jak to widzimy na dorostynach, Szembekach, Łyrusach,  
Montelupich i t.p.) Patryjusze w miastach polskich uzyskali  
przydomek szlachecku (nobilis) który ich od urodzonej  
(generosus) szlachty rozróżniał. Z nich to wybierano najcz-  
ściej do floty radzieckiej i Tawicy przysiężników (voj-  
towskich). Wiele pomiędzy owymi patryjuszami pochodziło ze  
szlachty; i tak n.p. pomiędzy rajcami wrocławskimi przego-  
dził r. 1288 Wernherus scultetus de Borch (Borch = Grosseburg mi-  
ędzy Wrocławiem a Strzelinem); wielu też było kupcami zamożnymi.  
Względem całego rzędu miasta w najdawniejszych czasach ma charakter  
kupiecki: raczej najwiecej dbali o prerogatywy i przywileje ku-  
pieckie i sami nieraz na koszt miasta handel prowadzili (n.p.  
solę, sukien = Iter versus Flandriam = uwolnienie odceł i t.p.)  
Niemarżo sładu aby kupcy w najdawniejszych czasach tworzyli  
oddzielne stowarzyszenie z osobnymi przywilejami swego korpo-  
racji. Familja patryjuszów miejskich wkrótce nabyły rozległe  
realności i grunta, jako też większe przemysłowe zakłady (n.p.  
jaski, kramy, sukiennice, młyny) i dzierżawiły cła, młyny. Zakaz  
kościelny dawania pieniędzy na lichwę czyli czystsze wódzich  
do tego. Najwyższymi spekulacyjami na początku XIV stulecia

[Lubo nie było ścisłego  
granic patrycjatu  
do którego tylko przez  
majątek się dochodziło]

był handel sukienny. Wogóle bogactwo najpierwszym stopniem było  
do patrycjatu i znaczenia w mieście. Wcalej ludności miast pomimo  
dług ~~pod~~ radę miasta patrycjuszami, a wyrobnikami dziennymi  
i służącymi (Knechte) był jeszcze średni stan rzemieślników  
i podzielonych w oddzielne stowarzyszenia, bractwa, cechy  
i korporacje mające własne prawa. Znaczenie cechów przetrza-  
ło się do XVII w. Cechy miały prawo sądzić się samodzielnie  
w własnych sprawach, pod starostwem obranych starszych  
przysiężnych, mogli skazywać za przestępstwa na kary: stali wse-  
lanki pod kontrolą rady miejskiej odbywając swe posiedze-  
nia i narady (Morgensprache) a 1/3 kar musieli oddawać do rady.  
Rada miejska wybierała z posród cechów urzędowych repre-  
zentantów, którzy w radzie miasta mieli tylko głos sprawoz-  
dania biegłych w sztuce. Cechy również arystokratycznie były  
urządzone: widzimy w nich stopniowanie n. p. kupcy i bogaci  
Kramarzy, Krawcy (Schön Schneider, Schneider) Kuźnierze (Schön  
werks Knecht, Knecht) Złoty (Flickschutter) i których biedniejsi trud-  
nili się tylko podryciem i którzy jednego tylko towarysza  
i jednego ucznia trzymali oraz w pewne czasy tylko swe to-  
wary sprzedawali mogli. I cechów wyznikał trybunał, czyli  
reprezentacja przysiężnych: co się w skutek zawisłych  
zatargów cechów z radą stało. I rzemieślników cechowych  
niektórzy z bogatych się i porzuciwszy rzemiosło jako poniż-  
ające weszli do patrycjatu i do rady: najwięcej z Kuźnierzy, Kraw-  
ców i złotników jako najprzystojniejszych rzemieślników. — Została opo-  
datkowana była podług placów (area) budowlanych całych, połowy  
lub więcej bez uwagi na postawione budynki (stało wiele kamie-  
niczek wąskich); na szlaku była przysięga zapłać i tak płać  
12 grzywien (dla tego kfiżysta nadawali miastom pewną liczbę tanów)  
(Klepy płaćły zwykle 10% czyli kapitału wartości rocznie (n. p.  
sukiennice) przeto też je dziesięcioletnim czynszem zastawano w war-  
tości. Proiz podatku stałego nakładano w razie potrzeby dla panują-



czego podatek dodatkowy (Kollekte). Rajcy zdawali co roku rachunek. Polka na początku XII wieku nie przedstawiała już widoku stałego wewnątrzniemi walkami zmierzającego państwa: jakiem była w XIII wieku: stała się częścią Władysława Łokietka króla który podobnie jak Pipin ~~883-888~~ w niewielkim ciele, wielką energią charakteru i moc ducha posiadał, przeważny przeciwnik Wacława II (+ 21 czerwca 1305) i jego syna Wacława III (+ 4 sierpnia 1306) królów czeskich z rodu Premyslidów, pokonawszy węgierskich nieprzyjaciół Kazimierz król woją r. 1320 w Krakowie uroczystie poświęcając koronę królewską, przez niejakie czasy w rodzie jego utraconą uwrócił; i wywarł przeważny wpływ na rozdrożone księstwa państwa w Śląsku (Kłose XLII Bieł. II. 79-98). Jako rezydent wrog Niemców prześladował żywioł niemiecki: co było powodem do podniesienia rokojsza w Krakowie przez kupców niemieckich r. 1312. Najwazniejszym jego przeciwnikiem był Jan Luxemburszyk król czeski, który chcąc podnieść utracony prosmierci Premyslidów blask korony czeskiej, przedsięwziął zagarnąć cały Śląsk i podbić Polskę. Jakże wyruszył na początku r. 1322 z Czech do Polski: ~~1322~~ wyjechałszy 13 lutego z Berna ~~1322~~ przybył do Bytomia gdzie 24 lutego odebrał list od 4 górnos Śląskich księży (Commerberg I. 804. 807. 883. 884 - Salacki II. 2. 162). Zaczął się wtedy kłócić o Kraków, w tym przy końcu, 13 lutego, 1322, wyjednać Karol Robert król węgierski teści Łokietka pokoj między Łokietkiem a Luxemburszykiem (Bohmer Regesten Nr. 205 - Stenzel Schlesische Geschichte p. 119) który 6 kwietnia uroczystym traktatem w Wrocławiu za konizony został (Commerberg I. 893) gdzie też Henryk książe wrocławski hotelował co nazajutrz i Bolesław III opolski uczynił. Tylko Bolesław książe na Brzegu niechciał hotelować: i wyrzucił Janowi Luxemburskiemu iż się ~~nie~~ za wyświeczonych daw: niej usługi wojenne obowiązki bronić praw jego — "lecz przecież prze: ciw mnie samemu" odpart chytry Luxemburszyk (Chronie. princ. Polon. ed. Stenzel p. 130). Daremnie starał się Bolesław książe brzegowski skopńczyć związek księży Śląskich pod protektoratem polskim; Polska



nie była mu w stanie dopomóc, a chytry ducaemburski nabywca  
pieniędzy od ~~brata~~ brata jego Władysława prawa do części księstwa  
i wykupiwszy z zastrawą niektóre miasta zmusił Bolesława i  
mu w Pradze r. 1331 musiał hostować. Dopiero Kazimierz Wielki r. 1335  
r. 1335 zrzekł się prawa do Śląska, przyczem Jan ducaemburski zrzekł  
się w zamian ~~tytułu~~ próżnego tytułu króla polskiego (Smedberg  
I. 774). Śląsk stracił tym sposobem ostatek swojej niepodległości;  
a odenwienie się od Polski przyniosło narodowości polskiej zwyciężenie  
niemieckim, który by się inaczej spolszczyć musiał. Od tego szybko  
znieumienie Śląska nie tylko w miastach ale i powiatach postępuje.  
Jak to widzimy z rozkazu wrocławskiego biskupa Rotha w XV wieku.  
Znieumienie to doszło za Fryderyka wielkiego, punktu kulminacji:  
cyjnego. Wskutek zwinionego handlu sukniami do Polski i Rusi  
cierpieli wiele sukniennicy Śląscy (ob.: Schmidt: Urkundliche  
Beiträge zur Geschichte der Kammerherren in Schweidnitz  
- in Jahresbericht der schlesischen Gesellschaft 1855 p. 184). --  
Podwyższenie podatków spowodowało r. 1333 w Wrocławiu bunt  
suknienników przeciw radzie miasta.

Plan miasta, handel i osiedla w r. 1242-1235. —  
Rozległość i obszerność miasta Wrocławia pokazuje bieg  
rzeki Olawy, która r. 1291 (podobnie jak Łędnik w Krakowie)  
około miasta od samego zatopienia na prawie niemieckim  
(prima locatio) biegła i sprowadzoną zostata. Obok miasta  
leżały przedmieścia i jurysdykcie miejskie, oraz pastwiska  
i łąki, za którymi dopiero leżały granice terytorium  
miasta (Weichbild) (pascua - Viehweyde) oraz zagrody (fog =  
rody) miejskie. Do miasta przystępowały także dobra miejskie  
n. p. Scheitnig, które miasto r. 1318 zakupiło. Pierwotne forty-  
fikacje i obwarowania miejskie składały się z okopu i waku  
oraz palisad i wrot drewnianych. Później dopiero bo r. 1260 wy-  
stawiono kosztowne mury miejskie, których utrzymanie wiel-  
kiego nakładu wymagało, bramy (valvae) z mostami zawieszonymi,

wieżę nad bramami i baszty (*turres*). W osłach spokoju wy-  
dzierawiano baszty i maclochy <sup>(antia)</sup> w murach miejskich na  
miejska kamia prywatnym. — Budowa miasta: Pierwotnie miało  
stać się z budynków drewnianych; częste jednak  
niszczące pożary, pomimo ostrych przepisów i ostróg  
policyjnych wydarzone, były przyczyną do budowania ka-  
mieniami lub cegłą. To też było przyczyną iż miasto posia-  
dało wstępną kamieniotomy z których pobierano obórę i  
cegielnie. Już w XII wieku są ślady brukowania ulic i  
szotowania drog. Najcenniejszą budową był ratusz zbu-  
dowany r. 1327 albowiem zaraz później wydzierawiano  
piwnice (*cellaria*) pod takowym. Oprócz tego celowały szpi-  
tałe miejskie. Znacznych kosztów wymagało utrzyma-  
nie moستów i tam oraz śluz wodnych, które regulowały  
sztuczną kanalizację, by miasto od nagłych powodzi  
zabezpieczyć. Młyn należał do Księcia który je mieszca-  
nom wydzierawiał. W Wrocławiu trzymał młyn Krakowski  
mieszczanin Nikołaj Wierzynek w Dzierzawie. Rybotowstwo  
miał do zarzątu. Podział miasta na 4 części (*wiertel-quar-*  
*talia*) nazwane od rzemieślników tamże mieszkających  
w najdawniejszych czasach przechodzi. Podobnie jak w  
Wrocławiu ~~gdzie~~ gdzie istniały 4 wiertel: Kupiecki, rzeźniczy,  
wielki i Kufnierski, były także i w Krakowie. Oprócz tego  
były jeszcze inne realności miejskie: Stodownie (*Malzhäuser*  
*braeetoria*) rukiennice (*Kauf- oder Fuchkammern*) które  
stały gdzie dziś *Elisabethstrasse* bogate kramy (*institoriae*)  
jarki (*pauperes crami* — *macella*) stanowiska (*penestici* — *Hocken*)  
Poborem <sup>(colecta)</sup> podatków w każdym wiertel trądzono się z mieszczan  
(*exactorum*). Kary (*poenae*) stanowią także dochód miejski. Zwyczaj  
podatek (*census*) wymierzany był podług placów (*Area*) lecz pod-  
teków z zakupieniem wojtostwa nieknie. Podatek dymowy (*Feuer-*



heller - sumalia) później nastat. Po wsiach podatek podług  
 placów czyli tanowy najdłużej przetrwał. Oprócz tego pobierano  
 miasto czynsz (census) z jatek rozmaitych (macella - scamna)  
 z łazni miejskich (Badstuben - balnea). Dość wczesnie wskazu-  
 je się już apteki. Łatunkowie cechowi optacali wstępnie na-  
 bron cechową. Żydzi w Polsce najczęściej mieli być a niżeli  
 w Wrocławiu, gdzie nie tworzyli osobnej gminy i gdzie po-  
 nosili ciężary miejskie. W Wrocławiu wypędzano Żydów r.  
 1226 i 1319; tłumili oni się wyjątkowo lichwą (campores) której  
 chrześcijanom kanony kościelne zakazywały. Miasto miało  
 swe urządzenia policyjne; pomiędzy karami spotykamy  
 wyświecenie (Verbannung - proscriptio) mianowicie osób  
 nie należących do miasta: przydobytych wyświeconych  
 karano pieniężnie (poenae proscriptorum). Policyja należała  
 do rady miejskiej: policyja targowa czuwała nad cenami  
 żywności i przekupniami, karała szantażarzy sprze-  
 jących nad taks lub pozwalających gry. Policyja czuwała  
 także nad wyrobami i sprzedażą wyrobów: czuwała też nad  
 czystością miasta, porządkiem i budowaniem, karała też  
 ostro włożenie się (noctivagantes); czuwała nad porządkiem  
 ogniowym przy pożarach. Przy powstaniu pożaru winien był  
 mieszkaniec dać znać okrzykiem: gdy ten okrzyk uczynił  
 skoro się zbiegli płać karę. Policyja czuwała także nad nieszad-  
 nicami (Meretrices) których kilka razy zniszczono. Dozorcami  
 i urzędnikami policyjnymi byli ceklarze (circularii - cirkelnagistri)  
 których i był w każdym wiertelu czyli dzielnicy. Oprócz nich byli  
 także strażnicy (vigiles in foro) - Miasto optacalo księciu zwyczajny  
 podatek (collecta - szos), podatek menniczny (Abegank - contri-  
 butio mone telis) za nim r. 1342 podatek ten menniczny (który sta-  
 nowił dochód z przebijania monet) mieściu derowany zoltat.  
 Stan wojenny: do obrony miasta obowiązani byli mieszczanie i cechy, odby-  
 wając straż, podzieleni na rotę przez rotmistrzów, uzbrojeni smieży, kufce,  
 kofy, okazy, cepy. Co roku odbywano popis, rewidowano zbrojownię cechow. Była  
 też zbrojownia miejska i żyłota śnieleka. Zamknięto też ulice Tancuchami.

[dłużników dla utrzy-  
 mania kredytu dawa-  
 no w dłużnicach.

Do ogólnej wojny dos-  
 tarczono księcia broni  
 i wysłano woję



183  
Duchowieństwo nie mieszało się wcale do spraw świe-  
skich. Biskupi i kapituła zamieszkiwali dzielnicę nie-  
mającą żadnej styczności z miastem. Miasto szano-  
wało swobody klasztorów. Jedyną bronią duchowieństwa  
przeciw władzy świeckiej był interdykt i klęta (cen-  
surae). Świeższanie podlegali sądom duchownym i opła-  
cali furystopietrze do Trymu

Handel. Wrocław miał pod względem handlu bardzo korzyst-  
ne położenie: albowiem na Kraków ku wschodowi szedł  
cały handel z Niemiec a w Krakowie było miejsce skła-  
dowe (po przyłączeniu Śląska do Czech wzniósł się handel  
w Krakowie). Głównym artykułem handlowym były sukna  
lepiej czyli renskie z Flandryj i Buderlandy (Kraków miał  
nawet w bezpośrednich stosunkach handlowych z Flandryją)  
oraz wina węgierskie, austriackie, morawskie, francuskie,  
rywul (Rheinfall = wino z Rivoletto koło Werony). Wina kra-  
jowe rosły też w winnicach krajowych. — R. 1274 otrzymał  
Wrocław prawo składowe t.j. iż wszystkie przywiezione  
towary zanim dalej prowadzone zostały: musiały być w  
mieście przez pewny czas złożone i na sprzedaż wystawione  
Skład taki ułatwiał handel w średnich wiekach: albowiem  
obić kupiec przy kosztownych środkach transportowych  
niepotrzebował ryzykownej odbywać podróży i przy  
niebezpieczeństwie niektórych okolic, chętnie szukał  
pośrednictwa handlowego w bliższych miastach. Prawo  
składowe pociągato za sobą użycanie przepisanych gościń-  
ców (Fixierung der Straßen): wyznaczone bywały surowe  
kary na omijających gościńce, już to dla kontroli celnej  
i utrzymania przywilejów składowego (Kraków sprzyjała  
bliskości granic — i utrzymywała kontrolerów w Nowym targu, Nowym

Sadczu, Lychowie, Będzinie). Flandrowi spragnęło tej wol-  
ności nie przeszedł od ~~ca~~ opłat celnych i myt; reszta miała  
pomiedzy sobą zawieraty układy celne. Jarmarki, targi  
i wolnice podnosiły równie handel. Książęta panujący  
nawiali miastom do książęce, które miały służyć na  
poprawę miast. Obuym kupcom <sup>(kupcom)</sup> wzbroniona była sprzedaż  
czosnkowa: musieli oni sprzedawać hurtowo workami,  
centnarami, kamieniami, kopami tuzinami: Kupiec obu-  
chowskich towary swe krom jarmarku tylko w swej gospo-

dzie mógł sprzedawać

Przedmioty handlu: a) Materie: <sup>cięższe</sup> lina lepsze (Schöngewand)  
z Loperingen (w Flandryi) Ypern, Borel (ludno wzorzyste  
jedwabiem przerabiane; lina najlepsze z Götting,  
Stein, Borna, Kalisza; lina krajowe; ~~ludno~~ (na postawy)  
Dłotna (na setki i posetki); kora terie jedwabne (Kramgewand)  
jakoto Lindel (cyndatun = potjedwabna materia), Balda-  
chin (Złotogłowa z Bagdadu przerabiany jedwabiem), złote  
galony; Barchan, Lesch, Schetter i inne bawełniane tka-  
miny (centnarami) b) Towary korzenne: Pieprz, imbir, cackiet,  
zafran, muszkatołowe gałki (centnarami) karmel, mydło, kmin,  
bobkowe ziela (Lorbeer), ciarka, wainfytyn (kamieniami) Fi-  
gi, rozynki (koszykami) Ligury (Lispfeygen) c) Towary krus-  
cowe: Srebrnice, kotły z cyny, mosiądzu, ołow, miedź, żelazo  
stal: kosi, kowetki, panowie, noże (beczkami) d) Włók i  
miod. e) Skóry, futra, f) mufki (Lhmaschen = Lammelle), futra  
krajowe z zają, krolkow (Landwerk), ~~ca~~ futra kofzowane  
(Schönwerk) (na stamy, foroki, tyfique), skóry surowe i garbo-  
wene; f) Ryby: Sledzie, Tosofie, fuzupieki, solone, wyzina  
(na beczki) g) Wina: Rywols, woskie wina, matmazga oryli  
wiskowne wina (Osterwein) Wina krajowe. h) Olej i oliwa  
i) Jajca, mas, Łój, masło. k) Włókna (na kamienie) bawełna l)  
Sol (na bawiany beczki) m) Drzewo bukzypanowe (Flader) rogi;



n) Bydło: Woty litewskie (kaidniskie) i węgierskie, furinie, owce  
kozy o kamienie młynskie (o) Phmici i ziela garbarskie  
(Waid) garbarskie i t.p. — Rodkami komunikacyjnemi były  
gosińce i rzeki na których bykami, komicami, pociami  
spławiano. — Rada miasta prowadziła jama z sło kroi hen-  
del zbożem, piwem. Książęta nadali miastu szrotarstwo  
czyli propinację to jest prawo sprzedawania wina lub piwa  
w ciągłych beczkach z wyłączeniem dostawianiem go z synkuz-  
cym i pijszym. Trunki sprowadzane dla książąt nie podle-  
żały szrotowaniu. Rada szynkowała na swój rachunek  
w ratuszu lepoże gatunki piwa n.p. marcowe i furidnickie;  
a winem robiła prezenta znaczniejszym osobom. Robio-  
no także i szynkowano miody. Zaniechanie mieli prawo  
po koleśi warzyć piwo w browarach ze słołu który mieli-  
darze wyrabiali. — Oprócz tego posiadało miasto Wage otowia,  
Wutz (Crematorium — Smelzhotte — Brenngaden) w której  
złoto i srebro topiono, czyszczone, ważono i probowano i  
którą najczęściej złotnikom wydzierżawiano. Wata owa stała  
pierwotnie z mennicy należąca do regaliów książęcych w  
swoim związku. Sarennicz, w której było fenigi (denari)  
dzierżawito często miasto. Różnica słołun kowej warlości  
pomiedzy srebrem a złotem była rozmaita. Pomiedzy  
szkodziatami kurtnęto najwięcej szkodliwostwo. — Trudno  
jest podać liczbę mieszkańców w owych czasach; pod-  
ług przypuszczeń Klosego i Simmarmanna miał r. 1403  
Wroclaw około 20000 mieszkańców. Już w XIII wieku był  
dobry był pomiedzy mieszkańcami, jak o tem świadczą  
prawa rzymskie i polskie przez książąt od mieżozem  
zaciągane. Pomiedzy rzemieślnikami nawet byli zamożni  
ludzie i posiadające doby. Po mieżdy zakonami dobroczynnymi  
widzimy szpitale dla ubogich, piekarni, starców, kalek  
trędowatych. Ziebrałoteż szkol i zakonów do kształcenia



mtowiziej. Szkoła przy Katedrze tak stara była jak bis-  
kupstwo. Oprócz szkół trywialnych były też i wyższe szkoły  
gdzie uczono tak zwanego Quadrivium, jak o tem świadczy  
synoda. W szkołach tych uczono języka łacińskiego zgra-  
matyki Donata, przystaw Dionizyusza Katona, Kroniczki Kad-  
tubka, pieśni religii. Nadzorem trudnił się biskup i kapi-  
tuła. Pod względem sztuk i umiejętności: świadczy budowy  
kościołów, ozdoby, pomniki o wysokim stopniu i rozwo-  
ju. Pod względem publicznej moralności (Sittenzustand)  
widzimy, iż prawo i porządek w miastach głównie miały się  
liko. Za murami miasta wiele dzieje się gwałtów w stosunku  
o ile charakter i moc Księcia nad tem czuwały. Zmimo tego  
ukazują się niektóre rysy dzikości właściwej owym  
wiekom i w miastach (n.p. zabicię Jędrzejowskiego w Koszale  
w Krakowie) a nawet pomiędzy stanem duchownym napo-  
tykami, pomimo iż duchowieństwo na wyższym stopniu  
ofiaroty stało, gorzące i hanbiące excelsa, oraz surowe  
przepisy w synodach.

Długo zastawionej autonomii miasta zbudowano w krótkim  
czasie gmach miejskiego urzędu, samostanego, wol-  
nego organizmu który wieki przetrwał. Gdy r. 1340  
pruski orszak zdobył bramę Wrocławia, zastat miasto zorga-  
nizowane; znieślenie tej organizacji wywarło szkodliwy wpływ  
na stan i byt miasta. Zamiany rządu azykolwiek dobre (miały  
bowiem zadanie skruszyć i przekształcić formy zastarzałe  
wydobyć miasto z swego przedmówiecznego odcosobnienia i ura-  
tować od uposledzenia pod obojętnym, zapłatem, w nietoleran-  
cyj tylko konsekwentnym senatem) niezdolaty ukuc mocnych  
wzrostów łączących nierozdzielnie miasto z państwem, jak to  
dawniej bywało.

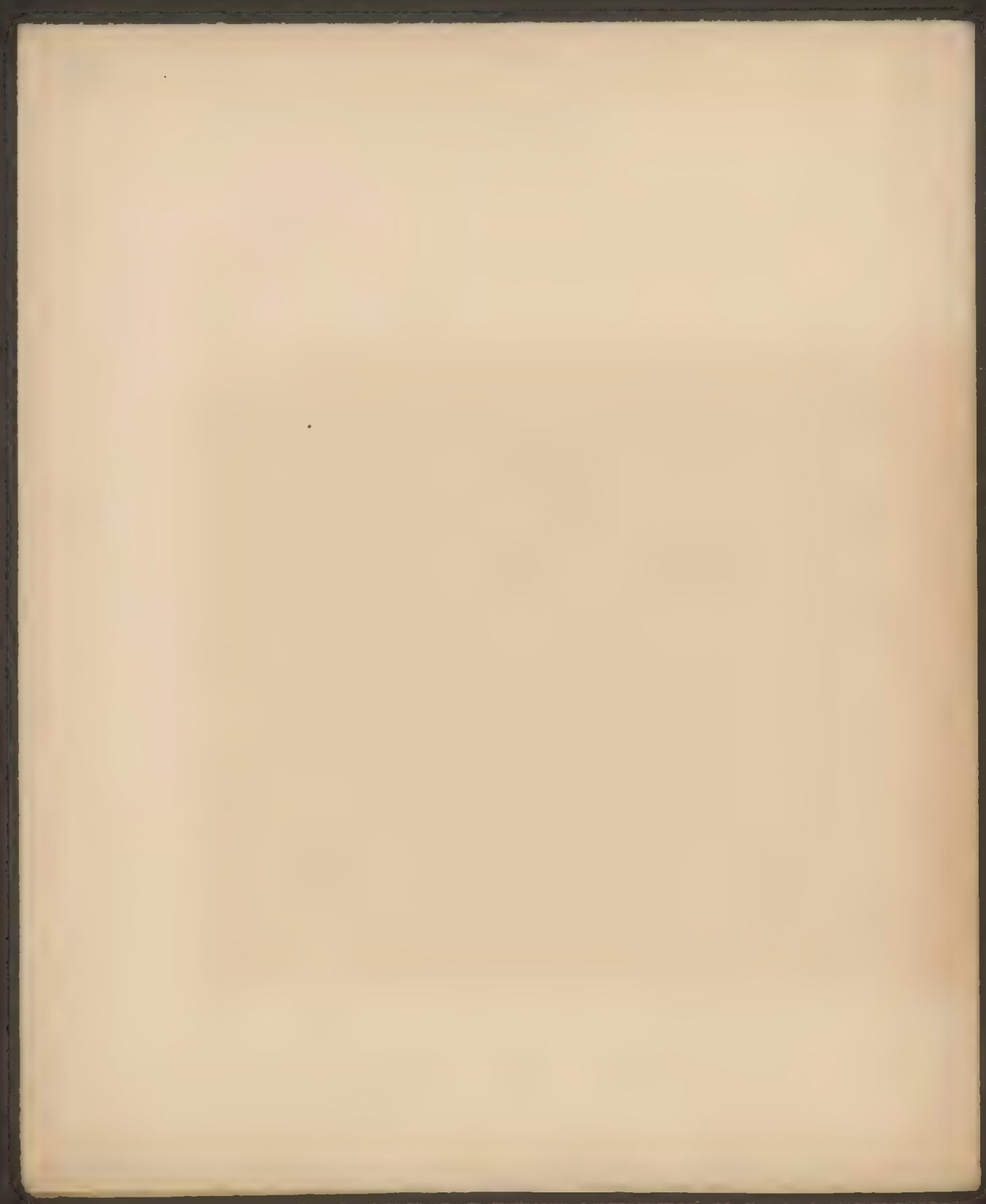
Brajdawniejsze Księgi miejskie używano do zapisów aktów prawa cy-  
wilnego, kopij listów, ogłoszeń rządowych i notat historycznych,

Archiwa w Wrocławiu. Do zniesionych i sekularyzowanych  
 klasztorach śląskich w r. 1810 nakazano przechować archiwa,  
 biblioteki i przedmioty sztuki starannie. Nad tym zbiorom  
 sprawę sporządzono organizacyjną Komisja akademicka  
 a dozór powierzono referendarzowi Janowi Gustawowi Bü-  
 sching. Dopiero r. 1821 Kanclerz państwa książę Hardenberg  
 urządził archiwa w Landstwie pruskim i wydał dla nich  
 nową organizację. Utworzono archiwa prowincjonalne;  
 a pielegnowanie dziejów Kraju, umiejętne obrabianie  
 zasobów archiwalnych przydzielono do urzędowych obo-  
 wiązków archiwariusza: wszystkim zaś badaczom otworo-  
 no wstęp i pozwolono korzystać do prac naukowych  
 z nagromadzonych skarbów. Po Büschingu był archiwa-  
 riuszem prof. Stenzel i Wattenbach.

THE  
HISTORY  
OF  
THE  
CITY  
OF  
NEW  
YORK  
FROM  
1624  
TO  
1898  
BY  
JOHN  
B. HOGAN  
AND  
JAMES  
M. SMITH  
NEW  
YORK  
1898













Geschichte der Stadt Oppeln von Franz Jolzkowski.

Oppeln (in Kommitten bei Wilhelm Clar) 1863. Druck von Erdmann Raabe in Oppeln 80 Str. XV. 382. i. 2 tablic. litogr.

a) Oppeln im Jahre 1680 (widok) o' ~~Oppeln~~ Stadt Siegel von Oppeln

(io pieczęci - potorta i pot kragu) c) Das alte Ziaften-schloß

auf dem Berge im XVI Jahrhundert (widok ruin z dygodnika

illust. warszaw.) d) Das Ziaften-schloß im J. 1654 (widok) e)

Plan von Oppeln 1734 aufgenommen von Daniel Lezold. f)

Situations plan der Stadt Oppeln von J. Leigan 1859. - (zag: 341-342. Zeilagen 91.

Die mitttheilung des baumarktes rechts vom 27 juni 1322)

Eny Opolu na wyspie zwanej Ostrowek w Odrze, leży dawny za:

mek. \* Spiszę jeograficznym klasztoru S. Emmerana pod i rymberga

z 12 - XI wieku wspomniane są krainy Goleńsca (Goleśki ko - Opawa?)

i Opolini z 20 miejscami. Opole jest dawne imie steurianskie

Protestant Phabru. r. 999 zbudt na Giechach Głogek i Kra now.

- Kollegiaty w Opolu miały założyc między 983-1000 (Miejsce stał?)

Kościół polski. potwierdził ją r. 1100 Walter bisk. wrocław. - Dośmiesi

~~Wrocław~~ w tamtych czasach Księstwo gorno głogowskie, podzielili

is r. 1283 jego synowie: Probstaw dostał Opole i rozprawił

linię zięcią i polski + 12 maja 1313 pochowany u Franciszkanów

w Opolu. - Kościół kolegiaty obejmuje powierzchnię 11, 868 D' (na

jedną osobę zwykle potrzeba 3 D' dzieląc więc cała summa przez 3

otrzymujemy 3953 czyli tyle ludzi pomieścić się mogło w kościele.

- Książęta dominikanów w Opolu fundowany r. 1304, poduricony klasztor jezuitów

r. 1307 w nim pochowany Herman brat św. Jarka i św. Cezara

Bedrowagów z Konfiskacji był wielkiego Kamienia (Kryś. Kunin) rodem.

- Książęta franciszkanów minorytów założony w XIII wieku

Władysław II książę opolski, wielunski, dobrzyński, gnieźnieński, gubernator

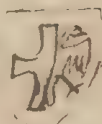
Polni od r. 1278 i pałał w gnieźnie. + 2.8 maja 1401 w Opolu (podl. D. Tugofza) - ona jego ofiara była iskrą

Władysław mylnie pisał że + 1394 był jego dyplomata z r. 1399 i 1400 i 1401

- Brat jego Probstaw IV + 21. Septemb. 1382 w Strehlitz - sam się na pie:

gziach pisał Probstaw IV zostawił on synow: 1) Probstawa V Księcia opol.

+ 1427 (podług D. Tugofza - ichnikłus i Henelius pisał mylnie iż zginął w bitwie



(2 kłr)

klasztor jezuitów  
Jun. 1668 cesarz

ona jego ofiara była iskrą  
r. 1410 pod. p. p.

pod Rybnikiem d. 13 maja 1433 - ten jest jego dokument dla  
Zarnowca z d. 19 kwietnia 1433. więc wzdaje + 1437) 2)  
Zana Kropido dla długich Kępczawych wstawa tak zwanego (stałego)  
zmianki od r. 1378 czyli 1382 biskupa poznańskiego. od r. 1385 bisk. kujawski.  
r. 1389 mianowany od papieża Bonifacego IX erybisk. gnieźnieński - na obrot  
Konstantynim ubiegał się o papieżstwo, r. 1394 został mikkupem Kaminiskim  
pozniesi kujawski. r. 1410 wrót do Opola r. 1411 uwięziony od mieczan  
wrocławski. + 8 marca 1421 pochowany u Dominikanów w Opolu. 3)  
Bolesław V książę opolski + 1407 (podług Jędrzejowskiego) 4) Bernarda  
II księcia palenberga + 1455. 4) Henryka + 1394.  
Bolesław V książę opolski + 1407 został za synowia Bolesława VI księcia  
opolskiego. zwany mirabilis (podług Hencliusa) + 1460. - b) Zana c)  
Henryka c) Mikołaj książę opolski. + 1486 (podług Sommerberga i  
Jędrzejowskiego - podług Hencliusa + 1463 a podług Zohla + 1470  
co mylnie). Ten Mikołaj został za a) Mikołaja II księcia opolskiego.  
r. 1497 pochowany w Opolu. b) Zana księżniczka opolska. (zauważ)  
ostatniego + 27 marca 1532, pochowanego w Opolu w kościele (s. Kryzja,  
gdzie dziś jego nagrobek Hencliusz, r. 20 + 26 marca 1532 - s. księstwo  
20 + 25 marca 1532 - Sommerberg 20 + 28 marca 1532 co się nie zgadza  
z nagrobka datą na której + 27 marca 1532)  
i Opolu jest ulica Krakowska; pierwotny zamek książęcy leżał  
na górze za Opołem; dopiero w XV wieku zbudowano nowy zamek  
na Ostrowku czyli Zafie.  
Złomieniu ostatniego księcia opolskiego za jego matkę cesarz Opol, który  
r. 1551 Opole, Raciborz i Miasteczko dał w dożywocie Szabelli żonie  
Zapoli; i odebrał znowu 1557 - r. 645 zastawił Jerzyk III Opole  
Władysławowi II  
kollegiata s. Kryzja w Opolu supymowana 1810 r. klasztor domi-  
nikanski. kościół (dzis świątynia katolicka) francuski kościół zamieniono  
na zbór luterski; klasztor dominikański dzis szpital francuski kościół  
kollegiacie s. Kryzja dzis tarnym kościół le wisi w kaplicy genealo-  
gicznej krzewu książąt; oraz obraz miasta z r. 1685. jest tu oraz w kaplicy  
s. Trojcy jest płyta marmurowa czerwona z herbem książęstwu i napisem  
Tarczym do kota: D. 27 marca 1532 umarł książę wielmożny i sławny książę  
pan, pan pan książę książę ostatni pan na Opolu, Głogowie i Raciborzu  
dobrze zastawiony Bogu i ludziom przez swoją pobożność i dobroczynność. Amen



Knoblich A: Chronik von Lähn und Burg Lähn-  
haus am Bober. Urkundliche Beiträge zur  
Geschichte der Städte, Ritterburgen, Fürsten  
und Adelsgeschlechter Schlesiens. Breslau  
(G. L. Aderholz) 1863. 8<sup>o</sup>. ffr VIII. 260 (2 wido:  
ktem starozytrego koscioła S. Mikołaja w Lähn  
zbudowanego r. 1215 rozebranego r. 1862 i wżenun:  
ktem S. Jadwigi dzewonyt.)  
miasto Lähn na Dobrem rzece z ruinami zamku S.  
Jadwigi, w której byli więzieni <sup>r. 1229</sup> Jan I biskup wrocław.  
r. 1256. Henryk II książę wrocław. r. 1213 zwało  
się w Lan, Alän (w. Lan)

Knoblich A: Geschichte der St. Corporis-Christi  
Pfarrei in Breslau. Breslau (Aderholz) 1862.  
8<sup>o</sup> ffr. 170. 2 dzewonyt. 10 Sgr.

Neumann: Bad Königsdorf = Jastrzeb oder die  
drei Elisen. ~~Wielkie~~ Bade = hovel. Ratibor  
(Comision bei V. Wihura) 1863. 8<sup>o</sup> ffr. 288.  
w opisy doflan p. 32 - Königsdorf = Jastrzeb  
p. 50 - Petrowitz p. 81 - Landek p. 89 - Troppau  
p. 110 - Jesken p. 124 - Ustrow p. 152 - Jaternge-  
birge p. 164

THE  
HISTORY OF THE  
CITY OF BOSTON  
FROM THE FIRST SETTLEMENT  
TO THE PRESENT TIME  
IN TWO VOLUMES  
BY  
NATHANIEL BENTLEY  
OF THE BOSTON BAR  
VOL. I.  
BOSTON  
PUBLISHED BY  
J. B. BENTLEY  
1822

Herzogin Anna von Schlesien 1204-1265 Erinnerungs-  
blätter zu ihrem sechshundertjährigen Todestage (am 22  
Juni 1865) gesammelt von A. Knoblich. Breslau (Adersholz)  
1865. 42 flr. VI. 136 i 38. Diplomow 28 od r. 1200-1270 | 1: 2 flalorytem:  
Zigimyska Anna z S. Jadwiga nad ciatem poleglego w bitwie z Mongo-  
tami Ksiazka Henryka r. 1241. C. Mücke pisa. 1854. - L. Friedrich in  
Dresden gestoch. - i z winietki fitych: portret Anny Ksiazki. (A. 1 flr.)

Dzielo to udatny obraz historyczny z czasow S. Jadwigi -  
Henryka Brodatego - Bitwy z Mongołami - Polestawa  
tysego.

Zywot S. Jadwigi jest w Acta SS mensis Octob. Tom VIII - oraz  
Histoire de Sainte Hedvige. Tournai 1863 pp. 320. pneszto.  
Benedykt z Poloki franciszkan Towarzysz z Wroclawia r.  
1245 Wlochowci Giovanni de Plan Carpi prowincyator fran-  
ciszkow niemieckich ktory z Lionu od Innocentego II pos-  
towal do Wielkiego Chana Tartarow Kuyuk nad Kaspijskiem  
morzem - po drodze byl u Konrada Ksiazki Czeskiego. R.  
1243 wrócili. (Ob: Külb. Geschichte der Missionsreisen nach  
der Mongolei im XIII u. XIV Jahrh. Regensburg 1860 T. I. II)

Nagrobki w Kofele Klaryst w Wroclawiu: 1) Tablica piastkow-  
cowa z wygritym ortem fzlaskim: Anno do. m. cc. lxxv. in.  
nocte. s. Johis. b. obiit. Anna. duaisa. iua. fl<sup>a</sup> (filia) reg.  
boh. fundatrix. monasterii. s. clare. - 2) Tablica kamienna z  
ortem fzlaskim: Anno dni. m. cc. xcvi. d. xxii. februarii.  
obiit illustrissimus. princeps. henricus. quintus. Dux. Slezie.  
et dnus. wratislaviens. - 3) Tablica z napisem. . . . princeps  
Heinricus VI. dux. Slezie. et dnus. . . . (Henryk VI + 1300 d.  
30 Sept.)

Kunifsh: Herzog Heinrichs II von Niederschlesien. Breslau 1834  
fol. fl. II z 2 litogr. nagrobku jego (z Tatarom w rogach)



Koścień w Kłafztorze Franciszkanek S. Klary w Wrocławiu:  
 Jadwiga I (córka Anny Książny) + 7 April. 1288 - Jadwiga II córka  
 Konrada II głogowskiego + 9 Juni 1318. - Jutta I (półka Książ-  
 nicyka + 17 Septembr. 1318 - Matgorzata I córka Henryka VI  
 wrocław. + 8 Idus Martii 1378. - Anna siostra Henryka II  
 Książ 1379 - Elzbieta I Książnicyka Śląska - Agnes de  
 Palaw - Jadwiga III Książ. jalkenbergfka + 15 Febr. 1413  
 - Jutta II Książ. münsterbergfka + 1413 - Margaretha  
 Paulin (w XV w. na porzątku) - Elzbieta II Książ. opolska  
 + 19 August. 1507 gdzie 35 lat w zakonie - Matgorzata III  
 Książ. Toft + 1521 była 21 lat w zakonie (gdzie też była  
 jej siostra Katarzyna) - Anna Kurzbachówna + 1560 -  
 Barbara Kalinowska + 1564 (Ob. Pertz Script. XIX p. 523-  
 533)

Zakonnica franciszkańka w Wrocławiu była Bpka (wnuczka  
 Anny Książ. Śląskiej) + 7 Sept. 1318 na powietrze.

Urszulanek: ~~z~~ zakon założyta Angela Merici z Porefcii  
 r. 1537 - R. 1683 sprowadzili ich jezuiti z Presburga do Głacn  
 a r. 1786 do Wrocławia gdzie im r. 1811 oddano Kłafztor  
 po zmešionych Kłafzkach

Weniger: Die vollkommene Klosterfrau. Innsbruck 1846.







151  
Joh. Lasicii Poloni De diis Samagitarum Libellus.  
Herausgegeben von W. Mannhardt Dr. Phil. Privatdocent  
der Berliner Universität.. mit Nachträgen von R. Pie-  
lenstein. Separatabdruck aus dem Magazin der lettisch-  
literarischen Gesellschaft B. XIV. St. 1. S. 82-143. Riga  
Verlag von J. Baermeister. 1868. 8<sup>o</sup> str. 66 (gedruckt bei  
J. F. Steffenhagen und Sohn in Mitau) 3 Lgr.

Disemko to najpijod drukowane str 42-58 w: Michalonis di-  
vani De moribus Tartarorum, Lituanorum et Moschorum  
Fragmina x multiplici historia referta. Et Johan. Lasicii  
Poloni De diis Samagitarum, caeterorumque Sarmatarum  
et Salsorum Christianorum. Item de religione Armeniorum  
et de initio regiminis Stephani Batorij nunc primum  
per J. Jac. Grasserum C. P. ex manuscripto authentico  
edita. Basileae apud Conradum Waldkirchium 1615. 4<sup>to</sup> str. 64.  
Ded. Octaviano Alexandro principi Transcensi - Michalon  
pisat r. 1550 dla Zygmunta Aug.; Lasicki zas r. 1580 dla  
Alexandra Ksicia Stuckiego. - Lasickiego traktat de diis prze-  
drukowany w Elzewirofskiej: Respublica regni Poloniae. Augd.  
Bat. 1627 et 1642. oras przez J. Grimm w Haupt: Zeit-  
schrift für Alterth. I. 138-149. Lasicki napisat swoj trak-  
tat podlug pisma Jana Mateickiego: Macleti Libellus de  
sacrificiis et idolatria veterum Borussiae 1563. 4<sup>to</sup>, podlug  
Kroniki Miechowity, Alex. Gwagnina i podlug podan Jakuba  
Laskowskiego rewizora krol.

Podlug Lasickiego Zmudzini pili miod i piwo cienie ktore wyra-  
biali stawiajgc przez noc w kadziach Rod i chmiel z wodq i kamier-  
niami rozegranemi; nazajutrz juz to piwo pito - Bogatsi Corni-  
bus uorum ornatis pro poculis utuntur  
Patronowie rzemieślnikow: J. Lukasz malarzy, Kofmas i Damian  
cyrulikow, Eulogius Koweli, Eriopinus szewrow, Homobonus czyli  
Gutman Krawcow, Goar garniarzy Katarzyna i Gregorz studentow.

Jan Łasicki zrazu katolik, r. 1558 był w Francku, powrócił,  
zay zoftat kalwinem i był w służbie Stefana Batorego. Pisał:  
1) Clades Dantiscaenorum d. 1577 descripta. Francofurti 1578.  
8<sup>o</sup> 2) De ingressu Polonorum in Walachiam cum Bogdano  
1572. Francofurti 1578. 8<sup>o</sup> 3) Theologia moscovitica aliisque  
de Russorum religione scriptores. Spirae 1582. 4<sup>o</sup> (opisał  
tu poselstwo Jana Dokity do cara Iwana Bazylewicija r.  
1570) 4) De diis Samagitarum et de initio regiminis Stephani  
regis (1580) druk. 1615. 5) Historia Fratrum Bohemicarum  
w 8 tomach, z których tylko 8<sup>my</sup> tom wydał w wojgatkach  
J. A. Comenius 1660.

Praca ta Manhardta objawia filologię i prostrze  
wykrywione podania o mitologii litewskiej w dziełach  
Narbuta, Krafzewskiego Schleihera. — Jest tu ta kże przed  
nowa 2 dzieła: Catechismus Prasty Szadei, Makolas  
Kaitima raschta yr giesmes del Krikozianistes bei  
del berneliu iaunu namiey rugulditas. Karaliauczi  
1547 przez Marana Mosvidius pastora w Regnie.

152





Erster Jahresbericht der Gesellschaft für Sammlungen ge-  
schichte und Alterthumskunde 1827. Stettin. bei Friedrich  
L. Neumann. 8vo. 40 S. In dem gedruckten bei H. W. Plagge  
pp. 81: 1. tabl. litogr. przedstawiająca <sup>mapę</sup> grobę napoleońską na Ło-  
morzu.

Wzrostowo wzrosła liczba w. 12. pism z 1824, zacho-  
cone rozporządzenia królewskie wzogotach min. sterzow pismach  
wydanem d. 15 Grudnia 1823 do naselnicow regencyj wzogledom szumie-  
nia nad utrzymaniem wzogledow sztuki lub historii z up. 4. czy to nowe  
wzroscenie nie podpadaly.

Wrahow miejsce na Łomorzu w parafii i curadzie Bergen

Kaszuby. Za najdawniejszy zabitek staurianickiej. staro pomorskiej  
mowy uwazano dotad do Kument (podejrzany) druhowam w: Destina:  
ta literaria et fragmenta asiatica. Liibben 1744. Tom II. L. w. I  
podatnos zabitek mow. staroboko-wendyckiej - podejrzany. (istal:  
wzrost w dzialekac wendyckim - w. 12. - l. 12. - l. 12.)

II) Zweiter Jahresbericht (1827). Stettin. 1828. pp. 83.

Miejsc historyczne pomorskie: 1) Usedom, Putrasna i wigoria 2)  
Wollen (zurniej Gumne Jami, Jome Pomburg) wigoria 3) acbbin  
Caonick aubin, Lyuben. od Qlama Sbrementickiego zwany Jedin) zamek  
dłonek, wzrostnie wzajduwane na Łomorzu sato tak zwane srebrne  
Dziwnem mowta srebrna bite przez Kaifow z pokolenia Omajidow  
w r. 850 w asot nad rzeka Sigris oktor. 745 po Chryst. - lub przez ka-  
lifow z pokolenia A bbasidow bite w m. 850 Sermentaa nad r. na Sigris  
oktor. 842 po Chrystusie - przybytu przez handel na Łomorzu.  
Listola ducis Boleslai ad Ottonem a. 1123. L. 12. (L. 12. - l. 12. - l. 12.)  
mann: Episcopus Bambergensis)

III Jahresbericht (1828). Stettin, 1828. 8<sup>o</sup> pp. 170 i i tabl. lit.  
(Stein mit Charaktern aus Ketzlin)

Kasubi. Narzecze m Kaszubskim mówią tak zwani Kabałh<sup>ci</sup>  
na Pomorzu, oraz <sup>u siebie</sup> (koto ~~u~~ Berendt, Bictow, Leba, Lutzig  
Wymowa niejedna ka: koto Zesnow mówią: Welk, w Głowi:.  
Wolk, koto Lutzig: Die Kara, koto Kartuzów: Wilk, Nokara.  
Lubędz koto Zesnow i Berendt zowie się: Kaup, w Głowi:.  
Kiełp. - Wrangowiusz jest tego zdania że narzecze Kaszubs:  
kie jest to język ~~kt~~ wendyjski przez przymieszenie polsz:  
czyzny za pomocą krótek polskich skazony. Najdawniej:  
szym pisarzem kaszubskim jest Michał Pontanus czyli Odrig:  
gemann kaszubijski nadworny księży w dwojcy Anny Pomors:  
kiej w Smołdrinie, który umarł r. 1654. Przełożył on Katechizm  
(Znały Katechizm Dr. Marcina Lutra niemiecki Ko-wan:  
dalski albo stawieński) Palmy i Paszki, na Kaszubskie  
język te księgi bardzo rzadkie. - w Lammersche Provinzial -  
blätter są u niego artykuły o wyuczajach i obyczajach Kaszu:  
bów, przez pastora Lorek pisane. - o moim Kaszubskim Kas:  
suzje wiersz: „Der doch, le atque ko tu verum cognosce Cassubum -  
His tribus ademptis, semipolonus adest.“ - Znały Katechizm  
D. Marcina Lutra z niemieckiego języka w słowieński wy:  
stawiony, przez Michała Pontana Stuga Stowa Porego w  
Smołdrynie Roku Pańskiego 1643. słowa edycya z przydat:  
kiem niektórych pytań nauki chrześcijańskiej. W Gdansk  
drukował Gotfryd Hartman roku 1758. „przedmówany  
jest z notami Wrangowiusza w III Jahresbericht str. 131 - 170.  
a z tego wyszła osobna odbitka pod tytułem: Wörtlicher Ab:  
druck des durch Michael Pontanus ins Kaschubische oder (wie  
er es nennt) Słowenische übersetzten kleinen Katechismus Luth:  
er, mit einigen Anmerkungen begleitet von Wrangovius. Stettin, 1828,  
Bei Friedrich Heinrich Morin. 8<sup>o</sup> str. 41.



2

2:

8:

2:

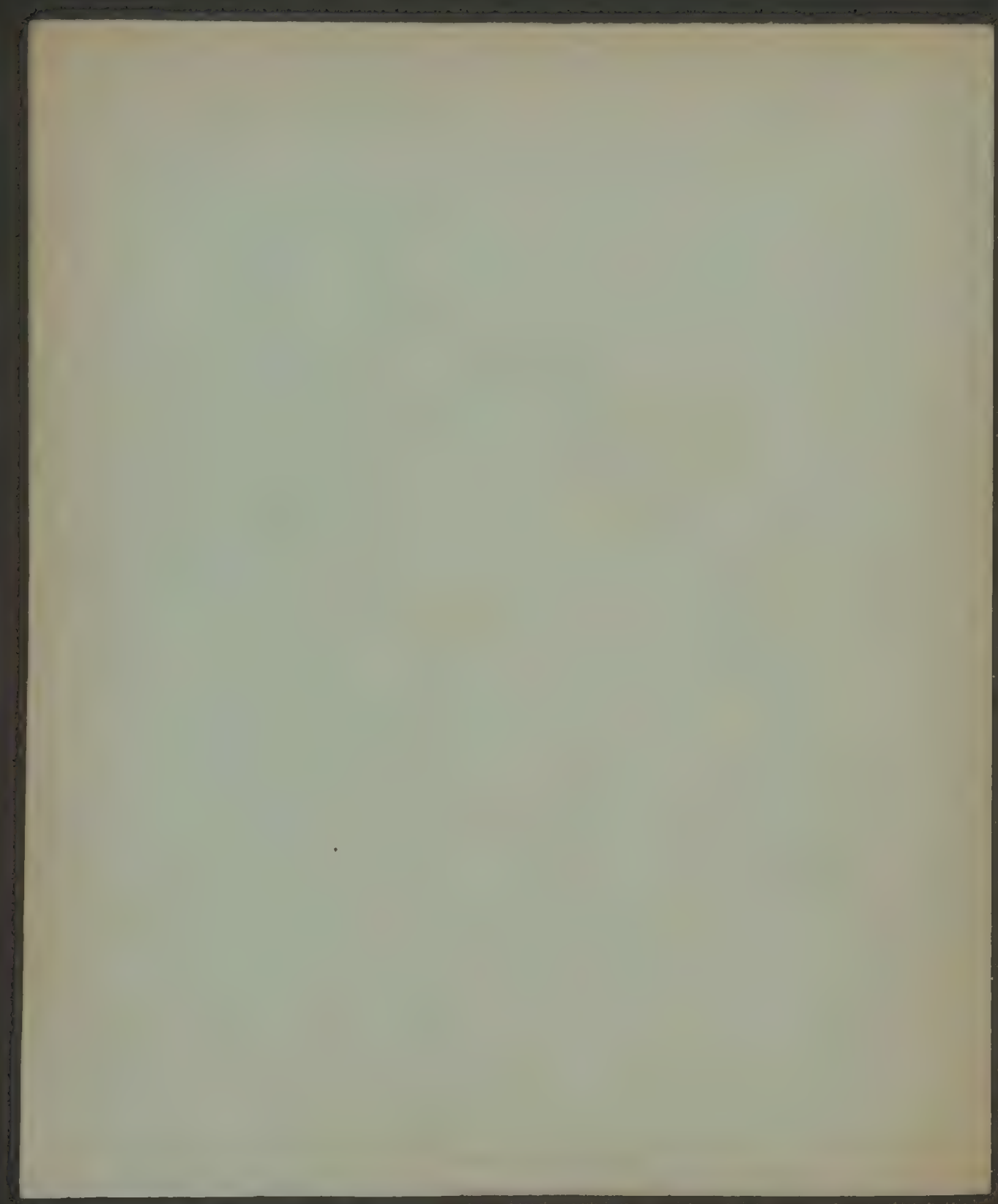
7:

m

km-

2

i,  
i,  
i,



Geschichte der Stadt Myslowitz in Ober-Schlesien  
von Dr. J. Lustig prakt. Arzte. Myslowitz (in Kommission  
bei S. Schäfer) 1867 (Druck von B. Wylezol et Comp. in  
Breslau O.S.) 8<sup>te</sup> Stk. VIII. 442. (z. litogr. planem miasta Myslowic  
z r. 1590 dawolnie ułożonym przez D. Lorenz, z drzeworyt. herbem miasta:  
Głowa S. Jana Phyc. z r. 1643 i z drzeworyt. widokiem dawnego  
drzewianego ratusza zburzonego r. 1855.)



Do śmierci Krócia Władawa oddzielił r. 1478 Krócie Henryk  
Ziembiński (von Münsterberg) syn Jerzego Radziwiłła ta Kró  
Lrzyng z Mysłowicami oraz Sohrau i Rybnik. Do nim przesiadł  
te dobra Wiktoryn Krócie Münsterbergski. - R. 1483 Jan Krócie  
ofwiecimski na Ujst pisze się panem Lrzyng, którą ~~oddzielił~~  
dostał po swej żonie Barbarze Krócie Grawoskiej i raibers-  
kiej - a którą tego r. usteąpił Kazimierzowi II Króciu Pieszy-  
ńskiemu. Ten d. 19 lipca 1517 za 40000 grzyw. zł. panstwo Lrzy-  
ng z Mysłowicami sprzedał Alexemu Thurzo de Bethlenfalva.  
(pag. 23 i Goff. Biermann: Geschichte des Herzogthums Teschen.  
1863 pag. 185). - R. 1528 Alexy ~~Thurzo~~ Thurzo sprzedał Lrzyng  
z Mysłowicami swemu bratu Janowi Thurzo von Bettlehems-  
dorf baronowi zu Wolau, Steinau; który miał także Mysłowice  
z wsiami Rozdzin, Bogucie, Łaluz, Brzezinka, Brzenek-  
wice, Diełkowia i trzema pustymi osadami: Łazwie, Krócie  
niec, Szopienice sprzedał swemu wujowi (Vätter) szlachetnemu  
Stanisławowi Salomonowi z Benedyktowic w Łtorek przed  
J. Maniem 1536 (pag. 23) - R. 1558 posiadał Mikołaj Salomon  
- R. 1587 <sup>połowy</sup> Kozacy Holubka spalili Mysłowice - R. 1596 - 1614 po-  
siadała Katarzyna Kozłowna z Kozłowi Salomonowa; po jej  
śmierci podzielono Mysłowice na 3 części które między innemi posia-  
dali jej wnuki: Andrzej dipski z dipskiej dziedzic Milowic w sierwie-  
ńskiem r. 1624 i Władaw Kamiński z Siwientochłowic 1629 oraz  
Jadwiga Mieroszewska + przed 1637. i 2 tych sukcesorów idą:  
Ewa córka Andrzeja dipskiego a żona Andrzeja Morawskiego, pot.  
Kronika 1638 - Dziedzic cząstkowi Mysłowic: R. 1643 Piotr  
dipski i Jan Mieroszewski; r. 1652 Jan Kamiński z Ciocha  
- R. 1654 Krzysztof Mieroszewski dziedzic Wygietzowa rekr.  
Król. + 2 lut. 1679 ~~Alexy de Bethlenfalva~~ fundował d. 26 listop. 1678  
majorat (fideicomis) w Mysłowicach potwierdzony w Wiedniu d. 25  
Stycznia 1679. (jego prawnikiem był Jan Krzysztof) - R. 1679 Agnieszka  
de Bieberstein Mieroszewska - R. 1685 Jan Mieroszewski - Jan  
Krzysztof Mieroszewski redzia grodzki księstwa sierwieńsk. ordynat  
1694 + d. 14 Kwiec. 1755 nie zostawiwszy syna tylko córkę Mariannę; po  
nim oddzielił synowiec Józef Mieroszewski + 1768; po nim Wincenty  
Mieroszewski + d. 30 Octobr. 1780. - Do nim oddzielił stryj jego ~~syn~~

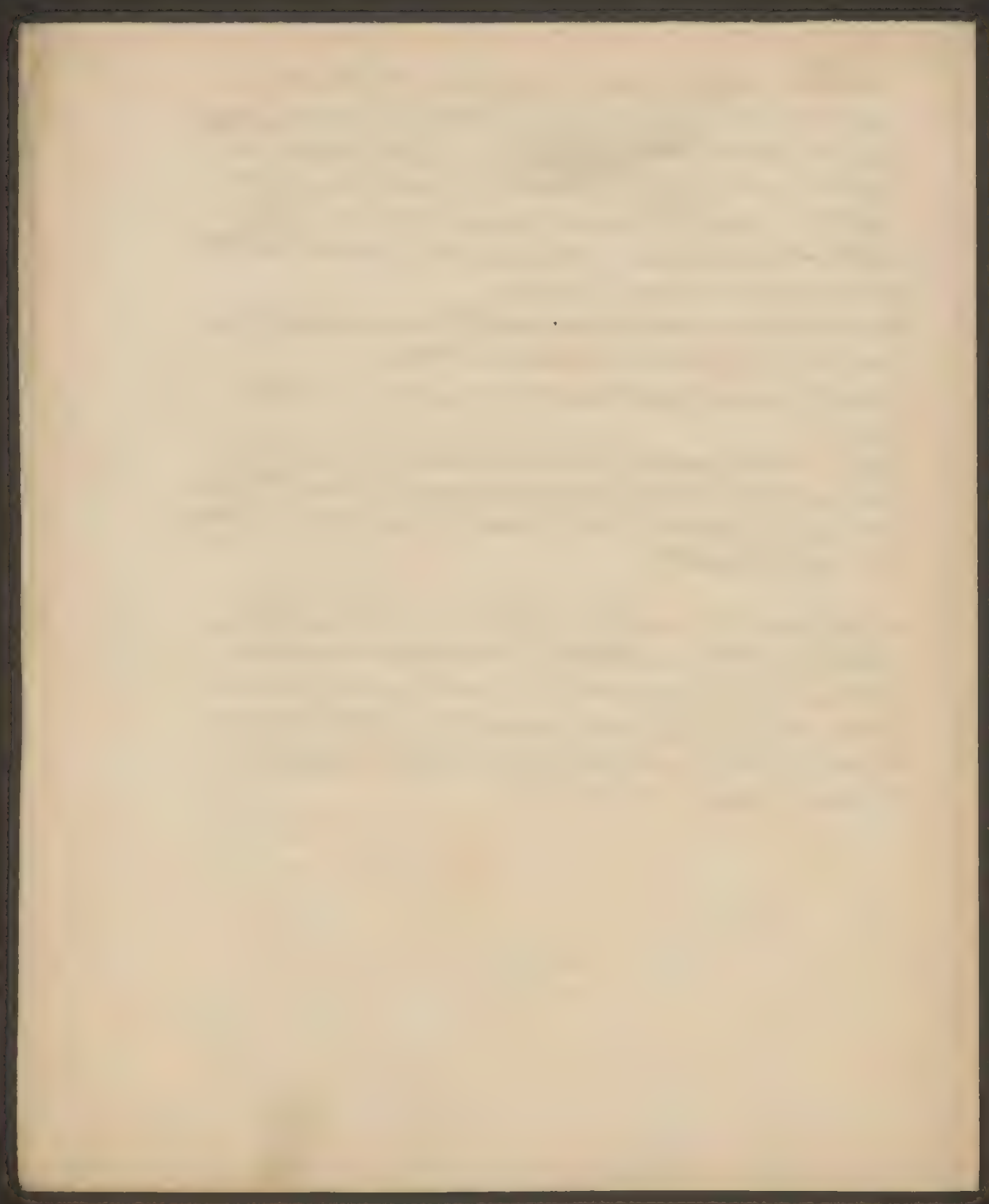
Felician  
~~Włodzisław~~ Mieroszewski generał wojsk pol. + d. 9 lut. 1806; po  
nim jego syn Stanisław + d. 15 lutego 1824; po nim jego najstarszy  
syn Alexander + d. <sup>20 kwietnia 1839</sup> ~~1839~~ Który majorat myślowicki  
sprzedał d. 11 maja 1839 <sup>za 100000 talarów</sup> (Mariannie urodzonej Domes (rodem  
z Łyśladzia) wdowie <sup>20000</sup> po Alexsandre dziedzicu Miechowie; pożyła  
ona <sup>19</sup> 1/2 roku za Winklera. - Obecnie posiada jej córka Valenska  
za Huberta von Fiele Winkler majora.

Bracia Alexandra Mieroszewskiego ostatniego ordynata: Jan  
szambelan rosyjski. Zgnały w emigracji we Francji.

Dobra Działy Kowie odpadły w XVII w. od myślowic i kupił je  
Linoccy

Stanisław Mieroszewski ordynat myślowicki ur. d. 2 maja  
1756 + 15 lut. 1824 był 68 lat (syn Feliana i Heleny Łętaszkiej)  
żona jego Kunegunda z hrab. Zborowskich ur. 1760 + d. 20 czerwca  
1810. (podług nagrobku)

pag. 401 Inwentarz państwa myślowic z r. 1668 do którego  
należały: Boguś, Rostzien, Wygietzow, Łyczynier,  
Porreny Kowie, Brzezinka z napisem Lisma które mi p. Pro-  
szowski malował z K. K. K. dat 2. 10 maja 1668.) (pewnie Linoccygo)  
otrzymał autor od p. Wincentego Jana moniewskiego z  
Krakowa (pewnie z ratury?)





1301 Actum et datum in Poznan VII Calend. Novemb. — Andreas  
episcopus posnan. ad pres<sup>comitis</sup> Nicolai <sup>haeredis</sup> ~~episcopi~~ in Gostynia pa-  
latini calisiensis, qui juxta civitatem Gostyniam hospita-  
le infirmorum fundavit, adiungit eidem hospitali ecle-  
siam parochialem in Antiqua Gostyna cum decimis  
in Gostyna antiqua, Dalestino, Gola, Porosze, Stoino,  
Wralawa et Lozegowo; concedit insuper eidem hospitali  
coemeterii usum et liberam sepulturam. — Praesent.  
Johanne praeposito, Gregorio decano, Henrico scholastico  
Martino, Borislaw, Nicolao archidiacono, Philone,  
Iacobo, Frickone, Lescone, Theodrico canonis pos-  
nan. (Druk w Łukaszewiczu 3 mis de pace 777 poznan.  
F. II ff 23-24, (gdzie powiedziano o podobieństwie) podług  
kopii z r. 1538)

1181. Actum in dubin Anno gratiae Domini 1181 in natale Domini in  
die Stephani protomartyris VII Cal. Januarii. — Nos Vladislavus  
dux magnus Polonorum ad petitionem capellani nostri Andree  
renovat privilegium avorum nostrorum et patris nostri super  
libertate abbatis et conventus S. Mariae in dubin, fratrum  
ordinis S. Benedicti, concedit illis libertatem ab omnibus exac-  
tionibus et vexationibus iuris polonialis scilicet: stroze,  
podworowe, porozowe, podrimie, podurodowe, naraz et  
mirewod nec non a citatione castrorum a cujuslibet iudicis  
sive pedanei vel generalis per nos in Polonia constituti ex-  
cepta sigilli nostri citatione ad quam coram nobis vel abbate  
villani citati astabunt quaerulantibus responduri, ut fratres  
singulis diebus pro animabus avorum nostrorum et patris nostri  
orationes et in qualibet septimana missam defunctorum celebrent.

Testes: Paulus episcopus posnan. Vitoslaus decanus,  
vincentius ancillarius, magister Vencelaus, Dobrogost  
palatinus, Tost iudex, Jarost castell. posnan. Petrec  
castell. de Kalis, Lawel castell. de Anthoc, Olbracht castell.  
de Ufce, Bronis. Petrus filius Dethlebi. Datum per  
manus Bonifacii magistri de Kalis. Privilegium hoc a.

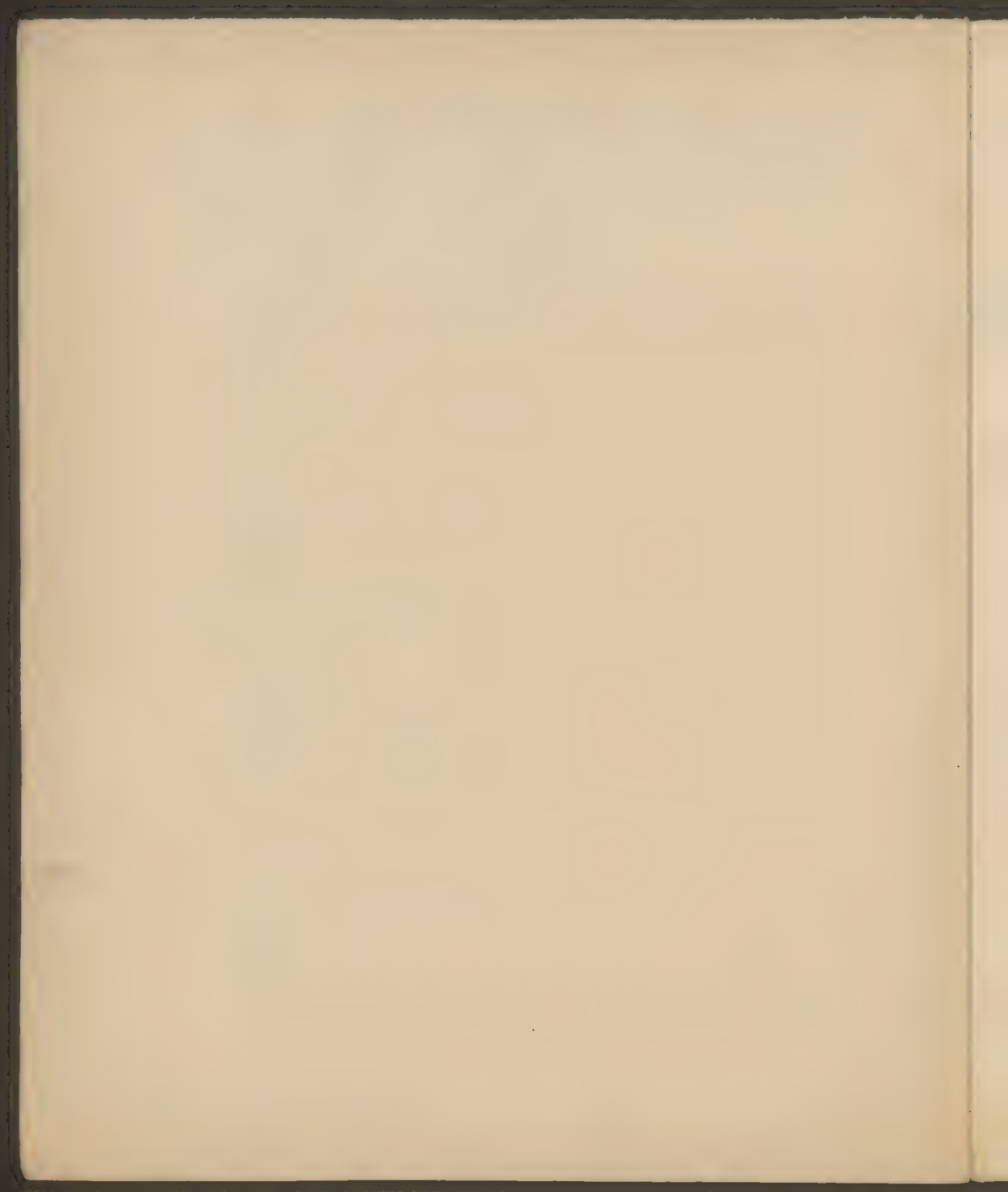
1258 In Lozan die Lathora s. Petri - Boleslaus Dux Poloniac  
majoris (cum transumpto) ad preces Jacobi abbatis do-  
mus s. Mariae in amb. ord. i. Benedicti confirmat  
(ari nostri duci Vladislai) Hae sunt villae monasterii  
cum hortibus adjacentibus: Chuscowo per unum centu-  
rionem et omnes villae ad eum pertinentes cum solutione  
stroza. Tan, namaz, powoz cum aliis exactionibus.  
Hae sunt villae praefati centurionis ipsa supra dicta  
Maestice <sup>(maestice)</sup> cum tunc ex integro et alio quod vulgariter  
Pecan nuncupatur, Warla cum omnibus hortibus,  
Luscowo (Luszkowo), Gluchowo, Chusowo, Idunowo, Kenuch,  
Wescowo (Wieszkowo) cum hortibus ad molendinum, Cyrmino,  
Lubowo, Lopino, Loslowich, Chosowo (Kosowo), Lasepoco,  
Codorow (Czodachowo), Kasicha (Kaszica), Slub, Do-  
brochow, Stupowo, Slanchowo, Gyrycha (Gerka), Mech-  
newo cum theloneo taberna, omni venatione magna et par-  
va, Radlewo, Matchino, Nachlod, Drenczowo, Chalice,  
Priowo, Drow (Drobia), Tan nowo (Tan kowo), Dalewo  
(Dalewo), Vich recha (Wyrzeka) Krescechowo, Smolice,  
Lutno, Malpino, Parine, Prochow Lemowo (Lemowo)  
et centurio cum hominibus et fortibus eorum, adjacentibus et  
praefata solutione, Targrod cum theloneo, tabernis, jure  
forensi et fortibus adjacentibus, Lachow et Opalowo, Kru-  
win (Krywin) et Radomick cum tabernis, theloneo et jure fo-  
rensi, tam magnis cum piscatoribus qui inter Maestice k  
(maestice k) Lychowo (Lichowo) et Marcelino adjunt, in Kalis  
torum et tabernam cum theloneo pontis minoris, Vanesek (Wo-  
niet) cum hominibus et omnibus fortibus et solutione supra nomi-  
nata, Cneowo (Cniewowo) haec omnia contulimus. Praesentibus  
Discreto palatino, Jarostio iudice, comite Boguta, Vincentio  
rubicarario, Mathia notario Curiae. Dux Lukaszewicz Episcopus  
posnan. T. II # 42-44 gda mowi i podrobnym

1252 In colloquio Gneznæ habito VI kal. Maji, id est 4<sup>te</sup> die post festum  
 S. Adalberti. — Premisl dux Poloniae una cum fratre nostro Bo-  
 leslao duce Poloniae pro remedio animarum patris et matris  
 per venerabilem Gertrudam abbatissam trebnicensem filiam quor-  
 dam incliti ducis Henrici feliciſ recordationis contulimus ordini  
 Cisterciensi et filiabus ejusdem ordinis hæreditatem Owenſko  
 super Vartam fluvium cum villis adjacentibus: Bolechow, Radworow (Radziejewo), Marszowicza, Wereznicza ita ut  
 hæc hæreditates in unum territorium quod Owenſko vocatur  
 in quo ipsum clauſtrum ſanctimonialium conſiſtit ſint conjunctæ.  
 Addimus etiam poſeſſiones: Smienicz, Chludow cum earum de-  
 cimis et cum decimis villarum istarum: Samolese, Dobegneſe,  
 Pleſno, Golina, Leſlai Gluchow, Lianno Milcowicza Ros:  
 Kawicze, Rokitnica. Superaddimus 30 marcas de moneta poſna:  
 nienſi pro veſtitu, 12 lapides ceræ 30 lapides de ſepo ad divinum  
 officium peragendum Utraque ripæ Vartæ cum ſilibiſ pratis,  
 pulvis agris, aquis, molendinis, piſcibus, caſtoribus, venationibus  
 infra terminos domus ſuæ dominantur. permittimus locare  
 civitates et villas jure theutonico cum theloneo judicio parvo  
 vel magno, nullas aut aliud iudicium provocetur niſi ad iudicem  
 abbatiffæ clauſtri aut ad noſtrum iudicium. Liveſ hoſpites  
 et advenæ mercenarii et miniſtri ejusdem clauſtri B. Mariæ V.  
 gaudeant libertate a ſervitiis et exactionibus a prewot ſtroza,  
 podwot powoz, ſtan podworowe, chlodnice powotowe, con-  
 ſtructione caſtrorum; homines ſint liberi ab expeditionibus niſi  
 pro communi deſenſione terræ, ab expeditione extra terram ſint  
 liberi; procurator clauſtri ſit liber a ſolutione thelonei per univer-  
 ſam terram. Eadem libertate gaudebunt hæreditates ab Abatiſſa  
 acquirite. Appoſuimus ſigillum noſtrum et fratri noſtri Boleslai.  
 Præſent. vener. Boguphalo divina vocatione epiſc. poſnan qui ſuum  
 appoſuit ſigillum, d. Boguphalo cancellario noſtro d. Boiaſ can-  
 cellario caſſierienſi, d. Martino præpoſito de ſanctorum et  
 comitibus Bogumilo palat. Domesado iudice meo Przedpeles caſtel. poſnan.  
 Miſzawo caſt. gnezn. Hertschenballo caſt. calyſ. Warſzawo caſt. de Bedow.  
 Boguta caſt. de Berzen, Gervario caſt. de Irem. Bogurza palat. cujavi. Bozta  
 capit. gnezn. Bogurza iudice noſtro, Henrico notariare. — Et nos Fulco



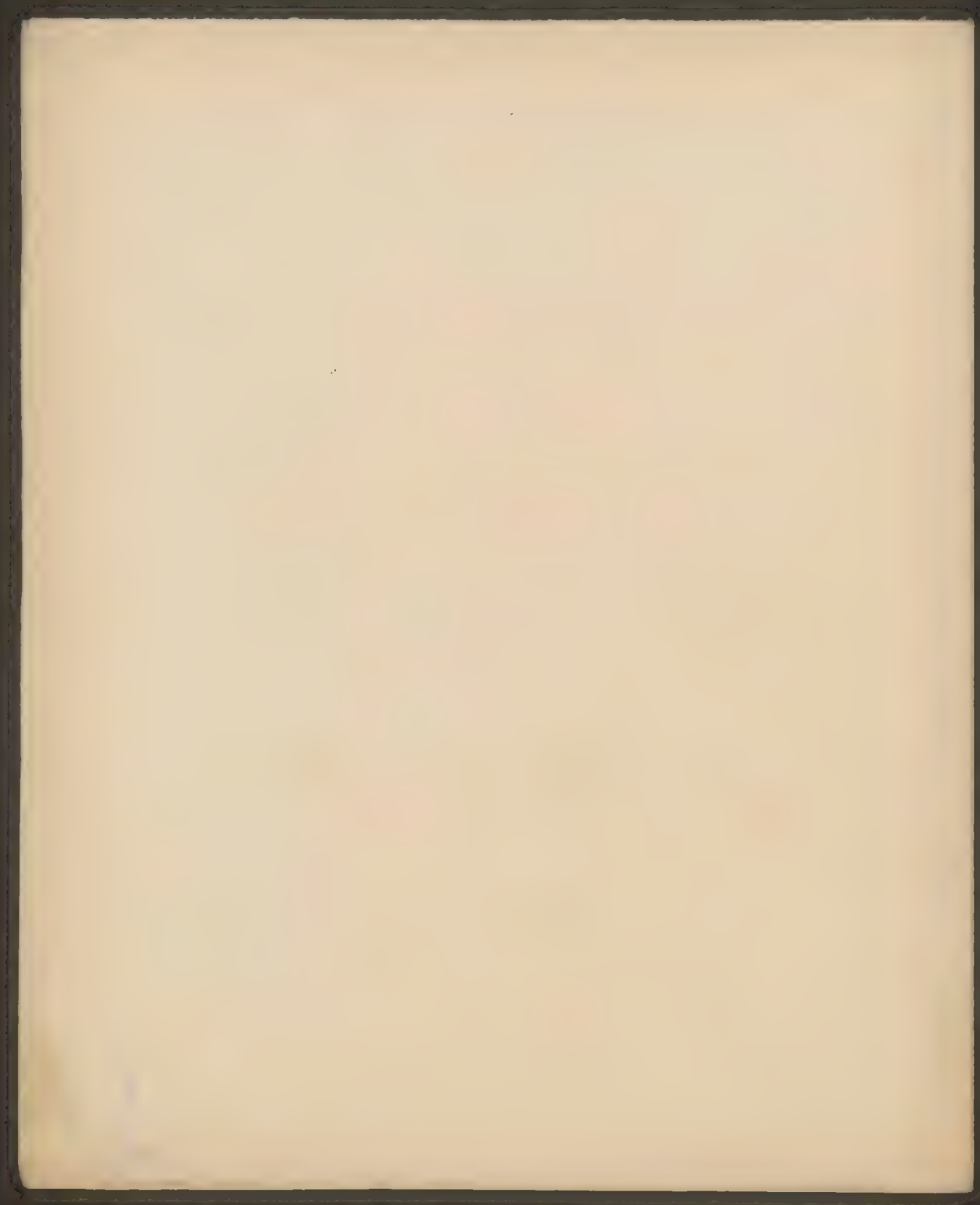
d.g. gnoznę. an. hię. lic. praesentes non fuimus ad  
petitionem Dreemysl Lohoniae ducis sigillo communimus.  
(Druk w Łukaszewie. Epist. dycezyj. noznę. 2. I. st. 417  
- 420, według kopii z r. 1612 - gdzie mówi że podróżowamy)











Neues Archiv für die Geschichte Schlesiens und der XLI. J. 8  
Lausitz von Joh. Gottl. Herbs. Glogau 1804. 8.

I Theil 2 tabl. piętych Henryka III Księcia  
głogow z r. 1306 str. miedzy 2 wzajem

Historie kritische Konrad II von Glogau

Henryk II miał synów Bolesława, Henryka,  
Władysława, Konrada i Mieszka (który trymał  
zamek Lebus <sup>z r. 1249</sup> <sup>umart</sup> porównany w Kosciół  
S. Dietra.) d. Bogus. — 2 tych Konrad electus  
patarensis Konrad od r. 1252 Książę głogowski  
+ 1273 żony 1) Salomea (córka siostra Dymysława  
księcia Poznan. który miał za żonę Elżbietę siostrę Kon-  
rada głogow.) + 1271. 2) Burggita (córka Dyttrycha  
margrab. Misni wdowa po Konradynie siostrym w  
neapolu wnuku cesarza Fryderyka) Jego synowie  
i wnuki pisali się haeredes regni Polonie

F39. nota poszła za  
Konrada margrab.  
Brandenburg

Jošt von Mähren zafl. 1370 Agnieszka córka

Bolesława księcia Opolskiego

Heinrich der Sperling <sup>König von Freistadt</sup> (miał żonę Katarzynę (córka  
Władysława księcia Opolskiego)

1263 (Vitus quondam lituanus episcopus de ordine  
fratr. predicat. nadoje Książcowi w Spottau odpusty  
I p. 89

Synowie Konrada II 1) Henricus III der getreue aus Hefia  
dominus Glogovis 1281 (z r. 1281) 2) Conradus III dominus Sagani  
propositus vralis 1289 agnilegionensis electus 1299

Tu Konrad Poznański  
et Kaliszensis, żona  
Markwardis r. 1310



Johannes dux Saxonie majoris Glogoviae, Friem  
stadt coram Jure Matgoratz d. 1484 wydeje  
za Nicolaus Wamphi de Limbow<sup>(Limbach)</sup> comes pasonierst  
prior



- 15) Dom zu Frauenburg - (fuzegoty architektoniczne i front.)
- 16) " " Westliche Vorhalle (widok wewnątrz - i  
brama katedry architekton.) <sup>Konrad von Masowien 1388</sup>  
<sup>2. Bractwa Katedra 1388</sup>  
<sup>2. Bractwa Katedra 1388</sup>  
De. oration i inskrypcje aus einzelnen Ziegelplatten -  
tylko w Prusach (Malbork, Frauenburg) na wyschodzie  
(Palermo)
- 17) " " Grundriss und Details
- 18) Westliche Ansicht von Frauenburg
- 19) Kirche und Schloss zu Braunsberg (widok)
- 20) Kirche S. Catharina u. S. Trinitatis in Braunsberg  
plan i fuzegoty architektoniczne) Kosciol farny i drug.
- 21) Schloss Allenstein (widok <sup>pisany</sup> - plan - i fuzegoty)
- 22) Pfarrkirchen zu Allenstein umi Seeburg - Archi:  
tektonizne widoki - plan - i fuzegoty)
- 23) Kirchen zu Wartenburg und auf den Dörfern  
des Ermland (widoki i fuzegoty: Wartenburg  
Kosciol farny - Wartenburg Klasztor Minorzty i.  
1364 biskup Jan II Trajnos, bisk. Andzej Kardynat  
Batory odzwiaz od prowincji jaskiej 1590 i pryncypal  
do polskiej - Santoppen (Villa S. Jodou) - Plattwich  
Arensdorf - Diewitten - Schulen - Lockau
- 24) Kirche in Kiewitten (chromolit. widok pisany)



ap

.



Schlesiens Vorzeit in Bild und Schrift. Namens des Vereins für das Museum schlesischer Alterthümer herausgegeben von Dr. Hermann Luchs. Director. Jahrgang 1866 mit 13 Tafeln und 1 Holzschnitt. Breslau Verlag von Eduard Trewendt 1867. 4<sup>o</sup> pp. 1-52 1 Hbl.

Museum katolone 1859 - w r. 1862 wyzedyt 3<sup>o</sup> Bericht - Museum protestanckie 1862 wydany Samostyt - r. 1865 lujst ten zbior 6100 numerow oproz monet miedzy innymi rog Towiecki z florio: wej kosczi Zygmunta III - katalog drukowany z drzeworytami - Museum lujst cytonkow 950 w r. 1865 z ktorych kazdy rocznie opłaca i talar (miedzy temi magistraty - bywa i odczety - Museum odpowiadza na zapytania - co roku wychodzi 2 Berichty (kady po 15 str. refut, z ktorych 3 tworzą tom (po 1 tal.)

4<sup>o</sup> Bericht des Vereins für das Museum schlesischer Alterthümer. Breslau 1866. 4<sup>o</sup> p. i 16 z 2 tabl. chromolit.

1) Dr. Luchs: Ueber den Kuppernen Krieg des Bartholomeus von Rosenberg von 1595 (2 ryc.)

2) Dr. Driescher R. Ueber den gegenwärtigen Standpunkt der Ermittlungen auf dem Gebiete des schlesischen Heiden: Thum (2 tabl. lit.) (w 4, 5, 6 Bericht) (z tym wykopali)

5<sup>o</sup> Bericht. 1866 p. 17-42. z 2 tabl. chromolit.

3) Dr. Luchs: Ueber die auf der Elisabethkirche stammenden Reliquiarien (2 2 ryc.)

4) Gorkau u Hof gory Sobotki z nalezionej urny granic: lwa ptyl z runami; ktorych odpis posiada Dr. Luchs.

6<sup>o</sup> Bericht 1866 p. 43-52 z 9 tabl. litogr. (i Krug chromolit. i 8 tabl. z na kow wodny)

7) Knoblich: Ueber das Pauciale von Liebenthal vom J. 1374 (2 tabl. chromolit.)

8) A. Reuter: Ueber die mittelalterlichen Papierwasserzeichen (Breslau p. 49-55 z 8 tabl. lit.)

9) Palm: Ein Stück mittelalterlicher Mantik (procedura 3 r. 1493)

10) Luchs: Allerlei Alterthümliches.





Schlesiens Vorzeit in Bild und Schrift. Siebenter Be-  
richt des Vereins für das Museum schlesischer Alterthü-  
mer. Breslau (Verl. v. Edward Neumann) 1867. 49 p. ~~200~~ 61-8;  
mit 3 Tafeln (Altargemälde).

- - Richter Bericht 1867. v. p. 85-98 mit iarcheo-  
logischen Karte von Schlesien.

(Oba te osoby mają wspólny tytuł:)

Schlesiens Vorzeit in Bild und Schrift. Namens des Vereins  
für das Museum schlesischer Alterthümer herausgegeben  
von Dr. Hermann suchs. Jahrgang 1862 mit 4 Bildtafeln.  
Breslau (E. Frensdorf) 1868.

II, i Fkkr.

1) Ueber Slawisch - russische Tragaltränen und Ritarikreuz.  
von Prof. Dr. Sybulski. - Krugi ruski prawnouierny (prawostawny  
- orthodox - rechtgläubig) jest oomichatny (omikoneczny), t.j. sro-  
kowa pionowa cz. (Mitte) przerywana 3 oetki napisu =  
ne: gorna na napis (album) srodkowa na rozpisie rzk, a  
dolna na podmieck (ubjedanecum). - Krugi wrotański ma  
napisy ruskie z przodu: Obraz notukotworennij - Angety gos:  
podni - Cap Stawu - Ious Christos - Syn bozuj - Iotace - Iuna -  
Eloin (u nimbusie jezusa) - Krestu twojemu pokłaniamosia wta-  
dy ko i swiatosie wo kresenie twoje stawim - Swiataja Martha  
Dn. Hn (dwie figury niewiesac) - Swiatyj Ioan, I. Longin (z  
figury merkie) - Klonia Trast! Trzania - Nika - boziewo!  
Lobnoje! Dabnat! Bzot! albo mysljete szudy Roy Bozaj!  
- Gora) G. Olgotha) G. Olowa) Udamowa) = na odwrocie:  
Krest chranitel woci ueseljenoj, Krest krasota cerkownaja -  
Krest carem derzawia - Krest uernym utwierzenie - Krest  
aggetom stawu - Krest besom jazwa.

Świątęj (ἁγίων), przepodobnyj (ὁσίων)

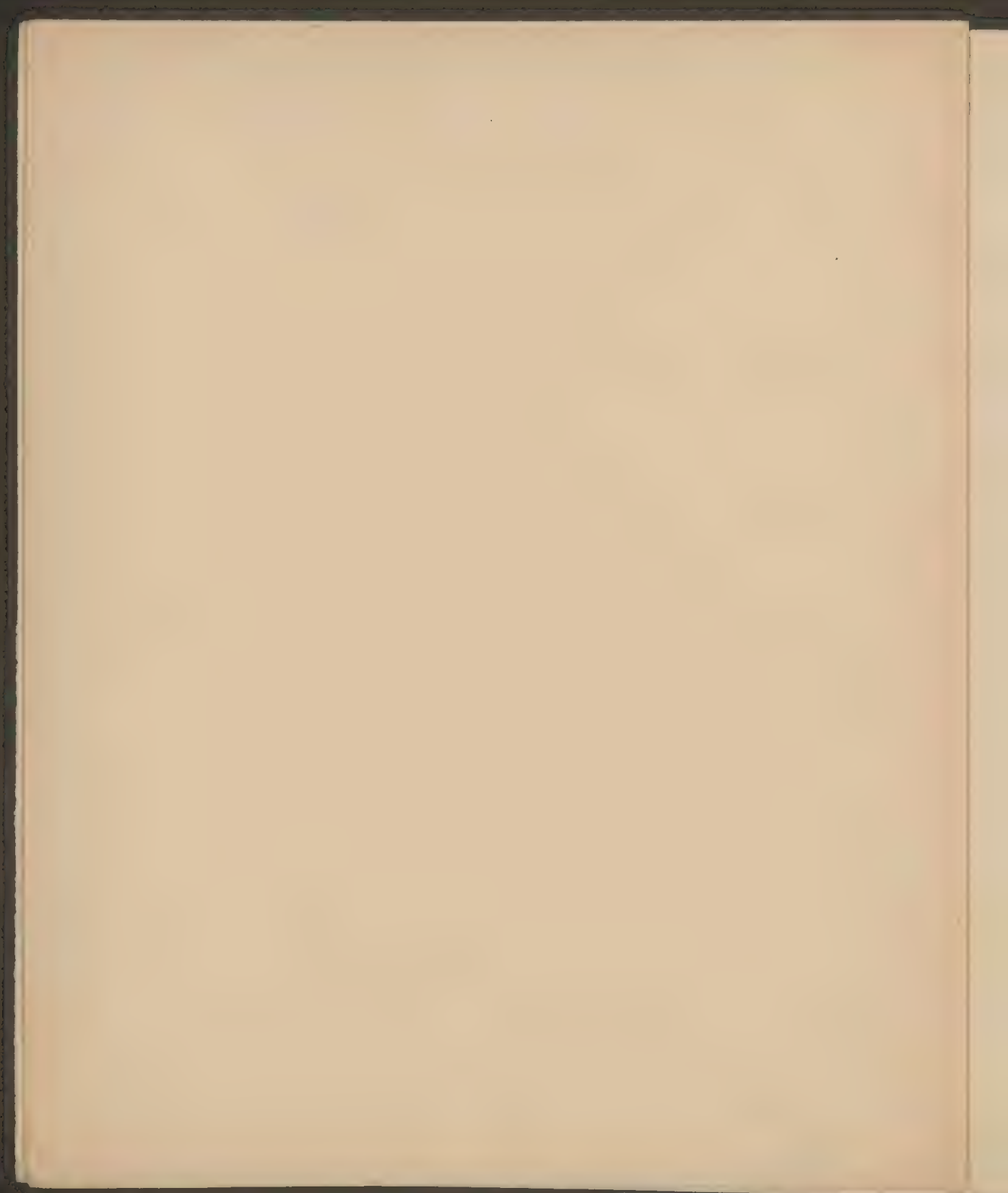
2) Ueber den gegenwärtigen Stand der Ermittlungen auf dem Gebiet  
des schiitischen Heidenthums von Dr. R. Dreßler Fortsetzung!  
S. 14  
Prof. W. Kopynisk

III Jahrg. 1868. 1. Hft.

(III Jahrgang) 1868 mit 5 Taf. und 2 Holzschn. zur rozprawy  
Knoblika: Omalarstwo na szkło w Silesku - O bud. murych  
wrocławskich przez Alwinę Schultz - O rzemieślniczym kamieniu, na  
szkło - Pisy Kosiutów n. p. w Reichenbach i ramkow  
w Gros Wilkau, Vogelstang.

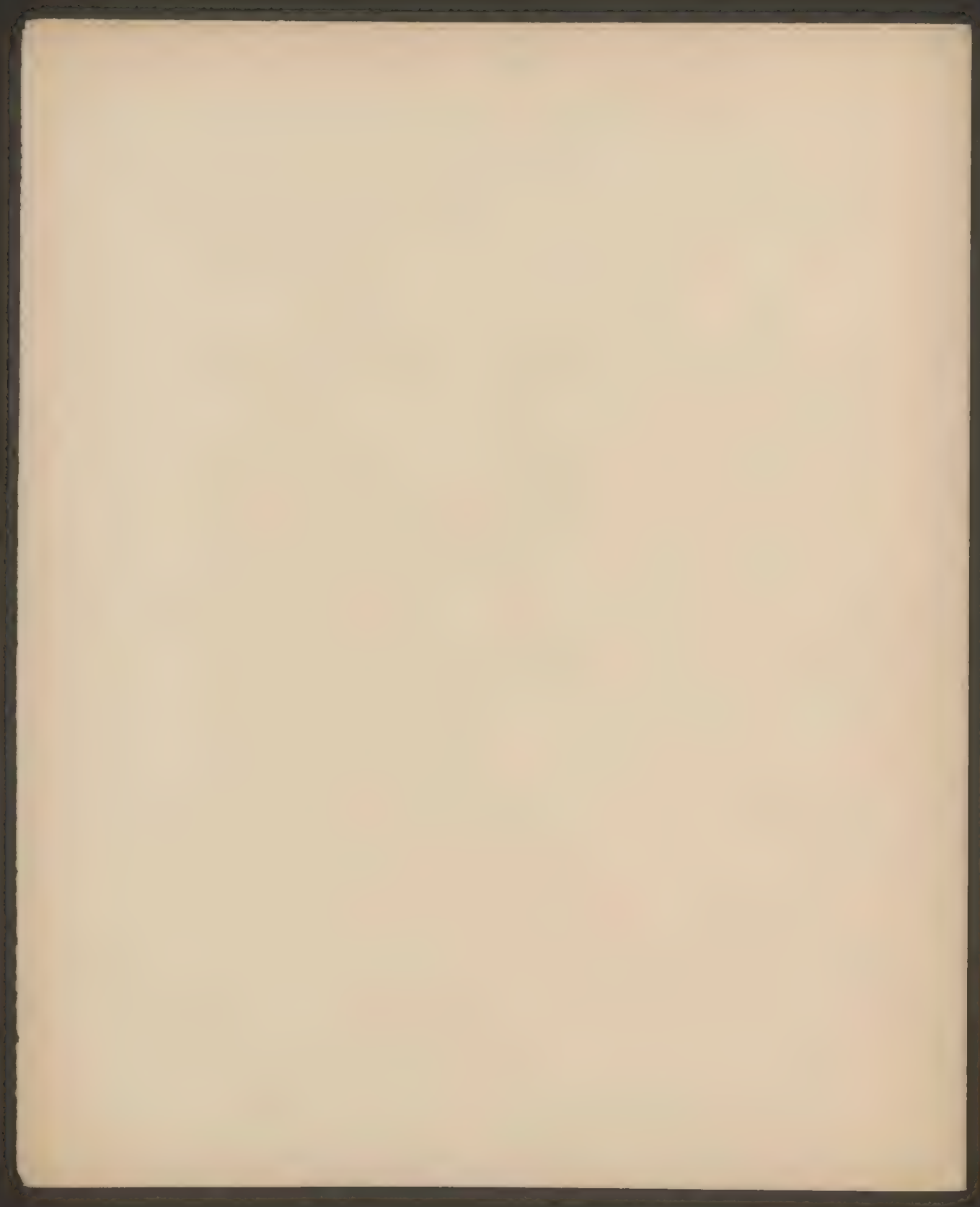












Schlesische Fürstenbilder des Mittelalters. Namens  
des Vereins für das Museum schlesischer Alterthü-  
mer in Breslau herausgegeben von Dr. Hermann  
Luchs. Breslau (Verlag von Eduard Trewendt) 1868. 4<sup>e</sup>

Dzielo to majace na celu rozbudzenie za młotowania do staro-  
żytności językowych obejmować będzie wierne wizerunki  
nagrobków 30 książąt szlacheckich <sup>(najbardziej licznych)</sup> i biskupów i księży Tarnobrzickich  
wznowione na 32 tablicach, z których 22 tabl. w konturach,  
10 tabl. chromolitogr. w dwóch do 4 kolorach, a 6 w piśmie do  
druku kolorach. Z tablic tych 22 poraz pięćdziesiąt będą ogło-  
szone, gdyż tylko 6 tabl. sąjną powtórzenia z innych rysunków.  
Całe dzieło wychodzi w poszytach każdy z 2 tabl. litogr. i dru-  
kowanym tekstem obejmującym treściwie napisaną biografiją i  
wiadomości o pomniku. Cała poszyta 10 <sup>(1-5)</sup> str. Obejmuje to dzieło  
nagrobki <sup>(6-11)</sup> a) biskupów wrocławskich: Przemysław z Legnelli  
+1376, Wacław ks. Śląski +1417, Piotr Nowak +1456, Ru-  
dolf z Rüdesheimu +1482, Jana Thurzo +1520. b) książąt  
wrocławskich: Bolesław Świątobliwy +1201, Henryk I Brzatego  
+1238, św. Jadwiga +1243, Henryk II +1241, Henryk IV +1290 i  
jego żonę Małgudę Brandeburską (na 2 tabl.) Henryk V +1335.  
c) książąt na Brzegu: Jerzego II +1586, i jego żonę Barbary Brande-  
burską +1595. d) książąt na Głogowie: Przemysław Stynaus-  
kiego +1289, Konrada ziegarskiego +1304. e) książąt na Głogowie: (16-19)  
Bolesław III +1352, Wacław +1364 i jego żonę Annę ks. Lie-  
czyńskiego +1367, Henryk biskup kujawski +1398. f) książ-  
ąt na Ziębicach (Münsterberg): Bolko II +1341 i jego żonę  
Jadwigę +1342, Karola +1536 z rodziną. g) książąt na Opolu: (20-26)  
3 książąt i książę z XIV wieku. h) książąt na Legniewie: Wac-  
ław +1486. i) książąt na Świdnicy: Bolko I +1301, Bolko  
II +1368 (na 2 tabl.). k) książąt na Opawie: Przemysław II +1477.

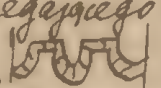
1) Liść II Nowa K. bisk. wro. Taw. sk. z łachecznego pochodzenia, ro-  
dem z wsi Nowa K. (Neudorf) pod Niszą, 2<sup>o</sup> Decret. ; r. 1438 kustosz  
kapituły wroclaw. i kapelan nadworny króla Albrechta ; r. 1441 wikar-  
iusz generalny i 1445 administrator biskupstwa, d. 4 Sept. 1452 stał bi-  
skupem wroclaw. ; r. 1452 odprawił synod diecezjalny + d. 6 li tego 1456  
w Otmuchowie, pochowany w Wroclawiu w katedrze, gdzie na nagro-  
bek. Jest to tablica miedziana  $7\frac{1}{2}$  wysoka z kilku kawałków  
złożona. Tyłko twarz jest pła skorzębiona słabo, reszta rysunku  
na tle wygrztem i drapanem. które to niegdys' ucyłane było czarna  
smotą. Ten rodzaj roboty w XV w. zwano Flandryjskim. (Długosz  
Hist. pol. Ed. Lips. Tom I. lib. X. ~~col. 57~~ pod r. 1382 mówi o  
nagrobku Jana IV Suchbátka arcybiskupa w katedrze gniezn.  
„sub tabula pulcherrima aerea Flandrensi sculpta magisterio  
sepultus“) Biskup w całej figurze w mitrze w ornacie, dalmatyce,  
albic jedną ręką tryma pastorał a drugą błogosławi. Nogę spo-  
czyniającą na 2 łwach. Noto głowy króla ewangelii; po bokach 2  
słonie, waz i 2 głowy półworoń (złote pokonanego ciała izny-  
łowacie) Po bokach i nad głow. bogate ornamentyka złoty  
w tuchach stoi 12 figur (reprezentanci różnych stanów) Po rogach:  
4 herby: Orzeł Szwabki, Lilij. zesi, Kora i lis. Napis gotycki:  
Reuerendus. in xp̄o. pater. ac. do||minus. dñs. Petrus. dei.  
gracia. ep̄us. wratislaviensis. obiit. || Anno. dñi. mcccc. l. v. o.  
mensis || february. die. sexta ||

= Piotr Nowak był ostatnim  
biskupem wznawiał za swego zwierzchnika metropolicę gniezn.  
pod przysięgą. Dopiero w XVII wieku ustał związek z metropolicą gniezn.  
a E. Schimon sky bisk. wroclaw. 1824-1832 pierwszym dopiero był wy-  
mownym. (Tabl. 3 - w 2 kolumnach)

2) Nagrobek Bolesława wyskiego króla i biskupa (1163-1201)  
w katedrze w dubiezu w posiadzie świątyni z płyty kamienną 8' wys. 4' szer.  
w której wpuszczony z kilku kawałków złożony miedziany rysunek figury  
Króla, z matych tam, herbowych szlacheckich ozdoby architektoniczne gotyckie  
i napis. Król w mitrze ma całą zbroję kolezatą mawetkę i konogi nie pokryte)  
na zbroi kierzą dendry, kaski i kaski z prawej strony rozcięte; przepasany  
pasem wiskym nabija nym centkami u którego z prawej strony talia z  
lewej miecz heroki. W lewej ręce tryma pojedynczą tarczę z orłem szlacheckim  
w którym półmiec i kłój nad nim w prawej ręce krótki ofiarop. Napis ita:  
Boleslaus rex + anno || dni m<sup>o</sup> ccc<sup>o</sup> l<sup>o</sup> VII<sup>o</sup> ic. decemb. 1201 (oln) i ilust. ||  
Boleslaus || rex Merie fundator lobensis c || enobii. Dawniej nad tą płytą  
była świątynia drzewiana z starożytnym napisem wierszami. (Tabl. 6 - w 2 kolumnach)



103

Pomnik grobowy św. Jadwigi Królowej Śląskiej  
 (ur. 11742 ojciec Bertolda III Króla Meranii, r. 1186 mając  
 12 lat zasłab. 20 letniemu Królowi Henrykowi Brodatemu,  
 owdowiata 1238, osiadłszy w klasztorze w Trzebnicy + 15  
 Październ. 1243, Kanonizowana d. 26 marca 1267. - Pomnik  
 jej rzeźbiony z piaskowca w XIII wieku, jak się domyśla  
 wydawca (prawdopodobnie w XV wieku) znajdował się  
 dawniej na jej grobie w kościele klasztoru Trzebnicy.  
 Kiego, po wzniesieniu r. 1680 późniejszego pomnika  
 w stylu rokoka ustawiono go w północnym przedpionie:  
 ku tegoż kościoła pod wchodami. Przedstawia on rzeź-  
 bioną figurę Królowej leżącą na poduszce w mitrze kfi-  
 zej, w lewej ręce trzyma model kościoła, w prawej dzis-  
 czyciowo adthuzonej trzymata dawniej postać L. Maryi.  
 I pod mitrą spada aż na barki zastona; ma na sobie  
 płaszcz otwarty na piersiach spusty agraś, długą aż  
 do łokciową sięgającą fałdowaną podnóż suknią  
 (stola) na niej krótszą aż do kolan sięgającą tunikę  
 z frandzlami; a na tem zaś rodzaj krótkiego kafta-  
 nika przylegającego do rzy i ~~na~~ u spodu na brzuchu  
 wyściełego,  rutym galonem obłożonego. (Tabl.  
 8 na której ten pomnik poziomo i z boku). Do artykułu  
 dodane w texcie 2 drzeworyty: Grób św. Jadwigi podług  
 rysunku z r. 1953 (Schlackenwerther's Legende Nr 52) i pie-  
 częć owalna (1217 na której stoi kobieta w długiej sukni  
 z nader obcozernie otwartymi rękawami, w jednej ręce  
 trzyma jabłko w drugiej krzyżyk. Napis: haedwigiis  
 dei. gracia rlesie drciosa.

Nagrobek Henryka II księcia saskiego Krahwa.  
 i po'sk. 1238-1241; zwanego pobojny, urodz. około r.  
 1191 z ojca Henryka Brodatego księcia sask. i J. Jasnici  
 prowadził 1212-14 wojnę z księciem Konradem młodszy. R.  
 1216 pojął za żonę 12<sup>le</sup> letnią Annę córkę cęfkiego króla Otto-  
 kana, r. 1241 d. 9 kwietnia poległ w walce z Mongołami w  
 bitwie na Dobrem polu (Mahlstatt) pod Lignitz, pocho-  
 wany w kpiście J. Jakuba w Wrocławiu, gdzie w ród chóru  
 ma nagrobek z piaskowca wykuty i chromatycznie pomalo-  
 wany. Nagrobek ten jak widac z uzbrojenia i napisu  
 niedyplomatycznego majuskułami Teufsk. pochodzi z końca  
 XIV wieku. Kunish (Heinrich der II. Breslau 1834 mit 2 Lithographien) i  
 R. Fischer (Disskuren 1858 ps. 128) pisał że pochodzi z XIII wieku;  
 Lübke (Zeitschrift für Bauwesen. Berlin 1859 pag. 78) że z  
 XV wieku; Knoblich (Herzogin Anna 1865) że z początku XIV wieku.  
 Księżę ~~brodaty~~ brodaty w mitrze różowej z złotymi galonami  
 ma pod głową hełm (Huffalm) pokryty czerwioną deką i wogóle  
 mający potokrogłą żelazną zastonę z herbem saskim zupełnie  
 zbrojs żelazną płytową; bogaty nad złoty z drogiem kamieniami  
 u którego jest miecz z prostym krzyżowym jęciem; na sobie  
 ma płaszcz purpurowy z przodu otwarty i bogatą agrafę pięt.  
 w prawej trzyma oszczep drzewiany z żelaznym ostrzem, w lewej  
 ma tarczę z orłem saskim. Stoi na Sataczyńie s kulonym  
 brodatym który ma na sobie ~~kurtkę~~ kurtkę i otę spistą gęstym  
 rzedem guzików i pasem czerwionym; na głowie tenże ma  
 czapkę z piciastą zieloną z czerwionym wyłogiem, w lewej  
 ręce trzyma szeroką krotką zakrzywioną szabł. Napis  
 + henricus.... cunfudus. s. hedvigis. filius. dei. gratia. dux.  
 slesie. fund. ec/cl. huius. .... /... proelia. ad. ligni...  
 quiescat. in. pace. (Tabl. g w kilku kolorach)







Nagrobek Henryka VI księcia śląskiego na Wrotaui  
ur. 18 marca 1294 + 24 listop. 1335 nagrobek jego w Kościele S.  
Klary dziś Urszulińsk w Wrotaui wyłożniony na podmu:  
rowaniu (tumba - Hochgrab), z kamienia piaszczowego rzeźbi:  
ny wielkości naturalnej przedstawia księcia w panterzu kolczastym  
na którym rozowe kierzno bez rękawów z wystającą zół:  
tą sukienką i para czarnego nabijanego złotem i czerwoną  
wisi tutek. Na sobie płaszcz czerwony zielono podszity,  
mitrę (złoty kierz), w lewej trzyma tarczę z czarnym or:  
łem złotym na tle różowym, w prawicy wzniesiony miecz  
w pochwie obwinięty nabijanym remieniem. Napis w rymie:  
rusk. kutach: Mter CXter Vnoct. Kath. mors rapit acer. //  
Hen. Principatum sextum Vratislav. Dominatum // Con:  
tulit extremis regnantibus iste Bohemis. Dominus ter  
porolezony kolorami w murowany dais w rianę. (Tab. II  
chromolit.) - W tymże Kościele jest i drugi nagrobek przedsta:  
wiający na płycie granitowej orta z napisem: An. Domini.  
mcccxxxv. obiit illustris princeps Henricus VI Dux He:  
zie et dominus Vratislavia in nocte sancte Katharine.

Nagrobek Przemysław księcia śląskiego na Stynawie  
(syna Konrada księcia głogowskiego) 1273 + d. 26 aut. 1280 uбитie  
pod Siewierzem (ob. Monum. lubens. p. 18. Klose I. 553). Nagrobek  
jego w choźe kościoła klasztornego w Lubiążu przedstawia płytę  
z piaszczowca na niej wpuszczony napis w majuskułach. + Que dedit  
in donis. deus et natura. polonis. rummis. aut. pronis. davis  
hui erant. nemecionis. ; ozdoby architektoniczne pojedyncze i  
figura księcia z mostardem i 13 małych tarcz do kota z ortami szlaskie:  
mi. Księżę w młotym wieku w mitrze stojący ma panterz kolczasty  
na nim aż po nioż kolan kierzno bez rękawów po bokach obwinięte  
pas nabijany szkami z tutek; w lewej trzyma tarczę z orłem  
szlaskim, w prawicy wzniesiony miecz w pochwie obwinięty remie:  
niem. (Tabl. 14 - plany n. 3)

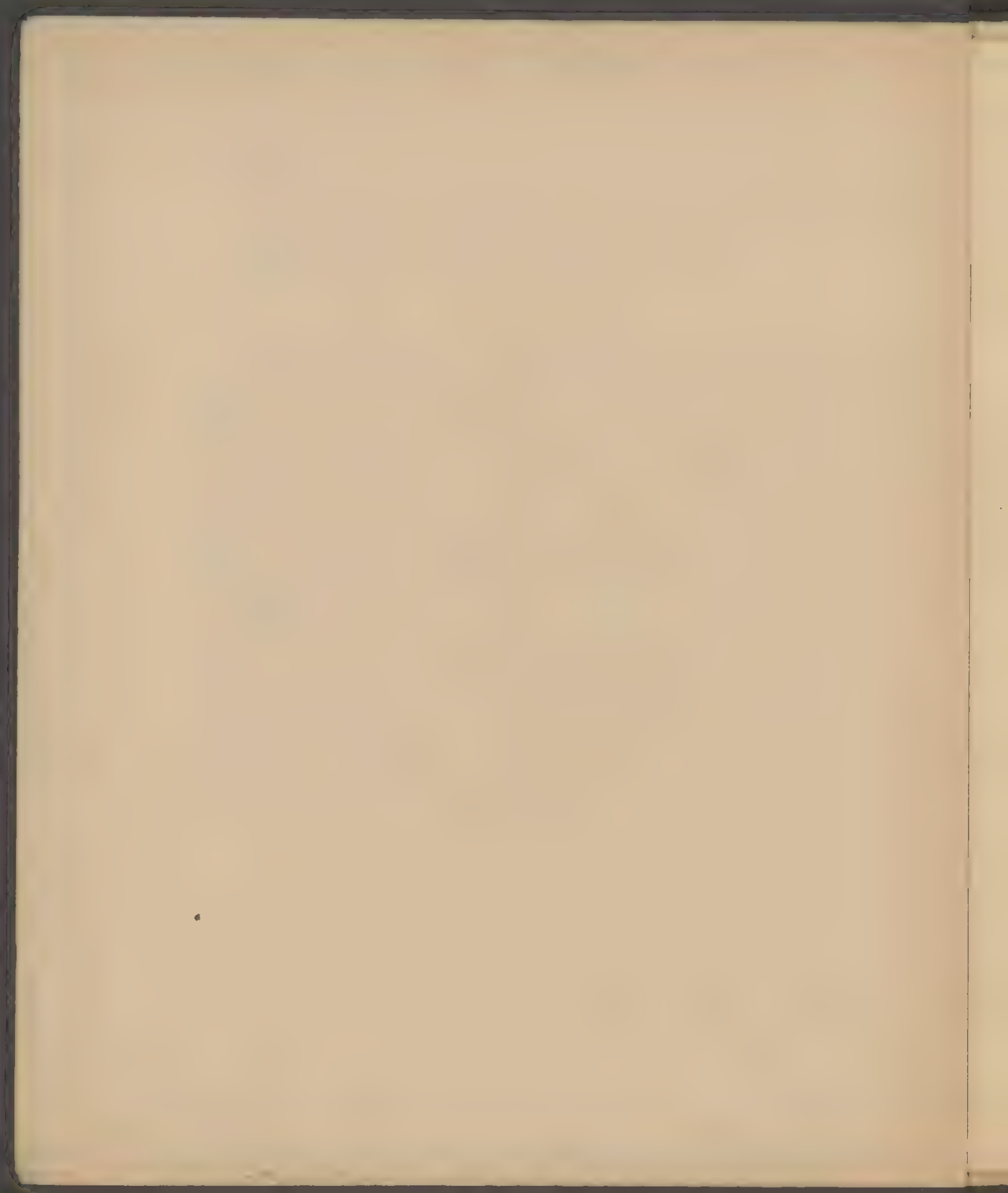
Nagrobek Bolesława III księcia śląskiego na Lignicy i  
Przegu + 23 Kwieta. 1352. Nagrobek ten w Kaplicy kościoła klasztor:  
nego w Lubiążu na płycie piaszczowca rzeźbiony przedstawia księcia  
w mitrze, płaszczu w panterzu kolczastym z karnasami i na kolanach  
płochowem; w kierznie z pasem szkowanym na boku ma miecz zawieszony.

na do piersi na tarczuszku w prawicy trzyma tarczę z orłem  
szlaskim w lewicy kaszuba model. Dłogi spoczywają na łwie  
skulonym koło głowy z tarczą z orłami szlaskimi. Napis do  
kota gotycki: no. kale. dans. mains. dux. vva. leg. brig.  
volodans. zelator. ueri. argus. p. mptus. misereri. / sit  
cum defunctis. m. c. tribus. l. duo iunctis + hi. heynrichs.  
hant. quhist. (t. j. tu ubolewa Henryka z Kałogoc zrybit-  
lubo Hebesius pisze: imago a bubulio ut ferunt vulpta.  
Tabl. 16.)

Nagrobek Henryka księcia lignickiego biskupa ~~et~~ ku-  
jawskiego ur. 1358, r. 1379 dziekan kapł. wrocław. odr. 1380  
bisk. kujaw. + d. 12 Grudn. 1398. Nagrobek jego w Katedr.  
wrocławsk. na płycie miedzianej złożonej z 16 tab. przedstawia  
oiskupa w mitrze w ornamencie (casula) na której pallium, w dalma-  
tyce i albie 18 kawie na długie szerokie. Prawicą błogosławi  
w lewej trzyma pastorał z szczytnik (rudarium). Dłogi spoczy-  
wają na łwie, do k. tu ozdoby architektoniczne gotyckie  
w rogach herby 1) Orzeł szlaski 2) Orzeł polski 3) tarcza lignic-  
ka w szachownicy 4) tarcza z złożonymi 4 polami t. j. dwa razy orły  
szlaskie a 2 razy szachownice. Napis gotycki: Anno. domini.  
m. cccc. xc. v. m. xii. + die. mois. decēbs. obiit. revēd. f. xpo.  
pr. dñs. heynric. / dei. gra. eps. wladislawiensis. / dux. slerie.  
et. dominus. legenicensis. orate. pro. eo. Cały nagrobek ryl-  
cem rytowany. (Tabl. 19). Długosz Lib X pag. 154 ad ann.  
1398 wspomina ten nagrobek (Tumba aerea)







Nagrobek Maława Krzycia legnickiego, biskupa  
 wrocławsk. ur. około r. 1348 (z ojca Maława I Krzycia legnick.  
 + 1364 i Anny Krzycen. Cieszyńskiej + 1367), już r. 1379 mając  
 21 lat, został biskupem lubiążskim, r. 1381 był administratorem  
 biskupstwa wrocław. od r. 1382 biskup wrocławski, od r. 1409 objął  
 Księstwo legnickie; r. 1410 odprawił synod dycezalny w Wrocławiu  
 i drugi r. 1415; r. 1417 złożył biskupstwo + 30 Gru. 1419  
 na zamku w Otmuchowie. Nagrobek jego pierwotnie był  
 w Kollegiacie w Otmuchowie, r. 1477 wraz z Kollegiatą  
 przeniesiony do Kościoła, umieszczony r. 1479 tamże w Koście-  
 le S. Jana, a od r. 1650 przeniesiony wraz z Kollegiatą  
 do Kościoła S. Mikołaja w Otmuchowie, gdzie się  
 znajduje w ramię ambitu za Wielkim Ołtarzem. Jest  
 topłota z białego marmuru na niej wypukło biskup  
 w infule w ornaie, dalmatyce i albie, lewą ręką trzyma  
 pastorał, prawą ma wzniesioną do błogosławienia, na  
 spodzie 2 psy siedzące z brązu. W ramach kamiennych  
 umieszczone ozdoby brązowe: gwiazda - Wstęga z na-  
 pisem: *translat. ex. Otmuchaw 1479 - 9 nagrobków*  
*lisciowych (jednakich) - 4 tarcze herbowe legnickie t.j.*  
*w 4 polach powtarzające się szachownica i orzeł - 2 Orły*  
*stojące z podniesionymi skrzydłami - 2 figury świętych*  
*starców na konsołach - i na spodzie w 2 rzędach napis*  
*rymickimi majuskułami: wenceslao. | primo. epō.*  
*wrato. duci. legnicen. qvi | collegium. // hoc. in.*  
*Otmuch. | aw. erexit. semper. (sempiternae) me. (memoriae). po-*  
*rit. obiit. a. 1419. (Tabl. 2 - w 2 kolorach - pierwszy raz)*

Nagrobek Rudolfa von Rüdesheim biskupa  
 wrocławskiego. Urodzony w Rüdesheim nad Renem, od r. 1425



Uzstatul się w uniwersytecie heidelbergo kim, gdzie został  
dr Prawa Kanon. Od r. 1442 proboszczem Kollegiaty S. Ławra  
w Wormacji, od r. 1458 bawi w Rzymie, jako legat jedzie r. 1461  
do Niemiec, r. 1463 do Węgier będąc biskupem Lawantu, r. 1463  
do cesarza, od r. 1465 do Salaska, Polski, Prus, r. 1468 zostaje  
biskupem wrocławskim + 17 stycznia 1482; pochowany w Wrocławiu  
w Katedrze gdzie ma w posadze nagrobek 7' wysoki 6' szeroki  
i tożony 12 kawałkami płaskich mozaik. Na nim wyręta  
postać biskupa w mitrze, w ornacie, dalmatyce, albie, jedną ręką  
trzymając pastorał, drugą błogosławi; nogi spoczywają na lwie  
skulonym (symbol pokonanego złego). Do kota biskupa bog-  
ta ornamentyka architektoniczna gotycka. Po bokach w  
nizach figury świętych na konsolach stojące: S. Jan Chrzciciel,  
S. Wincenty, S. Jan Ewang. S. Jadwiga; u spodu 3 tace  
herbowe: jedna z Orłem Słaskim, 2 zesi lilij (biskupstwa  
wrocław.). Trzecia rodowa: pół gwiazdy na belce poprzecznej  
pod którą roża. Inscrypcja gotycka: Misso ab urbe fuit/  
legat⁹ praesul in istas - Rudolphus terras, reus  
eum genuit - Ex lavantina deho accitus / atque  
populo - sed summis meritis accipit hic / cathedram  
- Actus ab adversis, quam fauste rexerat et post  
- mortuus in domino clauditur hoc tumulo. /  
1282 die S. antonii. (Tabl. 4 - w 2 kolor. - pierzchy 13)

Nagrobek Konrada Kozica zegarskiego proboszcza  
Kollegiaty wrocławskiej + 1304 (takiej roboty i wielkości jak  
Tabl. 6). Syn Konrada I najprawdopodobniej słyński, a od r. 1286  
zegerski, od r. 1287 proboszcz Kollegiaty wrocławskiej, od r. 1299 pa-  
tryarcha akwilejskim, od garbu zwany Koberleyn, Kokerleyn czyli  
Kobirleyn albo Hokerlein + 11 Octobr. 1304 (jadąc do Akwilei  
wrócił - drogi gdy się dowiedział że tam niema dobrego pija słyński;  
kiego tylko wino - co także opowiadają o Księciu Władysławie ary-  
biskupie salcburskim, bracie Henryka III wrocławskiego). -

Diagrobek jego w chorze w dubiziu, przez jednego mistrza  
co Tab. 6 robiony z płyty kamienniej w którą wpuściłszy młotkiem  
rysunek figury, z ozdobami architektonicznymi gotyckimi, z  
matemi tarczami herbowymi złotymi i napis italijski majus:  
Kutami: + en cū / rad (conradus). ego dux. hoc. sub. marmo/  
re. dego que(m) / tenoit. cura. iohannis. ppos/itura.  
Postać Księcia bez brody w mitrze Księgiej w długim fatdziołym  
habicie na kształt pasciera ręce ma otwarte podniesione na  
pięściach. (Tabl. 15 - w 2 kolorach - przenosić raz)

Diagrobek Wacława I Księcia lignickiego 1345 +  
2 czerwca 1364 mając 58 lat. Syn Bolesława III i Zofii Gorzkiej  
córkę króla czeskiego Wacława II urodz. 1306 w Wrocławiu,  
odr. 1340 zaślubił Annę Księżniczkę cieszyńską, odr. 1345 dostał  
w podziale: Goldberg, Luben, Hagnau, Kotzenau; r. 1346  
dostał dignię a bratu Ludwikoowi pisał Luben. - Diagro:  
bek jego i żony jego Anny był dawniej w Kollegiacie Grobu  
Bożego w dignicy, gdzie go rysował Thebesius; miał wtedy  
napis: Anno Domini 1364 recondita die memoris Janii obiit  
inclytus dux Wenceslaus dux dignic: fundat. praesent.  
ecc. et illustris Anna eius conthoralis obiit LXVII....

VIII. dziś sama figura kamieniana Księcia bez napisu potłuczona  
wala się na posadze ewangelick. Kościół S. Piotra i Pawła  
w dignicy. Przedstawia Księcia w mitrze, w zbroi całej pancernej  
z nasem, w pancerzu; w <sup>prawej</sup> ręce trzyma model Kościoła go:  
tyckiego, w lewej tarczę z herbem Księstwa lignickiego. Na pierwszych  
ma na sznurze zawieszony klejnot czyli order smoka zwinis:  
tego w kotko nad którym kryje. (Order ten pewnie dostał od  
Karola IV lubo ustanowienie tego orderu inni Zygmuntowi  
Królom uspies. przypisują) Drogi spoczywają na ławie  
na krytym deską na której zachowana herbowa lignicka. -

(Tabl. 17 - czarno): Rzeźba wielkości naturaln. rytow. w Thebesius!)



Nagrobek Anny (córki Kazimierza III Króla cieszyn-  
skiego) a żony Wacława I Króla legnickiego, zaślub. 1340  
+ 1367 - z piaskowca był dawniej ten nagrobek (razem z Tabl.  
17) w kolegiacie Grobu Bożego w Legnicy, po zburzeniu Kolle-  
giaty przeniesiony do kościoła SS. Piotra i Pawła ewangelic.  
Kiejs tamże, gdzie leży pochowany. Przedstawia w wielkości  
naturalnej Księżkę w całej figurze w długiej, fałdowej sukni  
z piętą, pasem i wycięciem na pierśiach. W prawym ręku trzyma  
widać załóżkę (pochofalek); w lewym obfiterne piśto ciano  
przy pierś. Ręce ma założone na sobie, w lewej trzyma długie  
rozaniec z jabłkiem i medalionem. Na sukni długiej fałdowej  
płaszcz rozarty z przodu. Na głowie obręcz z różą oraz  
czepki (jak u Borkowej) z tyłu którego spadają po bokach  
kończą załony. Głowa spoczywa na poduszce okrągłej. Ręce  
spoczywają na ławie przykrytym deką na której przelaty.  
(Tabl. 18 - czarno - Rzeźba 1); rytow. w Tebejusz!)


Nagrobek Mikołaja II Króla opawskiego + około  
1366 i jego żony Anny Księżniczki raciborskiej + około  
1350. z piaskowca napisany rzeźbiony, dawniej w kościele  
franciszkanów a dziś luterskim w Opolu wmurowany w  
ścianę. Po prawej stronie Księżka ma ręce i podpiera gotę,  
podem sukni do pasa górnym rzędem guzików z piśta,  
pas bogaty z aksamitu, płaszcz rozarty, piśty na pierśiach  
akrasz, ~~na~~ bogatym galonem obfity, na głowie nakłonek  
z peret, czepki (wulpię - jak u Borkowej), głowa spoczywa  
na 2 poduszkach; ręce złożone odśrodkowo - Figura Księżki  
w całej zbroi płaszczy, w mityrze, w lewej ręce  
trzyma ławę z orłem. Głowa spoczywa na ławie przykrytym  
który ma ~~na~~ z boku orła stojącego. Urywek napisu goty Kiejs:  
... sm. / s. aplor (divisionis apostolorum - duchs cyta: s. aprilis). . o  
(obit) nie (claus) a. ~~an.~~ a. anna ducis. l. oppolin. / anno. d'



m. CCC. L. XXVIII. (Luchs cyta: sm... s. apr. o. nic. a  
anno. anna. au. .... lopponn. anno di. ~~anno~~ m. CCC. L...  
XXVIII. (Luchs nie umie sobie wytlomaczyć jak jest ten nagro-  
bek mógł dostać z Rautborza do Opola - nam się wydaje że  
to nagrobek jakiegoś Księcia opolskiego) - (Tabl. 23. 24 na  
jednej ~~z jednej~~ tablicy - czarno - pięsiowy raz) nagrobek był farbem pomalowany i odciekł

Nagrobek Małgorzaty Księżniczki Łódzkiej Którą  
Klarysek w Wroclawiu + 1531. Córka Księcia Przemysława  
(który + 1484) Księcia opolskiego i Łódzkiego i Małgorzaty  
co Luchs tłumaczy Magdalena) ~~która~~ (która + przed 26 kwietnia.  
1472) córki Mikołaja Księcia opolskiego (który + 1486). - Doł  
zowie ją mylnie córką Janusza Księcia gliwickiego. - Urodzona  
przed 1468, już r. 1482 była w klasztorze Klarysek w Wroclawiu,  
r. 1508 obrona Księcia + 8 Novembr. 1531. - Nagrobek, płyty  
piaskowca przed wchodem do kościoła Klarysek, dziś Urzędu  
Lut. w Wroclawiu na nim rzeźba postaci za kolumną ze zło-  
tymi rękami, pod baldachimem z kwiatów w stylu odrodzenia.  
Napis gotycki: Nach Crioti geburt 15. 31. / mitwoch vor  
martini iot in got vorscheide die irlauch: / te hochge-  
borne furstein Frau / Margreta. v. Hesiē hertzogē vō  
lost etc. Abturi hat 25. iar regirt. (Tabl. 26a. - czarno  
- pięsiowy raz - luty)

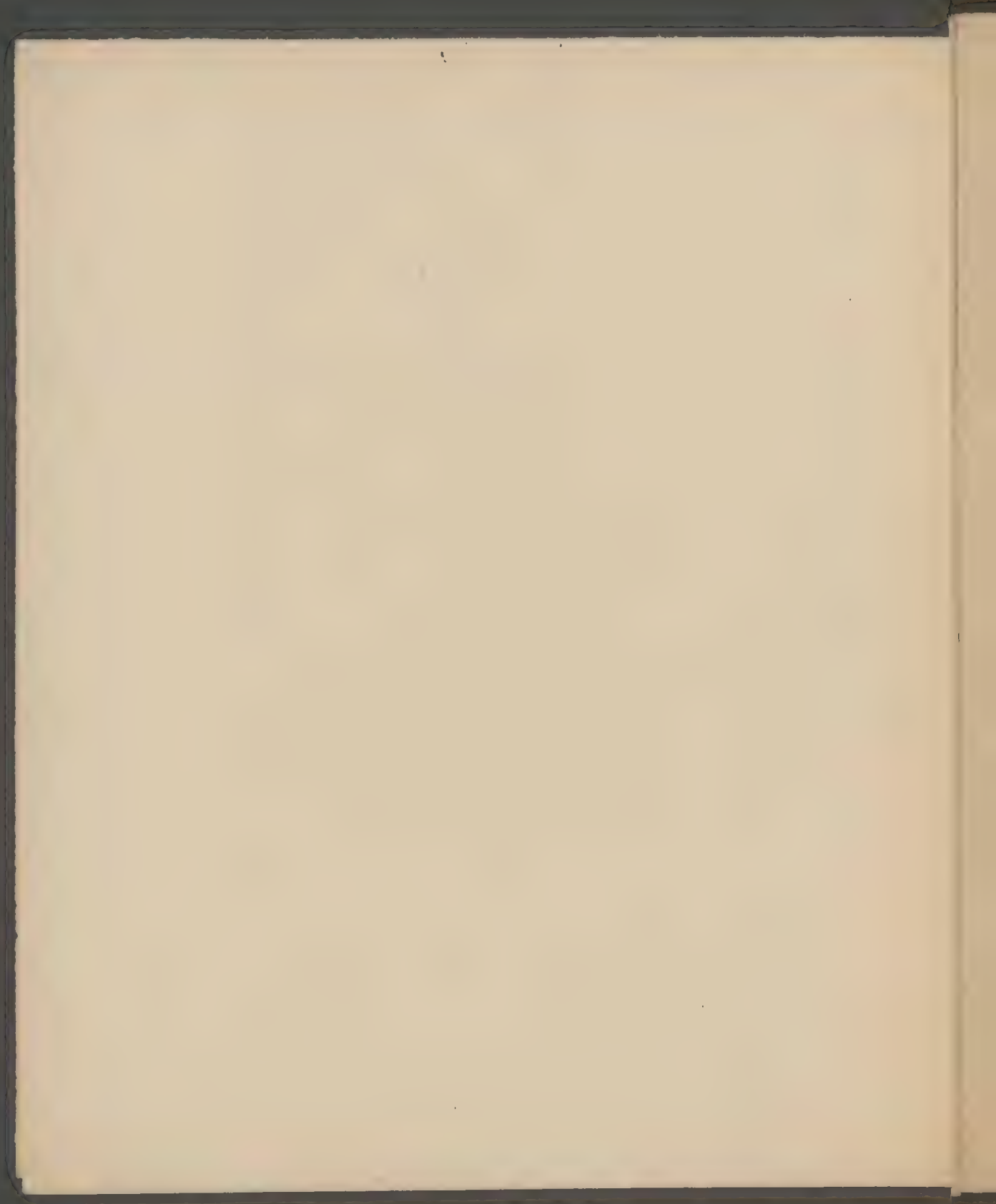
Nagrobek Przemysława Księcia opolskiego Kanoni-  
ka wroclawskiego. + 1478. Był podobno synem Przemysława. - Doł  
daje mu mylnie za matkę Księżniczkę opolską, a Somerberg Księżniczkę  
münsterbergską; z herbu zaś na nagrobku widac iż matka miała  
herb Wierzbna. (Z Cod. dipl. Sil. VI. n. 187 widac iż jego ojciec Przemysław  
+ 1433 miał za żonę Helene - lubo z Somerbergu I. 413 widno iż brat  
owego Kanonika Wilhelm miał matkę Katarzynę) - R. 1472 był kano-  
nikiem w Wroclawiu + 16 czerwca 1478. - Nagrobek jego w kościele  
S. Krzyża w Wroclawiu przedkawaia płyta piaskowca. Bra niej wypukło

rzeźbiony Książę w mitrze Książęcej, i w stroju Kanonika  
 w sutannie i Komzy (Superpellicium) w prawej ręce trzyma  
 łaskę, którą ma głowę na kształt Korony. Drugi spoczywa  
 na ławie leżącym na którym się wspina do Kanonika ogar  
 i Komlucy. Koto głowy 2 tarcze herbowe: jedna gładka na  
 pot poprzecznie przedzielona ołowista (ziemi Opawskiej)  
 pod hełmem; druga ma 6 kłui przedzielonych w kosm  
 Wierzbna matki:  napis do Kota gotycki: Illus:  
 tris princeps dñs. przemiślaus / dux. Opawie. senior.  
 canonicus maioris. et huius. ecclesie. Cantor / hic.  
 tumultatus. obiit. Anno / dni. mccccxxviii. xvj. Junij.  
 qui. in. pace. quiescat. (Tabl. 30 - czarne - piernowy  
 raz) - Innego Kanonika jest nagrobek w Melk w klasz:  
 torze z napisem: Anno 1493, 17 Februarii obiit hic illu:  
 tris princeps Przemiślaus Opawie dux Wratislavien.  
 Olomucen. et Wiennar. ecclesiarum canon. plebanus  
 in Melk alque decanus Wiennar Austrie cuius anima  
 vivat Deo, amen. i herb opawskich o 2 podługopisach podah  
 srebrnym i czerwonym Ob. Keiblicher Geschichte Melks  
 u Chmels Geschichtsforscher. Wien 1841. II. 23.

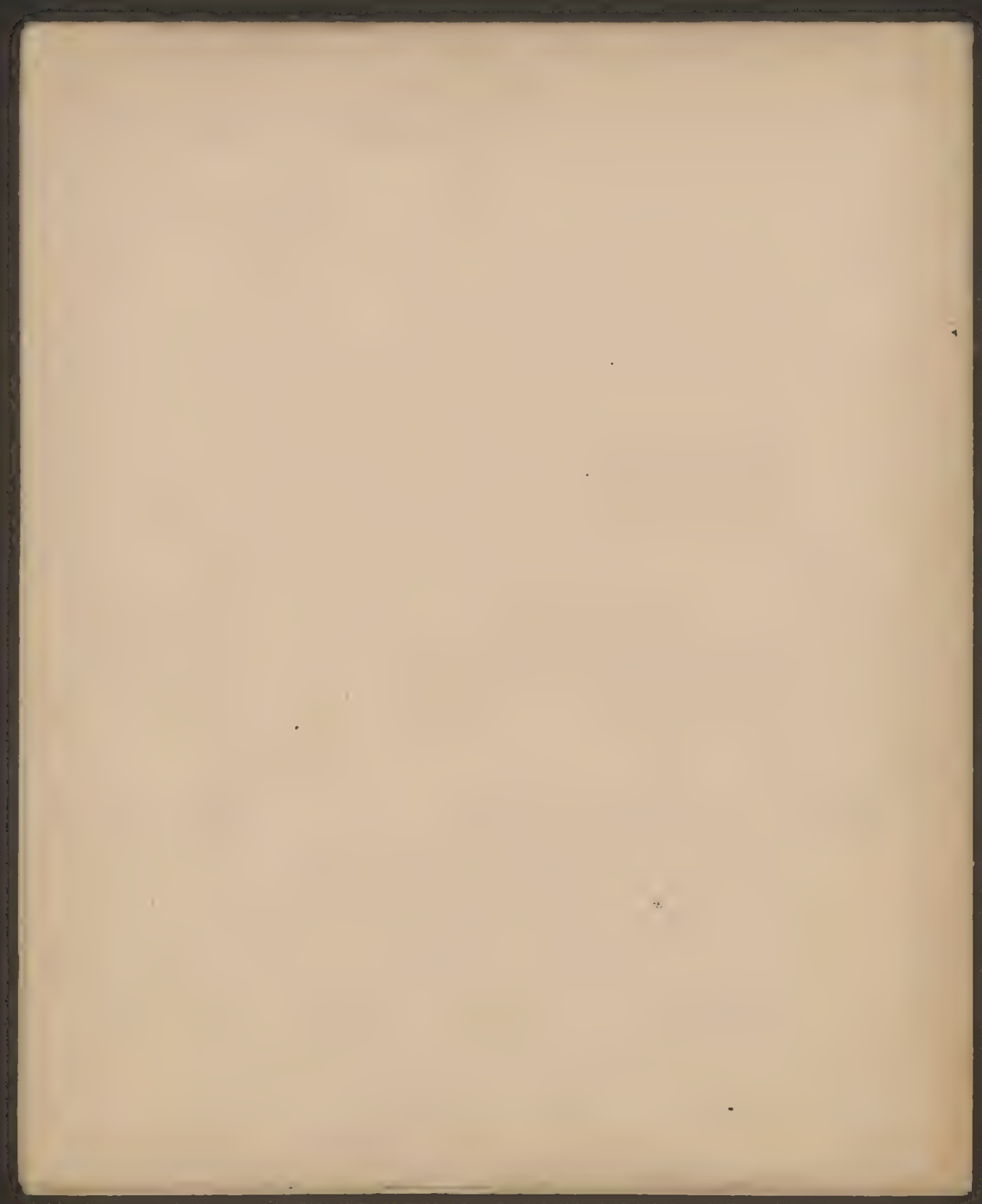
\* / dux / czarna mylnie:  
 dux













Der Kreis Flatow in seinen gesammten Beziehungen  
dargestellt von Dr. F. W. F. Schmitt. Thorn (Druck  
und Verlag von Ernst Lambeck) 1867. 8<sup>o</sup> Nr. VI. 308 S.

Epis statystyczny obwodu

tegori autora wyzto: Topographie des Flatower Kreises.  
tuboz jest i w tem dziele taj topografia.

Goldbeck: Vollständige Topographie von Ost- und West-  
Preussen 2 Thle - v. Holsche: Geographie und

Statistik von West- Süd- und Neu- Ostpreussen

III Thle - v. Holsche: Netzdistrikt-Raczynski: Wprow.  
nienia wielkopolskie - Uhlenhuth: Der Netzdistrikt in seinen geograph. und  
geognost. Beziehungen.

Jurard: Norddeutsche Ebene. niema i z obwod ku potadnie:  
wi od Broteci leżący od Schultze do Czarn Kowa tworzy  
niegdys' brzeg morza bałtyckiego co dowodzi na spły pias-  
kowe. Miasta miasta w przód flow tożyc ko w dolinie Broteci  
i Warty: jedno jej ramie płynie od Küstria ku Freienwalde  
i Fehrbellin - drugie ramie za Schwedt dzieli się na 2  
odnogi z których jedna płynie do Tożyskiem Odra, a druga  
Tożyskiem Raniow. Odra zas płynie od Fürstberg ku  
Müllrope a stąd dolinę Sprei i Haveli przez Spandau  
ku Havelberg gdzie się łączy z Wistą. Z końcem rzeki tego  
wieku z naleziono pod Brakiem 20 stop głęboko w torfowiskach  
okręgi z 2 kotłami, a pod Chetinnem znalezione na górze  
wysokiej kotłiz i przód statku (Reinl). - Morzary Broteci  
łączyły się dawniej z jeziorem Goplen a Braha miasta związek  
z Brotecią.

Aże ki a) płynące do Brahe: 1) Kamionka wpada pod Gostyczyn-  
nem (Gostynin) do Brahe 2) Sarnopolno płynie przez Zempke-  
burgskie jezioro i wpada pod Lachowem do Brahy.

b) płynące do Broteci: 1) Kuddow (Guoda, Guoda, Gtada, Chuda)  
z rzekami Dobrińska (Dobierńska, Fabierńska) Glumia (Glumum)  
2) Dobsonka (Kaszubka, Syniewka)

jeziora: Zemperskie (200 Dmorg), Wębarskie (Vandburger 1. 878 Dmorg)

Tempelburgskie (300 □ morg), Lossowskie (316 □ morg)  
 Schmilaukskie (150 □ morg), Muchel (594 □ morg), Lüttau  
 (850 □ morg), Resminer L. (450 □ morg, Roscrumminskie jezioro)  
 Owod ten tworzył dawniej część Krainy sięgającej od zachodu  
 do rzeki Kiiddow, od wschodu do Wisty, od południa do Noteci  
 i Grüne Fliejs, od północy do Kamionki i Dobrenki  
 - Dawniej należał jeszcze do Krainy Półknie Koronowo i  
 Bydgoszcz. - Głównem miastem Krainy było Na Kto - moge na raz od  
 Kaszubami zowią się dziś Łolau między Kaszycy w Prusach  
 na północ od Noteci; sem zaś Kaszubi mówią iż ich  
 kraj zajmują część rovinny Tucholskiej i nadbrzeże  
 między Gdańskiem a Stolpe. - Dawniej Kaszuby tworzyły  
 oddzielną krainę (Mavia) w wschodniej Pomieranii z  
 stolicą Belgard nad Persantą. - Kaszubi (Pół-  
 trójgam od Kasza, Kasza - Lm'm)

Łatuki leżały pomiędzy Wełną a Notecią; granicą na  
 wschód tworzyła Kwiecińzowa wpadająca do Noteci  
 pod Łakosicą; tudzież na wschód linia od Obornik  
 ku północy aż do Noteci.

Jezuici mieli ~~Rezydencje~~ Rezydencje: 1) Deutlich Krone fund  
 1618. 2) Chojnice ~~z. 1623~~ 1623.

Bnyffowie: U fary Łan Bog stary datyła się od r. 1629 gdy  
 wskutek pokroju odbyła się protestantom fary.  
 - Vera Lutherum, debet talerum.

Rodziny szlacheckie z Krajin i Łatuk: Danaborscy herb  
 Topor (od wsi Danaborz pod Wągrowiem) (od nich idą Piatostawscy  
 Stawomowscy, Waldowscy h. Topor (od wsi Waldau). Ostrogo-  
 wie h. Katscy, <sup>z Tempelburga</sup> Szperzynscy herb ~~Waldau~~ Łodzia (Włoc-  
 borscy), Lebrzyńscy h. Radwan fundowali klasztor  
 Karmelitów w Kępnij Syniewosy, Radziacy h. Katscy,  
 Łankowsy, Witunscy, Łotulicy herb Grymata (z Łotulic  
 Potkity bni Platon), Grabowscy (Götzendorf) h. Zbichwicz  
 (z Grabowa), Grudzińscy h. Grymata, Komierowsy  
 Łakon miechowitzów Krzyżaków Stróżów, <sup>z Łatuk</sup> Chrystopowosy  
 założyli św. Łyriak który z własnego szlachezki należał dożewo  
 Krzyż. do. Główny ich konwent był w Claire lieu pod Kłuy w dyceceji  
 dultuk, a <sup>z Łatuk</sup> rozszerzyli do Łotki i Czech.



219  
Lugmiarek (tu widać land rufnfulb iud zu fuffflergab  
als jüger, Campus arareus, Wördenland, Worland,  
prygiatek, placowa rola, campus civilis, stonie)

Żydzi, pierwsza wzmianka o nich pod r. 1085 gdy Judyta  
matka Bolesława III wykupiła od nich Chmieleń nie wol-  
nikow - Żydzi polscy zwiazani z Rostkowskim t.j. Niemcy  
dla różnicy od Żydów portugalskich - najwięcej ich przybyło  
za r. Krucjaty z Niemiec podczas prześladowań (początek  
z Czech)

Obwód Słatowski obejmuje 27, 93 □ mil z 60, 672 ludności.  
ma 5 miast (Camin, Słatow, Krojanke, Wandenburg,  
Zempelburg) 98 wsi 41 przysiółków i folwarków  
22 Kolonii i 53 zakłady.

Kamień (Camin) miasto istn. 1225 należało do arabskich kupców  
griech - Kofuot paraf. S. Piotra i Pawła z rezerwy wystawit  
r. 1578 arabski kupiec Karmkowski; przyniósł r. 1648 arabsk.  
Mauzyk Lubieński fundował Kollegiaty 2 8 kanon. i 2  
wikaremi.

Słotowo (Słatow) dawniej Helatowo r. 1370 a Słotowo  
r. 1491 miasto - Kofuot paraf. na erekcyj 2 r. 1619, od-  
budow. 1664 - Za miastem Kaplica S. Rocha

Krojanke (Krojanke) r. 1420 Kraina miasto r. 1420 przez  
Andrzeja Danaborskiego założone - Kofuot paraf. istn.  
1658, odbudow. 1703. - Był tu dawniej drugi Kofuot S.  
Katarzyny i Kaplica szpitalna

Węsbork (Wandenburg), r. 1384 Wąsowno, r. 1473 Węgdy:  
burg miasto - Kofuot paraf. erygowany 1405, odbudowany  
r. 1744 na nowo

Zempelbork (Zempelburg) r. 1359 Sempelno miasto - Kofuot  
parafialny - i 2 Kaplice S. Krzyża i S. Franciszka

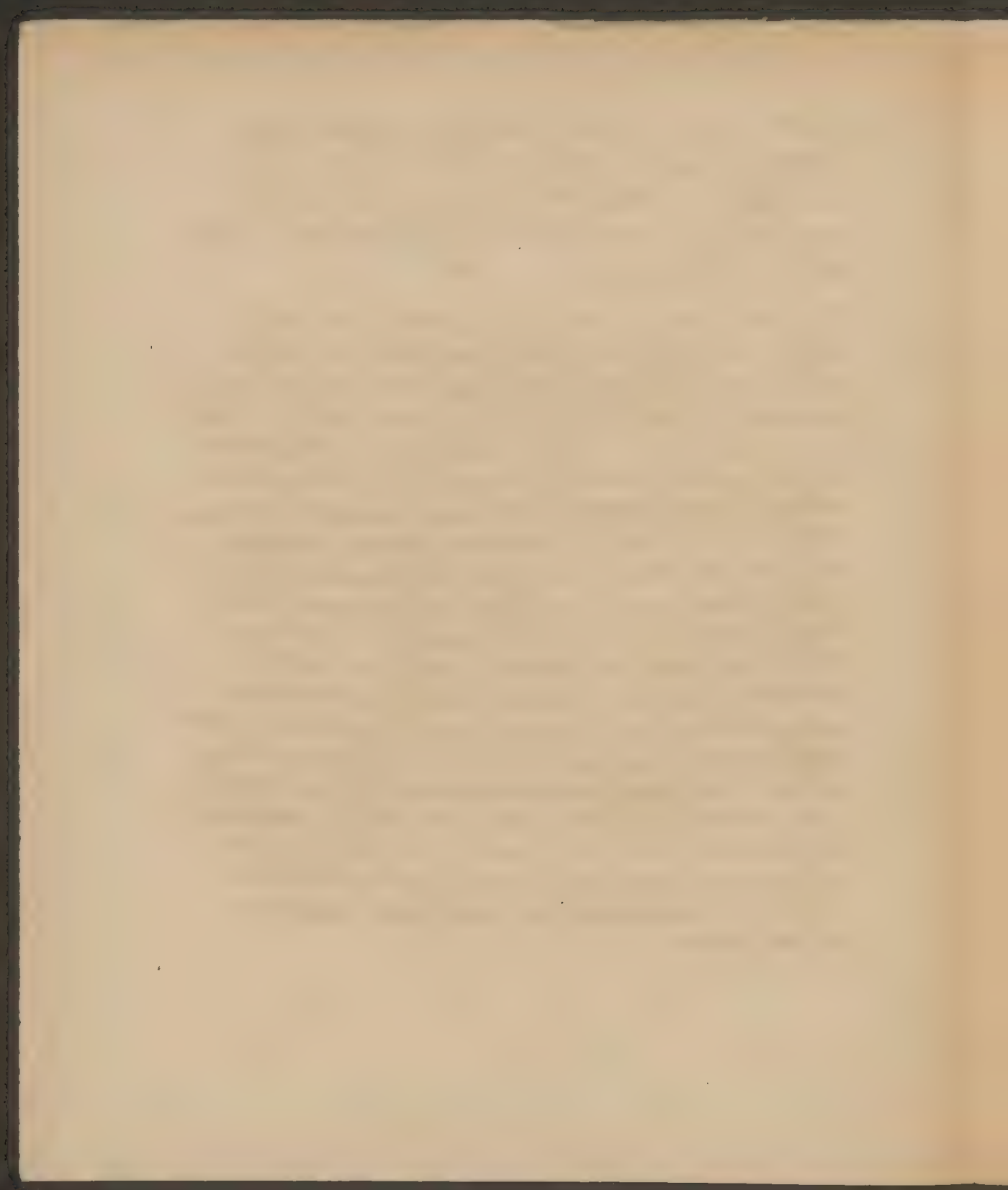
Dąbrowa (Damerau) Sutoroo (Sutau) z filialnym Kofuotem do  
Kamienia, Łampierzyn, Słociej (Słotziej), Wielewice  
(Wollwitz) z Kofuotem katol. filią do Węsburga, Cere Kłwica  
dobra arabska. Griech. Satorowo (Sattrow) Sack  
wsi Kowawies (Böck), Buzsek (wsi Buzsz) z Kofuotem  
katol. paraf. odbudow. 1730, Glomsk (Glumen), Dzwierzno (Gre-  
onse, Stawianowo z Kofc. katol. 1744, Zakępcow z Kofc. katol. 1711.



Gronowo (Grunau), Głodna (Bergelau), Łostowo czyli  
Włoszów (Lossburg), Knywawies (Krummenfließ)  
Łajdowo, Waldowo, Trzciany Józfu), Zempel Kowo  
dawniej Przedpełkowo.

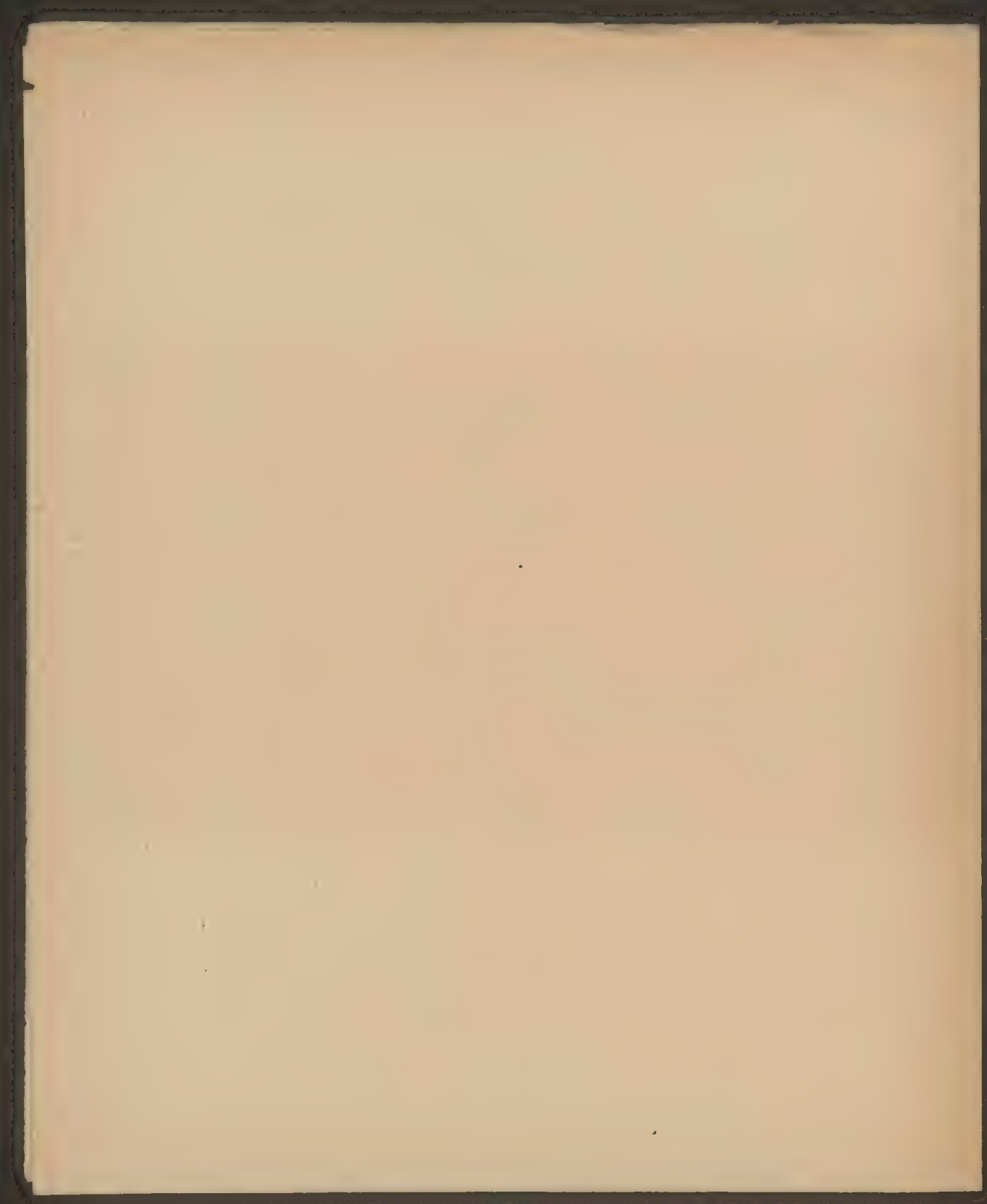
Die Stadt Liegnitz Ein deutsches Gemeinwesen bis zur  
Mitte des XV Jahrhunderts von Dr. Carl Joseph Schu-  
char. Auf Grundlage des Urkundenbuchs der Stadt  
von Prof. Dr. Schirrmacher Berlin (Ernst Siegfried Mittler)  
1868. 8<sup>te</sup> pp. 179. (2x)

Stowiańskie osady miały nie miały postać jaką później  
widzimy, nie rozniły się od wsi i powstawały z wsi kilku  
(n.p. Kazmierz). Podstawą ich było stowiańskie grodzisko  
(horodyszcze) w pobliżu którego dla ochrony zakładali miesz-  
kania ludzie poddani i wolni, rzemieślnicy. Tu był także Ko-  
ściół i targowica (albowiem miasta powstawały z targowisk)  
W obrębie takowych osiedlały i kolonizowali Niemiec-  
cy, mieszkając powstali dopiero z prawem niemieckim. Główną przyczyną  
niemieckiej kolonizacji był wyższy stopień poprawniejszej  
kultury i lepszej uprawy roli. Główną zasadą prawa niemiec-  
kiego było zaważowanie wolności osobistej przez uwolnienie  
od jurysdykcji polskiej, połączone z prawem rządzenia się  
niezależnie za pomocą własnych z poradką siebie wybiera-  
nych urzędników. Za podstawę do sądów i rządów wybierano praw-  
mağdeburskie z zmianami przez wielkie stowownie po-  
nionem. — Lech było stowowzeniem braci jednego rzemio-  
sta w celu ochrony procederu swego rzemio-  
sta. Lechy powstawały  
albo przez wzajemną umowę pomiędzy sobą albo przez pis-  
mienne nadanie, miały prawo przez uchwalanie wielkierz-  
i statutów stowownie do potrzeb i okoliczności regulowa-  
ć swój proceder







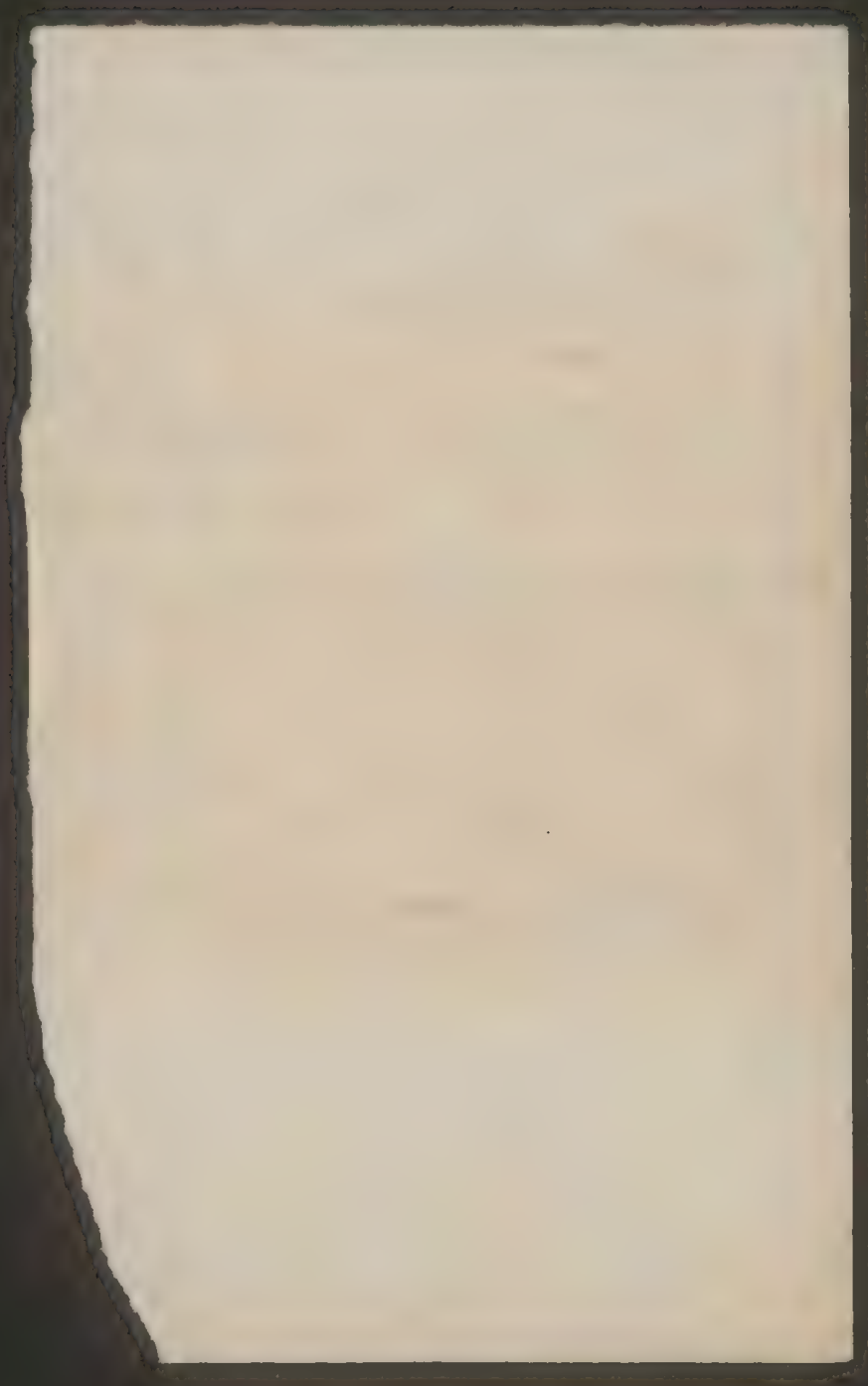


Stenographische Kautelen











1473 Wolarviae feria 3<sup>a</sup> post S. Jacobi.  
 Conradus Albus dux Slezie Olonienfis  
 Wolarvienfis Warthemburgenfis et Mar.  
 garētha duāfra Slezie Olonienfis, Berd.  
 Louienfis significant quod lapini nū res  
 Pol. cum felius recordationis principe Con-  
 rado nigro germano et consorte nostris  
 fuit compositionem ratione ducatus Ma-  
 zoviae pro 20000 flor. ideo nos Mar-  
 garētha filia olim Lemouiti Masovia  
 et Rusiae diuis quiet annis octatnia  
 ratq 3000 flor. hunc

glow ones

pot lwa: gyste  
trakti

(Hronizyn No 63)

Salp. Herar. rubi. Kian.  
de lwa. jacyga. p. 11. Kian.

1400 Ladislaus dux opulienfis ofwiasz  
 iz mihotajowi de Ketzerdorf alias Ka-  
 thawice na wfe Olona i Royow porocz  
 piemiedzy. Glogoviae d. 26 maji 1400

(Hronizyn. No 42.)

1390 Ladiola Hlerzog zu Opul, zu Welun,  
 zu Luga, zu Dobrin gelobt seinem Eidam  
 dem Fürsten Hertzen Alexander zu helfen  
 wenn er in den landen Lesslow, Tucznow und  
 Bromberg von jemanden beunruhiget wäre  
 Zu Lesslow am tage unser Herrn Jesu Christi  
 1390 (Hronizyn No 40)

ca 14  
Trakti

(Siedzt Alexander zije Kaimowsk: dostad te za-  
 mie w potaga od tefia ?)

Skarbnik podiatu (dawny monetarius)

1456 Petrus Vismunt<sup>h</sup>ors z<sup>h</sup>sky judex  
terrae sandom. general.

1465 Lomzae feria 5<sup>a</sup> ante iudica  
Conradus Kapinius. Odoleslaus et Jo:  
hannes ducis masov. et Rubra heredes  
Tewerum Lloren. Cinnen. Rawer. Waspho:  
rien. Socheuzowien. Gostinen. Wsikegra  
der. Zawrozimen. Gzichanowien.  
Wifren. et Belzen — filii olim  
Odoleslai ducis Masovia. (Stroncz. 57)

1466 Cracovia die Dominica post S. Jacobi Apost.  
Conradus dux Slesie Olphenis et Cörlenhs  
cum consorte sua Margaretha nata dñi  
Semoviti ducis Masovie et Rubra  
poświędza ja w olrzymali jedne rade  
piemied w ra kupione xieftwo mazow. od  
Kida Kazmierza  
Jacobus de Dambro thesaur. supr. capit. an.  
Jandei.

(Stroncz. № 58) niezycie miniejsza secretum — powtórka pie  
cisza

1470 tenze Jean Konrad z zony matgorzaty  
Daje podobny kwit in Oleschnia feria  
5<sup>a</sup> ipso die S. Jacobi Apost. 1470. (Stron. № 61)







Towarzysz duchowieństwa Katolickiego. Rocznik  
niemowski, przez x. SadoKa Barczę. Tarnopol,  
drukiem i nakładem Józefa PauTowskiego. 1864. 8<sup>o</sup>  
str. 504: K. 3. (32 kr. 30 kr. aw.)

(Autor Przewielebny Ojciec x. SadoK Barcz Magister h. Teo:  
logii, Cyton K. Tow. nauk. kraK. Kapłan za konu Kar nódzies:  
kiego w Łockamieniu, przeznaczył czysto dochođ na sum=  
dusz matego Seminarium we Lwowie. — Dzieło to obejmu=  
je: Żywot S. Ambrozego i o Dymach tegoi — Kazania x. Antonie=  
go Kiliána proboszcza w Jgniewczyźnie + 29 Kuriet. 1838 nr. w do:  
Tyni 1784 — Sermo Josephi Wierzechowski parochi parła Kowien=  
ris. sub Congregatione decanali in eklefia Uhnowieński d. i  
Octobris 1862 — Memoriale de munere Sacerdotis ex instruc=  
tione Fobiae Lohner Sac. p. s. — Historia: Mate Semina=  
rium we Lwowie skreślił x. Seweryn Morawski kan. lwow.  
(str. 337-396) — Kronika Oleśka napisał x. SadoK Barcz  
(str. 396-486) — Archivum domowe zebrał x. SadoK Barcz  
str. 486-504 — obejmuje 10 dokumentów z XV wieku — Całe  
dzieło podzielone na oddziały: Patrologia — Wymowa kaznodziej:  
ska — Historia. = Wypisujemy tu treści zawartych w tym  
dziele przywilejów.

1431 fer. 5<sup>a</sup> post dom. Laetare, Cracoviae. — Wladislaus rex  
Poloniae Johanni archiepiscopo leopolienfi et suae me=  
tropolitanae ecclesiae donat domum sive lapideam in  
circulo a parte orientali in civitate Leopoliensi, quae fuit  
alias Bartholdi thelonearii nostri, legitime ad nos devolu=  
tam quam etiam... frater noster Switrigal a nobis tenuit, quam  
domum liberat ab omnibus solutionibus. — Praesent: Alberto archiep.  
gnes. Siquis cracov. Johanne wladislaw. episcopo. Nicolao de Micha=  
low castel. Joanne de Tarnow palat. crac. Petro Chaffranyecz de auagice  
sanonim. Jarando de Grabie Jumiadlaw. palatinis. Datum per manum

Wladisłai de Oporou Decret. Mil. lancien. et. . . Floriani  
ante Cracoviam praepositi Reg. Pol. Vicecancellarii.  
(pag. 389-391)

1358 fer. 4<sup>a</sup> post dom. b. Joannis Bapt. in Baranow. — Kazimirus  
rex Poloniae, Rusiaeque dominus ad petitionem strenui mili-  
tis domini Abrahae haeredis de <sup>Baranow</sup> ~~Baranow~~ capitanei lamburgensis  
discreto viro Petrasio haeredi de Rygey pro fidelibus servitiis  
in terra Rusiae impensis donat villam Wsuarow (Lusartow)  
in districtu lamburgensi. — Testes: Joannes Jura castel. cracov.  
Joannes Woymaui (Wojniensis), Wasco castel. sandomir. Ab-  
raham capit. lamburgen. Chodko palatinus haliensis et frater  
ejus Petrus dicti Taba. Datum per manus d. Thomae  
vicecancell. curiae nostrae. Lictum per Albertum de Zichlin  
R. Pol. Vicecancellar. (pag. 486-488)

1385 fer. 6<sup>a</sup> proxima ante festum Pentecosten, in Lamburga. —  
Emolauf Debek (Emericus Bebek?) regni Russiae capita-  
neus recognovit, quod coram iudicio domini <sup>Petrus Smizki</sup> ~~Petrus~~  
juvenes Janizlaum et Nicolaum filios sororis <sup>sive nepotes suos</sup> suae ~~suas~~  
sit voluit proprios filios suosisque possessiones suas  
Libolky (Dzibutki) ~~in districtu lamburgensi~~ in districtu lamburgensi et  
Lokienice in districtu Strig donavit. — Testes strenui, nobiles  
et discreti: Petrus Munz, Vasko gener ejus, Monkon dictus  
Paerz, Chodko Loyowicz, Jasko de Masowski, Jurko et Jurko  
Masowski et Dvichko Masowski nec non Michael Glabon-  
szky et alii regni Russiae fideles fide digni. (pag. 488-489)

1398 ipso die b. Hedvigis electae, in Medika. — Wladislaus rex Po-  
loniae ob merita fidei Jaroslaw donat villam regiam Zy-  
bolky (Dzibutki) in terra Rusiae et districtu lamburgensi cum  
conditione ut debeat exhibere obsequium cum uno balistario —  
Testes: Joannes de Tarnow palat. sandom. Dimitrius marschalius,  
Petrus de Falkow, Siguemus de Borze, Petrus Wlodkowis de Opro-  
zenez et Benko de Schabokruk. Datum per manus Nicolai episc.  
posnan. (pag. 489-490)

1401 w dzien s. Bart. Tomieja w Halugu. — Petras Starosta halioki i  
smiatynski poswiadcza, iz gdy Wasco Moszorenezicz, pozwat  
Kunrata Basowicza o granice Wasziczinska, na zawitym roku  
wyjechal sam Petras Starosta na granice, gdzie mu Kunrad uka-



za swe granice i listem i znamionym. Kłóre na listie stały,  
i myśmny jemu je nrygodzili, tak jak miał nadane od zięcia  
dwa, ponieważ Wasiko Moszegezicz nie stał na roku. — Przy  
tém byli Wasiko Tepte Kowicz, Drobioch i Michalko i Swan  
Dulhi Lid Anuszow zięc i Jaczko Herburthowski, Chren  
Martynowski, Eldrich Meduski, Detricz Kromidowski,  
Snopko i Michalko Thrabowieczki, Kosticz Holowien-  
czicz. — Interpretatio polonica ex idiomate ruthenico cum  
confirmatione Sigismundi Augusti regis. Vilnae fer. 4<sup>a</sup> m  
crastino nativit. B. Mariac 1556. (pag. 490-492 — Wasiuczyn  
w obwod. brzejański.)

1444 fer. 2<sup>a</sup> infra octavas Ascensionis Domini, Leopoli. — Fratres  
Matthias Conradi prior, Petrus Carnificius subprior, Nicolaus  
sacrista, Nicolaus praedicator conventus leopoliensis cor-  
poris Christi ord. Praedicator. obligant se nob. et stren. Ni-  
colao et Petro de Romanow germanis legere unam  
quotidianam missam in Capella S. Sigismundi, ubi ipsorum  
genitor requiescit, quoniam cesserunt conventui partem  
agri inter ipsorum villam Czupernosow et villam conven-  
tus Ustkowice. Praesent. nob. Johanne Golabkone de Zimna-  
woda. Nicolaus Dawidoski, Nicolaus Brzozdowski — Ex trans-  
scripto Thomae Pirawski episcopi nicopolen. sufraganei  
leopol. Leopoli d. 5 Aprilis 1625. (pag. 492-493.)

1447 fer. 6<sup>a</sup> infra die S. Philippi et Jacobi, in Halicz — Thnathko de  
Kuthyrchiza iudex et Stiborius de Wasuczyn subiudex terrae  
halicien. notificant, quod magnif. Petrus Odrowansek de Sprawa  
palatin. et capit. terrae Rusoriae generalis, Johannes de Knehyn-  
nicze castellanus halicien. Michael Murchyls de Bruczay snia-  
tynensis et colomiensis, Nicolaus Porawa de Lubin halici-  
ensis capitanei, Johannes Golambek de Dobrawoda iudex leopol.  
arbitri faciunt amicabilem compositionem inter nob. Nicolaum  
de Knehynnicze et Stiborium de Wasuczyn subjudicem halicien.  
ratione piscinae inter Knehynnicze et Wasuczyn quam Stiborius  
possidere debet. Praesent. Johanne de Komarow, Franczkone de Mi-  
lowanie camerarius, Vincentio de Tyemuzin, Petro Dobyeyowski de Jarnek,  
Johanne de Pstrin, Swasthkonie de Komara. (pag. 493-495.)

1454 fer. 6a post f. I Martini confes. Leopoli coram alicis terrestribus. —  
gen. Johannes de Olesko villam Trzcinięz in district.  
leopol. ambitu Olesko ritam obligat pro 50 marc. polon. nob.  
Petro de Woylawicze. Praesent. Dnobil. Stanislas Chodorowski;  
Andrea Bylina de Rzepniow, Johanne Kuli Kowsky, Johanne  
de Koniuszki, Otta Stanislas Krzywiecki, Swastkone Olszan-  
ski. (pag. 495-496)

1456 sabbato die in fest. I. Andreae Apost. in Belz — Wladislaus  
dux Masoviae, Ruffiaeque princeps devoto Andreae prae-  
bendario eullesiae I. Catharinae in castro nostro Belzensi  
assignat sexagenas grossorum monetae communis et sul-  
nas panni sztycznego mensurae ruthenicalis super thelo-  
neo nostro belzensi annuatim, item ut capitaneus belzensis  
capellano prandia in castro ministrare et ad ejus cellam post  
prandium amforem cerevisiae pro medio grossi et 2 lumina fac-  
pea dare teneatur et 4 pane. Item assignamus capellano decimam  
manipularem ex pradio Ceblow. — Confirmat Sigismundus I  
hanc fundationem praebendae in eullesia I. Catharinae in  
castro Belzensi, quam nunc fratres ord. I. Dominici possident.  
Cracoviae fer. 6a ante f. I. Petri ad vincula 1523  
tempore Andreae de Janzin palat. sandomir. capit. belzen. (pag.  
496-499)

1464 in crastino festi Assumpt. Mariae, in Sublapide alias w Lodka =  
mieniu — Petrus Cebrowski haeres de Zabokrutki eullesiae  
conventuali fratr. Praedicatorum ord. I. Dominici cum consensu  
Gregorii leopoliensis archiepiscopi per nos in oppido Lodka =  
mien fundatae assignat pro dote villas Popowskię et Niemiacz,  
decimam manipularem in Lodkamien, item 2 cum medio grossos  
a quolibet brasco de Tabernis in Lodkamien, et ~~decimam~~ decimam  
petiam salis alias topka de Teloneo, et in mariam ex fortalitis rive  
castro Lodkamien et liberam piscium pransuram cum sagenula  
alias wlokiem et hamocentha alias rakien. Praesent. Gregorio  
archiep. leopol. difret. Joanne de Strzelce, Petro de Borszow paroch.  
eullesiar. rectoribus, Johanne Sputhowski de Winary, Paulo niemienza  
de Borszow terrigenis. (pag. 499-503)

1494 sabbato post conditum Paschal, Leopoli in jure castrensi. — nob. Wajtko  
Chodorowski haeres haeres de Stanimierz villam Jasienow in dis-  
trictu leopol. territorio olesensi pro 300 marc. vendit gen. Petro de  
Olesko. (pag. 503-504)

=

-

-

m

-

■

1

ice

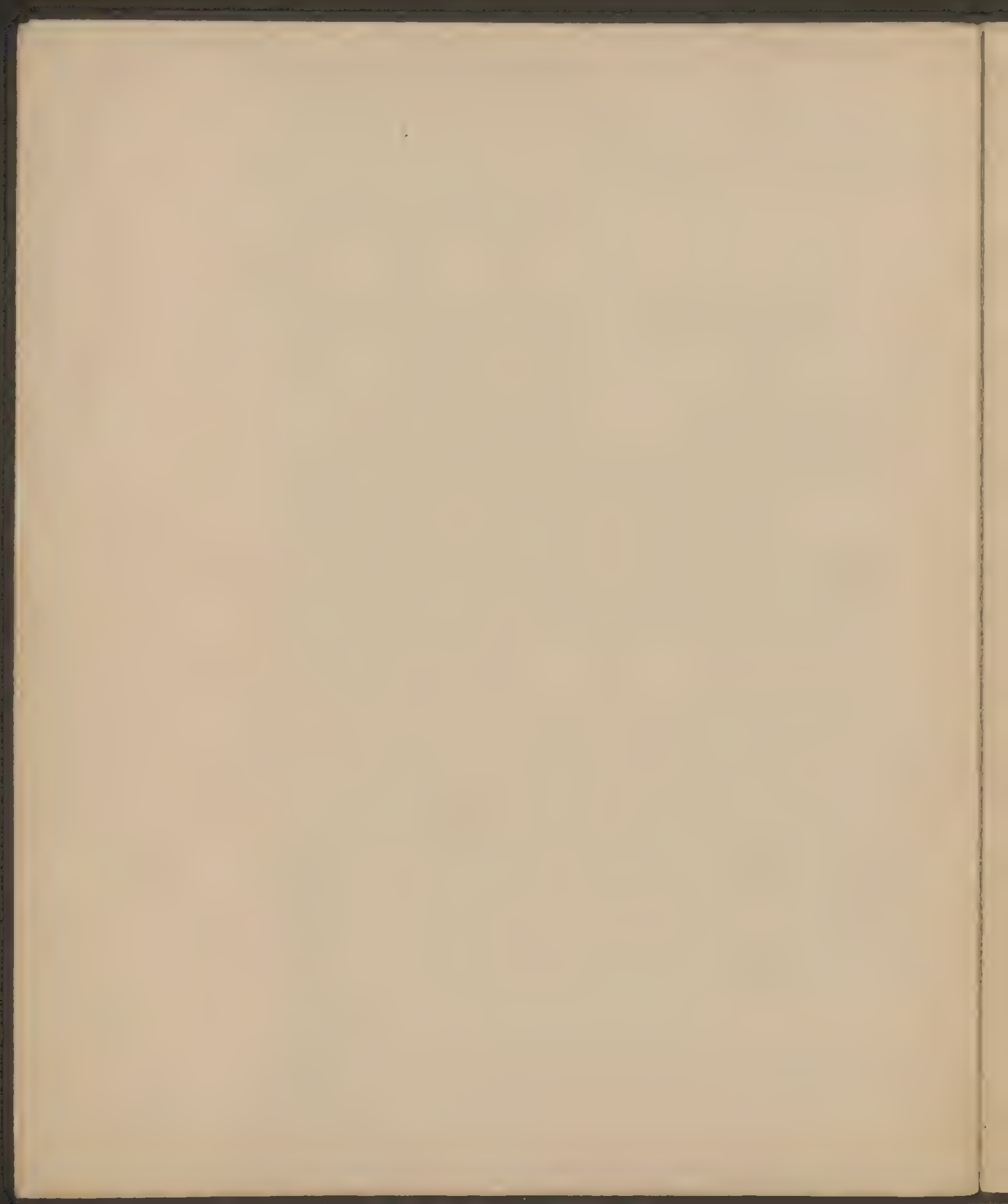
-

ga

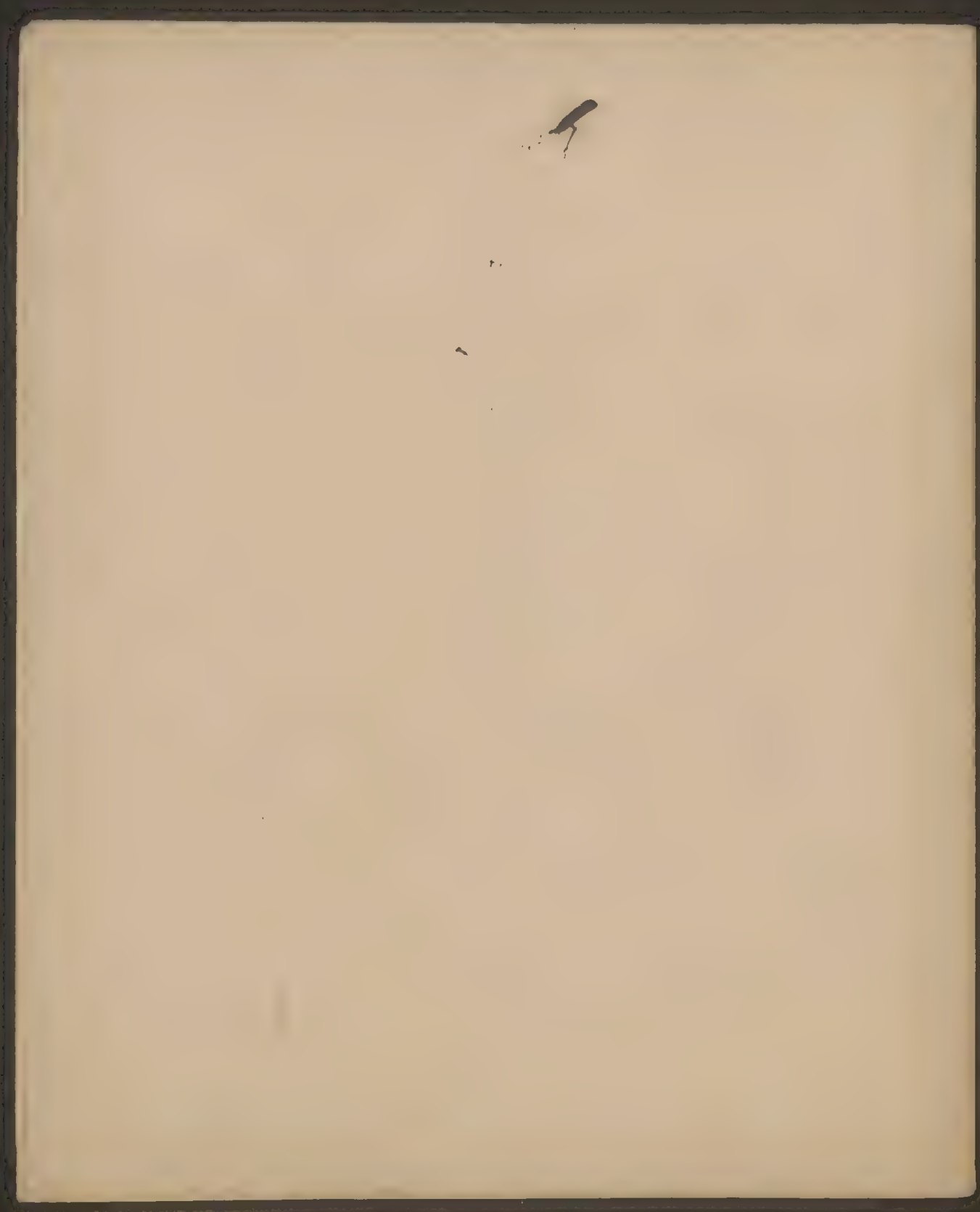
No

re













za Księcia Władysława r. 1290 i Jana I który r. 1327 holdował Koronę czeskiej r. 1327. Okręto r. 1433 podzielono to Księstwo na 3: zatorskie, tońskie i olkuskie. Janusz książę olkuski r. 1454 stał się lennikiem polskim i Księstwo swe Polsce sprzedał r. 1457. Które co najwcześniej spłoni: zające zostało (p. 5 - niepotrzebowano być polonizowane bo było polskie) Herb górnośląski: Złoty orzeł w niebieskim polu - Herb dolnośląski: Orzeł czarny w czerwonym polu.

pag. 133 jest herb Kazimierza: Litera K pod koroną i po bokach 2 głowy skornowane takis sam herb z napisem do Kosa S. Scabinorum Kasimierie civitatis jest litogr. na Tabl. V fig. 57 (widocznie herb Tawników miasta Kazimierza pod Krakowem). Autor zowie ten herb Śląskim i nadeje go jakiegoś dnia miastu najcięższej miastu Kasimis na Śląsku w obwodzie Leobersdorfu (daw. Ober-Glogau) w rejencji: Oppeln - co mylił. Powiada iż miasteczko to zatorzone od górnośląskiego księcia Kazimierza miało już r. 1393 sądy taw. niese, lecz zostało podniesione wojen husyckich w XV w. i miszowane i zupełnie zmikło. Legenda wspomina r. 1004 o męczennikach w Kazmierzu (to w Wielkopolsce) r. 1223 wspomina jego przywileje Kosciół P. Maryi w Kazmierzu który r. 1226 został darowany Kłafstworowi w Lubiążu. Probostwo Kasimis zatorzone obok ~~Ka~~ miejsca Kazmierz przez Księcia Bolesława r. 1201 dotrwało aż do sekularyzacji w r. 1810. Obecnie są w Śląsku 2 miejscowości zwane Kasimis: jedna w obwodzie Neustadt należąca od r. 1642 do majoratu Ober-Glogau dziś hrab. Oppersdorf. Druga probostwo Kasimis r. 1810 sekularyzowane należąca do dóbr Damascho w stosunku p. Prithwitz.

Autor wcielił tu i herby miast austriackiego Śląska z Dżęta: Widimski: Städte ~~herby~~ wappenbuch der österreichischen Monarchie.

Miasta i miasteczka w Śląsku: 1. Altenberg. 2. Auras (Uraz) 3. Auschowitz (Bawowin-austri.) 4. Bauerwitz (Bawowindawski) (Bawarow) 5. Beneschau (Beneczow) 6. Benisch (Bendzin) (Beni-austri.) 7. Bernstadt (Berolstadt) (Bierutów) 8. ~~Berun~~ (Alt-Berun) (Bierun) 9. Beuthen (Dziatom górnośląski) 10. Bentzen (Borow) 11. Bielitz (Bielok-austri.) 12. Bokersberg. 13. Bohaus (Borow) 14. Borkenhain (dawniej Hainau, Hainow) 15. Borislawitz (Borostawice) 16. Bralin (Bralina) 17. Breslau (Wrocław) 18. Breg (dawniej Dyotki) (Breg) 19. Brunsau (Bolesław) 20. Canth (Kant) 21. Cardmarkt (Kietendorf) (Karlówce) 22. Carlsruhe (Kozłoj) 23. Charlottenbrun. 24. Constat (Kunzenstadt, Wotzyn) 25. Cosel (Kozle) 26. Crensburg (Kluczbork) (Kuczybork) 27. Dyhernfurth (Breg) 28. Engelstberg (austri.) 29. Falkenberg (Niemołin) 30. Feftenberg (Swaradagora) 31. Frankenberk (Przyłk) 32. Frankenstein. 33. Fraustadt (Ułkowska waga) 34. Freiburg. 35. Freihan (Frejno)



35 Freistadt (Kozimow). 36 Freistadt (auftr.) 37 Freivaldau (auftr.) 38 Freivaldau.  
 39. Freudenthal (Bruntal). 40 Friedeberg am Queis. 41. Friedeberg (auftr.) 42.  
 Hohen-Friedeberg (Hochfriedberg) 43. Friedek (Frydek) 44. Friedland bei Italien.  
 burg 45. Friedland (Frytland nad Hynawa) 46. Fürstenaue 47. Georgenberg (Mias-  
 teyko) 48. Glatz (Kladzko) 49. Glewitz (Gliwice) 50. Gross Glogau (Glogow) 51.  
 Ober. Glogau (Klein Glogau Glogowek Gorny lub nat. Glogow) 52. Goldberg 53.  
 Goldentraum (Neustadt) 54. Görlitz (Zgorzelica) 55. Gorschütz (Goszcz, Goryca)  
 56. Gottberg 57. Grätz (Gratze Gradec auftr. Hradec) 58. Gräffenberg 59. Gros-  
 burg (Borek) 60. Grottkau (Grottkow Grottkow 61. Grünberg (Zielonagora) 62.  
 Gubrau (Gora Gora slanska) 63. Guttentag (Dobrodzien) 64. Habelschwerdt  
 (Bistritz) 65. Halbau 66. Haynau (Hajnau) 67. Heinsdorf 68. Herrstadt  
 (Hrosz, Hrosze) 69. Hirschberg 70. Holzenplotz (Ozobloga-auftr.) 71. Hoyer-  
 (Hoyers) 72. Habin (auftr.) 73. Hultschin (Hultschin) 74. Hundsfeld (Lipske)  
 75. Jablek (Jablek-kow-auftr.) 76. Jägerndorf (Karnow-auftr.) 77. Jauer (Jawor.)  
 78. Jauernig (Jaworowo-auftr.) 79. Johannisthal (Jantel, Janow-auftr.) 80. Ju-  
 linsburg (Jesky) 81. Karmin (Karmine) 82. Kärcher (Kaczor, Kietz) 83. Kattowitz  
 (Katoia) 84. Kieftstättel (Kosniczowice, Kosnowice) 85. Köben (Gubin) 86. Königs-  
 berg (Klinkow Klinkowice-auftr.) 87. Königshütte (Krolewska kuta, Hajduk)  
 88. Kontop (Konotopie) 89. Kostenbluth (Kostomlot) 90. Kotzenau (Kozonow 91.  
 Krawowitz (Krenowice 91. Krapitz (Krapkowice) 92. Krossen (Krosna) 93. Kuh-  
 na 94. Kupferberg 95. Lahn (Klen Klen) 96. Landek 97. Landeshut (Lancut) 98.  
 Landsberg (Gorow) 99. Langendorf (Wielowies) 100. Lauban (Luban) 101. Leobschütz  
 (Lubitz) 102. Leschnitz (Lesnica) 103. Leubus (Lubitz) 104. Lewin (Lewinice) 105. Lieban (Lubawa) 106. Liebenau 107. Liebenthal 108.  
 Liebenwerde (Kety-auftr. w. Galic. bez herb. pag. 174) 109. Lignitz (Lignica) 110.  
 Lissa (Lesna) 111. Mark-Lissa (Lesna) 112. Loslau (Wodzislaw) 113. Löwen (Lewin)  
 114. Löwenberg (Lemberg) 115. Löwenstein (Lies) 116. Lüben (Lubin, Luba, Lubie)  
 117. Lublinitz (Lubliniec) 118. Medzibor (Medziborz) 119. Michelau (Michał-  
 wo) 120. Mittelbach (Mielich) 121. Mittelwalde (Miedzylesie) 122. Mühl-  
 bach (Mielbog Ołobok) 123. Münsterberg (Zambie) 124. Muskau (Muszka Kow) 125. Myslowitz (Myslowice) 126. Naumburg an der Ober-  
 127. Naumburg an der Queis. 128. Neisse (Nieda) 129. Neu Kirch (Niemięka Cere-  
 Kure) 130. Neumarkt (Szroda) 131. Neurode 132. Neusatz 133. Neustadt ober-  
 schlesisch (Prudnik) 134. Neustadt (Linda) 135. Nicola (Nikutow) 136. Nicolstadt  
 137. Nimptsch (Niemy) 138. Oderberg (Ogummin-auftr.) 139. Odrau (Odry-auftr.) 140. Ohlau (Olawa) 141. Oßersdorf (Albrechtice) 142. Oels (Oleśnica Oława) 143. Oppeln  
 144. Ottmühl (Otmuchow) 145. Pärchwitz (Parszewice) 146. Patzschau (Pazchow)  
 147. Peiskretscham (Piskowice) 148. Pichowitz (Pichowice) 149. Pitschen (Pitzgorn) 150. Pleß (Plesz)  
 151. Politz (Polkowice) 152. Prasnitz (Prusice)



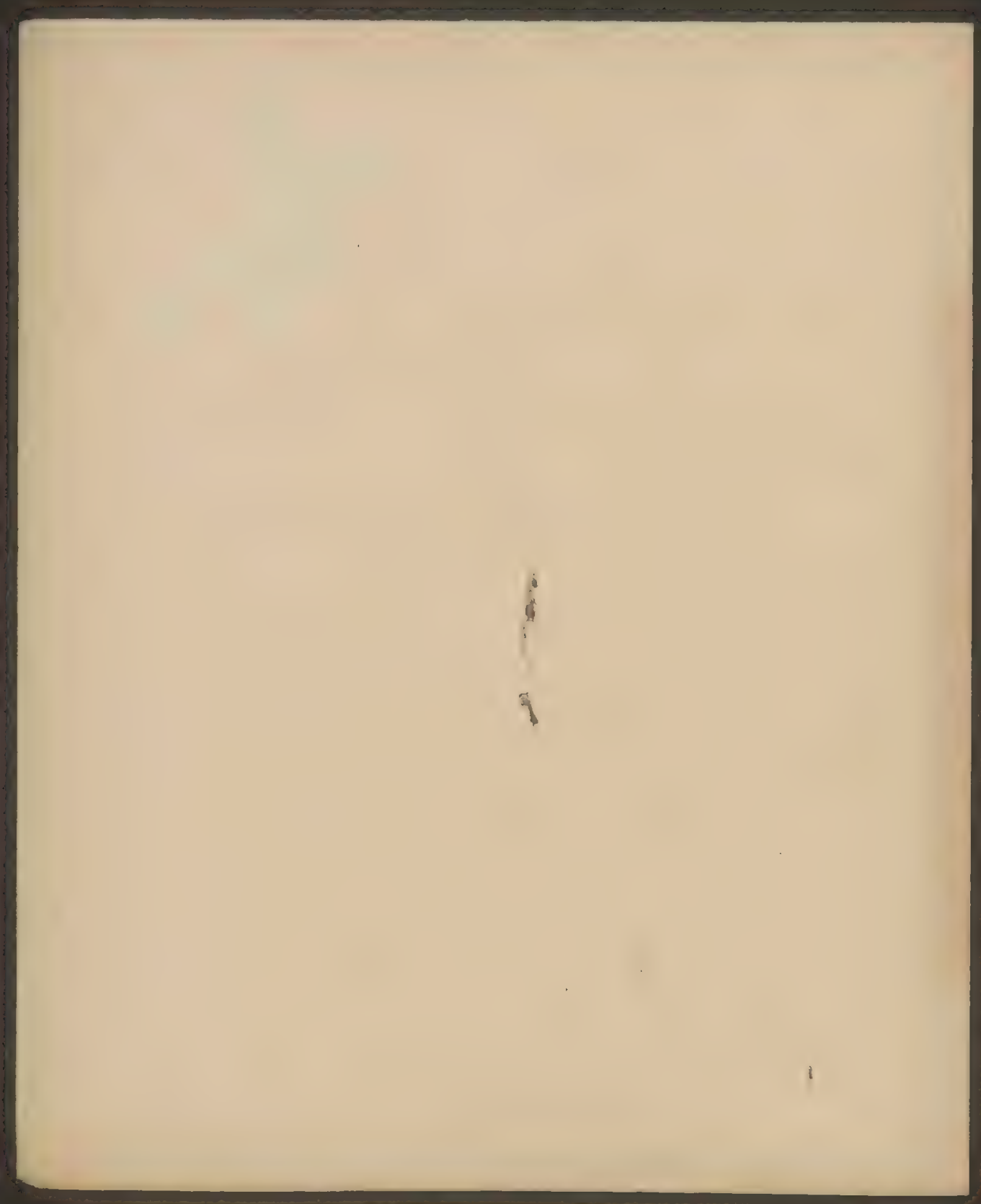
153 Liebow (Lecow) 154 Prunhenau (Przemyslaw) 155 Proskau  
(Prusko) 156 Quaritz 157 Radmeritz (Radmer) 158 Ratibor (Raubor) 159  
Raudten (Rudno) 160. Rausse (Ruski) 161. Reichenbach (Rander Leila) 162.  
Reichenbach 163 Reichenstein 164 Reichtal (Rychental) 165 Reinerz (Dziwnik)  
166. Rosenberg (Olesno) 167 Rosswald (Roszalia-auftr.) 168. Rothenburg an der  
Oder 169 Rothenburg an der Neisse. 170. Rudelsdorf. 171. Ruckland Roland. 172  
Rützen (Rycozyn Reizen), 172 Rybnik (Rybniki) 173 Saator (Zabor) 174 Sagan  
(Zagan) 175 Schawone (Zawon) 176 Schlawa (Stawa) 177. Schlawentritz (Stawien-  
cyce) 178 Schmiedeberg. 179 Schomberg (Szenberg) 180 Schönan (Szonow) 181. Schön-  
berg (Szinberg) 182 Schurgaff (Surgaff Sworogostow-moff) 183. Schwarzwasser  
(Stramien auftr.) 84. Schweidnitz (Swidnica Swinia) 85. Schwelbus (Swiebozin)  
186 Schwitz (Swierzow) 187 Seidenberg. 188. Silberberg. 189. Skotzhan (Skotzow-  
auftr.) 190. Sohrau (Zar, Zary, Zarki) 190 Sommerfeld. 191. Spottau (Spotawa)  
192. Städtel (Staszewko Thieje nad Stobry) 193 Steinau (Stynawa) 194 Stein-  
au ober-schlesisch (Kamień, Janawa) 195 Strahlen Strzelin, Strata 196 Gros  
Strzelitz (Kielce Strzelice) 197 Klein-Strzelitz (Strzelcyki, Kate. Strzelice)  
198 Striegau (Strzegom) 199 Struppen (Strupin) 200 Tula (Zutawa, Sulejewo)  
201 Tarnowitz (Tarnowskie gory) 202 Tersch (Tersyn-auftr.) 203 Tost (Toszek)  
204 Trachenberg (Straburk) 205 Trebnitz (Trebnia) 206 Tribuschn. 207 Trop-  
pan (Bypawa) auftr.) 207 Tropplowitz (Bypawie) 208. Gros. Trichman (Przyona)  
209 Ujest (Jazd) 210 Wagstaht (Wilowicz, Wilowies) 211 Waldenburg. 212 Wan-  
sen (Wąsow) 213 Warmbrunn 214 Deutsch Warthenberg 215 Pommern-Warthenberg  
(Sycow) 216 Wartha (Warta Bardo) 217 Weidenau (Widna, Waidenow) 218 Weisswasser  
(Biata, Biatawoda-auftr.) 219 Wiegandthal. 220 Wogstadt (Witthow-auftr.)  
221. Wilmsthal 222 Witzig (Wincyk) 223. Wittenau (Kulow) 224 Witten-  
(Witbro) 225 Woihnik (Wobnik) 226 Wülfelberg (Wradek) 227 Wülbenthal  
(Ligorkiew) 231 Zoben (Zobota) 232 Zuckmantel, Eifstem Cuckmantel 233.  
Züllichau (Zulichow, Pelichowa) 234 Zülz (Biata, Bulicze)

Wappenbuch der Städte des Großherzogthums  
 Loosen herausgegeben von F. A. Vossberg. Berlin  
 J. A. Hargardt 1866. 4<sup>o</sup> mit 16 Tafeln Abbildungen  
 k. i str. 18 i 145 herbów miast litograf. na 16 tablicach (osy)  
 przez akademieznego malarza L. Clericus rysowanych  
 (dobrze). Nakład w 200 exemplarzach. W przedmowie  
 apologia zaścug Pruskiego dworu około podniesienia  
 W. X. Poznańskiego - wydane jak autor pisze na pa-  
 miątkę 50 leciej rocznicy przyłączenia Księstwa Poznań-  
 skiego na nowo do Prus. Dzieło to ma służyć do  
 jako wskazówka przy robocie sklepi do pierzga miejs-  
 kich i do dekoracyj. Podobne dzieło wydał autor wprzód:  
 Geschichte der Münzen und Siegel Preussens zur Or-  
 denherzthum. W tekście krótka wzmianka historycz-  
 na o każdym z owych 145 miast, z nazwą polską.









W. H. H. H. J. M.

212



12

12

12

12

122

122

232

Ob: Dr. J. M. Watterich: Die Gründung des deutschen  
Ordensstaates in Preussen. Leipzig Verlag von  
Wih. Engelmann 1853. 8? ff. VIII. 264 i mapa Pruss  
i 4 pieczęciami prerobionemi z Vossberga (obejmując  
lata 1209-1264 w końcu są 33 dyplomatów z tej epoki  
- to jest dobre bez uprzedzenia)

1209 papież Innocenty III wysłał z Rzymu do  
Łucy dla nawracania pogan Krystyna  
cyotera klasztoru olewskiego, który wraz  
z drugim cyoterem Filipem opowiadał i są  
tamże r. 1209-1215.

1215 Krystyn z dwoma nawróconemi królestwami  
pruskimi przybył do Rzymu; składając  
obediencję. Papież Innocenty III mianuje  
Krystyna pierwszym biskupem pruskim  
a r. 1218 pozwala mu nawet Łucy w Kłku,  
biskupstwu podzielić i biskupów wyznaczyć.

1218 d. 5 maja. Honoriusz III papież  
wzywa Niemców, Polaków do krucjaty prze-  
ciw Prusom (zamianą do ziemi świętej)

1219 d. 11. maja. Honoriusz III uwalnia arcybiskupa  
gaźnickiego od sprawowania urzędu  
legata w Prusach. (Cod. dipl. Infs. I. 13.)

1222 d. 5 sierpnia w Lowizu. Sejm czyli Zjazd mo-  
że i Synod na którym obecni: deszek książę polski  
Konrad książę Mazowiecki, Henryk książę śląski,  
Wincenty arcybiskup gaźnicki, Jwo biskup kra-  
kowski, Ławet biskup poznański, Michał biskup  
kupawski, Wacław biskup wrocławski, Wacław:  
nie biskup lubuski, Krystyn biskup pruski.  
Na tym zjeździe Konrad książę mazowiecki daru-  
je Krystynowi biskupowi pruskiemu ziemi chę-  
mińska z zamkami z warunkiem aby dla obrony  
przeciw poganom pruskim osiadł w niej Henryk  
książę śląski z krzyżownikami śląskimi. (Łożiel  
II n. 2.)

1224 d. 31 Decembr. z Rzymu. Honoriusz III wysłał Wilhel-  
ma biskupa Modeny jako legata Stolicy apostołkiej  
do Prus i Inflant. (Łożiel II n. 2.) 1224 pozwala  
mu założyć nowe biskupstwa. Łożiel nawraca do Rzymu w grudniu 1226.

1218 d. 15 maja, w Lateranie. Honoriusz III  
wzywa chrześcian do składki pieniędzy które  
mają być przeysłane Krystynowi biskupowi  
pruskiemu aby wykupywał od pogan pruskich  
dziećmi na śmierć przeznaczonych i takowe  
wychowywał.

1226 w Marcu w Rymini. Cesarz Fryderyk II  
potwierdza zakonowi niemieckiemu przez  
Konrada księcia mazowieckiego obiecany daro-  
wizną ziemi chełmińskiej i posiadłość Prus.  
(Dzięk. V n. 4)

1228 d. 23 Kwiec. w Breuno. Konrad książę mazo-  
wiecki nadaje zakonowi niemieckiemu  
hospitali S. Mariae domus Theutonicorum fra-  
trum Jerusalem) ziemię chełmińską i wieś  
Ortaw w Kujawach (Dzięk. IV n. 5). Biskup  
Krystyn pruski ~~protestuje~~ protestuje przeciwko  
tej darowiznie

1228 w Czerwiecu. Krystyn biskup pruski zakła-  
da zakon rycerski (ad instar militiae Christi  
in aivonia) w celu oparowania Prus pogańskich  
(Militia Christi contra Prutenos in Mazovia)  
któremu to zakonowi rycerskiemu Konrad  
książę mazowiecki nadaje ziemię dobrzyńską;  
a papież Grzegorz IX d. 28 października <sup>1228</sup> w Wenecji  
potwierdza ten zakon (Cod. dipl. Prus. I. 19. 20.)

1229 pierwszy oddział rycerzów zakonu niemie-  
ckiego pod Konradem z Sanderberga przybywa  
nad Wisłę.

1229 Wilhelm biskup bawarski jako legat Gre-  
gorza IX jedzie po raz drugi do Prus i Inflant  
skąd wraca na wiosnę 1230 r.

1230 w styczniu; w Włocławku. Krystyn biskup  
pruski odstępuje lennem prawem zakonowi  
niemieckiemu ziemię chełmińską (Dzięk. IV. 8. 9.)

1230 d. 18 stycznia, w Wenecji. Papież Grzegorz IX  
potwierdza na prośbę niemieckiego Hermanna von  
Salza darowiznę ziemi chełmińskiej i Prus  
zakonowi niemieckiemu (Cod. dipl. Prus. I. 23)

1230 na wiosnę. Wojsko krzyżackie zakonu niemieckiego  
z Włocławka przez Niemcy pod wodzą  
Hermanna Balk ciągnie do Prus i przybywa  
do Mazowsza.

Dominikanie nawracają w Prusach 1231.



1230 d. 13 września, w Anagni; papież Grzegorz IX wzywa Chrescjan aby spieszyli na kruciatę pruska i na pomoc walczącym z poganami pruskimi rycerzom zakonu niemieckiego (Raynald ada. 1230 N<sup>o</sup> 23)

1231 w Marcu. Herman Balk z wojskiem zakonu niemieckiego młokraja Kłotę buduje Toruń i walizy z Prusami; następnie

1232 zajmują Chetmno i ziemie chetmińską, ogła- szając się za panów, zakładają Kwidzyn (Marienwerder); a r. 1237 Elbląg

1234 d. 9 lutego w Lateranie. Grzegorz IX uwal- nia biskupa Semigalii od obowiązków lega- ta apostolskiego w Inflancjach (Liwonij) do Kępy posyła jako legata po raz trzeci Wil- helma biskupa Modeny do Prus i Inflant (Raynald 1234 N<sup>o</sup> 45) który bawi 1234 w Liwonij urządzając biskupstwa, r. 1235 przybywa do Prus

1234 d. 3 sierp. Dieti. Grzegorz IX zdobył przez rycerzy zakonu niemieckiego ziemie pruską bierze w posiadłość i zakonowi nadaje lennem prawem. (Cod. dipl. Prus I. 35.)

1235 d. 19 kwiet. w Perugia. Grzegorz IX notwier- dza zjednoczenie zakonu braci dobroczyńskich z zakonem niemieckim (hospitallij. Mariae do- mus Theutonicorum et fratres ejusdem domus) (Cod. d. Prus. I. 43)

1235 w październiku w Dreźnie Wilhelm biskup Modeny legat godzi Konrada zięcia mazowieckiego z zeto- nem niemieckim o posiadłość dobrzyńską; papież Grzegorz IX nakazuje mu 30 maja 1236 (w Inter- amna) podzielić Prusy na 3 dycezye i biskupstwa których biskupi mają być tylko dominikanie (Cod. dipl. Prus. I. 43). Legat godzi króla duńskiego z zakonem krzyżackim względem posiadłości Be- walu, mianowany z tryumfem komisarzem do sprawy między kościołem a kłigieżami polskimi i Henry- kiem Brodatym wyrażającemu uisłki kościołowi

1237 d. 8 marca w Gubinie. Konrad ziębie mazowiec-  
ki nadaje mistrzowi B. i braciom dawniej w  
Dobryniu istniejącego zakonu rycerskiego za-  
mek Drohiczyn nad Bugiem z obowiązkiem  
bronienia go od Lwów i Lwów (Cod. Lom. d. Ip. 556)

1237 d. 14 maja, w Witerbo. Gregorz X potwierdza  
połączenie braci mieczowików w Lwów z za-  
konem niemieckim. (Dziś. V № 191)

1238 Zakon niemiecki toczy walki z Świętym  
kim księciem pomorskim (połączonym z Prusami)  
którego prętki legat Wilhelm z Modeny przy-  
był z Inflant do Lwów r. 1239 wyklina.

~~1239~~ 1240 Legat Wilhelm z Modeny ~~1239~~ jako komi-  
sarz między zakonem niemieckim a Konradem  
księciem mazowieckim o posiadanie Lubawa  
również jako komisarz w nieświeżach. między  
zakonem niemieckim a Krystynem biskupem  
pruskim. - r. 1241 bawi w Toruniu a 1242 w  
Elblągu (Baldze i <sup>in wien</sup> ~~1241~~ roku 1242 po-  
wraca do Włoch.

1243. ~~1243~~ w lipcu w Anagni Innocenty IV mianuje  
Wilhelma biskupa z Modeny prokuratorem  
legacji apostołkiej pruskiej, której nie wyje-  
dając z Włoch dzieli Prusy na 4 dycezyje  
sam zaś od papieża 28 maja <sup>1244</sup> mianowany  
kardynałem de Sabina odkąd się zowie Wil-  
helmus de Sabina. F.

1244 Zakon niemiecki wojuje z Świętym pomorskim.

1245 d. i lutego, w dyonie. Innocenty IV nie chcąc postać  
Kardynała Wilhelma z Sabiny jako legata do Lwów  
wyśła tylko jego kapelana t. j. kardynałskiego domi-  
nika Henryka jako legata do Lwów (la Ekopara-  
na pokój między Świętym a zakonem) lecz  
w październiku 1245 odwołuje go z legacji

1245 d. 14 paźdź. w dyonie. Innocenty IV posyła opata  
Opizo de Masano jako legata do Lwów dla pozo-  
dzenia Świętego pomorskiego z zakonem  
niemieckim (Raynald 1245 № 90) który przybywa do  
Lwów i zawięzanie broni wygrabia.

F był on r. 1247 jako legat papieżki do Szwecji  
i Norwegii wystany gdzie koronował w Bergen  
norweskiego króla Hakona (z lipca 1247) i kró-  
wrociwszy do dyonu dopiero r. 1249 umarł tamże d. 31  
marca 1251. (Zigheili Ital. sac. I. 198)

1245 Zakon niemiecki wysyła do papieża Innocentego IV w Lyonie dominikana Heydenrich (Henryka?) w poselstwie donosząc iż Krystyn biskup pruski umarł.

1246 w styczniu, w Lyonie, Innocenty IV mianuje (dotychczasowego arcybiskupa Armagh) Alberta arcybiskupem pruskim z władzą legata aposto-  
fickiego który odgórnie zowie się arcybiskupem Prus, Estonii i Liwonij, dostaje paliusz a na utrzymanie biskupstwo Chiemsee w Salcburg-  
stiem (macie nie ma biskupa w Prusach?) ma on  
suffraganów swoich jednego w Liwonij, drugiego  
w Chelmie (nieoficjalny biskup Heydenrich domini-  
kan ustanowiony 1246) trzeciego biskupa warmii-  
skiego czyli pomorzańskiego (nieoficjalny biskup  
dominikan Warner ustanowiony) a z suffra-  
ganami 1246 z Lyonu wysyła papież tegoż Alberta  
do Daniela króla kalickiego w celu przeciwności  
go do unii. (Raynald. 1246 nr 29)

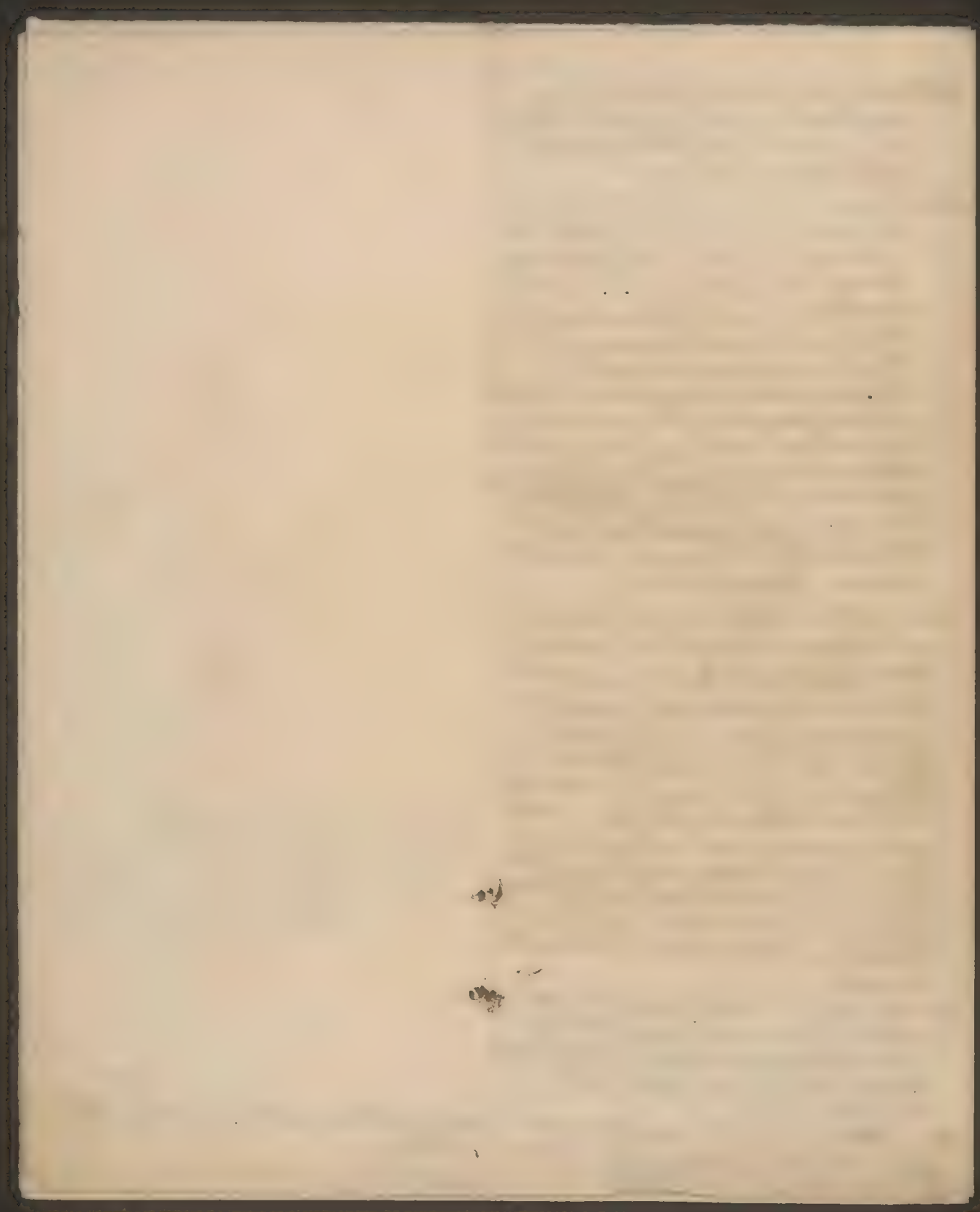
1246 d. 19 listop. w Lyonie. Innocenty IV wysyła  
archidiacona de Leodio (Lüttich) Jakuba jako  
legata papieskiego do Prus (aby pogodził  
Zakon niemiecki z świeckim pomorskim)  
i poleca go arcybiskupowi gnieźnieńskiemu.  
(Cod. dipl. Prus. I. 82) - Komisarzem zaś do  
rozstrzygnięcia całej tej sprawy mianował w ayo-  
nie kardynał Ottone de Porto. 1248 r. - Jakób  
archidiacon leodyjski legat 21 listop. 1248 (Koto  
Tegenort) wyjednał wreszcie pokój między Świętym  
petkiem a Krzyżakami. - W r. 1249 (jako legat  
w Prusach) gdzie równocześnie drugim legatem  
także był (może legatus natus?) Albert arcybis-  
kup pruski.

1250 d. 28 lipca Albert arcybiskup pruski i legat  
apostołski w Prusach, Michał biskup wrocławski  
i Henryk biskup warmiński (czyli Natangij) godzą  
klasztory Olisz i Żukow w kłótni o dobra. (N.  
Cod. dipl. Dom. I. nr. 421)

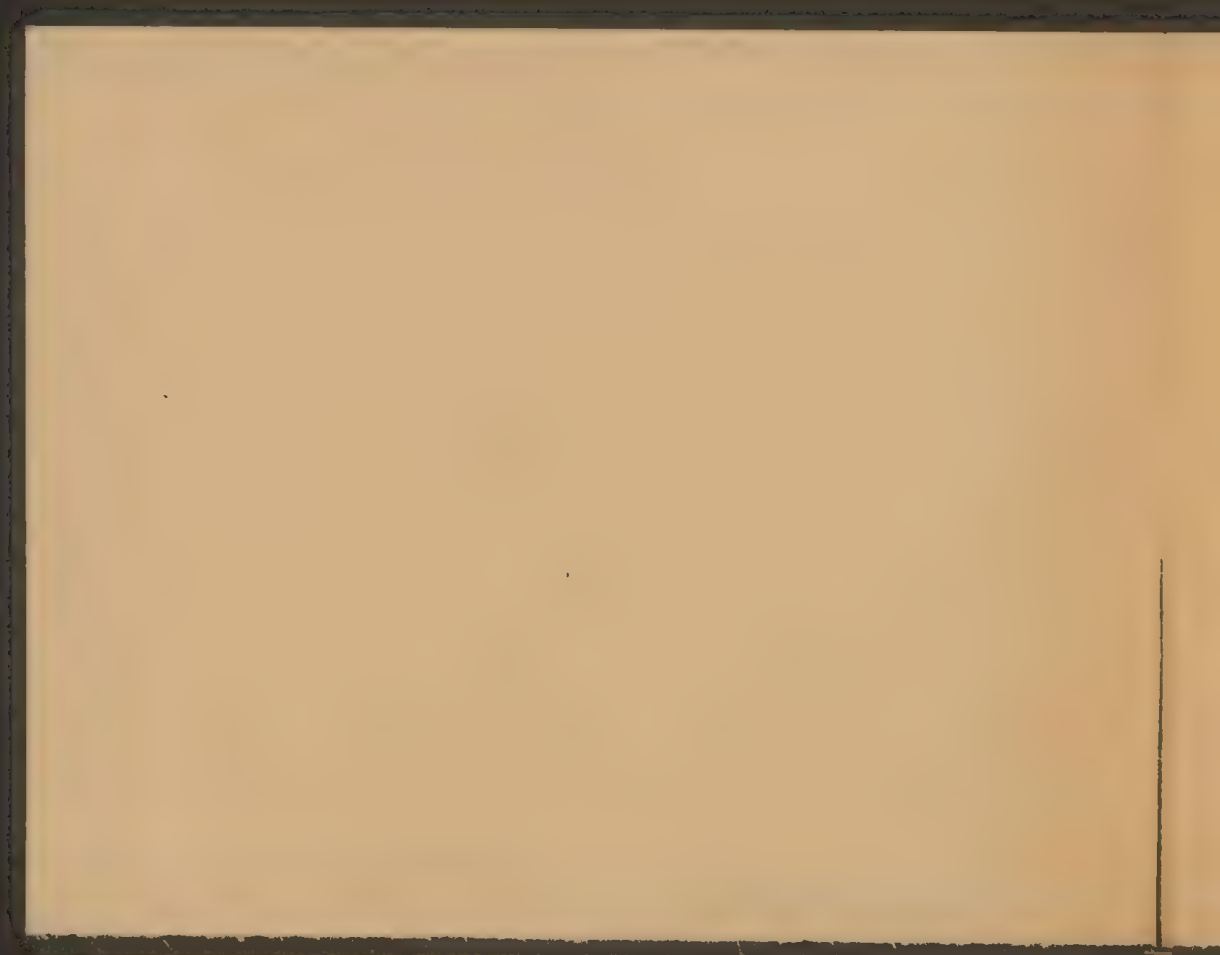
1251 d. 27 ~~listop.~~ w Lyonie Innocenty IV uwalnia  
Alberta arcybiskupa pruskiego z urzędu legata aposto-  
fickiego w Prusach. (Cod. dipl. Prus. I. 82)

1251 Ryga za stolice, arcybiskupa pruskiego papież  
ogłasza.





Handschrift d. Hermann für  
Forschung und Museum  
Zürich.





Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Alterthum Schlesiens herausgegeben von Dr. Richard Roepell. Breslau (Jas. Max) 1855-1857. 8°. I Bd. I Hft. # 1-163. II Hft. # 155-342.

I Bd. I Hft.

Epistola Joannis Christiani ducis lignic. ad Sigismundum III reg. Pol.

Vratislaviae 9 Julii 1618 JH. I p. 31

Epistola Statuum Silesiae ad palatios et senatores regni Poloniae

Vratislaviae 9. Julii 1618 JH. I p. 32.

2) Ueber das Münzwesen Schlesiens bis zum Anfang des XIV Jahr: hundert von Dr. Tagmann JH. I p. 33-94.

3) Zur Geschichte von Neisse in der ersten Hälfte des XVII Jahrhunderts von Dr. Laur. JH. I p. 95-129.

(Jestli żywot biskupa wroclaw. arcybiskupa Karola 1608 + 28 grudnia.

1624 w Madrycie maj 34 lat i Karola Ferdynanda królewicza polsk.

1624 + 9 maja 1655 maj 42 lat. Obył on synod w Nysie r. 1653 i niemniej w innych. Kapłan pasterz i dywan na jurysdykcję w Łosie administratorami i wyprawy.

Ob: Kapłan August. Geschichte der Stadt Neisse mit besonderer Berücksichtigung des kirchlichen Lebens in der Stadt und dem

Fürstenthume Neisse. Neisse (Commission) b. Theod. Hennings 1854. 8°.

I Bd (bis 1608) II Bd (bis 1655) J. VIII. 599.

5) Ueber die Zeitbestimmung der Provinzialsynode zu Breslau unter dem Vorsitz des Cardinallegaten Guido .. von R. JH. I p. 144-145

Guido ordin. cisterciens. tit. S. Laurentii in Lucina presbyter cardinalis legatus a latere in partes Poloniae natus in Wroclawiu d. 8 Iulio

(in octava purificationis B. Mariae V.) 1267 synodo provinciali

d. 12. Iulii. byt w Wroclawiu, d. 22 Genow. w Reicherszu, d. 27 Genow.

przybył do Krakowa, gdzie był. lipca. — D. 16 Octobr. 1267 biskupi

posłali zgroniedzeni na synodzie prowinc. w Dan Kowie prory-

Taję Mestwinowi arcybiskupowi pomorski. Uchwaly synodu wroclawskiego

Episcopus 2 r. 1267)

I Bd. II Hft.

9) Drei habsburgische Schreiben in Angelegenheiten des Bisthums Breslau JHft II p 190-200 diplomata te sa Alexandra II. 1257 13 daf Novemb.

2 Kłorego widac iż wtedy Ottobonus S. Adriani diaconus car-

dinalis byt oraz kanonikiem wroclaw. 2) Klemens I 1313 XII Calend.

Januar. w Kłorym arcybisk. magdebur. biskup. prago. i otomunick.

mianuje Konserwatorami biskupstwa wroclaw. ponieważ nobiles civita-

tis Zagabrienfis (Sambie - Münsprubury) zayli dobra Henryka biskup.

wroclaw. 3) Joannes XXII. 1329 Calend. Junii wzywa Joannem regem

Bohemiae, Vladysławem regem Poloniae, Bolesławem duem Slesie regni-

tein. Heynrykonem duem Slesiae et dominum de Jawor, Bolesławem

de Hernodlin et Bolesławem de Opol fratrem suum, duem, testonem

duem Ratibor, Vladysławem duem Cölen et Bithom. Henricum legatem. Conradum Olesnicen. Tremkonem Glogorien et Joannem Stryawien. fratres duos

56) Die erste Lotte-  
rie in Breslau Hft  
I. p. 150-151. Loteria  
ta (Glückstopf-Glücks-  
hafen) powstała 1513;  
Kartka po 2 gr.  
Słaskie (2 1/2  
gr.) sprzedawano w  
Berlinie, Wiedniu,  
Egerhau, Krakowie,  
Brugga we Hanowii,  
najmniejsza wygrana  
była 12 Tlr. 15 gr.  
największa 1250 Tlr.

aby bronił nankera biskupa wrotaw. Kłórego dobra Zolko  
dux Slesiae dominus de Minstirberg regabit

96) Annales Grossarienses 1230-1306 erläutert von Roepell.  
Zł. II p. 200-213. = Węlaszkiej bibliotece w Wiedniu 97 le:

anonimi morawski, Grossariensis, 1306 fragm. Chronia Silesiae  
1230-1306 <sup>niektóre z nich p. 203-204</sup> pisane na pergamin. Krotkie tu piosenki raz przedmowa.  
wane: podług Roepela mają być pisane około r. 1306. — Roepel tak  
klasyfikuje te latopismy ydubie fundat. moraw. ~~1230-1306~~ Henrichow  
ed. Henzel 2) Annales Gussrav. 3) Breve chronica. Siles. (Henzel  
I p. 33) 4) Chron. Siles vetust. (Somersb. II p. 1) 5) Chronica polon.  
— Wszelako widzieć iż wpiętych te latopismy porównajcie się  
z r. 1238 czerpiaty z wspólnego źródła. Annales Gussrav. są  
myślne mają daty chronologiczne sądzęcyw. przeto na nich wiele  
wspierać się nie można. I tak np. a. 1230 (powinno być 1238 d. 19 marca)  
XIV Calend. April. obiit dux Henricus cum Barbara. — a. 1240 primo  
flagellatores habuit (powinno być 1261 jak stoi w Roepniku Krak.  
a podług Roepela powinno być 1261 bo tak stoi w Bożogale (Somersb.  
II. 34) — a. 1266 obiit dux Henricus tertius (w notatach klasztoru  
wrotaw. S. Klary stoi iż tamże pochowany Henricus tertius qui  
obiit a. D. 1266 in castro S. Andree (t. j. d. 1 Grudn. 1266 ob.  
Hofmann Monatschrift von und für Schleßen I p. 241)  
a. D. 1267 canonizata est S. Hedvigis in festo Bartholomei Apostoli.  
(lubo kanonizacyja ~~ed~~ bulla papieška jest z 2 marca 1267  
a elewacyja odbyła się 25 Augusta nazajutrz po święcie i. Barto.  
mija — i tego dnia święci się do tego jej translayja) — a. 1277 in die i.  
Georgii conflictus fuit in Proscano t. j. 24 kwietn. 1277 dux Henricus  
vojował cum duc Boleslas et filio — a. 1280 obiit dux Bo.  
Boleslas pater gloriosi ducis Boleslas (to mylnie — podług Henzel  
Scriptor. II. 478 Bolesław II tyły cudy Rogatka + 1278 d. 17 Januar.)  
a. 1281 Legatus Philippus fuit in Slesia: eodem anno mortalitas  
Bohemorum fuit. Kronika Krak. ~~z~~etowosk. oraz Annal. Kadłubk.  
Gdansk. i Annalista Krakow. w Somersbergu II. 83 przyjazd legata  
Filipa Firmiana i głód klady i oworo r. 1282. Podług Henzla Fir-  
manus na powrocie r. 1282 był w Śląsku (Urkund. d. Bisth. Westf. p. 70)  
— Anno dom. 1288 pridie Cal. Octobr. obiit Lestico dux cracovie  
(tu tylko dzień dobry — rok zaś sądzęcyw — Annal. Cracov. minor (po-  
dobno u Henzla) i Roepel w Hist. I. 542 podają mylnie rok 1288  
zamiałt 1289) — a. D. 1289. IV Calend. martii occiditur dux Privo  
frater ducis Glogoviae (to mylnie — Henzel Script I p. 147 opiewając o  
na Somersbergu II. 95 datę bitwy pod Siewierzem w której zginął  
Ziemko xięże Głogowski. brat Henryka III xięcia Głogow. oznajm. 26 febr.  
1289 za nim pocięty. Roepel Hist I. 542 — później sam Henzel poprawił na  
r. 1290 — iż Ziemko zginął 1290 wiadomy nagrobek śląska czernego. nekrolog  
dominik. Krakow. — Długosz — i zapis dla klasztoru lubuskiego) — a. 1290  
obiit Henricus IV vrat. in vigilia S. Joannis Bapt. ~~Henzel~~

Tak to z porównania z podob.  
nim utonkiem chronologicznym  
wspierać się (ob. Zeitf. II p. 213)  
widac, wypisane z innego lato-  
pisma



Henryk II x. wrotański pretendent do Królestwa Krak + 1290 d. 23 czerwca)  
 A. 1291 obiit secundus Thomae episcopi vratislavi. to mylnie bo Tomasz II bisk.  
 wrot. + 1292 d. 14 marca; ob. Henzel Script I p. 162. II p. 134. A. 1299. V  
 Calend. Octobr. obiit dominus Conradus lubicensis episcopus qui fundavit  
 eulefiam in Gnesow (konrad bisk. lubuski założyciel r. 1296 klasztoru w Gnesow.  
 wie - rok jego śmierci był dotąd nieznanym) - A. 1300 d. 1301 obiit bene-  
 factor monachorum in Gnesow et monialium in Strelin... dux Bolko  
 in d. b. Theodori ~~marci~~ <sup>martini</sup> t. j. d. 9 novemb. 1301 ~~obiit~~ <sup>obiit</sup> ~~Henzel~~  
~~Henzel~~ Sommerberg ma mylnie: + 1303 ~~Henzel~~ <sup>Henzel</sup> - Henzel  
 libet fundat Henrichow. <sup>przywileji</sup> 20. 13 Junii 1302 ~~Henzel~~ drukowanego  
 w Ludewig Reliq. II p. 409 dowodzi że Bolko I nie żył w dniu 13 czerwca  
 pomiędzy 13 czerwca a 9 lipca 1302 - Henzel dowodzi tutaj p. 210 iż ow  
 przywilej ma mylną datę i że powinien być 13 czerwca 1332 wież go  
 wydał nie Bolko I lecz Bolko II wr. 1332 co popiera drugim diploma:  
 tam z tegoż samego roku 1332 i dnia majowego jako miejsce daty (Lendv.  
 hut i tych samych świadków. - Przywilej (dany d. 13 Junii przez Bolka klasztorowi w Gnesow  
 znajdujący się w Wrotawin ma istotnie datę 1302 którą Henzel za  
 omyłkę powstaje w piśmie bo powinien być r. 1332) lecz piąte przy-  
 nim jest Bolka II a nie pierwszego co dowodzi iż przywilej pisany  
 1332 - i proto Henzel poprawia datę śmierci Bolka I + 1301 d. 9  
 novemb. <sup>Henzel</sup> A. 1301 obiit Joannes episcopus Romka (+ 1301 d. 19 novemb.  
 podług Henzla)

gr) Annalista Sileviacus und Series episcoporum vratislavi-  
 rum vom J. 1382 erläutert von Dr. Albert Kaffler. Hft II p. 213-225  
 Uniwersyt. wrotańskiej bibliotece jest 19 kopis: Chronica  
 Martiniana. fol. gdzie na okładce pergaminowej jest ten  
 utomek Kroniki i opis arcybisk. wrotań. pisany około r. 1382  
 Wjotki: A. 13638 circa festum S. Jacobi (d. 28 lipca) dux Bolko  
 ultimus wridnicensis obiit sine haerede.  
 Series episcoporum vratislav: Jeronimus primus episcopus  
 vratis seu in Slezia nobilis romanus ordinatus 1051 + 1062 Joan-  
 nes ord. 1063 + 1072, Petrus ord. 1074 + 1111, Syroflaus ord. 1112 + 1120  
 Henno ord. 1120 + 1126, Robertus ord. 1127 + 1140, Joannes secundus  
 seu Janek ord. 1143 translatus in archiepiscopum gnesn. Walterus  
 ord. 1148 + 1169, Syroflaus secundus ord. 1170 + 1180, Swantho ord.  
 1181 + 1198, Jaroslaus dux Slezie ord. 1199 + 1201, Eyprianus afromp.  
 tuj de eulefia lubicensi 1201 + 1202. Laurentius ord. 1203 + 1232  
 Thomas ord. 1232 + 1263 Calend. Junii, Thomas secundus ord. 1231 + 1292  
 Johannes tertius dictus Romka ord. 1292 + 1301, Henricus de Wirberg  
 ord. 1301 + 1319, Hankenus translatus de episcopatu cracoviensi  
 1323 + 1341, Preyslaus de Pogrella ord. 1342 cum esset in studio bono-  
 nienti + 1376. VII Aprilis, Wenceflaus dux Slezie et dominus  
 legnicensis assumptus est de eulefia lubicensi ubi erat episco-  
 pus (Administrował on biskupstwem od 1376, obrany do pióra na bis-  
 kupa w lutym 1382 = ob. De Sigismundo Roitzio, dissertatio



inauguralis. auctor Adalbertus Kaffler Pofnanienfis (+ 12 Octobr. 1857 in Oftrawo) Vratislaviae 1856.

9) Neurolog des Klosters Czarnowanz, mitgetheilt von Dr Wattenbach Hft II p. 226 - 228.

jest to rękopism z r. 1734 w archiwum wrocławskim majęcy napis:  
Notata ex mortuario Czarnowancensi: ~~notata~~ mortuologium  
quod hodie legitur comparatum 1654 a praeposito Paulo Strabone  
canonico Strahovienfi partim ex veteri conscriptum partim no-  
vis funeribus autum (t.j. Paweł Strabo proboscy norbertanski w  
Czarnowancie ułożył nekrologium nowe, ~~porównane do starego~~ 2 daw.  
nego wypisawoży) Januarii 14. Ludmilla duissa filia Mesco-  
nis haeres hujus loci (?) Febr. 8. Elisabeth duissa - Febr. 15 Eux-  
emia duissa haeres hujus loci podobno żona Władysława starego  
księcia opol. Martii 15 princeps Helena de Wionowicz benefac-  
trix - Martii 16 Thomas epis. vratisl. - Martii 18 Henricus dux  
Cracoviae (moje Henryk Brodaty?) - Martii 22 Petrus comes Mar-  
tii 23 Joannes dux oppoliensis (?) - Aprilis 2. Bernardus dux  
oppoliensis - April 8. Anna duissa Oppoliensis - April 14 Joannes  
dux ratiboriensis. - Maji 9 Agnes duissa filia Mesconis haeres  
hujus loci (?) - Maji 13 Casimirus dux fundator hujus loci -  
Maji 14 Boleslaus dux oppoliensis - Maji 16 Mesco dux Polono-  
rum fundator hujus loci - Maji 18 Wladislaus dux opoliens-  
is - Maji 25 Euphrosina duissa Mesconis filia - Maji 30  
Thomas episcopus. - Junii 9 Laurentius episcopus - ~~notat~~ Junii  
22 Boleslaus dux opoliensis - Junii 29 Nicolaus dux opo-  
liensis. - Julii 1. ~~notat~~ Wenceslawa Domicella (t.j. panien-  
ka) fundatrix hujus loci - Julii 3 Nicolaus dux opoliensis -  
Julii 21 Wladislaus dux ratibor cum Margaretha conjuge. -  
Augusti 22 Wladislaus dux opoliensis - Septembris 5 Joannes  
dux opoliensis - Septembris 7 Woyla duissa opoliensis - Sep-  
tembris 10 Magdalena duissa opoliensis - Septembris 20 Boles-  
laus dux opoliensis. Hedwigis duissa. - Octobris 1. Wences-  
laus dux glogoviensis - Octobris 18 Meszko dux - Octobris 20  
Ludmilla duissa prima fundatrix hujus loci - Octobris 23  
Cyrianus episcopus - Novemberis 27 Vitus episcopus (t.j. ho-  
lla moje?) - Decembris 5. Wladislaus et Wladimirus dux. F  
Decembris 6. Margareta duissa opoliensis.

(+1288)

(Książę opolski + 1230)

(Książę górnego Śląska + 1211)

F(1256) d. 21 Maji be-  
nedyktyn w Sycie - syn Wta-  
dyśława księcia opolskiego.

10) Die Stiftungsurkunde des Königs Wladislaus von Böhmen  
und Ungarn vom 20 Juli 1505 für die in Breslau zu grün-  
dende Universität, mitgetheilt von E. Th. Gaupp. Hft II p. 229 - 270.  
(Münster Sebast. Cosmographia universalis, Brasiliae 1599 fol. lib II p. 811)  
notat że Król Władysław wygotawożył statut dla uniwersytetu  
wrocławskiego połączony dla potwierdzenia do Juliusza Kapiecia w r. 2 3000  
egzw. 31. - ten uniwersytet krakowski wygotat to król Aleksandra

ii postat do Trymu wskutek czego papież zakazał otwierzyć ową  
uniwersytet zamierzony - Bożsamo pisze Maciej z Miechowa w Dziejach  
corp. scriptor. hist. polon. Basil 1582 lib III p. 258 dodając iż Król Alexan-  
der w tej mierze pisał do Juliusza drugiego d. 2 listopada zatytułując  
rationes confutatorias res doctores (cracovienses conceptas) - w  
dwa lata później znów się Wrocławianie o uniwersytet w Try-  
mie starali - lecz otrzymali znów od papieża odmowną odpowiedź.)  
(Głównym dowodem mistrzów Krakowskich przeciw nowej erekcji  
wrocławskiej podług Kireusza było to iż uniwersytet Krakowski  
posiadał przywileje papieskie wskutek których zawarowano było  
iż w 40 milach do kota nie miał być inny uniwersytet otwarty)

12) Martin Sebastian Dittmans Chronik der Abte von Leubus; mitge-  
theilt von Dr. Wattenbach Hist II p. 271-298.

(9 to wypisy z aktów uktadane r. 1666: Leubusum opatem cyste-  
rov w Leubuszu był Florentinus r. 1150 przez Prokustawa wysockiego  
z Porty niedaleko prowadzony - pag. 274 Abt Hermannus II. Herzog  
Heinrich zu Glogaw und Losen bestätigt den Tausch Hermanns  
II Abts von Leubus welcher das Dorf Mutschelnitz vom Nicolas von  
Mutschelnitz für das Dorf Labulon im Boornochen gelegen bekom-  
men hat: „wie auch die Verfestigung seines Bouders Herzog  
Primislaw zu Glogaw, Prossen und Fraustadt des Güttler Gros-  
„firchow, Loswitz, Sagritz, Rattaw, Brakau, Rauske und Do-  
„bereul zum Gestifte confirmirt und bestätigt hat. Q. D.

1304. (Zest to przywilej zia Dnemka ubitego r. 1290 w bitwie  
pod Siewierzem - o klorym Dlugosz wspomina - oryginalnie  
nie zachował, to tylko potwierdza wiarygodność Dlugosza)  
- p. 276 Władysław Herzog zu Koolen ertheilt das Deutsche  
Recht dem Gute Damaskowicz gehörend dem Stifte Leubus  
Q. D. 1310 - Opau Leubuscy: Florentinus 1150 - 1201. Güntherus + 1190  
Conradus 1203 - Güntherus II 1218 - Joannes 1213 - 1239 - Henricus 1247 + 1253  
Nicolaus 1267 - Hermannus 1273 - Hartlibus 1291 - Theodori:  
aus + 1304 - Hermannus II 1316 - Ulrich 1311 - Rudolphus 1314 + 1315  
Rudigerus + 1321 - Joannes II 1348 - Nicolaus II 1354 - Tylo I 1361 -  
Petrus 1404 - Odriso 1366 - Bartholomaeus 1370 - Joannes III 1395 -  
Paulus 1412 - Stephanus 1425 - Nicolaus III 1426 - Martinus 1426 + 1440  
Joannes IV 1440 - Stephanus II 1451 - Petrus II elect. 1452 (zest 1460)  
Tylo II - Paulus II 1464 elect. relig. 1478 - Bartholomaeus II elect.  
1478 - Andreas Hofmann elect 1498 - Joannes V elect 1534 - Joannes Schiller  
II elect 1539 - Georgius von diegnitz elect 1553 - Joannes Franco  
elect. 1562 - Joannes VIII Klein elect. 1568 - Hieronymus Nicodemus  
elect. 1584 - Franciscus Ursinus elect. 1594 - Mathaeus Rudolphus  
von Herneßdorf elect. 1602 - Arnold Freiburger elect. 1636 - Joannes IX Reich  
elect 1672 - Dominicus elect 1691 - Althefar Nitzke elect 1692 - Paulus elect 1696 + 1729. F

Fide Lands.  
Kron

F Dominicus + 1732 -  
Constantinus - Tobias  
Hoch 1747 - Guil-  
elmus - Lucas  
Springer - Fran-  
cis - 1779  
Gabriel Otto + 1811.

[Krausenber-  
ger



- 13) *Wskazywanie i datowanie niektórych kościołów w Śląsku* p. 298-303. (z tego Księstwa zognajemy styl  
*Pradawny* B. (znowy styl zepfuły XVII i XVIII wieku erył. *Pradawny*  
 G. (gotycki) H. (drewniany) K. (nowy) L. (romantyczny) M. (wieża  
 oddzielna *Stojaka*) N. (styl *przechodowy*) O. (ambit) *Styl*  
*rymski* znowy wiek) \* (znowy *znowy* *znowy*) n. p.  
 n. p. *Pradawny* K. L. XIII. G. XVII *obernie* *restaurowany*  
 N. G. (dodac z cegły ery z kamienia)  
 F. G. E. Anders: *Historische Diöcesantabellen oder geschichte*  
*über Darstellung der äußeren Verhältnisse der evang. Kir-*  
*che in Schlesien.* Glogau 1855. 8°. H. 168  
 F. G. E. Anders: *Atlas der evang. Kirchen in Schlesien.*  
 2<sup>e</sup> Aufl. Glogau 1856. Kart 61 H. 24.  
 F. G. E. Anders: *Statistik der evang. Kirche in Schlesien*  
 1848

*Statuta synodalia dioeceseana s. ecclesiae Wratislaviensis*  
 edid. M. de Montbach Dr. SS. Theol. et jur. Utr. (znowy  
 14<sup>tych</sup> sekretar i ceremoniaris) Editio secunda  
 Wratislaviae 1855. 8°. H. VI. 352. (przedruk dawniejszych Statutów  
 z edycy Gerstmann 1585 - Gerstmann biskup wrocław wydał:  
*Brevet dioeceseanae synodi wratislav. constitutiones* 1580 i  
*Statuta synodalia antiqua* 1585 (a nie 1584 jak mylnie pisać)  
 Statuta synodalia biskupów Konrada, Piotra, Rudolfa i  
 Łat 1446, 1454, 1473 i 1475 wydał w Wrocławiu 1475 E. Elyen  
*Collegiatae* Ed. S. Cruis ibidem succentor - 2<sup>a</sup> edycja w Rymie  
 berze 1512 - 3<sup>a</sup> Gerstmann 1585 - 4<sup>a</sup> Montbach 1855. Mont-  
 bach dodał Statuta biskupa Wacława 1410 (wydane najpóźniej  
 od Friedricha 1827) Statuta episc. Andree. Nissae exaus. 1594  
 - i Synodus Caroli Ferdinandi 1653. (z nowym) - *Praktyka* tu  
 jest) *Constitutiones synodi dioec. wratisl. Francisci Ludovici*  
 episc. wrat. d. 26 Octobr. 1699. *Wratislaviae ex offic. episcopali*  
 fol. 2) Statuta ecclesiae gnesnens. et wratislav. quae Curia  
 de Zwola administrator ecclesiae wratisl. 1423 promulgavit  
 (z nowym Statuta *Nikotaja* *Styl* *aryb.* *quiem* *na* *synodo* *provinc*  
 d. 23 Sept. 1420 w Wieluniu i Kaliszu) *Styl* *systematyczny* *redakcy*  
*dawniejszych Statutów* w 5 Księgach utożs. 1420 druk: Statuta  
*provincialia totius provinciae gnesnens. valentia b. m. i. r.* i 29<sup>a</sup>  
 edyc. b. m. i. r. 3<sup>raz</sup> przedruk w Rymie *berkskiej* edycy *wrocławskich*  
 Statutów z r. 1512. - W wrocławskiej bibliotece S. *trawia* *był* *znowy*  
 Statuta synodalia publicata in synodo a. 1423 sub Conrado episcopo  
 wratisl. ipso quidem absente episc. tamen permisso a capitulo wratisl.  
 celebrata (jest to zbiór *Styl* *publikowany* *i* *przej* *stym* *synodo* *je*



przez Cuneo de Zwoła ogłuszonym) — Montbach został

1) Statut prowincjonalny papieńskiego legata za kuba archi: bulli oryginalna  
diakona ledyjskiego z r. 1248 (Montbach ma mylenie 1245) 12

Statut legata kaniyrate Gwidona 1263 (z odpiśm kapituły wroc.  
Tawofk. - jest on także podobno drukowany w Fejersa Codea dñł.  
Hung.)

Gustaw Adolf Harald Stenzel ur. 21 marca 1892 w Zerbiff  
+ 2 Styczn. 1894 w Wrocławiu.

Sprowadził narzeczę siedzącą na łóżku aż do rzeki.

*Zinna (Prina)* (Ob: Heide, Schles. Prov. Glat. 1833

Be. XCVII: pp. 404-406.)

Br. XC VII. y. 404-406. )  
 moneta: bita: a) denarius (kalen) licyt fina groſze, b) groſus licyt  
 rina ſkoje, ſertony, gnywony, kopy c) florenus (zioty del  
 ducatus hungaricus) = moneta rachimkowa strukimig - 2. 1487 1 marka tyle  
 wnyſt a) marka argenti puri ponderis (gnywona) b) mar: co florenus hungaria:  
 ca polonica lis numeri (razut) et pagamenti (zryſta) polonici liſt. 3 ſalary (zryſt.)  
 (48 groſzy) usualis monetae. b) marka gravis groſſorum 1 ſerto mia 12 groſi  
 denariorum pragenſium numeri et pagamenti bohemii mo- (zryſt 22 gr. 62 ſen)  
 netae conſuetae. (64 groſze) c) ſexagena groſſorum (zryſt 18 groſzy) (zryſt 1 1/8 gr.)  
 kopa d) ſerto (Niminy) 1 1/4 gnywony) argenti e) ſcutus denar (1 7/8 ſen.) zryſt 60.  
 (scuta) groſſorum, 1/24 gnywony. Cuſ  
 (scuta) groſſorum, 1/24 gnywony.

(scuta) grofkoronny, / 24 grzywny.  
 Zgody: alduchonne: Biskup: Dei et apostolicae sedis providentia, wspanialy iener in Gott  
 restreni, foimus in Christo pater et dominus - Præst. Dei patientia, wspanialy iener in Gott  
 divina gratia, patientia, Venerabilis, Venerandus, wspanialy iener in Gott  
 tebus - Præor: Excigomny, fspanialy iener in Gott - Præor: Præor: Bogoboj: wspanialy iener in Gott  
 nej nabożni panna non ystod fspanialy iener in Gott - Præor: Bogoboj: wspanialy iener in Gott  
 re: Bogoboj: - Zakonnica: Deodica domna Bogoboj: wspanialy iener in Gott  
 ra panna, deofarata virgo, devota, nabożna panna, Bogoboj: wspanialy iener in Gott  
 ra, wielebna, Religioza, Inymuluf - Zakonnica: devota, re: wspanialy iener in Gott  
 legiozus - Probosy: discretus, doctus, honorabilis, fspanialy iener in Gott  
 poyciwy, wielebny - Kozi: Dei gratia, Divina clementia, wspanialy iener in Gott  
 folanistny, fspanialy iener in Gott, Excellentissimus Illustis, fspanialy iener in Gott  
 yboran, Inclit, Magnificus, Magnificentia, Mitosowy, wspanialy iener in Gott  
 wiecony, Serenissimus - Kzi: Venerabilis, Præclara - Kzi: wspanialy iener in Gott  
 nigka Domicella (syn: Domicellus) - Sylchaic, xiqoz: Dominus wspanialy iener in Gott  
 folan, Generosus, nobilis, Haonny, Strenuus (miles) wspanialy iener in Gott  
 Krozony, Wohlgeboran, Wohlnamhaftig - Mifpynia: Dis: wspanialy iener in Gott  
 cretus, mądrej opatrzni, Harectus nrosem, nrosem wspanialy iener in Gott  
 poyciwy, Prudent opatrzny - Adnik: Laboriosus, Robotny - wspanialy iener in Gott  
 - Mitozianiec: Ingenius, placidus - Panna: Pudica - wspanialy iener in Gott  
 Idoreus wspanialy iener in Gott

Zeitschrift des Vereins... Breslau 1858-1859. II Band.  
I Heft (p. 1-208). II Heft p. 209-421.

II Bd. I Heft.

2) Abriss der Geschichte des Klosters Garnowang (von Wattenbach)  
p. 41-71.

Diastus Luft- und Gesang-Spielfwieshem w 5 Aktuch w Gedichte  
des Andreas Gryphius (herausgegeben 1698) (pifane r. 1660)

6) Bericht über die Arbeiten zur Sammlung schlesischer Urkunden  
Regesten (von Wattenbach) (p. 182-197)

Sowangsthor rozporozto spisanie Regestow - jest tu p. 191-194 naj-  
dawniejszy dokument: Bulla Hadnana IV Romae VIII Cal. maji  
Indict. 3<sup>a</sup> A. 1454 (to jest 2 d. 23 April 1255, bo Hadnan IV porocz-  
nat rok zwyczajem Florentynkon z dnem 25 marca) potwier-  
dzajaca posiadlosci kofuota katedr. S. <sup>maguna</sup> ~~Wroclaw~~ w Wroclawiu

Recen (litysm in Brin:  
zaw Brnigst - w lesie regim)

rozuzgaga fia w kofstelanigach. Recen (miedzy Brnigst a  
Olawa) Teden (Ciebyn) Gradice (Golesizke) Koto Opawny pogra-  
nice, Otemochow, Gradice (czyli Gradice) Baria (Wartba)  
nemeechi (nimptsch) Grandin (czyli Gramolin) Gradice (Gröditz-  
berg) Ztrigoni (Striegau) Zpini (czyli Zvini Kponowitzy) Valan  
(czyli Wlan, Lahn), Godimie, Szobolezke, Glagon (Glogow)  
Sezesko (czyli Serosko) milice (Militz) - oraz wies Gros-  
sonice (Grundiszwitz) cum hominibus quos omnes cum dux  
mesio convictos decimos Gedchenses vellet abducere, cum  
voluntate et assensu fratris sui Polizelani ducis coram  
nobilibus totius Poloniae eidem eullesiae restituit - oraz  
wre ex dono sibi, ex dono Sulizelani, ex dono comitis  
Lutislai, comitis Tedeni, comitis Wlas (Wlast), villas 3: Gele-  
nino juxta Borech (Jelin bni Groszburg) aliam juxta Thoron  
"vel Chorawim) tertiam Zerionu juxta Lagenekno" ex dono  
ducis Boleslavi 5 pulicos, ex dono comitis Waizlani, villam  
Zmigrod (Zwungroden bni Militz) ex dono comitis Zlauonis  
- jest tu przywilej Laurentii ep. rat. dat. in Olesno 1226 zwie-  
rajacy inflaw celna dla majst Olesno (topimbrory) i kewor  
w kofstwie Kazmiersa Kpiscia Opoek. p. 195-196 prowadzono  
tamte dy do Polki i 2 Polki fol, otow, flemie - jest tu przywilej  
Henryka III Kpiscia fylek. dat. in Vigilia Petri et Pauli 20/28  
Junii 1252 zapisyjacy dlug Tomaszowi bisk. wroclaw. prafente  
Wilhelmo Lubuecni Episcopo p. 197.  
Hedekind Eduard Ludwig Dr. Geschichte der Grafschaft Glatz, Chronik der  
Städte, Flecken, Dörfer, Klöster, Schlösser, jüdischen Vergangenheit bis auf  
die Gegenwart. Neudruck 1855. 8 x 8 1/2







Bremeza (Gremeza) cum filiis Bogdas<sup>et</sup> Sulou iuxta Gortech  
(Gosfuth) Brischeuici, Selun (Bisguntz, ou du Efflin) Sorauin (Stoff-  
fürben) Canucha gora, villam super rivulum Sorauini, villas Chi-  
reone, Jascotele (Jöfshittne) Hossen (Jöfshftm) Grothouisca,  
Gelenow, Nalcho (Nalthe w bifauptstue pognan) circumitio iuxta Logi  
et super aqua Dragina, villam Sandoul (Krudmoralen) quae Gora  
Bisguntz dicitur (in Zeitschrift des Vereins für Geschichte  
und Alterthum Schlesiens 1858 Bd. II Jft I p. 191-194)

1226 in Plesno: Laurentius episcopus vratislavi. ad petitiones ducis  
de Opol. adhibitis viris prudentibus determinat solutionem theo-  
loneorum: Currus vacuus de Moravia in Lujauam per Plesno  
procedens solvat lapidem salis, rediens cum alciibus, 30 allecia:  
alii autem currus dimidium frotum argenti, a muliere et seruo  
"ri ad vendendum ducantur rotum argenti", tantumdem de iudeis  
"transcunte licet ad vendendum non ducatur". Equites ex transi  
cum meribus duos denarios opolienses, equites rive pedites  
hujus terrae nihil. "Lirus<sup>est</sup> seuos transiens vi plumbum  
"ferat, rotum argenti solvat. Alii currus quibus licitum est per  
seuos transire de quolibet curru frotum argenti. Equites et pedites  
in seuos 2 denarios opolienses. A solutione theoloneorum eximi  
mus omnes clericos, milites et nuntios undecunque venientes  
et hujus terrae theolonearios et monetarios. Theoloneum de  
dubitro<sup>infirmitate</sup> seuotum quum sub poena excommunicationis et banno  
ducis inhibuimus. Si quis contraire presumpserit huic ordinatio  
ni, subiacet excommunicationi et 4 marcarum banno: tribus  
maris duci et quarta laeso (t. j. ofkanquielowi). Actum in conse-  
cratione ecclesiae Plesnensis sub testimonio Sebastiani cancella-  
rii ducis Kazimiri, Laurentii, magistri Marzkonis capellanorum  
ducis Kazimiri, Nicolai filii Vasilii, Nistigalvi, Crifononis  
militum ejusdem ducis (in Zeitschrift des Vereins für Ge-  
schichte u. Alterth. Schlesiens 1858 Bd. II Jft I p. 195-196)

1252 in vigilia Apostolor. Petri et Pauli (28 Junii). Henricus dux Slesie  
recognoscit quod in temporibus neofritatis pro statu terrae confer-  
vando semper assistit nobis ecclesia vratislaviensis et Thomas episcopus  
vratisl. Confitemur quod ab ipsa ecclesia recipimus ad impignorum  
calicem aureum cum gemmis valoris 140 marc. arg. tabulam  
unam argenteam cum 2 casulis valoris 60 marc. duas cruces  
quas volumus restituere. Episcopus vratislavi. Thomas solvit pro  
nobis episcopo domuenfi 120 marcas pondens polonia ex causa  
fidei gratioris; pro equo tenemus eidem 20 marc. argenti, de  
porcione sua accepimus in moneta vratisl. 20 marc. Idem ad re-  
demptionem castri de Stegen mutuavit nobis de rebus ecclesiae  
50 marcas argenti. Quae omnia persolvere promissimus.  
Datum per manum Valteri curiae scriptoris praesentibus:  
matre nostra, domino W (ilhelmo) lubuenfi episcopo, fratre  
Herbordo, fratre Jacobo Polono canonis vratisl. (in Zeitschrift  
des Vereins für Gesch. Schlesiens 1858 II Bd. I Jft. p. 197)

[illegible]



curia macellorum (Fischmarkt)  
curienses (Zofen)  
Creydtberg (mellificus)  
cztwestna (1/4 Kaffee)

volivus (Bühnen)  
usagium (Fischmarkt)  
sanda (provinziale)  
ium = cydarius)  
supparius (Sticht)

cultetus, cultelia (Vollstet) - sororius (Sohn des Vaters) - sors (Zuglot, 2 reb)  
Tsojzen Tawnik) - scampnum (Zug zum Anker) - stan (Hof) -  
Trenuus (Stiller, unruhig) - stroza (Dorfschule) - stuba (Zug) - sub-  
camerarius (Hofkammer) - subagazo (Hofkammer) - subpincerna (Hofkammer) - pod-  
czasy (Hofkammer) - skotnica (Hofkammer) - sedmdzefant (Hofkammer) - sokoł (Hof-  
kammer) - tabernator (Hofkammer) - teloneum (Zoll) - tribunus (Hofkammer)  
targow (Hofkammer) - teutonicus (Hofkammer) - vacca (Hofkammer)  
vectura (Hofkammer) - vigilia (Hofkammer) - villanus (Hofkammer)  
urna (Hofkammer) - vas (Hofkammer) - weichbild, Würzweghe (Hofkammer)  
yconomus (Hofkammer) - zlad (Hofkammer) - vallega (Hofkammer)  
phalerat - cyprus, vechlites, via peccorum (Hofkammer), vlodarius (Hofkammer)  
Deuma campestris, manipularis, novalium - dextrarius (Hofkammer)  
(in valore s. flor.) - dedina (Hofkammer) - diligere (libera reddere) -  
disturbia (Hofkammer) - domicella (Hofkammer) - domicellus (Hofkammer) -  
domus dothis (Hofkammer) - dormitorium (Hofkammer) - dubietas (Hofkammer)  
Emenda (Hofkammer) - enorme factum (Hofkammer) - Excescentia vel  
accescentia (Hofkammer) - excubia (Hofkammer) - famulus (Hofkammer)  
Fabrica (Hofkammer) - factor (Hofkammer) - flodarius (Hofkammer) - for-  
-factorium (Hofkammer) - fcodum (Hofkammer) - funeralia (Hofkammer)  
rio vallosum (Hofkammer) - funeralia (Hofkammer) - guerria (Hofkammer)  
Geniculare (Hofkammer) - granum zboze - guerra (Hofkammer)  
Homagium (Hofkammer) - hortus (Hofkammer) - hortulanus.  
Imbursare - inantea (Hofkammer) - indilate (Hofkammer) - ingenuus  
foni) - ingrosare (Hofkammer) - instita (Hofkammer) - iuger (Hofkammer)  
- iuralis (Hofkammer) - Lareus (Hofkammer) - lapis sepi (24 lb, Hinn  
Lubores duales (Hofkammer) - Lareus (Hofkammer) - libertas (Hofkammer)  
rufflitt) - lhotia (Hofkammer) - locatio (Hofkammer) - luminaria (Hofkammer)  
15, 16 vel 30 annorum) - limitatus (Hofkammer) - locatio (Hofkammer) - luminaria (Hofkammer)  
Magister (Hofkammer) - magnificere (Hofkammer) - maldrata (Hofkammer)  
zu 12 Kaffee) - matertera (Hofkammer) - metrica (Hofkammer) - miles (Hofkammer)  
- mensurator (Hofkammer) - meta (Hofkammer) - metrica (Hofkammer) - miles (Hofkammer)  
- ministerialis - molenarium (Hofkammer) - morgin (Hofkammer) - munitio (Hofkammer)  
Novalia (Hofkammer) - Berleuge (Hofkammer) - officialis (Hofkammer) - ortus (Hofkammer)  
Occasio (Hofkammer) - palatium (Hofkammer) - pannicula  
Paganium frumentum (Hofkammer) - pincerna (Hofkammer) - pitantia (Hofkammer)  
perangaria - philicus (Hofkammer) - pincerna (Hofkammer) - pitantia (Hofkammer)  
porus (Hofkammer) - postergare (Hofkammer) - prebula (Hofkammer) - pretaxatus  
praedictus - procurator (Hofkammer) - prebula (Hofkammer) - pretaxatus  
Quartale (1/4) - phalera (Hofkammer) - resignare (Hofkammer) - tu-  
defetorium (Hofkammer) - refrigerium (Hofkammer) - resignare (Hofkammer) - tu-  
betum (Hofkammer) - seniores - serum (Hofkammer) - servitium - solutio -  
strata (Hofkammer) - strata (Hofkammer) - strata (Hofkammer)  
tallia (Hofkammer) - terminarius (Hofkammer) - terrigena (Hofkammer) - thesaurarius, tribunus  
vestitorium (Hofkammer) - villicus (Hofkammer) - universales (Hofkammer)



Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Alterthum  
Schlesiens. Breslau 1858-1859. 8<sup>te</sup> II Bd. 2<sup>te</sup> Heft

II Bd. II Heft.

8 Baurechnungen des ehemaligen Dominikaner-Convents zu  
St. Albert in Breslau (von Dr. H. Luchs) pag. 209-330.

Sąto ruckunki od r. 1487-1503. Că kawy kalendaz frednio:  
wieczyny szlaski zettawiony (p. 310-317) i Glosarium Tacinskic  
pag. 318-330 n. p. cimbalum = Aflaggloikn. fenestrae vitreae ventillinae.

- R. J. Weidenbach: Calendarium historico-christianum medii et  
novi aevi. Regensburg 1855. (nagile, 102)

9 Ueber die von den Müllern an die Grundherrschaften zu ent-  
richtenden Mühlzinsen, Mehlzinsen und anderen Leistungen  
von G. A. Stenzel, pag. 331-358.

10 Die Stiftungsurkunden der Mansionarien-Kapelle S. V. M.  
beider Domschulen zu Breslau (von Joh. Heyne) p. 359-374  
(jeft ta 9 6 dokumentow z r. 1354-1704)

12 Zur Quellenkunde der schlesischen Geschichte (von Dr. Roepell)

a) Benedict's von Losen Chronik de Herzoge von Schlesien  
pag. 402-418. Wiadomosci o rękopisach tej kroniki z Kłozych  
jeden w bibliotece Kurnickiej hr. Dzianyskiego na tytule:  
Chronica ducum Sclaviae corroborata ex quodam libro  
monasterii canonicorum regularium S. Mariae in Glottz  
Pragensis diocesis per v. Benedictum de Lofnania ad S.  
Spirantum apud Wratislaviam praepositum A. D. 1518 in  
fol. kart 32. - drugi byt w Wroclawiu w bibliotece Rhe-  
digera o Kłozym dat wiadomosci: Kłoz: Darstellung

der inneren Verhältnisse der Stadt Breslau von 1458-  
1526. Kronika Benedykta z Lofnania porównajaca r. 1242  
z r. 1242 jeft tytko kompilacja z znanaj Cronica principum  
Poloniae (druk w Somersbergu i Stenzel. Script. Sil. I) z Kroni-  
ki Jana Magnola (druk w Dobner. Monum. I. II) z Kroniki  
Pulkaury i doftowne z Długosza Dziejow wyprawy.

b) J. Gregor Gobel's handschriftliche Glatzer Chronik pag. 418-421.  
Kronika ta pisana poniemiecku r. 1703 zawiera dzieje r. 1622-1683  
jako dalszy ciąg Kroniki Jerzego Relurins (Katocher) wydanej  
r. 1645 w Glatcu pod tytułem: Glaciovranhia.

1) Charakteristik der Schlesischen besonders der Breslauer  
Ankitekturen  $\mu$  (von W. Weingärtner) p. 1-32  
(wayne)

2) Die Chronik der Augustiner Chorherren in Glatz (von  
Dr. Wattenbach) p. 33-43.

piątą Kronikę miłost pzenheritz ~~polleleg~~ z r. 1457. - Kronika ta zaczyna  
się od r. 1349 - Kronika ta niewydana jest w archiwum  
wrocławskim.

3) Spitäler für Aussätzige in Schlefien (von Dr. Watten-  
bach) p. 44-58 (i przywilej z r. 1316 dla szpitala w Steinau)

R. Virchow: Zur Geschichte des Aussatzes besonders in  
Deutschland, nebst einer Aufforderung (Archiv für  
pathologische Anatomie 1859 Bd. XVIII. p. 138 i w druc-  
ku artykule tamże pag. 273 dowodzi, iż lepra była  
przed krucjatami (wbrew zdaniu, że ją krzyżacy przynieśli)  
w Niemcy. O szpitalu (leprozaryum) w Wrocławiu: Hen-  
zel: Gesch. Schles. p. 174 - w Neumarkt w Głogoku był  
szpital dla aufszlitzigen Frauen od 1234 - w Wrocławiu  
pauperes leprosi apud eulesiam J. Lazarz 1226 - w średniej  
Capella leprozaryum ad J. spiritum 1299 sine hospitale  
leprozaryum - r. 1319 Księga Bożana mówi o lepra  
infectae foeminae

miscellen 7) Feuerrod: 6) Schicksale der im Kreise Elbi belegenden Kön. Domänen =  
nung in Liegnitz auf  
dem Jahre 1340 pag. 223  
(no niemiectu)

abyt ratargi ote dobra za gęsiow  
z. 1340a wrocławsk.

zwani byli, Prorocy der Weri:  
den des Regels J. Benedicti  
505 Jahre Abbatia quondam  
scottorum.

Amtdörfer Binelin, Chelm und Kofztow (von Elbi schick)  
p. 147-164. <sup>dobro te r. 1743</sup> <sup>wielki schick</sup> <sup>1798</sup> <sup>na 334 zabrane</sup>  
Kiemin Kardyn. <sup>niepewne</sup> <sup>wielki schick</sup> <sup>1798</sup> <sup>na 334 zabrane</sup>  
zostaty biskupom - jest tu opis wygnajow, ubioru ludu  
i przywilej Jena & Księcia opawsk. i raiborsk. nadajaca Janowi  
bisk. Krak. Chelm, Jemielnie, Kofchitan (Ratibonae 1391 in Vig.  
na J. Bartholomaei) <sup>niepewne</sup> <sup>wielki schick</sup> <sup>1798</sup> <sup>na 334 zabrane</sup>  
d. 21 Sept. 1780 funduje Konwent fratrum Sclavorum ord. J. Benedicti  
w Kofchitach <sup>niepewne</sup> <sup>wielki schick</sup> <sup>1798</sup> <sup>na 334 zabrane</sup>

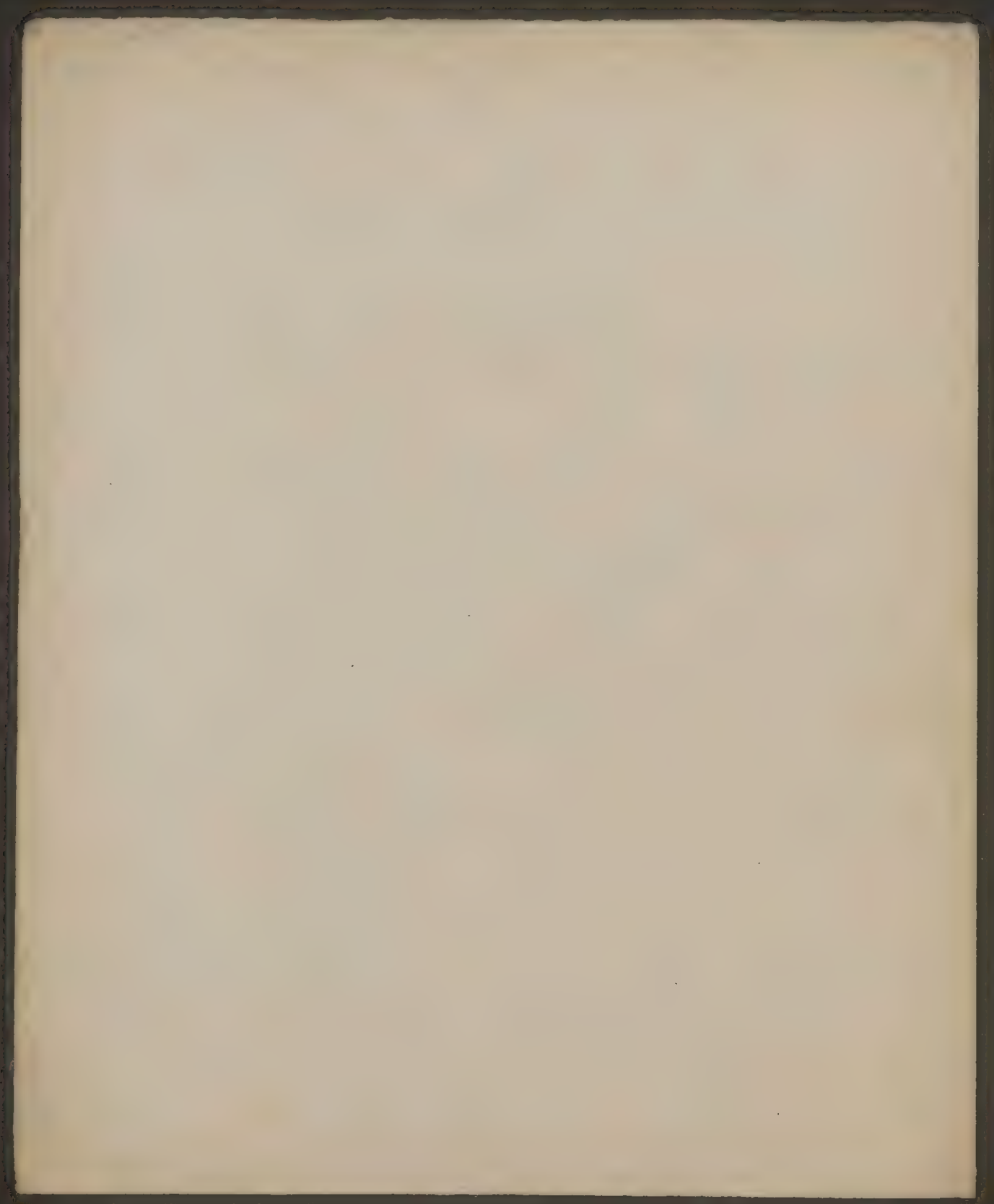
Führer und Schriftst.

7  
Pittsburgh & Gettysburg

nick.

ial





Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Alterthum  
Schlesiens. Namens des Vereins herausgegeben von  
Dr. Heinrich Roepell. Breslau (Joseph Max) 1860.  
Jg. III Bd. I Hft. S. 1-225.

1. Charakteristik der Schlesiens, besonders Breslauer Archi-  
tekturen von Dr. H. Weingärtner S. 1-32 (Wickam)
  2. Die Chronik der Augustiner Chorherren zu Glatz von Dr. Wattenbach  
S. 33-43.  
v. 1249-1457 misal michał Gacheritz 2 misy pncor
  3. Spitäler für Aussätzige in Schlesien von Dr. Wattenbach  
S. 44-58
  4. Zur Geschichte von Breslau im J. 1741. von Dr. E. Cauer S. 59-81.
  5. Paul Winklers Selbstbiographie (+ 1679 rodem 2 Glogowa-autor  
Jatry. Der Edelmann 1696.  
S. 82-146.
  6. Schicksale der königlichen Dörfer Imielin, Chelm und Kofytow  
im Kreise Plesz von Schick in Oppeln.  
p. 147-164.
- dobra te Jan Ksiazie kato pawski i raiborski r. 1391  
biskupowi krak. nadat wynagradzajac szkodę wynagzone w  
kluczu szaw konwskim i lipowieckim. Ponieważ kardynał lipski  
bisk. Krak. wahat sie hot dowac. Krolowi Fryderykowi wielkiemu  
ten 6. kwiet. 1743 schiat rajac i trumiat w sekwestrac a w koncu  
24 August. 1798 rabrat i ratargiole dobra raiafor Xlwa warszaw.  
pnywilef na le dobra pny Jana Xlwa Opaw Ratiboriae in  
vigilia S. Bartholomaei 1391
7. Ueber die Einwohnerzahl Breslaus gegen Ende des XVI Jahrh.  
von Dr. Böttger. p. 165-190
  8. Einleitung zur Geschichte der evangelischen Kirche in Pries  
von Müller. S. 191-198
  9. Miscellen von Dr. Wattenbach.
    1. Schlesische Ritter in der Schlacht bei Mühldorf (1322) S. 199
    2. Ueber das Repertorium Heliae p. 202. (Rozdział kroniki klasztoru  
Kanonikow lateran. w Wroclawiu z r. 1572  
mieli klasztor ugli preporystu w Kaliszu i mstowie
    3. Das Slavenskloster in Oels p. 206.  
Konrad II Ksiazie Olesnicki i Kozielecki 21 Sept 1380 funduje monasterium  
fratrum Slavorum ordinis S. Benedicti pro wadowym z Pragi (pnie  
Karo I v. 1347 klasztor S. Hieronima a pny Ksiazie Emiauszatoryst  
2 Ksiazie pro wadowym - Q. 1385 d. 10 Augusta byt Ulricus abbas monast.

2. 1505 zur ne ystrasa i zowie sie obbatia olim fratrum  
Scotorum (Selavorum?) ord. S. Benedicti in Olfna.

4. Das Geigerische Tagebuch vom J. 1811. pag. 209.

5. Dawid Wentwig. p. 210 (z. 1617 rada kłesłowa iest w r. 1617).

6. Nachträgliches zu dem Aufsatz: Ueber Spitäler für  
Aussätzige in Schlesien p. 216.

7. Noch etwas über Paul Winkler p. 221.

10. Feuer Ordnung vom Jahre 1340 zu Liegnitz p. 223.

zu den im Prospektus aufgeführten Bedingungen

Bibliothek der gesammten Handelswissenschaften

Ort:

Name:

Druck von C. Hoffmann in Stuttgart.



145

Zeitschrift des Vereins für Geschichte . . . .  
Schlesiens. Breslau 1862. 8<sup>o</sup> III<sup>r</sup> Band

I Heft. p. 1-208.

II Heft. p. 209-395.

IV Bd. I Heft.

1) Die Breslauer Stadt- und Gerichts-Bücher (von Dr. Paul Laband) p. 1-22.

Wrocławiu są księgi ~~Wrocław~~ Ławnicze (Schöffenbücher)  
od r. 1345 do r. 1507 Voluminów 20 - Księgi inne: a)  
Libri excoomm vel signaturarum (porozczenia - kary  
dekrety, testamenta) od r. 1386-1805. b) Libri tradi-  
tionum vel Resignationum et Donationum od r. 1483-  
1815. c) Libri ingrossatoris (resignaciones super censibus)  
od r. 1457-1811. w 25 tomach. d) libri testamentorum  
od r. 1549-1812 w 125 tomach. e) Księgi Ławnicze gminy  
Trzeppine przed św. Mikołajem od r. 1555-1821. f) Księ-  
gi Ławnicze gminy J. Maurycego od r. 1557-1822.  
g) Księgi Ławnicze gminy J. Wincentego na Elbing  
od r. 1328-1817. (Księgi te obejmują Zapisy Sprzedaży  
gruntów - Kwitowanie z ceną kupna - Łoże organów -  
Kontrakty dzierżawy - Kwity - Ugody - Zrzeczenia się  
- Kontrakty ślubne - Działy familyjne - Ciekaki - Tes-  
tamenta - Relinomocnictwa - Wyznanie otugów - Sprawy  
graniczne - Protestauje - Zegania swiadków - Inwentarze  
i. t. d.)

3) Statuten der Stadt Breslau von 1527-1534 p. 39-113.  
(pomieścił)

4) Ratiborer Chronik (mitgetheilt von A. Weltzel) p. 114-126.  
Isto: Gesta antiqua collecta ex diversis libellis od r. 1348-1519  
w archiwum Księstwa Jasnego w Rastburgu

A. 1351 fer. 5<sup>a</sup> obiit Constantina princeps Ladislawiensis (p. 115)  
A. 1356 obiit d. Leptko dux Ratibor et Opole

- a. 1345 Rex Poloniae vallavit <sup>cum Hungaris</sup> Zar et cremavit opidum  
 Plessen cum Reibnig -  
 1345 Johannes rex Bohemiae coecus vallavit Cracoviam... et combussit totam regionem Cracovien-  
 sem (p. 115)  
 1390 in Vigilia Simonis et Judae (27 Octob.) Johannes  
 dux Ratibor dictus ferreus dux iussit submergere  
 plebanum in Zar.  
 1423 obiit Hamsorius dux oppavien. et ratibor.  
 1407 dominica Quasimodogeniti (2. 3 April) ducissa  
 Helena confors ducis Johannis (fuit adnata de  
 Litwania in Plesnam per D. Petrum episc. Cracov.  
 1409 princ. Helena ducissa Ratibor peperit ducem Nico-  
 laum filium.  
 1451 dux Nicolaus Ratib. duxit discretam d. Barbaram  
 de Cracovia uxorem quondam cujusdam Wilhelmi  
 et postmodum Orientis sic dicti concavis de Cracovia;  
 et duxit eam secum in Plesnam de Cracovia ante  
 Carnisprivium.  
 1452 obiit dux Nicolaus Reibnienfis ser. 6<sup>a</sup> in qua:  
 tuor temporibus ante Nativitatem Christi (22 Decemb)  
 1454 ducissa Orienten opusit se duci Wenceslao  
 et noluit eum intronittere in Plesnam  
 1456 obiit dux Wenceslaus ser. 6<sup>a</sup> ante Omn. Sanctorum  
 (2. 29 Octobr.)  
 1457 Stipendiarii regis Poloniae obsiderant propugna-  
 culum quoddam Lebraucie de quo multa mala Polonis  
 intulerunt. Et post inierunt concordiam.  
 1460 dux Johannes de Gleguiz obsiderat cum potentia  
 opidum Lesniz contra ducem Nicolaum Opoliensem  
 et intravit 16 August. et mansit ad 19 Octob. et con-  
 cordaverunt tali conditione, quod dux Nicolaus Opo-  
 lienfis dedit duci Hamsorio 17 centena florenorum.  
 1462 dux Hamsorius filius ducis quondam Nicolai de Reib-  
 nig intercepto opidum Plessen una cum castro et  
 dominam ducissam Orienten dimisit liberam cum ali-  
 quot curribus et rebus in Cracoviam, et fratrem ejus  
 Jeronimum detentum tenuerunt. Et hoc factum est  
 sabbato in vigilia Trinitatis (2. 12 Junii) - Liqz Jan

Podstępnie wtedy zajął Pleszen poprzebieńcaufzy fawit  
ludzi za wiefniaczyki Kłore niby na targ do mias.  
teżka wefity.

1467 obiit Jodocus episcopus. vratisl. et electus 1468 Rudol-  
phus episcopus Saventirensis legatus apost. natione  
Rherensis ex villa Rudefin eufefus moguntinensis  
1471 Wladyslaw regis Poloniae Kasimiri filius. coronatus  
Pragae in octava Assumptionis Mariae (22 August.)  
praesente tunc ibi principe Johanne oppavienfi et  
Rathiboriensi ducе juniori.

1475 Rex Hungariae venit Rathiboriam, ducem Gley-  
wicensem in vincula coniecit et in Lobenstein detinen-  
jussit, quem postea et Glegwicz privavit.

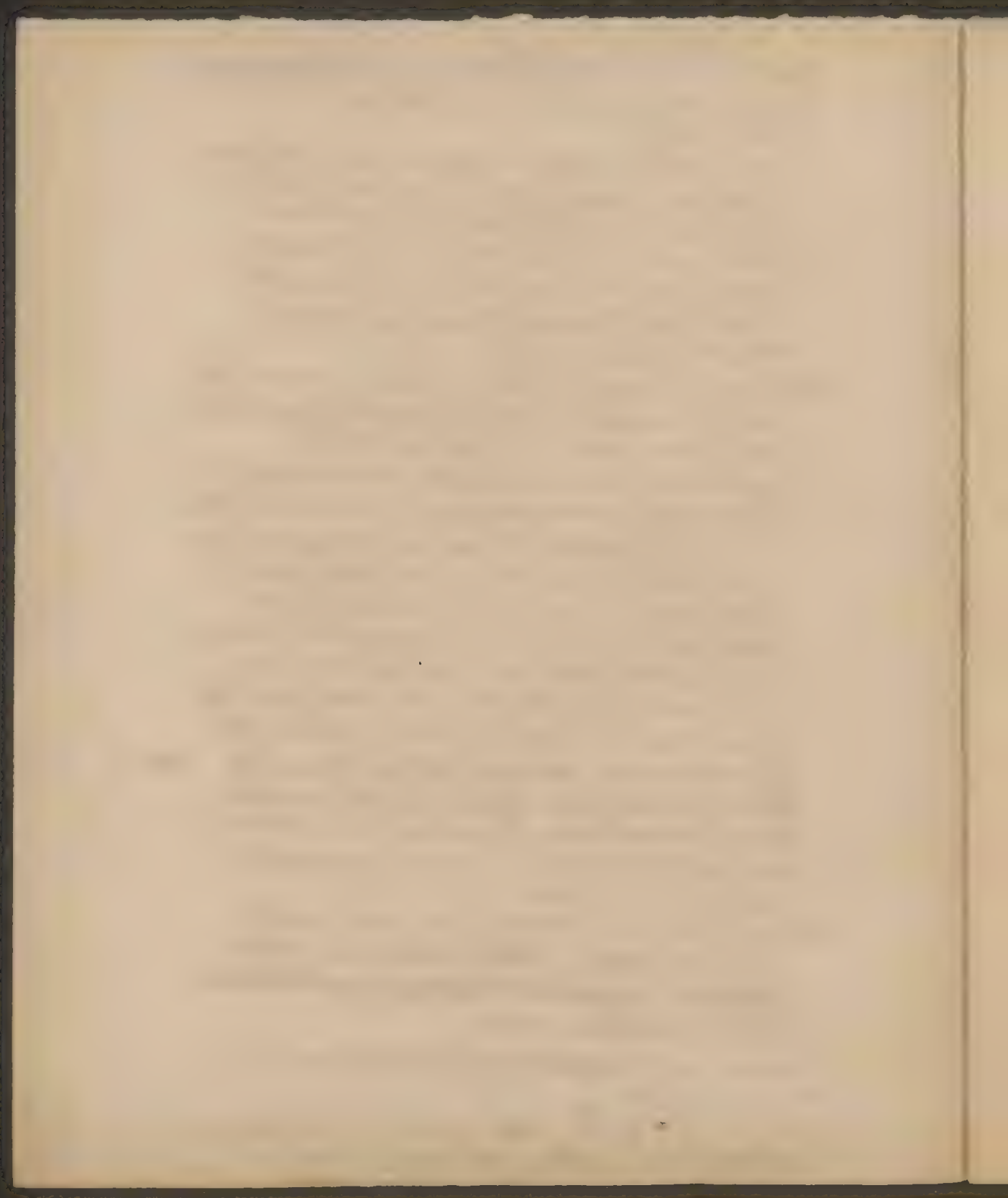
1469 ~~no~~ contra Johannem juniorem ducem oppav. et  
rathibor. movit bellum Wenceslaus dux fratruclij suus  
cui ex sorte cesserant Plesna, Zar et Reybnik, quae  
omnia perdidit per infipientiam: ultimatē captus et  
Glauc delatus ibidem in vinculis vitam finivit  
circa annum MCCCCL..... nec meruit in sepulchris  
suorum patrum sepeliri: erat sceleratissimus virgi-  
num et matronarum stuprator, illo inimicissimus. Post  
cujus mortem Zar acquisivit princeps Johannes de:  
tis 14 centenis aureorum domino Jacobo Dubensky, cui prae:  
fatus dux invadiderat, Plesna vero nescio quo colore  
pervenit ad ducem Henricum Glacensem quam pro dote dedit  
filiae fratris sui ducis Victorini dum eam desponsaverat  
Kazimiro duci Teschenensi.

1483 obiit dux Johannes filius ducis Nicolai  
cui rex Hungariae Mathias ademit Carnoviam,  
Lobenstein, Freudental et Babraw. Jacet Rathiboris  
sepultus in monasterio virginum.

g) mittheilungen aus Breslauer Stadtbüchern (von H. Neu:  
ling) p. 179 - 191

Spis rajców od r. 1389 - 1399 - spis ritarzycz echo wych  
od r. 1389 - 1399. (spis 33 ramiefta echo 36 w Wroclawiu)





Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Al-  
terthum Schlesiens IV Band II: Heft. Breslau  
1862. 80

IV Bd. II Hft.

13) Zwei Synoden des Bischofs Heinrich von Würben  
mitgetheilt von Dr. Wattenbach (2 r Kopismow Kollegiaty glogosk.)

a) Ustawa synodalna Henryka biskupa wrocław. Vra-  
tisaviae in choro euloriae cathedrae XIII: Calend. Decemb.  
1305 (pag. 272-273 - jest także drukowana w zbiorze synodo-  
w biskupa Marcina Gerstmannna i w Montbach. Statuta syno-  
dalia eul. vrat. pag. 7) polecająca, aby o sobom trwającym rok  
wexkommunie, jeżeli są wieckie krigie i wladze zabierali  
dobra jeżeli są są duchowne aby im odebrano beneficia.

b) Ustawa synodalna Henryka biskupa wrocław. (wstapi-  
wie edykt Vratyslaviae Calend. Septembr. 1316. pag. 273-277  
dotąd niedrukowana) polecająca mizdag innemi aby każdy  
kanonik lub pralat spisał rejestri wsi swoich i dochodów,  
dziesięcin i t. d. i takowe prokuratorowi kapitule doręczył;  
aby kanonicy nosili torfurs, aby nie nosili mieczów lub  
szyletów (cultrum fixuralem) i t. d.

14) Schlesische Nekrologien herausgegeben von Dr. Wattenbach

a) Nekrologium des Stiftes Heinrichau (p. 278-307)

2 r Kopisu pergaminowego biblioteki uniwersyt. w Wrocławiu;  
pierwotne rąpiszki w tym r Kopisie in fol. są 2 końca XIII wie-  
ku lecz są i późniejsze z XIV XV. XVI, XVII wieku

Januarii 4 obiit Hans Stosche benefactor domus.

" " 20 ob. Hermannus Stosche miles R. D. 1434.

" " 23 Hans Stosche von Girsdorf.

Februarii 13 Ob. d. Johannes lubnow episcopus (Jan I 1303 lub 1304)

23 Ob. d. Elisabeth de Cracovia duxa in Montferberg

- a. D. 1424 (była to żona Księcia Jana + 1428 a wdowa po  
 Szymku z Inowrocławia wojew. Krak.)  
 Februarii 23 ob. Otto Stroschonis.  
 " 27 ob. d. Petrus Stroschonis miles 1362.  
 Martii 2 ob. d. Guta duissa Munsterbergensis 1342  
 (była to żona Bolka II)  
 " 11 ob. illustris princeps d. Henricus dux Munster-  
 bergensis a. D. 1320. (był to brat Księcia Jana)  
 " 15 ob. d. Thomas secundus Wratisl. episc. (+ 1292)  
 " 19 ob. d. Boguchwała soror d. Thomae secundi  
 ep. Wratisl.  
 Aprilis 23 ob. illustris princeps Nicolaus dux Slesiae et  
 dominus in Munsterberg a. D. 1358. — It. d. Patherina  
 de Munsterberg duissa Epaviae a. D. 1422. — It. ob.  
 Hegdincus miles Strosche.  
 " 26 ob. Bielitzka familiaris, uxor Stroschonis.  
 " 27 ob. pie memorie d. Vladislaus archiepiscopus Salz-  
 burgensis et dux Slesiae (1270)  
 Junii 7 ob. d. Laurentius ep. wratisl. (1232 w ne Krol. dubienok:  
 + 9 Julii)  
 " 10 ob. Friderich Strosche de novodomo.  
 " 11 ob. d. Thomas primus Wratisl. episc. (1268 tu mylnie  
 zapisywany, nowinno byc III Pal. Junii — Stom ob.  
 magnificus princeps Bolko dux Slesiae et  
 dominus de Furstlinberk et de Munsterberk a. D.  
 1341.  
 " 13 ob. illustris princeps d. Bolko dux Munsterber-  
 gensis a. D. 1410.  
 " 18 ob. Katherina f. quondam Henrici Strosche.  
 " 23 ob. Agnes uxor d. Stroschonis.  
 Julii 16 ob. d. Agnes duissa de Munsterberg a. D. 1370 (żona  
 Księcia Mikotaja)  
 " 22 servitium d. Ducis Bolko de altera dimidia marci.  
 Augusti 14 ob. Adilheydis soror d. Agnetis duissae de Munster-  
 berg (żony Księcia Mikotaja + 1370)



Augusti 15 ob. d. Henricus pater d. Elizabeth univ. sac.

" " 23 ob. Koroze Stosche et Adylheidis uxor ejus.

" " 25 ob. Christophorus Stosche de Elber et Cristoforus  
frater ejus.

" " 26 St. Eufemia univ. sac. in Münsterberg A. D. 1411.  
(Zona Kficia Bolka III)

" " 31 ob. Ramuolus Stoscho miles.

Septembris 1 ob. Elizabeth Ramuol d Stoschynne.

" " 13 ob. d. Georgius dux Bregeris (Georg I + 1521 d. 31 August. post.  
Tug Schönwäldera)

" " 23 ob. Jorge Stosche de Targewitz

" " 28 ob. ven. d. Wilhelmus primus Lubecensis episco-  
pus 1273. - St. d. Conradus Lubecensis epis-  
copus (proteg. Wohlbrücka undart Wilhelm r. 1283  
a Konrad + 27 Septemb. 1299 post Annale Grifau)

" " 30 ob. d. Stoscho miles strenuus de Korfstowe.

Octobris 3 ob. d. Ramuolus Stosche

" " 20 ob. d. Margaretta uxor d. Heydrici de Stoscheavicz.

Novembris 9 ob. illustris d. dux Bolko magnus fundator monas-  
terii Grifovienensis A. D. 1299 (moje r. 1301+) - St. ob.  
d. Nicolaus dux junior Monsterbergenis A. D. 1403  
(Zyr Bolka III)

" " 30 ob. ven. mem. D. Nicolaus fundator hujus loci.

Decembris 2 Anniversarium fundatorum hujus monasterii  
scilicet d. ducis Heynrici cum barba et filii ejus  
nec non d. Nicolai

" " 9 ob. Sigismundus Ungar. Boh. rex Rom. Imper. 1437.

" " 18 ob. validus Stanislaus de Polonia hares olim in Pal-  
cowice.

" " 27 occisus est prope Glaz a perfidis Hussitis haereticis ill. pan-  
ceps d. Johannes dux Slesiae et dominus Monsterbergenis  
ultimus A. D. 1429 (utasiuric 1428)

Książęta minsterbergscy wspomniani w tem nekrologionie:

Bolko I x. Fürstemberg + 1299 (rest. 1301) 9 novemb. ~~1301~~

(Bolko II x. minsterberg + 1341 d. 14 Junii. Zona Guttha + 1342 d. 2 Mart.

Mikołaj + 1338 d. 23 April. Zona Agnes + 1320 d. 16 Julii.

Bolko III + 1410 d. 13 Junii. Zona Eufemia + 1411 d. 26 August.

Mikołaj Jan + 1428 d.	Henryk	Katarzyna księżna opawska
+ 1405 d. 9 no.	23 Decemb.	+ 1422 d. 23 April.
vemb.	Zon. Elzbieta	
+ 1424 d. 22 Febr.	+ 1420 d. 11 Martii	

Opaci klasztoru Henrychowskiego:

- |                                        |                                                         |
|----------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| 1. Henryk I 1227 + 1234 d. 5 Junii     | 13. Christian 13 <sup>17</sup> 1321 + 1340 d. 11 Decem. |
| 2. Bodo 1234 + 1259 d. 1 mara          | 14. Jan II 1321 + 1328 d. 6 Febr.                       |
| 3. Piotr I 1259 + 1269 d. 15 novemb.   | 15. Winand I 1325 + 1330 d. 16 Junii                    |
| 4. Gotsfred 1269 + 1283 d. 3 August.   | 16. Winand II 1332 1340 + 1355 d. 30 April              |
| 5. Auland 1273 + 1281 d. 20 novemb.    | 17. Jan II 1340 + 1350 d. 15 Maj.                       |
| 6. Lambert 1281 + 22 Octobr.           | 18. Mikołaj II 1350 + 1359 d. 29 Julii                  |
| 7. Fryderyk 1281 + 27 Sept. 1295       | 19. Sydlmann 1359 + 1366 d. 26 April.                   |
| 8. Jan I 1295 + 1302 d. 19 Januar.     | 20. Mikołaj III, Raiborza 1366 + 1389 d. 10 Jul.        |
| 9. Mikołaj I 1302 + 1304 d. 30 Octobr. | 21. Marcin I 1389 1413 + 1420 d. 31 Maj.                |
| 10. Piotr II 1304 + 1311 d. 1 Decemb.  | 22. Mikołaj IV 1413 1447 + 1454 d. 3 novemb.            |
| 11. Ulryk 1311 + 5 novembr.            |                                                         |
| 12. Henryk II 1311 + 1317 d. 20 Febr.  |                                                         |

b) Nekrologium des Stifts Kamenz (pag. 307 - 337.)

2 rękopisa z r. 1400 z późniejszymi dopiskami znajdującego się w bibliot. univers. wrocław.

Januarii 12 ob. Rudolphus episc. vratisl. 1482.

Martii 13 ob. Thomas II vrat. episcopus.

" 19 ob. memoriae illust. dux Henricus senior (+ 1238)

Aprilis 5 ob. d. Prizlaus vrat. episcopus, 1376.

Maji 25 ob. strenuus miles d. d. Prizlaus de Logrella 1316, pater d. Prizlaus episc. vratisl.

" 30 ob. Thomas I ep. vratisl.

Junii 22 ob. Suluslaus pater Johannis comitis de Orsina  
et Woyслава mater ejus; Jacobus et Andreas fra-  
tres ejusdem.

" " 23 ob. incl. dux Henryrius quartus Alseriae, Craco-  
viae, Sandomiriae 1290.

Augusti 29 ob. Imma soror d. Wyhelmi Lubucensis episcopi.

Septembris 23 ob. de Henryrius de Wirbna ep. wrat.

" " 26 ob. incl. d. Elisabeth regina Bohemiae filia Wen-  
ceslai regis (zona Krola Jana zmarta 1330. 28  
Septembr. podt. Palac Kiego)

Octobris 25 ob. d. Cyrianus Wrat. episcopus.

Novembris 9 ob. d. Bolko dux Alere (Bolko I xięże Świeżk.  
bergski + 1301) - St. ob. Elizabeth et Margaretha  
filiae ejusdem.

" " 10 ob. d. Georgius dux Monsterbergensis, comes  
Glaugenensis, baro de Cunstat. 1402.

" " 11 ob. Irmentrudis uxor Herbordi item Wrowi-  
mus primus maritus ejus.

" " 12 ob. Adilhegdis et Wyoslawe uxores comitis  
Johannis de Orsina.

A. D. 1482 ipso die s. Stanislai mart. in fraternitatem suscepti  
sunt illust. principes et dux Henryrius senior de Glac, d. dr.  
sula Ducissa uxor ipsius cum filiis et filiabus Alberto. Ge-  
orgio Karulo Margareta et Magdalena.

Opau w Klasztorze Kamentz:

- |                                           |                                                  |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| 1. Ludwig 1239 + 6 Febr. 1246             | 11. Gotfrid + 12 Mart. 1211                      |
| 2. Borus + 11 Decemb. 1254                | 12. Lawet + 7 August. 1317.                      |
| 3. Guntar wregyn. 1251 + 22 April. 1259   | 13. Mikotaj I 1315 + 1319 d. 7. Julii. (Schacht) |
| 4. Moritz + 12 70 d. 11 April.            | 14. Henryk + 18 Octobr. 1325                     |
| 5. Ludwig II + 24 Gnuen. 1281 (Juli 1278) | 15. Konrad II 1326 + 27 Maja                     |
| 6. Konrad II + 6 April. 1283.             | 16. Teodoryk 1331 + 3 maria 1337                 |
| 7. Lambert + 1290 d. 22 Octobr.           | 17. Filo 1337 + 17 Julii 1338                    |
| 8. Rainbaldor. 1292 + 1295 d. 12 August.  | 18. Sighardy 1339. 1355 + 28 Nov. 1355.          |
| 9. Otto 1297 + 1304 d. 8 Novembr.         | 19. Andrzej II 1361 + 30 Sept. 1373.             |
| 10. Piotr I 1291 + 1291                   | 20. Piotr II + 3 Sept. 1292.                     |
|                                           | 21. Jan I + 26 Febr. 1401.                       |



15) Schlesische Regesten bis zum Jahre 1123 (von  
Dr. Wattenbach) (pag. 338 - 355 oder 963 - 1123)

Potrěbné one 29 do pryzknaní novéj představy chronolo.  
guzej. Zrodta: linnales Altahenses (2. XI wie ku) herausgeg.  
von W. Giesebrecht. Berlin 1841 - Annales Corbeienses (Pertz Mon.  
Ger. III p. 1) - Annales Cracovienses (u. L. t. u. x. i. g. o. l. Annales  
Hilderheimenses (Pertz Mon. III p. 72) - Annales Pragen-  
ses (Pertz Mon. III p. 119) Annales Quedlinburgenses (Pertz  
III p. 22) Annalista Saxo (Pertz VI p. 542) - Borunony Vita S.  
Adalberti (Pertz IV pag. 596 - 612) - Codex dipl. Iuslatiae su-  
perioris von G. Köhler I Bd. 2. Aufl. Götting 1856. - Codex  
dipl. Moraviae Ant. Boorze t. Olomuc 1836. 40. Tom I -  
Chron. Polonorum (t. j. Martinus Gallus Pertz Mon. Ger. Script.  
IX p. 418 - 478 et ed. Barthol. Vajav. 1824. 8.) - Chronographus  
Saxo (Annales Magdeburg. u. Pertz Mon. XVI p. 105 i. u. Leibnitz  
Auctores) 1700. 40) - Cosmae Chronica Bohemorum (Pertz  
IX p. 12 do datkami - i. u. script. rer. Bohem. i. Pehel 1783. I. I)  
2 do datkami - Dobner: Monumenta historica Bohemiae  
Pragae 1764 - 1786. 70. VI. Vol. - Erben: Regesta Bohemiae  
et Morav. Prag. 1855. 40. I. I - L. Giesebrecht: Wen dörche  
Geschichten. Berlin 1843. I. I - III - W. Giesebrecht: Geschichte  
der deutschen Kaiserzeit 2. Aufl. 1860. I. I. II. - J. Herimanni  
Augiensis Chronicon Pertz Mon. V p. 67. I) - Jaffe: Regesta  
Pontificum Rom. Berlin 1851. 40 - Lamberti & Keressel:  
denis Annales (Pertz Mon. III p. 22. p. 33. p. 90. I p. 134) -  
Leibnitzii Annales Imperii Occidentis Brunsvicensis 1843 -  
1846. I. I - III. - Monumenta Germaniae historica ed. Pertz.  
- Palacky Dejiny národu českého I. I. 1848 - 2. t. z. J. Heflau:  
rus Anecdolorum 1729 fol. Vol. VI - Roepell: Geschichte Löhley  
I. 1840 - Thietmari ep. merseb. Chronicon (Pertz Mon. III p. 723  
- ed. Wagner 1867. 40) - Widukindi: Regestae Saxonicae Pertz  
Mon. III p. 408 - Wippon Opera Pertz Mon. XI p. 243) - Verbo  
Inventarium diplomaticum Iuslatiae inferioris 1834. 40

Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Alterthum  
Schlesiens. Breslau 1863. V. Band. I Heft  
pp. 1-129.

1) Bildende Künstler in Schlesien nach Namen und Monogram:  
men von Dr. Luchs. I Reihe bis zum J. 1500 pp. 1-56.

Nie widziałem nic kach niebyło takiej rozmyślności w sztuce od rzemieślnic-  
jak my dziś nazywamy: malarz tworzący historyczne kompozycje  
nie raz malował czyli raczej barwami portretował figury drewniane  
tawki: Koscielne i świątyni - rzeźbiarz był gęsto króć raryzmem: sta-  
rzym i złośliwym - Wilandus magister lapicida 1284-1323 bu-  
dował kościół S. Piotra i Pawła w Głogowie - Nicolaus Lutz (2. Lutz)  
2. konnik w Głogowie, Kanonik wrocławski, malował mini-  
atury do legendy S. Jadwigi r. 1353 Ktoś napisał mi karta z Ło-  
zania dla Andrzeja Kłosa na Orlęgu (+ 1398) Ktoś ją darował r. 1360  
do Kolegiaty S. Jadwigi w Orlęgu (do zmieszania Kolegiaty r. 1534  
do stał się ten rękopis do rękopisów prywatnych; w XVII wieku podał  
wójmy trzydziestoletniej nabył go Franciszek K. Gotschke von Troilo  
cezarz. Konrad i darował go do klasztoru piastkic w  
Schlackenwerth w Głogowie gdzie się znajdował. Wydał go Włoc-  
Koch. Ob. Luchs. (Ob. der der Hedwig-legenden, Faksimile in Schrift (Programm zum  
Breslau 1861. 40. Włoczekron: Die Bilder der Hedwig-legenden. Breslauer Universi-  
nach einer Handschrift von 1353. Wien 1846 fol.) - Greulich Hans  
lat dawał raryzmi w Wrocławiu r. 1360 - Arles Piotr z Polotki  
architekt i rzeźbiarz (lapicida) pracował dla Katedry w Pradze  
1380. Jego robotą jest marmurowy grób rycerza z figurą biskupa  
Przedstawia z Łożem w Katedrze wrocławskiej. Ob. Dr. Ambros:  
Der Dom zu Prag 1858) - Wilde lat r. 1386 dawał do kościoła S.  
Marii Magdaleny w Wrocławiu. - Konrad malarz na szkło z Wro-  
clawia r. 1394 robił 12 tablic na szkło do klasztoru w Orlęgu -  
Freitag Piotr z Orlęgu pisał stawy w Wrocławiu rycował  
r. 1451 piórem figury do legendy S. Jadwigi napisanej przez  
Antoniego Hornig (Ob. Luchs Programm) - Tauchen Jost (zodo-  
cus m. r. lapicida) r. 1462 robił kontrakt o odłamek z spisu płyty  
grobowej dla arcybiskupa gnieźnieńskiego Jana za 222 grzyw. z węg.  
Ob. Klose apud Henzel Script. rer. sil. III. 134; buduje r. 1466 chór



i Kaplice do Kofciota na Łańcu w Wroclawiu; monogramm jego  
 † — Pleydenwarf Hans maluje r. 1462 obraz zafiasty  
 do Kofciota i. Jadwigi w Wroclawiu; z Norymbergi — Vischer  
 Piotr z Norymbergi robi r. 1496 nagrobek spizowy dla biskupa  
 wroclawskiego Jana IV Roth w Kaplicy P. Maryi w Katedrze wro-  
 clawskiej (Zyfunek w Büßhing Wöchentliche Nachrichten I. 405.  
 Hoffmann pag. 394. Lübke: Zeitschrift für Bauwesen von 1858  
 Hamm 1859. Kugler Handbuch der Kunstgeschichte) — Baumgar-  
 ten Conrad drukarz wroclawski wydaje 1504 Legendę o S. Jad-  
 wieżę po niemiecku z drzeworytami — Dürrer Albrecht malował  
 r. 1508 obraz P. Maryi dla biskupa Jana V Furzo w Wroclawiu  
 — Hecht Hieronim maluje 1526 obraz dla proboszcza w Kali-  
 szu — Cranach Łukasz maluje 1533 obraz P. Maryi dla ka-  
 tedry w Wroclawiu — Jacobus da Bari z Mediolanu buduje (Zyfun-  
 1547 zamek w Brzegu węgierscy — Lukan (Lugano Aetino) buduje  
 r. 1585 zamek w Książcu w Niemczech — Scharffenberg Krzysztof (1553-  
 1596) i syn jego Jan + 1586 drukują w Wroclawiu Herbarz Jędrzejski  
 z 849 herbami in fol. — Hl. Kron drzeworytnik, rytował na  
 4 arkuszach mapy Śląska którą Marcin Hellwig z Nizory wydał  
 r. 1561 — Barthel Weichner rysuje pierwszy plan Wroclawia  
 r. 1562 — Köbner Marcin z Wroclawia maluje w Wroclawiu na-  
 ty portret Zygmunta III — Pfister Jan z Wroclawia robi r. 1620  
 nagrobek dla Księcia Ostrogskiego w Tarnowie — Ischerhning  
 Daniel Dawid rytownik z Wroclawia żył w Brzegu, Ołomuńcu  
 1640-1690 — Strobel Bartłomiej z Wroclawia cesarski ma-  
 larz w Wiedniu, r. 1642 na usługach Władysława IV w  
 Polsce. — Ischerhning Jan (syn Daniela) rytownik 1660-  
 1715 w Brzegu, Krolewcu, Ołomuńcu. — Strachowski Bar-  
 tołmiej rytownik 1721-159)

- 2) Einige biographische Nachrichten über den Breslauer Stadt-  
 schreiber Peter Eschenloer, von Alwin Schultz (pag. 57-62)
- 4) Ueber die Legation des Guido tit. S. Laurentii in Lucina pres-  
 byter cardinalis, von 1265-1267; von Dr. H. Markgraf (p. 81-106)  
 Guido rodem z Burgundyi, cysterski opat w Cîteaux został r. 1262 kard-  
 nalem po śmierci Jana Caje tanus (który był legatem w Polsce) — r. 1265  
 wystąpił jako legat do Tenu. — R. 1267 wystąpił jako legat do Polski  
 odbył 2. 9 lutego 1267 generalny synod w Wroclawiu na Śląsku



(drukow. w Hube: Antiquissimae constitutiones synodales prov. Gnesnensis. Petropoli 1856 pp. 55-71 i utomkowo w Montbach Statuta synodalia dioecetana eulorica vratislav. Edit. II. Vra-  
tislaviae 1855 pag. 324) na którym wydał przepisy regulujące  
hierarchię i karosć duchowieństwa. Ze ten synod odbył się d. 9  
lutego świadczą Rocznik w Łętownickiego Kataloga; lubo  
Stugosł d. VII. p. 787 mylnie pisze iż się odbył d. 2 lutego i że  
na nim byli Janusz arcybiskup gnieźnieński oraz biskupi Ławet  
~~awerski~~ <sup>awerski</sup> Kra-kow. Tomasz wrocław. Włodzisław Kujaw. Mikota  
pozn. Henryk stoc. Wilhelm lubusk. i Henryk chetmiński.  
jak widac z dokumentów, bawit kardynał Guido w Wroclawiu  
d. 12 lutego 1267 ~~o~~ i wst. z głazku aż do końca marca, pozem  
wyjechał do Wiednia gdzie odbywszy d. 10 maja synod, przybył  
d. <sup>12</sup>1267 z Gznowa do Krakowa gdzie jesiennie bawit d. 1 lipca  
z tąd wyjechał do Lubeki gdzie był 26 Augusta 1267. Wrociofy  
na dwor papieński + 20 maja 1272. )

5) Böhmisches Schlesisches Nekrologium, herausgegeben von Prof. Dr. Wattenbach (p. 107-115).

(W Halberstadt posiada p. Heine (zyskim. Instytut rudy) rękopis pergaminowy z XII wieku kupiony niedawno na aukcji po Hardt, z dołbionymi miniaturami z pisma świętego i innych świętych. Na czole jest kalendarz z dopiskami późniejszemi n. p. S. Wojciecha d. 20 kwietnia, S. Anny d. 8 maja i 27 septembra, S. Katarzyny d. 28 Septembra, i 12 Novembra. Liści braci eremitów (Quinque fratres) Benedykt, Mateusz, Jan, Izak, Chrystyn - co wiadomo iż rękopiśm. ow. z Szwajcarii lub Polski pochodzi, pierwotnie przez niemieckiego jeźkierza Kaptana napisany. W kalendarzu są następne noty nekrologiczne: (z których dotyczące Polski notujemy). Wattenbach mniema iż księga ta pochodząca z jakiegoś świeżo założonego klasztoru żeńskiego w Czechach, co pierwotnie należała do jakiegoś oołu pokrewnionej z domem królewskim w Czechach.)  
Januar. 18 Wladislaus + (król czeski + 18 Januar 1175) - 22 Jan. Rich- za monialis in Trebnis. - 24 Jan. Agnes ducissa Polonice, mater Boleslai ducis + (żona wygnanego księcia Władysława córka Leopolda

z pokrewność z domem Królewskim w Czechach.  
Januar. 18 Wladislaus + (Król czeski + 18 Januar 1178) - 22 Jan. Rich-  
za monialis in Trebnis.† - 24 Jan. Agnes dućca Polonice, mater  
Boleslai ducis + (żona wygranego księcia Władysława córka Leopolda

niego Księcia austry. Necrolog. Klosterneuburg piąte je + 25 Januar.  
- <sup>monach.</sup> ~~habsb.~~ Lubens. + 25 August. mylnie)  
Februarius: ~~18~~ 18 Febr. Anniversarius Władysłai (syn Ottokara  
I króla czesk. margrabia moraw. + 1222 d. 18 lut.) - 23 Febr. Chris:  
tina duissa + (ma to być Adelajda z Sulzbach druga żona Boles:  
ława wysockiego Księcia sileskiego która podług mon. dub. + 21  
Febr. - Chronika Polonorum ap. Henzel ~~z~~ żowie matkę Bolesława  
wysockiego Chrystina)  
Martius: 10 mart. Obiit Chumal. - 11 mart. Starf herre Otte. -  
18 mart. dua Heinricus Zlesie + Henryk I + 1238 mon. Lubus  
+ 19 mart.) - 22 mart. Jaroslavus episcopus Wrat. et Sofcha filia  
ducis Zlesie + (córka Henryka I podt. mon. Lub. + 23 mart. - Jarostaw  
biskup podt. mon. dub. + 23 Jan. 1201.) - 9 <sup>Aprilis</sup> ~~Febr.~~ Junius dua  
Heinricus Zlesie occisus Thartanis (+ 1241) - 3 Maji: Boles:  
laus filius Bolesłai ducis Zlesie (długi syn podt. mon. Lub. +  
18 Juli) - 7 Maji Bertha filia ducis Bolesłai + (nieznana  
może siostra Henryka brodatego) - 11 Maji Hilmingardis monia:  
lis in Trebnis + - 31 Maji: Stephanus miles + - 4 Junii:  
Wladislaus frater duas Heinrici Zlesie (nieznany brat  
Henryka I) - 4 ~~Junii~~ Junii Premisl dua Polonie glorio:  
sissimus (+ 4 Juni 1252 fundator klasztoru w Owinskich, piśa.  
ny rękopisem po jego śmierci - może należał do Rykhy córki Dne:  
mystawa II zmarłej w Głuchach r. 1335) - 27 Junii Olga Domicella +  
(córka Bolesława zięcia sileskiego podt. mon. Lubens.) - 5 Julii  
Eunradus filius ducis Bolesłai (syn Księcia sileskiego) - 12 Julii  
Hedewigis abbatisa de Trebnis + (z) - 28 Julii obiit Wladis:  
laus rex (król czesk. + 18 Januar.) - 2 Augusti: Meseca juvenis +  
(może syn mieczka starego Księcia polsk. zmarłego 1202) - 15 Aug.  
Dipoldus prefectus (z) - 30 Aug. Comes Wloft + (Dziot Wloft + 1153  
d. 22 April. podt. Bohla) - 1 Septemb. Conradus dua + (może morawski)  
- 11 Septemb. Boleslaus filius ducis Zlesie + (syn Henryka I podt.  
mon. dub. + 10 sept.) - 13 Sept. Boleslaus filius Meseconis interfec:  
tus (+ 1195 w bitwie pod Moggawą) - 13 Octob. Dacie memoriae Hedwi:  
gis duissa Zlesie (+ 1243 podług mon. dub. i necrolog. Dießen + 13 Oct.) -  
14 Octob. Hedwigis duissa + (J. Jadwiga z) - 25 Octob. Lipnians <sup>Wrat.</sup> +



(biskup wrocławski + 1202 pod. necrol. Lzarnowans + 23 Octob. pod. mon. Lubens + 21 Novemb.) - 3 Novembr: Wladislaus dux Poloniae senex<sup>†</sup> (Wladystaw Odoniz + 1239) - 4 Novembr: Cunradus filius Heinrici ducis Lesie + (syn Henryka I pod. Mon. Lubens.) - 10 Nov. Laurencius + (?) - 13 Nov. obiit Adelheidis (?) - 18 Novembr. Obiit Richza soror filii Odonis (ciosttra Wladystawa Odonicza ?) - 23 Novemb: Obiit dux Lestico (Kfig: ze Krakowski + 1227 pod Dlugos. + 14 Novembr; pod. Annal. Lestowski. + 24 Novembr.) - 24 Novembr. Kunegundis uxor Wladislai (+?) - 26 Novembr. Gallus monachus + - 8 Decembr. Boleslaus dux Lesie + (pod. Mon. Lubens + 120 i 2.3 Grudn.) - 20 Decembr. Obiit Mlodota.

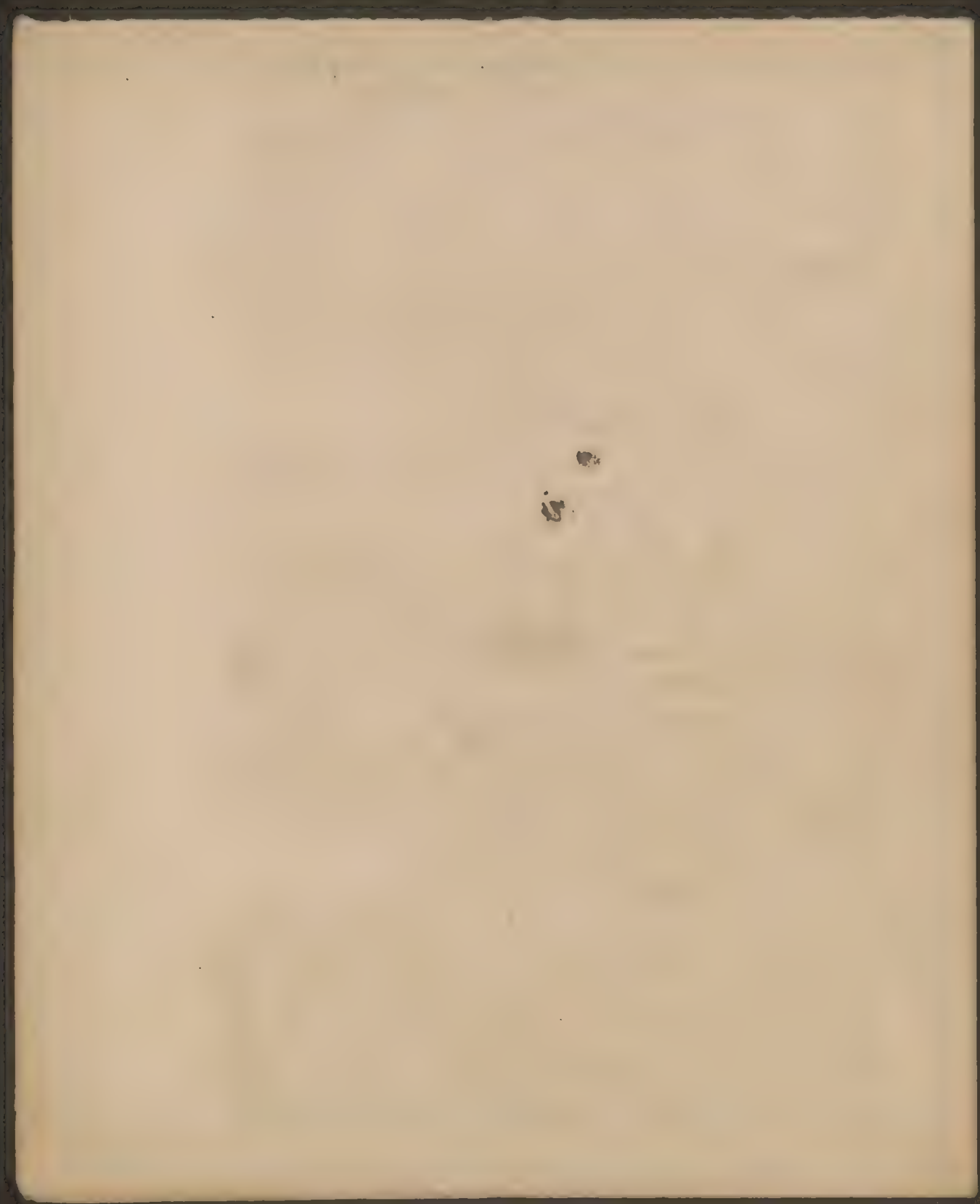
b) Protokolle des Breslauer Domkapitels, Fragmente aus der Zeit 1392-1460 herausgegeben von Dr. C. Grünhagen, Provinzial-Archivar. (p. 118-159)

3) Miscellen. - Żywot S. Jadwigi (odmenny od Legendy w Stenzel Scriptores II) - wrociony napisat r. 1353 Mikotaj z Łęz: namia notariusz bisk. wrocławski dla Ludwika Kficia na Brzegu który go darował ~~Klasztorowi S. Jadwigi w Brzegu~~ <sup>Klasztorowi S. Jadwigi w Brzegu</sup>. Rekopism ten ozdobiony malowidłami, po zniszczeniu Klasztoru w r. 1534 dostał się w rękę prywatną, a z koncem XVII wieku darował go cesarski radca O. Gotfried Froilo Klasztorowi Lijarow w Schlar Kenwerth w Lychach. Wydat go Wolfson (Ab. Luhs: Bilder der Hedwigslegende, Jubilaeumsschrift. Breslau 1861. 40)

V Band. II Heft. 1863. pp. 193-2.

10) Ueber die Zeit der Gründung von Kloster Leubus von Dr. C. Grünhagen p. 193-221. Sylakie pruwinyahne anhiwum posiaa 40,000 oryginalnych przywilejow, z tyh dotych 1300 Klasztoru w Lubuszu. Wydruk w r. 1821 wydat 86 porządkowych przywilejow lubuskich z ktorzych nr 2, 3, 4, 6, 12 oglosit za fałszywe. (Ab. literar. Bedage z.d. Schles. Provinzial-Blättern. October, November, 1822, Februar, Mai 1823)





253

Zeitschrift des Vereins für Geschichte ~~schlesien~~ und  
Alterthum Schlesiens... herausgegeben von Dr. Colmar  
Grünhagen. Breslau 1864. VI Band.

I Heft p. 1-179

Urkunden Herzog Ludwig I von Brieg (regesta ad r. 1331-1380)

Heft I p. 1-96 ~~Heft II~~ <sup>(Jemovitu dux Schlesien prior ord. S. Joannis Hierosolimitani 1377-1378 et 1364)</sup>

Ueber den Zunamen des Peter Wlast, von Aug. Hofbach p. 138-148

Bemerkungen und Ergänzungen zu neueren Schriften auf dem

Gebiete der schlesischen Geschichte von Dr. Grünhagen

p. 149 <sup>161</sup> (zu Briemänn: Geschichte d. hess. - Briemens Geschichte

von Zator und Aufschütz - Gramer: Chronik von Beuthen -

Grünhagen und Korn: Regesta episcopatus vratislav. [dodatk])

- Idzikowski: Geschichte v. Oppeln.) - <sup>172</sup> Heft II p. 357-372.

Die ältesten Urkunden der Stadt Hainau p. 162 (Najdaw.  
niejory 2 r. 1299 w Kłorym Lutherus plebanus in Hagnow odłt.  
puje-Kaplic J. Jakoba fratibus eremitis ord. S. Augustini na  
Zbadowanie Kłeston)

II Heft p. 181-411.

Kanns des II Lückler von Groditz Lebensgeschichte, aus  
seinen Aufzeichnungen p. 266-296 (odr. 1562 i o sedmicku)

Quellen und Werth von Nikolaus Lols Jahrbüchern der  
Stadt Breslau bis zum XIV Jahrhunderte, von H. Palm  
p. 297-334 (odr. 1312)

Mittheilungen aus Breslauer Signaturbüchern von Dr. Stobbe  
p. 335-350 (odr. 1389-1416)

(Grünhagen E: König Johann von Böhmen und Bischof Nan-  
ker von Breslau. Wien 1864; ~~1864~~ Sitzungsberichte der phil. k. k.  
Klasse der kais. Akad. d. Wissensch. 1864 Bd. XLVII Juliheft)

(Kleiber: Geschichte der Stadt Leobschütz bis zum J. 1278 (Im Program  
des Kon. Kathol. Gymnasiums zu Leobschütz. 1864)

(Laband P: Das Magdeburg-Breslauer systematische Schöffenrecht  
aus der Mitte des XIV Jahrhund. Berlin 1863.)

(Celoner L: Schleifische Urkunden zur Geschichte der Juden im  
Mittelalter. Wien 1864 im Archiv f. Kunde öfter. Geschichts-  
quellen XXXI Bd)

Die Grabstein-Aufschriften in der Bartholomaeuskrypta der  
Breslauer Kreuzkirche von Knoblich p. 383-387

napisy dawne są albo majuskuły albo minuskuły gotyckie  
(Luhs: Ueber die Bilder der Hedwig-legenden im Program der  
städtischen höheren Mädchenschule zu St. Maria Magdalena 1861)

Diudik Szeda Dr. O. J. B. Archivar des deutschen Ordens in  
Wien: /

; v. Lanczölle Dr. Geh. Ober-Archivrat, Director der Staats-  
archive und Professor in Berlin: /

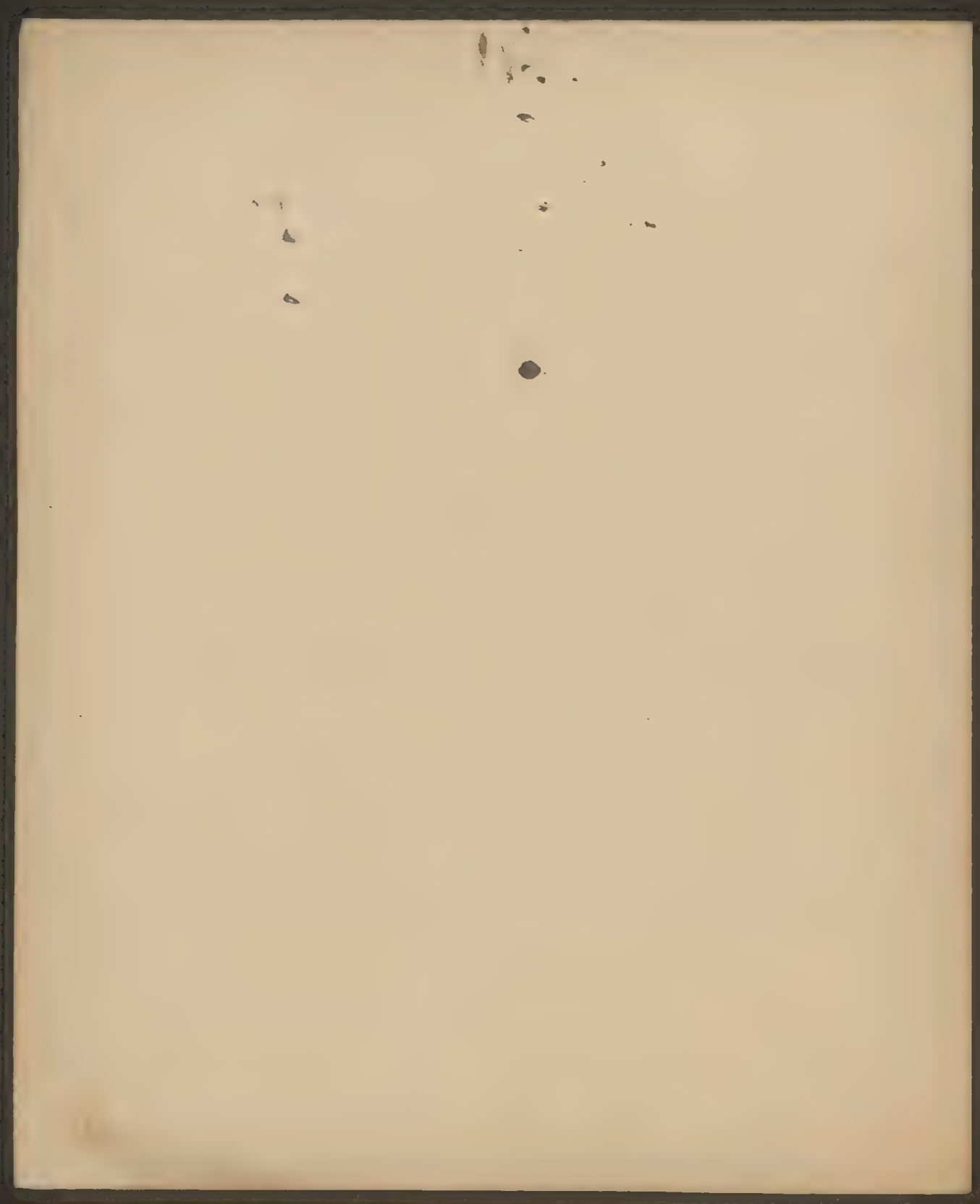
Dor. 1868 wydano to Towarystwo 3 Tomy: Scriptores rerum Sile-  
siacarum. 8 Tomow Coдекс diplom. Silesiae i 8 Tomow  
Ety opusma. Członków czynnych 282 honorowych 9  
korespondujących 8

Johann Hess der Breslauer Reformator von Dr. Julius  
Köstlin VI Bd. Heft I p. 97-131; Heft II p. 181-265.

/: Jan Hess czyli Hesse ur. 1490 w Wroclawiu + 6 stycz.  
1547 pochowany w Wittenbergu: /







251

Zeitschrift des Vereins für Geschichte und Al-  
terthum Schlesiens. . . . herausgegeben von Dr. Colmer  
Grünhagen. Breslau 1867. VIII Band

I Heft p. 1- mit 2 lithogr. Tafeln.

Entwurf einer systematischen Darstellung der schle-  
sischen Mundart im Mittelalter von Prof. Heine Rieckert  
(Fortsetzung) p. 1-30.

Seit wann sahen sich die oberschlesischen Fürsten als  
schlesische Fürsten an? von Prof. Biermann p. 31-56.  
na początku XIII w. książęta śląscy nosili tytuł duces Sle-  
zie tyłko - a książęta górnośląscy duces Ratiborienses  
de Opol. de Falkenberg nie dodając tytułu duces Slezie - co  
by pokazywało iż to były 2 odrębne kraje. - Imię: Slezga:  
nie (Slezcy) pierwsi raz się pojawia w geograficznym frag-  
mencie z IX w. (druk. w Cod. dipl. Moravias I. 68); w przywileju  
podejrzanym fundacyjnym biskupa polna praskiego z r. 973  
(druk. w Monum. Germ. IX. 91); przychodzą nalezyc do dy-  
cezyi Zlasane; Fietmar biskup merseburski (Lib VII. 44)  
wspomina powiat Silenoi, Silenoi z górną Slenz i rektą  
Slenza; Bogusław w XIII w. rozdziela provinciam Slezianam  
ad ducatus Oppoliensis (do którego należał. Opole, Raciborz,  
Lieszyn, Bytom, Kozle, Brwice - dopiero na początku XV  
wieku książęta górnośląscy przybrali także tytuł duces Slezie.

Drei schlesische Fürstenfrauen, von C. E. Schück (p. 72-108)  
Zywoty Łosii Kataryny księżniczki oleśniej w r. 2 Sept. 1601 +  
1692, Ludwiki księżniczki Anhalt-Deśsau i Karoliny księżniczki  
Schleswig-Holstein z XVII w.

Mitteltheilungen aus Opreflauer Signaturbüchern von Dr. Hobbe  
Fortsetzung (p. 151-156) 30. 1429 - 1438.  
r. 1431 mierzani wrocław: Nicolas Oorg.

Dokumente zur Baugeschichte der Nikolaikirche zu Oberg  
von Dr. Alwin Schultz (p. 162-179) z 2 lit. tabl.  
electrum = brąz (Ab. Berichte des Alterthumsvereins in Wien II p. 8)



# Archivalische Miscellen:

6. Eine Urkunde über ein Spital zu Kra Kau, von Dr. Wattenbach zu Heidelberg p. 198. (Prof. Dümmler kupał od jednego antykwarza w Halli przywoleł pergami- nowy: Actum Cracovie d. S. Stanislai 1339 Fr. Johannes de Crapitz Magister Hospitalis S. Spiritus in Cracovia recognoscit comitem Spicimirum castellanum Cracov. domum lapideam eidem Hospitali S. Spiritus et Conven- tui Canonicorum regularium de Saxia donasse. 2 2 pieczęciami, który tu cały przedrukowany.

Bemerkungen, Ergänzungen und Berichtigungen zu neueren Schriften auf dem Gebiete der schlesischen Geschichte (p. 201 - 216)

Höfler C: Barbara Markgräfin zu Brandenburg, ver- wittwete Herzogin in Schlesien, vermählte Königin zu Böhmen Verlobte Konrads Herrn zu Heideck. Ein deutsches Fürstenbild aus dem XV Jahrh. Abtheilung I. Prag 1867.

Ja Kobi: Das schlesische Weinland oder der Wein- und Obstbau im Kreise Grünberg (Separatabdruck aus den Provinzialblättern)

O kulturze wina w dawnym Śląsku ob. Provinzialblätter 1828. I p. 428. = 1829 p. 2. 116. - I Ksiądz radziechich mięsta Brzegu widac iż tam radcy r. 1365 mieli winnicę ob. Ktorej trygmalu ogrodnika ofobnego (vinitor)

Selzikowski: Geschichte der Stadt Oppeln.

W Opolu był klasztor Bernardynów który r. 1423 Ksiądz opolski: Mikosaj.

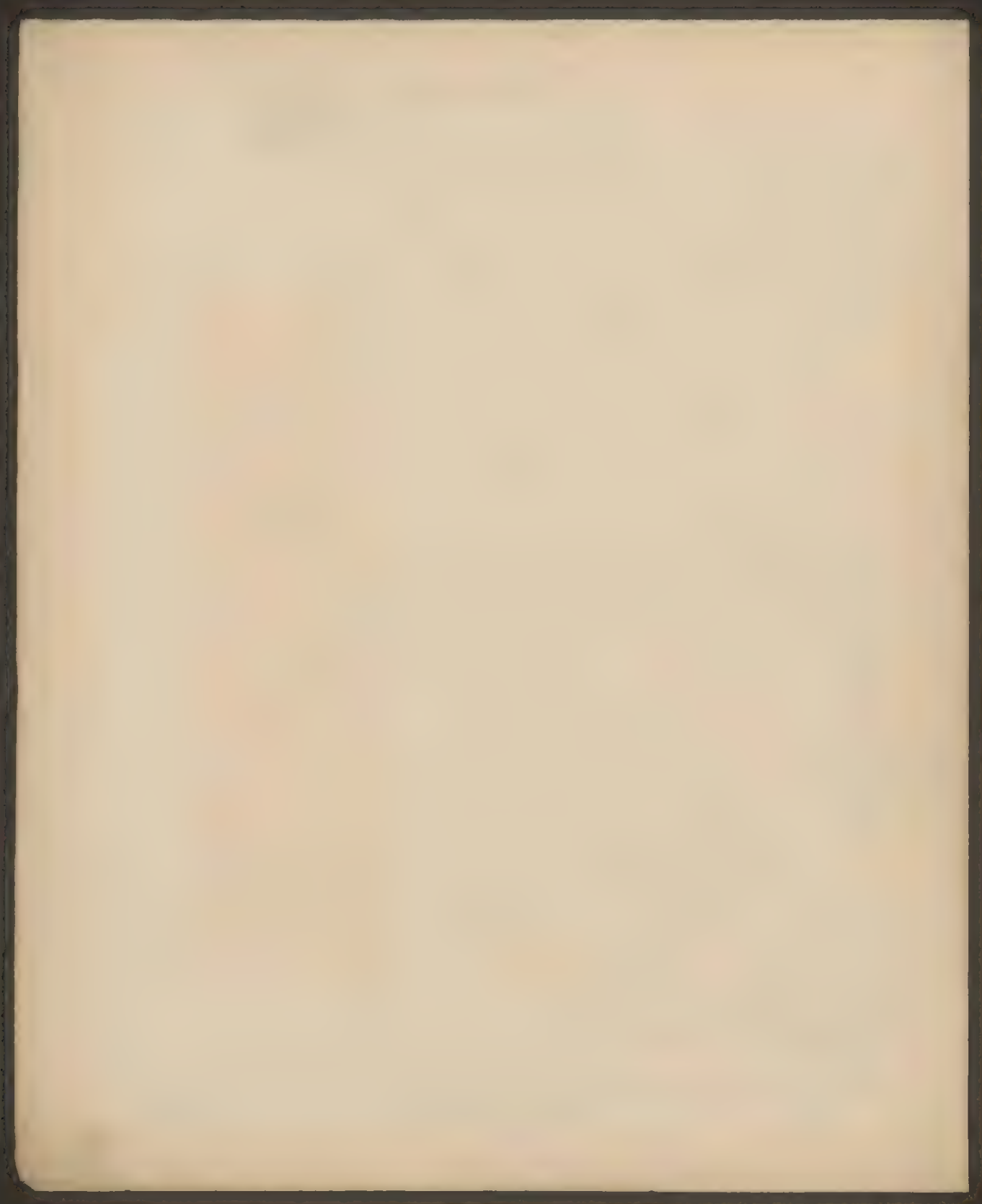
Crénowitz w archiepiscopacie Jauer dzis Grünowitz

Sedes Haynensis jest to Bolekenheim (a nie Haynau)

Verbesserungen zu Codex diplom. Silesiae T. VI: Registrum S. Wenceslai (p. 207 - 211.)

Weltzel: Geschichte der Stadt, Herrschaft und Festung Kosel. Berlin 1866.







- 1468 electus Rudolphus episcopus Carantiniensis  
natione Rerensis ex villa Rudensin ecclesie  
Maguntinensis in episcop. v. ratist.
- 1469 movit bellum contra ducem Johannem juniorem  
ducem Oplav. et ratib. dux Wenceslaus frater  
eliffus cui ex sorte ceperant Plesna, Zar  
et Reybnik quod omnia per insipientiam per-  
didit: ultio te captus est Glaz delatus ibidem  
in vinculis vitam finivit circa annum 14...  
nec meruit in sepulchris suorum patrum  
sepeliri. Erat enim feleratissimus virginum  
et matronarum stuprator et pudoris earum  
violator, deo inimicissimus. Post cuius  
mortem acquisivit Zar princeps Johannes  
Ratiborientis datis 14 centenis aureorum  
domino Jacobo Dübensky cui prefatus  
dux invadiverat. Plesna pervenit ad  
ducem Henricum Glauersem quam pro  
dote dedit filio fratri sui duci Victorini  
dum eam desponsaverat Kasimiro duci  
tephnensi.

richt:

es von Dr. G. Sartwig,

sehung von einem beachtwerthe vorzulegen, welches den  
ren erreicht hat, und über dessen Werth sich die Kritik,

eben.

stehen wie Ihnen die schon beginnende 2. Auflage, die  
nen wird, zur Subscription, mit der Versicherung, daß

stehenden Bestellscheits oder Remission beifolgenden Bettes  
tungsbo

ermit auf:

es von Dr. G. Sartwig, die Auflage.

der Befestigungen.

ime:

Stand:

Zeitschrift des Vereins für Geschichte Schle-  
sien IV 2r. I Jgt 1862.

4. Ratiborer Chronik mittelhochdeutsch von Weltzel  
p. 114-126

(vor 1348 bis 1519)

Gesta antiqua collecta ex diversis libellis

1351 fer. 5<sup>a</sup> obiit Constantia princeps Ladislarieus

1356 ob. Leſtko dux Ratib. et Opot.

1345 Rex Poloniae vallavit Zarum Ungaris  
et cremavit Plessen et Reibnig

1345 Johannes rex Bohemie vallavit Cracoviam  
et combussit totam regionem Cracovien-  
sem

1390 Johannes dux Ratibor dux ferrens dux

1423 obiit Harufonius dux Opot. et Ratibor.

1407 dominica Quasimodogeniti (2.3 April) duxsa a Hsele-  
na consors dux Johannis secundi fuit adducta de  
Litvania in Plesnam per d. Petrum episc. crac.

1406 Hslena duxsa ratib. peperit Nicolaum filium

1451 dux Nicolaus Ratib. duxit discretam Barbaram  
de Cracovia uxorem quondam cujusdam Wilhelmi  
et postmodum Orientis dicti civis de Cracovia et duxit  
eam in Plesnam de Cracovia ante Carnis primum



Sticht:

leeres von Dr. G. Sartwig,

e Ziehung von einem Brautherte vorzulegen, welches den  
Sahren erreicht hat, und über dessen Werth sich die Sticht,  
n haben.  
o empfehlen wir Ihnen die soeben begonnene 5. Auflage, die  
gezeichnet wird, zur Subskription, mit der Versicherung, daß  
untenstehenden Bestellzettels oder Remission beifolgenden Stichtes  
Schadungslos

leeres von Dr. G. Sartwig. Die Auflage.

nung der Ziehung.

Stame:

Stand:

Zur geneigten Einsicht:  
I Das Leben des Meeres  
die Auflage. I. Lieferung.

Wir erlauben uns Ihnen hiermit die erste Lieferung  
seltenen Erfolg von 5 Auflagen innerhalb 4 Jahren er-  
reichte das Publikum gleich günstig ausgetroffen haben.  
Falls Sie das Werk noch nicht besitzen, so empfehlen wir  
sich durch besonders prächtige Ausstattung auszeichnen zu  
wir premissen Lieferung garantieren können.  
Der baldigen günstigen Zurücksendung des untenstehenden  
entgegenstehend,

Zu die Buchhandlung von

Der Untergeschichte beschreibt hiermit an

I Exempl. Das Leben des Meeres von  
Sie und folg. Lieferungen.

und ersucht um regelmäßige Zusendung der

Ort:

Stamm:

- 1452 fer. 6<sup>a</sup> in quatuor temporibus ante nativitatem  
Christi (22 Decembr.) obiit Nicolaus Reibnicenfis.
- 1454 Duxissa Orientem recalitravit et opposuit  
reduci Wenceslao et noluit eum intrmittere  
in Slefniam.
- 1456 fer. 6<sup>a</sup> ante 0055 (29 Octob.) obiit dux Wenceslao.
- 1458 Stipendarii regis Poloniac obfiderant propug:  
navulum quoddam Tebraucie de quo multa  
mala Polonis intulerunt. Et post inierunt concor:  
diam
- 1460 dux Johanes de Glegwicz interceptat et obfide:  
ratum potentia Slefniz contra ducem Nicolaum  
Opoliensem Et obfedit Sabato post fest. S. Laurentii  
(16 Aug.) et mansit usque ad Sabatum infra Octavas S. Med:  
vigil (i. 9 Octob.) et concordaverunt quod dux Nicolaus  
Opoliensis dedit duci Hmanfrio 17 centena florenorum.
- 1462 Hmanfrios filius ducis quondam Nicolai de Reibnig  
intercepit oppidum Slefen et ducissam Orientem  
dimiserunt liberam cum aliquot viribus et rebus in  
Cracoviam et fratrem ejus Jeronimum detentum  
tenuerunt. Et hoc factum est Sabato in vigilia  
Trinitatis (12 Junii)



Zeitschrift für die Geschichte und Alterthumskun-  
de Ermlands. Im Namen des historischen Vereins für Erm-  
land herausgegeben vom Domkapitular Dr. Eichhorn  
Mainz 1858 (Verl. v. Franz Kirchheim) [Hef 8. Nr. 648.  
(32 Heft, 200 Nr. 1000) (gedruckt in Königsberg bei E. J. Dalkowski)]

towarzystwo to-  
ma ~~historische~~ sebie  
w Odraunbergu  
lub Frauenburg.

Obejmuje: (Zeszyt I-III)

1. Historischer Verein für Ermland von Prof. Lic. Thiel. St. 1-14. 405-408. 641-646.  
(Historia towarzystwa zotozonego 1858.) und Chronik des histor. Vereins.

Erganz: Joannes Plastwig (+1464) Chronicon de vitis epis-  
coporum varmiensium - Thomas Frey (+1616) de episcopatu  
et episcopis ecclesiae varmiensis - <sup>ca. 1685</sup> Joannes  
in Seeburg 1572 + 1635 Gutthad: Historia Prusiae (Głównie Warmii)  
in Königsberg 1725 fol.

2. Über die vorgeschichtliche Zeit und den Namen Ermland  
von Dr. Bender. St. 15-39. (Ermland = Ormland; Pogorania =  
Hockerland, Zügelnd - Stowo litewskie Warmia prychodzi  
r. 1238 w dyplomatach. Już w zagach nordyckich z Wywieku  
prychodzi Ermland, który to naród komponing mela zwi Hler-  
miones)

3. Die Grenzen des ermländischen Bisthumsoprengeles  
seit dem XIII Jahrhundert; vom bischöfl. Secretär Saage p. 40-92

R. 1524 sambijoki biskup Jerzy von Polen przyjął publicznie  
naukę, która wykładał margrabia Albrecht ze względu dla  
króla polskiego i dla <sup>całkowicie</sup> ~~całkowicie~~ najświętszego Laurentia Cam:  
regio na oko to postępowanie biskupa zanot. - Toż samo stało  
się w diecezji pomorskiej, której tylko część należała do  
Prus polskich pozostała katolicka. R. 1530 zaprowadzono  
konfesorium augustyńskie w Prusach xiążęcych i parafie war-  
miskie należały do Prus xiążęcych zamieniono w luterańskie.  
Wielki Zygmunta August na sejmie lubelskim d. 19 lipca  
1569 pozwolił w księstwie Pruskim wolne wyznanie religij:

Kościoty katolickie w owym czasie odtąd podlegaty dyjecezyi płockiej i chełmińskiej. Symon Rudnicki biskup warszawski wyjednał iż 1616 zbudowano w Krolewie Kościół katolicki. W r. 1612 więc biskupi warszawscy mieli sobie poddany Łozos dyjecezyi samborskiej.

Do utworzenia królestwa polskiego najpierw Lwów III uregu-  
lował bullę: Ex iunctis nobis. Romae pridie Calend.  
Julii (d. 30 junii) 1078 biskupstwa w królestwie polkiem

na nowo [ta] bulla drukow. w Müller Lexicon des Kirchenrechts  
I pag. 250. Tym sposobem odpadły od biskupstwa kujaw-  
skiego parafie w Łomeli, dla których oddzielny apostoł:  
ski wikariat w Gdaniku utworzono. — Dopiero  
bullą: De salute animarum d. 16 Julii 1821 ten wikariat  
pomorski zniósł i przysłał do diecezji gnieźnieńskiej część  
do świdwińskiej przysługującą: dekanaty pomorzankie Christburg,  
Zustenwerder, Marienburg, Neuteich, Stuhm wcielono do warmijsk. bisk. —  
Dla synodu prowincjonal. gniezn. 1823 uchwalono parafie  
diecezji pomorskiej przysługujące do biskupstwa chet-  
miskiego co dopiero za pomocą brewe papieżkiego z  
d. 16 August. 1801 wcielono utworzonym oddzielnemu officy:  
lat malborski (w województwie malborskiem)  
Dzisiaj biskup warmijski ma jurysdykcję w regierungs-  
bezirkach: Gdanik, Gubin, Krolewiec, Marienwerder na  
pł. 650 mil □.



6. Ursprung und Bedeutung des Bernstein namens Elektron  
von Prof. Beckmann p. 201-243.

7. Das Verhältniß des Bischofs Lucas von Watzelrode zum  
Deutschen Orden; von Prof. Thiel p. 244-268. 409-459.

3 Heft I Band

8. Ueber den Namen Preussen von Dr. Bender p. 384-397.

9. Nikolaus Kopernik ein Deutscher, von Prof. Dr. Watterich p. 400-405.

10. Zur preussischen Praxiteontenkunde von Dr. Bender p. 601-627.

11. Thinengräber bei Lautern, von Breyer p. 628-632.

12. Ueber von altpreussisch-litauischen Bernsteinnahmen  
Gintares oder Gintaras von Beckmann. p. 633-640.

4 Heft (II Band 1<sup>te</sup> Heft.) 1861.

1. Geschichte der ermländischen Bischofswahlen (Fortsetzung) (v. 1697-1740) pag. 1-177.

2. Begründung, Eintheilung und Kirchen der ehemaligen  
Diözese Lomzanien; von Dr. Benier pag. 178-191.  
(ponała nie nie pnażay)

3. Ueber Zentur; von Dr. Bender p. 192-226.

4. Zur Geschichte des Kopernikanischen Systems, von Prof. Beck-  
mann. p. 227-267. (Kopernik um 19. Lutego 1473 r. h. Feuer: Elementa dor-  
trinae de circulari coelestibus. Witteb. 1557)

5. Chronik des Vereins p. 268-270.

5. Heft II Band 2<sup>te</sup> Heft 1862.

1. Die Breuck'sche Stiftung in Rom; von Dr. Eichhorn p. 271-319.

Jan von Breuck (syn Michata von Breuck ~~burgrabięgo~~  
brunsherskiego, zjedzia wsi Sperling i Anny Holszowny corki  
Jana Holszpa starego wnućki Kardyana, ktora r. 1578 zaślubi-  
ła z Jostata) kanonik warmijskiego, ~~ktora~~ Fundował 1631 (typendium  
dla młodości warmijskiej kłystateli f. w Rygwie, na ktora cel  
10200 fl. kładow zapisał. - Zia tem fl. ja noium kłystateli f. w Wojew  
Holszpa (syn Jana) 1630-1639; drugi Wojew Holszpa 1661 (r.  
1691 by burgrabię kłystateli); Jan Jerry Kunigk rodim z Holszpa



Szymon Alexy Freter  
kanonik warmijski  
+ 7 lut. 1750.

stypendysta 1670, od r. 1675 kanonik warmijski, ofiarat  
gdanski, Dr. Prant, sek. Król. kanonik Kujaw. + 4 Septemb.  
1719; Feliks Kretkowski 1679 archidiacon chełmiński.  
kanonik gnieźn, biskup chełmiński od 1722 + 1740 w  
grodz.; Stanisław Hofiusz urodzony z Włocławskiej, kfstal:  
at sę w Argynie ~~1699~~ 1694-1698; r. 1703 był z Krolowg  
Maria ~~1699~~ <sup>rozdz. 10</sup> powtórnie w Argynie, r. 1710 kanonik  
Krak. r. 1719 sufragan przemyski a r. 1734 biskup pre-  
myski; Paweł Bromler z Warmij, 1719, kanonik ptocki.  
warmijski + 28 Apr. 1758 w Frauenburgu; Józef Grodzicki  
stypendysta 1720-1726 kanonik Krak. 1728; Piotr Ty-  
minski 1725-1729 kanonik guthadski 1753; Józef Lud-  
wik Matthy 1748-1751 kanonik poznan. 1750; Feliks  
Turfski z gnieźniewskiego 1751-~~1754~~ 1754 kanonik gnieźn.  
1754;

2. Zur Geschichte des Kopernikanischen Systems von  
Prof. Beckmann (Fortsetzung) p. 320-358.

Dodzieła Kopernika De revolutionibus orbium coe-  
lestium. Norimbergae 1543 dodatek Andrzej Osiander  
przedmowa niby Kopernika w którym cała jego teoria  
nazwał hipotezą - co zepsuło kredyt dzieła. Obraz:  
Brosius: Epistolae ad naturam ordinarum signi-  
ficarum plenius intelligendarum pertinentes. Craco-  
viae in off. A. Petricovii 1615. (w obronie Kopernika)  
Kopernik zmarł według świadectwa Tydemana Gizego  
+ 24 maja 1543 na hemoroidy z porażeniem

3. Die altpreussischen Landschaften innerhalb der ermlän-  
dischen Diöcese von Dr. Bender p. 359-386 (mit Warmii i jaz-  
winski)  
Granice warmijskiej dycezyj od zachodu: zatoka Hlab (Griff-  
siff) rzeka Elbing, jezioro Drausen, rzeka Wefke, jezio-  
ro Wefke, jezioro narien, rzeka Labarge, jezioro Kurken  
(zylu Kuhanzewo) jezioro Omulskie (Omulen-see),

rzeka Omulew - od potłunia Mazowsze i noka  
 Brzyc. - Od potłunia rzeka Pregel, Lisse, .  
 Lingesapp do jeziora Maure. - kraj Jadzwingow  
 obejmował dzisiejsze Łódzkie i graniczył z ziemią  
 Głodziną i Galindiją pruską aż po Niemien. i graniczą-  
 ne w przywileju Mendoga z r. 1259: O miejca są: Carfo-  
 via (powiat Kozłowski na Żmudzi) Wangen (Wengow  
 na prawo od Worn na Żmudzi) Rosseien (Rosienie na Żm-  
 dzi) Denow (nad Niemnem) Gribunthia (Gryszka Buda)  
 a r. 1257: Ralsayne (Rosienie) Lonkowe (Linkowo) Crafe  
 (Kroże) na Żmudzi - biskupstwo Jaltwesonie którego biskupem  
 był Henryk 1249-1262 leżał na Żmudzi; była to północna  
 część Łódzka z kraju Jadzwingow r. 1264 dostał Bolesław książ-  
 cę Łódzkie ziemie mazowiecki część zachodnią, Leń książ-  
 cę ruski część południową, a Litwin północną po Niemien  
 R. 1337 cesarz rzymski Ludwik IV pozwala Henrykowi zająć  
 bawarskim rycerzom na Litwie w Bajerburg (między Geor-  
 genburg a Wielon nad Niemnem) arcybiskupstwo, lecz to nie  
 przysięgło do skutku. - R. 1349 pomorze na śmierć w Pruszech.

4. Die Vesten der Vorzeit im Ermelande; von Winckler p. 387-395  
 opis 4 chorodziej

5. Geschichte der Ermländischen Bischofswahlen; von Eukhorn  
 Fortsetzung p. 396 - 465 (od r. 1740-1766)

Andrzej Teodor Grabowski (brat biskupa warmijskiego Adama)  
 + 1743 w lutym mając 21 lat - drugi brat Jan Grabowski  
 podkomorzy pomorski. kaptelan elbląski - siostra (a Józefem  
 Pruszkim) Helena + 1745 d. 31 Oktobr.

6. Verein Angelegenheiten und Chronik des Vereins p. 466-469  
 6<sup>e</sup> Heft. II Bandes 3<sup>e</sup> Heft 1 1863

1. Bischof Simon Rudnicki's Kampf um die St. Nicolai Pfarrkir-  
 che in Elbing von Dr. Eichhorn p. 421-552.

R. 1593 magistrat w Elblągu zabierał wrogość katolikom da Luteran-  
 now; dopiero r. 1617 odstąpił kościół paraf. S. Mikolaja bisk. warm. Symon Rudnicki.



2. Beitrag zur Geschichte der Familie von Lrück, von Dr. Krüger p. 553-609. *familia ta warmijska pisatels: Lrücke, Lrück, adusi Lrück koto Balgi - od nich pochodzą maza Lrčki w Łosce.*
3. Geschichte der ermländischen Bischofswahlen, von Eichhorn (Fortsetzung p. 610-631. (37. Ignatz Krasicki 1767-1795)
4. Nachträge zur Geschichte der ermländischen Bischofswahlen von Eichhorn p. 632-639 (*prostrawmaja Tajnara: Monumenta*)
5. Topographische Beiträge v. Winckler: Einzelne der ersten Kirchen nach dem Friedensschluss von 1249. i. t. 2. p. 630-645.
6. Die Vesten der Vorzeit in Ermland. Zweiter Artikel, von Winckler. p. 646-655
7. Der Heidenberg oder Heilige Berg bei Seeburg, von Kabath p. 656-658.
8. Zur Geschichte der Kaperikanischen Systems, von Dr. Franz Beckmann. Dritter Artikel. p. 659-669. et III Bände 8 Hefte 1864-1865. 1864-1865. 1864-1865. 1864-1865.
9. Vereins Angelegenheiten: I Correspondenzen. II Chronik des Vereins p. 670-674.

### 7 Hefte (III Bandes I-III Hefte) 1864.

1. Rheticus über Preussen und seine Gönner in Preussen von Prof. Dr. Franz Beckmann (p. 1-27) - Jerzy Joachim Rheticus ur. 1514 w. Feldkirch u. a. w. Krakowie pracując nad astronomią i trygonometrią + 1576 w. Koszykach na Węgrzech. - Johannes Regiomontanus (Müller) ur. 1436 w. Königsberg w. Lit. konii wykładał astronomią w. Wiedniu, Padwie + 1476 j. a. ko. biskup regensburgski. - Jerzy Peterbach piotrowski, leśniczy now. w. astronomii + 1461.
2. Geschichte der Heiligen Linde von Curatus Kolberg aus Lensburg. p. 28-138. et Hefte VIII p. 435-520.
3. Die Weibsbischöfe Ermlands von Dr. Eichhorn p. 139-165.
4. Meister Johannes Marienwerder und die Klausnerin Prothea von Montau, von Lubogens Dr. Franz Hipler. p. 166-299. (artykuł p. 139-165) - Jan z Kwidzyna ur. 1343 profesor w. Łosce, został 1387 kanonikiem pomiejskim + 19. septembr. 1417)
5. Chronik des Vereins. p. 300-301.

(sygnatura ad hunc loco  
antiquum)



1. Die Prälaten des ermländischen Domcapitels von Dr. Eichhorn (Domcapitular) p. 305-397. et IX Heft p. 529-643. (III Domkapitel)
2. Domowe in Warmien von Winkler. - p. 521-526.
3. Vereins- Angelegenheiten p. 527-528 et IX Heft p. 713-717.

9 Heft. (III Bandes III<sup>ter</sup> Heft) 1866

1. Beiträge zur Verfassungs- und Rechtsgeschichte Ermlands; von Dr. Thiel (Gungl) p. 662-688.
2. Die Vesten der Vorzeit im Ermland. Dritter Artikel. von v. Winkler. p. 689-693.
3. Der kirchliche Ritus in Preussen während der Herrschaft des deutschen Ordens, von Dr. Krüger p. 694-712.

Knobelsdorf Eustach (allipagus) pochodzący z rodziny szlacheckiej, ur. 1519 w Dolsku wyzosto tego pios. Steybergu, kształcił się na uniwersytecie w r. 1546 został kanonem warmijskim. w r. 1549 posłował do Króla do Krakowa od kapituły, wyprosił on dopiero na Kap. Tana r. 1553. w czasie niebytności Hieronima 1558-1563 za rządy dycezyj. R. 1553 przenosił się do Wrocławia jako kanonik gdzie + Hieronima 1571, poeta wydał 8 dykt. 2 które w Krakowie (ob. Janota na I. 147)

Freter Tomasz ur. w Poznaniu d. 1 Marca 1547, kształcił się w Orlim Hieronima, pojechał z nim 1563 do Rzymu. R. 1584 z Andzejem Batorem kardynałem wrócił do Łodzi. r. 1586 został kanonikiem warmijskim i pojechał z Andzejem Batorem znowu do Rzymu gdzie aż do r. 1593 bawił zastawiając furację Annę Jagiellońską; otrzymał też z kanonikami w Rzymie i jednę w Płominie. Gregorz XIII adnotował go do swego herbu + 11 lutego 1610 w Hadenburgu jako kustosz. Był malarzem. Napisał: 1) De episcopatu et episcopis caulesia Warmiensis. Cracoviae 1685 wydał znowu jego małej z dodatkami. 2) Hierosolimitana peregrinatio. Braunshergae 1601 et Antverpiae 1614 (Tomazera) 3) Symbolica vitae Christi meditatio Braunshergae 1612 wydał znowu Batorej Freter. 4) Zywot Hieronima w 100 orzechach.

Kunig K Jan Jerzy urodz. w Heilobergu. używał się  
w uniw. Krak. i w Łodzi. został kanon. warm. 1681  
płockim, odr. 1678 proboszcz w Łomży, kanon. k. pułtuski,  
Dr. praw. sek. Kr. Król. kanonik wtorawski. oficyał i  
od 1689 proboszcz gdański, r. 1714 administrator bisk.  
warm. + 4 sept. 1719 - wydał Jusculmense i panegiriki.

Grzymala Wojciech dudziak ur. w ułarmii, używał się  
r. 1693-1696 w uniw. Krak. od 1708 kanon. warmij.  
+ 4 maja 1737 - wydał Synod Szembeka warm. 1726.

Rydzynski z Werbna hrab. Franciszek K. Now. biskup  
chełmiński + 17 Octobr. 1814.

Damis de Nicolaus Kantor warmij. 1314-1320.  
Nidecki Andrzej Patrycy biskup wendeński 1584 + 6

lutego 1587

Vastorius Jan kanonik warmij. + 30 sept. 1642

Pastorius von Hirtenberg Joachim urodz. w Glogowie  
na Śląsku d. 15 sept. 1611, używał się w Niemczech, Belgii,  
Anglii, Francji gdzie został Dr. Med. r. 1650 został profes.  
w gimnazjum w Glogowie Elblągu i fizykem mijskim,  
r. 1654 został profes. historii w Gdańsku, sekret. Król. r. 1662  
otrzymał indygenat polski za staraniem Wydziału i  
szlachectwo od cesarza z przydomkiem Hirtenberg. Za  
młodu był wojaczką, potem lutrem, a gdy mu zona  
zmarła został katolikiem i księdzem, proboszczem w Gdań.  
tam, oficyałem pomorskim, kanon. chełmiński. warmij.  
r. 26 grudn. 1681 w Frauenburgu. Wydał: Florus poloniarum  
Lugduni 1641 (20 Zym. Aug.) item ed. 5<sup>a</sup> Dantis et Franc.  
1679 (do r. 1660) 2) Bellum sacro-cesaricum. Rom. commen-  
s. De vita et rebus gestis Theodosii magni imp. Rom. commen-  
tarius, kilka ed. ostatnia Dantis 1680. 4) Historia polona plenior  
(od 1647-1651) Tom I Dantis 1680. Tom II Dantis 1685 wy.  
ego Jerzy Adam Pastorius kanon. Łęczyński. Kijów. Płock. proboszcz  
w Łęczy. 1606, r. 1611. 5) De originibus sarmaticis  
1685. 6) Character virtutum ed. 4<sup>a</sup> 1679. 7) Stella aurea 1656. 8) Men-  
dla Guldenste. 10) 7) Ulea mundi ed. 2<sup>a</sup> 1680. 9) Fortunium reu-  
tum 1679 (pny Florus) 9) Aurora plaij 1660 (pny Florus) 10) Dia-  
dema 1664 (pny Florus) 11) Regis Palladia 1676 wierszem pny Florus  
12) Gnomologiae Joanni Casim. 1656 wierszem i r. 1656. 13) Paraphras-  
is de rebus sarmaticis Joanni Casim. 1656 wierszem i r. 1656. 14) re-  
tiones sarmaticae Joanni Casim. 1656 wierszem i r. 1656.



Affaita Karol kanonik warmij. 1660 + 31 grudn. 1692  
koto Como w mediolanjsk.

Missaale secundum diocesim Warmiensem. Impressum  
Argentinae per Fridericum Bumbach 1497.

Missaale secundum notulam dominorum Teutonicorum  
Impressum Norimbergae per Georgium Höchs 1499  
(dla dyceez. pomezan. i sambijsk.)

Breviarium ordinis dominorum Teutonicorum. Ba-  
sileae per Jacobum de Lfortzen 1500.

Breviarium Warmiense 1516 2<sup>a</sup> ed. Mart. Cromer.

Quasi <sup>cras = nazajutrz i vigilia</sup> Denkmal der <sup>Denkmäl</sup> Baukunst in Preussen.  
Le Jan urodz. w Seeburgu, wysuwislony na Kapłana  
1596, proboszcz odr. 1597 w Kiwittten, dziekan w Elblągu  
odr. 1610, kanonik gultstadrki 1615 + 18 stycznia 1635.  
wydat: 1) ~~1600~~ Paraphrasys Księgiov Pawlas salu-  
tiserae Passionis Dominicae ut a IV evangelistis enarra-  
tur, elegis concinnata. Brunsbergae typ. Schönfels.  
1609. 4<sup>o</sup> 2) Prodigium Scheurgie episcopatus warmien-  
sis in vigilia S. Laurentii mart. d. 1575 visum, elegis  
conscripsum. Brunsbergae in typ. Schönfels. 1612. 4<sup>o</sup>  
3) Index rerum et personarum in Constitutiones synodales  
quatuor episcoporum Warmiensium, cūcuc, Stanisł.  
Hofii Martini Cromeri et Simonis Rudni Ki  
authore Joanne Leone. Brunsbergae apud Georg.  
Schönfels. 1614. 4<sup>o</sup> 4) Historia Prussiae. Brunsber-  
gae typ. coll. soc. jes. 1725. fol. ed. 2<sup>a</sup> Amstelo.  
dami 1726 (tytuł Tytułowa)

Wypisy z Liber mortuorum "Klasztoru Delpłinskiego 2 r.  
1402 (Monum. histor. varm. III Bd. p. 291-299.

Januarii 11. Obiit Swantipolus dux Domeranicae pater  
mestwini fundatoris roffni

Martii 2. Wladyslaw rex Cracovia d. S. 1333.

" 3. E. tenia, filia Salome ducissae Poloniae.

Aprilis 7. Casparus Gerichkaw abbas olivensis d. 1584

" 11. Obiit Subialis filius et haeres ducis Domeranicae domini  
Samburii nostri fundatoris.

Klasztor ten był naj-  
młod in Samburia  
po tem w Delpłinie



- Maji 1. Mestwinus antiquus dux Pomeraniae 1220.  
 14. Julislawa de Michelow.  
 Junii 3. Kazimirus rex Poloniae 1492.  
 " 15. Johannes de Lusilia officialis in Reginburg.  
 Julii 7. Leonardus Rembowski abbas 1649  
 " 18. Johannes episcopus pomeranensis  
 " 22. Gerhardus episcopus pomeranicus  
 Septembr. 28. Wigboldus episcopus Cholmensis.  
 Novembr. 8. Vincentius Colmensis episcopus  
 " 15. Sbrigens archiepiscopus gnesnensis  
 " 23. Obiit p<sup>re</sup> memoriae d. Mechtildis illustris  
 Pomeranorum ducissa et p<sup>ri</sup>ma fundatrix ecle-  
 siae Samboricensis, A. D. 1270.  
 " 27. Obiit Leonardus Rembowski abbas I 1590.  
 Decembr. 25. Obiit dominus Mestwinus dux Pomeraniae  
 fundator novi Daberan A. D. 1295.  
 " 30. Obiit nobilis dux Samborius Pomeraniae, fundator  
 ecclesia

Monumenta historiae Warmiensis I Abtheilung: Codex diplomaticus Warmiensis oder Regesten und Urkunden zur Geschichte Ermlands, gesammelt und auf Veranlassung des historischen Vereins für Ermland herausgegeben von C. L. Wölky Domvicer in Frauenburg und J. M. Saage Secretär und Archivar bei der bischöflichen ermländischen Curie. Tom I 1856-1862 (Urkunden der Jahre 1231-1340. H. XII. 195 Regest. 1603. Diplom. i Regest. 2 tablice niemieckie. Regestow nr 521. Diplomata nr 316. I Lieferung Regesten Bogen 1-2 Diplomata Bogen 1-12. Mainz (Verlag v. Neukirch) 1858. H. 32. i 192. (3 Lieferg. i Tom) jeft tu 121 regestow diplomow od 1231 do r. 1278; i iii diploma. tow od r. 1238 - 1301 warmii dotyczacych.

II Lieferung Regesten Bogen 8-13, Diplomata Bogen 1-12  
Band II (Urkunden der Jahre 1341-1375 selbst Nachträge von 1240-1340)  
IV Lieferung (Diplomata nr 1-92 od r. 1341 do r. 1347) p. 1-96.

V Lieferung (Diplomata nr 93-305 od r. 1347-1360) p. 97-304.  
VI Lieferung 1863 (Diplomata nr 305-570 od r. 1360-1375 p. 305-603  
(od H. 548 do 572) Nachtrag Diplomata nr 514-572 od r. 1340-1359)  
VII Lieferung 1864 (Verzeichniss - Personen und Ortsregister - Sach- und Wortregister) pag. I-XL. i 605-672.

dotad cala: Codex diplomaticus Warmiensis oder Regesten und Urkunden. Braunschweig 1860-1863. 8. 2 Bände 8 Zhlr.

Monumenta III Band. Hefte 1. 2. 3. Braunschweig 1865-1866 pp. 1-499. 3 Zhlr.  
Scriptores rerum Warmiensium oder Quellschriften zur Geschichte Ermlands. Im Namen des historischen Vereins für Ermland herausgegeben von Carl Peter Wölky und Johan Martin Saage. I Band. 1866.

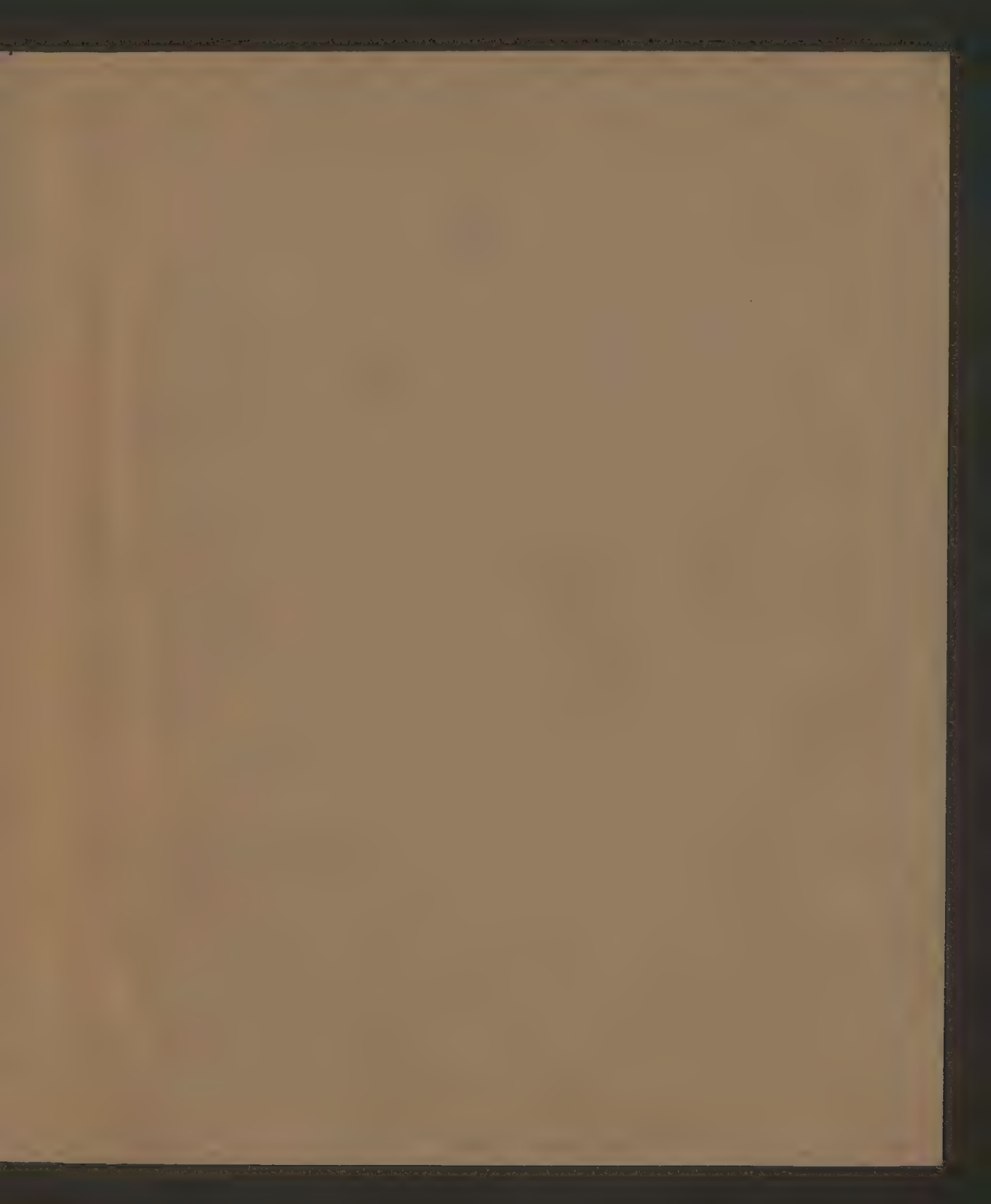
1. Series episcoporum Warmiensium herausg. von Wölky p. 1-9.
2. Johannis Placitici Chronicon de vitis episcoporum Warmiensium herausg. v. Wölky p. 10-132.
3. Leta de interceptione castri Allenstein v. XV. Herausg. v. Wölky p. 138-203. (Grußbuch der Fürsten)
4. Die ermländischen Anniversarienbücher herausg. v. Wölky p. 208-299.  
(od 1566 nekrológów: 1. Frauenburg 2 r. 1393. 1441, 1521. 1592. 1611-12 Klaffhorn)

5. Memoriale Bartholomei Libenwald (zapiski o d. 1450-1462  
pamiętnikowe) p. 300 - 313.
6. Financia castri Heylsbergk (okolo 1479) p. 314 - 343.
7. Berichte gleichzeitiger preussischer Chronisten  
über Nicolaus von Tungen (auf Pass. Weinrichs und der  
Hochmeisterchronik) zusammengestellt von C. L. Woelky  
p. 343 - 357.
8. Investiti a domino Nicolao episcopo Warmiensis (od 1479 -  
1486 spisy beneficjatorów) p. 362 - 383.
- 9) Sedes an hypostylerales dioecesis Warmiensis (spis dycecyj  
z r. 1581 - spisami wstapieniami miedzy 1482 - 1528) (ten spis by  
niez excerptowany przez Leo: Hist. Dioecesis p. 425) - Arnold  
Kirchengeschichte p. 183 - Oppen: Hist. comparative  
Geographie p. 136 - tu kompletny - jest to Urbar.  
buch - Liber beneficiorum - ktorego dochowal sie przy  
aktach wplytu biskupa Kromera z r. 1581) herausgege-  
ben von J. H. Saage und C. L. Woelky. pag.  
384 - 444.





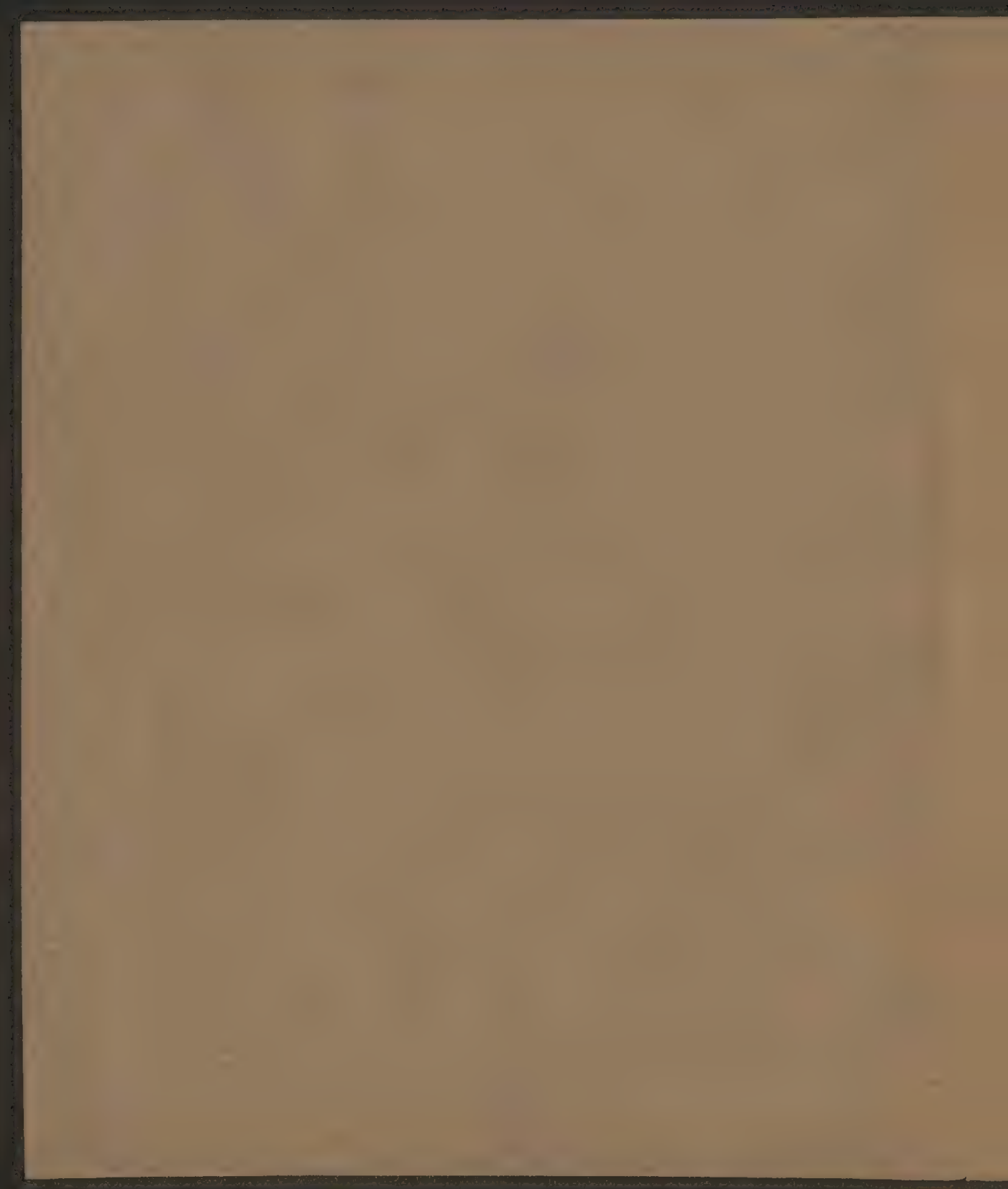














Distorius był pierwszy który powziął myśl zebrać razem histo-  
ryków polskich w XVI w. - również i Eporyn w Edygu Kolornig  
Kromera. Później Forster, Huisen, Somersberg, Mitzler de  
Kolof, Bohamolec. - Jednakże takiego zbioru jak Lertz  
Monumenta Germaniae nie mamy, którego zasadą było  
„do każdej Kroniki zebrać wszelkie możliwe do dostania  
„rękoписy, z nich wybrawszy najlepszy przyjmując za zasadę  
„a przez porównanie z drugimi, jak najmożliwszą czystość  
„pewności i poprawność stylu osiągnąć.

Głównym wątkiem wszelkich Kronik średniowiecznych jest  
Historia Eusebiusza (r. 264 - 340) nowopieczna z Synchronistycz-  
nym Kanonem pisana po grecku, przez Bizantyńczyków i Kronikarzy  
Ruskich dalej ciągnięta. Dla Świnników przetrwał Kronikę  
Eusebiusza św. Hieronim który ją do r. 378 doprowadził. Kroni-  
ka św. Hieronima i Bedy stuzysta w średnich wiekach za wstęp  
do dalszych krótkich rocznikarskich chronologicznych zapisek.  
Za wstęp stuzysta Kronika Iridora z Sewilli biskupa + 636  
zawierająca w krótkości przegląd zdarzeń świata począwszy od stworze-  
nia podzielony na 6 wieków świata. Mała Kronika o 6 wiekach  
świata do r. 726 <sup>regalica</sup> napisana przez angielskiego mnicha Bedę  
+ 735 stuzysta za wstęp, a jego tablice wielkanocne gdzie pnu-  
latach po brzegach lub po rokach notowano zdarzenia, które  
potem przepisywano staty się zaroiem Roczników Kronikarskich.  
Najdawniejszym piśmem który obfiej o Polsce daje wiad-  
omości jest Thietmar ur. 976 syn hrabiego Siegfrieda von Walbeck  
z Saxonii, spokrewniony z cesarzami, Książęciem był w Kłafytorze Bergen  
i w Magdeburgu; r. 1002 został przełożonym Kłafytoru Walbeck, a

r. 1009 biskupem merseburckim + 19. grudn. 1019. Są to obfzerniejsze  
pamiętniki. Jowich czasów (Elys. Wagner 1802. 4<sup>o</sup> 2 dobre mi wstęmi  
krytycznie przez Lappenberg Mon. S.S. Pertz 723-821; Kto  
mawienie męmiertka Ulfinausa Dresden 1790; przez Laurent  
Berlin 1848 polskie Komornik Kiego w Zytomierzu)

afektacyja klasy-  
czymu, naśladowa-  
on sentencyjny styl  
Lallustiusza - 59  
w nim wiersze z auto-  
row i z poematów  
średniowiecznych  
dziś może zaquibio:  
nych. - Rzeźwa  
i quwoje

Kadlub Kowi nie chodziło tyle o datę i o prawdę historyczną  
ile o formę. Głęboko studiowanie pisaną klasycznych pobudziło  
go do naśladowania ich w formie zewnętrznej. Głównym dziełem  
jowym kładzie w usta mowcy fikcyjne utworzone przez siebie,  
używając staroklasycznych nazw dla osób i miejsc polskich niewła-  
ściwie, przeważa w nim głośnie troskliwość i uganianie się za  
ozdobami retorycznymi. W opisie gdzie się czuło popisuje z fars-  
mi wiadomościami prawnymi i innymi brak prawdy; przeważa  
tylko fantazja. Niechodziło mu tyle o prawdę w opisie ile  
o moralizacyę. Styl wyszukany przez dobieranie słów średniej  
kategorii która wtedy może za elegancyę uchodziła, czuło mniej  
rozumiały. Mimo tego ostatnia część jest wartości niepospo-  
litej, trafny obraz kraju.

Żywot S. Wojciecha (+997) napisany na ządanie Ottona III cesarza  
przez Jana Canaparius opata klasztoru S. Alcego w Argynie  
(Joannis Canaparii Vita S. Adalberti ed. Pertz. Mon. S.S. IV. p.  
581-595) przerobiony nieco później r. 1004 przez Brunona  
von Querfurt zamieszkanego w Prusach 14 lut. 1009 (Vita S.  
Adalberti auct. Brunone ed. Pertz Mon. S.S. IV. 577, 596-  
612). Tęgoż Brunona list do cesarza Henryka II mowi  
o Polsce (Hilferding Aufkaza Besjeda - Miklosich Slav. Biblioth.  
II. 307, W. Giesebrecht: Geschichte der Kaiserzeit 2<sup>te</sup> Aufl. II  
600. i 192)

Żywot S. Romualda napisany w XI wieku przez Piotra Damian  
(Vita Sanctorum i Pertz Mon. Germ. S.S. IV. 846-854) zawiera też  
nieco o Polsce.



267  
W średnich wiekach Tauińska mowa nie jest już cudzą mową  
lecz żywoczną mową aktorów sądowych i urzędowych, mową u-  
miejętności i sztuki, oraz konwersacji między osobami wykształ-  
conymi. W mowie tej wytworzył się właściwy potrzebom i ~~pragmat.~~  
i stanowi owego czasu odpowiedni sposób wyrażania się. Uży-  
cie mowy Tauińskiej w Kościele wywarło przeważny wpływ  
na mowę; rytmiczna harmonia prozy oraz rymy przypomi-  
niają śpiewy chorałne w Kościele.

Za przykład powieści Tauińskiej średniowiecznej służby może  
posłużyć Bolesław z r. 1109 (w Chron. Polon. III. 1)

Cuda S. Dziesięć pisane około 1121-1124 (Mikula S. Egidi  
ed. Jaffe. Mon. Germ. SS. XII p. 323) wspomina o Sieciechu  
podczas Bolesława - używając i Długosza.

Genealogia narodów wyjęta może Długosza z Hugonis (Opus  
Havigny r. 1102) Chronicon ed. Lertz (Mon. Germ. SS. VIII 288-502)

Żelki Kronikarz Kosmas dziekan kapituły prałickiej (wnuk  
kapłana polskiego który wraz z innymi jeńcami polskimi w Ge-  
dach oddany został r. 1039) umarł r. 1125 pozostawiając syna  
Henryka Dzikiego biskupa ołomunieckiego. Kronika jego cześć

(Cosmas Chronica Boemorum ed. Koepke Mon. Germ. SS. IX. 1-209)  
z dopełnieniami do r. 1283 zawiera szereg materiałów do historii Polski.

Tak zwany Marcin Gallus kapłan Bolesława III (może Przetęty  
opat tyniecki) opisał właściwie żywot Bolesława III w 2 księgach do  
r. 1123, dodawczy w pierwszej księdze jako wstęp pierwotne dzieło Dzikiego  
podług podań. Styl jego nadły, proza rytmicznie rymowana.

(Chronicae Polonorum edd. Szelkowsky et Koepke, Mon. Germ. SS. IX.  
418-438)

Żywot św. Stanisława napisany około r. 1250 przed kanoniza-  
cją przez Wincentego z Kielc dominikana Kraków. Jest w  
w Martini Galli Chronicon rec. Bandtkie. Varlav 1824. 88



Najdawniejsze roczniki są krakowskie Katedralne (wyda-  
ne przez Łętozkiego Katalog 1854 t. IV) służyły one za wz-  
tek roczników (w Gdanskiej Edycji Marcina Galla wyd. przez  
denquicha) i w Sonesbergu Script. res. filer.

Najdawniejszych pisarzy historycznych węgierskich wydał  
Endlicher S. *Perum hungaricarum Monumenta Aspadiana*  
Jagalli 1849. 8<sup>o</sup> 2 najdłuża sicut) Anonymi *Belae regis nota-*  
*ri de gestis Hungarorum* (pp. 1-54 wydał i osobno: Anonymi  
*Belae* .. *testum ad fid. Cod. Vind. rec. Endlicher 1827. 8<sup>o</sup>*) pisa-  
2 Koncem XII wieku i ofnowane na tle Kroniki Legino. 2)

*Chronicon Posoniense* (p. 55. Krótkie roczniki od r. 997-1203)  
3) *Żywot S. Zoltana* napisany przez Maurra biskupa piestofiel-  
skiego (p. 134-138 i w *Acta Sanctorum Jul. IV. 336 ed. G. Luper*)

4) *Legenda Krótki* o S. Stefanie i wiśkiza napisana 1105-1126  
przez Hartwicha biskupa regensburzkiego na prośbę Króla  
Kolomanna (p. 139-192; także *Acta Sanctorum September I. 456*  
*ed. Hilting* - i 1836 *ed. Lodhrachy cum commentariis*). 5) *Legenda*

o S. Gerhardzie biskupie Csanaadskim, który był w łokh rodem,  
który napisał na rozkaz Króla Stefana naukę dla syna jego  
Emeryka i który został umieszczony r. 1046 (p. 205-234 - także w  
*Acta Sanctorum Septemb. VI p. 722* i w *Batthyany: Historia*  
*episcoporum Chanadensium 1890. 4<sup>o</sup>*) - *Legenda* ta napisana o roku  
r. 1381. - *Bulla* papieża Sylwestra dotycząca Korony węgier-  
skiej szabrykowaną została przez dewa Kowicza.

Roczniki spisywano w klasztorach benedyktynów lub cystersów  
lub po katedrach; są to notaty których autorów po wiśkizy, 1283  
nie znamy, 1283-1284 kilka pisało kontynuatorów. Nie widać  
w nich planu i rozkładu jak w *Drugosyn*; niektóre lata są  
traktowane inne zwięzlej; niektórych lat brak. Są nieo-  
czym kasowaniem klasztorów zaginęło wiele takich roczników  
(o jakich wspomina *Nakielski Macchovia*) oraz niekrologiów.

1) *Vita Stephani*  
*regis Ungariae*  
*ed. Wattenbach w*  
*Mon. Germ. S. XI.*  
*222-242.*)

Helmolda Kronika (Tomaz. po niemieck. Laurent. Berlin 1852  
- a rymami niemieckimi r. 1378 Hermann v. Kischberg - Tom  
polsk. Dąbowski - Helmoldi Chronicon Slavorum cum continua-  
tione Arnoldi ed. Bangert 1659. 4<sup>o</sup> i walcibnitz Scriptores rerum  
Brunsvicensium. Hanov. 1707-1711 (3 vol.) II. 532) Helmolde  
zł w klasztorze Norbertanów Faldera czyli Neumünster;  
Gerold biskup Oldenburgski sprowadził Helmolda z Lwobij  
zł w koniu jako proboszcz w Bosau nad jeziorem Plön. -  
Kontynuatorem Helmolda od r. 1170-1209 był Arnold opat  
klasztoru S. Jana w Lubee.

Saxo alla uzołofu zwani Grammaticus zł na dworze Axela  
czyli Absolona biskupa roskildskiego (Rothschild) rodem z Seelan:  
dł napisał historię Dani po r. 1186 (Saxonis Grammatici Histo-  
ria Danica rec. Müller et Velfchow. Hafniae 1839.)

Kadłubek Wincenty nęledował Cyrona w rozmowie Jana aryb.  
gnęgn. z Mateuszem bisk. Krakow. inbo nie pewne ałali pierwotna  
forma (tak zwany Dzięzwę) nie była bez dialogu O Kadłubku:  
Dobrowsky. Wiener Jahrbücher XXVII p. 255 i XXVIII. 201. Linde: Vin:  
zenz Kadłubek; E. v. Gutschmid: Ueber die Fragmente des  
Lomp. Frogt und die Glaubwürdigkeit ihrer Gewährsmänner  
Aus dem 2. Supplem. B. d. Jahrbuch. für d. Philologie 1857-  
Gutschmid: Kritik der poln. Urgesch. des Vinc. Kad. im Archiv  
für österr. Gesch. Quellen XVII p. 295-326)

Kronika Henryka Lotwańka kłorego biskup Albert wyhował  
aż do r. 1227 wydał Gruber 1740; w Tomazem niemi: Berndt  
1747. -

Niękŕze Kroniki fwiata w frednich wiekach: Alberci monachi  
Frium Fontium Chronicon (dor. 1241) był zakonnikiem w klasztorze  
neuf-montier koło Hny i w Trois-Fontaines. - Wincenty z  
Beauvais (Bellouacensis) dominikan +1264 Speculum historiale  
- Jakuba z Gemni dominikan arybiskup genueński +1298: Jacobi a



Voragine Legenda Aurea vulgo Hystoria Lombardica dicta.  
(do niej dawano legendy patronów)

Kronika Marana Pola Ka arcyb. gniezn 1238 (rodem z  
Opawy? dominikana. Chronologia jego cesarzy i papieży używana  
była w średnich wiekach jako kompendium pouczające

Hystoria Koscielna dominikana Ptolomeusza czyli raczej  
Bartholomicja z duca wyznia św. Tomasza z Awinion, biblia

tekana papieży Jana XXII i biskupa z Forcello + 1327  
(druk w muratori) - Kronika Jana Victorienfis (Vitring)

- Flores Cronicarum Bernardi Guidonis (dominikana francus.  
kiego Który + 1331 jako biskup w Lodève w Langwedocji) t.j.

hystoria papieży i cesarzy - Chronicon Ottonis Frisingensis  
(biskupa w Freysing + 1158)

Moralisai w XII wieku: Jan z Salisbury (Johannes Saresbrie-  
nensis Polycraticus - Gualteri Mapes: De nugis curialium  
distinctiones quinque. London 1850 - Gervasius Tilberienfis  
Otia imperialia. (zr 1212) był za młodu nauczy ućlem prawa  
w Bononii

"Siquis incumbere laboribus antiquorum notabatur, et  
non modo asello Ariadiae tardior, sed obtusior plumbo  
vel lapide omnibus erat in risum." Johannes Saresbrie-  
nensis Metalog. I, 3!

W. Wattenbach: Deutschlands Geschichtsquellen im Mit-  
telalter bis zur Mitte des dreizehnten Jahrhunderts  
Eine gekrönte Zeitschrift. Berlin (Hertz) 1858. 8. XVI. 489.  
(na koncu jest spis uŕyŕstkich nekrologiów między innymi  
Klosteru Wilthen apud Hless: monumenta Guelf. p. 292)







Podatki były za Działy albo gruntu albo osoby dotyczące  
(*perangariae praediales et personales* - *Cod. dipl. II. 608*  
*z r. 1252*). Podatki te były: dan (datio) podwórowe - danina była  
koni (poleorus) wółów (nowołowc) swini (narsaz) gosi (columbatio)  
- Poradnie (vestigal rastrale - *Gumny*), z poradku wigie  
(sep) oddawane, r. 1020 zamienione w podatek ziemny (zw-  
ziud, *Zufmyned*) wynoszący do 12 gr. od morga - Danina zboża  
do Księstwa opichrzy w ramach (strosa) około r. 1000 nafta  
(*Birryntinnin, Gmny*) - Służba wojenna i straż w ramach  
(strosa) - roboty około grodów i mostów - podejmowanie Księcia  
w kraju przejeżdżającego (stan - statio) - Przeprowadzanie  
kiercia i jego postów (prewod *Galm*) i dawanie podwódów  
(podwoda) zakazane dawac' szlachcie synodem r. 1180 (cf. *Kad.*  
*Tubek lib. IV*); strzeżenie forotów (forot) dawanie podwód  
(nowoz) - opłaty: mostne, targowe - gonienie za złoczyńcami  
(opole).

Kolonizacja niemiecka w Polsce, zaczęła się od Księstwa, który  
pierwsi mianowicie zakonnicy z Niemiec przybyli, zwłazna  
i wtedy klasztory były ogniskiem osiedla. W dziejach niemieckich  
poruszony od X wieku widocznym jest prąd na wschód. Niemcy  
kolonizowali r. 1143 Liubeck w Księstwie, wkrótce potem osiedli  
Flandryjczycy w Księstwie Obotrytów, a Westfalańczycy w Księstwie  
Polskianów; r. 1150 kwitły już osady niemieckie Brandenburg,  
Havelberg, Arneburg, Tangermünde, Salzwedel, a nawet w  
Szczecinie na Pomorzu. W Szwabii już r. 1163 gospodarzyli Niemcy  
w osadach. Również około tego czasu osiedlali Niemcy na Śląsku i  
w Siedmiogrodzie, gdzie podług podan historycznych Król Geiza  
II (1141-1161) Niemców miał osadzić. W Czechach były już r. 1203  
kolonie niemieckie. Wkrótce zatem zakładali Niemcy miasta: Ry-  
gę 1202, Rewel 1219, Toruń 1231, Chełmno 1232, Stalburg 1234, Srebr-  
n 1237, Hagera 1243, Kolberg 1255, Greifswalde 1248, Frankfurt 1258,



Landberg nad Wartą 1257, Sroda na Śląsku (Neumarkt) 1214,  
Opole i Rauborz około 1217, Goldberg 1211, Kottenblut 1214, Stei-  
nau 1215, Löwenberg 1217, Neumburg nad Kurfą 1233, Wrocław  
i Striegau 1242, Brzeg 1250, Wielki Głogów 1253, Kraków 1257  
(Civitas Cracoviensis locata est theutonico iure A. 1257 - Annales  
Cracov. apud Lengnich: 2. pręga et Gallus. Dantysz 1349 pag. 34)  
Kraj był ~~z~~ rzadka wtedy zaludniony, ogłębne lasy i pustynie pokry-  
wały ziemię. Wsi niemieckie lokowane były na czynszach i w ważnych  
kryminalnych sprawach podlegały tylko sądownictwu Księcia. -  
Książki niemieckie wydane do Polski sprowadziły za sobą Niemców,  
również jak i zaprowadzenie Książków do Mazowsza r. 1225: miano-  
wicie po napadzie Mongołów zajął się kraj zaludniać koloniami.  
Najwcześniej kolonistów w Polsce osiadło z Brandenburgii i Śląska. -  
Pierwsi osiednicy byli Flamingowie i Holendrzy; wielkie wpływy  
morskie w r. 1101, 1105, 1109, 1112, 1115, 1120 aż po 1220 wygnaty wiele  
mieszkańców z Niderlandy: podobnie jak głód r. 1264 wielu Niemców  
do Polski sprowadził (ut multi vacatis agris fugerent in Polonia -  
Sommerberg II. 17). Prawo lenne wielu też z Niemiec do Polski wygnato.  
Mierzono grunta na morgi flamskie i frankoniskie. Z Adelajdy żony  
Kazimierza W. przybyło wiele osadników z Habsburgów. - Miasta głębo-  
ko podług wzoru chełmińskiego (juz ulmense) albo średniego (novum:  
forum) które było magdeburskie z matami modyfikacyjami.  
Żydzi byli już r. 1085 w Polsce. Marcin Gallus (II. 1.) mówi o Judycie iż  
wykupowała. Chęsznian: "de servitute judaeorum". Podróż rabina  
Petachia i przywileje świadczą o bytności żydów w Polsce, a nawet po-  
dejrzane żydowsko-polskie monety. Żydzi tworzyli osobne gminy  
z autonomią, obrabiali sami starczych który ich sędzili.  
Gród (castrum) różnił się sądownictwem od zamku (ara), podobnie jak  
i miasta królewskie (Nationalstädte - Immediatstädte) od miast  
ślaskieckich (Höfstädte - Mediatstädte)  
Cechy Pierwotnie rzemieślnikami w rowoultworzonym mieście, byli ci  
którzy pracowali około zaspokojenia najpierwszych potrzeb. Jejeli była  
wiskaza ilość rzemieślników jednego rzemiosła, zawiązywali się w korporacyje  
i tworzyli cech. Cechy były głową podporządkowania miasta. Cech wyznaczał swe  
ustawy oddzielnego miasta i dodawał nowe stosownie do potrzeby.

Swierchnosc umiędowa miasta składowa się z zarządzających administracyj-  
nych rajców i z sądownych Tawników. Urzędy były bez pensji, tylko pobierały  
taxy czyli opłaty. Znaczenie wojtów później w obec obranych przez gminę rajców  
z nacjnie upadło. miasta nabywały na własność dziedziczny urząd wojtów,  
który z razę wielkie mieli znaczenie i przed Księciem lub Królem tylko  
odpowiadali. Jeżeli miasto w trudniejszych wypadkach prawnych nie zdo-  
tało rozstrzygnąć, udawało się pierwotnie o poradę prawną do miasta  
od którego powzięto ustawę lokalną; zwykle do ~~do~~ Magdeburga -  
było to trybunał apelacyjny. W Wielkiej Polce podobnie Łęczyński Książę  
Kujawski r. 1325 aby miasto Solec apelowało do Włocławka, a gdyby  
i tam nieznaleziono wyroku, do Chetyna i do Torunia (Ogłoszenia Ki-  
codea II. 2. p. 654) - miasto Bydżów (Koronowo) podług przywilegi  
Jana opata byszewskiego z r. 1370 miało apelować do Bydgoszy  
(Młotke: Codea p. 32 n. 30) - w miastach powstawały Koscioły, Szpitale  
i szkoły. Byłtoż obok jednego miasta były oddzielne jurysdykcje i miasta.  
miasta często między sobą zawierały federacje w interesach handlu,  
przemysłu lub bezpieczeństwa. Jak wielkie było znaczenie miast świad-  
czy traktat Kazimierza W. z r. 1343 z Krzyżakami podpisany przez 6 miast  
(ditesac ref gestae I. 2 p. 34), wplywały nawet do obioru Królów. W XV  
wieku zaczęła szlachta wykluczać miasta z prerogatyw - Prosz trybunał  
apellacyjny wyższego prawa magdeburskiego istniała jeszcze trybunał  
6 miast. Takim był w Wielkiej Polce trybunał z rajców miast Kalisza, Gniez-  
na, Łęczy, Koscian, Łobedzisk i Klecka ~~1450~~ r. 1450 o kłótni  
Ropell wspomina). Bandkie (Zbiór rozpraw) spóźni się sądy wyspe  
magdeburskie były w Krakowie, Poznaniu, Lwowie i Sandomierzu.  
- Deputowani miejscy chociaż w XVI wieku bywali na sejmach, odgrywali wie-  
cej rolę spektatorów: albowiem sejm Kosczyński za Ludwika r. 1374 szlachcie  
radał wielkie prerogatywy - Sejm w Łęczy r. 1420 chwał znieść cechy  
razie miślnie i przemysłowe (Vol. leg. I) - Sejm radomski z r. 1505 nakazał  
dawać urzędy tylko szlachcie ofiadłej i oznaczał iż szlachcie trudniący się mie-  
nim zatrudnieniem utracił szlachectwo. Zygmunt I nakazał przez wyjątków  
ustanawiać taxy wyrobów i ceny r. 1532, a r. 1538 zniósł cechy (Vol. leg. I)  
i lubo Zygmunt August r. 1543 po trzeci raz zniósł cechy, istniały takowe.  
szlachta donagatała nawet r. 1543 na sejmie w Krakowie, aby składy  
znieśli. - Później powstały nowe podatki w miastach przez poradnego,  
Łos od domów i majątków, targowe, Łopowe, Hylberna (za miast dawniej Hanyj)

Logtowne, Lodymne



Monumenta Germaniae historica inde ab anno Chris-  
ti quingentesimo usque ad annum 1500 auspiciis  
Societatis aperiendis fontibus rerum germanicarum  
medii aevi edidit Georgius Heinrichus Pertz vere-  
nissimo Borussiae regi a Confil. regim. int. biblio-  
thecae regiae praefectus. Scriptorum Tomus  
XVIII Hannoverae impensis bibliopolii aulici Flah-  
niani 1866. (Hannoverae die 8 Martii Anni 1866  
typis Culemannorum) fol. pp. XX XVI (typ. - index  
do tomu 19<sup>o</sup> - Indices librorum qui tomis ~~6~~ scripto-  
rum sedecim I - XII. XVI - XIX habentur t. j. Index  
chronologiczny i Index alfabetyczny - Przemysla Pertz)  
pp 1-720 text kronik 721-772 (Index et glossarium  
auctore Hermanno Laßke) i. pny pag. 543 Facsimile  
(Annal. Cracov. vetusti Cod. Petropol. - Annale Lublinski  
Cod. Berolin. - Annal. Capituli Cracov. Cod. Cracov. -  
Annales Kamenzenses. Cod. Wratyslav. - Annales Solo-  
norum I Cod. Lamogoc.

Sowarsztwo Aperiendj Fontibus rerum germanicarum  
medii aevi zawigzone w Frankfurt XIII Cal. Feb. 1869.  
Tom 19<sup>ty</sup> obejmuje Drugi Cz. r. Annalow Wtostkich  
(gorny h. Wloch, Juszyn, Langst sa. Roscalnego Krolestwa  
Syacly) Marchii H. fypanskij, i Anglii. (dopiero  
odstr. 526 arkusz 66\*\*\* \*\*\*\* do konca idq Annaty nasdo-  
twarzce w tym porzadku.

Annales Silesiae edente Wilhelmo Arndt (p. 526-570)  
Annales Wratislavienses antiqui. b. Annales Magistra. p. 524-531  
tus ~~6~~ Wratislaviensis - a) Wydat najpóźod Sommer-  
berg J. II p. 17-18 a drugi raz Calmar Grinckagen w Cod. diplom.

riles. T. III. 3dg odr. 1238-1308. 2g kopisu oryginalnego  
niema. - b) wydaj pierofy raz Sommerberg II p. 172-186  
idg odr. 1149-1491 2g kopisu oryginalnego niema.

(p. 531-533) 2) Annales Wratislavienses majores - wydaj najprzód  
Fiedler w Zeitschrift für Geschichte Schlesiens I n. 213-  
224 tu wydane drugi raz poprawniej z 2g kopisu bibliot.  
wrocław. - 3dg odr. 1230-1371.

(p. 533-536) 3) Brotae monialium Sanctae Clarae Wratislaviensium.  
Wydaj najprzód Hoffmann w Monatschrift von und für  
Schlesien 1829 pag. 242 - drugi raz Henzel: Script. rer.  
riles II p. 120-132. - tu po raz trzeci podług 2 g kopisu  
- jest to piśmieniow odr. 1260-1682

(p. 536-540) 4) Annales Silesiaci compilati - wydaj Joseph Fiedler  
w Soni Klostsch. Slavische Bibliothek T. II p. 41-51 notuj  
2g kopisu w bibl. wiedeń. z XV wieku. - 3dg odr. 965-1249.

(p. 541-542) 5) Annales Griesovienses majores - wydaj Roepell w Zeit-  
schrift des Vereins für Geschichte Schlesiens I p. 200-213. -  
tu poprawny 2 g kopisu wiedeński. - Krotkie zapiski odr. 1230  
do r. 1306.

(p. 542) 6) Annales Griesovienses minores - jest to 12 Krotkich  
zapiskow odr. 1292-1312 tu po raz pierofy z 2g kopisu wrocław.  
z XIV wieku wydany - Same notaty o opatach.

(p. 543-547) 7) Annales Hiosterciensium in Heinrichow. - w 2 redak-  
cyach a - b) - a) wydaj Hl. Hoffmann w Monatschrift von  
und für Schlesien I. 49. a drugi raz Henzel: Script. rer.  
riles I p. 33-37. idg odr. 971-1410 krotkie - b) tu pierofy  
raz wydane z 2g kopisu dawnego, idg odr. 971-1326.

(p. 547-548) 8) Annales Heinrichowenses - w 2 redakcyach a i b -  
a) dra od 977-1243; b) zas b) z 977-1268 krot-  
kie zapiski tu po raz pierofy wydane.

(p. 548-549) 9) Annales Lubenses - drukowane najprzód w Wattenbach  
Monumenta Lubensia 1861 pag. 9-10. wzmiję z krotkich  
zapiskow odr. 1241-1281.



- 10) *Epitaphia ducum Silesiae*. — Druk. najprzód w Wattenbach *Monumenta Lubensia* 1861 pag. 15-19. (p. 550-552) — tu zaś drugi raz wydane — obejmują zapiski dat zgonu książąt śląskich 1201-1352.
- 11) *Annales Silesiae superioris*. — Tu pierwszy raz (p. 552-553) wydane z rękopisu królewieckiego z XIII wieku — 129 od 1031-1290 same krótkie zapiski jak np. a. 1206 męsko iux Raxeburgensis tuendo Episcopus obiit. — a. 1251 Diola domina de Bydł obiit.
- 12) *Chronicon Polono-Silesiacum*. — Pisane na początku (p. 553-570.) XIV wieku autor używał kroniki Kęst. bka — wydania: w Sommerberg *Script. rer. Silesiac.* I pag. 1-13 (podług rękopisu biblioteki Rhedigera) 2<sup>a</sup> ed. w Wydaniu Kroniki Bożogłosa przez Jabłonowskiego w Warszawie 1752. in 4<sup>e</sup> prosty przedr. k. z Sommerberga. — 3<sup>a</sup> ed. w Henszel *Script. rer. Siles.* I. p. 1-32 (podług rękopisu Rhedigera) — 4<sup>a</sup> ed. tutaj podług rękopisu z Fürstenstein zamyka dzieła de Pleś. z XIV wieku doślad nieznanego — idzie od pogańskich czasów aż po r. 1278. —

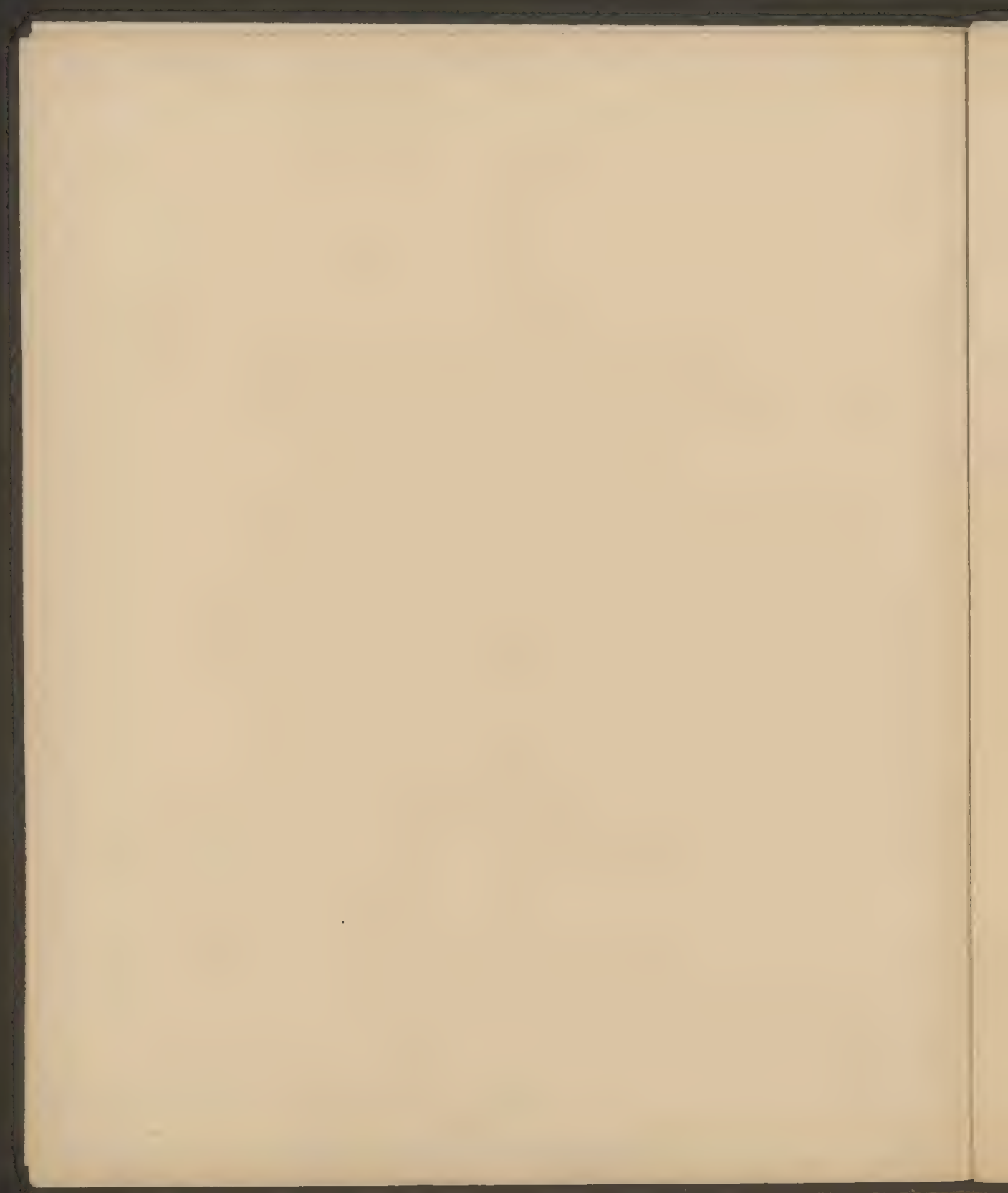
*Annales Posonienses* edente Wilhelmo Arndt. pag. 570-573. (krótkie zapiski biblioteki narodowej w Lipsku z rękopisu pergamin. z XIII wieku idą od r. 997-1228. Wydania: 1<sup>o</sup> Joseph Koller: *Historia episcopatus Quinqueeclesiensis Posonii* 1782. tom I p. 102-105 et 411-413. — 2<sup>o</sup> Endlicher *rerum Boemiarum monumenta Arpadiana* pag. 55-58.

*Annales Posoniae* edentibus Richardo Roepel prof. p.o. oratiss. et Wilhe. o Arndt Ph. Dr. (p. 574-689)



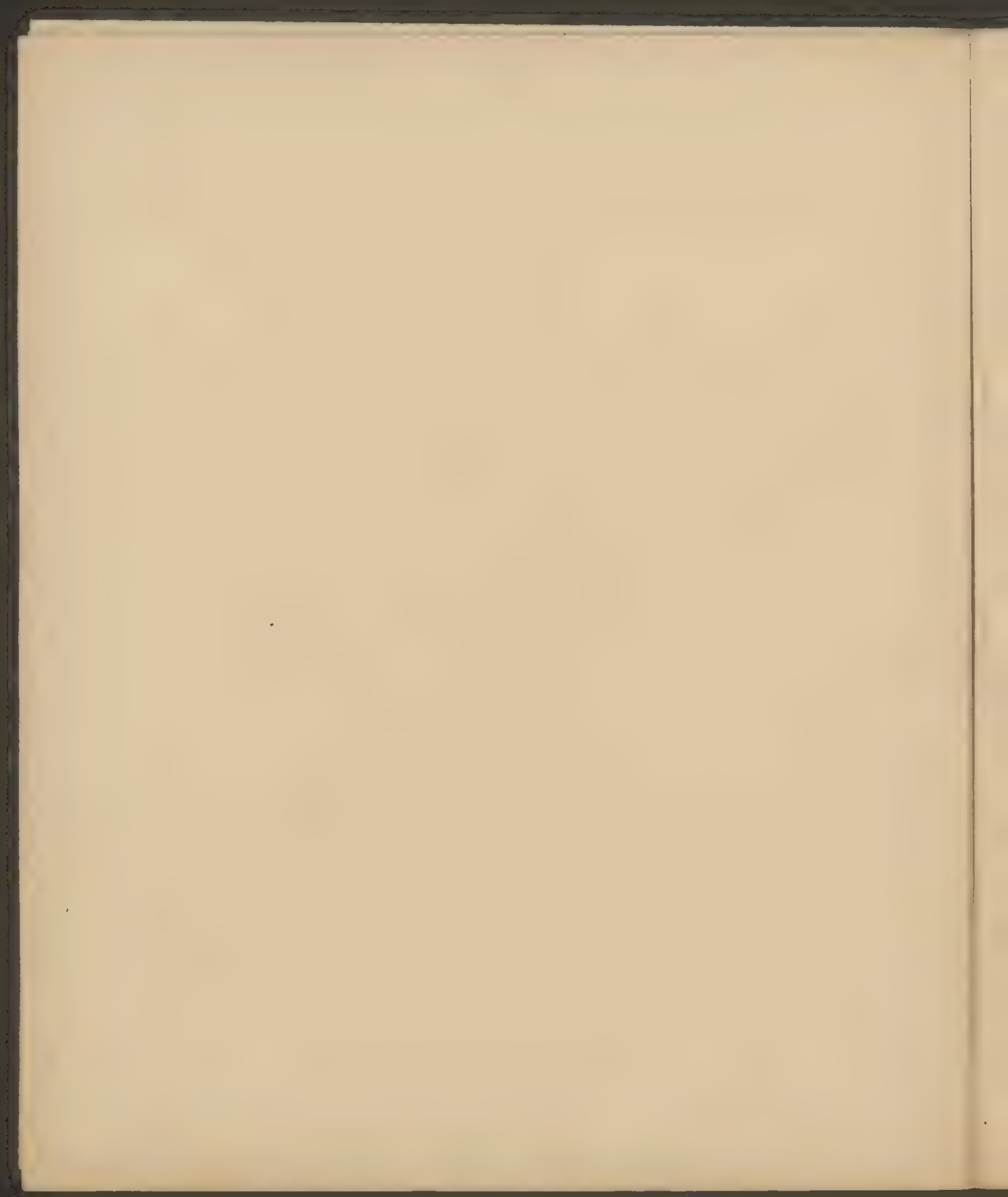
X











Annales Poloniae edentibus Richardo Koepell  
 prof. p. c. Vratislaviensi et Wilhelmo Arnst ph.  
 D. (Ornamenta Germaniae historica auspiciis  
 Societatis aperiendis fortibus rerum Germanicarum  
 aeri, editi Georg. Heinric. Lertz. Script.  
 Tomus XVIII. Hannoverae imperiois bibliopolii  
 Alci Hahniani 1806 fol. pag. 544-689)

Trudno jest powiedzieć która forma Annatów polskich  
 jest najdawniejsza ponieważ wszystkie do nas doszłe  
 kopie nie są pierwotne, lecz odpisami lub skró-  
 ceniami lub przerobieniami dawniejszych. Namoto  
 jak widoczny jest pomiedzy niemi (zwiazek, tak  
 iż przypuszczać należy iż te wszystkie te Annaty  
 miały wspólne jedno pierwotne źródło dla  
 nas zagubione z którego powstały. Ze podobne  
 najdawniejsze Annaty na początku XII wieku w Polsce  
 istniały, dowiadujemy się z bulli papieża Innocente-  
 go IV z r. 1251 do komisarzy badających cuda i Stanis-  
 ława gdzie stoją te wyrazy: Adhaec librum croni-  
 cae in quo ad capitulum pertiens ad ~~regnum~~ negotium  
 „memoratum ex archivo.... ducis Poloniae editum  
 et etiam librum Annalium et Epistoliarum considera-  
 „diligenter.“ (Ob. Dlugosz. Hist. Pol. I. 714 - Brücking:  
 Urkunden von Lebus p. 184 - Lertz Monumenta Script.  
 XIX p. 599 - Raynaldus ad ann. 1108). - Właści-  
 ter wyraznie iż te najdawniejsze zagubione Annaty



postawiony jako tło do O napisania żywotu S. Hlawa. Który wkrótce po r. 1254<sup>2)</sup> na rozkaz Landoty biskupa Krak. Wincenty z Kielc dominikan napisał — Annaty znajdujące się w Zbiorze Lertz które Arndt redagował a do których Roepel pisał noty, są następujące:

I) *Annales Cracovienses vetusti*. (p. 577 — 578) z mss. pergam. biblioteki cesarskiej w Petersburgu in fol. misa tego z koncem XI wieku, czyli raczej r. 1122. Kodex ten, który dawniej należał do klasztoru S. Krzyża na Łysej górze obejmuje *Jacobi explicationes in epistolas catholicas* od fol. 38 — 39 zajmując Annaty. ~~Annaty~~ — Annaty te po raz pierwszy wydane, zajmujące się z r. 1148 *Inventio S. Stephani protomartiris* Koncra z r. 1122. *Inventio polk dux Odrensis interfectus est* pergam. dodano jeszcze rękopis z XIII wieku 1436 *sophya obiit 6 Octobris.* (koniec) — Annaty te mają wielkie pokrewieństwo z Annatami Kapituły Krak. i do r. 1119 prawie dosłownie zgadzają się z temiz Annatami Kapituły Krak. wiatark tylko różnica. — Zbiór tych Annat: ten miał pod ręką Annaty niemieckie mianowicie Hersfeldskie jak widac z r. 1002 ~~Annaty~~ pisane około r. 984; Annaty Praskie jak widac z r. 981. 987. 990. 997 które powstały z Hersfeldzkich (Praskie wydane przez Lertz m. g. I. III. 119); Annaty Weissenburgskie (jak widac z r. 1002, 1009) które również powstały z Hersfeldzkich (Annaty Weissenburg ed. Lertz m. g. I. III. 30) — Autor tych Annatow pewnie miał źródło sprowadzone z Pragi do Krakowa (tło) — Są to krótkie zapiski 44 lat. p. n. p. 998 *Lafoio S. Walberti* — 1000 *Ordinatio S. audentii eius* — 1003 *Heremitaie quinque in Polonia*

martirizati sunt - 1092 Bogumylus archiepiscopus  
obit - 1101 Lambertus episcopus obit -

277

II Annales dubinenses (p. 578-580) Ułomek  
który odkrył <sup>inkonwencyjnie</sup> ~~Posta~~ na łacie pergaminowej sta-  
niej na okładce <sup>biblioteki</sup> ~~biblioteki~~ <sup>król. w Berlinie</sup> ~~król. w Berlinie~~ Księ-  
ża pochodząca według napisu. Tożeliby był <sup>du-</sup> ~~du-~~  
binensis monasterii. Piśmo z XIII wieku. Annaty  
te z wielu latami zgaśnięte z Annales capituli  
Cracov. Annal. Cracov. compilat. Annal. Kamenzens.  
- 1141 19 zapisów krótkich różnych, <sup>(od r. 1143 do 1172)</sup> ~~proszę o cze-~~  
szczytu dubińskiego: biskupów dotychczas. - du-  
binensis z niemożności wydane. - p. 1143 Robertus  
episcopus Cracoviensis translatus est  
episcopus Cracoviensem et bi obit - 1144 Mathias  
episcopus Cracoviensem ordinatus praef. 23 an-  
nos - 1146 Boguslaus episcopus Pozna-  
niensis obit Leanus succedit - 1152 Leanus episcopus  
Pozna-  
niensis obit Stephanus succedit - 1159  
Stephanus episcopus Pozna-  
niensis obit Bernardus  
succedit - 1164 Bernardus episcopus Pozna-  
niensis obit, Cherubinus succedit - 1165 Mathias episcopus  
Cracoviensis obit Gethco succedit - 1172  
Cherubinus episcopus Pozna-  
niensis obit Radwanus  
succedit.

III Annales Kamenzenses pag. 580-582 - odkryte  
przez Wattenbacha w rękopiśmie biblioteki uniwersyteckiej  
wrocławskiej obejmującym Neurologium Kamenzense pisane  
r. 1406 przez bractwa Henryka de Schmalden. Do ręk-  
opisu tego dodana jest pisana na pergaminie XIII wieku, jak okładka,  
karta pergaminowa obejmująca Annales Kamenzenses



pięrośzy raz drukowane te Annaty w Monumenta Lu-  
bica herausgegeben von Dr. W. Wattenbach. Breslau 1861.  
40 pag. 60-63. Annaty te mają napis: *Scripta accepta sunt*  
*de Croniciis Polonorum* i sięgają od r. 962-1165 z wzmian-  
kami o królach i cesarzach. Wskazuje na to drugi raz i w se-  
kundzie nasy-  
wając ich twórcy widac że pisane po r. 1204. Sam napis  
wskazuje iż to są wyjątki z dawniejszych Annatow.  
Widac że jakies dawne Annaty polskie istniały na  
Szlaku i których robiono wyjątki. Zresztą wytykowały  
jak widac z tychże: *Annales* i *Chronicon* in Henrichow  
i *Chronicon principum Polonie* Henzel. *Script. Siles. I*  
Kopieł maćma że tym grodem był *annales* i *Chronicon*  
*Annales Cracovienses* z których kópię Annalej dubi-  
katej, *Annales Cracovienses* kompilaty i inne

IV *Annales capituli Cracoviensis et Annales Craco-*  
*vienses compilati* (pag. 582-603) najprzód wydał  
Łętowski: Katalog biskupow kra k. 1853 tom IV Dodatek  
pp 1-45 Rocznik i dwa kalendarze kra k. - R. Kapis nasy-  
mowoy i dę jest w Archiwum kapit. kra k. pisaney  
w XIII wieku obejmuję p. 1-21 *Annales* p. 21-22 *dyplomata*  
rozne, p. 33-105 *Calendarium Cracoviense*, p. 106 dyplom  
dla altarzy J. Matgorzaty p. 107-109 *Verfus pro invenien-*  
*dis dubu et calendarum* p. 109-113 *dyplomata* rozne;  
p. 119 *Tabula paschalis* p. 120 *Catalogus episcoporum*  
*Cracoviensium* et dual figurar az dę co *annales*. -  
do pocyna te Annaty: Inapit Prologus (tego Prologu brak  
w wydaniu Łętowskiego z ktorego wiele wyrazow wytar-  
tych i nieczytelnych - Dalej: *Prima etas in exordio* i *Chroni-*  
*con* *Ysidori* podzielona na 6 okresow od stworzenia swiata  
do *sequitur Ysidori opus de sex aetatibus mundi* az do e-  
sensa *Henricus*. Są to wrotkie wyjątki z kroniki *Ysidora*  
kra k. je iń w Łętzu, lez są w Łętowskim pag. 1-11.





decore suo et infinitos nobiles viros de nobili stemate  
captivavit" p. 585-603. Taz sama Kronika jest  
w Łetowskim p. 20-38. & 965 Dubrovka a? mesionem  
sent... & 1267 m. sras Jan tori m. celebran... p.  
10-45 (& 1267) Eodem Anno Magister Jacobus de-  
canus Cracov. scholasticus Bamberg... & 33... sui  
coronatus de ore suo \*

\*) w Łetowskim p.  
44 opuszczone jest  
atu przywilej...  
w Krak. Lawta no.  
wierdaję...  
ja Daltangi na  
unku w katedrze  
zez kanonika  
mańa - jest  
cally w Łetzu  
606-607 w te-  
annatow.

f) Annales Cracovienses... & 2 966  
Dux Mieszko duxit Dubrovkam et baptizatus  
1291 Henricus dux... & 2 966 Taz sama Kronika  
jest w Łetowskim p. 11-13 966 Dux Mieszko duxit  
Dubrovkam... 1247...  
pergit... pag 38-40 (1255 Beatus Stanislaus  
1291 Henricus dux...  
intoxicatus est veneno et obiit.")

g) Catalogus episcoporum Cracoviensium  
pag 508... od Prohonusa aż do Jana  
Dzieszkowskiego herbu Lotkowiec - do Brandoty jest  
jako jedno z XII wieku dalej późniejsze wyne...  
jest na ostatniej stronie...  
...

## V) Annales Polonorum I. II. III. IV. (pag 609-663)

Wszystkie te 4 annaty w odmiennej redakcji, zgadzając się  
z sobą co do treści wytykają - jednego starego źródła i

Wszystkie 4 annaty pisane są w Krakowie pewnie. Która redakcja i w jakiej formie  
z nich dawniejsza nie wiadomo gdyż 13 kopiszy ich str.

1340 po wiek XV dopiero się gaję. Redakcja III zdaje się  
być dawniejszą zdaje się że stworzona została w Krakowie  
Dzierżwie i Bogusławie i albo tam annaty te mają być







to pisał Jakis Bernar  
tyż może Jan 2  
morowa

dopuski 2 lat 1456 1487 1495 1497 dotyczące klasztoru  
Bernardynów w Lublinie — Rekopis. 1) Biblioteki  
cesarskiej w Zetesburgu pisany w XV wieku in 80 na pa-  
pieze stojący pod znakiem A Q OTA IV. 2) 98. Obejmuje  
ten rękopis. Kronikę Dzierżawy pag 1-96. Annale 2  
dopuskami klasztoru Bernardynów, w Lublinie pag 96-  
128. 2) Biblioteki cesarskiej w Zetesburgu pisany w  
XV wieku in fol. na papierze, stojący pod znakami A. Q.  
OTA. IV. 3) 19. Obejmuje ten rękopis. Kronikę Dzierżawy  
Annale pag 27-29. Adt. bła. 1) 20. 2) 21. 3) 22. 4) 23. 5) 24. 6) 25. 7) 26. 8) 27. 9) 28. 10) 29. 11) 30. 12) 31. 13) 32. 14) 33. 15) 34. 16) 35. 17) 36. 18) 37. 19) 38. 20) 39. 21) 40. 22) 41. 23) 42. 24) 43. 25) 44. 26) 45. 27) 46. 28) 47. 29) 48. 30) 49. 31) 50. 32) 51. 33) 52. 34) 53. 35) 54. 36) 55. 37) 56. 38) 57. 39) 58. 40) 59. 41) 60. 42) 61. 43) 62. 44) 63. 45) 64. 46) 65. 47) 66. 48) 67. 49) 68. 50) 69. 51) 70. 52) 71. 53) 72. 54) 73. 55) 74. 56) 75. 57) 76. 58) 77. 59) 78. 60) 79. 61) 80. 62) 81. 63) 82. 64) 83. 65) 84. 66) 85. 67) 86. 68) 87. 69) 88. 70) 89. 71) 90. 72) 91. 73) 92. 74) 93. 75) 94. 76) 95. 77) 96. 78) 97. 79) 98. 80) 99. 81) 100. 82) 101. 83) 102. 84) 103. 85) 104. 86) 105. 87) 106. 88) 107. 89) 108. 90) 109. 91) 110. 92) 111. 93) 112. 94) 113. 95) 114. 96) 115. 97) 116. 98) 117. 99) 118. 100) 119. 101) 120. 102) 121. 103) 122. 104) 123. 105) 124. 106) 125. 107) 126. 108) 127. 109) 128. 110) 129. 111) 130. 112) 131. 113) 132. 114) 133. 115) 134. 116) 135. 117) 136. 118) 137. 119) 138. 120) 139. 121) 140. 122) 141. 123) 142. 124) 143. 125) 144. 126) 145. 127) 146. 128) 147. 129) 148. 130) 149. 131) 150. 132) 151. 133) 152. 134) 153. 135) 154. 136) 155. 137) 156. 138) 157. 139) 158. 140) 159. 141) 160. 142) 161. 143) 162. 144) 163. 145) 164. 146) 165. 147) 166. 148) 167. 149) 168. 150) 169. 151) 170. 152) 171. 153) 172. 154) 173. 155) 174. 156) 175. 157) 176. 158) 177. 159) 178. 160) 179. 161) 180. 162) 181. 163) 182. 164) 183. 165) 184. 166) 185. 167) 186. 168) 187. 169) 188. 170) 189. 171) 190. 172) 191. 173) 192. 174) 193. 175) 194. 176) 195. 177) 196. 178) 197. 179) 198. 180) 199. 181) 200. 182) 201. 183) 202. 184) 203. 185) 204. 186) 205. 187) 206. 188) 207. 189) 208. 190) 209. 191) 210. 192) 211. 193) 212. 194) 213. 195) 214. 196) 215. 197) 216. 198) 217. 199) 218. 200) 219. 201) 220. 202) 221. 203) 222. 204) 223. 205) 224. 206) 225. 207) 226. 208) 227. 209) 228. 210) 229. 211) 230. 212) 231. 213) 232. 214) 233. 215) 234. 216) 235. 217) 236. 218) 237. 219) 238. 220) 239. 221) 240. 222) 241. 223) 242. 224) 243. 225) 244. 226) 245. 227) 246. 228) 247. 229) 248. 230) 249. 231) 250. 232) 251. 233) 252. 234) 253. 235) 254. 236) 255. 237) 256. 238) 257. 239) 258. 240) 259. 241) 260. 242) 261. 243) 262. 244) 263. 245) 264. 246) 265. 247) 266. 248) 267. 249) 268. 250) 269. 251) 270. 252) 271. 253) 272. 254) 273. 255) 274. 256) 275. 257) 276. 258) 277. 259) 278. 260) 279. 261) 280. 262) 281. 263) 282. 264) 283. 265) 284. 266) 285. 267) 286. 268) 287. 269) 288. 270) 289. 271) 290. 272) 291. 273) 292. 274) 293. 275) 294. 276) 295. 277) 296. 278) 297. 279) 298. 280) 299. 281) 300. 282) 301. 283) 302. 284) 303. 285) 304. 286) 305. 287) 306. 288) 307. 289) 308. 290) 309. 291) 310. 292) 311. 293) 312. 294) 313. 295) 314. 296) 315. 297) 316. 298) 317. 299) 318. 300) 319. 301) 320. 302) 321. 303) 322. 304) 323. 305) 324. 306) 325. 307) 326. 308) 327. 309) 328. 310) 329. 311) 330. 312) 331. 313) 332. 314) 333. 315) 334. 316) 335. 317) 336. 318) 337. 319) 338. 320) 339. 321) 340. 322) 341. 323) 342. 324) 343. 325) 344. 326) 345. 327) 346. 328) 347. 329) 348. 330) 349. 331) 350. 332) 351. 333) 352. 334) 353. 335) 354. 336) 355. 337) 356. 338) 357. 339) 358. 340) 359. 341) 360. 342) 361. 343) 362. 344) 363. 345) 364. 346) 365. 347) 366. 348) 367. 349) 368. 350) 369. 351) 370. 352) 371. 353) 372. 354) 373. 355) 374. 356) 375. 357) 376. 358) 377. 359) 378. 360) 379. 361) 380. 362) 381. 363) 382. 364) 383. 365) 384. 366) 385. 367) 386. 368) 387. 369) 388. 370) 389. 371) 390. 372) 391. 373) 392. 374) 393. 375) 394. 376) 395. 377) 396. 378) 397. 379) 398. 380) 399. 381) 400. 382) 401. 383) 402. 384) 403. 385) 404. 386) 405. 387) 406. 388) 407. 389) 408. 390) 409. 391) 410. 392) 411. 393) 412. 394) 413. 395) 414. 396) 415. 397) 416. 398) 417. 399) 418. 400) 419. 401) 420. 402) 421. 403) 422. 404) 423. 405) 424. 406) 425. 407) 426. 408) 427. 409) 428. 410) 429. 411) 430. 412) 431. 413) 432. 414) 433. 415) 434. 416) 435. 417) 436. 418) 437. 419) 438. 420) 439. 421) 440. 422) 441. 423) 442. 424) 443. 425) 444. 426) 445. 427) 446. 428) 447. 429) 448. 430) 449. 431) 450. 432) 451. 433) 452. 434) 453. 435) 454. 436) 455. 437) 456. 438) 457. 439) 458. 440) 459. 441) 460. 442) 461. 443) 462. 444) 463. 445) 464. 446) 465. 447) 466. 448) 467. 449) 468. 450) 469. 451) 470. 452) 471. 453) 472. 454) 473. 455) 474. 456) 475. 457) 476. 458) 477. 459) 478. 460) 479. 461) 480. 462) 481. 463) 482. 464) 483. 465) 484. 466) 485. 467) 486. 468) 487. 469) 488. 470) 489. 471) 490. 472) 491. 473) 492. 474) 493. 475) 494. 476) 495. 477) 496. 478) 497. 479) 498. 480) 499. 481) 500. 482) 501. 483) 502. 484) 503. 485) 504. 486) 505. 487) 506. 488) 507. 489) 508. 490) 509. 491) 510. 492) 511. 493) 512. 494) 513. 495) 514. 496) 515. 497) 516. 498) 517. 499) 518. 500) 519. 501) 520. 502) 521. 503) 522. 504) 523. 505) 524. 506) 525. 507) 526. 508) 527. 509) 528. 510) 529. 511) 530. 512) 531. 513) 532. 514) 533. 515) 534. 516) 535. 517) 536. 518) 537. 519) 538. 520) 539. 521) 540. 522) 541. 523) 542. 524) 543. 525) 544. 526) 545. 527) 546. 528) 547. 529) 548. 530) 549. 531) 550. 532) 551. 533) 552. 534) 553. 535) 554. 536) 555. 537) 556. 538) 557. 539) 558. 540) 559. 541) 560. 542) 561. 543) 562. 544) 563. 545) 564. 546) 565. 547) 566. 548) 567. 549) 568. 550) 569. 551) 570. 552) 571. 553) 572. 554) 573. 555) 574. 556) 575. 557) 576. 558) 577. 559) 578. 560) 579. 561) 580. 562) 581. 563) 582. 564) 583. 565) 584. 566) 585. 567) 586. 568) 587. 569) 588. 570) 589. 571) 590. 572) 591. 573) 592. 574) 593. 575) 594. 576) 595. 577) 596. 578) 597. 579) 598. 580) 599. 581) 600. 582) 601. 583) 602. 584) 603. 585) 604. 586) 605. 587) 606. 588) 607. 589) 608. 590) 609. 591) 610. 592) 611. 593) 612. 594) 613. 595) 614. 596) 615. 597) 616. 598) 617. 599) 618. 600) 619. 601) 620. 602) 621. 603) 622. 604) 623. 605) 624. 606) 625. 607) 626. 608) 627. 609) 628. 610) 629. 611) 630. 612) 631. 613) 632. 614) 633. 615) 634. 616) 635. 617) 636. 618) 637. 619) 638. 620) 639. 621) 640. 622) 641. 623) 642. 624) 643. 625) 644. 626) 645. 627) 646. 628) 647. 629) 648. 630) 649. 631) 650. 632) 651. 633) 652. 634) 653. 635) 654. 636) 655. 637) 656. 638) 657. 639) 658. 640) 659. 641) 660. 642) 661. 643) 662. 644) 663. 645) 664. 646) 665. 647) 666. 648) 667. 649) 668. 650) 669. 651) 670. 652) 671. 653) 672. 654) 673. 655) 674. 656) 675. 657) 676. 658) 677. 659) 678. 660) 679. 661) 680. 662) 681. 663) 682. 664) 683. 665) 684. 666) 685. 667) 686. 668) 687. 669) 688. 670) 689. 671) 690. 672) 691. 673) 692. 674) 693. 675) 694. 676) 695. 677) 696. 678) 697. 679) 698. 680) 699. 681) 700. 682) 701. 683) 702. 684) 703. 685) 704. 686) 705. 687) 706. 688) 707. 689) 708. 690) 709. 691) 710. 692) 711. 693) 712. 694) 713. 695) 714. 696) 715. 697) 716. 698) 717. 699) 718. 700) 719. 701) 720. 702) 721. 703) 722. 704) 723. 705) 724. 706) 725. 707) 726. 708) 727. 709) 728. 710) 729. 711) 730. 712) 731. 713) 732. 714) 733. 715) 734. 716) 735. 717) 736. 718) 737. 719) 738. 720) 739. 721) 740. 722) 741. 723) 742. 724) 743. 725) 744. 726) 745. 727) 746. 728) 747. 729) 748. 730) 749. 731) 750. 732) 751. 733) 752. 734) 753. 735) 754. 736) 755. 737) 756. 738) 757. 739) 758. 740) 759. 741) 760. 742) 761. 743) 762. 744) 763. 745) 764. 746) 765. 747) 766. 748) 767. 749) 768. 750) 769. 751) 770. 752) 771. 753) 772. 754) 773. 755) 774. 756) 775. 757) 776. 758) 777. 759) 778. 760) 779. 761) 780. 762) 781. 763) 782. 764) 783. 765) 784. 766) 785. 767) 786. 768) 787. 769) 788. 770) 789. 771) 790. 772) 791. 773) 792. 774) 793. 775) 794. 776) 795. 777) 796. 778) 797. 779) 798. 780) 799. 781) 800. 782) 801. 783) 802. 784) 803. 785) 804. 786) 805. 787) 806. 788) 807. 789) 808. 790) 809. 791) 810. 792) 811. 793) 812. 794) 813. 795) 814. 796) 815. 797) 816. 798) 817. 799) 818. 800) 819. 801) 820. 802) 821. 803) 822. 804) 823. 805) 824. 806) 825. 807) 826. 808) 827. 809) 828. 810) 829. 811) 830. 812) 831. 813) 832. 814) 833. 815) 834. 816) 835. 817) 836. 818) 837. 819) 838. 820) 839. 821) 840. 822) 841. 823) 842. 824) 843. 825) 844. 826) 845. 827) 846. 828) 847. 829) 848. 830) 849. 831) 850. 832) 851. 833) 852. 834) 853. 835) 854. 836) 855. 837) 856. 838) 857. 839) 858. 840) 859. 841) 860. 842) 861. 843) 862. 844) 863. 845) 864. 846) 865. 847) 866. 848) 867. 849) 868. 850) 869. 851) 870. 852) 871. 853) 872. 854) 873. 855) 874. 856) 875. 857) 876. 858) 877. 859) 878. 860) 879. 861) 880. 862) 881. 863) 882. 864) 883. 865) 884. 866) 885. 867) 886. 868) 887. 869) 888. 870) 889. 871) 890. 872) 891. 873) 892. 874) 893. 875) 894. 876) 895. 877) 896. 878) 897. 879) 898. 880) 899. 881) 900. 882) 901. 883) 902. 884) 903. 885) 904. 886) 905. 887) 906. 888) 907. 889) 908. 890) 909. 891) 910. 892) 911. 893) 912. 894) 913. 895) 914. 896) 915. 897) 916. 898) 917. 899) 918. 900) 919. 901) 920. 902) 921. 903) 922. 904) 923. 905) 924. 906) 925. 907) 926. 908) 927. 909) 928. 910) 929. 911) 930. 912) 931. 913) 932. 914) 933. 915) 934. 916) 935. 917) 936. 918) 937. 919) 938. 920) 939. 921) 940. 922) 941. 923) 942. 924) 943. 925) 944. 926) 945. 927) 946. 928) 947. 929) 948. 930) 949. 931) 950. 932) 951. 933) 952. 934) 953. 935) 954. 936) 955. 937) 956. 938) 957. 939) 958. 940) 959. 941) 960. 942) 961. 943) 962. 944) 963. 945) 964. 946) 965. 947) 966. 948) 967. 949) 968. 950) 969. 951) 970. 952) 971. 953) 972. 954) 973. 955) 974. 956) 975. 957) 976. 958) 977. 959) 978. 960) 979. 961) 980. 962) 981. 963) 982. 964) 983. 965) 984. 966) 985. 967) 986. 968) 987. 969) 988. 970) 989. 971) 990. 972) 991. 973) 992. 974) 993. 975) 994. 976) 995. 977) 996. 978) 997. 979) 998. 980) 999. 981) 1000. 982) 1001. 983) 1002. 984) 1003. 985) 1004. 986) 1005. 987) 1006. 988) 1007. 989) 1008. 990) 1009. 991) 1010. 992) 1011. 993) 1012. 994) 1013. 995) 1014. 996) 1015. 997) 1016. 998) 1017. 999) 1018. 1000) 1019. 1001) 1020. 1002) 1021. 1003) 1022. 1004) 1023. 1005) 1024. 1006) 1025. 1007) 1026. 1008) 1027. 1009) 1028. 1010) 1029. 1011) 1030. 1012) 1031. 1013) 1032. 1014) 1033. 1015) 1034. 1016) 1035. 1017) 1036. 1018) 1037. 1019) 1038. 1020) 1039. 1021) 1040. 1022) 1041. 1023) 1042. 1024) 1043. 1025) 1044. 1026) 1045. 1027) 1046. 1028) 1047. 1029) 1048. 1030) 1049. 1031) 1050. 1032) 1051. 1033) 1052. 1034) 1053. 1035) 1054. 1036) 1055. 1037) 1056. 1038) 1057. 1039) 1058. 1040) 1059. 1041) 1060. 1042) 1061. 1043) 1062. 1044) 1063. 1045) 1064. 1046) 1065. 1047) 1066. 1048) 1067. 1049) 1068. 1050) 1069. 1051) 1070. 1052) 1071. 1053) 1072. 1054) 1073. 1055) 1074. 1056) 1075. 1057) 1076. 1058) 1077. 1059) 1078. 1060) 1079. 1061) 1080. 1062) 1081. 1063) 1082. 1064) 1083. 1065) 1084. 1066) 1085. 1067) 1086. 1068) 1087. 1069) 1088. 1070) 1089. 1071) 1090. 1072) 1091. 1073) 1092. 1074) 1093. 1075) 1094. 1076) 1095. 1077) 1096. 1078) 1097. 1079) 1098. 1080) 1099. 1081) 1100. 1082) 1101. 1083) 1102. 1084) 1103. 1085) 1104. 1086) 1105. 1087) 1106. 1088) 1107. 1089) 1108. 1090) 1109. 1091) 1110. 1092) 1111. 1093) 1112. 1094) 1113. 1095) 1114. 1096) 1115. 1097) 1116. 1098) 1117. 1099) 1118. 1100) 1119. 1101) 1120. 1102) 1121. 1103) 1122. 1104) 1123. 1105) 1124. 1106) 1125. 1107) 1126. 1108) 1127. 1109) 1128. 1110) 1129. 1111) 1130. 1112) 1131. 1113) 1132. 1114) 1133. 1115) 1134. 1116) 1135. 1117) 1136. 1118) 1137. 1119) 1138. 1120) 1139. 1121) 1140. 1122) 1141. 1123) 1142. 1124) 1143. 1125) 1144. 1126) 1145. 1127) 1146. 1128) 1147. 1129) 1148. 1130) 1149. 1131) 1150. 1132) 1151. 1133) 1152. 1134) 1153. 1135) 1154. 1136) 1155. 1137) 1156. 1138) 1157. 1139) 1158. 1140) 1159. 1141) 1160. 1142) 1161. 1143) 1162. 1144) 1163. 1145) 1164. 1146) 1165. 1147) 1166. 1148) 1167. 1149) 1168. 1150) 1169. 1151) 1170. 1152) 1171. 1153) 1172. 1154) 1173. 1155) 1174. 1156) 1175. 1157) 1176. 1158) 1177. 1159) 1178. 1160) 1179. 1161) 1180. 1162) 1181. 1163) 1182. 1164) 1183. 1165) 1184. 1166) 1185. 1167) 1186. 1168) 1187. 1169) 1188. 1170) 1189. 1171) 1190. 1172) 1191. 1173) 1192. 1174) 1193. 1175) 1194. 1176) 1195. 1177) 1196. 1178) 1197. 1179) 1198. 1180) 1199. 1181) 1200. 1182) 1201. 1183) 1202. 1184) 1203. 1185) 1204. 1186) 120

R. 1221 Grisei in Kaucz locantur (III p. 633) — 1227 Fratres  
 ord. Sferuensis locantur — Mogila III 633 — ~~1228~~  
 elesia Cracoviensis combusta est (III 633) — 1-91  
 durum repertum est in Bohne quod ante nunquam  
 fuit. (II 634) — 1257 Civitas Cracoviensis theato-  
 rum jure locatur (III. 635) — 1269 Elesia fratrum  
 habitus in Cracovia (III. 637) — 1288 Tartari fue-  
 runt in Sandomir (III 651) — 1330 but Had II rex filius Wladislai  
 et apud in iores tumultatus rebellentia II 654

# V Annales Cracovienses breves. Annaty te Krot. (p. 663 — 666)

Kie przy wstępnym Kodexach Bogusława i Anhidya Ko-  
 na gniezn. przychodzą i sięgają do r. 965. D. Browka  
 venit ad ducem Miskonem... do r. 1135 Vislicia cede  
 definitur I Idus februar. — potem continuatio, 1142  
 Radost obit. do r. 1283 Dux deſtko congregans  
 cum Lithuanis in Rowne devicit eos ex plurimos ex  
 eis occidit. — Drukowane te Annaty w Sommerberg  
 script. riles. II p. 79 et p. 82-83. — Annaty te quadrag-  
 ris 2 Annales capituli cracoviensis — używają także pisar-  
 z Amalów Maciejowski — pisane one były w wielkiej Łosie (2)  
 — o Kopisty: 1) Kopis Ostoboniarius w Brymie n. 2068  
 pisany na papierze w XV wieku, obejmuje Kronikę Bogu-  
 sława a a nia p. 159 i 212 te Annaty oraz pag. 194-195  
 Ephemeres Wladyslawionsej. Kopis ten przeniesł habia  
 Alex. Przewozec. 2) Kop. Biblioteki cesarskiej w  
 Petersburgu A. F. OTA. IV. n. 31 pisany w XV wieku obejmuje  
 wstęp do Bogusława i pierwszą część Amalów potem  
 cała anhidia kona gniezn. 3) Biblioteka L. Pawłowej  
 mający tylko pierwszą część, odpisany przez Bielowskiego  
 w Biblioteki Alredigera Wroclawskiej S. IV. 4. p. 13. tra-  
 kuje po Bogusława. Inapit Cracovie brevis chronica  
 i cała druga część (Continuatio) i ten anhidia kon gnieznien.



Z tego rękopisu wydał te Annaty Bogusław Borch  
dyakonowa Sommerberg.

p. 666-672) VI Annales Mechovienses. - idq ad r. 947 In-  
ventio S. Stephan. . . a. d. r. 1434 do koronacji  
Tadysa z Wawno, osnowane na t. Annales  
antiqui Cracovienses, pisane w klasztorze Mechowskim  
Uzywaj. ich juz dla k. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359

Wjg<sup>9</sup>ki: 1280 dux Leſtko obiit. Henricus dux Heſiae  
ſuccedit. ~~1280~~ - 1290 rex Bohemia Cracoviam intrat.  
- 1306 dux wladyslaus dictus Loc Kte k intrat Cracoviam  
cum juvamine cujusdam Ungari dicti Amadeij - 1312  
Kazimirus dux Bytomienſis obiit - 1313 Boleslaus  
dux Opolie moritur - 1360 mortalitas quod vix  
tertia pars Chriſtianitatis remeſcerat et maxime in  
Cracovia. Quae mortalitas imputabatur Judaeis per  
intoxicationem, qui tunc temporis Cracoviae et aliis  
creabantur. - 1377 Gzizius praepoſitus organa in  
choro ordinavit. (p. 62)



VIII Annales Sanctae Crucis Polonici. - Annaty (p. 677 -  
te zwano świętokrzyskimi, ponieważ pod r. 966 i  
1287 są wspomnienia o klasztorze świętokrzyskim. Lisa-  
ne są około r. 1220 (gdyż dotąd zawierała kompilację  
z dawniejszych Annałów) później są dopisy różne  
oryginalne. - Annaty te sięgają do po prostu wstę-  
pie od r. 966 po r. 1410 - Rękopisy: 1) Biblioteki  
uniwersyteckiej Jagiellońskiej in fol. N° 228 na perg-  
minie pisany 1434 temporibus venerandi patris do-  
mini Petri abbatis per fratrem Johannem Codex te-  
obejmuje różne filozoficzne i teologiczne pisma  
dalej Kronikę Kadłubka (p. 313-461) a po niej Annaty  
(p. 462-480) nie bez błędów przepisane. Kopia przez  
Adolfa Muszkowskiego przepisana dostarczył Bielowski.  
2) Biblioteki uniwersyteckiej Jagiellońskiej pismo  
na papierze w XV wieku obejmuje pag. 234-243 liter-  
piewską tych Annałów po r. 1243. Kopia dostar-  
czył Bielowski. 3) Rękopis biblioteki hrab. Czapo-  
rowskiego pisany w XV wieku. Kopia dostarczył Bie-  
łowski. 4) Rękopis biblioteki hrab. Dzianyskiego  
w Kurnie, obejmujący Kronikę Dzierżę a po niej  
Annaty. Kopia dostarczył Hlebel. 5) Rękopis biblio-  
teki hrab. Dzianyskiego obejmujący Kronikę Dzierżę  
ktorej a to nazwany tu ego qui Chronico sum cogn-  
minatus" a dalej Annaty. Pisany ten Codex per Johannem  
de Byegloszowo terrae Lanciciensis a d. 1484 die 4 men-  
sis Julii. Kopia dostarczył Roepel.

Nyjtsek: Anno Domini 1298 in die sancti Ieronimi





Annales Prusiae edente Wilhelmo Arnst II Dr  
pag. 691-

- 1) Annales terrae Prusiae - napisy krotkie od r. 1029 (p. 691-693)  
- 1450 Lore Joachim Selewel p. napisat: r. 1029 XII  
wieku k. 10. letki Wladystawa k. Ostrowskiego - udrzeli  
Przelowski wydawcy.
- 2) Annales Prusiae breues - krotkie napisy po nie (p. 693-695)  
nie ma z r. 1029-1030 - a) wyd. Ernest  
Strehlke i Script rer. Prusiae. Tom III p. 12 r. 1030  
dana k. 10. letki r. 1514 u. Krolewcu - 100 napisy  
fundacji miast. - b) wyd. Joeppen w Script  
rer. Prusiae. Tom I p. 70 i 71 oraz dawniej  
Joh. Voigt. Cod. dipl. Prusiae. Tom VI p. 1-2. - idz  
po r. 1333.
- 3) Penoniusi Sambrensis annales. - krotkie zapisy (p. 696-708)  
i o r. 1029-1030 zapisow po r. 1336 dn. k.  
dn. Joeppen w Neue Preussische Provinzialblätter.  
1853 Tom II pag. 28 et 140. 20 Script rer.  
Prusiae. I p. 290.
- 4) Annales Diemunderses - krotkie zapisy od (p. 708-709)  
r. 1313-1318 wydane 12 f. g. v. Brunze: Archiv  
für die Geschichte d. v. Esth. und Curland. Dorpat  
1845. Tom IV p. 69. - 20 Ernst Strehlke: Script  
rer. Prusiae. Tom II p. 140-142.
- Annales et Notae Colbazienenses edente Wilhelmo  
Arnst p. 710-720.  
20 krotkie napisy k. 10. letki r. 1029-1030  
po r. 1568



1186 VI Id. mart. obiit Conradus episcopus

1191 obiit Sifridus episcopus

1219 " Sifridus episcopus Camminensis

1233 " Conradus II "

1241. XII Cal. Octob. " Conradus III "

1244 Wilhelmus episcopus ordinatus

1253 obiit II Cal. Nov. Wilhelmus IV episcopus Camminensis sepultus  
apud Marres in Tornitz

1341 Id. VII Idus Julii Johannes de Saxonia episcopus  
Camminensis consecravit ecclesiam Colbargensem

1183 obiit Ratibor filius Boguzlai . . . nat. Februar.

1187. XVI Cal. Aprilis obiit Boguzlaus dux

1195 ob. . . us filius Suantobori

1196 ob. Wartizlaus filius Suantobori

1233 ob. Wartizlaus filius Bartholomei

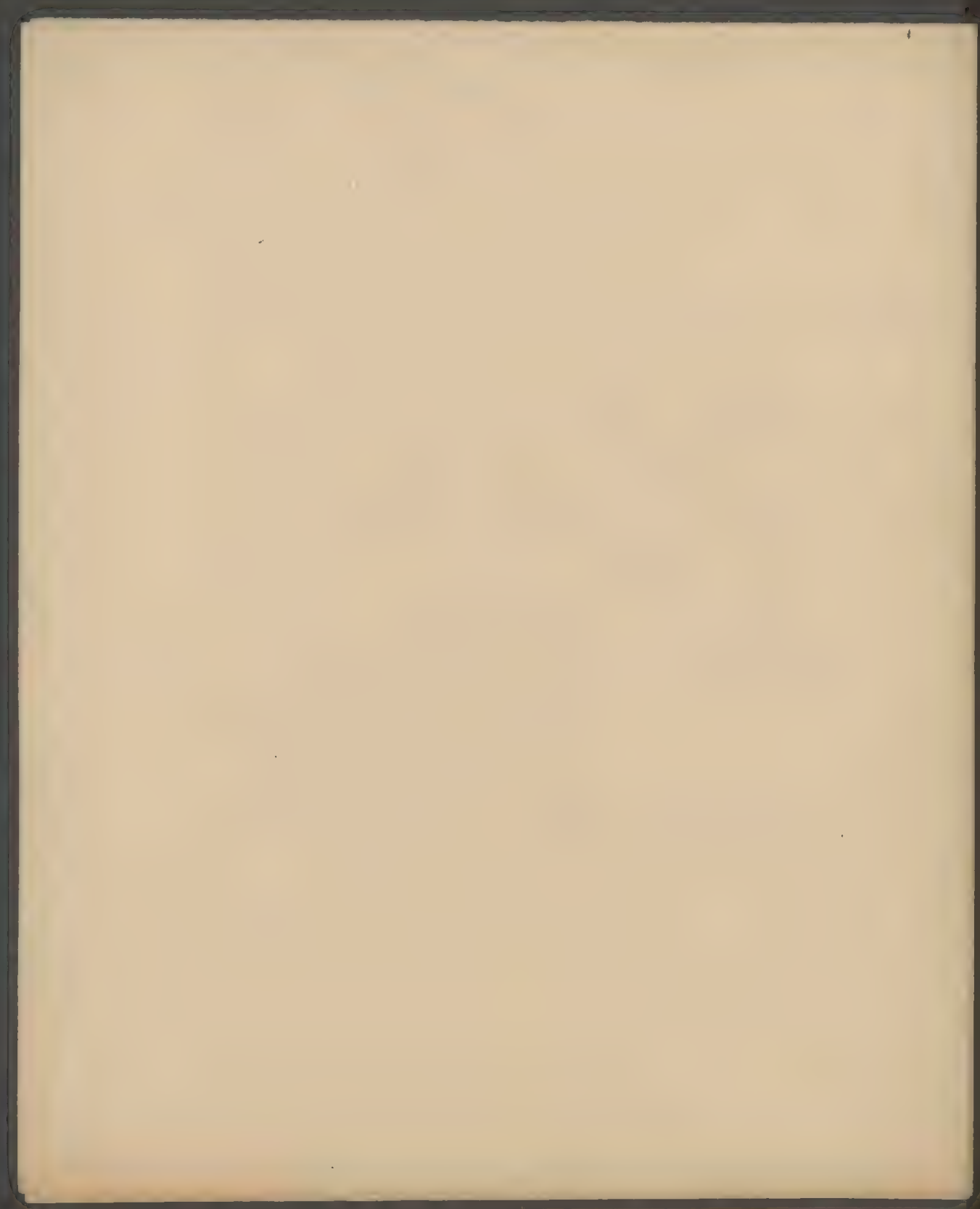
1239 obiit filius Oddonis

1264 obiit Wartizlaus

1279 Idus Novembr. obiit Barnim dux Stetin  
(Petrus - Premislaus rex Pol.)

1325 dux Wrazlaus obiit.







Die Königsberger Chroniken aus der Zeit des Herzogs  
Albrecht, nach den Handschriften zum erstenmal heraus-  
gegeben von Dr. F. A. Meckelburg k. preuss. Provin. Archi-  
var und Städtischem Bibliothekar zu Königsberg. Königs-  
berg (in Commission bei W. Koch) 1865. 8<sup>o</sup> pp. xxx. 391.

Obermaje 1) Chronik des J. Freiberg (p. 1-279 - radca Krolewieki  
pisat kroniki od r. 1511 do 1560 - wazna takze do historii polskiej)  
2) Chronik des B. Gans p. 287-350 - Baltazar Gans pan  
na Puttitz pisat kroniki od r. 1519-1547) - 3) Neue Zeitung  
1521. (p. 367-385) Wzrostkie w j. ym niemieckim.

jest to odbitka 2 Preussische Provinzialblätter. (Ah Hb)  
Wkoigarni Wlh. Koch w Königsberg 19 do nabycia:

Codex diplomaticus Prusicus. Urkunden Sammlung zur ältern  
Geschichte Preussens aus dem Kön. geheim. Archiv zu  
Königsberg nebst Regesten herausgeg. von Joh. Voigt.  
Königsberg 1836-1861. 4<sup>te</sup> 6 Tomow. Tom I kofytuje  
1 Fh. 20 Sgr. reszta po 2 Fh. 10 Sgr.

Namen Codex der Deutschen Ordens = Beamten, Hochmeister,  
Landmeister, Grossgebietiger, Komthure, Vögte, Pfl-  
ger, Hochmeister = Kompane, Kreuzfahrer und Söldner =  
Hauptleute in Preussen, von Joh. Voigt. Königsberg  
1843. 4<sup>o</sup> 1 Fh. 10 Sgr.

Entwurf einer Adels = Matrikel für die Provinz Preussen  
nach archivalischen und anderen Quellen zusammengestellt  
von F. A. Meckelburg. Königsberg 1857. 8<sup>o</sup> 15 Sgr.

Pisano Ki Georg Christoph: Entwurf der preussischen Litterärge-  
schichte 2<sup>er</sup> Band. Mit einem einleitenden Wort auf Ver-  
anlassung der Alterthumsgesellschaft Prussia herausgege-  
ben von F. A. Meckelburg. Königsberg 1853. 8<sup>o</sup>

Preussische Provinzialblätter 1829 - 1834. 12 Bände ver-  
griffen

(dieselben unter dem Titel: Archiv für vaterländische Interes-  
sen von O. L. W. Richter 1835 - 1845. 22 Bände

(dieselben): neue preussische Provinzialblätter (herausgeg.  
von A. Hagen) 1846 - 1851. 12 Bände

(XIII - XXXIV)  
1852 - 1857 12 Bände

(dritte Folge:) 1858 von Dr. Z. v. Hasenkamp 1865

9 Bände (so wartet 12 Bände  
ana royn 2 Bände)

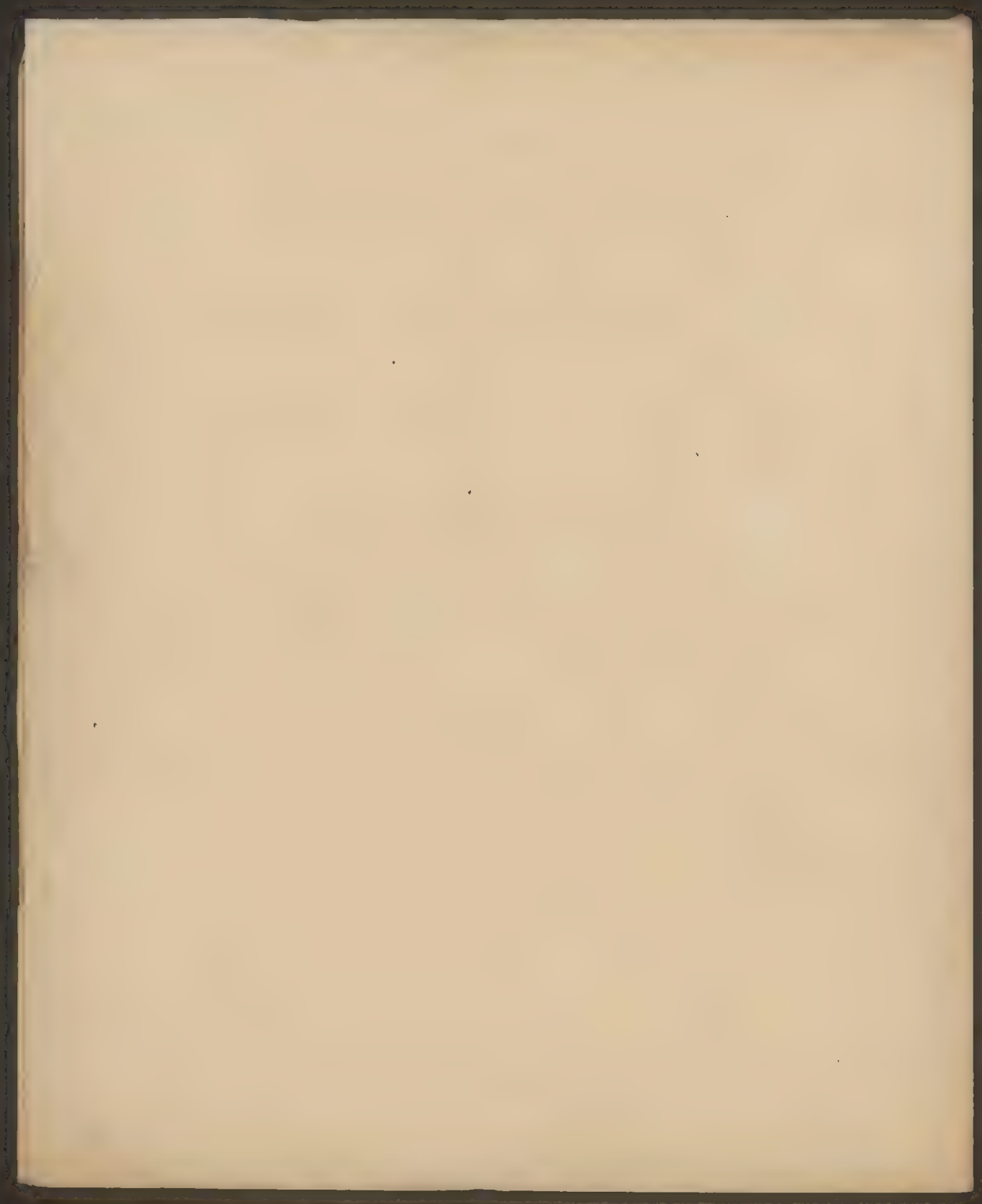
Sej treuaj seraj dostanie u Commissions-Delegats  
H. Heise (F. Beyer) in Königsberg - 1865

1-3 Folge po zmiznieniu 6 Hl.

ostatni Tom ma Nr LXVIII







Chronik der Stadt Namslau von Begründung derselben  
 bis auf die neueste Zeit. Nach einer im Namslauer  
 Stadt-Archiv befindlichen Chronik bearbeitet  
 von W. Liebig Pastor. Namslau (Dietrich'sche Verlag  
 von Julius Hoffmann) 1863. 8<sup>o</sup> pp. 264.

объема і ue kawa ielagja kistny pod Bygyny  
 od r. 1349

# Subscriptions-Schein.

— 20 —

Unterzeichneter wünscht  
Wochenblattes

Exemplar des humoristischen

„FIGARO“

für 1864 I. Quartal

durch die **Buchhandlung**

zu erhalten.

Preis pro Quartal incl. Stempel 1 fl. 20 Ngr. Mit directer Post-Zuschung  
franco 1 fl. 25 kr.

Name und Character:

Genaue Adresse:



Um Irrungen zu vermeiden wird gebeten, Namen und Adresse recht genau und  
deutlich anzugeben.





Statistisch topographische Nachrichten der  
Kön. Regierung zu Oppeln. Oppeln (gedr.  
bei C. V. Feiffel) 1819. 4<sup>o</sup> (Tabelarne)

Dziennik goimno szląski który wychodził w Byt-  
tom pod Redakcją Mierowskiego 1848 i 1849  
zawiera dużo powieści gminnych z goimnego  
szląska przez J. Compę zebranych wolałszy  
podan miejscowych ja ko to: Góła Górcz pod  
Lubszą (nr 39: 40) Kamień pod Kłecinem Kłetken-  
dorf (nr 41) - J. Cestaw w Wielkim Kamieniu (nr  
46, 48) - J. Jacek w Wielkim Kamieniu (nr 50: 51) -  
J. Wojasch w Wiuluniu (nr 50: 51) - Dobrodzien  
(nr 51) - Węglowa koło Bytomia (nr 52) - Strzelin  
(nr 54) - Lubrza (zwycięstwo) Pawłonków (nr 66)  
- Radaw i Łanów koło Olesna (nr 67) - Kosz-  
cin, Olesno legendy (nr 68) - Smogorzów i ka-  
mien J. Ludwigi w Łępowie (nr 69) - Lubliniec  
i Szynogłów koło Strzelca (nr 70) - Kozle i  
Łoszęk ~~podanie~~ podanie ze tam Łotudnie (duchy  
w Łotudnie w Kłostatku Kłody młodości Łoszęk vs)  
mroźstwo i dziwoty (nr 71) - Brętajek (oby-  
tomski): Łomnica w Oleśniku oraz podanie o topiel-  
ku (topielcu) który w szesnastej godzinie porannej  
Prusowa chodzi (nr 75) - Łagan, Najdek (Świe-  
kła) Wyłoka, Łatry (nr 80) - Wielki Głogów  
(nr 88) - Ciochowice koło Łoszyka (nr 95, roku  
1849 d. 9 Genowa ofstatu nr 1)

Dziennik gminne szląskie trzy krótkie liście (nr 89.)

Obyczaje: Zaprosiny na wesela koło Kłuczborka  
(nr 89) - Gonitwy konne koło Gliwica (nr 92)  
- Obwożenie wilka koło Lublina (nr 93) -  
Bicie koguta w drugi dzień świąteczny  
we wsi Cedaty 2 mil od Wrocławia (nr 94)

Von rathlichen Siegeln (von Brisching) Breslau 1824  
42 ff. 8: 4 tab. litogr.

J. L. de Ludewig: Reliquiae manuscriptorum  
omnis aevi diplomatum Francof. 1720 - 1741.  
12 Lfgn. W. S. 6 Lfgn. jezt: Diplomatarium Bo-  
hemo-silesiacum cum diplomataris coenobii  
Griseonis in Silesia ab a. 1240 - 1393.

Max. Ludw. Sachs. von Löwenheim: Einrichtungs-  
sachen und Anmerkungen zu den von  
Sommerbergischen Kirschtallern. Breslau  
1786 - 1790. 12 Hft. 8.

Chronica principum Poloniae (Anonymi) usque ad an.  
1382. druck. w. Sommerberg I) niemietki ego  
Homeria 2 r. sob rektorium zjedynie sie w  
archiwum miasta Ligny.

Heiner: Von r. ad gol. Einrichtungs-  
sachen. Berlin 1791. 8.

Abriß der Einrichtungs-  
sachen. 8. ft. 83.

Joh. Jac. Keingarten: Fasciculus diversorum ju-  
rium Norimbergae 1690. fol. jezt in opus  
glaskim)

Dobner: Abhandlung der Einrichtungs-  
sachen. 1775. 8.

Andr. Kortum: Einrichtungs-  
sachen. Frankfurt. 1740. 4.

Joh. Jac. Füller: Sammlung einiger zur Einrichtungs-  
sachen gehörigen Urkunden und Handschriften. Dresden  
1758. 8.

Ant. B. Walter: Silesia diplomatica von Urur-  
sprung der privilegierten diplom. privileg.  
Breslau 1741 - 1742. 4. 2 Hft

Luchs Gottlieb: Fortsetzung der Materialien zur  
evangelischen Einrichtungs-  
sachen. Breslau 1774. Kom. Reformations-  
sachen. 1. Lfg. 4. 2. Hft. Ben-  
ther (r. 1773) 659. - Bd. VII. 33.

Zahrbücher der Stadt Breslau von Nikolaus  
Loh herausgegeben von P. G. Brisching. Bres-  
lau. 1. Hft. 4. 2. Lfg. I. Bd. 1815 ft. 200.  
II. Bd. 1816 ft. 204. 1817 ft. 204.  
III. Bd. 1818 ft. 204. 1819 ft. 204.  
IV. Bd. 1820 ft. 204. 1821 ft. 204.  
V. Bd. 1822 ft. 204. 1823 ft. 204.  
VI. Bd. 1824 ft. 204. 1825 ft. 204.  
VII. Bd. 1826 ft. 204. 1827 ft. 204.  
VIII. Bd. 1828 ft. 204. 1829 ft. 204.  
IX. Bd. 1830 ft. 204. 1831 ft. 204.  
X. Bd. 1832 ft. 204. 1833 ft. 204.

Einrichtungs-  
sachen von Brisching (Breslau fol.  
4 Hft. 1-2 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 201





Atlas geografii Szlaska dla ...  
 ... Józef Lompa. Dublinie ...  
 ... dr. Juliana Plešnera 8<sup>o</sup> fl. 48  
 ... 1847.

Krothkrys geografii Szlaska z mapka  
 nakładem Karola w Głogowie 1847. 8<sup>o</sup>  
 przez Józefa Lompę.

Die große Lungenwunde ...  
 ... Breslau 1804. fol. ...

... Breslau 8<sup>o</sup> ...  
 ... 1846 in ...

... Breslau 1850. 22<sup>te</sup> 1851. 32<sup>te</sup> ...

... 1511. 4<sup>o</sup> ...

... Breslau 1850. 22<sup>te</sup> 1851. 32<sup>te</sup> ...

... 1097. 4<sup>o</sup> ...

Regent Carlolus Soc. ...  
 ... 1723. 8<sup>o</sup> ...

Silesiae sacrae origines (quas S. Theologiae pro-  
 fectionem ordinariam in universitate vaticana  
 si indicans scripsit C. J. Herber. Adneae sunt  
 tabulae chronologicae in annales historiae  
 dioecetanae. Vratilaviae (vntibus Josephi  
 max) 1821. 8<sup>o</sup> fl. X 150. 6.

Bzovius: Tutelaris Silesiae seu de vita b. les.  
 ... 108. 4<sup>o</sup> - item: ...  
 ... 1714

Berg J. ...  
 ... 1857. 8<sup>o</sup> fl. XIX. 1559 ...

... 181. 8<sup>o</sup> fl. 65 ...

... 181. 8<sup>o</sup> fl. 65 ...

Fuchs Gollubst. ...  
 ... 181. 8<sup>o</sup> fl. 65 ...

... 181. 8<sup>o</sup> fl. 65 ...

... 181. 8<sup>o</sup> fl. 65 ...

... 181. 8<sup>o</sup> fl. 65 ...







[illegible]

Müller: Grundriss zu einem Atlas von Preussen  
Erfurt 1835. 4 toms. 200

seiner Zeit: Geschichte der Stadt und des Herzog-  
thums Sagan. Sorau 1853. 8<sup>o</sup>

Buch Aloys: Urkundliche Kirchengeschichte der  
Grafschaft Glatz. Breslau 1841. 8<sup>o</sup>

Joseph Walter: Liliaceae und Karyophyllaceae (I. J. 1853)  
 stieg von Frau Przewa Leipzig (L. 1853)  
 1. J. 12. 1853.

1846.  
am 1. Okt., Oberrhein, weisse, p. 201  
Fischer & L. Geschichte und Beschreibung von Breslau.  
Breslau (Leipzig) 1846. 8. 222. 2. planum

8. Nössel: Bänder und Tuffen Umgebungen  
1833. 8. 1 1/2 Hb.

Roland Gustav: Holzhauungszugzwang für von  
Landskron auf dem hiesigen Gelände bewiesen:  
Fkt. 1840 (mit Ausfu.) 8. antig 1'st. 1840.

Lachau: Erwählung eines Pfandmanns & Pfandmann über  
Königliche Pfandgüter und Verfassung. Dresden  
1711. 1220 2 Bde 5

Golokovskii 1790. 2 tom 8.  
 Istia Tablice genealog. do gorogo Lybaka  
 nürnberg + Zupfistlin Jan Boudt Neise. Neise 1834.  
 ... Jan Boudt

Minoberg Ferdinand: Gussfutt für Bruch  
Leberhütz. Neisse 1828 (geogr. bei Wangen-  
feld) 180 4.2 St. 302

18. k. 7 ff. 30 k  
ff. 113-307 jest 63 dyplomów w łona-  
czeniu niemieckim z r. 1265-1704 między  
księdzami rzymskimi.

1. Viller: Vortragswiffen. Leseu in unser  
Gefichte zur Befriedigung der alten. Leseu in unser  
Gefichte zur Befriedigung der alten. Leseu in unser

Flamming 1837. 8<sup>o</sup> ff. 551 2 12 rycin.  
 renberg W. Handbuch für künftige Reisende. Breslau  
 1840. 8<sup>o</sup> mit 8 kleinen in grüner Karte umf. in Papf.

erweitert 1840 mit 8 Klassen, 1850 mit 12 Klassen

Brief an 1810-1820. 5 Blätter  
Größte in Handschrift im Matthiänschen  
Cabinet 1801. 8. 4. 86. (v. Morgenbesser) Scharf

Maclarenky: Spornik von Luchstsch 1710.  
Tuplowitsch: Zupfmaibung von Gmündtsch  
Hartenberg mit Bralin 1741.

ho: Martinichim zur morning. talig. eubst.  
yffter zur forinn vordastungyftt dls.  
Cresten 1774. 8.

Chel. 1774. 50  
Barb. H. on 1000 4000 1000 1000  
1000. Pless. 1806. 50  
2000. Pless. 1806. 50

1. H. Pfls. 1800. 75  
 2. H. Pfls. 1801. 76  
 3. H. Pfls. 1802. 77  
 4. H. Pfls. 1803. 78  
 5. H. Pfls. 1804. 79  
 6. H. Pfls. 1805. 80  
 7. H. Pfls. 1806. 81  
 8. H. Pfls. 1807. 82  
 9. H. Pfls. 1808. 83  
 10. H. Pfls. 1809. 84  
 11. H. Pfls. 1810. 85  
 12. H. Pfls. 1811. 86  
 13. H. Pfls. 1812. 87  
 14. H. Pfls. 1813. 88  
 15. H. Pfls. 1814. 89  
 16. H. Pfls. 1815. 90  
 17. H. Pfls. 1816. 91  
 18. H. Pfls. 1817. 92  
 19. H. Pfls. 1818. 93  
 20. H. Pfls. 1819. 94  
 21. H. Pfls. 1820. 95  
 22. H. Pfls. 1821. 96  
 23. H. Pfls. 1822. 97  
 24. H. Pfls. 1823. 98  
 25. H. Pfls. 1824. 99  
 26. H. Pfls. 1825. 100  
 27. H. Pfls. 1826. 101  
 28. H. Pfls. 1827. 102  
 29. H. Pfls. 1828. 103  
 30. H. Pfls. 1829. 104  
 31. H. Pfls. 1830. 105  
 32. H. Pfls. 1831. 106  
 33. H. Pfls. 1832. 107  
 34. H. Pfls. 1833. 108  
 35. H. Pfls. 1834. 109  
 36. H. Pfls. 1835. 110  
 37. H. Pfls. 1836. 111  
 38. H. Pfls. 1837. 112  
 39. H. Pfls. 1838. 113  
 40. H. Pfls. 1839. 114  
 41. H. Pfls. 1840. 115  
 42. H. Pfls. 1841. 116  
 43. H. Pfls. 1842. 117  
 44. H. Pfls. 1843. 118  
 45. H. Pfls. 1844. 119  
 46. H. Pfls. 1845. 120  
 47. H. Pfls. 1846. 121  
 48. H. Pfls. 1847. 122  
 49. H. Pfls. 1848. 123  
 50. H. Pfls. 1849. 124  
 51. H. Pfls. 1850. 125  
 52. H. Pfls. 1851. 126  
 53. H. Pfls. 1852. 127  
 54. H. Pfls. 1853. 128  
 55. H. Pfls. 1854. 129  
 56. H. Pfls. 1855. 130  
 57. H. Pfls. 1856. 131  
 58. H. Pfls. 1857. 132  
 59. H. Pfls. 1858. 133  
 60. H. Pfls. 1859. 134  
 61. H. Pfls. 1860. 135  
 62. H. Pfls. 1861. 136  
 63. H. Pfls. 1862. 137  
 64. H. Pfls. 1863. 138  
 65. H. Pfls. 1864. 139  
 66. H. Pfls. 1865. 140  
 67. H. Pfls. 1866. 141  
 68. H. Pfls. 1867. 142  
 69. H. Pfls. 1868. 143  
 70. H. Pfls. 1869. 144  
 71. H. Pfls. 1870. 145  
 72. H. Pfls. 1871. 146  
 73. H. Pfls. 1872. 147  
 74. H. Pfls. 1873. 148  
 75. H. Pfls. 1874. 149  
 76. H. Pfls. 1875. 150  
 77. H. Pfls. 1876. 151  
 78. H. Pfls. 1877. 152  
 79. H. Pfls. 1878. 153  
 80. H. Pfls. 1879. 154  
 81. H. Pfls. 1880. 155  
 82. H. Pfls. 1881. 156  
 83. H. Pfls. 1882. 157  
 84. H. Pfls. 1883. 158  
 85. H. Pfls. 1884. 159  
 86. H. Pfls. 1885. 160  
 87. H. Pfls. 1886. 161  
 88. H. Pfls. 1887. 162  
 89. H. Pfls. 1888. 163  
 90. H. Pfls. 1889. 164  
 91. H. Pfls. 1890. 165  
 92. H. Pfls. 1891. 166  
 93. H. Pfls. 1892. 167  
 94. H. Pfls. 1893. 168  
 95. H. Pfls. 1894. 169  
 96. H. Pfls. 1895. 170  
 97. H. Pfls. 1896. 171  
 98. H. Pfls. 1897. 172  
 99. H. Pfls. 1898. 173  
 100. H. Pfls. 1899. 174  
 101. H. Pfls. 1900. 175  
 102. H. Pfls. 1901. 176  
 103. H. Pfls. 1902. 177  
 104. H. Pfls. 1903. 178  
 105. H. Pfls. 1904. 179  
 106. H. Pfls. 1905. 180  
 107. H. Pfls. 1906. 181  
 108. H. Pfls. 1907. 182  
 109. H. Pfls. 1908. 183  
 110. H. Pfls. 1909. 184  
 111. H. Pfls. 1910. 185  
 112. H. Pfls. 1911. 186  
 113. H. Pfls. 1912. 187  
 114. H. Pfls. 1913. 188  
 115. H. Pfls. 1914. 189  
 116. H. Pfls. 1915. 190  
 117. H. Pfls. 1916. 191  
 118. H. Pfls. 1917. 192  
 119. H. Pfls. 1918. 193  
 120. H. Pfls. 1919. 194  
 121. H. Pfls. 1920. 195  
 122. H. Pfls. 1921. 196  
 123. H. Pfls. 1922. 197  
 124. H. Pfls. 1923. 198  
 125. H. Pfls. 1924. 199  
 126. H. Pfls. 1925. 200  
 127. H. Pfls. 1926. 201  
 128. H. Pfls. 1927. 202  
 129. H. Pfls. 1928. 203  
 130. H. Pfls. 1929. 204  
 131. H. Pfls. 1930. 205  
 132. H. Pfls. 1931. 206  
 133. H. Pfls. 1932. 207  
 134. H. Pfls. 1933. 208  
 135. H. Pfls. 1934. 209  
 136. H. Pfls. 1935. 210  
 137. H. Pfls. 1936. 211  
 138. H. Pfls. 1937. 212  
 139. H. Pfls. 1938. 213  
 140. H. Pfls. 1939. 214  
 141. H. Pfls. 1940. 215  
 142. H. Pfls. 1941. 216  
 143. H. Pfls. 1942. 217  
 144. H. Pfls. 1943. 218  
 145. H. Pfls. 1944. 219  
 146. H. Pfls. 1945. 220  
 147. H. Pfls. 1946. 221  
 148. H. Pfls. 1947. 222  
 149. H. Pfls. 1948. 223  
 150. H. Pfls. 1949. 224  
 151. H. Pfls. 1950. 225  
 152. H. Pfls. 1951. 226  
 153. H. Pfls. 1952. 227  
 154. H. Pfls. 1953. 228  
 155. H. Pfls. 1954. 229  
 156. H. Pfls. 1955. 230  
 157. H. Pfls. 1956. 231  
 158. H. Pfls. 1957. 232  
 159. H. Pfls. 1958. 233  
 160. H. Pfls. 1959. 234  
 161. H. Pfls. 1960. 235  
 162. H. Pfls. 1961. 236  
 163. H. Pfls. 1962. 237  
 164. H. Pfls. 1963. 238  
 165. H. Pfls. 1964. 239  
 166. H. Pfls. 1965. 240  
 167. H. Pfls. 1966. 241  
 168. H. Pfls. 1967. 242  
 169. H. Pfls. 1968. 243

Klein t. E. Umgebung = Kufelfelds ländl.  
mit. Buzlau 188. 8. 1. 30.

Teige: Totkneufgrünfr. Tinkweinfr. kniten  
Zirfblor J. 1798. 84.

Norman A. D. Griffiths and Family. Pres.  
Jan 1886.

Jan 1766.  
Cain Griffith for Court Adjournment. Shreveport  
18.6.8. \$30.

18.6. 8. H. 30.  
 Worbs: Inschrift des Gengyoffint Sagan. Will:  
 Jan 195. 8. H. 428.  
 18.6. 8. H. 428. In 195. 8. H. 428. In 195. 8. H. 428.

*Jan 1985. 8. H. 10.  
Wroclaw's mine brit. Gof. fift. hi T. gyt. nicist.  
Lau. s. men Rattibor (arrowing) elst. 602.*

Fuchs Nathanielinn zur neuw. Religion  
gepficht ins hiesig. Rathh. arbeiter  
in der hiesig. in Abzinsung.

17. 8. Zeit 4 Ggr im Stoppfen.  
Zeit 2 3/4 Ggr im Stoppfen.  
Zeit 2 3/4 Ggr im Stoppfen.

Manuscript of 1779. (4. 117.)

*March 19. 1876. ...  
... ..  
Jan 1806. 8.  
off mature*

*Lan 1806. 8.*

Joh. Georg Thomas : Genüß des Lebens und der  
Hoffnung von Affensinn. Für den armenen, vom  
Hr. H. Nordberg (in C. N. J. Krahn.)  
1824. 8c. # 372 v. G. neu zu 1.

Kreuzung von *Fl.* *convincit* um *Wald*  
*auswischen* mit *minigen* *zwei* *hervollkommen*  
*den* *ersten* *Proving* *Wald* 1786-  
 1787. *Oct.* *1786* *1787* *1788* *1789* *1790* *1791* *1792* *1793* *1794* *1795* *1796* *1797* *1798* *1799* *1800* *1801* *1802* *1803* *1804* *1805* *1806* *1807* *1808* *1809* *1810* *1811* *1812* *1813* *1814* *1815* *1816* *1817* *1818* *1819* *1820* *1821* *1822* *1823* *1824* *1825* *1826* *1827* *1828* *1829* *1830* *1831* *1832* *1833* *1834* *1835* *1836* *1837* *1838* *1839* *1840* *1841* *1842* *1843* *1844* *1845* *1846* *1847* *1848* *1849* *1850* *1851* *1852* *1853* *1854* *1855* *1856* *1857* *1858* *1859* *1860* *1861* *1862* *1863* *1864* *1865* *1866* *1867* *1868* *1869* *1870* *1871* *1872* *1873* *1874* *1875* *1876* *1877* *1878* *1879* *1880* *1881* *1882* *1883* *1884* *1885* *1886* *1887* *1888* *1889* *1890* *1891* *1892* *1893* *1894* *1895* *1896* *1897* *1898* *1899* *1900* *1901* *1902* *1903* *1904* *1905* *1906* *1907* *1908* *1909* *1910* *1911* *1912* *1913* *1914* *1915* *1916* *1917* *1918* *1919* *1920* *1921* *1922* *1923* *1924* *1925* *1926* *1927* *1928* *1929* *1930* *1931* *1932* *1933* *1934* *1935* *1936* *1937* *1938* *1939* *1940* *1941* *1942* *1943* *1944* *1945* *1946* *1947* *1948* *1949* *1950* *1951* *1952* *1953* *1954* *1955* *1956* *1957* *1958* *1959* *1960* *1961* *1962* *1963* *1964* *1965* *1966* *1967* *1968* *1969* *1970* *1971* *1972* *1973* *1974* *1975* *1976* *1977* *1978* *1979* *1980* *1981* *1982* *1983* *1984* *1985* *1986* *1987* *1988* *1989* *1990* *1991* *1992* *1993* *1994* *1995* *1996* *1997* *1998* *1999* *2000* *2001* *2002* *2003* *2004* *2005* *2006* *2007* *2008* *2009* *2010* *2011* *2012* *2013* *2014* *2015* *2016* *2017* *2018* *2019* *2020* *2021* *2022* *2023* *2024* *2025* *2026* *2027* *2028* *2029* *2030* *2031* *2032* *2033* *2034* *2035* *2036* *2037* *2038* *2039* *2040* *2041* *2042* *2043* *2044* *2045* *2046* *2047* *2048* *2049* *2050* *2051* *2052* *2053* *2054* *2055* *2056* *2057* *2058* *2059* *2060* *2061* *2062* *2063* *2064* *2065* *2066* *2067* *2068* *2069* *2070* *2071* *2072* *2073* *2074* *2075* *2076* *2077* *2078* *2079* *2080* *2081* *2082* *2083* *2084* *2085* *2086* *2087* *2088* *2089* *2090* *2091* *2092* *2093* *2094* *2095* *2096* *2097* *2098* *2099* *2100* *2101* *2102* *2103* *2104* *2105* *2106* *2107* *2108* *2109* *2110* *2111* *2112* *2113* *2114* *2115* *2116* *2117* *2118* *2119* *2120* *2121* *2122* *2123* *2124* *2125* *2126* *2127* *2128* *2129* *2130* *2131* *2132* *2133* *2134* *2135* *2136* *2137* *2138* *2139* *2140* *2141* *2142* *2143* *2144* *2145* *2146* *2147* *2148* *2149* *2150* *2151* *2152* *2153* *2154* *2155* *2156* *2157* *2158* *2159* *2160* *2161* *2162* *2163* *2164* *2165* *2166* *2167* *2168* *2169* *2170* *2171* *2172* *2173* *2174* *2175* *2176* *2177* *2178* *2179* *2180* *2181* *2182* <

[illegible]

Über die geologische Struktur in England (in Briefe)  
 K. d. geogr. Anst. d. d. Anst. d. d. Anst. 1802

Griffingartenbrunnen in zeh. Hauptflung im unteren  
dem Gammern Volken L. v. in j. u. b. l. 1888  
October

Ein Luftschiff zuerst in London 1795.  
 Range: Größtes der Welt, England, Glasgow 1800. 8

Königst. Gräfin v. ...  
Kaiserl. Gräfin v. ...  
768. ...

Antoni: Gussfeldt von Löwenberg, Bunzlau  
"Janer 1784-1787. 8<sup>te</sup> Brüd.

Bergmann: Chronologie der Geschichte des Reichs.  
von Lindeberg. 821. 48 1 Zfl.

*Hebesii* (Gromy. *angust.* *safobifera* - *turner*  
 1733. fol. 2

1755. fol. 2  
~~1755. fol. 2~~  
in Longmynghurst in Longmynghurst in Trinity Lane.  
1783. f. 113. - Tides Mark.

Mouradys. 1783 f. 113  
Zf. 4.  
Linnich Gregor: Rünz Beysehn des nornaligen  
Platz 1817 S. 4.

*Fronrich Gregor*: Kunze Jngguzm  
Zydnungjanzm Alten Kamenz Platz 1817 8. 2.  
Cms. 663 + 17 6. Orefian (max) 1818 8. 2.  
*Sinarius conf.* Alten Kamenz regnuttig 1819 8. 2.  
Sinnarius conf. Alten Kamenz regnuttig 1819 8. 2.

Ein andres Beispiel von Graphen  
laut Beschreibung im Buch "Ein graphisches  
Beispiel" 107. 1. Aufl. 80.  
ausg. in 1880. 1. Aufl. 80.

in 8 linij zmięknął Dyzale. Pieskan 1782.  
w 18 linij zmięknął Dyzale. Pieskan 1782.

6. a) Dłke: *Pruskiemu krot. kras. pismu von  
Holland. Garmy von Dyzulu u kras. pismu*

Carlhaus Janssen von Döhlen u. d. d. d.  
Bonn, 2. April 1802. Juni  
Kufnagel K. H. 1788. *Isifloria n. affinis* Ger.

Stok: Notizman Dzykier. Angeln. 1854.



lin. 801. 8.  
ab Hock Romanus Svidenc: Dicoertatio et Histori  
politica de Diactis et nas ha Colonias. Wittenberg  
1668. 40

7. 1226 - 1468)  
 Minnberg F. Geschichte der Stadt- und Festung  
 Gross-Glogau. Glogau 1853. 8<sup>o</sup> 2 B<sup>de</sup>  
 Heyne Johann: Geschichte der Stadt Neumarkt.  
 Glogau 1843. 8<sup>o</sup>  
 Käßner Aug.: Geschichte der Stadt Reisse. Reisse 1854.  
 2 B<sup>de</sup>



Legenda o Spadwinze no Taurine o koto 1300 pisa:  
na jett w G. St. Adolf Stenzel: scripto:  
res rerum vilesiacarum II tom. pag 1-114.

Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Dudik B. Dr. Des Herzogthums Troppau  
ehemalige Stellung zur Markgrafschaft  
Mähren. Wien (Gerold) 1857. 8. 3. 40 Sr.  
Bozsek Tablice genealogiczne ziazgi opawskich  
Ruhland II Ed. Album für Schlesien und die Lausitz  
Breslau (Graß) 1857. 8. I. II. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Schmidt Friedr. Jul. Dr. Geschichte der Stadt Schweidnitz  
1846-1848. 8. 2. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Legenda o Spadwinze no Taurine o koto 1300 pisa:  
na jett w G. St. Adolf Stenzel: scripto:  
res rerum vilesiacarum II tom. pag 1-114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.  
Görlitz. Fran. 1800. 8. 1. 114.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Görlitz. Fr. Kas: Urkundliche Geschichte der Prä:  
monstratenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.  
Zenz in Breslau. 1836. 1841. 8. I. 11. 11/2  
arkus 1/4 Jhr. II. 11. 14. ark. 12 y. gr.  
(Eni max) takze pod tytulem: Prämonstra:  
tenser und ihrer Abtei zum J. Vin: 91.

Nowa zigrzeczka J. Jadwigi rewiertajca w robie na r  
bojenstwo do J. Jadwigi pmetozora z niemieckiego pmet  
X. K. L. w Opolu 1847.)

Jakobski Georg: aignitzioko, Jahrbücher. Jauer 1733.  
fol. 24 rycin & lre przedstawiajci i nagrobkow  
Ksiązt w Wroclawiu, Znebnicy, Leubus, Lignicy  
oraz meiznie (Henryka brodatego + 1238, Bolesława II  
+ 1238, Henryka I tustego + 1296, Bolesława I (wid-  
niekiego + 1303, Bolesława III lignick + 1357,  
Wacława Ksiądz lignic + 1364, Ludwika II lignic + 1406  
i jego żony Elzbiety) i portrety (pomiedzy Tom. I. Jaskowi  
i Henryka XI + 1588 w Krakowie) urny i gorki  
i portret autora.

W bibliotece w Leiden w Holandyi jest rękopis  
pergam in fol. Kart 81 w 2 Kolumny z ztoe:  
niami i malowaniami z XIV wieku pod ty:  
tułem: Nota in antiqua civitate - Regis:  
trum terre hyosensis (Rodzej inwen:  
tara czyli Liber Beneficiorum biskupstwa  
wrocławskiego)

Menzel: Topographische Chronik von Breslau  
Breslau 1805-1806. 40

Ad. Zachorpe und G. Menzel: Urkundenlammlung  
zur Geschichte des Ursprungs der Städte  
in Schlesien. Hamburg 1832. 40

Schematismus oder Statistik des Bisthums Breslau.  
Breslau 1842 - 1859.

Anders Edv.: Historischer Atlas der evang. Kir:  
chen in Schlesien. Glogau (Fleming) 1845. 30. Aufl. Glogau 1856 36 mapp. 2 pp. 24.  
(5 map. 2 tuch jedna z XVI w. druga z XVII, trzecia z 1707)

Jadziowski Franz: Geschichte der Stadt Oppeln.  
Oppeln (Comis. Wilhelm Clar) 1863. 80 ark. 25  
(z widokiem miasta - widokiem zamku Rastow z  
XVII w. i z 1654 - z dawnymi planami miasta) 2 tñl.

Gramet F.: Chronik der Stadt Beuthen in  
Oberschlesien. Beuthen (Förster) 1863. 80 1 1/2 tñl.

Weltzel: Geschichte der Stadt Ratibor. 1861.

Wedekind Edv. Ludw. Dr. Geschichte der Grafschaft Glatz.  
Chronik der Städte, Flecken, Dörfer, Schlösser, neuver:  
1855. 80 ft. X. 812.

F mit besonderer Rücksicht der durch Bergbau  
und Hüttenbetrieb in ihm hervorgerufenen  
eigenthümlichen Arbeiter- und Gemeindeverhält-  
nisse mit Benützung amtlicher Quellen geschil-  
dert.

Kastner Aug: Geschichte der Stadt Neisse.  
Neisse (Hend. Hennings) 1854. 8<sup>te</sup> 2 Bde.

<sup>1850</sup> pp. VIII. 599. Der in Oberschlesien  
Solger (Landrath): (Kreis Beuthen) (Beschrei-  
bung 1860. Breslau (Korn) 8<sup>te</sup> ft. X 11. 392  
1130000

Heidenfeld Dr.: Chronik von Kreuzburg  
und Beschreibung der Stadt  
Kreuzburg. 1860. 8<sup>te</sup> ft. 115. 15 Sgr.  
Stembeck: Geschichte des schlesischen Berg-  
baues.

Henke: Chronik von Loosau.

Heidenfeld. Dr. Chronik der Stadt  
Kreuzburg von Begründung derselben  
bis auf die neueste Zeit. Kreuzburg  
(Kühnert) 1861. 8<sup>te</sup> ft. 115. 15 Sgr.



